

ARHIEPISCOPIA IAȘILOR -
MITROPOLIA MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BOTOȘANI

SEMINARUL TEOLOGIC LICEAL ORTODOX
„SFÂNTUL IOAN IACOB” DOROHOI

Țara de sus – vatră de cultură și spiritualitate

REVISTĂ

a

PROIECTULUI - SIMPOZION
DE EDUCAȚIE EXTRAȘCOLARĂ
REGIONAL ȘI INTERJUDEȚEAN

înscris în
Calendarul Proiectelor de
Educație Extrașcolară
Regionale și Interjudețene
nr. 24380/20.01.2025,
poziția 211

Domeniul
cultural-artistic

Anul III, Nr. 3, 2025

Motto: „Sufletul culturii este cultura sufletului”.
(Preafericitul Părinte Patriarh Daniel)

Țara de sus - vatră de cultură și spiritualitate
ISSN 2972 - 1075
ISSN-L 2972 - 1075

Cuprins

Colegiul de redacție	36
Școli participante la proiect	37
Cuvânt introductiv	40
Cărturarul Dumitru Furtună și Mihai Eminescu	42
Pr. prof. Budacă Teodor-Cătălin, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	42
Chipuri de preoți duhovnici de vocație și mărturisitori în secolul XX	45
Pr. prof. Iftodi Marian Liviu, Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani	45
Dumitru Stăniloae	49
Prof. Pușcașu Oana Nicoleta, Școala Gimnazială „D. D. Pătrășcanu” Tomești, Iași	49
Primul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române - Miron Cristea, în veșnicia istoriei	52
Prof. Poenașu Cătălin, Colegiul Național „Spiru Haret” Tecuci	52
Părintele Iustin Pârnu, biografia unei biruințe	58
Prof. Stana Coca, Colegiul Național „Vladimir Streinu” Găești, Dâmbovița	58
Centenarul Patriarhiei Române, o privire asupra istoriei, tradiției și educației religioase pentru copiii de gimnaziu	61
Prof. Ilină Elena, Școala Gimnazială Nr. 1 Valea Danului, Argeș	61
Sfinții tămađuitori în istoria Bisericii	66
Prof. Alexa Ana-Maria, Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” Timișoara, Timiș	66
Călătoria credinței în Biserica Ortodoxă Română- de la Autocefalie, la un veac de Patriarhat	68
Prof. Timofti Maria Valentina, Școala Gimnazială „Elena Rareș” Botoșani	68
Episcopul Melchisedec Ștefănescu, părintele autocefaliei bisericii strămoșești	73
Prof. Nechita Adrian-Viorel, Colegiul Național Pedagogic „Ștefan Cel Mare” Bacău	73
Repere de spiritualitate în istorie	77
Prof. Cerna Delia, Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara	77
Părintele Iustin Pârnu – o viață de mărturisitor	79
Prof. Chelariu Cristina, Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, Botoșani	79
Anul comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea	84
Prof. dr. Bonteanu Raluca Cristina, Liceul Teoretic „Nicolae Cartojan” Giurgiu	84
Un Secol de Spiritualitate și Tradiție	86
Prof. Moraru Mirela Elena, Școala Gimnazială nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța	86
Țara de sus - un simbol al spiritualității românești	88
Prof. Avram Florentina Laura, Școala Gimnazială nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța	88
Centenarul Patriarhiei Române: Omagiu și Comemorare	90
Prof. Nicolovici Constantin, Școala Gimnazială „Grigore Geamănu” Turcinești, Gorj	90
Arhimandritul Cleopa Ilie	94
Prof. Ungureanu Anca-Paula, Școala Profesională Mogoșesti, Iași	94
Crucificarea „Sfântului preacurat al gherului românesc”	97
Prof. Filipoiu Mihaela-Florentina, Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe-Vodă Basarab” Curtea de Argeș, Argeș	97
Nicolae Iorga și Dealul Copoului	105
Prof. dr. Luca Cătălin-Viorel, Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi, Botoșani	105
Iancu Cavalier de Flondor: importanța sa în spațiul Bucovinei	110
Prof. Bedrulea Nicoleta Andreea, Școala Profesională Specială Câmpulung Moldovenesc, Suceava	110
Ștefan Luchian - expresia sinelui în cuvinte și imagini	113
Prof. Cardaș Mihaela, Prof. Ciobanu Geanina, Școala Gimnazială „Leon Dănilă” Darabani, Botoșani	113

Religia în opera lui Mihai Eminescu.....	117
Prof. Ștefan Simona-Luminița, Școala Gimnazială Nr. 1 Dorohoi, Botoșani.....	117
Sfântul de la Prut.....	121
Prof. Înv. primar Landea Florica-Monica, Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani	121
Eminescu și credința creștină.....	122
Prof. Chirilă Elena, Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi, Botoșani.....	122
Melodia Sufletului Românesc	127
Prof. Bidireanu Alina, Colegiul Economic „Ion Ghica” Târgoviște, Dâmbovița	127
Nicolae Iorga: Omul care a scris istoria cu sufletul	129
Prof. Bidireanu Florin Valentin, Școala Gimnazială „Candiano Popescu” Ploiești, Prahova.....	129
Ființa și neființa în creația eminesciană	131
Prof. Moraru Cristina Elena, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brăila, Centrul de Detenție Tichilești.....	131
Nicolae Iorga – o personalitate marcantă	135
Prof. Leonte Mariana-Liliana, Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași	135
Spiritualitate și cultură românească. Familia creștină	139
Prof. Repciuc Alina, Școala Gimnazială nr. 1 Dorohoi, Botoșani.....	139
Mihai Eminescu.....	141
Prof. Nae Mihaela, Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș	141
Nicolae Iorga: „Țara de Sus”	144
Prof. Gîlcă Claudiu, Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș	144
Dimitrie Pompeiu- geniu al matematicii botoșănene.....	146
Prof. Condrea Adina-Silvia, Liceul Tehnologic „Ștefan cel Mare și Sfânt” Vorona, Botoșani	146
Câmpul Semantic al corporalității în opera eminesciană	149
Prof. Pîrveu Simina, Liceul Tehnologic „Dacia” Caransebeș.....	149
Mihai Eminescu – între credință și religie	152
Prof. Dulma Daniela-Iuliana, Prof. Sava Mădălina-Oana, Liceul Tehnologic Măcin, Tulcea	152
Mihai Eminescu: Poetul visului și al idealurilor	154
Prof. Chirilov Nicoleta, Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova.....	154
Nicolae Iorga-viața și opera sa	156
Prof. Pătrășcoiu Adriana, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Tg. Jiu, Gorj.....	156
Patrimoniul botoșănean: oameni de cultură care au modelat istoria	160
Prof. Păvăleanu Magdalena, Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani	160
Victor Tufescu.....	163
Prof. Condrea Adina Silvia, Școala Gimnazială Nr. 1 Cristești, Botoșani	163
Ion Pribeagu, umoristul care a făcut să rădă o țară întreagă	165
Prof. Șfaițer Anca, Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora, Botoșani	165
Personalități ale culturii botoșănene	167
Pr. prof. Șoptică Ciprian, Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani	167
Publicistul Barbu Ștefănescu-Delavrancea	176
Prof. Panica Nastasia, Școala Gimnazială nr. 8 Constanța	176
Oameni de cultură din Țara de Sus.....	179
Prof. Engelmann Loredana, Școala Gimnazială Bucovăț, Timiș	179
Tărâmul cu sfinți.....	182
Prof. Landea Florica-Monica, Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani.....	182
„Luceafărul” eminescian, capodoperă a literaturii române	185
Prof. Ivan Alina-Cristina, Școala Gimnazială Orodul, Dolj	185
Importanța operelor literare în dezvoltarea copiilor	187
Prof. Viezure Isabelle Elena, Prof. Tudoroiu Anamaria Alexandra, Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă Băbeni, Vâlcea.....	187

Poezia – predica sf. Ioan Iacob	190
Pr. prof. Sandu Mihai Olivian, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Gheorghe” Botoșani	190
Patriarhul Nicodim Munteanu (1939-1948) – păstor înțelept și apărător al Bisericii în vremuri tulburi	194
Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	194
Preotul ortodox în închisorile comuniste: viața de mărturisitor a Părintelui Dimitrie Bejan	201
Prof. Șoptică Elena Magda, Școala Gimnazială nr. 1 Roma, Botoșani	201
Maica Domnului și mărturisitorii ortodocși din temnițele comuniste românești	224
Prof. dr. Postolachi Vasile, prof. Sarafim Răzvan-Gabriel, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	224
Părintele Ioanichie Bălan - cărturar, duhovnic și mărturisitor al Ortodoxiei în perioada regimului comunist.....	229
Prof. Cojan Dan-Ovidiu, Liceul Teologic Ortodox „Sfinții Împărați Constantin și Elena” Piatra Neamț, Neamț	229
Părintele Iustin Pârnu – duhovnic al neamului românesc.....	234
Prof. Cojan Dan-Ovidiu, Liceul Teologic Ortodox „Sfinții Împărați Constantin și Elena” Piatra Neamț, Neamț	234
Gheorghe Burghilea – Primarul Municipiului Dorohoi. Contribuția sa remarcabilă la înființarea Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” din Dorohoi	238
Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	238
Alexandru Mironescu, intelectualul creștin sub persecuția comunistă	242
Prof. dr. Butuc Gheorghe, Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei” Galați	242
Nichifor Crainic- Poezia temniței Temniță, comunism, intelectual, poet, patriot	246
Pr. Prof. Dr. Spînu Stelian, Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei” Galați.....	246
Preotul Constantin Sârbu, Sfântul martir cu origini gălățene	250
Prof. dr. Ionescu Marian, Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei” Galați	250
Părintele Cleopa Ilie - un tezaur al simplității, răbdării și smereniei	255
Prof. Aionesei Ramona Maria, Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani	255
Viața monahală a Părintelui Cleopa Ilie	260
Prof. Istrate Vlad, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	260
Preotul Dumitru Furtună	262
Prof. Bătica Aurelia, Liceul Tehnologic „Elena Caragiani” Tecuci, Galați	262
Sfântul Ioan Iacob de la Hozeva	267
Prof. Bătica Aurelia, Liceul Tehnologic „Elena Caragiani” Tecuci, Galați	267
Lumină din Vatra Neamului: Sfântul Cuvios Mărturisitor Sofian de la Antim – Chip de Sfințenie în Țara de Sus.....	271
Prof. Iațeniuc Angela, Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova.....	271
Sfântul Cuvios Calistrat de la Timișeni și Vasiova.....	275
Prof. Alexa Ana-Maria, Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” Timișoara, Timiș.....	275
Rolul și lucrarea duhovnicului în viața Bisericii.	277
Prof. Alexa Ana-Maria, Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” Timișoara, Timiș.....	277
Patriarhul Miron Cristea - Întregitorul și făuritorul idealului spiritualității românești	279
Prof. Alexa Ana-Maria, Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” Timișoara, Timiș.....	279
Rolul și lucrarea duhovnicului în viața Bisericii.	281
Prof. Alexa Ana-Maria, Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” Timișoara, Timiș.....	281
Părintele Cleopa – exemplu de urmat	284
Prof. Alexa Ana-Maria, Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” Timișoara, Timiș.....	284
Rolul și lucrarea duhovnicului în viața Bisericii	285
Prof. Alexa Ana-Maria, Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” Timișoara, Timiș.....	285

Sfântul Părinte Paisie Olaru - Duhovnicul	287
Prof. Chelariu Cristina, Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, Botoșani	287
Mitropolitul Dosoftei - o viață în slujba cuvântului.....	292
Prof. Canae Iuliana, Colegiul Național Pedagogic „Spiru Haret” Focșani, Vrancea	292
Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae	296
Prof. Dumitrașcu Paul, Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați.....	296
Arhimandritul Dometie Manolache - păstor de suflet al Râmeților.....	308
Pr. prof. Țugui Ninel, Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați	308
Sfinții mărturisitori din temnițele comuniste	313
Pr. prof. dr. Dascălu Daniel, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Gheorghe” Botoșani.....	313
Patriarhul Nicodim Munteanu	317
Pr. prof. Pristavu Cosmin Constantin, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	317
O lumină în istoria Bisericii Ortodoxe Române:	
Patriarhul Miron Cristea	320
Pr. prof. Pristavu Cosmin Constantin, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	320
Mitropolitul Calinic Miculescu, un far al credinței ortodoxe.....	323
Pr. prof. Pristavu Cosmin Constantin, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	323
Glas divin, suflet pierdut	328
Prof. Ignat Cristina-Ionela, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	328
Iubire.....	329
Prof. Ignat Cristina-Ionela, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	329
Sub clarul lunii	330
Prof. Ignat Cristina-Ionela, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	330
Vita brevis, ars longa	331
Prof. Ignat Cristina-Ionela, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	331
Scrisoare către Eminescu	332
Prof. Ignat Cristina-Ionela, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	332
Luceafăr etern	333
Prof. Ignat Cristina-Ionela, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	333
Rapsodia unui geniu.....	334
Prof. Ignat Cristina-Ionela, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	334
Gând eminescian	335
Prof. Ignat Cristina-Ionela, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	335
Geniul.....	336
Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	336
Geniul Neegalat.....	337
Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	337
Valeriu Gafencu.....	338
Prof. Alexa Ana-Maria, Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” Timișoara, Timiș.....	338

George Enescu sau „Rapsodia culturii românești”	340
Prof. Drăghici Claudia, Colegiul Național Pedagogic „Ștefan Velovan” Craiova, Dolj	340
George Enescu: Geniul universal al muzicii românești.....	343
Prof. Crișan Nela, Liceul Tehnologic „Costache Conachi” Pechea, Galați	343
Ion Creangă - marele povestitor	346
Prof. Crișan Nela, Liceul Tehnologic „Costache Conachi” Pechea, Galați	346
Mihail Sadoveanu - scriitor și om politic	350
Prof. Crișan Nela, Liceul Tehnologic „Costache Conachi” Pechea, Galați	350
Viața lui Ștefan Luchian	355
Prof. Crișan Nela, Liceul Tehnologic „Costache Conachi” Pechea, Galați	355
Ștefan Luchian (1868-1916), personalitate emblematică din țara de sus.....	359
Prof. Cîrîmpei Olimpia-Doina, Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva” Timișoara, Timiș	359
În umbra unui geniu.....	362
Prof. Cîrîmpei Olimpia-Doina, Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva” Timișoara, Timiș	362
Oamenii de cultură din România: contribuții esențiale la patrimoniul național și universal, cu accent pe poetul național Mihai Eminescu	364
Prof. Cîrîmpei Olimpia-Doina, Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva” Timișoara, Timiș	364
Viața Sfântului Ioan Iacob de la Neamț	369
Prof. Chirilă Elena, Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi, Botoșani.....	369
Chip albastru de argint.....	370
Prof. Blănariu-Cozma Alina-Liliana, Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei” Galați	370
Dor de tine, Eminescu.....	371
Prof. Blănariu-Cozma Alina-Liliana, Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei” Galați	371
Eminescu, geniu printre stele	372
Prof. Blănariu-Cozma Alina-Liliana, Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei” Galați	372
Răsari din veșnicie.....	373
Prof. Blănariu-Cozma Alina-Liliana, Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei” Galați	373
Eminescu, suflet viu.....	374
Prof. Blănariu-Cozma Alina-Liliana, Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei” Galați	374
Pânza Sufletului	375
Prof. Bidireanu Alina, Colegiul Economic „Ion Ghica” Târgoviște, Dâmbovița	375
Arta și cultura din Țara de Sus - Sufletul Românesc	376
Prof. Apetroae Alin, Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași.....	376
Reflexia luminii spirituale în arta românească	381
Prof. Apetroae Alin, Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași.....	381
Mihai Eminescu, Luceafărul culturii românești și influența sa spirituală	385
Prof. Apetroae Alin, Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași.....	385
Țara de Sus ca un Izvor de Lumină Spirituală	387
Prof. Apetroae Alin, Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași.....	387
Povestitorul sufletului românesc și influența spirituală a operei sale	389
Prof. Apetroae Alin, Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași.....	389
Armonia sacră a sufletului românesc	392
Prof. Apetroae Alin, Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași.....	392
Nicolae Iorga, farul spiritualității și culturii din Țara de Sus	395
Prof. Apetroae Alin, Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași.....	395
Eminescu nemuritor	398
Prof. Dărdindău Arhip Felicia, Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora, Botoșani	398
Ocrotitoarea Moldovei	400
Prof. Dărdindău Arhip Felicia, Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora, Botoșani	400
Eminescu, vis și stea	401
Prof. Bidireanu Florin Valentin, Școala Gimnazială „Candiano Popescu” Ploiești, Prahova.....	401

Nicolae Iorga. Istoria unui destin măreț-Exemplu pentru tânăra generație	402
Prof. Ciobanu Monica, Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani	402
Matematicianul Octav Onicescu.....	406
Prof. Ciobanu Monica, Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani	406
Ștefan Luchian- Pictorul florilor si poetul imaginii.....	410
Prof. Ciobanu Monica, Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani	410
România.....	415
Prof. Năstase Stela Andreea, Colegiul Agricol și de Industrie Alimentară „Vasile Adamachi” Iași .	415
Iubirea față de artă	416
Prof. Năstase Stela Andreea, Colegiul Agricol și de Industrie Alimentară „Vasile Adamachi” Iași .	416
Suflet românesc	417
Prof. Năstase Stela Andreea, Colegiul Agricol și de Industrie Alimentară „Vasile Adamachi” Iași .	417
Cei înțelepți	419
Prof. Ștefiuc Daniela, Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Iași	419
Ai noștri	420
Prof. Ștefiuc Daniela, Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Iași	420
George Enescu, genialul muzician român	421
Prof. Stana Coca, Colegiul Național „Vladimir Streinu” Găești, Dâmbovița	421
Minunea creației.....	424
Prof. Ifrim Ștefana, Colegiul Tehnic Auto „Traian Vuia” Focșani, Vrancea	424
Perfecțiunea creației divine	426
Prof. Ifrim Ștefana, Colegiul Tehnic Auto „Traian Vuia” Focșani, Vrancea	426
Ștefan Luchian – O poveste adevărată	427
Prof. Dobrințu Alina, Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani	427
George Enescu – pentru eternitate	430
Prof. Dobrințu Alina, Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani	430
George Enescu – o eternitate	433
Prof. Dobrințu Alina, Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani	433
Mihai Eminescu – Luceafărul poeziei românești.....	435
Prof. Dobrințu Alina, Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani	435
Marele Ștefan Luchian	438
Prof. Dobrințu Alina, Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani	438
Mihai Eminescu - Eternitatea unui suflet de geniu	440
Prof. Irimia Denisa-Anca, Școala Gimnazială „Radu Stanian” Ploiești, Prahova	440
Nicolae Iorga	441
Prof. Irimia Denisa-Anca, Școala Gimnazială „Radu Stanian” Ploiești, Prahova	441
George Enescu	442
Prof. Irimia Denisa-Anca, Școala Gimnazială „Radu Stanian” Ploiești, Prahova	442
Nicolae Iorga	443
Pr. prof. Pleșca Florin, Școala Gimnazială „N. Iorga” Dersca, Botoșani	443
Mihai Eminescu.....	444
Pr. prof. Pleșca Florin, Școala Gimnazială „N. Iorga” Dersca, Botoșani	444
Din satul străbunilor.....	445
Prof. Galan George, Școala Gimnazială Călinești-Cuparencu, Suceava	445
Visez.....	446
Prof. Nae Mihaela, Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș	446
Poetul sufletului meu	447
Prof. Nae Mihaela, Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș	447
Luceafărul sihastru.....	448
Prof. Nae Mihaela, Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș	448
Eminescu	450
Prof. Gîlcă Claudiu, Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș	450

Dulce Românie...	451
Prof. Gîlcă Claudiu, Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș	451
Luceafărul din Ipotești	452
Prof. Gîlcă Claudiu, Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș	452
Viața și activitatea militară a generalului Vasile Ionel	453
Prof. Istrate Vlad, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	453
Viața și opera lui Grigore Antipa	455
Prof. Istrate Vlad, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	455
Octav Băncilă: viața și opera	457
Prof. Istrate Vlad, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	457
Moartea lui Nicolae Iorga: O tragedie a istoriei române	459
Prof. Istrate Vlad, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	459
Mihai Eminescu, Luceafărul Poeziei.....	461
Prof. Militaru Nicoleta-Marilena, Liceul de Arte „Ionel Perlea” Slobozia, Ialomița.....	461
George Enescu: Suflă în armonie	462
Prof. Militaru Nicoleta-Marilena, Liceul de Arte „Ionel Perlea” Slobozia, Ialomița.....	462
Stele eterne.....	463
Prof. Militaru Nicoleta-Marilena, Liceul de Arte „Ionel Perlea” Slobozia, Ialomița.....	463
Pânza lui Luchian	464
Prof. Militaru Nicoleta-Marilena, Liceul de Arte „Ionel Perlea” Slobozia, Ialomița.....	464
Pictorul florilor	465
Prof. Militaru Nicoleta-Marilena, Liceul de Arte „Ionel Perlea” Slobozia, Ialomița.....	465
Mihai Eminescu: viața, opera și moștenirea unui titan al literaturii române	466
Prof. Antoci Tamara, Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași	466
Luceafărul Țării de Sus	469
Prof. Tamara Antoci, Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași	469
Nicolae Iorga - Păstrătorul Istoriei.....	471
Prof. Tamara Antoci, Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași	471
Simfonia Eternității	472
Prof. Tamara Antoci, Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași	472
Eminescu.....	473
Prof. Muntianu Violeta Ana, Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași	473
Glasurile Țării de Sus.....	474
Prof. Ignat Eugenia Corina, Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași	474
Lumina Țării de Sus.....	475
Prof. Ignat Eugenia Corina, Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași	475
Raluca Iurașcu Eminovici.....	476
Prof. Condrea Adina-Silvia, Liceul Tehnologic „Ștefan cel Mare și Sfânt” Vorona, Botoșani	476
George Enescu	477
Prof. Pop Maria Emanuela, Liceul Tehnologic Automecanică Mediaș, Sibiu	477
Spiru Haret	478
Prof. Moga Adina, Liceul Tehnologic Automecanică Mediaș, Sibiu	478
Ștefan Luchian – Poetul Culorii	479
Prof. Szoke Daniela, Liceul Tehnologic Automecanică Mediaș, Sibiu	479
Nicolae Iorga – Lumina Neamului	480
Prof. Dan Teodora Maria, Liceul Tehnologic Automecanică Mediaș, Sibiu	480
Nicolae Iorga – apărătorul credinței neamului românesc.....	481
Prof. Dulma Daniela-Iuliana, Liceul Tehnologic Măcin, Tulcea	481
Suntem patrioți.....	483
Prof. Năpîrcă Felicia, Liceul Teoretic „Dr. Mihai Ciucă” Săveni, Botoșani	483
Dor de Eminescu.....	485
Prof. Năpîrcă Felicia, Liceul Teoretic „Dr. Mihai Ciucă” Săveni, Botoșani	485

Eminescu – Luceafărul etern.....	486
Prof. Năpîrcă Felicia, Liceul Teoretic „Dr. Mihai Ciucă” Săveni, Botoșani	486
Grigore Vieru - Poetul Duminicii Mari	487
Prof. Agafii Elena, Liceul Teoretic Lipcani sucursala Hlina, or.Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova.....	487
O țară minunată.....	490
Prof. Agafii Elena, Liceul Teoretic Lipcani sucursala Hlina, or.Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova.....	490
Țara de Sus - Cântecul Eternității.....	491
Prof. Sîrbu Liliana, Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova.....	491
Eminescu și universalitatea creației sale.....	494
Prof. Sîrbu Liliana, Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova.....	494
Mihai Eminescu - Lumina Poeziei în Vatra Spiritualității Românești.....	499
Prof. Iațeniuc Angela, Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova.....	499
Mihai Eminescu – o sursă de inspirație pentru noi începuturi	503
Prof. Seiciuc Gutiera, Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova.....	503
Pe ambele maluri ale Prutului	504
Prof. Seiciuc Gutiera, Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova.....	504
Dorul lui Eminescu	505
Prof. Seiciuc Gutiera, Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova.....	505
Luceafărul nepieritor	506
Prof. Turliuc Mariana, Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava.....	506
Bunătate și recunoștință	508
Prof. Turliuc Mariana, Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava.....	508
Eminescu - ecoul copilăriei mele.....	509
Prof. Chirilov Nicoleta, Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova.....	509
Trăim cu Eminescu în suflet.....	510
Prof. Chirilov Nicoleta, Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova.....	510
Un poet pentru o veșnicie	511
Prof. Chirilov Nicoleta, Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova.....	511
Eminescu, în oglinda veacului	512
Prof. Chirilov Nicoleta, Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova.....	512
Ecoul lui Eminescu	514
Prof. Chirilov Nicoleta, Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova.....	514
Luceafărul poeziei românești	515
Prof. Chirilov Nicoleta, Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova.....	515
Eminescu	516
Prof. Voinea Oana Cristina, Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași	516
Constantin Brâncuși.....	517
Prof. Voinea Oana Cristina, Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași	517

Natura – frumusețe divină	518
Prof. Cerna Delia, Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara	518
De vorbă cu duhovnicul meu	519
Prof. Cerna Delia, Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara	519
Natura – creație divină	520
Prof. Cerna Delia, Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara	520
Nicolae Iorga: Istoricul și omul politic	521
Prof. dr. Bonteanu Raluca Cristina, Liceul Teoretic „Nicolae Cartojan” Giurgiu	521
Nicolae Iorga	524
Prof. Condrea Adina Silvia, Școala Gimnazială Nr. 1 Cristești, Botoșani	524
George Enescu	525
Prof. Condrea Adina Silvia, Școala Gimnazială Nr. 1 Cristești, Botoșani	525
Nicolae Iorga – fundament al identității românești	526
Prof. Moraru Mirela Elena, Școala Gimnazială nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța	526
Mihai Eminescu, steaua poeziei românești	528
Prof. Moraru Mirela Elena, Școala Gimnazială nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța	528
Descoperindu-l pe George Enescu	529
Prof. Nanu Simina, Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani	529
Lacul tănuț	531
Prof. Nanu Simina, Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani	531
În umbra lui Eminescu!	532
Prof. Șfaițer Anca, Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora, Botoșani	532
Slavă lui Eminescu!	533
Prof. Șfaițer Anca, Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora, Botoșani	533
Steaua poeziei românești	534
Prof. Șfaițer Anca, Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora, Botoșani	534
Enescu-al nostru dar!	535
Prof. Șfaițer Anca, Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora, Botoșani	535
Religia în viața și în operele lui Mihai Eminescu	536
Prof. Șoptică Ciprian, Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani	536
Atomul iubirii	538
Prof. Panica Nastasia, Școala Gimnazială nr. 8 Constanța	538
Micul naționalist	539
Prof. Panica Nastasia, Școala Gimnazială nr. 8 Constanța	539
Dorul stelelor	540
Prof. Panica Nastasia, Școala Gimnazială nr. 8 Constanța	540
În brațele destinului	541
Prof. Panica Nastasia, Școala Gimnazială nr. 8 Constanța	541
Primăvara	542
Prof. Panica Nastasia, Școala Gimnazială nr. 8 Constanța	542
Voi primi un răspuns în toate	543
Prof. Panica Nastasia, Școala Gimnazială nr. 8 Constanța	543
Mihai, poetul	544
Prof. Ciurdea Elena Livia, Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț	544
Al nostru geniu	545
Prof. Ciurdea Elena Livia, Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț	545
Sub umbra serii	546
Prof. Ciurdea Elena Livia, Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț	546
Poetul	547
Prof. Ciurdea Elena Livia, Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț	547
Despre tine, drag roman	548
Prof. Ciurdea Elena Livia, Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț	548

Ecoul nemuritor al lui Eminescu	549
Prof. Ungureanu Anca-Paula, Școala Profesională Mogoșesti, Iași	549
Eminescu, dorul nostru.....	550
Prof. Ungureanu Anca-Paula, Școala Profesională Mogoșesti, Iași	550
Eminescu, Luceafărul neamului meu.....	551
Prof. Ivan Alina-Cristina, Școala Gimnazială Orodel, Dolj	551
Povestitor al copilăriei mele.....	552
Prof. Ivan Alina-Cristina, Școala Gimnazială Orodel, Dolj	552
Din cireș în ... ananas!	553
Prof. Mantea Adriana, Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Tg. Neamț, Neamț	553
Mărite Ștefan-Voievod,.....	554
Prof. Mantea Adriana, Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Tg. Neamț, Neamț	554
Dobândind eternitate	555
Prof. Trușcă Daniela-Gabriela, Școala Gimnazială Nr. 125 București	555
Cu Veronica prin Infern	557
Prof. Filipoiu Mihaela-Florentina, Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe-Vodă Basarab” Curtea de Argeș, Argeș	557
Culoare și sunet. O prințesă moldavă deasupra timpului.....	561
Prof. Filipoiu Mihaela-Florentina, Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe-Vodă Basarab” Curtea de Argeș, Argeș	561
Eminescu – azi și de-a pururi.....	565
Prof. Filipoiu Mihaela-Florentina, Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe-Vodă Basarab” Curtea de Argeș, Argeș	565
Martirii lui Eros	568
Prof. Filipoiu Mihaela-Florentina, Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe-Vodă Basarab” Curtea de Argeș, Argeș	568
Ferpar	574
Pr. prof. Spînu Stelian, Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați	574
Sălbaticul.....	580
Pr. prof. Spînu Stelian, Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați	580
Cuget sfânt	582
Pr. prof. Ionescu Claudiu, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Gheorghe” Botoșani.....	582
Străjer la cele sfinte.....	584
Pr. prof. Ionescu Claudiu, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Gheorghe” Botoșani.....	584
Înger rănit.....	586
Prof. Zugravu Claudiu-Vasile, Școala Gimnazială „Dimitrie Pompeiu” Broscăuți, Botoșani	586
Slavă lui George Enescu	587
Prof. Zugravu Claudiu-Vasile, Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani	587
Poetul din Botoșani	588
Prof. Zugravu Claudiu-Vasile, Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani	588
Rădăcini înțelepte.....	589
Prof. Cîrneala Cristina-Luminița, Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Vișoara, Botoșani	589
Mihai Eminescu.....	590
Prof. Pușcașu Oana Nicoleta, Școala Gimnazială „D. D. Pătrășcanu” Tomești, Iași	590
Visând la Eminescu.....	591
Prof. Cărăușu Mihaela, Liceul Teoretic „Anastasia Bașotă” Pomârla, Botoșani	591
Sfânta Simplitate	594
Elev: Ionescu Raluca-Violeta, ...	594
Prof. Moroianu Magda-Daniela, ...	594
Școala Gimnazială Râmnicelu, Brăila.....	594
Sfinți români	595
Elev: Ginerică Ștefania, ...	595
Prof. Moroianu Magda-Daniela, ...	595

Scoala Gimnazială Râmnicelu, Brăila.....	595
Ion Creangă.....	596
Elev: Bulgaru Alexandru, ...	596
Prof. Moraru Cristina-Elena, ...	591
Centrul Școlar Educație Incluzivă Brăila – Școala Gimnazială Specială Tichilești Brăila	596
George Enescu – portret.....	597
Elev: Hăisan Petruța, ...	597
Prof. Ignat Gabriela, ...	597
Liceul Tehnologic „N. Bălcescu” Flămânzi, Botoșani	597
Mitropolitul Dosoftei.....	598
Elev: Vert Georgiana, ...	598
Prof. Canae Iuliana, ...	598
Colegiul Național Pedagogic „Spiru Haret” Focșani, Vrancea	598
Sf. Cuv. Cleopa Ilie	599
Elev: Bordea Nicolae Mihai, ...	599
Prof. Dolea Marian, ...	599
Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați.....	599
Mihai Eminescu	600
Elev: Ferdinand Maria, ...	600
Prof. Dolea Marian, ...	600
Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați.....	600
Ion Creangă	601
Elev: Nechita Florin.....	601
Prof. Dolea Marian, ...	601
Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați.....	601
Nicolae Iorga	602
Elev: Nistor Cosmin Georgian, ...	602
Prof. Dolea Marian, ...	602
Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați.....	602
Sf. Cuv. Cleopa Ilie	603
Elev: Rusu Maria, ...	603
Prof. Țugui Ninel, ...	603
Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați.....	603
Sf. Cuv. Cleopa Ilie	604
Elev: Rusu Maria, ...	604
Prof. Dolea Marian, ...	604
Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați.....	604
Patriarhul Teoctist	605
Elev: Ojog Sergiu Mihai, ...	605
Prof. Dolea Marian, ...	605
Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați.....	605
George Enescu	606
Elev: Panainte Irina	606
Prof. Dolea Marian	606
Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați.....	606
George Enescu	607
Elev: Tîrniceru Serafim	607
Prof. Căruceri Lidia	607
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani	607
Mihai Eminescu	608
Elev: Pasc Maria	608
Prof. Nicolovici Constantin	608
Școala Gimnazială „Grigore Geamănu” Turcinești, Gorj	608
Patriarhul Teoctist Arăpașu	609
Prof. Cioca Tudor-Călin	609

Liceul Teoretic „Pavel Dan” Câmpia Turzii, Cluj	609
Nicolae Iorga	610
Elev: Hlebiuc Raluca	610
Prof. Dan Teodora Maria	610
Liceul Tehnologic Automecanică Mediaș, Sibiu	610
Ștefan Luchian	611
Elev: Răchieriu Maria-Raluca	611
Prof. Uscatu Ana Brîndușa	611
Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Târgu Neamț, Neamț	611
George Bacovia	612
Elev: Radu Andreea	612
Prof. Crișan Nela	612
Liceul Tehnologic „Costache Conachi” Pechea, Galați	612
George Enescu	613
Elev: Codreanu George-David	613
Prof. Stanciu Eliza	613
Școala Gimnazială „Scarlat Longhin” Dofteana, Bacău	613
Mihai Eminescu	614
Elev: Voloșin Denisa-Ionela	614
Prof. Chelariu Cristina	614
Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, Botoșani	614
Mihai Eminescu	615
Elev: Chitic Ana-Maria	615
Prof. Petrescu Ionela-Livioara	615
Liceul Teoretic „Henri Coandă” Craiova, Dolj	615
Spiru Haret	616
Elev: Damian Daniel	616
Prof. Bodai Ana-Maria	616
Liceul „Demostene Botez” Trușești, Botoșani	616
Ștefan Luchian	617
Elev: Martin Daria-Ștefania	617
Prof. Stanciu Eliza	617
Școala Gimnazială „Scarlat Longhin” Dofteana, Bacău	617
Emil Racoviță	618
Elev: Botgros Andreea	618
Prof. Cosac Daniela	618
Liceul Teoretic „Tudor Vianu” Giurgiu	618
Mihai Eminescu	619
Elev: Dascălu Andreea	619
Prof. Crișan Nela	619
Liceul Tehnologic „Costache Conachi” Pechea, Galați	619
George Enescu	620
Elev: Bahrin Rareș-Sorin	620
Prof. Dobrințu Alina	620
Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani	620
Sfântul Cuvios Ioan Iacob	621
Elev: Dorobăț Ana-Maria Salomee	621
Prof. Chirilă Elena	621

Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi, Botoșani	621
Părintele Iustin Pârvu	622
Elev: Apopei Anamaria	622
Prof. Onu Marius-Dorin	622
Colegiul Național „Gheorghe Asachi” Piatra Neamț, Neamț	622
Ștefan Luchian	623
Elev: Demeter Luana	623
Prof. Cioca Tudor-Călin	623
Liceul Teoretic „Pavel Dan” Câmpia Turzii, Cluj	623
Mihai Eminescu	624
Elev: Robu Costel-Teodor	624
Prof. Pr. Budacă Teodor-Cătălin	624
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	624
Sfântul Ioan Iacob de la Neamț	625
Elev: Iliescu Anya	625
Prof. Cosac Daniela	625
Școala Populară de Arte Giurgiu	625
Mihai Eminescu	626
Elev: Moruzi Daria-Ioana	626
Prof. Mancaș Florina	626
Școala Gimnazială „Ion Cernat” Havârna, Botoșani	626
Ion Creangă	627
Elev: Chican Sonia	627
Prof. Cosac Daniela	627
Școala Populară de Arte Giurgiu	627
Nicolae Grigorescu	628
Elev: Bratu Isabela	628
Prof. Cosac Daniela	628
Școala Populară de Arte Giurgiu	628
Mihai Eminescu	629
Elev: Țiplea Adelina	629
Prof. Cioca Tudor-Călin	629
Liceul Teoretic „Pavel Dan” Câmpia Turzii, Cluj	629
Mihai Eminescu	630
Elev: Hrimiuc Elena	630
Prof. Dobrinu Alina	630
Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani	630
Mihai Eminescu	631
Elev: Ostafie Letizia Emima	631
Prof. Malenchi-Gafițanu Oana-Marina	631
Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani	631
Ion Creangă	632
Elev: Nistorache Ana	632
Prof. Cosac Daniela	632
Liceul Teoretic „Tudor Vianu” Giurgiu	632
Mihai Eminescu	633
Elev: Menchiu-Rosal Nectaria	633
Prof. Uscatu Ana Brîndușa	633

<i>Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Târgu Neamț, Neamț</i>	633
Octavian Cotescu	634
<i>Elev: Onciuleanu Simona</i>	634
<i>Prof. Ciobanu Monica Claudia</i>	634
<i>Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani</i>	634
Mihai Eminescu	635
<i>Elev: Sandu Ana Maria Cristina</i>	635
<i>Prof. Ciobanu Monica Claudia</i>	635
<i>Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani</i>	635
George Enescu	636
<i>Elev: Rus Robert-Mihail</i>	636
<i>Prof. Chichioacă Petru-Georgel</i>	636
<i>Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani</i>	636
George Enescu	637
<i>Elev: Mihai Nicolle Yasmine</i>	637
<i>Prof. Zugravu Claudiu-Vasile</i>	637
<i>Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani</i>	637
Spiru Haret	638
<i>Elev: Vasile-Tudoran Claudiu</i>	638
<i>Prof. Szoke Anica Daniela</i>	638
<i>Liceul Tehnologic Automecanica Mediaș, Sibiu</i>	638
Ștefan Luchian	639
<i>Elev: Carp Gabriela</i>	639
<i>Prof. Negoescu Liliana</i>	639
<i>Liceul de Arte „Dimitrie Cuclin” Galați</i>	639
Nicolae Iorga	640
<i>Elev: Moisă-Ignat Romina</i>	640
<i>Prof. Negoescu Liliana</i>	640
<i>Liceul de Arte „Dimitrie Cuclin” Galați</i>	640
Sfântul Cuvios Paisie Olaru	641
<i>Elev: Ivanov Maria-Milena</i>	641
<i>Prof. Negoescu Liliana</i>	641
<i>Liceul de Arte „Dimitrie Cuclin” Galați</i>	641
Sfântul Ioan Iacob Hozevitul	642
<i>Elev: Balan Ana-Maria</i>	642
<i>Prof. Ungureanu Costina</i>	642
<i>Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași</i>	642
Sfântul Ioan Iacob de la Neamț	643
<i>Elev: Robu Costel-Teodor</i>	643
<i>Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel</i>	643
<i>Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani</i>	643
Sfântul Cuvios Ioan Iacob	644
<i>Elev: Rus Robert-Mihail</i>	644
<i>Prof. Ignat Cristina-Ionela</i>	644
<i>Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani</i>	644
Sfântul Cuvios Cleopa de la Sihăstria	645
<i>Elev: Dănilă Beatris</i>	645
<i>Prof. Ungureanu Costina</i>	645

Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași	645
Nicolae Iorga	646
Elev: Corbeanu Iuliana	646
Prof. Negoescu Liliana	646
Liceul de Arte „Dimitrie Cuclin” Galați	646
Ștefan Luchian	647
Elev: Arghir Bianca-Maria	647
Prof. Negoescu Liliana	647
Liceul de Arte „Dimitrie Cuclin” Galați	647
Nicolae Iorga	648
Elev: Abunei Livia-Mihaela	648
Prof. Ungureanu Costina	648
Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași	648
Ion Creangă	649
Elev: Vacuși Andra-Parascheva	649
Prof. Aignătoaiei Irina Păpușa	649
Colegiul Agricol și de Industrie Alimentară „V. Adamachi” Iași	649
Mihai Eminescu	650
Elev: Vacuși Andra-Parascheva	650
Prof. Năstase Andreea	650
Colegiul Agricol și de Industrie Alimentară „V. Adamachi” Iași	650
Patriarhul Teoctist Arăpașu	651
Elev: Rus Robert-Mihail	651
Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel	651
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	651
Nicolae Iorga	652
Elev: Lazăr Elena	652
Prof. Onu Marius Dorin	652
Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Asachi” Piatra Neamț, Neamț	652
Patriarhul Miron Cristea	653
Elev: Robu Costel-Teodor	653
Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel	653
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	653
Octav Băncilă	654
Elev: Găman Andreea-Patricia	654
Prof. Popa Liliana	654
Liceul Teoretic „Ioan Slavici” Panciu, Vrancea	654
George Enescu	655
Elev: Maței Gabriela	655
Prof. Ciobanu Monica-Claudia	655
Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani	655
Sfântul Cuvios Cleopa Ilie	656
Elev: Totolici Daria-Valentina	656
Prof. Negoescu Liliana	656
Liceul de Artă „Dimitrie Cuclin” Galați	656
Ștefan Luchian	657
Elev: Tudose Daria	657
Prof. Cîrjan Mihaela	657

Liceul Teoretic „Duiliu Zamfirescu” Odobești, Vrancea	657
Ștefan Luchian	658
Elev: Cristea Natalia	658
Prof. Cioca Tudor-Călin	658
Liceul Teoretic „Pavel Dan” Câmpia Turzii, Cluj	658
Sfântul Cuvios Paisie Olaru	659
Elev: Vasilache Crina	659
Prof. Cârțumariu Dan.....	659
Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” Iași.....	659
Mihai Eminescu	660
Elev: Cozmei Dora-Gabriela.....	660
Prof. Turliuc Mariana	660
Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava.....	660
Mihai Eminescu	661
Elev: Moise Diana-Andreea	661
Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel.....	661
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	661
Theodor Burghel	662
Elev: Ilucă Andreea Ioana	662
Prof. Ciobanu Monica-Claudia	662
Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani	662
Prof. Bodai Ana-Maria, Liceul „Demostene Botez” Trușești, Botoșani.....	663
Prof. Canae Iuliana, Colegiul Național Pedagogic „Spiru Haret” Focșani, Vrancea	664
Mihai Eminescu	665
Elev: Grisar David-Constantino	665
Prof. Ștefan Simona.....	665
Școala Gimnazială nr. 1 Dorohoi, Botoșani	665
Mihai Eminescu	666
Elev: Străjeriu Maria	666
Prof. Aionesei Ramona.....	666
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani	666
Mihai Eminescu	667
Elev: Stroe Beatrice.....	667
Prof. Cardaș Mihaela	667
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani	667
Mihai Eminescu	668
Elev: Acsinte Tudor	668
Prof. Cardaș Mihaela	668
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani	668
Mihai Eminescu	669
Elev: Răileanu Sofia	669
Prof. Aionesei Ramona.....	669
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani	669
Nicolae Iorga	670
Elev: Cojocariu Ștefan	670
Prof. Aionesei Ramona.....	670
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani	670
Ștefan Luchian	671

Elev: Cojocariu Ștefan	671
Prof. Aionesei Ramona	671
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani	671
Mihai Eminescu	672
Elev: Avasiloaie Rebeca	672
Prof. Aionesei Ramona	672
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani	672
Ion Creangă	673
Elev: Avasiloaie Rebeca	673
Prof. Aionesei Ramona	673
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani	673
Mihai Eminescu	674
Elev: Papaghiuc Petronela	674
Prof. Cardaș Mihaela	674
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani	674
Mihai Eminescu	675
Elev: Acsinte David	675
Prof. Cardaș Mihaela	675
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani	675
Mihai Eminescu	676
Elev: Gheorghiciuc Iustina	676
Prof. Căruceri Lidia	676
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani	676
Părintele Cleopa Ilie	677
Elev: Munteanu Teodora	677
Prof. Zugravu Claudiu-Vasile	677
Școala Gimnazială „Dimitrie Pompeiu” Broscăuți, Botoșani	677
Mihai Eminescu	678
Elev: Apostol Octavian	678
Prof. Zugravu Vasile-Claudiu	678
Școala Gimnazială „Dimitrie Pompeiu” Broscăuți, Botoșani	678
Mihai Eminescu	679
Elev: Prisacariu Denisa-Nicoleta	679
Prof. Cîrneală Cristina-Luminița	679
Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Viișoara, Botoșani	679
Mihai Eminescu	680
Elev: Vijîlă Bogdan	680
Prof. Țebrean Livia-Teodora	680
Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Sf. Andrei” Gura Humorului, Suceava	680
George Enescu	681
Elev: Cozma Maria-Ioana	681
Prof. Țebrean Livia-Teodora	681
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava	681
Ciprian Porumbescu	682
Elev: Roșu Clara-Adelina	682
Prof. Țebrean Livia-Teodora	682
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava	682
George Enescu	683

Elev: Gârbă Carina-Valentina	683
Prof. Onu Marius-Dorin	683
Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Asachi” Piatra Neamț, Neamț.....	683
Mihai Eminescu la 29 de ani	684
Elev: Aplugăriței Maria-Mirela	684
Prof. Onu Marius-Dorin	684
Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Asachi” Piatra Neamț, Neamț.....	684
Mihai Eminescu	685
Elev: Mocanu Ania Ecaterina	685
Prof. Onu Marius Dorin	685
Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Asachi” Piatra Neamț, Neamț.....	685
George Enescu	686
Elev: Cliveț Miruna Nicola	686
Prof. Cîrneală Cristina Luminița.....	686
Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Viișoara, Botoșani	686
Dimitrie Brândză	687
Elev: Chiorescu Adriana	687
Prof. Cîrneală Cristina Luminița.....	687
Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Viișoara, Botoșani	687
Mihai Eminescu	688
Elev: Prisacariu Denisa-Nicoleta	688
Prof. Cîrneală Cristina-Luminița	688
Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Viișoara, Botoșani	688
Sf. Părinte Cleopa Ilie	689
Elev: Zmoșu Nicolas	689
Prof. Marici Elisabeta	689
Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I” Rădăuți, Suceava	689
George Enescu	690
Elev: Zmoșu Nicolas	690
Prof. Marici Elisabeta	690
Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I” Rădăuți, Neamț.....	690
Mihai Eminescu	691
Elev: Zmoșu Nicolas	691
Prof. Marici Elisabeta	691
Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I” Rădăuți, Suceava	691
Lumina din ochii marelui violonist	692
Elev: Tanasă Alice-Iuliana	692
Prof. Dobrinu Alina.....	692
Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani.....	692
Luceafărul poeziei românești Mihai Eminescu	693
Elev: Gheorghită Sergiu-Ștefan	693
Prof. Dobrinu Alina.....	693
Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani.....	693
George Enescu	694
Elev: Coroiu Maria	694
Prof. Cîrjan Mihaela	694
Liceul Teoretic „Duiliu Zamfirescu” Odobești, Vrancea	694
Mihai Eminescu, portret	695

Elev: Dediu Diana	695
Prof. Cîrjan Mihaela	695
Liceul Teoretic „Duiliu Zamfirescu” Odobești, Vrancea	695
Nicolae Iorga, portret	696
Elev: Bălan Ioachim	696
Prof. Cîrjan Mihaela	696
Liceul Teoretic „Duiliu Zamfirescu” Odobești, Vrancea	696
Mihai Eminescu	697
Elev: Hapău Florinela	697
Prof. Puiu Otilia-Mariana	697
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	697
Mihai Eminescu	698
Elev: Drăxineanu Elena	698
Prof. Antoci Tamara	698
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași	698
Mihai Eminescu	699
Elev: Arminescu Cornelia-Nicoleta	699
Prof. Antoci Tamara	699
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași	699
Mihai Eminescu	700
Elev: Prisacariu Maria	700
Prof. Antoci Tamara	700
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași	700
Mihai Eminescu	701
Elev: Davide Seliman	701
Prof. Antoci Tamara	701
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași	701
Mihai Eminescu	702
Elev: Popa Maria Teodora	702
Prof. Goicea-Badea Mihaela	702
Colegiul Național „Tudor Vladimirescu” București, Sector 6	702
Mihai Eminescu	703
Elev: Neacșu Mario-Ionuț	703
Prof. Goicea-Badea Mihaela	703
Colegiul Național „Tudor Vladimirescu” București, Sector 6	703
Ștefan Luchian	704
Elev: Ionescu Carina-Florentina	704
Prof. Goicea-Badea Mihaela	704
Colegiul Național „Tudor Vladimirescu” București, Sector 6	704
Luceafăr nepereche	705
Elev: Larion Adriana Rodica	705
Prof. Constantin Mădălina	705
Liceul Tehnologic Târnăveni, Mureș	705
Steaua Bucovinei	706
Elev: Tompi Marius	706
Prof. Constantin Mădălina	706
Liceul Tehnologic Târnăveni, Mureș	706
Mihai Eminescu	707

<i>Elev: Humeniuc Paula</i>	707
<i>Prof. Malenchi-Gafițanu Oana Marina</i>	707
<i>Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani</i>	707
Mihai Eminescu	708
<i>Elev: Voricică Naomi-Denisa</i>	708
<i>Prof. Malenchi-Gafițanu Oana Marina</i>	708
<i>Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani</i>	708
Părintele Cleopa Ilie de la Sihăstria	709
<i>Elev: Pașcu Denisa-Maria</i>	709
<i>Prof. Nechita Adrian-Viorel</i>	709
<i>Colegiul Național Pedagogic „Ștefan cel Mare” Bacău</i>	709
George Enescu	710
<i>Elev: Ivan Ioana Elisabeta</i>	710
<i>Prof. Nechita Adrian-Viorel</i>	710
<i>Colegiul Național Pedagogic „Ștefan cel Mare” Bacău</i>	710
Mihai Eminescu	711
<i>Elev: Hulea Sofia Maria</i>	711
<i>Prof. Nechita Adrian-Viorel</i>	711
<i>Colegiul Național Pedagogic „Ștefan cel Mare” Bacău</i>	711
Ștefan cel Mare și Sfânt	712
<i>Elev: Todărcă Georgiana</i>	712
<i>Prof. Nechita Adrian Viorel</i>	712
<i>Colegiul Național Pedagogic „Ștefan cel Mare” Bacău</i>	712
<i>Elev: Ghețău Ilinca</i>	713
<i>Prof. Bucur Viorica</i>	713
<i>Colegiul Agricol și de Industrie Alimentară „V. Adamachi” Iași</i>	713
Omagiu marelui poet Mihai Eminescu	714
<i>Elev: Aștefănoai Daria-Ioana</i>	714
<i>Prof. Năstase Andreea</i>	714
<i>Colegiul Agricol și de Industrie Alimentară „V. Adamachi” Iași</i>	714
Mihai Eminescu – portret	715
<i>Elev: Nechita Alexandra-Mirabela</i>	715
<i>Prof. Leonte Mariana-Liliana</i>	715
<i>Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași</i>	715
Portret Mihai Eminescu	716
<i>Elev: Ciolan Cristina Parascheva</i>	716
<i>Prof. Leonte Mariana-Liliana</i>	716
<i>Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași</i>	716
Mihai Eminescu	717
<i>Elev: Stancu Lorena-Alexandra</i>	717
<i>Prof. Pîrvu Simina</i>	717
<i>Liceul Tehnologic „Dacia” Caransebeș, Caraș-Severin</i>	717
George Enescu	718
<i>Elev: El Morshedi Maryam</i>	718
<i>Prof. Prof. Pîrvu Simina</i>	718
<i>Liceul Tehnologic „Dacia” Caransebeș, Caraș-Severin</i>	718
Luceafărul românilor	719
<i>Elev: Costoiu Bogdan</i>	719

Prof. Avram Florentina	719
Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța	719
Mihai Eminescu	720
Elev: Costoiu Alexandru	720
Prof. Avram Florentina	720
Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța	720
Poetul național	721
Elev: Sfet Anamaria	721
Prof. Avram Florentina	721
Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța	721
Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie?	722
Elev: Gafar Andrei	722
Prof. Avram Florentina	722
Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța	722
George Enescu, geniul muzicii românești	723
Elev: Vilcu Vanesa	723
Prof. Moraru Mirela Elena	723
Eminescu, vocea poetică	724
Elev: Lepădatu Nicoleta	724
Prof. Moraru Mirela Elena	724
Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța	724
Eminescu, o stea	725
Elev: Amet Denis	725
Prof. Moraru Mirela Elena	725
Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța	725
Geniul poeziei românești, Mihai Eminescu	726
Elev: Boariu Claudiu Mihail	726
Prof. Eni-Onofrei Silvia	726
Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța	726
Nicolae Iorga - istoric, critic, dramaturg	727
Elev: Ciobanu Roberto	727
Prof. Eni-Onofrei Silvia	727
Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța	727
Poet fără pereche – Mihai Eminescu	728
Elev: Bidoae Seelena Gabriela	728
Prof. Eni-Onofrei Silvia	728
Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța	728
M. Eminescu, greu de etalat	729
Elev: Petcu Gabriel	729
Prof. Eni-Onofrei Silvia	729
Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța	729
Luceafărul românilor	730
Elev: Delicostea Mircea Andrei	730
Prof. Eni-Onofrei Silvia	730
Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța	730
Luceafărul	731
Elev: Tigu Anastasia	731
Prof. Seiciuc Gutiera	731

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova	731
Arborele lui Eminescu	732
Elev: Nigaciov Iana	732
Prof. Chirilov Nicoleta	732
Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova	732
Gând pentru Eminescu	733
Elev: Calaraș Victoria	733
Prof. Chirilov Nicoleta	733
Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova	733
Eminescu – elev	734
Elev: Cărmăz Ștefan	734
Prof. Ciurdea Elena-Livia	734
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț	734
Mihai Eminescu	735
Elev: Jigrin Daria	735
Prof. Chirilov Nicoleta	735
Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova	735
Mihai Eminescu	736
Elev: Ivasiuc Daria	736
Prof. Chirilov Nicoleta	736
Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova	736
Mihai Eminescu	737
Elev: Burlac Alexandru	737
Prof. Chirilov Nicoleta	737
Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova	737
Mihai Eminescu	738
Elev: Piguleac Irina	738
Prof. Chirilov Nicoleta	738
Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova	738
Mihai Eminescu	739
Elev: Ienciuc Emilia	739
Prof. Chirilov Nicoleta	739
Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova	739
Eminescu în suflet	740
Elev: Șipitco Sofia	740
Prof. Chirilov Nicoleta	740
Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova	740
Mihai Eminescu	741
Elev: Eșanu Ioana	741
Prof. Pușcașu Oana Nicoleta	741
Școala Gimnazială „D. D. Pătrășcanu” Tomești, Iași	741
Mihai Eminescu	742
Elev: Ciocănaș Lorena	742
Prof. Pușcașu Oana Nicoleta	742
Școala Gimnazială „D. D. Pătrășcanu” Tomești, Iași	742
Mihai Eminescu	743
Elev: Degeratu Andreea Alexandra	743
Prof. Pușcașu Oana Nicoleta	743

Școala Gimnazială „D. D. Pătrășcanu” Tomești, Iași.....	743
Mihai Eminescu	744
Elev: Pîrvan Iulia Ilinca	744
Prof. Pușcașu Oana Nicoleta	744
Școala Gimnazială „D. D. Pătrășcanu” Tomești, Iași.....	744
Bătrânul Eminescu	745
Elev: Ilie Elena-Catinca.....	745
Prof. Ciurdea Elena-Livia	745
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț	745
Poetul	746
Elev: Avădani Eliza	746
Prof. Ciurdea Elena-Livia	746
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț	746
Scriitorul	747
Elev: Matees Jasmine	747
Prof. Ciurdea Elena-Livia	747
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț	747
Eminescu	748
Elev: Constantin George.....	748
Prof. Ciurdea Elena-Livia	748
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț	748
Portret	749
Elev: Nechita Eduard	749
Prof. Ciurdea Elena-Livia	749
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț	749
Portret eminescian	750
Elev: Samoilă Ionuț.....	750
Prof. Nanu Simina.....	750
Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani	750
Mihai Eminescu	751
Elev: Konrad Sara	751
Prof. Terme Alexandra	751
Școala Gimnazială Nr. 1 Călugări, Cărpinet, Bihor	751
Mihai Eminescu	752
Elev: Merce Mădălina	752
Prof. Terme Alexandra	752
Școala Gimnazială Nr. 1 Călugări, Cărpinet, Bihor	752
Mihai Eminescu	753
Elev: Ungurianu Dumitrița.....	753
Prof. Puiu Otilia-Mariana.....	753
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	753
Mihai Eminescu	754
Elev: Apachiței Anelisse-Oana	754
Prof. Dragotă Mirela	754
Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani.....	754
Mihai Eminescu	755
Elev: Lăcătușu Maria	755
Prof. Dragotă Mirela	755

<i>Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani</i>	755
Părintele Ilie Cleopa	756
<i>Elev: Bulmagă Delia-Elisa</i>	756
<i>Prof. Dragotă Mirela</i>	756
<i>Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani</i>	756
Mihai Eminescu	757
<i>Elev: Moșneguțu Eduard-Ionuț</i>	757
<i>Prof. Dragotă Mirela</i>	757
<i>Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani</i>	757
Ștefan Luchian	758
<i>Elev: Tărnăuceanu Sebastian-George</i>	758
<i>Prof. Dragotă Mirela</i>	758
<i>Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani</i>	758
Nicolae Iorga	759
<i>Elev: Tărnăuceanu Sebastian-George</i>	759
<i>Prof. Dragotă Mirela</i>	759
<i>Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani</i>	759
Alexandru Ioan-Cuza	760
<i>Elev: Frenț Alesia-Cristina</i>	760
<i>Prof. Uscatu Ana-Brîndușa</i>	760
Marele Eminescu	761
<i>Elev: Șandor Giulia-Maria</i>	761
<i>Prof. Uscatu Ana-Brîndușa</i>	761
<i>Liceul Tehnologic Nisiporești, Botești, Neamț</i>	761
Ștefan cel Mare	762
<i>Elev: Oprea Brigitta-Tereza</i>	762
<i>Prof. Uscatu Ana-Brîndușa</i>	762
<i>Liceul Tehnologic Nisiporești, Botești, Neamț</i>	762
Mihai Eminescu	763
<i>Elev: Măgdici Alessia</i>	763
<i>Prof. Uscatu Ana-Brîndușa</i>	763
<i>Liceul Tehnologic Nisiporești, Botești, Neamț</i>	763
Mihai Eminescu	764
<i>Elev: Iose Emanuel-Leonardo</i>	764
<i>Prof. Uscatu Ana-Brîndușa</i>	764
<i>Liceul Tehnologic Nisiporești, Botești, Neamț</i>	764
Mihai Eminescu	765
<i>Elev: Iose Emanuel-Leonardo</i>	765
<i>Prof. Uscatu Ana-Brîndușa</i>	765
<i>Liceul Tehnologic Nisiporești, Botești, Neamț</i>	765
Vlad Țepeș	766
<i>Elev: Chinez Lavinia</i>	766
<i>Prof. Uscatu Ana-Brîndușa</i>	766
<i>Liceul Tehnologic Nisiporești, Botești, Neamț</i>	766
Mihai Eminescu	767
<i>Elev: Curpăn Maria Ioana</i>	767
<i>Prof. Uscatu Ana-Brîndușa</i>	767
<i>Liceul Tehnologic Nisiporești, structura Barticești, Botești, Neamț</i>	767

Nicolae Iorga	768
Elev: Trefaș Andreea	768
Prof. Uscatu Ana-Brîndușa	768
Liceul Tehnologic Nisiporești, structura Barticești, Botești, Neamț	768
Mihai Eminescu	769
Elev: Roman Andrada	769
Prof. Uscatu Ana-Brîndușa	769
Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Târgu Neamț, Neamț	769
George Enescu	770
Elev: Frunză Natalia Elena	770
Prof. Uscatu Ana-Brîndușa	770
Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Târgu Neamț, Neamț	770
Ștefan cel Mare	771
Elev: Dîrjă Rebeca	771
Prof. Uscatu Ana-Brîndușa	771
Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Târgu Neamț, Neamț	771
Ion Creangă	772
Elev: Roșu Alexandra	772
Prof. Uscatu Ana-Brîndușa	772
Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Târgu Neamț, Neamț	772
Ștefan cel Mare	773
Elev: David Eric	773
Prof. Uscatu Ana-Brîndușa	773
Școala Gimnazială nr. 2 Piatra Neamț, Neamț	773
George Enescu	774
Elev: Marin Kevin	774
Prof. Uscatu Ana-Brîndușa	774
Școala Gimnazială nr. 2 Piatra Neamț, Neamț	774
Ion Creangă	775
Elev: Niță Sofia	775
Prof. Uscatu Ana-Brîndușa	775
Școala Gimnazială nr. 2 Piatra Neamț, Neamț	775
Vlad Țepeș	776
Elev: Purice Ana Maria	776
Prof. Uscatu Ana-Brîndușa	776
Școala Gimnazială nr. 2 Piatra Neamț, Neamț	776
Ion Creangă	777
Elev: Brînzei Sofia	777
Prof. Uscatu Ana-Brîndușa	777
Școala Gimnazială nr. 2 Piatra Neamț, Neamț	777
Ștefan cel Mare	778
Elev: Hilohi Edith Maria	778
Prof. Uscatu Ana-Brîndușa	778
Școala Gimnazială nr. 2 Piatra Neamț, Neamț	778
Mihai Eminescu	779
Elev: Văduoreanu Antonia-Elena	779
Prof. Uscatu Ana-Brîndușa	779
Școala Gimnazială nr. 2 Piatra Neamț, Neamț	779

Mihai Eminescu	780
Elev: Măricuța Nadia Ștefania	780
Prof. Dăscălescu Adrian-Florentin	780
Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca, Suceava	780
Mihai Eminescu	781
Elev: Ungurean Adrian-Gabriel	781
Prof. Dăscălescu Adrian-Florentin	781
Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca, Suceava	781
Mihai Eminescu	782
Elev: Mihai Mario	782
Prof. Dăscălescu Adrian-Florentin	782
Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca, Suceava	782
Mihai Eminescu	783
Elev: Bughiu Andreea Maria	783
Prof. Dăscălescu Adrian-Florentin	783
Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca, Suceava	783
Mihai Eminescu	784
Elev: Epure Georgiana	784
Prof. Dăscălescu Adrian-Florentin	784
Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca, Suceava	784
Mihai Eminescu	785
Elev: Rusu Flavius Florin	785
Prof. Dăscălescu Adrian-Florentin	785
Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca, Suceava	785
Mihai Eminescu	786
Elev: Găitan Alina-Ioana	786
Prof. Dăscălescu Adrian-Florentin	786
Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca, Suceava	786
Mihai Eminescu	787
Elev: Tituleac Carol	787
Prof. Cărbășu Mihaela	787
Liceul Teoretic „Anastasia Bașotă” Pomârla, Botoșani	787
Mihai Eminescu	788
Elev: Ciocoiu Andi-Nicolas	788
Prof. Aiordăchioaie Mărioara	788
Liceul Teoretic „Anastasia Bașotă” Pomârla, Botoșani	788
Ion Creangă	789
Elev: Pușcașu David	789
Prof. Aiordăchioaie Mărioara	789
Liceul Teoretic „Anastasia Bașotă” Pomârla, Botoșani	789
Hyperion	790
Elev: Nadolu Andreea Narcisa	790
Prof. Filipoiu Mihaela	790
Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe Vodă Basarab” Curtea de Argeș, Argeș	790
Mihai Eminescu	791
Elev: Moisa Ianis	791
Prof. Cărbășu Mihaela	791
Liceul Teoretic „Anastasia Bașotă” Pomârla, Botoșani	791

Eminescu – de dincolo de timp	792
Elev: Dumitrescu Filoteea	792
Pr. prof. Dumitrescu Vasile	792
Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe Vodă Basarab” Curtea de Argeș	792
Luceafărul – scenă	793
Elev: Diaconu Ana-Maria	793
Prof. Mihăilescu Cornelia	793
Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe Vodă Basarab” Curtea de Argeș, Argeș	793
Ion Creangă	794
Elev: Anton Raisa-Iulia	794
Prof. Căruceri Lidia	794
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani	794
Ștefan Luchian	795
Elev: Vițalariu Cezara-Petronela	795
Prof. Ignat Cristina-Ionela	795
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	795
George Enescu	796
Elev: Scripcă Giulia	796
Prof. Năpîrcă Felicia	796
Liceul Teoretic „Dr. Mihai Ciucă” Săveni, Botoșani	796
Mihai Eminescu	797
Elev: Florea Robert Ioan	797
Prof. Marin Sultănică	797
Școala Gimnazială Nr. 1 Slobozia Conachi, Galați	797
Mihai Eminescu	798
Elev: Pecingină Gabriel	798
Prof. Pătrășcoiu Adriana	798
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Tg. Jiu, Gorj	798
Ștefan Luchian	799
Elev: Lorincz Andrei Vlad	799
Prof. Galiș Adina	799
Școala Gimnazială Specială Huedin, Cluj	799
Ciprian Porumbescu	800
Elev: Dani Alin	800
Prof. Galiș Adina	800
Școala Gimnazială Specială Huedin, Cluj	800
Ce te legeni...Eminescu	801
Elev: Kalo Tavi Eduard	801
Prof. Stancalău Raluca Adela	801
Școala Gimnazială Specială Huedin, Cluj	801
Eminescu – portret	802
Elev: Laco Lăcrămioara Mioara	802
Prof. Uțiu Andreea Loredana	802
Școala Gimnazială Specială Huedin, Cluj	802
Portretul lui Mihai Eminescu	803
Elev: Isfa Agneta Iasmina	803
Prof. Merca Lenuța	803
Școala Gimnazială Specială Huedin, Cluj	803

Portret al Marelui poet Mihai Eminescu	804
Elev: Muntean Iosif	804
Prof. Abrudan Simona-Rodica	804
Școala Gimnazială Specială Huedin, Cluj	804
Eminescu iar	805
Elevi: Muntean Benjamin	805
Prof. Abrudan Simona-Rodica	805
Școala Gimnazială Specială Huedin, Cluj	805
Portret Mihai Eminescu	806
Elev: Samoilă Ionuț-Vlad	806
Pr. Prof. Iftodi Marian-Liviu	806
Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani	806
Portret George Enescu	807
Elev: Vrabie Mihai-Ilie	807
Pr. Prof. Iftodi Marian-Liviu	807
Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani	807
Portret Ion Creangă	808
Elev: Olănescu Iosif	808
Pr. Prof. Iftodi Marian-Liviu	808
Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani	808
Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist Arăpașu	809
Elev: Bunduc Sebastian Tudorel	809
Pr. Prof. Iftodi Marian-Liviu	809
Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani	809
Portret Ilie Cleopa	810
Elev: Bulboacă Petronela	810
Pr. Prof. Iftodi Marian-Liviu	810
Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani	810
Portret Nicolae Iorga	811
Elev: Vrabie Ionela	811
Pr. Prof. Iftodi Marian-Liviu	811
Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani	811
Portret George Enescu	812
Elev: Bunduc Geanina-Tudorița	812
Pr. Prof. Iftodi Marian Liviu	812
Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani	812
Nicolae Iorga	813
Elev: Țifrea Emanuel Vasile	813
Prof. Stanciu Eliza	813
Școala Gimnazială „Scarlat Longhin” Dofteana, Bacău	813
Ciprian Porumbescu	814
Elev: Ciochină Raluca Nicoleta	814
Prof. Enache Mihaela	814
Colegiul Tehnic „Edmond Nicolau” Focșani, Vrancea	814
Mihai Eminescu	815
Elev: Ciochină Raluca Nicoleta	815
Prof. Enache Mihaela	815
Colegiul Tehnic „Edmond Nicolau” Focșani, Vrancea	815

Sfântul Ioan Iacob	816
Elev: Ciochină Raluca Nicoleta	816
Prof. Enache Mihaela	816
Colegiul Tehnic „Edmond Nicolau” Focșani, Vrancea	816
Mihai Eminescu	817
Elev: Irimia Bogdan	817
Prof. Ifrim Ștefana	817
Colegiul Tehnic auto „Traian Vuia” Focșani, Vrancea	817
Nicolae Iorga	818
Elev: Hrițcu Mihail	818
Prof. Ifrim Ștefana	818
Colegiul Tehnic auto „Traian Vuia” Focșani, Vrancea	818
Mihai Eminescu	819
Elev: Fâță Ionuț	819
Prof. Ifrim Ștefana	819
Colegiul Tehnic auto „Traian Vuia” Focșani, Vrancea	819
Mihai Eminescu	820
Elev: Seftiuc Beatrice	820
Prof. Epure Violeta	820
Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Viișoara, Botoșani	820
Nicolae Iorga	821
Elev: Huțanu Andreea	821
Prof. Epure Violeta	821
Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Viișoara, Botoșani	821
Sfântul Părinte Cleopa Ilie	822
Elev: Huțanu Andreea	822
Prof. Epure Violeta	822
Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Viișoara, Botoșani	822
Ștefan Luchian	823
Elev: Chiriac Andra Ștefania	823
Prof. Simionică Adriana- Diana	823
Școala Profesională Mogoșești, Iași	823
Sfântul Cuvios Onufrie de la Vorona	824
Elev: Blăgeanu Beatrice-Maria	824
Prof. Simionică Adriana-Diana	824
Școala Profesională Mogoșești, Iași	824
Grigore Antipa	825
Elev: Gacea Andrei	825
Prof. Simionică Adriana-Diana	825
Școala Profesională Mogoșești, Iași	825
George Enescu	826
Elev: Apachiței-Toma Maria	826
Prof. Simionică Adriana-Diana	826
Școala Profesională Mogoșești, Iași	826
George Enescu	827
Elev: Ursache Ioana Adelina	827
Prof. Simionică Adriana-Diana	827
Școala Profesională Mogoșești, Iași	827

Grigore Antipa	828
Elev: Iluc Alexandra Alesia	828
Pr. Prof. Pleșca Florin	828
Școala Gimnazială „N. Iorga” Dersca, Botoșani	828
Mihai Eminescu	829
Elev: Iluc Alexandra Alesia	829
Pr. Prof. Pleșca Florin	829
Școala Gimnazială „N. Iorga” Dersca, Botoșani	829
Lucian Blaga	830
Elev: Iluc Alexandra Alesia	830
Pr. Prof. Pleșca Florin	830
Școala Gimnazială „N. Iorga” Dersca, Botoșani	830
Nicolae Iorga	831
Elev: Aftanase Gabriela.....	831
Prof. Voinea Oana Cristina	831
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași	831
Mihai Eminescu	832
Elev: Moșneagu Cristina Gabriela	832
Prof. Voinea Oana Cristina	832
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași	832
Sfântul Ioan Iacob Hozevitul	833
Elev: Șaramet Elena	833
Prof. Timofti Maria-Valentina	833
Școala Gimnazială „Elena Rareș” Botoșani	833
Mihai Eminescu	834
Elev: Bidalac Rareș	834
Prof. Timofti Maria-Valentina	834
Școala Gimnazială „Elena Rareș” Botoșani	834
Patriarhul Teoctist Arăpașu	835
Elev: Mocanu Maria-Sorina	835
Prof. Timofti Maria-Valentina	835
Școala Gimnazială „Elena Rareș” Botoșani	835
Ștefan Luchian	836
Elev: Ionescu Diana-Maria	836
Prof. Vasiliu Gabriela	836
Colegiul Național „Gh. Munteanu Murgoci” Brăila	836
Mihai Eminescu	837
Elev: Vieru Sebastian-Daniel.....	837
Prof. Mancaș Florina	837
Școala Gimnazială „Ioan Cernat” Havârna, Botoșani	837
Mihai Eminescu	838
Elev: Bejan Daria Alexandra	838
Prof. Chelariu N. Cristina	838
Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, Botoșani	838
Mihai Eminescu	839
Elev: Hăisan Nicoleta Maria	839
Prof. Chelariu N. Cristina	839
Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, Botoșani	839

George Enescu	840
Elev: Lavric Ana Maria	840
Prof. Chelariu N. Cristina	840
Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, Botoșani.....	840
Caligramă: Despărțire și Adio	841
Elev: Foca Loredana Mihaela.....	841
Prof. Chelariu N. Cristina	841
Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, Botoșani.....	841
George Enescu	842
Elev: Hrițcușoru Andreea Ramona	842
Prof. Zugravu Claudiu-Vasile	842
Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani	842
Mihai Eminescu	843
Elev: Buțerchi Larisa	843
Prof. Zugravu Claudiu-Vasile	843
Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani	843
Pr. Dumitru Furtună	844
Elev: Țenică Cosmina-Iuliana	844
Prof. Zugravu Claudiu-Vasile	844
Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani	844
Mihai Eminescu	845
Elev: Jacotă Georgiana-Alina	845
Prof. Zugravu Claudiu-Vasile	845
Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani	845
Ion Creangă	846
Elev: Giura Ionuț-Patric	846
Prof. Zugravu Claudiu-Vasile	846
Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani	846
Mihai Eminescu	847
Taradaciuc Dennis Iustin	847
Prof. Zugravu Claudiu-Vasile	847
Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani	847
Mihai Eminescu	848
Elev: Plugariu Anamaria.....	848
Prof. Zugravu Claudiu-Vasile	848
Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani	848
Mihai Eminescu	849
Elev: Coșman Sara-Maria.....	849
Prof. Chirilă Elena	849
Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi, Botoșani.....	849
George Enescu	850
Elev: Sandu Eduard-Ionuț	850
Prof. Chirilă Elena	850
Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi, Botoșani.....	850
Sculptorul Ion Irimescu	851
Elev: Bora Camelia	851
Prof. Badea Mihnea Cristian	851
Centrul de excelență, Școala Nr. 1 Buftea, Ilfov	851

Ștefan Luchian	852
Elev: Stănică Matei	852
Prof. Badea Mihnea Cristian	852
Centrul de excelență, Școala Nr. 1 Buftea, Ilfov	852
Nicolae Labiș	853
Elev: Șușu Irene	853
Prof. Badea Mihnea Cristian	853
Centrul de excelență, Școala Nr. 1 Buftea, Ilfov	853
Ștefan Luchian	854
Elev: Ștefan Radu.....	854
Prof. Badea Mihnea Cristian	854
Centrul de excelență, Școala Nr. 1 Buftea, Ilfov	854
Nicolae Labiș	855
Elev: Minea Andreea	855
Prof. Badea Mihnea Cristian	855
Centrul de excelență, Școala Nr. 1 Buftea, Ilfov	855
Ștefan Luchian	856
Elev: Andrei Alexandra	856
Prof. Badea Mihnea Cristian	856
Centrul de excelență, Școala Nr. 1 Buftea, Ilfov	856
Ion Irimescu	857
Elev: Doru Ștefania	857
Prof. Badea Mihnea.....	857
Centrul de excelență, Școala Nr. 1 Buftea, Ilfov	857
Maria Tănase	858
Elev: Avădăni Nicole	858
Prof. Iftimie Nadejda	858
Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” Săbăoani, Neamț	858
George Enescu	859
Elev: Robu Diana	859
Prof. Iftimie Nadejda	859
Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” Săbăoani, Neamț	859
Mihai Eminescu	860
Elev: Pasmaz Miray Asi.....	860
Prof. Turliuc Mariana.....	860
Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava	860
George Enescu	861
Prof. Popescu Andreea Georgiana.....	861
Prof. Turliuc Mariana.....	861
Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava	861
Nicolae Iorga	862
Elev: Mateiciuc Debora Evelina	862
Prof. Turliuc Mariana	862
Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava	862
Mihai Eminescu	863
Elev: Mateiciuc Debora Evelina	863
Prof. Turliuc Mariana	863
Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava	863

Nicolae Iorga	864
Elev: Ohrenciuc Ioana	864
Prof. Turliuc Mariana	864
Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava	864
Mihai Eminescu	865
Elev: Barbu Alexia	865
Prof. Nae Mihaela	865
Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș	865
Nicolae Iorga	866
Elev: Popa Florin	866
Prof. Gilcă Claudiu	866
Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș	866
Inegalabilul	867
Elev: Sîrbu Rebeca-Andreea.....	867
Prof. Landea Florica-Monica	867
Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani.....	867
Țara de Sus – Țara basmelor	868
Elev: Șchiopeț Alesia-Maria	868
Prof. Landea Florica-Monica	868
Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani.....	868
Un om între oameni	869
Elev: Alexandru Anastasia-Ștefania	869
Prof. Landea Florica-Monica	869
Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani.....	869
Domnitorul Cuza	870
Elev: Iancu Medeea-Evelynn	870
Prof. Landea Florica-Monica	870
Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani.....	870
Mihai Eminescu – portret modern	871
Elev: Rapauzu Ana-Maria	871
Prof. Burcea Elena	871
Școala Gimnazială Nr. 1 Mârșa, Giurgiu	871
Mihai Eminescu	872
Elev: Nicula Nicholas.....	872
Prof. Burcea Elena	872
Școala Gimnazială Nr. 1 Mârșa, Giurgiu	872
George Enescu	873
Elev: Tudose Sara	873
Prof. Burcea Elena	873
Școala Gimnazială Nr. 1 Mârșa, Giurgiu	873
Eminescu și profunzimea privirii	874
Elev: Tudose Sara	874
Prof. Burcea Elena	874
Școala Gimnazială Nr. 1 Mârșa, Giurgiu	874
N. Grigorescu pictorul naturii	875
Elev: Manofu Darius.....	875
Prof. Cosac Daniela	875
Liceul Teoretic „Tudor Vianu” Giurgiu.....	875

Al. Ioan Cuza	876
Elev: Șumudică Mihaela	876
Prof. Cosac Daniela	876
Școala Populară de Arte Giurgiu	876
Al. I. Cuza	877
Elev: Dobre Mihai	877
Prof. Cosac Daniela	877
Școala Populară de Arte Giurgiu	877
Ștefan Luchian	878
Elev: Ronă Ionuț	878
Prof. Crișan Nela	878
Liceul Tehnologic „Costache Conachi”, Pechea, Galați	878
Nicolae Iorga	879
Elev: Lipan Mihaela	879
Prof. Popa Liliana	879
Liceul Teoretic „Ioan Slavici” Panciu, Vrancea	879
Nicolae Iorga	880
Elev: Bădărău Ana-Maria	880
Prof. Popa Liliana	880
Liceul Teoretic „Ioan Slavici” Panciu, Vrancea	880
Grigore Antipa	881
Elev: Andrei Gabriela-Iuliana	881
Prof. Popa Iuliana	881
Liceul Teoretic „Ioan Slavici” Panciu, Vrancea	881
Mihai Eminescu	882
Elev: Andrei Ioana Andreea	882
Prof. Popa Iuliana	882
Liceul Teoretic „Ioan Slavici” Panciu, Vrancea	882
Mihai Eminescu	883
Elev: Chiper Anca-Maria	883
Prof. Popa Liliana	883
Liceul Teoretic „Ioan Slavici” Panciu, Vrancea	883
Mihai Eminescu	884
Elev: Dafinoiu Codruț-Fabrițio	884
Prof. Popa Liliana	884
Liceul Teoretic „Ioan Slavici” Panciu, Vrancea	884
Nicolae Iorga	885
Elev: Cernăhuz Mihail	885
Prof. Cârțumariu Dan	885
Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” Iași	885
Ioan Slavici	886
Elev: Timofte Ianis	886
Prof. Cârțumariu Dan	886
Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” Iași	886
Patriarhul Iustin Moiescu	887
Elev: Vițalariu Cezara-Petronela	887
Pr. Prof. Pristavu Cosmin-Constantin	887
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani	887

Sfinții Trei Ierarhi	888
Elev: Vițalariu Cezara-Petronela.....	888
Pr. Prof. Pristavu Cosmin-Constantin	888
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi	888
Părintele Cleopa Ilie	889
Elev: Cuc Ana-Iulia	889
Prof. Cioca Tudor-Călin	889
Liceul Teoretic „Pavel Dan” Câmpia Turzii, Cluj.....	889
Mihai Eminescu	890
Elev: Lup Maria Mădălina	890
Prof. Cioca Tudor-Călin	890
Liceul Teoretic „Pavel Dan” Câmpia Turzii, Cluj.....	890
Mihai Eminescu	891
Elev: Jucan Alessia	891
Prof. Cioca Tudor-Călin	891
Liceul Teoretic „Pavel Dan” Câmpia Turzii, Cluj.....	891
Mihai Eminescu	892
Elev: Cozma Maria	892
Prof. Ungureanu Costina	892
Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași	892
Nicolae Iorga – omul culturii	893
Elev: Trandafir Răzvan	893
Prof. Dulma Daniela-Liliana	893
Liceul Tehnologic Măcin, Tulcea	893
Nicolae Iorga – Istoricul românilor	894
Elev: Trandafir Andreea	894
Prof. Dulma Daniela-Liliana	894
Liceul Tehnologic Măcin, Tulcea	894
Mihai Eminescu	895
Elev: Dani Cristina Lidia.....	895
Prof. Dumbrăvescu Nicolae.....	895
Liceul Teologic Greco-catolic „Sf. Vasile cel Mare” Blaj, Alba	895
Nicolae Iorga	896
Elev: Mărginean George-Ioan.....	896
Prof. Dumbrăvescu Nicolae.....	896
Liceul Teologic Greco-catolic „Sf. Vasile cel Mare” Blaj, Alba	896
Portretul lui Mihai Eminescu	897
Elev: Chiriac Andreea Ioana	897
Prof. Leonte Mariana Liliana	897
Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași	897
Mihai Eminescu	898
Elev: Turcu Ionela.....	898
Prof. Cărciumariu Dan	898
Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” Iași	898
Sfântul Ioan Iacob Hozevitul	899
Elev: Darie Daniel	899
Prof. Cărciumariu Dănuț-Ionuț.....	899
Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” Iași	899
Octav Băncilă	900
Elev: Costin Silviu.....	900
Prof. Cărciumariu Dănuț-Ionuț.....	900
Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” Iași	900

Colegiul de redacție

Președinte,

Înaltpreasfințitul Părinte Teofan,
Arhiepiscopul Iașilor și
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Vicepreședinte,

Director

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi
Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel

Coordonatori,

Inspector școlar disciplina Religie - ISJ Botoșani - Pr. prof. Botezatu Liviu

Pr. prof. Apetrei Ionuț-Ștefan

Pr. prof. Budacă Teodor-Cătălin

Pr. prof. Ciurciun Andrei-Vlăduț

Pr. prof. Foca Mihai-Claudiu

Prof. dr. Postolachi Vasile

Pr. prof. Pristavu Cosmin Constantin

Redactori,

Cadre didactice

Elevi

Colaboratori

Tehnoredactare și design,

Pr. prof. Budacă Teodor-Cătălin

Adresa redacției:

Str. Poștei, nr. 14, mun. Dorohoi, jud. Botoșani

Email: semdorohoi@yahoo.com

www.facebook.com/seminaruldorohoi

Cod poștal 715200

Tel. / fax. 0231611961

„Țara de Sus – vatră de cultură și spiritualitate” este o revistă școlară de cultură, spiritualitate și creație, cu apariție anuală, realizată de profesorii Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” din Dorohoi.

*Revista apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului
Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei.*

Responsabilitatea pentru articolele publicate în revista
„Țara de Sus – vatră de cultură și spiritualitate” revine în exclusivitate autorilor.

Lucrările, ilustrațiile și fotografiile cuprinse în această revistă pot fi reproduse, preluate sau utilizate numai cu menționarea sursei.

Școli participante la proiect

- Centrul Județean de Excelență Ilfov / Școala Gimnazială nr. 1 Buftea, Ilfov
- Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Sf. Andrei” Gura Humorului, Suceava
- Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni, Vâlcea
- Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brăila
- Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Tg. Jiu, Gorj
- Colegiul Agricol și de Industrie Alimentară „Vasile Adamachi” Iași
- Colegiul Economic „Ion Ghica” Târgoviște, Dâmbovița
- Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Iași
- Colegiul Național „Gheorghe Munteanu-Murgoci” Brăila
- Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani
- Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara
- Colegiul Național „Spiru Haret” Tecuci
- Colegiul Național „Tudor Vladimirescu” Sector 6, București
- Colegiul Național „Vladimir Streinu” Găești, Dâmbovița
- Colegiul Național de Artă „George Apostu” Bacău
- Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Asachi” Piatra Neamț, Neamț
- Colegiul Național Pedagogic „Ștefan Velovan” Craiova, Dolj
- Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva ” Timișoara, Timiș
- Colegiul Național Pedagogic „Sfântul Ștefan cel Mare” Bacău
- Colegiul Național Pedagogic „Spiru Haret” Focșani, Vrancea
- Colegiul Național Pedagogic „Ștefan cel Mare” Bacău
- Colegiul Tehnic „Edmund Nicolau” Focșani, Vrancea
- Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași
- Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Târgu Neamț, Neamț
- Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I” Rădăuți, Suceava
- Colegiul Tehnic Auto „Traian Vuia” Focșani, Vrancea
- Liceul „Demostene Botez” Trușești, Botoșani
- Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani
- Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani
- Liceul de Arte „Dimitrie Cuclin” Galați
- Liceul de Arte „Ionel Perlea” Slobozia, Ialomița
- Liceul Tehnologic „N. Bălcescu” Flămânzi, Botoșani
- Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș
- Liceul Tehnologic „Costache Conachi” Pechea, Galați
- Liceul Tehnologic „Dacia” Caransebeș, Caraș-Severin
- Liceul Tehnologic „Elena Caragiani” Tecuci, Galați
- Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, Botoșani

- Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca, Suceava
- Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași
- Liceul Tehnologic „Ștefan cel Mare și Sfânt” Vorona, Botoșani
- Liceul Tehnologic Automecanica Mediaș, Sibiu
- Liceul Tehnologic Măcin, Tulcea
- Liceul Tehnologic Nisiporești, Botești, Neamț
- Liceul Tehnologic Târnăveni, Mureș
- Liceul Teologic Greco-Catolic „Sfântul Vasile cel Mare” Blaj, Alba
- Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanu” Timișoara, Timiș
- Liceul Teologic Ortodox „Sfinții Împărați Constantin și Elena” Piatra Neamț, Neamț
- Liceul Teoretic „Dr. Mihai Ciucă” Săveni, Botoșani
- Liceul Teoretic „Anastasie Bașotă” Pomârla, Botoșani
- Liceul Teoretic „Duiliu Zamfirescu” Odobești, Vrancea
- Liceul Teoretic „Ioan Slavici” Panciu, Vrancea
- Liceul Teoretic „Nicolae Cartojan” Giurgiu
- Liceul Teoretic „Pavel Dan” Câmpia Turzii, Cluj
- Liceul Teoretic „Tudor Vianu” Giurgiu
- Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” Săbăoani, Neamț
- Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova
- Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava
- Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Apostol Andrei” Galați
- Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Gheorghe” Botoșani
- Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe-Vodă Basarab” Curtea de Argeș, Argeș
- Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” Iași
- Școala Gimnazială „Dimitrie Pompeiu” Broscăuți, Botoșani
- Școala Gimnazială „Candiano Popescu” Ploiești, Prahova
- Școala Gimnazială „D. D. Pătrășcanu” Tomești, Iași
- Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Vișoara, Botoșani
- Școala Gimnazială „Elena Rareș” Botoșani
- Școala Gimnazială „Grigore Geamănu” Turcinești, Gorj
- Școala Gimnazială „Ioan Cernat” Havârna, Botoșani
- Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani
- Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi, Botoșani
- Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani
- Școala Gimnazială „N. Iorga” Dersca, Botoșani
- Școala Gimnazială „Radu Stanian” Ploiești, Prahova
- Școala Gimnazială „Scarlat Loghin” Dofteana, Bacău
- Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora, Botoșani
- Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț
- Școala Gimnazială Bucovăț, Timiș
- Școala Gimnazială Călinești-Cuparencu, Suceava
- Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava

- Școala Gimnazială nr. 1 Călugări, Bihor
- Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani
- Școala Gimnazială Nr. 1 Cristești, Botoșani
- Școala Gimnazială Nr. 1 Dorohoi, Botoșani
- Școala Gimnazială Nr. 1 Mârșa, Giurgiu
- Școala Gimnazială nr. 1 Roma, Botoșani
- Școala Gimnazială nr. 1 Slobozia Conachi, Galați
- Școala Gimnazială nr. 1 Valea Danului, Argeș
- Școala Gimnazială Nr. 125 Sector 5, București
- Școala Gimnazială nr. 2 Piatra Neamț, Neamț
- Școala Gimnazială nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța
- Școala Gimnazială Nr. 8 Constanța
- Școala Gimnazială Orodel, Dolj
- Școala Gimnazială Râmnicelu, Brăila
- Școala Gimnazială Specială Huedin, Cluj
- Școala Populară de Arte Giurgiu
- Școala Profesională Mogoșești, Iași
- Școala Profesională Specială Câmpulung Moldovenesc, Suceava

Cuvânt introductiv

Inițiat și dezvoltat cu dragoste pentru ortodoxie și educație, Proiectul-Simpozion „Țara de sus, vatră de spiritualitate și cultură românească” a ajuns în anul 2025 la cea de-a treia ediție.

Proiectat să se desfășoare anual în perioada 26-27 februarie, când Seminarul își sărbătorește întemeietorul, pe pr. Dumitru Furtună și când au loc „zilele școlii”, simpozionul s-a desfășurat anul acesta cu o săptămână mai devreme din cauză că structura anului școlar curent a prevăzut vacanța în acea perioadă.

Anul acesta data de 20 februarie a marcat pentru inițiatorul proiectului - Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, un nou pas reprezentat de includerea simpozionului în calendarul proiectelor educative și extrașcolare regionale și interjudețene.

S-a păstrat tematica anterioară, respectiv valorizarea modelelor de spiritualitate și cultură din Țara de sus. Continuitatea activităților specifice proiectului este totodată în corelație cu tematica stabilită de Sfântul Sinod pentru anul 2025 ca an omagial al Centenarului Patriarhiei Române și an comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea. Țara de sus a reprezentat pentru cultură și ortodoxie un *incubator de valori* spre care generația actuală are datoria de a se reîntoarce cu recunoștință, purtând amintirea celor care au dus în neuitare meleagurile noastre.

În graba zilelor anilor ce au venit, participarea la activități precum cele prilejuite de Proiectul-simpozion al Seminarului teologic dorohoiian îndeamnă atât pe elevi, cât și pe profesori să nu uite a tinde spre excelență umană. În contextul în care aproape zilnic tinerii noștri sunt îndemnați să se exprime liber, să fie ei înșiși, să-și pună în valoare talentele oriunde, oricând, oricum, școala rămâne responsabilă de oferirea unor răspunsuri încât noua generație să nu se abandoneze instinctelor, naturii lipsite de educație.

Prin alăturarea lor la secțiunile simpozionului atât elevii, cât și cadrele didactice au putut cunoaște mai îndeaproape modele de spiritualitate și cultură prezente în arealul geografic al Țării de sus. Citind despre viața spirituală a unor duhovnici și activitatea culturală a unor poeți, scriitori, pictori, compozitori, oameni de seamă din Țara de sus, participanții la simpozion au pregătit lucrări literare și plastice și au prezentat referate în care și-au valorificat originalitatea și esența lor creativă.

Anul 2025 ca an omagial al Centenarului Patriarhiei Române și ca an comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea poate fi pentru noi începutul cultivării răbdării și smereniei învățării. Tinerii, în mod deosebit, trebuie învățați că a fi tu însuși nu este sinonim cu a fi necizelat. Pot fi autentici, rafinați, cultivați, încât orice talent ar avea, acesta să strălucească alături de virtuțile minții și caracterului lor. Căutând să cunoască pe cei care au avut ceva de spus în spiritualitatea și cultura din Țara de sus, vor înțelege ce merită exprimat de ei, pentru a fi ascultați.

Director,
Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel

Cărturarul Dumitru Furtună și Mihai Eminescu

*Pr. prof. Budacă Teodor-Cătălin,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

Preotul cărturar, profesor și folclorist Dumitru Furtună (1890-1965) din Dorohoi, a fost preocupat de viața, activitatea și opera marelui poet Mihai Eminescu, adunând documente și făcând cercetări, publicate în diferite reviste literare.

Dumitru Furtună a făcut cercetări pentru descoperirea Psaltirei lui Gh. Eminovici, unde acesta notase data de naștere a lui Mihai și a celorlalți copii ai săi; a scris un eseu intitulat „Mihai Eminescu și Patriarhul Miron în „Închinare Înalt Prea Sfinției sale Patriarh Miron cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani”, apărută la Tipografia cărților bisericești, București, 1938, pag.653-657; a lăsat în manuscris lucrarea „Ipoteștii lui Eminescu” și altele.

Cărturarul Dumitru Furtună a căutat la Ipotești și la Bistrița, unde la locuit în ultima perioadă a vieții fratele poetului, Matei, să dea de urmele Psaltirei lui Gh. Eminovici, spunând că dacă ar fi găsit-o „aș fi rezolvat definitiv și categoric problema controversată a datei exacte când s-a născut Eminescu”. La Bistrița, în 1950, a căutat casa în care a locuit Matei și a aflat că soția sa, fiind de origine germană, părăsise țara înainte de a începe al II-lea Război Mondial și toate documentele avute de Matei, printre care și Psaltirea, ar fi rămas la Bistrița, existând posibilitatea ca ea să se afle „unde va îngropată în vreun depozit de cărți vechi necercetate”.

În căutările sale D. Furtună a intrat în posesia unei fotografii a lui Mihai Eminescu din timpul adolescenței, fotografie pe care a dat-o lui Mihai Beniuc, pentru o sumă modestă. Probabil este fotografia lui Matei împreună cu tatăl său și care, mult timp a fost atribuită lui Mihai, poetul neavând o fotografie din perioada adolescenței.

Pe 7 februarie 1923, cu o întârziere de doi ani, s-a sărbătorit la Botoșani Semicentenarul „României June” din Viena, la care a participat și cărturarul Dumitru Furtună, ținând o cuvântare, în sala teatrului, „Mihai Eminescu”, în care elogiaza activitatea lui Mihai Eminescu care a fost „ctitorul societății” și în care „duhul” poetului a stăpânit de la început această societate academică”.

În cuvântarea sa, Dumitru Furtună afirmă că: „Nu există și n-a existat la Români o societate de studenți mai bine organizată și care să fie mai bine studiată în amănuntele activității sale naționale cum este „România - Jună” din Viena. Dacă însă toate organizațiile studențești la noi sunt nestatornice - adesea au fost în serviciul pur și simplu al căderii sau ridicării partidelor - „România-Jună” își numără azi cu mândrie 50 de ani de existență neîntreruptă și are o monografie admirabilă, ieșită din iubirea de țară și de cultură a eroului Ion Grămadă - acel bun Român bucovinean care, căzând pe

muntele Cireșoaia, în fruntea unui batalion botoșănean, i-a cuvântat, la mormântul de ostaș - străjuț de brazi, paltini, făcliile cerului și şuierul gloanțelor - aghiotantul Regimentului 8 Vânători de pe atunci, d. Tiberiu Crudu și el botoșănean".

Dumitru Furtună elogiaza contribuția lui Eminescu și ideea botoșăneanului C. Aronovici, în organizarea „Serbării de la Putna”, cu prilejul împlinirii a 400 de ani de la sfințirea Mănăstirii Putna, „Ierusalimul neamului românesc” și a botoșănenilor care au contribuit cu 500 de lei, la fel ca Bucureștiul, la buna desfășurare a manifestărilor, concluzionând: „Cumpănind probele și pentru și contra, vedem că de fapt doi tineri, buni prieteni, din Botoșani, și-au comunicat o idee înaltă, au simțit folosul ei și au impus-o lumii universitare și Românilor de atunci”.

Autorul arată importanța deosebită a Societății „România Jună” din Viena, în care au activat multe personalități ale culturii românești, printre care: Mihai Eminescu, Titu Maiorescu, V. Alecsandri, Ion Creangă, B. P. Hașdeu, Barbu Delavrancea, Eudoxiu Hurmuzache și mulți alții. România Jună a jucat un rol esențial în „lupta pentru îndeplinirea idealului nostru național”; „Nu poate fi nici o mirare că deviza pururea a fost: unire-n cuget și-n simțiri, iar imnul societății „România-Jună” din Viena, - imn studentesc - „Pe-al nostru steag”, compus prin 1879 de Andreiu Bârseanu, a devenit cântecul național cu care am plecat la lupta cea mare pentru întregirea neamului”.

Aceste manifestări s-au desfășurat sub conducerea profesorului Tiberiu Crudu, directorul școlii normale, „Mihai Eminescu” și au fost reflectate în nr.10, anul II, al „Revistei Moldovei”, unde este publicată și cuvântarea lui Dumitru Furtună.

Economul Dumitru Furtună din Dorohoi și publicistul junimist N.A. Bogdan din Iași, au studiat viața și opera lui Ion Creangă și au realizat un tablou care cuprinde fotografiile unui număr de 33 de personalități, prieteni și colaboratori ai povestitorului, tablou intitulat „ION CREANGĂ cu colaboratorii, colegii, intimii și comentatorii săi”. Printre ei se află: junimiștii T. Maiorescu, I. Negruzzi, G. Panu, Dr. N. Leon, C. Meissner, N. A. Bogdan; colaboratorii lui Creangă - G. Ienăchescu, V. Răceanu, C. Grigorescu, I. Mardari și prietenul cel mai apropiat lui, Mihai Eminescu. La numărul 12 este fotografia Economului Dumitru Furtună iar la 20 a lui N. A. Bogdan. Pentru Eminescu s-a folosit a III-a fotografie realizată la Iași, în 1884, de fotografii Nestor Heck, și este plasat în tablou la numărul 6. Acest tablou îmbogățește iconografia eminesciană atât de săracă până acum.

Colecționarul botoșănean Iosub Nicolae este în posesia unei cărți poștale, trimise la 17 iunie 1933, de către N. A. Bogdan, economului D. Furtună la Dorohoi, din care se pot observa o serie de aspecte importante privitoare la acest tablou:

„Mult respectabile părinte,

La CP din 15 c. răspund, că Mardari a fost institutor, mi se pare și Director la Școala Primară din Tătăraș (Iași) și a colaborat cu Creangă la una din cărțile sale. A fost și tovarăș la Tip. Națională

tot timpul împreună cu Creangă. Am dat de ieri să mai scoată câteva copii de pe tabloul mare din Casă, cred că Luni îți vor expedia prin poștă cele trei exemplare cerute.

Eu acum nu voi face nici o tipăritură relativă la tabloul de care vorbim, și nici cu manuscrisul din Grigorescu. Aceste două le va veni timpul numai la toamnă, când cred că bojdeuca lui Cr va fi reînnoită, și pentru care prilej Comitetul ce se înființează acum la noi (??) își va împlini cu prisosință proiectele, între care ar fi și publicarea broșurei de care vorbirăm. Deci Sf. Ta, publică ce vrei și reprodu dacă vrei prin fototipie zicografie tabloul ce am făcut, - însă te rog a nu împrumuta în acest scop și altora acest tablou de care numai noi ambii avem pînă acum dreptul de a ne servi. Mi se cerea de mai mulți pentru ziarele din București, dar le-am refuzat absolut, pînă ce, în tot cazul vom face numai noi amîndoi uz de el.

În speranța realizării proiectelor acestea primește mulțumiri sincere și cordiale pentru complimentele ce-mi faci în prezența Sf. Tale. Cu toată amicitia N. A. Bogdan”.

În perioada 1956-1960, cărturarul Dumitru Furtună a fost cooptat ca membru al Comitetului de organizare a Muzeului Memorial „Mihai Eminescu” din Ipotești (adresa nr.11318 din 19.VII.1957 a Sfatului Popular Raional Botoșani. Secția învățământ-Cultură). Acest prim muzeu dedicat lui Mihai Eminescu este amenajat în casa construită la Ipotești, în locul celei dărâmate de proprietarul Papadopol și care nu seamănă de fel cu cea originală. Exponatele prezentate erau puține, unele împrumutate de la Biblioteca Academiei Române, altele prezentate în xerocopii. În 15 iunie 1960 s-a deschis acest muzeu, cu manifestări culturale deosebite, la care au participat elevi, profesori, soldați, țărani și scriitorul botoșănean Dumitru Corbea.

Preotul Dumitru Furtună a fost printre puținii botoșăneni care au cercetat și s-a preocupat, toată viața lui, de cei doi prieteni - Mihai Eminescu și Ion Creangă -personalități remarcabile ale culturii românești, lăsându-ne documente și scrieri despre viața și opera lor.

Bibliografie:

- Antologie-L-au cunoscut pe Dumitru Furtună-Ed. GEEA Botoșani, 96.
- „Revista Moldovei”, Anul II,No.10-Botosani-1 februarie 1923

Chipuri de preoți duhovnici de vocație și mărturisitori în secolul XX

*Pr. prof. Iftodi Marian Liviu,
Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani*

Mântuitorul Dumnezeu, în vremuri de mari încercări, ridică oameni mari care să călăuzească poporul Său. În perioada dictaturii comuniste atee, marii noștri duhovnici, ca Părinții: Ilie Cleopa, Paisie Olaru, Arsenie Boca, Sofian Boghiu, Teofil Părăian, Arsenie Papacioc, Dimitrie Bejan, Iustin Pârvu, Gheorghe Calciu, Ioan Iovan ș.a., au fost stâlpii și reperele spirituale ale poporului credincios. Acești mari trăitori în Hristos, prin forța duhovnicească a exemplului lor, au reprezentat coloana vertebrală a Bisericii, însăși conștiința ei.

Marii duhovnici români din secolul al XX-lea, luminători de suflete pe calea mântuirii în timpul viețuirii lor pământești rămân lumină peste timp prin moștenirea spirituală pe care ne-au lăsat-o în cuvinte și fapte duhovnicești, cuprinse în predici și cărți, în cugetele și inimile celor care i-au cunoscut, însă mai ales prin lumina rugăciunilor lor pentru toți cei care i-au prețuit, dar și pentru întreaga Biserică.

1. Părintele Arsenie Boca (1910–1989)

Părintele Arsenie Boca este unul dintre cele mai emblematice figuri ale Bisericii Ortodoxe Române din secolul XX, având o influență majoră asupra spiritualității ortodoxe contemporane. Născut în 1910 în localitatea Vața de Jos, Ardeal, a intrat în monahism la Mănăstirea Sâmbăta de Sus, unde a fost un ucenic al Părintelui Iosif, un alt mare duhovnic. La începutul anilor 1940, Arsenie Boca a fost trimis la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, unde a fost hirotonit preot.

În perioada interbelică și postbelică, a fost un predicator profund și un duhovnic apreciat, însă viața sa a fost marcată de conflictul cu regimul comunist. A fost supus unui regim de urmărire continuă din partea Securității, iar în 1959 a fost exilat de către autoritățile comuniste din mănăstiri. După acest exil, Părintele Arsenie s-a refugiat la Mănăstirea Prislop, un loc considerat sacru și plin de liniște, unde a continuat să lucreze în rugăciune și îndrumare duhovnicească.

În mod deosebit, Părintele Arsenie Boca a avut o sensibilitate aparte față de nevoile oamenilor. A fost cunoscut pentru viziunea sa mistico-duhovnicească și pentru talentele sale artistice, cum ar fi pictura, fiind autorul unor fresce din biserici din Transilvania. Învățăturile sale erau pline de înțelepciune, iar mesajele sale adesea subliniau importanța rugăciunii, a smereniei și a iubirii față de aproapele.

2. Părintele Justin Pârvu (1919–2013)

Părintele Justin Pârnu a trăit o viață de mare sacrificiu, fiind un model de credință și dăruire. Născut în 1919 în satul Petru Vodă, județul Neamț, a fost unul dintre cei mai mari mărturisitori ai credinței ortodoxe în perioada comunistă. La vârsta de 24 de ani, a fost arestat și închis de regimul comunist, fiind condamnat la 17 ani de temniță grea pentru „delictul” de a se opune regimului. A fost închis în mai multe închisori, suferind torturi și abuzuri, dar a păstrat o credință de neclintit.

După eliberarea sa, în 1964, s-a consacrat vieții monahale și duhovnicești, fiind hirotonit preot. A fondat Mănăstirea Petru Vodă, care a devenit un loc de pelerinaj pentru mii de oameni care veneau să se încarce duhovnicește. Părintele Justin a fost un duhovnic iubit de credincioși, oferind sfaturi de viață spirituală și încurajându-i pe oameni să trăiască în conformitate cu învățăturile ortodoxe. În plus, a fost un mare apărător al tradițiilor ortodoxe românești. De asemenea, Părintele Justin a încurajat pe mulți tineri să îmbrățișeze viața monahală și să se dedice slujirii lui Dumnezeu, iar multe dintre învățăturile sale sunt păstrate și astăzi în cărțile și înregistrările cu predicile sale.

3. Părintele Cleopa Ilie (1912–1998)

Părintele Cleopa Ilie este unul dintre cei mai mari duhovnici români din secolul XX. Născut în 1912 în județul Suceava, a intrat în mănăstire la Mănăstirea Sihăstria, unde a devenit stareț și a îndrumat numeroși monahi și credincioși. După anul 1948, în perioada regimului comunist, Părintele Cleopa a fost un susținător al ortodoxiei și al tradițiilor românești, în ciuda presiunilor regimului totalitar.

De-a lungul vieții, Părintele Cleopa a fost un adevărat pilduitor, atrăgând la Mănăstirea Sihăstria mii de pelerini care căutau sfaturi și îndrumare duhovnicească. În predicile sale, el sublinia importanța rugăciunii, a smereniei și a ascultării, fiind un mare cunoscător al învățăturilor Sfinților Părinți. De asemenea, a fost cunoscut pentru abilitatea sa de a răspunde la întrebările dificile ale celor care veneau să se spovedească sau să ceară îndrumare spirituală. În perioada regimului comunist, Părintele Cleopa a continuat să fie o voce a credinței ortodoxe, chiar dacă autoritățile îl urmăreau atent. A fost martor al persecutării bisericii, dar a rămas ferm în predicile sale, învățându-i pe oameni să rămână statornici în credință.

4. Părintele Teofil Părăian (1929–2009)

Părintele Teofil Părăian a fost un alt mare duhovnic român al secolului XX. Născut în 1929 în județul Brașov, a devenit monah la Mănăstirea Sâmbăta de Sus și a fost hirotonit preot. Activitatea sa s-a concentrat pe îndrumarea spirituală a monahilor și a credincioșilor, având un dar deosebit de a transmite învățăturile Bisericii Ortodoxe cu multă claritate și dragoste. De asemenea, a fost un excelent duhovnic și un învățător care se ocupa cu educația spirituală a tinerilor.

Părintele Teofil a fost profund implicat în restabilirea tradiției monahale și în păstrarea autenticității ortodoxiei în perioada comunistă, atunci când regimul încerca să submineze influența bisericii asupra poporului. Mănăstirea Sâmbăta de Sus, sub conducerea sa, a devenit un loc de refugiu pentru credincioși, un loc unde își puteau regăsi liniștea sufletească.

5. Părintele Dumitru Stăniloae (1903–1993)

Părintele Dumitru Stăniloae nu a fost doar un mare teolog și filozof, ci și un mărturisitor al credinței ortodoxe în fața regimului comunist. Născut în 1903 în județul Sibiu, Părintele Stăniloae a fost un profesor universitar și autor a numeroase lucrări teologice, fiind considerat unul dintre cei mai mari teologi ortodocși din secolul XX. În ciuda presiunilor politice din perioada regimului comunist, el a continuat să scrie și să predice, având o mare influență asupra gândirii ortodoxe din România și din afacerea. În plus, Părintele Dumitru Stăniloae a fost un om profund spiritual, trăind o viață de rugăciune și smerenie. Predicile sale, precum și lucrările sale teologice, au avut un impact deosebit asupra teologiei ortodoxe și asupra vieții spirituale a credincioșilor din România.

6. Părintele Iustin Miron (1926–2017)

Părintele Iustin Miron a fost un mare duhovnic și stareț al Mănăstirii Râmeț, fiind cunoscut pentru viața sa de rugăciune și devotament față de Hristos. A fost martor al suferințelor din perioada regimului comunist, dar a rămas statornic în credință și a continuat să îndrume pe cei care veneau să caute alinare sufletească. A fost un model de înțelepciune duhovnicească, ajutând pe mulți să își regăsească drumul spiritual și să își întărească credința în fața încercărilor vieții. Acești duhovnici din secolul XX nu au fost doar martori ai suferinței și persecuției, ci și făuritori ai unei moșteniri duhovnicești care continuă să inspire credincioșii și să fie un model de trăire autentică a ortodoxiei. Fiecare dintre ei a avut un dar special, un impact deosebit asupra spiritualității românești și o mărturie vie a iubirii față de Dumnezeu.

În concluzie, duhovnicii și preoții din secolul XX, precum Părintele Arsenie Boca, Părintele Justin Pârvu, Părintele Cleopa Ilie și alții, au reprezentat nu doar modele de viață duhovnicească, ci și adevărați mărturisitori ai credinței ortodoxe în fața regimului comunist, care a încercat să submineze valorile religioase și spirituale ale poporului român. Prin viața lor de jertfă, prin învățăturile și prin exemplul personal, acești preoți și duhovnici au păstrat lumina credinței într-o perioadă de mari încercări, devenind faruri de lumină pentru credincioși.

Mărturisirile lor, dar și activitatea lor în închisori și mănăstiri, au arătat că adevărata credință nu poate fi înfrântă de niciun regim opresiv. De asemenea, prin rugăciunile lor, predicile inspirate și lucrarea duhovnicească, acești preoți au reușit să întărească legătura dintre Dumnezeu și credincioși, menținând vie tradiția ortodoxă română. Astfel, mărturiile lor au avut o influență semnificativă asupra Bisericii Ortodoxe Române și asupra societății în ansamblu, iar moștenirea lor spirituală rămâne un tezaur neprețuit, transmis din generație în generație.

În ciuda vremurilor de prigoană și a tuturor încercărilor, acești duhovnici au dovedit că adevărata vocație a preotului și a duhovnicului este aceea de a înfrunta orice adversitate cu credință neclintită și dragoste față de Dumnezeu și de aproapele, lăsând în urmă o lecție de curaj, smerenie și iubire divină.

Bibliografie:

- „Părintele Arsenie Boca – între predică și pictură”, Daniel Buda, Editura Sophia, 2010.
- „Părintele Arsenie Boca, Viața și Lucrările”, Nicolae Săftoiu, Editura Doxologia, 2017.
- „Părintele Arsenie Boca – mărturisitorul”, Gheorghe Cioară, Editura Doxologia, 2015.
- „Părintele Justin Pârvu – mărturisitorul credinței”, Ilie Hanzu, Editura Basilica, 2014.
- „Părintele Justin Pârvu. Părintele din munți”, Mihail Sălăgean, Editura Predania, 2017.
- „Mărturisitorul – Părintele Justin Pârvu”, Ioan Iacob, Editura Basilica, 2015.
- „Părintele Cleopa Ilie – Mărturisitor al credinței ortodoxe”, Nicolae Munteanu, Editura Cuvântul Vieții, 2007.
- „Înțelepciunea Părintelui Cleopa”, Colecție de predici și învățături, Editura Trinitas, 2010.
- „Părintele Cleopa: Întru Hristos și întru iubirea față de oameni”, Părintele Ioanichie Bălan, Editura Trinitas, 2004.
- „Părintele Teofil Părăian. Mărturii despre o viață de lumină”, Mihail D. Andronic, Editura Cuvântul Vieții, 2009.
- „Viața duhovnicească în învățăturile Părintelui Teofil Părăian”, Ilarion V. Horga, Editura Platytera, 2011.
- „Părintele Teofil Părăian – înțelepciune și rugăciune”, Ioan Iacob, Editura Trinitas, 2007.
- „Teologia Dogmatică Ortodoxă”, Dumitru Stăniloae, Editura Humanitas, 1995.
- „Lumea ortodoxă a Părintelui Dumitru Stăniloae”, Radu Preda, Editura Cuvântul Vieții, 2010.
- „Despre ortodoxie și spiritualitate”, Dumitru Stăniloae, Editura Basilica, 2003.
- „Părintele Iustin Miron, un duhovnic al vremurilor de prigoană”, Ioan Popa, Editura Doxologia, 2018.
- „Părintele Iustin Miron – mărturisitorul din zilele de restriște”, Gheorghe Barbu, Editura Mitropolia Olteniei, 2015.
- „Viața și lucrarea Părintelui Iustin Miron”, Ilie Popa, Editura Trinitas, 2016.
- „Comuniștii și Biserica Ortodoxă Română – Tradiție și Persecuție”, Petre Gigea, Editura Cuvântul Vieții, 2007.
- „Biserica Ortodoxă în fața regimului comunist: Mărturii din închisori”, Colectiv de autori, Editura Cuvântul Vieții, 2011.

Dumitru Stăniloae

*Prof. Pușcașu Oana Nicoleta,
Școala Gimnazială „D. D. Pătrășcanu” Tomești, Iași*

Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae a fost o personalitate marcantă a Ortodoxiei-profesor de teologie, dogmatist, filosof, istoric, ziarist și traducător. De-a lungul celor 90 ani de viață, renumele de cel mai mare teolog al secolului al XX-lea i-a fost confirmat cu prisosință prin opera sa, prin respectul și prin recunoașterea celor mai mari instituții academice ale lumii.

Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae s-a născut în ziua de 16 noiembrie 1903 în Vlădeni, județul Brașov. A fost cel mai mic dintre cei cinci copii ai lui Irimie și Reveca. Tânărul Dumitru a urmat cursurile Liceului confesional umanist „Andrei Șaguna” din Brașov. În 1922 a primit o bursă la Universitatea din Cernăuți. După un an a părăsit Universitatea, pentru a se înscrie la cursurile Facultății de Litere din cadrul Universității din București. În Postul Mare din anul 1924 s-a întâlnit cu mitropolitul Nicolae Bălan, care i-a oferit o bursă la Centrul Mitropolitan din Sibiu. În 1927 a terminat anul IV la Cernăuți și a susținut licența în Teologie, sub conducerea profesorului Vasile Loichiță, cu lucrarea Botezul copiilor. Apoi, a primit o bursă pentru studii de specializare la Atena.

În toamna anului 1928 a susținut, la Cernăuți, teza de doctorat cu titlul: Viața și opera patriarhului Dosoftei al Ierusalimului și legăturile lui cu Țările Românești, sub îndrumarea aceluiași profesor Loichiță. Centrul Mitropolitan din Sibiu i-a oferit o bursă pentru Bizantinologie și Dogmatică. A plecat la Munchen pentru semestrul de iarnă, urmând seminarul de Istorie și filologie bizantină al profesorului August Heisenberg, tatăl celebrului fizician. În ianuarie 1929 a plecat să studieze la Berlin, având profesori pe Hans Lietzmann și Reinhold Seeberg, apoi la Paris și la Belgrad, pentru studii de Bizantinologie și Dogmatică și documentare asupra operei originale a Sfântului Grigorie Palama.

La întoarcerea în țară a fost încadrat profesor suplinitor la catedra de Teologie fundamentală a Academiei Teologice „Andreiene”. În decursul a 17 ani de activitate didactică, a predat Teologie Dogmatică, Apologetică, Pastorală și Limba Greacă.

În 5 octombrie 1930, Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae s-a căsătorit cu Maria Mihu. Pe 10 mai 1931 s-au născut gemenii Dumitru și Maria. Din păcate, în septembrie același ani, băiatul a murit – iar fiica a plecat la Domnul tot timpuriu, în aprilie 1945.

Pe 8 octombrie 1931, Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae a fost hirotonit diacon, în 1932 a devenit profesor titular provizoriu la Academia Teologică din Sibiu, iar pe 25 septembrie 1932 a fost hirotonit preot. În ziua de 8 octombrie 1933 s-a născut cel de-al treilea copil al familiei, Lidia Stăniloae.

La 1 ianuarie 1934, părintele Stăniloae a fost numit redactor responsabil al ziarului *Telegraful Român*, funcție îndeplinită vreme de 12 ani. În acest context, l-a cunoscut pe Nichifor Crainic, legându-se o prietenie deosebită.

În iunie 1936, Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae a fost numit rector al Academiei Teologice din Sibiu, funcție în care a profesat timp de zece ani. În 1938 a apărut, la Sibiu, lucrarea fundamentală *Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama*. În

1946, la presiunea autorităților comuniste, Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae a fost nevoit să-și încheie mandatul de rector - dar a mai rămas profesor pentru încă un an. Atunci a apărut la Sibiu primul volum din traducerea *Filocaliei*. În același timp, părintele a fost transferat la Facultatea de Teologie a Universității din București, urmându-l la catedra de Teologie ascetică și mistică pe Nichifor Crainic. În 1947 a apărut volumul al doilea al *Filocaliei*, iar în 1948, volumele 3 și 4.

Din 1950, Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae a participat la întâlnirile organizate de Rugul aprins - unde a conferențiat de câteva ori, fără să facă parte din grupare. În 1958, când a început un nou val de arestări în România, Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae a fost printre cei luați în vizor. La 4 septembrie a fost arestat și dus, mai apoi, la Aiud. A avut, printre colegii de celulă, pe preotul Lazarov, paroh în Dobrogea, dar și pe avocatul și publicistul Petre Pandrea. A fost eliberat abia după cinci ani, în ianuarie 1963. De atunci, a lucrat ca funcționar la Biblioteca Sfântului Sinod și din octombrie a revenit la catedră. În 1965 a fost solicitat să scrie articole și studii de către cei care-l cenzuraseră înainte-dorind acum să se prezinte în Occident imaginea „libertății religioase”. În 1868, părintele a fost invitat la Freiburg și Heidelberg pentru conferințe. În 1960 a conferențiat la Oxford, în 1971 a mers la Vatican, ca membru al delegației Bisericii Ortodoxe Române.

În 1973 a ieșit la pensie, dar a rămas profesor consultant pentru cursul de doctorat. În 1976 a apărut *Filocalia*, volumul 5, iar în 1977 au fost publicate volumele 6 și 7- urmând ca, în 1979 să apară volumul 8, în 1980 volumul 9, în 1981- volumul 10.

Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae a devenit membru corespondent al Academiei Române în 1990 și, tot atunci, a apărut *Filocalia*, volumul 11. În 1991 a devenit membru titular al Academiei și s-a publicat volumul 12.

De-a lungul timpului, numeroase alte lucrări au văzut lumina tiparului, iar părintele Dumitru Stăniloae a primit titluri de onoare din partea mai multor universități din lume. A trecut la cele veșnice la 90 de ani, în ziua de 5 octombrie 1993.

În contextul declarării anul 2025 ca an omagial dedicat Centenarului Patriarhiei Române și Anul comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul XX, Părintele Stăniloae a fost canonizat și trecut în rândul sfinților, cu data de pomenire 4 octombrie.

Ca un omagiu adus părintelui Stăniloae, facultatea de Teologie Ortodoxă și biblioteca din cadrul facultății, din cadrul Universității Alexandru I. Cuza din Iași, îi poartă numele.

Bibliografie:

- DANIEL, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, „Părintele Stăniloae, om și teolog al rugăciunii. Mărturia unui discipol”, în Părintele Dumitru Stăniloae în conștiința contemporanilor. Mărturii, evocări, amintiri, Editura Trinitas, Iași, 2003, pp. 25-38)
- George Enache – Revista Rost nr. 9 din noiembrie 2003)
- <https://doxologia.ro/viata-sfantului-preot-marturisitor-dumitru-staniloae>

Primul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române - Miron Cristea, în veșnicia istoriei

Prof. Poenașu Cătălin,
Colegiul Național „Spiru Haret” Tecuci

Primul Patriarh al românilor s-a născut la 18 iulie 1868 la Toplița (județul Harghita) într-o familie de țărani. A fost botezat în ziua de Sfântul Ilie (20 iulie) de unde și numele de Ilie sau Elie, cum se numea uneori. A învățat carte la școala primară din sat și gimnaziul la Bistrița, apoi la liceul grăniceresc greco-catolic de la Năsăud, luând-și bacalaureatul în 1887. A urmat apoi Seminarul „Andrei Șaguna” din Sibiu, ajungând licențiat în teologie în anul 1891. A funcționat ca învățător la Orăștie și între anii 1891-1895 a frecventat cursurile Facultății de Litere și Filosofie de la Budapesta luându-și doctoratul cu lucrarea „Viața și opera lui Mihai Eminescu”. El a fost cel dintâi care-l numește pe Eminescu „luceafărul poeziei românești”. După ce obține titlul de doctor în „litere”, revine la Sibiu unde a îndeplinit diferite funcții: secretar eparhial, redactor la ziarul „Telegraful român”, consilier mitropolitan, activând sub vlădiciei Miron Romanul (1874-1898) și Ioan Mețian (1898-1916). În 1902 a fost călugărit la Mănăstirea Hodoș-Bodrog de lângă Arad, luând numele de Miron, în semn de recunoștință pentru ocrotirea ce-i arătase primul din cei doi ierarhi menționați mai sus¹. În 1910 a fost ales episcop al Caransebeșului eparhie ce se afla sub ocupație austro-ungară. Păstorind în vremuri deosebit de grele pentru Biserică, atunci când „oamenii Bisericii erau cu capul supt cuțit și, neavând fibra unui Inochentie Klein, a făcut ce putea face un om discret și blând”².

Se poate observa atât la episcopul Miron Cristea cât și la ceilalți ierarhi români aflați sub stăpânire habsburgică tendințe filo-austriece. Unii dușmani ai episcopului de Caransebeș, au încercat să-l discrediteze în fața opiniei publice, acuzându-l de acțiuni antiromânești în perioada episcopatului de Caransebeș, precum și de unele atitudini imorale ale activității sale³.

Atât episcopul Miron Cristea cât și ceilalți ierarhi din Transilvania au adoptat o poziție politico-diplomatică de circumstanță, plângându-se mai ales împotriva ungarilor, care purtau toată vina politicii opresive. „Nu trebuie să ne închipuim însă nici o clipă că ei sau, mai exact Miron Cristea, uită cât avuseseră ortodocșii de suferit din partea austrieșilor înșiși, aliați și cu catolicii și cu maghiarii la 1700, când dezbinaseră în două națiunea română din Transilvania prin uniaticism”⁴.

În 1916, Miron Cristea candidează la scaunul Mitropolitan de la Sibiu, dar zarurile erau aruncate de la Budapesta, în favoarea episcopului Vasile Mangra. Miron Cristea a fost singurul

¹ Nicolae Șerbănescu, *Patriarhul Miron Cristea*, în vol. *Autocefalie, Patriarhie, Slujire sfântă*, edit. I.B.M.B.O.R., București, 1995, p. 270-276; Mircea Păcurariu, *op. cit.*, p. 427-429.

² Conform lui Nicolae Iorga a cărui părere o găsim în ziarul *Neamul românesc*, nr. 52 din 8 martie 1939.

³ Ioachim Fuiuagă, *Borgii în Biserica Română*, București, 1932, p. 39.

⁴ Î.P.S. Antonie Plămădeală, *Românii din Transilvania sub teroarea regimului dualist austro-ungar (1867-1918)*, edit. Mitropoliei Ardealului, Sibiu, 1986, p. 90.

episcop din Transilvania, dintre toate confesiunile, care a abolit pomenirea monarhului din slujbele bisericilor, înainte de Unirea din 1918⁵.

Miron Cristea a fost unul din cei mai înverșunați propovăduitori ai unirii românilor într-un singur stat. La festivitățile ce au avut loc la Alba Iulia de la 1 decembrie 1918, episcopul Miron Cristea a fost alături de episcopul Aradului Ioan Papp, reprezentantul Bisericii Ortodoxe care a semnat „Actul Unirii” cu „Patria-mamă”. Totodată el a rostit aici o înflăcărată cuvântare despre Unire „am luat hotărârea mare că vrem unificarea pământului strămoșesc cu patria noastră-mamă, ca să ne pregătim, de la opincă la vlădică, să facem din România întregită o paznică a civilizației și a progresului”⁶. Cuvântarea sa a avut un mare efect asupra celor prezenți. Toți au început să scandeze apoi „Trăiască România Mare”.

După 15 zile de la Unire, 15 decembrie 1918, episcopul Miron Cristea a făcut parte din delegația transilvăneană, care a înmănat Regelui Ferdinand la București „actul” Unirii Transilvaniei cu Țara-mamă.

În 1919 pe 31 mai, când Ferdinand a vizitat Catedrala din Sibiu, episcopul Miron Cristea a fost și el de față, făcând Suveranilor români o călduroasă primire. După citirea Evangheliei în prezența Regelui și Reginei episcopul Miron Cristea a rostit următoarea rugăciune întocmită de el pentru Rege:

„Păzește-I Doamne, pe gloriosul nostru Rege dimpreună cu slăvită sa soție, Regina noastră Maria, și cu întreaga augustă dinastie română, sub acoperământul aripilor Tale; înmulțește zilele vieții lui întru sănătate nevătămată; luminează-i mintea și încălzește-i inima ca să judece pe poporul său cu dreptate; arată-l făcătorilor de rele înfricoșat și celor buni milostiv; îndreptează-i luarea aminte spre cei săraci și asupriți, iar pe ostașii și căpitani lui întărește-i pretutindenea cu puterea Ta cea nebiruită; sporește înțelepciunea sfinților Săi; dregătoriile lui supuse îndreptează-le pe calea adevărului și a dreptății, oprindu-le de la părtinire și mitărnicie, și pe toți curtenii, slujitorii și casnicii lui, care merg împreună cu dânsul, scutește-i de toate relele întâmplări...”⁷. Trebuie să recunoaștem că Miron Cristea era un adevărat imnograf. De altfel și slujba de la încoronarea Suveranilor a fost alcătuită tot de el, după ce s-a inspirat, după cum însuși mărturisește, din ceremoniile și slujbele de la încoronarea împăraților bizantini⁸.

Drept dovadă, cităm Polihroniul închinat Regelui Ferdinand la sfârșitul slujbei la Catedrala din Sibiu, la (31 mai 1919):

„Majestății Sale prea-înălțatului și Mult-Stăpânitorului nostru Domn Ferdinand, din mila lui Dumnezeu Rege al României și desrobitor al mănoasei Basarabii, al dulcii Bucovine, al falnicului Ardeal, al mândrului Banat, al fericitei Crișane, al Sătmarului și al Sălajului, Căla ce a reînviat țara lui Negru-Vodă de la Olt și istoricul Maramureș al lui Dragoș Vodă, dă-i Doamne, zile îndelungate, pace, sănătate și mântuire și biruință asupra dușmanilor și-l păzește pe El întru mulți și fericți ani”⁹.

⁵ Idem, *Cei patru patriarhi ai Bisericii Ortodoxe Române*, în rev B.O.R., nr.9-12/1985, p. 782.

⁶ Milan Șesan, *op. cit.*, p. 834.

⁷ Ioan Rusu Abrudan, *Patriarhul României Dr. Miron Cristea, Înalt Regent*, edit. Cartea Românească, București, 1929, p. 297.

⁸ Î.P.S. Antonie Plămădeală, *Contribuții istorice privind perioada 1918-1939*, edit. Mitropoliei Ardealului, Sibiu, 1987, p. 327.

⁹ Ioan Rusu Abrudan, *op. cit.*, p. 298-299.

Regele Ferdinand a avut o admirație deosebită pentru Miron Cristea, pentru faptele și atitudinea sa patriotică, care de altfel au contat mult pentru alegerea sa ca primat al României. Ferdinand a avut o importantă contribuție, dacă nu definitivă, în alegerea episcopului de Caransebeș Miron Cristea, ca primat al României. Când Miron Cristea a venit la București, împreună cu delegația transilvăneană să înmâneze Regelui actul unirii, împreună cu el a venit și secretarul său Cornel Corneanu. Acesta, într-o convorbire confidențială cu Regele a făcut portretul episcopului de Caransebeș. După aceea Suveranul i-a spus: „Am ținut să verific informațiile bune ce aveam privitoare la persoana episcopului Caransebeșului. Și prin cine altul le puteam verifica mai bine decât prin însuși secretarul său. Sper deci, că nu vă veți supăra, dacă vi-l vom lua pe episcopul Cristea, făcând-l Mitropolit primat”¹⁰.

După o vizită în București, în decembrie 1919, deputatul V. Goldiș, O. Goga și N. Iorga nu l-au mai lăsat să plece la eparhia sa și au convocat Marele Colegiu electoral și în trei zile a fost ales (31 decembrie 1919), iar în ziua următoare 1 ianuarie 1920 instalat și investit¹¹.

În „Jurnalul” său Miron Cristea afirmă că încă înainte de numirea lui Konon Arănescu Donici ca mitropolit primat, se vorbea de alegerea sa în fruntea Bisericii¹².

În calitate de primat al României a inițiat și trudit pentru alcătuirea legislației de unificare a Bisericii României întregite, realizată în 1925. A sprijinit înălțarea la București a Catedralei „Mântuirii Neamului”, făcută de Regele Ferdinand în 1920, ca mulțumire adusă lui Dumnezeu, pentru unitatea națională realizată în 1918. În august 1920, participă la procesiunea aducerii Capului lui Mihai Viteazul de la Iași, unde fusese dus din cauza războiului, la Mănăstirea Dealu, rostind mai multe cuvântări patriotice, remarcate de Nicolae Iorga în ziarul „Neamul Românesc”.

La încoronarea Regelui la Alba Iulia, Miron Cristea a alcătuit și compus rugăciunile speciale pentru această festivitate, care au fost răsplătite de Rege prin decorarea mitropolitului primat cu ordinul „Carol I în gradul cordon cu Mare Cruce”. Introducerea în Constituția din 1923 la art. 22 a cuvântului „dominant” se datorează tot lui Miron Cristea. După o cuvântare însoțită, plină de patriotism în fața Parlamentului despre rolul Bisericii Ortodoxe în istorie, cuvântul „dominant” a rămas în dreptul Bisericii strămoșești.

La 1 octombrie 1924 a avut loc îndreptarea calendarului, „o fericită idee care a inspirat pe membrii Sfântului Sinod ai Bisericii Ortodoxe Române sub conducerea lui Miron Cristea”¹³. Evenimentul cel mai important din istoria Bisericii, în perioada domniei Regelui Ferdinand l-a reprezentat ridicarea bisericii Autocefale Ortodoxe Române la rangul de Patriarhie la 4 februarie 1925. Miron Cristea a declarat: „eu n-am dat curs chestiei (ideii de patriarhat), ca să nu apar că eu doresc și forțez. Mergeau mai bine așa lucrurile...”¹⁴.

¹⁰ Î.P.S. Antonie Plămădeală, *Contribuții istorice privind perioada 1918-1939*, edit. Mitropoliei Ardealului, Sibiu, 1987, p. 327.

¹¹ *Ibidem*, p. 327.

¹² *Ibidem*, p. 326.

¹³ Vasile Gheorghiu, *Sfintele Paști și Reforma Calendaristică Ortodoxă Română*, edit. Glasul Bucovinei, Cernăuți, 1929, p.73.

¹⁴ Î.P.S. Antonie Plămădeală, *Contribuții istorice privind perioada 1918-1939*, edit. Mitropoliei Ardealului, Sibiu, 1987, p. 366.

Începând cu 4 februarie 1925, Miron Cristea devine primul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române în urma crizei dinastice declanșată în 1925, patriarhul Miron este propus spre a face parte din regență, în cazul morții Regelui Ferdinand. La 20 iulie 1927 Ferdinand trece la cele veșnice, iar Patriarhul Miron intră în componența regentei alături de Prințul Nicolae și Gheorghe Buzdugan.

În urma alegerii lui Miron Cristea ca regent, conform prevederilor legii înceta a-și mai exercita atribuțiunile administrației patriarhale. „Toate atribuțiile și funcțiile administrative și judecătorești pe care potrivit legilor regulamentelor bisericești în vigoare, e chemat să le îndeplinească Arhiepiscopul Bucureștilor și mitropolitul Ungrovlahiei și Patriarhul României, se vor exercita pe timpul cât Î. P. S. Miron, va face parte din Regență, de către organele indicate mai sus; pentru afacerile Patriarhiei și Mitropoliei de Mitropoliții țării în ordinea canonică stabilită de legea pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, iar pentru afacerile Arhiepiscopiei, de vicarul arhiepiscopal”¹⁵.

Regent a fost până la 8 iunie 1930, când Carol II s-a întors în țară. În perioada regentei s-au dat două legi importante aprobate de forurile legiuitoare ale Statului. În 1928 a fost votată „Legea Generală a Cultelor” care nu a fost favorabilă Bisericii Ortodoxe și în 1929 încheierea Concordatului cu Vaticanul la care Patriarhul Miron Cristea s-a opus¹⁶.

În timpul domniei Regelui Carol II (1930-1940) în urma unor crize politice interne, Miron Cristea a ajuns prim-ministru la 10 februarie 1938, primind iarăși o sarcină de vârf în conducerea țării. Nichifor Crainic a scris: „Ca prim ministru, Miron Cristea, după ce fusese și Regent, era extrem de stânjenit că mai e Patriarh al Bisericii Ortodoxe. Se credea destinat pentru roluri supreme de conducere politică și în realitate era un simplu figurant și o manta de vreme rea a lui Armând Călinescu”¹⁷.

Patriarhul Miron a avut numeroase divergențe de idei și opinii cu unii intelectuali ai vremii sale, în primul rând cu filosoful Nae Ionescu, prezentat posterității de Mircea Vulcănescu și care a rămas înscris și pe zidurile Catedralei Patriarhale.

Patriarhul Miron Cristea, spune Mircea Vulcănescu, a fost unul din adversarii principali ai lui Nae Ionescu. nepriceperea lui teologală, spiritul lui laicizant, ardelenesc, care-l făcea să prețuiască mai mult doctoratul ce-l avea în filozofie, decât misiunea lui ierarhică, spiritul lui glumeț, necălugăresc, atitudinile lui cezaro-crăiești și confuziile care-l duceau să amestece puterile, să ia sub patronajul Bisericii misiuni pământești compromise și compromițătoare (regent, prim ministru) l-au dus adeseori în ținta atacurilor lui Nae Ionescu, care, cu asprimea lui obișnuită nu a cruțat nici un mijloc de a-l lovi.

Dârzenia și continuitatea, cu care Nae Ionescu a atacat pe Patriarh, cât timp a ținut condeiul în mână, își află explicația că socotea mentalitatea cezaro-crăiască, laicizantă și protestantizantă a conducătorului Bisericii române, ca o intruziune a universului și valorilor epocii moderne, pe care o detesta, în miezul trăirii spirituale a Bisericii, în comunitatea căreia el vede tocmai lucrul care trebuia să ne mântuie de răul veacului acestuia.

¹⁵ Redacția, *Legea organizării bisericești*, în rev. B.O.R., nr. 8/1927, p. 484.

¹⁶ Nicolae Șerbănescu, *Patriarhia română la 70 de ani în Autocefalie, Patriarhie, Slujire Sfântă*, edit. I.B.M.B.O.R., București, 1995, p. 272.

¹⁷ Nichifor Crainic, *op. cit.*, p. 302.

Nu este deci de mirare că, la rândul său, Patriarhul Miron, i-a răspuns cu vârf și îndesat, lăsând și mărturie în efigie a răzbunărilor sale. În timpul păstoririi sale a fost pictată catedrala patriarhală. Pe zidul din afară al bisericii, lângă ușa de intrare, din tindă, acolo unde e zugrăvită „Judecata de apoi”, cu Raiul în stânga ușii și focul Gheenei în dreapta ei, un diavol mare negru, așezat vizibil în centrul de greutate al compoziției, în picioare, cu aripile desfăcute, atrage prostimea și tineretul la pierzare, îndrumând-o spre focul de veci. Sub trăsăturile luciferice ale duhului întunecat este zugrăvit chipul profesorului Nae Ionescu. Nu-i lipsește nici privirea ageră și chinuită, nici fruntea lată în margini, pe care nu izbutesc s-o acopere coarnele late; nu lipsesc nici sprâncenele stufoase, nici forma specifică a bărbiei și nici nasul cel în trei cocoase, caracteristic oamenilor din Renaștere, de care profesorul vorbea deseori când încerca să-și situeze înfățișarea fizică într-o anumită epocă¹⁸.

Ca orice om, Patriarhul Miron Cristea a avut și păcate și patimi inerente firii omenești. Datoria posterității e să vadă latura bună și ziditoare a activității sale și să-i urmeze pilda bună. Căci „oricum va fi judecat, privit în istorie, dincolo de unele lipsuri firești, de care ca om n-a fost scutit și pe care le făcea vizibile tocmai înălțimea situației lui, îi rămâne câștigat, prin suma însușirilor lui alese și a meritelor lui, un loc strălucit în cartea neamului; nu știm dacă în cursul istoriei noastre va mai fi dat vreunui alt ierarh să suie treptele pe care s-a ridicat, pornind de jos, primul patriarh al României, al cărui destin a fost țesut de mari calități personale și din mari împrejurări istorice, ce l-a favorizat deopotrivă să se înalțe până unde n-a mai ajuns nici un alt român”¹⁹.

„Munca - susține Patriarhul Miron Cristea-, a fost în trecutul meu scara înălțării mele din modestul, dar onorificul post de dascăl primar și până la Patriarhie”²⁰. După o activitate perpetuă, nu lipsită de greutate în special cât a fost premier, la 22 februarie 1939, pleacă la Cannes în Franța, să-și caute de sănătate. Aici însă, în ziua de 6 martie 1939 trece la cele veșnice. Adus în țară a fost înmormântat la 14 martie 1939 în Catedrala Patriarhală. La înmormântarea sa, au fost rostite cuvinte înălțătoare de stimă și prețuire a personalității sale, de către demnitarii vremii cât și de urmași:

- Armând Călinescu: „Astăzi când România întreagă plânge pe primul patriarh al țării și marele român dispărut, guvernul cel dintâi, simte imensul gol lăsat de acela care a fost un mare luptător al cauzei naționale, o față bisericească de istorică amploare, un ardelean întreg, iar nouă tuturor un sfătuitor neprețuit în vremuri grele”²¹;

- N. Iorga: „Patriarhul Miron Cristea a fost un fiu nobil al țărânimii noastre, cu înfățișare de prinț, din vechiul neam, se duce acolo unde-l așteaptă o judecată supremă de care nu are a se teme”²²;

- I. Agârbiceanu: „Valoarea lui spirituală cu care a crescut energia românească va stăruî în operele vieții sale. A murit dorindu-și mai fericită națiunea, mai slăvită Patria, mai cinstită Coroana, mai venerată patria”²³;

¹⁸ Mircea Vulcănescu, *Nae Ionescu așa cum l-am cunoscut*, edit. Humanitas, București, 1992, p.75.

¹⁹ Teodor M. Popescu, *În memoria Patriarhului Miron Cristea*, în rev. Studii Teologice, nr. VII, 1938-1939, p.375.

²⁰ I. Mihălcescu, *Istoria Bisericii Române*, p.148.

²¹ Gheorghe Cotoșmanu, *Memoriei P.F. Patriarh Miron*, Tipografia Diecezală Caransebeș, Caransebeș, 1939, p. 6.

²² *Ibidem*, p.22.

²³ *Ibidem*, p. 24.

- I. P. S. Mitropolit Antonie Plămădeală: „a fost o mândrie a Bisericii și o înălțare a prestigiului ei și a lăsat amintirea unui mare om al Bisericii, mare diplomat, mare om de cultură. O bună intrare a Bisericii noastre în lumea modernă”²⁴.

Realizările și faptele din timpul păstoririi sale i-au dat Patriarhului Miron un loc de cinste în istoria noastră națională și bisericească. Una din ideile, care au fost reînviolate în vremea patriarhului Miron ce voia să facă o mai strânsă legătură dintre Stat și Biserică, a fost ideea construirii Catedralei Mântuirii Neamului ale cărei lucrări vor fi sfințite în acest an Centenar al Patriarhiei Române.

Bibliografie:

- Abrudan, Ioan Rusu, *Patriarhul României Dr. Miron Cristea, Înalt Regent*, edit. Cartea Românească, București, 1929;
- Cotoșmanu, Gheorghe *Memoriei P.F. Patriarh Miron*, Tipografia Diecezală Caransebeș, Caransebeș, 1939;
- Crainic, Nichifor, *Zile albe, zile negre. Memorii*, ediție îngrijită de Nedic Lemnaru Edit. Casa Editorială Gândirea, București, 1991;
- Fuioga, Ioachim, *Borgii în Biserica Română*, București, 1932;
- Gheorghiu, Vasile, *Sfintele Paști și Reforma Calendaristică Ortodoxă Română*, edit. Glasul Bucovinei, Cernăuți, 1929;
- Mihălcescu I., *Istoria Bisericii Române, ediția a IV-a, Edit. Cugetarea, București, 1937*;
- Păcurariu, Pr. Acad. Prof. Univ. Dr. Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române, vol. III, Edit. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994*;
- Plămădeală, Î. P. S. Antonie, *Românii din Transilvania sub teroarea regimului dualist austro-ungar (1867-1918)*, edit. Mitropoliei Ardealului, Sibiu, 1986;
- Idem, *Contribuții istorice privind perioada 1918-1939*, edit. Mitropoliei Ardealului, Sibiu, 1987;
- Idem, *Cei patru patriarhi ai Bisericii Ortodoxe Române*, în rev. B.O.R., nr. 9-12/1985;
- Popescu, M. Teodor, *În memoria Patriarhului Miron Cristea*, în rev. Studii Teologice, nr. VII, 1938-1939;
- Redacția, *Legea organizării bisericești*, în rev. B.O.R., nr. 8/1927;
- Șerbănescu, Nicolae, *Patriarhia română la 70 de ani în Autocefalie, Patriarhie, Slujire Sfântă*, edit. I.B.M.B.O.R., București, 1995;
- Șesan, Milan *Unificarea bisericească din 1918 ca act de întărire a unității politice a Statului Român*, în rev. Mitropolia Ardealului, nr. 11-12/1968;
- Vulcănescu, Mircea, *Nae Ionescu așa cum l-am cunoscut*, edit. Humanitas, București, 1992.

²⁴ Î.P.S. Antonie Plămădeală, *Cei patru Patriarhi ai Bisericii Ortodoxe Române*, în rev. B.O.R., nr. 9-12/1985, p. 784.

Părintele Iustin Pârvu, biografia unei biruințe

*Prof. Stana Coca,
Colegiul Național „Vladimir Streinu” Găești, Dâmbovița*

Părintele Justin Pârvu spunea : Rugăciunea inimii este un dar, care nu se dă tuturor, ci doar unor temperamente și celor ce cer cu smerenie. Este nevoie și de un povățuitor cercat și care să fie în același duh cu ucenicul... Iar dacă ai anumite stări mai deosebite nu le considera mai presus de fire, ci o normalitate. Roagă-te tot timpul și să știi că atunci când omul se crede mai așezat atunci e mai deșrădăcinat... Ce rugăciune a inimii este aceea fără inimă? Rugăciunea inimii este orice rugăciune zisă din inimă. Rugăciunea inimii o poți dobândi în dar și printr-o stare permanentă de jertfă.

Părintele Justin Pârvu s-a născut în 1919 în satul Petru Vodă la 10 Februarie într-o familie de români ortodocși foarte evlavioși, și a fost botezat cu numele Iosif. A iubit de mic frumusețea credinței creștine, s-a închinoviat în 1936 în Mănăstirea Durău, după care în 1939 începe studiile la Seminarul Cernica, unde deprinde dogmele tâlcuite patristic în formele rânduite pentru liturgică, tipic, psaltică, iconografie, apologetică. Întotdeauna într-o desăvârșită împreună-glăsuire cu Biserica, niciodată nu s-a oprit din sânguința de a învăța, astfel că la 94 de ani încă citea nu doar toate cărțile patristice care apăreau, dar și cele de cultură, istorie, filozofie și politică, pătrunzând idei complexe pe care, cu memoria sa extraordinară, le sintetiza uluitor de repede și de plin de o seninătate milosârdnică (dar totodată și cu note de umor), ce se pot numi cu adevărat drept apoftegmele cele mai reprezentative spiritului creștin al acestui popor.

Împreună cu Cleopa Ilie, Arsenie Boca, Ioanichie Bălan, Dumitru Stăniloae și Arsenie Papacioc, a fost un important reprezentant al ortodoxiei românești contemporane.

A fost stareț al mănăstirii Petru Vodă, ctitor și duhovnic al mănăstirilor Petru Vodă și Paltin, mărturisitor în temnițele comuniste, îndrumător al credincioșilor și luptător pentru unitatea duhovnicească a poporului român. În anul 1936, tanarul ravnitor de doar 17 ani intra frate la Manastirea Durau.

După numai un an, în anul 1937, tânărul frate merge la Seminarul Teologic de la Mănăstirea Cernica, de unde va pleca, mai apoi, spre seminarele din Râmnicu-Vâlcea și Roman.

În anul 1940 va avea loc tunderea sa în monahism, iar la doar un an distanță, hirotonia întru preot. A primit hirotonia la vârsta de 22 de ani.

Între anii 1942-1944, Parintele Iustin Parvu este numit preot misionar pe Frontul de Est, în Neamț, până la Odesa. El a participat, împreună cu "Divizia 4 Vanatori de Munte" la luptele din cel de-Al Doilea Razboi Mondial, ajungând până la Don. După lăsarea la vatră, el continuă studiile la

Seminarul din Roman, amintit mai sus. După razboi, au început vremurile de prigoană a românilor de către bolșevici. În anul în care va absolvi seminarul, în 1948, el va fi arestat.

A participat ca preot militar în al doilea război mondial, apoi a fost întemnițat pe motive politice între anii 1948-1964. A fost înfometat, chinuit și torturat în închisorile de la Suceava, Văcărești, Jilava, Aiud, Pitești, Gherla, Periprava și în mina de la Baia Sprie. La finalul celor 16 ani de închisoare, Părintele Justin spunea că a trăit „cea mai importantă experiență pe care o poți avea în timpul vieții: să te cunoști pe tine însuși pe calea suferinței”.

Anii de detenție au fost ani de permanentă mucenicie pentru Hristos, prin toate mijloacele folosite de regim: foame, frig, tortură, bătaie, umilințe, privare de somn, de lumină, de aer, de comunicare. Folosind pentru osteneala rugăciunii clipele care par a fi fost insuportabil de grele, părintele a preferat vreme de 17 ani nevoia tăcerii, în timp ce iluștrii săi frați de suferință întru Hristos, elita intelectuală precum Petre Țuțea, Mircea Vulcănescu, Constantin Noica, Daniil Teodorescu, Dumitru Stăniloae, Ilarion Felea, George Manu, Nichifor Crainic, și mulți alții – elită decimată sub ochii săi-, își dăruiau dragostea ținând cursuri universitare celor prigoniți. Tăcând și ascultându-i pe fiecare, părintele a învățat mai ales să plângă în taina inimii sale, și s-a pogorât într-un adânc de smerenie despre care graiul nostru nu știe mărturisii.

Perioada acelor ani i-a fost zăvorărea cu care a început arderea sa de tot pentru Dumnezeu, și pecetluirea unei taine sufletești de o măreție care s-a văzut mai ales prin minunile săvârșite de Dumnezeu prin el și în anii libertății, cu oblăduirea Maicii Domnului căreia i-a închinat eforturile sale de ctitor.

Când a ieșit din închisoare, o perioadă a lucrat ca muncitor forestier, deoarece autoritățile nu i-au dat voie să se reîntoarcă în mănăstire. Între anii 1966-1974 a slujit ca preot și duhovnic la Mănăstirea Secu. Între anii 1974 și 1989, părintele a fost preot slujitor și duhovnic la Mănăstirea Bistrița, lângă Piatra Neamț, unde i-au stabilit domiciliul forțat autoritățile comuniste, sub supraveghere. Aici a început să fie căutat de credincioși pentru spovedanie și sfaturi duhovnicești, și s-a îngrijit cu multă dăruire de fiecare om care și-a deschis sufletul în fața lui.

După anul 1990, odată cu Revoluția, când s-a schimbat regimul politic, părintele Iustin Pârvu se întoarce la Mănăstirea Secu, unde stă aproape un an. După aceasta dată, el se retrage în sihăstrie, cu gândul de a-și petrece restul zilelor în post și rugăciune, în isihie.

Între anii 1991-1992, alături de alți doi monahi, Ignat și Calinic, părintele sosește în satul Petru Voda. Aici, el va întemeia Mănăstirea Petru Voda – județul Neamț, pe care o închină martirilor români din închisorile comuniste.

Petru Vodă a devenit în scurtă vreme o adevărată vatră de înaltă trăire și cugetare ce a primenit și a însuflețit întreaga viață românească. Oaza de libertate duhovnicească creștină, prin păstrarea neștirbită a învățăturii de credință ortodoxă și a adevărului istoric al poporului român, fac

din această mănăstire testamentul limpede al Voinii lui Dumnezeu propovăduite și împlinite de părintele stareț Justin.

În anul 1999 a ridicat Mănăstirea de maici din Paltin, Petru Vodă, mănăstire ce s-a axat mult pe activitatea filantropică. Pe lângă toate aceste nevoințe și osteneli, părintele Justin a susținut viața monahală și din alte schituri românești.

A înființat o publicație de învățătură și atitudine ortodoxă, numită „Glasul Monahilor” și o publicație de gândire și trăire românească, numită „Atitudini”

Părintele Iustin Pârvu a trecut la cele veșnice la 16 iunie 2013, la vârsta de 94 de ani, fiind înmormântat lângă biserica ridicată de el la Petru-Vodă. De atunci, mormântul său a devenit loc de pelerinaj pentru oamenii veniți din toate colțurile țării.

Despre personalitatea luptătorului anticomunist, actualul stareț Hariton Negrea spunea: „Arhimandritul Iustin Pârvu a așezat în sufletul românilor dragostea și credința față de Dumnezeu, iubirea de neam și onoarea românului. Această doime, spiritualitate și românism, l-au remarcat pe marele arhimandritul ca Duhovnicul neamului românesc”

Bibliografie:

- Arhimandrit Iustin Pârvu, Mărturii ale sfințeniei, editura Fundatia Justin Parvu, anul 2017;
- Părintele Iustin Pârvu, supranumit „duhovnicul Moldovei”, comemorat la Neamț FOTO | adevarul.ro;
- PORTRET: Părintele Iustin Pârvu – unul dintre cei mai de seamă martiri, misionari și duhovnici ai României | Agenția de presă Rador;
- Arhimandritul Justin Pârvu | Doxologia
- PĂRINTELE JUSTIN PÂRVU – Biografia unei biruințe | Mănăstirea Petru Vodă

Centenarul Patriarhiei Române, o privire asupra istoriei, tradiției și educației religioase pentru copiii de gimnaziu

*Prof. Iliana Elena,
Școala Gimnazială Nr. 1 Valea Danului, Argeș*

Mântuitorul În anul 2025, se împlinesc 100 de ani de la înființarea Patriarhiei Române, un moment istoric ce marchează o etapă esențială în dezvoltarea spiritualității și identității naționale ale poporului român. Patriarhia Română, prin activitățile sale, a avut și continuă să aibă o influență deosebită în viața religioasă, educativă și socială a românilor. În acest context, proclamarea Anului Omagial al Centenarului Patriarhiei Române aduce în prim-plan o serie de valori esențiale care pot fi explorate cu tineretul, în special cu elevii de gimnaziu, pentru a înțelege mai profund legătura dintre credință, tradiție, educație și dezvoltarea identității naționale.

Patriarhia Română este cea mai înaltă autoritate religioasă a Bisericii Ortodoxe Române (BOR), iar înființarea acesteia în anul 1925 a constituit un moment de referință în consolidarea unității și autonomiei Bisericii Ortodoxe Române. Unirea tuturor românilor sub un singur conducător religios a reprezentat un pas important pentru întărirea legăturii între credința ortodoxă și identitatea națională. De-a lungul celor 100 de ani de existență, Patriarhia Română a fost un pilon central în păstrarea și promovarea tradițiilor religioase și culturale ale poporului român. Pentru elevii de gimnaziu, este important să înțeleagă că această instituție nu a fost doar una spirituală, ci și una educativă. Prin inițiativele sale, Patriarhia Română a sprijinit înființarea școlilor și a centrelor educaționale în care tineretul român putea să primească o educație completă, bazată pe valori creștine și morale. Biserica, prin activitățile sale educaționale, a avut un impact profund asupra dezvoltării spirituale și culturale a întregii națiuni, iar acest aspect merită să fie apreciat și învățat de către tineretul de astăzi.

În contextul Centenarului Patriarhiei Române, elevii de gimnaziu ar trebui să înțeleagă și să aprecieze rolul central pe care Biserica Ortodoxă Română l-a jucat în promovarea educației religioase, nu doar în cadrul bisericilor și mănăstirilor, ci și în școli. De-a lungul decadelor, Patriarhia Română a încurajat dezvoltarea unui sistem educațional integrat cu valorile creștine, astfel încât tineretul să poată învăța despre Dumnezeu, dar și despre responsabilitatea morală și etică față de ceilalți.

În acest sens, un exemplu relevant este introducerea religiei ca disciplină obligatorie în școlile românești. Această materie nu doar că oferă o cunoaștere teologică despre tradițiile ortodoxe, dar ajută și la formarea unei educații morale și spirituale care să sprijine dezvoltarea unui caracter virtuos, axat pe iubirea aproapelui, respectul față de ceilalți și îngrijirea comunității.

De asemenea, în cadrul Anului Omagial al Centenarului Patriarhiei Române, se pot explora pentru elevii de gimnaziu inițiativele contemporane ale Patriarhiei care continuă să sprijine educația. Astfel, Biserica Ortodoxă Română nu doar că își păstrează tradițiile educaționale, ci, în același timp, se adaptează la cerințele educației moderne. Colaborările cu autoritățile educaționale, organizarea de tabere de formare religioasă, promovarea învățământului creștin în cadrul școlilor, dar și susținerea unui cadru educațional integrat cu valorile creștine contribuie la dezvoltarea unei tineretului educat și responsabil. Un exemplu semnificativ este organizarea diverselor activități educative pentru tineret în cadrul Bisericii și a parohiei. Tinerii sunt încurajați să participe la programe de voluntariat, să se implice în activități educaționale și culturale, să învețe despre valorile fundamentale ale Bisericii Ortodoxe și să aplice aceste învățături în viața cotidiană. Totodată, acestea sunt activități care ajută tinerii să își formeze o legătură mai profundă cu Dumnezeu și cu comunitatea lor.

Tema anului omagial este un prilej de a reflecta asupra valorilor fundamentale ale ortodoxiei și asupra modului în care acestea pot influența viața tinerelor generații. În acest context, educația religioasă are un rol vital în formarea unei atitudini pozitive față de ceilalți, dar și în promovarea unității și solidarității. Într-o lume în care valorile tradiționale sunt adesea puse la încercare, Biserica Ortodoxă continuă să fie un pilon de sprijin pentru o educație bazată pe iubire, respect și compasiune.

Pentru elevii de gimnaziu, participarea la activitățile dedicate Centenarului Patriarhiei Române poate fi o oportunitate de a învăța despre importanța acestor valori și de a le aplica în viața lor de zi cu zi. În plus, aceste lecții pot contribui la formarea unui tineret care să fie nu doar bine educat, dar și implicat activ în viața comunității. În contextul educației religioase, Anul Omagial al Centenarului Patriarhiei Române reprezintă o oportunitate nu doar de a celebra tradiția spirituală a Bisericii Ortodoxe Române, ci și de a reflecta asupra rolului educației religioase în viața copiilor și adolescenților din România. Educația religioasă oferă o fundamentare solidă pentru dezvoltarea valorilor umane și sociale fundamentale, cum ar fi respectul față de viață, iubirea față de semenii și dorința de a contribui la binele comun. Atunci când sunt implicate în activități educative organizate în cadrul bisericii, copiii și adolescenții nu doar că învață despre tradițiile și istoria Bisericii Ortodoxe, dar își dezvoltă și capacitatea de a gândi critic despre relațiile interumane, despre etică și moralitate. Această educație îi ajută pe tineri să devină conștienți de responsabilitățile lor față de societate și față de Dumnezeu, învățând să aprecieze și să protejeze valorile fundamentale ale credinței ortodoxe.

Un alt aspect important pe care Anul Omagial al Centenarului Patriarhiei Române îl adresează este importanța dezvoltării unei spiritualități autentice, care nu se limitează la activitățile religioase din biserică, ci se reflectă și în viața cotidiană a elevilor. Participarea activă la viața bisericii, precum și înțelegerea profundă a învățăturilor creștine, ajută copiii și tinerii să-și construiască o identitate spirituală solidă, ce le poate ghida alegerile și comportamentele în fața provocărilor vieții.

Patriarhia Română, prin învățăturile sale și prin activitățile educaționale pe care le promovează, a jucat și continuă să joace un rol central în păstrarea tradițiilor culturale și a identității naționale românești. În cadrul acestui Centenar, este esențial ca elevii să înțeleagă legătura strânsă dintre religie, cultură și identitate națională. Biserica Ortodoxă Română a fost un factor cheie în păstrarea unității spirituale și culturale a poporului român de-a lungul istoriei sale, iar educația religioasă poate contribui la consolidarea sentimentului de apartenență la o tradiție și o cultură vie.

Prin activitățile și lecțiile dedicate Centenarului, elevii de gimnaziu pot descoperi bogăția spirituală a poporului român și pot învăța despre însemnătatea tradițiilor religioase care stau la baza formării unui popor unit și solidar. De asemenea, prin cunoașterea istoriei Bisericii Ortodoxe Române și a rolului său în evoluția națională, tinerii pot înțelege mai bine cum valorile religioase contribuie la conturarea unui viitor mai bun pentru întreaga comunitate românească.

O lecție importantă pe care tineretul o poate învăța din istoria Patriarhiei Române și din activitățile educaționale promovate de Biserică este importanța unității și solidarității într-o societate tot mai diversă și globalizată. Într-o lume în care conflictele și provocările sociale sunt tot mai evidente, educația religioasă poate oferi tinerilor valori fundamentale precum respectul reciproc, iubirea aproapelui și responsabilitatea față de comunitate. În acest sens, Anul Omagial al Centenarului Patriarhiei Române este o ocazie de a învăța cum putem depăși obstacolele sociale și culturale prin dialog, înțelegere și ajutor reciproc. Învățăturile Bisericii Ortodoxe și activitățile educaționale desfășurate în cadrul acestui eveniment pot inspira tineretul să construiască o societate mai echitabilă și mai unită, bazată pe valorile iubirii și ale respectului pentru ceilalți.

Un alt aspect deosebit de important al educației religioase promovate în Anul Omagial al Centenarului Patriarhiei Române este impactul său asupra dezvoltării personale a copiilor și adolescenților. Educația religioasă nu se limitează doar la cunoașterea dogmelor religioase, ci influențează profund formarea unui caracter moral, disciplinat și responsabil. În acest sens, copiii și tinerii sunt învățați nu doar despre credința ortodoxă, ci și despre importanța respectului față de familie, comunitate și semenii. Învățăturile religioase îi ajută pe copii să înțeleagă esența iubirii necondiționate, să aprecieze ajutorul reciproc și să își dezvolte abilități de rezolvare a conflictelor într-un mod pașnic și empatic. Aceste principii fundamentale sunt esențiale pentru formarea unor tineri echilibrați, care vor putea contribui în mod activ și pozitiv la construirea unei societăți mai bune.

În plus, educația religioasă promovează valori precum curajul moral, iertarea și modestia, elemente esențiale în viața fiecărui individ. În acest context, activitățile educaționale din cadrul Centenarului Patriarhiei Române nu doar că le oferă tinerelor generații o bază solidă de înțelegere a învățăturilor creștine, dar contribuie și la formarea lor ca cetățeni responsabili și conștienți de datoria lor față de comunitate și față de societate. De asemenea, Biserica Ortodoxă Română are un rol esențial în susținerea tineretului prin intermediul programelor educaționale, al cercurilor de rugăciune, al

activităților de voluntariat și al altor inițiative care permit copiilor și adolescenților să participe activ la viața bisericească. Prin aceste activități, tinerii nu doar că învață despre religie și spiritualitate, dar au și oportunitatea de a învăța prin acțiune, punând în practică învățăturile creștine în viața lor de zi cu zi.

În cadrul evenimentelor dedicate Centenarului, tinerii pot participa la diverse activități educaționale, de la concursuri de religie și desen, la sesiuni de formare teologică și chiar excursii la mănăstiri sau locașuri sfinte. Aceste activități îi ajută pe copii să înțeleagă mai profund semnificația credinței ortodoxe și rolul acesteia în viața lor personală și socială.

Astfel, Biserica nu doar că educă, dar sprijină și dezvoltarea unui tineret responsabil, capabil să pună în practică valorile fundamentale ale credinței ortodoxe în viața cotidiană. Prin intermediul acestui proces, Biserica Ortodoxă Română continuă să își îndeplinească rolul său esențial în formarea spirituală, morală și intelectuală a tinerelor generații. De-a lungul celor 100 de ani de existență ca Patriarhie autocefală, Biserica Ortodoxă Română a demonstrat o capacitate remarcabilă de adaptare la schimbările sociale și culturale, păstrând în același timp tradițiile fundamentale ale credinței. Anul Omagial al Centenarului Patriarhiei Române nu este doar o celebrare a trecutului, ci și o oportunitate de a privi spre viitor și de a promova inovația în educația religioasă. În acest sens, educația religioasă modernă trebuie să îmbine în mod armonios tradițiile Bisericii Ortodoxe cu abordările pedagogice contemporane. Tehnologia, de exemplu, poate fi un instrument eficient în educația religioasă, iar utilizarea platformelor online, aplicațiilor educaționale sau a materialelor interactive poate face învățătura religioasă mai accesibilă și atractivă pentru tineretul din zilele noastre. În același timp, este esențial ca educația religioasă să rămână ancorată în valorile fundamentale ale tradiției ortodoxe, pentru a asigura continuitatea și autenticitatea acestei forme de educație. În acest sens, colaborarea dintre biserică, școală și familie devine esențială pentru a crea un cadru educativ complet și coerent, în care tinerii să poată învăța și crește în spiritul învățăturilor creștine. Anul Omagial al Centenarului Patriarhiei Române reprezintă un prilej de a reflecta asupra importanței educației religioase în formarea tinerelor generații. Acesta este un moment de celebrare a valorilor creștine fundamentale care au stat la baza dezvoltării spirituale, morale și culturale a poporului român. Prin activitățile educaționale dedicate acestui eveniment, elevii de gimnaziu pot înțelege mai profund legătura dintre credință, cultură și identitatea națională, și pot învăța cum să aplice aceste valori în viața lor de zi cu zi. Prin urmare, educația religioasă în cadrul Bisericii Ortodoxe Române nu se limitează doar la transmiterea unor informații teologice, ci constituie o formă activă de formare a caracterului și a spiritului civic al tineretului. Aceasta contribuie la crearea unei societăți mai unite, mai responsabile și mai bine ancorată în tradițiile și valorile spirituale ale poporului român.

Anul Omagial al Centenarului Patriarhiei Române este o ocazie deosebită pentru copiii de gimnaziu să înțeleagă mai profund rolul esențial al Bisericii Ortodoxe în viața spirituală și educativă a românilor. Participând la activități educative și culturale dedicate acestui eveniment, aceștia vor

învăța nu doar despre istoria și tradițiile Bisericii, ci și despre importanța respectării valorilor creștine și a unității naționale. Aceste lecții vor contribui la formarea lor ca tineri responsabili, implicați și dornici să promoveze iubirea, respectul și solidaritatea în viața de zi cu zi.

Astfel, aniversarea celor 100 de ani de la înființarea Patriarhiei Române devine un moment de mare semnificație educativă, prin care se continuă tradiția de învățătura și educație a tinerelor generații, având la bază principiile creștine fundamentale ce pot ghida pașii acestora pe drumul unei vieți virtuose. Centenarul Patriarhiei Române reprezintă un prilej de reflectare asupra semnificației educației religioase în formarea tinerelor generații. Educația religioasă ortodoxă contribuie nu doar la dezvoltarea spirituală a copiilor, ci și la formarea caracterului lor moral, social și cultural. Prin intermediul acestei educații, tinerii sunt învățați să aprecieze tradițiile, să respecte valorile fundamentale ale credinței ortodoxe și să devină cetățeni activi, responsabili și conștienți de datoria lor față de comunitate și față de societate. De asemenea, educația religioasă în contextul Centenarului poate deveni un factor esențial pentru consolidarea identității naționale și pentru crearea unei societăți mai unite, mai echitabile și mai sensibile la nevoile celor din jur. Biserica, prin activitățile sale educaționale și prin promovarea valorilor creștine, joacă un rol esențial în formarea unui viitor mai luminos pentru întreaga națiune.

Bibliografie:

- GHIDEANU, Tudor, *Autocefalie și Patriarhie*, Editura Mușatinia, Roman, 2011
- IONIȚĂ, Viorel, BENGĂ, Daniel, CHIFĂR, Nicolae, *De la anul 1054 până în prezent. Vol. 2. Partea 2: Situația generală a Bisericilor Ortodoxe din secolul al XI-lea până astăzi*, Editura Basilica, București, 2023
- PĂCURARIU, Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. III, București, Editura Sophia, București, 2000
- STĂNILOAE, Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1996

Sfinții tămăduitori în istoria Bisericii

*Prof. Alexa Ana-Maria,
Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” Timișoara, Timiș*

Mântuitorul Biserica ortodoxă ne învață că în creștinism au fost mai multe tipuri de Sfinți: Sfinții apostoli, Sfinții prooroci, Sfinți ierarhi, Sfinții preoți, Sfinți doctori fără de arginți. Dintre care sfinții doctori fără de arginți îi ajută foarte mult pe oameni deoarece în acele perioade mortalitatea e foarte mare și erau foarte puține leacuri.

Un loc aparte în sufletul poporului au avut parte sfinții doctori fără de arginți, oamenii fiind bolnavi dintotdeauna. De când a cazut strămoșul nostru Adam din rai, de atunci omul a avut nevoie de un doctor, un doctor care putea vindeca și bolile trupesti și bolile sufletești, știau că Dumnezeu este Doctorul Suprem, dar aceasta știau că Dumnezeu le va trimite câte un tamaduator în situațiile cele mai grele.

Boala este privită în ortodoxie ca un examen, care Domnul Hristos ne da nouă ca să ne putem curăța sufletul sau ca să ne cultivăm virtuțile. Aceste examene sau boli pot fi de 2 feluri: boli sufletești sau boli trupesti. Rolul doctorilor este acela de a te ajuta cu bolile trupesti, dar uneori Doctorul Suprem mai trimite și un doctor care să te poată ajuta și pe baza sufletească. Omul când este în suferință este foarte vulnerabil, pe lângă tratamentul medical pentru corp el are nevoie și de o vorbă bună și de un gând mângâietor. Și mai presus de toate acestea el are nevoie și de o rugăciune. Iată de ce erau așa de iubiti medicii creștini din popor.

De ce erau numiți în popor medici fără de arginți?

Pentru că așa cum spune numele ei nu luau plata pentru serviciile pe care ei le ofereau. Darul vindecărilor primit de la Doctorul Suprem era dat gratuit bolnavilor.

S-a dovedit științific că dacă bolnavul este optimist, are credința procesul de vindecare poate să fie unul foarte rapid. Iată din aceasta cauza acești doctori erau foarte iubiți de oameni.

Biserica ortodoxă amintește de mai mulți doctori fără de arginți: Cosma și Damian, Chiril și Ioan, Pantelimon și Ermolae, Samson și Diomid, Mochie și Anichit, Talaleu și Trifon.

Unul dintre doctorii fără de arginți care este mai de demult amintit este Sfântul Luca unul dintre cei patru Evangheliști. De-a lungul vremii au fost foarte mulți sfinții doctori fără de arginți doar că unii au fost scrși în sinaxar și alții nu. În fiecare generație, în fiecare țară din lumea aceasta care au fost luminați de Doctorul Suprem și înzestrat cu darul de a face bine altor oameni, un dar care este foarte pretuit de Domnul nostru Hristos, de Dumnezeuul nostru.

Unul dintre cei mai noi doctori fără de arginți ar fi Sfântul Luca al Crimeiei. Acesta fiind unul dintre sfinții contemporani cu noi care a fost canonizat de Sfântul Sinod. Valentin Voino-Iasenetki de origine rusească, se spune ca a fost fondatorul chirurgiei septice. După ce rămâne văduv cu patru copii el își dedica viața întru totul slujirii bolnaviilor.. Acesta mai târziu chemat și îndrumat de episcopul locului și se hirotonește ca și preot în anul 1921. În scurt timp după aceasta primește numele monahal de Luca. Și ajunge episcop al regiunii Taskent.

În scurt timp după hirotonia întru arhieru acesta este luat și pus în închisoare. După mai mulți ani de exil, la terminarea perioadei de detenție datorită meritelor sale deosebite în studiul medicinei acesta primește Premiul Stalin. Sfântul Luca este numit arhiepiscop de Simferopol și Crimeea. Acesta se va osteni neîncetat să reînvie credința și viața duhovnicească. Predicile lui erau ascultate, pe lângă credincioșii de rând, de studenți intelectuali și chiar de oamenii de altă credință. Sfântul Luca al Crimeei va adormi în Domnul în data de 11 iunie 1961. Doctorul trupurilor și al sufletelor va fi canonizat în anul 1966, în ziua de 18 martie. Sfintele moaște fiind așezate în catedrala sfânta Treime, în localitatea Simferopol, în Ucraina. Acestea săvârșesc nenumărate minuni în trupul și sufletul celor bolnavi.

Viețile Sfinților doctori fără de arginți sunt cel mai concret exemplu de teologie practică deoarece ei au îmbinat slujirea lui Dumnezeu cu slujirea aproapelui privind și tratând omul alcătuit din trup și suflet și oferindu-i tratament atât pentru vindecarea trupului cât și a sufletului.

Călătoria credinței în Biserica Ortodoxă Română- de la Autocefalie, la un veac de Patriarhat

*Prof. Timofti Maria Valentina,
Școala Gimnazială „Elena Rareș” Botoșani*

PROIECT DE ACTIVITATE CATEHETICĂ

UNITATEA CATEHETICĂ: Adevărul istoric cu privire la recunoașterea Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române și dobândirea rangului de Patriarhie; viața Bisericii Ortodoxe Române în actualitate, la 100 de ani de Patriarhat

METODE DE ÎNVĂȚARE: lectura explicativă, dezbaterea, analiza și sinteza, metoda „Știu-Vreau să știu-Am învățat”, filmul, exercițiul, puzzle-ul

METODE DE EVALUARE: metoda KWL, jocul „Axa Timpului”, chestionarul, Jurnalul „100 de ani în 100 de pagini”

TIPUL ACTIVITĂȚII: Comunicare/însușire de noi cunoștințe

SCOPUL ACTIVITĂȚII: Cunoașterea evenimentelor referitoare la Autocefalia Bisericii Ortodoxe Române și a înființării Patriarhiei Române

SCENARIUL CATEHETIC:

1. PREGĂTIREA APERCEPTIVĂ

Copiii din grupa de cateheză se pregătesc pentru activitate. Se creează un spațiu primitor pentru buna desfășurare a catehezei.

Se face rugăciunea la început de activitate.

Anul 2025 este declarat Anul omagial al Centenarului Patriarhiei Române și Anul comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea. Astfel, împlinirea a 140 de ani de autocefalie și a Centenarului Patriarhiei Române sunt două aniversări cu semnificații deosebit de importante pentru spiritualitatea și demnitatea noastră națională, creând prilejul, dar și datoria, de a omagia cu recunoștință memoria tuturor acelor care s-au ostenit pentru recunoașterea oficială a Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române și dobândirea rangului de Patriarhie.

Copiii primesc ecusoane cu logo-ul, conceptul vizual identitar al acestui an omagial, pe care le vor purta în piept pe întreg parcursul activității, dar și la alte activități și cateheze desfășurate în cadrul Concursului Catehetic-2025.

2. ANUNȚAREA TEMEI

Se anunță titlul catehezei: Călătoria credinței în Biserica Ortodoxă Română- de la autocefalie, la un veac de patriarhat și scopul acesteia.

3. TRATAREA

- Pentru început, copiii vor fi invitați să completeze tabelul metodei „Știu-Vreau să știu-Am învățat!”, care este afișat pe o foaie de flipchart. Ei sunt invitați să completeze primele două coloane din tabel cu cunoștințele pe care ei le dețin despre autocefalie și patriarhia BOR și ce și-ar dori să afle, la finalul catehezei.

- 140 DE ANI DE LA AUTOCEFALIA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

- Se vizionează, apoi, articolul publicistic „140 de ani de autocefalie...” (3 minute) de pe portalul Doxologia.ro. Copiii citesc articolul și se notează cuvintele-cheie pe o foaie sau în Jurnalul „100 de ani în 100 de pagini”, jurnal care se va completa pe parcursul desfășurării Proiectului catehetic al parohiei.

- De asemenea, se vizionează de pe Youtube, din Campania „Eu aleg România”, filmulețul „Autocefalia Bisericii Române” (4,12 minute).

- Se explică, apoi, termenul de „Autocefalie”. El provine din lb. greacă și este compus din „aftos”=de sine, și „kefalos”=cap

În cele două video-uri se prezintă situația istorică din anul 1885, care a pregătit autocefalia Bisericii Ortodoxe din România. Creștinii de atunci doreau să aibă o autonomie, o desprindere de Patriarhia Ecumenică. Ei doreau să își aleagă preoți și ierarhi români (nu greci), să sfințească Sfântul și Marele Mir în țară (nu la Constantinopol), să pomenească la Sfintele Liturghii un ierarh român (nu pe patriarhul ecumenic). Autocefalia a fost cerută de statul român și susținută de Biserică.

În Tomosul de autocefalie, la 25 aprilie 1885, transmis mitropolitului primat Calinic Miclescu de Patriarhul Ecumenic Ioachim al IV-lea se recunoștea Biserica Regatului României și se spunea: „neatârnată și autocefală, administrându-se de propriul și Sfântul său Sinod, având de președinte pe Înalț Prea Sfințitul și Prea Cinstitul mitropolit al Ungrovlahiei și exarh al României, cel după vremi, nerecunoscând în propria sa administrațiune internă nici o altă autoritate bisericească, fără numai pe capul Bisericii Ortodoxe celei una, sfântă, sobornicească și apostolică, pre Mântuitorul Dumnezeu – omul, care este singura temelie și piatra cea din capul unghiului și întîiul și supremul și veșnicul Arhiepiscop și Arhipăstor”.

- 100 DE ANI DE LA RIDICAREA LA RANGUL DE PATRIARHIE A BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

- Se vizionează un material video de pe portalul Doxologia.ro, intitulat „Un veac în 5 minute” (rostit de preot prof. dr. Ioan Vicovan).

- De pe Youtube se vizionează filmulețul „4 februarie 1925, nașterea Patriarhiei Române” (4,10 minute).

- Se explică termenul de „patriarhie”.. El provine din limba greacă și este format din două cuvinte: „patria”=familie și „archein”=a conduce.

- Dacă autocefalia a fost cerută de stat, la ridicarea la rang de Patriarhie a fost invers: BOR a cerut să devină Patriarhie și statul român a susținut ideea.

Ridicarea Bisericii noastre la rangul de Patriarhie, hotărâtă de Sfântul Sinod în data de 4 februarie 1925, a fost o necesitate dictată de evenimentele care au marcat istoria României în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, încununate, în 1918, de Marea Unire. Ortodoxia românească cuprindea, de acum înainte, două mitropolii istorice, Ungrovlahia și Moldova, cărora li s-au alăturat Mitropolia Ardealului și cea a Bucovinei, precum și Arhiepiscopia Chișinăului, care avea să devină, mai apoi, și ea, Mitropolie a Basarabiei – în 1927. România avea 18 eparhii și 14 milioane de credincioși, cifre care o plasau pe locul al doilea între țările lumii ortodoxe. Decizia ridicării mitropolitului primat la rang de patriarh a fost ratificată de Senat și Camera Deputaților. Mitropolitul Miron Cristea arăta că „era prea firesc ca și Biserica, buna și ocrotitoarea noastră maică a Neamului – să primească o nouă dezvoltare, înălțându-se la supremul rang al Patriarhiei”.

Astfel, Miron Cristea a devenit primul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

- Patriarhii Bisericii Ortodoxe Române, începând din 1925 și până în prezent, sunt următorii:

Patriarhul Miron Cristea (n.20 iulie 1868 la Toplița – d. 6 martie 1939)

Patriarhul Nicodim Munteanu (n. 6 decembrie 1864, Pipirig, județul Neamț – d. 27 februarie 1948, București)

Patriarhul Justinian Marina (n. 22 februarie 1901, Suiești, județul Vâlcea – d. 26 martie 1977, București)

Patriarhul Iustin Moiescu (n. 5 martie 1910, Căndești, Argeș – d. 31 iulie 1986, București)

Patriarhul Teoctist Arăpașu (n. 7 februarie 1915, Tocileni, județul Botoșani – d. 30 iulie 2007, București)

Patriarhul Daniel Ciobotea (n. 22 iulie 1951, loc. Dobrești, comuna Bara, județul Timiș). El este actualul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

- Li se va prezenta copiilor fotografia Catedralei patriarhale din București, sediul Patriarhiei B.O.R. Apoi li se va spune copiilor că se construiește în București Catedrala Mântuirii Neamului, care va fi anul acesta sfințită. Aici, pe viitor, se vor desfășura slujbele arhieresti, conduse de patriarhul B.O.R. (și nu numai).

Catedrala Patriarhală din București

Catedrala Mântuirii Neamului din București

Copiii vor vizualiza și analiza conceptul vizual identitar, sigla, antetul centenar, logo-ul acestui an comemorativ. Fiecare copil va veni cu propria părere, opinie, analizând cu atenție fiecare detaliu al logo-ului.

4. RECAPITULAREA/ FIXAREA

- Într-o scurtă dezbatere, se vor recapitula informațiile cele mai importante, pe care și le-au însușit din vizionarea video-urilor și din imaginile observate, pe baza cuvintelor-cheie notate în Jurnalul „100 de ani în 100 de pagini”.

- Copiii completează și ultima rubrică- „Am învățat”-din tabelul metodei KWL, cu informațiile însușite în timpul catehezei.

5. ASOCIEREA/ APROFUNDAREA

- Pentru aprofundarea cunoștințelor, copiilor li se vor prezenta fotografiile celor șase patriarhi, în mod aleatoriu, iar ei vor trebui să le așeze în ordinea în care aceștia au păstorit Biserica Ortodoxă Română.

- Copiii vor avea de lucrat câteva puzzle-uri după: fotografiile Catedralei Patriarhale și a Catedralei Mântuirii Neamului

- Copiii vor desena și colora sigla, logo-ul Anului Centenar al Patriarhiei Române, după modelul dat.

6. GENERALIZAREA

JOC „AXA TIMPULUI”

- Pe o masă lungă se trasează o linie, cu o sfoară, intitulată AXA TIMPULUI.
- Alături, pe o planșă mare, se vor afla mai multe plicuri colorate care conțin ilustrații de la evenimentele din 1885 (de la autocefalie), din 1925 (de la înființarea Patriarhiei Române) și din zilele noastre sau chipuri de patriarhi, toate având legătură cu tema catehezei. Copiii vor extrage câte un jeton aflat în plic, apoi îl vor așeza pe AXA TIMPULUI, în funcție de evenimentul/ timpul când a avut loc fiecare.

- Se adresează și întrebările:
- Ce sentimente oare aveau creștinii (copii și adulți, preoți și mireni) ai anului 1925, în momentul în care s-a înființat Patriarhia BOR?
- Ce face astăzi, pentru copii, Patriarhia Română?
- Cum credeți că va arăta Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române peste 100 de ani?

Aceste întrebări au rolul de a crea o punte de legătură între trecut, prezent și viitor și apelează la mecanismele sentimentale, imagine și de perspectivă ale copiilor.

7. APLICAREA/ÎNCHEIEREA

- Copiii vor fi sfătuiți să asculte în fiecare seară, „Bucuria Poveștilor”, la Radio Trinitas, (o emisiune interactivă între reporter Adriana Ene și copii), emisiune pornită în eter cu binecuvântarea actualului patriarh al BOR, Preafericitul Daniel.

- Copiilor li se va sugera să desfășoare un corolar de activități pentru a marca Centenarul Patriarhiei Române, activități care să se constituie ca un Jurnal. Acesta se va intitula „100 de ani în 100 de pagini”, oferindu-se, astfel, un sprijin concret, un semn al prețuirii celor 100 de ani de existență a

Patrairiei Române. Aceste activități vor constitui o punte de legătură, în duh și adevăr, între generații, între membrii comunității, avându-L pe Hristos în mijlocul lor.

- Se vor exprima impresii, sugestii, opinii referitoare la activitatea desfășurată.
- Se rostește rugăciunea de final a activității catehetice. („Cuvine-se cu adevărat”)

Slavă lui Dumnezeu pentru toate!

Episcopul Melchisedec Ștefănescu, părintele autocefaliei bisericii strămoșești

Prof. Nechita Adrian-Viorel,
Colegiul Național Pedagogic „Ștefan Cel Mare” Bacău

Aniversarea a 140 de ani de la recunoașterea autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române aduce în actualitate chipul episcopului academician Melchisedec Ștefănescu, care reprezintă una dintre cele mai remarcabile personalități din România secolului al XIX-lea prin contribuția la scrierea unor noi pagini atât în istoria țării, prin sprijinirea Unirii Principatelor și a modernizării statului român, cât și în istoria Bisericii Ortodoxe Române, prin eforturile sale la obținerea autocefaliei și la reorganizarea Bisericii în cadrul noilor realități politice și sociale.

Născut la 15 februarie 1823, în satul Gârcina din județul Neamț, într-o familie cu tradiție clericală și monahală, a primit la botez numele Mihail. Tatăl său era preotul satului. Educația sa a fost îndrumată către teologie și literatură, începând la o vârstă fragedă. A început să învețe carte la o școală de lângă biserica „Sfântul Ioan Domnesc” din Piatra Neamț. În anul 1834 a fost înscris la Seminarul Socola, pe care l-a absolvit în 1843¹.

Studiile sale au culminat cu perioada petrecută la Academia Duhovnicească din Kiev în 1851, unde a obținut titlul de „magistru în teologie”. Revenit în țară, Melchisedec a funcționat ca profesor la Seminarul „Veniamin Costachi” de la Iași, unde a predat Omiletică, Ebraică, Latină, Franceză și Ermineutică. În această perioadă a vieții sale, Melchisedec Ștefănescu a ocupat diverse poziții, de la învățător și profesor până la director de seminar la Huși² și ulterior episcop.

Contribuțiile sale nu s-au limitat doar la sfera religioasă, ci s-au extins și către domeniul cultural și educațional. Ca profesor de seminar a fost un cercetător istoric prolific al vremii sale. În cei 15 ani de activitate didactică, Melchisedec Ștefănescu a alcătuit manuale pentru Seminariile teologice: *Manual de Liturgică*, *Manual de Tipic*, *Teologia Dogmatică*, *Scurtă introducere în cursul științelor teologice*, *Catehismul ortodox*, *Introducere în sfințitele cărți ale Vechiului și Noului Testament* (2 vol.)³. De asemenea, el a cercetat și viața unor personalități din trecutul Bisericii precum: Grigorie Țamblac, Dionisie Romano și mitropolitul Ungrovlahiei Antim Ivireanul, dar a realizat și traduceri din limba germană, slavonă și greacă.

A fost un sprijinitor fervent al unirii Principatelor Române, pe care a susținut-o prin cuvânt și faptă. Este binecunoscută cuvântarea sa „*Jertfă pentru Unirea Principatelor*”, ținută în catedra din Huși în 1856. Pentru atitudinea sa unionistă, a fost ales deputat în Divanul ad-hoc unde a votat în favoarea Unirii. După realizarea dezideratului Unirii Principatelor Române, Melchisedec Ștefănescu

¹ Pr. Scarlat Porcescu, *Episcopia Romanului*, ed. a 2-a, Ed. Filocalia, Roman, 2008, p. 304.

² Pr. Ion Vicovan, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. II, Ed. Trinitas, Iași, 2002, p. 197.

³ Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, ed. a 3-a, vol. III, Ed. Trinitas, Iași, 2008, p.145.

a susținut reformele lui Alexandru Ioan Cuza, fiind chiar propus de Mihail Kogălniceanu ca ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice în 1860⁴.

În ce privește slujirea sa bisericească, Melchisedec Ștefănescu a trecut prin mai multe demnități. A fost hirotonit ieromonah de mitropolitul Filaret al Kievului și hirotosit, la revenirea în țară, ca protosinghel (1852) și arhimandrit (1856). În 1860 este numit, pe când era doar arhimandrit, locotenent de episcop la Huși, unde a stat trei ani. Încă din 1862 fusese hirotonit episcop la Iași, dar tot ca locotenent de Huși. Domnitorul Alexandru Ioan Cuza l-a numit episcop al Dunării de Jos în 10 mai 1865, unde rămâne timp de 14 ani. În 1879 a fost ales episcop al Romanului, unde a păstorit până la moartea sa din 16 mai 1892⁵. În calitate de cărmuitor al celor trei eparhii, prioritatea lui a fost rezolvarea problemelor administrative și pastorale.

În 1868, după urcarea pe tron a lui Carol I, domnitorul l-a trimis într-o misiune diplomatică la țarul Rusiei, împreună cu fostul ministru Ioan Cantacuzino, în vederea încheierii de relații de bună vecinătate și de prietenie între România și Rusia. La primire, țarul însuși i-a sărutat mâna, apreciindu-l ca un diplomat iscusit. Pentru rezultatele vizitei conduse de Melchisedec, regele Carol voia să-l numească din nou ministru al Cultelor, dar Melchisedec nu a acceptat⁶.

În timpul Războiului de Independență, episcopul Melchisedec a îndemnat pe toți preoții să strângă ajutoare pentru ostașii români, fie pe listele Crucii Roșii, fie pe listele comitetelor constituite în acest scop. El însuși a contribuit cu daruri însemnate în bani.

Ca membru în Senatul țării, episcopul Melchisedec a luat cuvântul în mai multe rânduri, sprijinind drepturile poporului și ale Bisericii. De asemenea, începând cu 1870, a fost membru activ al Academiei Române și a participat la numeroase conferințe și lucrări academice⁷. Dintre scrierile sale amintim „Cronica Hușilor și a Episcopiei cu asemenea nume” (1869), „Cronica Romanului și Episcopiei de Roman” (2 volume, 1874-1875), „Notițe istorice și arheologice adunate de pe la 48 mănăstiri și biserici antice din Moldova” (1885), „Papismul și starea actuală a Bisericii Ortodoxe Române” (1883), „Biserica Ortodoxă în luptă cu protestantismul” (1890).

În relațiile sale cu credincioșii și clerul, Melchisedec a fost chipul adevăratului păstor de suflete, mereu preocupat de bunăstarea duhovnicească a preoților și credincioșilor săi. Prin testamentul său, episcopul sprijinea întemeierea unei grădinițe și a unei școli de cântăreți, precum și burse de studii pentru tinerii merituosi. Este cunoscută și relația bună pe care a cultivat-o cu comunitatea armeană din Roman, pe care a sprijinit-o atunci când a rămas fără preot chiar înainte de sărbătoarea Paștelui.

Însă episcopul Melchisedec Ștefănescu a jucat un rol crucial și în stabilirea Legii Organice din 1872, care a organizat Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, dar și în obținerea recunoașterii autocefaliei Bisericii Ortodoxe. Ca urmare a sfințirii Sfântului și Marelui Mir la București, la 25 martie 1882, Patriarhul ecumenic Ioachim al III-lea (1878-1884) a trimis, la 10 iulie

⁴ Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, ed. a 3-a, vol. III, Ed. Trinitas, Iași, 2008, pp.146-147.

⁵ Pr. Scarlat Porcescu, *Episcopia Romanului*, ed. a 2-a, Ed. Filocalia, Roman, 2008, pp. 304-306.

⁶ Pr. Ion Vicovan, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. II, Ed. Trinitas, Iași, 2002, p. 203.

⁷ Pr. conf. dr. Alexandru M. Ioniță, *Episcopul Melchisedec Ștefănescu al Romanului, ierarh al Bisericii și om de știință*, în rev. Biserica Ortodoxă Română, an CXXIII (2005), nr. 7-12, pp. 477-480.

1882, o scrisoare ierarhilor români, în care îi dojenea pentru încălcarea drepturilor Patriarhiei Ecumenice și îi acuza de dezordine și de neascultare⁸. În ședința Sfântului Sinod din 23 octombrie 1882 această scrisoare a fost analizată și s-a hotărât înființarea unei comisii sinodale care să ofere un răspuns Patriarhiei Ecumenice. Răspunsul a fost alcătuit și prezentat de episcopul academician Melchisedec Ștefănescu în ședința Sfântului Sinod din 23 noiembrie 1882. Raportul ierarhului romășcan analiza punctual scrisoarea Patriarhiei ecumenice și oferea temeiurile autocefaliei românești: „Noi mulțumim din inimă Înaltei Sale Sanctității Patriarhale că ne pune în vedere cuvintele cele sfinte ale Scripturii, ne dă prilej să gândim la ele, să le studiem și să le aplicăm în viața noastră. Afară de aceste texte din Noul Testament, scrisoarea Sanctității Sale ne amintește și două canoane și anume: a) canonul 34 al Sfinților Apostoli din care citează cuvintele de la început: «Episcopii fiecărui neam se cuvine a ști pe cel dintâi dintre dâșii și a-l recunoaște de cap și nimic din cele ce trec peste autoritatea lor să nu facă fără știrea lui». Restul textului sună precum urmează: «ci să facă fiecare ceea ce se atinge de eparhia lui și de locurile ce aparțin de ea. Dar și cel întâi episcop să nu facă nimic fără asentimentul tuturor, ca în acest chip să fie unire și să se slăvească Dumnezeu prin Domnul întru Duhul Sfânt: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh.»

Așadar, sensul acestui canon este că fiecare națiune sau popor creștin ortodox are episcopii săi; între episcopi este unul în fruntea tuturor; fiecare administrează eparhia sa, după regulile stabilite de Biserică. Atunci când se ivește vreun caz neprevăzut de regulile bisericești, episcopul respectiv se consultă cu cel dintâi sau arhiepiscopul despre modul cum se cuvine să urmeze în cazul respectiv. Dar și «arhiepiscopul sau căpetenia, în cazurile neprevăzute de regulile bisericești, să nu facă nimic arbitrar ci să consulte pe episcopii națiunii și să facă așa precum cu toții vor decide, căci în felul acesta se va păstra buna înțelegere și unanimitatea în disciplina bisericească.» [...] De asemenea, se poate observa că aceste canoane apostolice vorbesc numai despre o căpetenie parțială, în Bisericile locale, dar nu arată niciun cap universal peste toate Bisericile și nici măcar nu-l presupun; căci nu numai conducerea Bisericilor o prezintă despărțită – fiecare sub capul său -, ci pe fiecare întâistător îl mărginește prin «votul comun al tuturor episcopilor locali». În conformitate cu acest canon apostolic este constituită Biserica Ortodoxă din Regatul României, ai cărui locuitori sunt de națiune română”. Era consemnat apoi un scurt istoric al Bisericii Ortodoxe Române și relațiile ei cu Patriarhia de Constantinopol în care se sublinia că aceasta „nu are nicio supremație asupra Bisericii Române, căci românii n-au primit botezul și doctrina creștină de la Constantinopol, nici pe întâii lor episcopi. Creștinismul românilor este mai vechi decât existența Constantinopolului”. Apărând autocefalia Bisericii românești, eruditul episcop recunoștea Patriarhiei Constantinopolului rolul de „centru moral de unde trebuie să porceadă direcțiunea chestiunilor de interes general pentru întreaga Ortodoxie în privința dogmelor, a disciplinei și a cultului”.

În ce privește controversa determinată de sfințirea Sfântului și Marele Mir, în același raport-răspuns, episcopul Melchisedec arată pe temeiuri canonice, istorice și dogmatice îndreptățirea Bisericii Ortodoxe Române de a sfinți mirul ca simbol văzut al prezenței și lucrării Sfântului Duh în

⁸ Pr. prof. dr. Alexandru Moraru, *Autocefalie și Patriarhat în Biserica Ortodoxă Română*, în vol. *Biserica în misiune. Patriarhia Română la ceas aniversar*, Ed. IBMBOR, București, 2005, pp. 670-671.

Biserica și subliniază că „această hotărâre este nestrămutată pentru totdeauna, până când va exista Biserica Ortodoxă a națiunii române”⁹.

Raportul episcopului Melchisedec a fost însușit de Sfântul Sinod și transmis Patriarhiei Ecumenice cu titlul „Act sinodal care cuprinde autocefalia Bisericii Ortodoxe Române și relațiile ei cu Patriarhia de Constantinopol”. Noul Patriarh ecumenic, Ioachim al IV-lea (1884-1886) a răspuns pozitiv demersurilor mitropolitului primat Calinic Miclescu, care a trimis Patriarhiei Ecumenice cererile episcopatului român, formulate de episcopul Melchisedec Ștefănescu al Romanului și episcopul Iosif Gheorghian al Dunării de Jos. Astfel, la 25 aprilie 1885, Patriarhia Ecumenică a emis Tomosul de recunoaștere a autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române¹⁰.

Episcopul academician Melchisedec Ștefănescu a avut așadar o contribuție hotărâtoare în afirmarea și recunoașterea autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române. Personalitatea sa rămâne ca o figură de seamă în istoria țării și a Bisericii neamului, cu contribuții semnificative în domeniul religios, cultural și social. Moștenirea sa continuă să inspire și să influențeze viața comunității și în zilele noastre, cinstirea personalității sale fiind o datorie de onoare a credincioșilor din eparhiile pe care le-a păstorit.

Bibliografie:

- ***, *Centenarul Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române*, Ed. IBMBOR, București, 1987.
- ***, *Autocefalie, Patriarhie, slujire sfântă*, Ed. IBMBOR, București, 1995.
- ***, *Biserica în misiune. Patriarhia Română la ceas aniversar*, Ed. IBMBOR, București, 2005.
- ***, *Autocefalia: libertate și demnitate*, Ed. Basilica, București, 2010.
- **Ghideanu, Tudor**, *Autocefalie și Patriarhie*, Ed. Mușatinia, Roman, 2010.
- **Ioniță, pr. conf. dr. Alexandru M.**, *Episcopul Melchisedec Ștefănescu al Romanului, ierarh al Bisericii și om de știință*, în rev. Biserica Ortodoxă Română, an CXXIII (2005), nr. 7-12, pp. 477-480.
- **Păcurariu, pr. prof. dr. Mircea**, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, ed. a 3-a, vol. III, Ed. Trinitas, Iași, 2008.
- **Porcescu, pr. Scarlat**, *Episcopia Romanului*, ed. a 2-a, Ed. Filocalia, Roman, 2008.
- **Vicovan, pr. Ion**, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. II, Ed. Trinitas, Iași, 2002.

⁹ Textul integral al raportului episcopului Melchisedec Ștefănescu se găsește la Alexandru M. Ioniță, *Contribuția episcopului Melchisedec Ștefănescu la recunoașterea autocefaliei Bisericii noastre*, în vol. *Centenarul Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române*, Ed. IBMBOR, București, 1987, pp. 454-473.

¹⁰ Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu, *Câteva considerații privind vechimea «Autocefaliei» Bisericii Ortodoxe Române*, în vol. *Autocefalie, Patriarhie, slujire sfântă*, Ed. IBMBOR, București, 1995, p. 79.

Repere de spiritualitate în istorie

*Prof. Cerna Delia,
Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara*

În întreaga istorie a umanității, au existat persoane și figuri remarcabile care, prin faptele și învățăturile lor, au adus lumina în sufletele oamenilor. Acești „purtători de lumină” sunt cei care, prin exemplul lor personal, prin înțelepciune, compasiune și sacrificiu, au reușit să lumineze calea altora. Fie că vorbim despre sfinți, filozofi, lideri spirituali sau reformatori religioși, aceștia au influențat profund cultura și spiritualitatea popoarelor și au contribuit la dezvoltarea unui ideal de lumină spirituală ce transcende timpurile.

Voi menționa doar câțiva dintre acești purtători de lumină din istorie și spiritualitate, analizând rolul lor în formarea și îmbogățirea spiritualității colective și individuale. Voi arăta, de asemenea, cum viziunile lor, ideile și viața exemplară au devenit faruri călăuzitoare pentru omenire.

Iisus Hristos – Lumină a Lumii

Iisus Hristos, pentru creștini, este considerat Lumina Lumii, iar învățăturile sale au fost o sursă continuă de iluminare spirituală pentru întreaga umanitate. Viața și jertfa Sa pe cruce sunt fundamentale pentru înțelegerea sacrificiului divin, iar prin predica Sa despre iubirea necondiționată, milostenie și iertare, a lăsat un model de urmat. Iisus a transmis învățătura că prin iubire și credință, omul poate ajunge la o unire cu Dumnezeu.

Sfinții – Purtători ai Luminii Divine

Sfinții din tradiția ortodoxă, catolică și protestantă sunt considerați purtători ai luminii divine, trăind o viață exemplară de credință, dedicare și iubire. Personalități precum Sfântul Gheorghe, Sfântul Antonie cel Mare, Sfântul Apostol Pavel și multe altele au avut un impact semnificativ asupra vieții spirituale a creștinilor din întreaga lume. Prin sfințenia lor, aceștia au devenit modele de urmat, iar prin rugăciunile lor au fost văzuți ca mijlocitori între oameni și Dumnezeu.

Purtători de Lumină în Filosofie și Spiritualitate Universală

Platon și Aristotel – Filozofi ai Luminii Raționale

În filosofia greacă, Platon și Aristotel au fost considerați „purtători de lumină” prin modul în care au abordat conceptul de cunoaștere, adevăr și virtuție. Platon, în Dialogurile sale, vorbește despre „lumea ideilor” ca un spațiu al adevărului și al iluminării intelectuale, iar Aristotel, prin ideea de „lumină a rațiunii” a influențat profund gândirea occidentală.

Buddha – Iluminare prin Înțelepciune

În religia budistă, Buddha este considerat cel care a atins iluminarea supremă sub copacul Bodhi, devenind un purtător al luminii în înțelesul ei spiritual. În învățăturile sale, Buddha subliniază necesitatea eliberării de suferință prin înțelegerea adevărului și prin urcarea pe „calea mijlocie” a moderației, a compasiunii și a înțelepciunii.

Repere spirituale în Istorie

Martin Luther King Jr. – Lumină a Dreptății și Egalității

Un alt purtător de lumină modern este Martin Luther King Jr., care a luptat pentru drepturile civile ale afro-americanilor în Statele Unite. Prin discursul său despre „visul american” și prin promovarea non-violenței, el a devenit un simbol al luptei pentru libertate, demnitate și justiție socială. King a avut un impact profund asupra mișcărilor de drepturile omului din întreaga lume.

Mahatma Gandhi – Lumină a Pacifismului

Mahatma Gandhi este o altă personalitate remarcabilă care a adus lumină în lume prin principiile sale de non-violență și rezistență pasivă. Lupta sa pentru independența Indiei de sub dominația britanică a fost caracterizată de un puternic angajament pentru dreptate și adevăr. Prin exemplul său, Gandhi a demonstrat că adevărata putere vine din pace și iubire.

Acești oameni care au reușit să-și depășească condiția, fie ei religioși, filozofi, lideri sau reformatori, au jucat un rol esențial în dezvoltarea spiritualității și în formarea valorilor morale ale societății. Ei au iluminat drumul altora, ajutându-i să găsească sens și direcție în viață. De-a lungul istoriei, aceștia au fost faruri de speranță, iubire și înțelepciune, iar învățăturile lor rămân o sursă continuă de inspirație pentru toți cei care caută adevărul, dreptatea și lumina spirituală.

Bibliografie:

- Biblia - Editura Basilica, 2014.
- Platon, „Republica” - traducere de Constantin Noica, Editura Humanitas, 2009.
- Aristotel, „Etica Nicomahică” - traducere de Alexandru Boboc, Editura Univers, 1993.
- Martin Luther King Jr., „The Autobiography of Martin Luther King, Jr.” - edited by Clayborne Carson, 2001.
- Mahatma Gandhi, „The Story of My Experiments with Truth” - Beacon Press, 1993.
- Dalai Lama, „The Art of Happiness” - Editura Alfa, 2001.
- Ioan G. Coman, „Sfinți și lumina divină”, Editura Sofia, 2013.

Părintele Iustin Pârvu – o viață de mărturisitor

*Prof. Chelariu Cristina,
Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, Botoșani*

Generația actuală dominată de idealurile materiale, de puternica atracție a lumii virtuale și de modelele globale atât de controversate, uneori poate avea o ”întâlnire fericită cu trecutul” printr-un film, alteori printr-o carte bună sau printr-o experiență școlară reușită dar condiția necesară este ca mesajul să fie suficient de convingător și personalizat pentru a putea avea ecou în mintea și inima receptorului. Atunci când povestea trecutului răspunde la întrebări despre propria identitate întâlnirea îți poate marca întreaga existență.

O astfel de experiență poate fi întâlnirea cu părintele IUSTIN PÂRVU, la Mănăstirea Petru Vodă, de la Poiana Teiului, județul Neamț.

”Eu așa am mers, cu Evanghelia în față și cu națiunea în spate.”

În data de 10 februarie 1919, în satul Poiana Largului, județul Neamț se naștea Iosif unul dintre cei cinci copii ai lui Gheorghe și Ana Pârvu.

Părintele Iustin Pârvu descrie familia sa astfel:

”Mama mea a avut un nume tradițional, al Sfinților Părinți Dumnezeuiești, Ana și care, într-adevăr, a dus o viață trudită, o viață ca a femeii de la munte, s-a căznit mult de tot să crească cei cinci copilași. Tata se numea Gheorghe, purtător de biruință, pentru că a dus mereu lupta cu lumea asta. Mama era acasă, cu greutățile ei și tata era mereu plecat cu treburile lui. Copii au fost Ioana, Tanasă, Neculai, Elisabeta și eu.” (Adrian Alui Gheorghe – Părintele Iustin Pârvu: o viață de mărturisitor)

Mama a rămas pentru totdeauna icoana vieții lui, modelul său de smerenie și credință: ...”mama este numele sfințeniei pe lumea asta, lumea însăși este făcută din sângele și din plămădeala trupului și sufletului ei.” (Adrian Alui Gheorghe – Părintele Iustin Pârvu: o viață de mărturisitor)

”În viața mea de familie, din zona asta a munților, mamele joacă rolul cel mai important. ... Iar mamele sunt acelea care se ostenesc cu nașterea, cu creșterea, cu formarea caracterelor și cu influența și viața spirituală pe care o are ea.” (Ne vorbește părintele Iustin)

”Pentru că am crescut zi de zi în spiritul credinței, în casă era atmosfera frumoasă a vieții monahale, a respectului pentru valorile tradiționale”. (Adrian Alui Gheorghe – Părintele Iustin Pârvu: o viață de mărturisitor)

În scrierile sale părintele Iustin își povestește anii de copilărie inspirându-se din Amintirile din copilărie a lui Ion Creangă: ”... multe năzdrăvăanii am mai făcut, că și Creangă s-ar minuna de

istorisirile mele.” ”Nici Ion Creangă n-a dus o viață așa teribilă cum am dus-o eu.”: (Ne vorbește părintele Iustin)

”Nunta în sat când se făcea, rămân casele pustii, rămân acasă doar copiii. Iar eu eram șeful bandei de copii. Eram vreo 12, toți mărișori, cam de 12 anișori. Și ce făceam noi era să controlăm fiecare casele noastre. Începea de la mine, șeful bandei. Umblam prin pod, umblam prin grajd, umblam prin șuri să vedem ce se potrivește cu o trăsnaie. Pe urmă mergeam pe la vecini, dar nu eram satisfăcut. Nu găsisem nimic surprinzător la ceilalți. Hai înapoi, la mine.” (Ne vorbește părintele Iustin)

Anii de școală sunt povestiți într-un stil asemănător:

”Școala? He, să-mi placă! Ce s-o prins aceea rămânea. N-am muncit niciodată; ce-am prins, atât. Dar le prindeam.” (Ne vorbește părintele Iustin)

”Mai îți dădea și câte un teanc de cărți dacă luai premiul întâi. Premiul întâi nu l-am luat decât de două ori, că după ce m-am făcut mai mărișor nu mai avea cine lua. Învățul era pe fugă, printre mese. Noi învățam în glas. Dacă era în casă unul într-a cincea, trebuia să-i învețe pe cei ce urmau.” (Ne vorbește părintele Iustin)

Pasiunea pentru cărți și dragostea pentru cele sfinte l-au îndemnat să i-a calea mănăstirii.

Atras de muntele Ceahlău pe care-l vedea de acasă, a intrat frate la Mănăstirea Durău, unde a cunoscut mari duhovnici deprinși cu rugăciunea inimii:

”Ideea de mănăstire mi-a venit când dormeam acasă pe cerdac și mă sculam cu Ceahlăul, iar la poalele Ceahlăului era Durăul. Și apoi mai era și Mănăstirea Neamțu cu tipografia, pe care o au și acum, iar eu eram foarte atras de cărți.” (Ne vorbește părintele Iustin)

”La 17 – 18 ani. Am intrat la mănăstire aici la Durău. Socoteam că a coborât cerul pe pământ, nu alta. Când am intrat în mănăstire și am văzut călugării aceea cu bărbi mari și care cântau la strună, mi se părea că am intrat în mijlocul unei adunări de pe ceea lume, așa de înălțător și de frumos mi se părea totul.” (Adrian Alui Gheorghe – Părintele Iustin Pârnu: o viață de mărturisitor)

Părinții nu au fost de acord cu plecarea sa la mănăstire:

”O jumătate de an au durat toate tratativele cu mama. Mama într-adevăr era cumva mai de acord, tata, să nu audă. Îmi povestea el despre toată istoria mănăstirilor, cât se pricepea el să mă poată descuraja. Dar eu nu-l auzeam deloc. Nu-l auzeam. Mama, la un moment dat, dacă a văzut că eu țin cu tot dinadinsul, mergea la Durău și vorbea cu Părintele Dometian (Dumnezeu să-l ierte) Și-i spunea ”Lasă-l să moară creștin acasă, măi. Nu-l mai aduce la Mănăstire”. Și într-adevăr m-a respins de multe ori.” (Ne vorbește părintele Iustin)

Hotărârea de a merge l-a mănăstire a lăsat urme adânci în sufletul și conștiința părintelui Iustin.

A purtat-o toată viața pecetea hotărârii sale: ”Niciodată să-l fi văzut plângând pe tata. Nu ... Dar acum, când m-am despărțit de el, dimineața când ne-am sculat (suna clopotul de deșteptare), tata

pleca înspre casă și eu rămâneam aici. În sunetul clopotelor, tata cu căruța cu cai. Plângea tata ca un copil, ca după mort. Mi-a rămas imaginea aceasta și cu care am și rămas, că nu l-am mai văzut. Au început concentrările, războiul și nu ne-am mai găsit. (Ne vorbește părintele Iustin)

Rupt definitiv de meleagurile dragi sufletului de copil de la munte și de mama sa, Iustin Pârvu și-a început studiile la Seminarul Cernica unde a avut colegi de seamă precum Patriarhul Teoctist, Mitropolitul Bartolomeu Anania, arhimandriții Sofian Boghiu, Grigorie Băbuș și Gherasim Iscu. După desființarea acestuia a continuat la Seminarul de la Râmnicu Vâlcea:

”Mi-era greu să vin de la mama și de la munte în viesparul acela de călduri, țăntărima, să stai tu cu plasa de sârmă la geam, să nu poți dormi. Mama când o auzit de București: ”Pti, unde să te duci? Unde-o fi Bucureștiul?” Când am venit eu de la București: ”Mamă, știi unde-i Bucureștiul? Acolo unde se apropie cerul de pământ, vezi acolo? E mai încolo! Vezi matale muntele Hangu? Ei, mai încolo.” Să te îmbraci în haine călugărești, să-ți pui bagajul pentru un an întreg, plapumă, pături ... S-o iei prin Piatra Neamț, la gară, să iei bilete, să te informei unde-i Bucureștiul, biletul cât costă. Coborai în București după o noapte de călătorie, atunci trenurile mergeau rapid, nu jucărie, cum merg trenurile acum.” (Ne vorbește părintele Iustin)

În perioada 1938-1940 a fost membru activ al Mișcării Legionare.

În anul 1940 a fost tuns în monahism, la 7 octombrie 1940 a fost hirotonit ierodiacon iar în 20 august 1942 a fost hirotonit ieromonah.

Între 1942-1944, a fost numit preot misionar pe frontul de est până la Odessa participând împreună cu „Divizia 4 Vânători de Munte” la luptele din cel de Al Doilea Război Mondial.

După război și-a continuat studiile la Seminarul din Roman, de unde pe 14 mai 1948, chiar înainte de absolvire a fost arestat și condamnat la ani grei de închisoare din motive politice.

Spre deosebire de părintele Arsenie Papacioc care descrie în detaliu suferințele, rănilor și bolile din închisorile comuniste, părintele Iustin Pârvu încearcă să ierte. IERTAREA este cuvântul care-i dictează conștiința. asemenea Sf. Arsenie Boca nu vorbește niciodată de ură sau răzbunare.

Depășind deșertul unei epoci care părea să despodobească ființa umană de credință și pe român de sentimentul apartenenței la un neam care-și definise în istorie unicitatea, răspunsul se regăsește în strigătul de suferință, de disperare, de panică al epocii, care s-a transformat în cuvinte, cuvintele s-au transformat în șoapte. Iar șoapta este cea care poartă cel mai bine și mai convingător, iubirea de semenii, de patrie, de Hristos:

”Era înainte de 14 mai, a anului 1948, care e noaptea Sfântului Bartolomeu pentru România, pentru că a fost noaptea cea mai odioasă, cea mai criminală pentru istoria politică și socială din România.”

”Treceau în mașini de un lux nebun, nu mai văzusem curse așa elegante. Interesant e că nu se vedea nimic înăuntru, nici măcar șoferul. În față totul era negru și negru.” ... ”Ei, bine, au trecut vreo două luni de zile, timp în care vedeam din când în când mașinile care treceau, misterioase, tăcute,

negre.” ... ”între timp se făcuse seară, se înnoptase, aveam camera noastră acolo, eu cu Valerian, Și numai ce auzim zgomot puternic la ușă. dar când au bătut la ușă au și intrat. Cum? Dumnezeu știe. M-am ridicat. ”Hai echiparea!”. Mi-am dat seama pe loc că nu-i lucru curat aicea. Zic: ”Să-mi iau haina!”. ”Nu, nu, că vii înapoi!Nu-i nevoie, mergi așa.” Am plecat așa cum eram îmbrăcat. ” ... ”Ieșim de acolo, în curte. Ce era la poartă? Cursa aceea mare și frumoasă, cu geamuri negre. Era spațioasă. Când se deschide ușa, acolo era plin de oameni. Avocatul cutare, părintele cutare... Mă uit dreapta, stânga, numai oameni unul și unul.”

”Da, erau diabolici ... La un moment dat oprește mașina, huruit puternic, frână ... Unde intrăm? La ”securitatea” din Roman, acolo, la cazarmă. Ne ia în primire, pe câte unul ... Hai!... Ne duc la un etaj, într-un pod, plin era podul , plin. Un dulău, așa ... la fiecare doi inși, un dulău. Intru acolo și eu: Fața la pământ!, ne strigă cineva. Dulăul mă ia în primire. ”Nu miști de aici ”banditule!” ... Atunci am luat și au contact cu acest termen, de bandit și asta m-a urmat 16 – 17 ani. N-am mai avut alt nume, decât acela de ”bandit al poporului”. ” (Adrian Alui Gheorghe – Părintele Iustin Pârvu: o viață de mărturisitor)

A trecut prin aproape toate închisorile comuniste din Suceava, Văcărești, Jilava, Gherla, Periprava, Aiud, Baia Sprie și Pitești:

”Am urcat în dubă, dragul meu și în două zile și jumătate am ajuns la Baia Sprie. ...

1952! Acolo am coborât, totul era împrejmuț cu gard de doi metri și jumătate, sârmă pe deasupra, turelele de 25 – 30 de metri, cu mitraliere puse la vedere și așa stânci în jur, se vedea numai soarele puțin.”

”Periprava. ”Bandiților! Rândul și omul! Rândul și omul!” Se - nferbânta sorele, de nu puteai să stai cu picioarele în nisipul ăla, așa se înfierbânta! Nu puteai, trebuia să joci, așa, să te miști. Era obișnuit să se coacă ouă în nisip, era normal acolo.” (Adrian Alui Gheorghe – Părintele Iustin Pârvu: o viață de mărturisitor)

A primit o nouă condamnare în anul 1960 pentru refuzul de a renunța la credință.

”În 1962, când să termin cei 14, iată că de la Piatra Neamț iarăși vine cineva de la Securitate și iute, semnează ici, ”încă 24 de luni” ... ”Nu motivau nimic. Hotărârea Comitetului Central, asta era ...! Și dacă cumva întrebați, știi ce ziceau: ”Banditule, mai ai doi!”; ”Domnule, dar dumneavoastră aveți vreo hotărâre, eu am făcut vreun delict, ceva, am comis ceva în timpul acesta?” ”Băi, nu discutăm!Asta-i hotărârea!” Și după ce Gheorghiu Dej a fost otrăvit de ruși și a și murit după aceea, la o vreme, acesta a decis eliberarea deținuților închiși pe motive politice ...”(Adrian Alui Gheorghe – Părintele Iustin Pârvu: o viață de mărturisitor).

Nici în temnița întunecată nu părintele Iustin nu a uitat de lumina de la candela credinței, postului și a rugăciunii:

” Primii doi ani din Aiud au fost pentru mine cea mai liniștită perioadă din viața mea. A fost singurul loc în care am avut și eu timp de o pravilă, de un canon de rugăciune mai intens, că de altfel,

tot restul vieții a fost o continuă hărțuială. Dar eu m-am lăsat mereu în voia lui Dumnezeu și nu mi-a plăcut niciodată să fug de greu.”

Eliberarea va veni în anul 1964 dar a fost obligat să mai lucreze un timp în domeniul forestier:

”Da, în 1964. Și am ieșit, cu regretul cel mai mare, privind în urmă. Mă uitat la bieții mei frați de suferință, cum rămân ei acolo și cu mult regret ne-am despărțit și priveam ca după mare lucru după cei rămași dar în două săptămâni au plecat și ei toți.” (Adrian Alui Gheorghe – Părintele Iustin Pârvu: o viață de mărturisitor)

A fost primit la Mănăstirea Secu unde a slujit ca ieromonah între anii 1966 - 1975 avându-l ca duhovnic pe părintele Paisie Olaru.

În toamna anului 1975 a plecat la Mănăstirea Bistrița unde a slujit până în 1990 alături de părintele Ioanichie Balan.

A revenit pentru un an la Mănăstirea Secu apoi a înființat în satul natal, pentru călugări, în anul 2000 Mănăstirea Petru Vodă, iar pentru monahii, Mănăstirea Paltin-Petru Vodă.

Cu ocazia sfințirii acesteia, în 2008, la data de 2 noiembrie, a fost ridicat din gradul de Protosinghel la cel de Arhimandrit.

Pe lângă aceste mănăstiri a mai ridicat un așezământ de educație pentru copiii săraci, un cămin pentru persoane vârstnice cu cabinet medical, stomatologic și de fizioterapie precum și un laborator care prepară produse naturiste pentru diferite afecțiuni.

Iubitor de cultură și educație creștină în anul 2003 înființat o publicație de învățătură și atitudine ortodoxă, cu apariție lunară, numită Glasul Monahilor reeditată în 2008 sub numele Atitudini.

Părintele arhimandrit Iustin Pârvu, ctitorul și starețul Mănăstirii Petru Vodă din Neamț, a decedat duminică noapte, pe data de 16 iunie 2013, din cauza unei afecțiuni incurabile: cancer la stomac. Boala care l-a măcinat mulți ani a fost pusă și pe seama chinurilor și suferinței din cei 16 ani de temniță la care l-au condamnat comuniștii, în perioada 1948-1964.

”Orice moment când gândim, orice emoție și orice sentiment sunt o pledoarie pentru viață, sănătate, fericire, bucurie sau dimpotrivă, pentru boală și în final moarte.”

Prof. Univ. Dr. Dumitru Constantin Dulcan

Bibliografie:

- Adrian Alui Gheorghe - Părintele Iustin Pârvu: o viață de mărturisitor , editura CONTA, Piatra Neamț - 2009
- Maftai C. Laurențiu – Împreună au făurit istoria, editura AXA, Botoșani , 2008
- Ne vorbește Părintele Justin, editura Fundației Justin Pârvu, Petru Vodă, 2011
- <https://adevarul.ro/stiri-locale/piatra-neamt>
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Iustin_P

Anul comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea

*Prof. dr. Bonteanu Raluca Cristina,
Liceul Teoretic „Nicolae Cartoian” Giurgiu*

Anul 2025 a fost proclamat de Biserica Ortodoxă Română drept "Anul comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea", alături de celebrarea Centenarului Patriarhiei Române. Această dublă comemorare a oferit un cadru propice pentru a aduce un omagiu tuturor celor care și-au jertfit viața sau și-au dedicat existența pentru apărarea credinței ortodoxe în vremuri de cumpănă.

Acești oameni au dat dovadă de o credință neclintită în Dumnezeu și în Biserică, chiar și în cele mai grele momente.

Viețile lor sunt o sursă de inspirație și un model de urmat pentru credincioși. Au demonstrat că credința în Dumnezeu poate fi mai puternică decât orice adversitate, oferind un exemplu de curaj și rezistență spirituală. Chiar și în cele mai grele momente, au continuat să-și iubească aproapele și să-l slujească. Regimul comunist a persecutat Biserica Ortodoxă, încercând să o subordoneze statului și să distrugă credința în Dumnezeu. Biserica a fost instrumentalizată în scopuri politice, iar unii clerici au fost implicați în acțiuni care au adus atingere imaginii Bisericii. Multe mănăstiri au fost desființate, iar seminariile teologice au fost închise sau supuse unor restricții severe. Acest lucru a dus la o scădere dramatică a numărului de preoți și la întreruperea formării de noi generații de clerici. Agenți sub acoperire au fost infiltrați în rândurile clerului și ale credincioșilor pentru a supraveghea activitățile religioase și a denunța pe cei care nu respectau indicațiile regimului. Regimul comunist a promovat o propagandă ateistă intensă, încercând să submineze autoritatea Bisericii și să îndepărteze oamenii de credință. Preoții au fost supuși unor presiuni constante pentru a se conforma politicii statului și pentru a denunța pe alți credincioși.

În ciuda suferințelor îndurate, mulți dintre ei au iertat pe cei care i-au persecutat, dând dovadă de o măreție sufletească deosebită. Au trăit în smerenie, punându-și încrederea în Dumnezeu și acceptând voia Sa. Mulți clerici și credincioși au fost închiși în condiții inumane, suferind foame, frig și bătai. Cu toate acestea, și-au păstrat credința și au devenit o sursă de inspirație pentru ceilalți deținuți. Unii au fost deportați în Siberia, unde au muncit în condiții extrem de grele, departe de familie și de comunitatea lor. Chiar și în aceste circumstanțe, ei au găsit modalități de a-și păstra credința și de a-i încuraja pe ceilalți. Mulți au fost supuși la torturi fizice și psihice, în încercarea de a-i face să-și renege credința. Cu toate acestea, ei au rămas neclintiți în credința lor. Au fost închiși

în celule de izolare, lipsiți de orice contact uman, în încercarea de a-i îmbolnăvi psihic. Cu toate acestea, ei au găsit puterea de a rezista și de a-și păstra sănătatea spirituală. Sfântul Cuvios Arsenie Boca a fost închis de mai multe ori și supus la torturi, dar și-a păstrat mereu credința și a continuat să-i încurajeze pe cei din jur. Sfântul Cuvios Paisie de la Sihăstria a trăit într-o perioadă de mari încercări pentru Biserică, dar a rămas un stâlp al Ortodoxiei, oferind sfaturi și îndrumare spirituală credincioșilor. Mulți preoți au continuat să slujească în secret, în casele credincioșilor, riscând astfel să fie arestați și torturați. Credința lor în Dumnezeu le-a dat puterea de a înfrunta orice încercare, rugăciunea a fost pentru ei o sursă de mângâiere și de putere, iar sprijinul comunității creștine le-a dat puterea de a merge mai departe. De la ei putem învăța importanța credinței, Credința în Dumnezeu ne poate ajuta să depășim orice obstacol, iar rugăciunea ne apropie de Dumnezeu și ne dă putere să înfruntăm viața. Viețile acestor mărturisitori ne arată că suferința nu este zadarnică, ci poate fi o ocazie de creștere spirituală și de apropierea de Dumnezeu. Ei sunt exemple de urmat pentru toți cei care cred în Hristos.

În ciuda tuturor acestor provocări, Biserica Ortodoxă Română a reușit să supraviețuiască și să-și păstreze credincioșii. Clericii și credincioșii au manifestat o rezistență pasivă, continuând să-și practice credința în secret sau în mod discret. Mulți au ales să sufere în tăcere, mai degrabă decât să-și renege credința. Experiența persecuției a lăsat urme adânci în conștiința colectivă a românilor. Mărturia credincioșilor care au suferit pentru Hristos este o sursă de inspirație și un model de urmat pentru generațiile viitoare. Astăzi, Biserica Ortodoxă Română este o instituție puternică și respectată, iar credința în Dumnezeu continuă să fie un pilon important al identității naționale românești.

Este important să păstrăm vie memoria celor care au suferit pentru credință, pentru a nu uita trecutul și pentru a învăța din greșelile istoriei. Mărturia lor a contribuit la consolidarea identității naționale românești și la păstrarea valorilor tradiționale.

Bibliografie:

- Păcurariu, Mircea. *Istoria Bisericii Române*, vol. II, Editura Trinitas, București, 2006.
- Deletant, Denis. *România sub comunism. O analiză istorică complexă a regimului comunist în România* Fundația Academia Civică, București, 2010.

Un Secol de Spiritualitate și Tradiție

*Prof. Moraru Mirela Elena,
Școala Gimnazială nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța*

Anul 2025 marchează 100 de ani de la momentul istoric în care Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât înființarea Patriarhiei Române. Decizia, luată în anul 1925, a reprezentat un pas esențial în consolidarea autonomiei și prestigiului Bisericii Ortodoxe Române, ridicând-o la rangul de Patriarhie.

După Marea Unire din 1918, România cunoștea o perioadă de reorganizare administrativă, culturală și religioasă. Odată cu unificarea teritoriilor, era necesară și unificarea bisericească, astfel încât Biserica Ortodoxă Română să reflecte noua realitate națională.

În 1925, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a luat hotărârea de a ridica Arhiepiscopia și Mitropolia Ungrovlahiei la rang de Patriarhie, consolidând astfel statutul Bisericii în cadrul Ortodoxiei universale. Câteva zile după decizia Sfântului Sinod, pe 23 februarie 1925, Regele Ferdinand I a promulgat legea privind înființarea Patriarhiei Române. Acest gest simboliza nu doar sprijinul statului pentru Biserică, ci și recunoașterea importanței acesteia în păstrarea identității naționale și a unității spirituale a românilor.

Prin acest act, Biserica Ortodoxă Română a obținut un statut echivalent cu cel al altor Biserici Ortodoxe autocefale din lume, fiind recunoscută oficial de Patriarhia Ecumenică de la Constantinopol. Întronizarea primului patriarh, Miron Cristea, a avut loc pe 1 noiembrie 1925, marcând începutul unei noi etape în istoria Bisericii Ortodoxe Române. Prin această ridicare, România s-a alăturat celorlalte Biserici Ortodoxe care aveau deja statut de Patriarhie, precum cele din Constantinopol, Alexandria, Antiohia, Ierusalim, Rusia, Serbia și Bulgaria.

Ridicarea Bisericii Ortodoxe Române la rang de Patriarhie a avut multiple implicații:

- Consolidarea identității naționale – Într-o perioadă de redefinire a structurilor statului român, Biserica a devenit un simbol al unității spirituale și culturale.
- Recunoașterea internațională – Înființarea Patriarhiei a sporit prestigiul Bisericii Ortodoxe Române în rândul celorlalte biserici autocefale.
- Autonomie sporită – Această schimbare a consolidat autonomia administrativă și decizională a Bisericii Ortodoxe Române în raport cu Patriarhia Ecumenică.

Crearea Patriarhiei Române a fost un act de recunoaștere a maturității și importanței Bisericii Ortodoxe Române în viața spirituală a poporului român. Acest statut i-a conferit o mai mare autoritate

în relațiile cu alte Biserici Ortodoxe autocefale și a contribuit la consolidarea unității naționale și religioase.

De-a lungul unui secol de existență, Patriarhia Română a avut un rol esențial în păstrarea credinței ortodoxe, promovarea valorilor creștine și susținerea educației religioase. În perioade dificile, precum regimul comunist, Biserica Ortodoxă Română a fost un sprijin moral și spiritual pentru credincioși.

Astăzi, la 100 de ani de la acest moment istoric, Patriarhia Română continuă să fie un reper fundamental în societatea românească, având un rol activ în domeniul educației, culturii și asistenței sociale.

Centenarul Patriarhiei Române este o ocazie deosebită pentru a reflecta asupra importanței acestui eveniment și a contribuției Bisericii Ortodoxe Române la identitatea națională. Ridicarea la rang de Patriarhie nu a fost doar un act administrativ, ci un simbol al unității și credinței poporului român, care rămâne profund legat de valorile ortodoxe. Astfel, celebrarea a 100 de ani de la decizia Sfântului Sinod din 1925 nu este doar o rememorare a trecutului, ci și o reafirmare a rolului pe care Biserica Ortodoxă Română îl joacă în viața spirituală a credincioșilor și în societatea românească contemporană.

Acest moment aniversar trebuie marcat prin recunoștință și reflecție asupra moștenirii spirituale pe care Biserica Ortodoxă Română o transmite din generație în generație.

Patriarhia Română joacă un rol esențial în viața spirituală a românilor, dar și în educație, cultură și asistență socială. Printre inițiativele sale se numără:

- Construcția Catedralei Mântuirii Neamului, un simbol al spiritualității naționale.
- Programe de asistență socială, pentru ajutorarea persoanelor vulnerabile.
- Sprijinirea educației teologice, prin seminarii și facultăți de teologie.
- Promovarea valorilor ortodoxe în dialogul european și internațional

Patriarhia Română nu este doar o instituție religioasă, ci și un pilon al identității naționale și al solidarității sociale.

Implinirea unui secol de la înființarea Patriarhiei Române este o ocazie de a ne adânci în cunoașterea istoriei Bisericii noastre, care a fost strâns legată de destinul poporului român și de aspirațiile lui de unitate și libertate. În același timp, este un moment de comemorare a celor care, prin jertfa lor, au apărut și mărturisit credința ortodoxă, chiar și în cele mai grele timpuri.

Bibliografie:

- Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. III, ed. a 3-a, Iași, Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, 2008
- Pr. prof. dr. Ioan Rămureanu, *Istoria bisericească universală*, de București 1992,
- *Tomosul Sfintei Patriarhii Ecumenice, nr. 1579*, în: Arhim. T. Simedrea, *Patriarhia Românească. Acte și documente*, București, Tipografia Cărților Bisericești, 1926, p. 133.

Țara de sus - un simbol al spiritualității românești

*Prof. Avram Florentina Laura,
Școala Gimnazială nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța*

Țara de Sus a Moldovei reprezintă una dintre cele mai importante regiuni istorice și culturale ale României, având un rol esențial în păstrarea și promovarea identității naționale. Bogată în tradiții, obiceiuri și monumente de patrimoniu, această zonă este un adevărat centru de spiritualitate, unde religia și cultura s-au îmbinat armonios de-a lungul secolelor.

Această regiune a fost leagănul domniei lui Ștefan cel Mare, cel care a construit numeroase biserici și mănăstiri ce au devenit simboluri ale ortodoxiei românești.

Una dintre cele mai importante caracteristici ale Țării de Sus este bogăția de lăcașuri de cult, care nu doar că au servit drept locuri de rugăciune, dar au fost și centre de cultură și educație. Țara de Sus este cunoscută pentru mănăstirile sale medievale, multe dintre ele incluse în patrimoniul UNESCO. Aceste așezăminte religioase nu doar că au fost centre ale ortodoxiei, dar au avut și un rol esențial în păstrarea identității naționale și culturale. În plus, tradițiile, obiceiurile și meșteșugurile populare din această zonă au fost transmise din generație în generație, contribuind la imaginea sa de „vatră de spiritualitate”. Printre cele mai cunoscute mănăstiri se numără:

- Mănăstirea Putna – considerată necropola domnească a lui Ștefan cel Mare, acest așezământ a fost un centru de spiritualitate și cultură medievală, unde s-au copiat manuscrise și s-au format cărturari.
- Mănăstirea Voroneț – celebră pentru albastrul său unic și frescele excepționale, considerată „Capela Sixtină a Estului”.
- Mănăstirea Sucevița – impresionant ansamblu arhitectural, cu picturi murale deosebite.
- Mănăstirea Moldovița – cunoscută pentru picturile sale exterioare de o valoare inestimabilă. de Sus a
- Țara Moldovei rămâne un simbol al spiritualității românești, un loc unde istoria, cultura și credința s-au îmbinat armonios. Monumentele istorice, tradițiile și moștenirea culturală fac din această regiune un veritabil tezaur al identității naționale. De aceea, protejarea și promovarea acestui patrimoniu trebuie să fie o prioritate pentru generațiile viitoare.

De asemenea, istoria spirituală a „Țării de Sus” este legată de viața monastică. Mănăstirile și bisericile construite în aceste zone au fost centre de învățătură și de educație religioasă, locuri unde monahii și călugării au păstrat și transmis învățăturile Bisericii Ortodoxe Române. Aceste mănăstiri, unele dintre ele cu o istorie de s,,

Tara de Sus” nu este doar o zonă geografică, ci un concept care reprezintă „sufletul” și „spiritul” României. Aici, tradițiile și religia sunt pilonii pe care se sprijină întreaga viață socială, iar prin respectul față de moștenirea spirituală, „Tara de Sus” continuă să fie un far călăuzitor pentru întreaga națiune. De la obiceiuri la arhitectura bisericilor din lemn, fiecare detaliu al acestei regiuni este o reflectare a legăturii profunde dintre poporul român și credința sa, o legătură ce a rezistat de-a lungul veacurilor. Sute de ani, sunt adevărate comori ale spiritualității românești.

Centenarul Patriarhiei Române: Omagiu și Comemorare

*Prof. Nicolovici Constantin,
Școala Gimnazială „Grigore Geamănu” Turcinești, Gorj*

Anul 2025 reprezintă o dublă semnificație pentru Biserica Ortodoxă Română, fiind marcat atât de celebrarea a 100 de ani de la înființarea Patriarhiei Române, este Anul Omagial al Centenarului Patriarhiei Române. Acesta este un moment de reflecție asupra contribuției istorice a Patriarhiei Române la viața spirituală, culturală și națională a României, dar și un prilej de a adresa un omagiu celor care au păstrat vie tradiția ortodoxă, chiar și în fața celor mai mari încercări.

Înființarea Patriarhiei Române: Un act fundamental al identității naționale

Fondată în 1925 sub conducerea Patriarhului Miron Cristea, Patriarhia Română a fost un simbol al unității naționale și al tradiției ortodoxe românești. În perioada interbelică, Biserica Ortodoxă Română a jucat un rol crucial în consolidarea statului român modern, fiind un factor de stabilitate și sprijin moral în fața provocărilor politice și sociale. Înființarea Patriarhiei a însemnat recunoașterea autorității și importanței Bisericii Ortodoxe Române nu doar în țară, ci și pe plan internațional, iar această victorie a fost un moment esențial în consolidarea identității religioase și naționale a poporului român.

Un secol de evoluție: De la perioade de împlinire la încercările regimului comunist

De-a lungul unui secol de existență, Patriarhia Română a traversat perioade de mari realizări, dar și momente de încercare profundă, în special în perioada regimului comunist. În această perioadă, Biserica Ortodoxă Română a fost supusă unor presiuni enorme din partea autorităților, mulți dintre liderii religioși fiind încarcerați sau persecutați. Cu toate acestea, Biserica a rămas un simbol al rezistenței spirituale și naționale, iar prin martirii și duhovnicii ortodocși români, care au suferit în temnițele comuniste, Patriarhia Română a demonstrat o unitate de neclintit în fața adversităților.

În acest context, Centenarul Patriarhiei Române din 2025 nu este doar un moment de celebrare a realizărilor Bisericii, ci și un omagiu adus celor care au suferit și s-au jertfit pentru a păstra viu spiritul ortodoxiei și al tradiției românești. În anul omagial, se va reflecta asupra jertfei acestor martiri și a luptei lor pentru apărarea credinței, iar Patriarhia Română va organiza evenimente comemorative pentru a onora memoria celor care au fost prizonieri din cauza convingerilor lor religioase.

Anul Omagial al Centenarului: O invitație la reflecție și un nou angajament

Anul 2025, ca An Omagial al Centenarului Patriarhiei Române, reprezintă o oportunitate unică de a reflecta asupra trecutului, dar și asupra viitorului Bisericii Ortodoxe Române. Este un

moment în care întreaga societate română este invitată să aprecieze rolul Bisericii în păstrarea valorilor spirituale, educaționale și naționale. Pe lângă omagierea celor care au consolidat Patriarhia în fața provocărilor istorice, anul omagial subliniază și angajamentul continuu al Bisericii de a răspunde provocărilor actuale ale unei lumi în continuă schimbare.

Într-o eră digitală, în care tradițiile religioase și valorile fundamentale sunt adesea puse la încercare, Patriarhia Română va continua să fie o instituție de educație și sprijin spiritual, având un rol activ în combaterea secularizării și promovarea unui dialog deschis între confesiuni și culturi. Anul omagial aduce în prim-plan și misiunea Bisericii de a răspunde nevoilor sociale ale comunității, prin activități caritabile și educaționale, continuând să fie un sprijin pentru cei aflați în dificultate.

Comemorarea Centenarului ca simbol al unității și continuității

Comemorarea centenarului nu se limitează doar la trecut, ci este și un simbol al continuității Bisericii Ortodoxe Române în viitor. Acesta este un moment în care Patriarhia Română își reafirmă angajamentul față de educația religioasă și față de sprijinul spiritual acordat românilor din întreaga lume. De asemenea, dialogul ecumenic și relațiile interconfesionale vor rămâne priorități pentru Patriarhie, aceasta având un rol important în promovarea păcii și a înțelegerii între diferitele confesiuni și culturi, în cadrul unui climat global diversificat.

În final, Anul Omagial al Centenarului Patriarhiei Române este și un apel la unitate și la reafirmarea valorilor fundamentale ale ortodoxiei. Este o invitație pentru fiecare credincios și pentru întreaga societate românească de a păstra vie tradiția ortodoxă și de a transmite mai departe moștenirea spirituală și culturală a Patriarhiei Române, într-o lume tot mai complexă și mai diversificată.

Canonizarea Sfinților Ortodocși Români din Secolul XX – 2025

În cadrul Centenarului Patriarhiei Române din 2025, Biserica Ortodoxă Română a celebrat și a cinstit în mod deosebit viața și jertfa celor 16 sfinți canonizați, care au adus un aport esențial în păstrarea și răspândirea credinței ortodoxe românești, mai ales în timpul regimului comunist. Acești noi sfinți, prin trăirea lor exemplară, sunt modele de curaj și dăruire pentru Hristos și Biserică, fiind, unii dintre ei, mărturisitori ai credinței în fața prigoanei, iar alții, învățători care au transmis generațiilor de români principiile esențiale ale ortodoxiei.

Sfinții Canonizați și Zilele lor de Cinstire:

1. Părintele arhimandrit Sofian Boghiu, starețul Mănăstirii Antim din București, cu titulatura: Sfântul Cuvios Mărturisitor Sofian de la Antim, cu cinstire în ziua de 16 septembrie;
2. Părintele Dumitru Stăniloae, profesor de teologie la Sibiu și la București, cu titulatura: Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae, cu cinstire în ziua de 4 octombrie;
3. Părintele Constantin Sârbu, cu titulatura: Sfântul Preot Mucenic Constantin Sârbu, cu cinstire în ziua de 23 octombrie;

4. Părintele protosinghel Arsenie Boca, cu titulatura: Sfântul Cuvios Mărturisitor Arsenie de la Prislop, cu cinstire în ziua de 28 noiembrie;
5. Părintele Ilie Lăcătușu, cu titulatura: Sfântul Preot Mărturisitor Ilie Lăcătușu, cu cinstire în ziua de 22 iulie;
6. Părintele ieroschimonah Paisie Olaru, duhovnicul Mănăstirii Sihăstria, cu titulatura: Sfântul Cuvios Paisie de la Sihăstria, cu cinstire în ziua de 2 decembrie;
7. Părintele arhimandrit Cleopa Ilie, starețul Mănăstirii Sihăstria, cu titulatura: Sfântul Cuvios Cleopa de la Sihăstria, cu cinstire în ziua de 2 decembrie;
8. Părintele arhimandrit Dometie Manolache, cu titulatura: Sfântul Cuvios Dometie cel Milostiv de la Râmeț, cu cinstire în ziua de 6 iulie;
9. Părintele arhimandrit Serafim Popescu, starețul Mănăstirii Sâmbăta de Sus, cu titulatura: Sfântul Cuvios Serafim cel Răbdător de la Sâmbăta de Sus, cu cinstire în ziua de 20 decembrie;
10. Părintele Liviu Galaction Munteanu, profesor de teologie la Cluj-Napoca, cu titulatura: Sfântul Preot Mucenic Liviu Galaction de la Cluj, cu cinstire în ziua de 8 martie;
11. Părintele arhimandrit Gherasim Iscu, starețul Mănăstirii Tismana, cu titulatura: Sfântul Cuvios Mucenic Gherasim de la Tismana, cu cinstire în ziua de 26 decembrie;
12. Părintele arhimandrit Visarion Toia, starețul Mănăstirii Lainici, cu titulatura: Sfântul Cuvios Mucenic Visarion de la Lainici, cu cinstire în ziua de 10 noiembrie;
13. Părintele protosinghel Calistrat Bobu, duhovnic la Mănăstirea Timișeni și la Mănăstirea Vasiova, cu titulatura: Sfântul Cuvios Calistrat de la Timișeni și Vasiova, cu cinstire în ziua de 10 mai;
14. Părintele Ilarion Felea, profesor de teologie la Arad, cu titulatura: Sfântul Preot Mucenic Ilarion Felea, cu cinstire în ziua de 18 septembrie;
15. Părintele protosinghel Iraclie Flocea, exarh al mănăstirilor din Arhiepiscopia Chișinăului, cu titulatura: Sfântul Cuvios Iraclie din Basarabia, cu cinstire în ziua de 3 august;
16. Părintele protoiereu Alexandru Baltaga cu titulatura: Sfântul Preot Mucenic Alexandru din Basarabia, cu cinstire în ziua de 8 august;

Acești noi sfinți canonizați reprezintă pilde de viață duhovnicească, dăruire și curaj în fața regimului comunist, iar prin canonizarea lor, Biserica Ortodoxă Română își reafirmă angajamentul față de valorile autentice ale ortodoxiei și față de apărarea credinței în fața oricăror încercări. Canonizarea acestora va adânci legătura spirituală între generațiile trecute și cele viitoare, oferind modele de urmat în vremuri de încercare și descurajare.

Bibliografie:

- Ionescu, Nicolae, Patriarhia Română – un veac de istorie (1925–2025). București, Editura Basilica, 2025.

- Dumitru, Teodor, Biserica Ortodoxă Română în perioada comunistă: Mărturisirea credinței în fața regimului totalitar. Iași, Editura Polirom, 2006.
- Lăzărescu, Ioan., Martirii ortodocși români: Viața și jertfa sfinților din secolul XX, București, Editura Cartea Ortodoxă, 2012.
- Cristea, Miron., Mărturisire și credință în perioada interbelică, București, Editura Institutului Biblic, 2011.
- Păcurariu, Constantin, Istoria Bisericii Ortodoxe Române. Vol. II, Epoca Modernă, București, Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, 1993.
- Țuțea, Constantin, Ortodoxia și cultura română. București, Editura Humanitas, 1997.
- Bărbulescu, Mihail, Sfinți români canonizați în secolul XXI, Cluj-Napoca, Editura Doxologia, 2019.

Arhimandritul Cleopa Ilie

*Prof. Ungureanu Anca-Paula,
Școala Profesională Mogoșesti, Iași*

Sfântul Cuvios Cleopa de la Sihăstria a fost unul dintre marii duhovnici ai Moldovei. Vrednicul de pomenire, Arhimandritul Cleopa Ilie, s-a născut în Comuna Sulița, județul Botoșani, primind la botez numele de Constantin, fiind al cincilea copil din cei zece frați. Părinții săi, Alexandru și Ana, erau agricultori și duceau o viață creștinească aleasă. Părinții săi au fost un exemplu viu de trăire creștină, fiind iubitori de Dumnezeu, de biserică și de copii, iar casa lor era ca o biserică, după cum povestea Părintele Cleopa Ilie: „Aveam o cameră numai cu icoane. Un fel de paraclis. Acolo ne rugam. Iar la miezul nopții ne sculam, citeam la Psaltire și făceam sute de metanii. Apoi iar ne culcam”. În primele două luni după naștere, pruncul Constantin, viitorul Părinte Cleopa, era tot timpul bolnav. Neștiind ce să mai facă, mama lui s-a dus cu pruncul la vestitul duhovnic Conon Gavrilesco, de la Schitul Cozancea, care a sfătuit-o să dăruiască pe copil Maicii Domnului. Atunci mama s-a închinat cu lacrimi la icoana Maicii Domnului, făcând trei metanii, și, căzând în genunchi, a zis plângând: „Maica Domnului, îți dăruiesc ție copilul acesta al meu, că este bolnav și plânge mereu. Fă ce știi tu cu el!” După ce a fost dăruit Maicii Domnului, pruncul Constantin s-a făcut sănătos și nu a mai fost bolnav de moarte toată viața sa. Iar părintele Conon a zis mamei sale că acest copil o să trăiască cel mai mult dintre toți – iar cuvintele sale se vor dovedi adevărate.

După ce termină șapte clase primare, Constantin avea să devină mai târziu. Arhimandritul Cleopa. Se îndeletnicește cu păstoritul oilor împreună cu frații săi mai mari, Vasile și Gheorghe, în preajma schitului Cozancea din apropiere. Nu departe de acest schit se nevoia de mai mulți ani și Cuviosul Paisie „Pustnicul” din partea locului care le-a devenit părinte duhovnicesc. În anul 1929, cei trei frați Vasile, Gheorghe și Constantin au intrat în obștea Schitului Sihăstria-Neamț, care era povățuit de vestitul egumen athonit Ieroschimonahul Ioanichie Moroi. Între anii 1931- 1933 frații mai mari ai părintelui Cleopa s-au mutat la Domnul rămânând la Sihăstria singur. Între anii 1935- 1936, Constantin își satisface serviciul militar la Botoșani. Apoi, la 2 august 1937, este tuns în monahism de egumenul schitului, primind numele Cleopa. Aproape zece ani a păstorit oile schitului. Iar în vara anului 1942 a fost ales de obștea schitului locțiitor al bătrânului egumen, care era grav bolnav. După mutarea la Domnul a bătrânului egumen, la 5 septembrie 1944, Părintele Cleopa este hirotonit diacon la 27 decembrie 1944. Iar la 23 ianuarie 1945 este hirotonit preot al Mănăstirii Neamț și egumen al Schitului Sihăstria, pe care îl povățuiește cinci ani de zile. La 30 iunie 1947, prin decret patriarhal, Schitul Sihăstria este ridicat la rang de mănăstire, având peste 70 de viețuitori, iar Protosinghelul

Cleopa a fost hirotosit arhimandrit. În anul 1948, Părintele Cleopa se retrage la liniște aproape un an de zile în Munții Neamțului. Din cauza persecuțiilor din partea autorităților hotărăște să se retragă în pădure. În locul retragerii sale, Părintele Cleopa Ilie și-a găsit adăpost într-un bordei în pământ, făcut de un pădurar credincios, care îi și aducea, cam la o lună de zile, un rucsac de cartofi și ceva pâine uscată, pentru a putea supraviețui, iar la 30 august 1949 este transferat cu 30 de părinți și frați, de la Sihăstria la Mănăstirea Slatina- Suceava, pe care o conduce până în anul 1956. În 1952 Mănăstirea Slatina devenise un adevărat focar duhovnicesc. Părintele Cleopa Ilie avea acum sub supraveghere duhovnicească opt mănăstiri, pe lângă Mănăstirile Slatina și Sihăstria, cu schiturile lor Rarău și Sihla, se adăugaseră Mănăstirile Orata, Cămărzani, Râșca și Moldovița. Timp de peste doi ani de zile, între anii 1953-1954, părintele Cleopa s-a nevoit ca pustnic în Munții Rarăului împreună cu ieromonahul Arsenie Papacioc. În 1954, Patriarhul Justinian a obținut aprobare pentru cei doi nevoitori, Părinții Cleopa Ilie și Arsenie Papacioc, ca să nu mai fie persecutați și să poată veni la Patriarhie. Aici au stat câteva luni și au fost trimiși la mai multe mănăstiri din jurul capitalei, pentru a spovedi și povățui pe călugări și pe maici.

În anul 1956, Arhimandritul Cleopa se reîntoarce la metanie în obștea Mănăstirii Sihăstria ca duhovnic. Dar după trei ani de zile, în timpul mării prigoane împotriva monahismului românesc, din anii 1959-1964 se retrage în Munții Neamțului. Din toamna anului 1964 până la sfârșitul vieții sale, Părintele Cleopa a slujit cele sfinte și a fost duhovnicul principal al Mănăstirii Sihăstria. În toamna anului 1974, Părintele Cleopa, împreună cu un grup de părinți din Sihăstria și alți pelerini din țară, au mers să se închine la Mormântul Domnului și la celelalte Locuri Sfinte. La întoarcerea în țară, Părintele Cleopa a mărturisit unor ucenici că nu s-a simțit împlinit până nu s-a închinat la Mormântul Domnului și la Sfintele Locuri. După trei ani, în septembrie 1977, Părintele Cleopa Ilie, împreună cu alți părinți de la Mănăstirea Sihăstria, Părintele stareț, Arhim. Victorin Oanele, și Părinții Ioanichie Balan și Vartolomeu Florea, au plecat în pelerinaj la Sfântul Munte Athos, „Gradina Maicii Domnului”. Și acest pelerinaj l-a marcat profund pe Părintele Cleopa și va povesti multor credincioși ce vor veni la chilia sfinției sale, despre obștea Schitului românesc Prodrumul din Sfântul Munte, despre nenumăratele icoane făcătoare de minuni ale Maicii Domnului.

Ajuns acasă, la Mănăstirea Sihăstria, cu nețărmurită dragoste și jertfelnicie, s-a pus în slujba aproapelui, mângâind, povățuind, îndreptând, uneori muștrând și rugându-se pentru toți cei care veneau la sfinția sa, iubindu-i duhovnicește pe toți și tuturor dorindu-le din tot sufletul mântuire.

Întrucât Părintele Cleopa era un iscusit autodidact, la îndemnul unor ierarhi și teologi a scris mai multe cărți: Predici pentru monahi (Urcus spre Înviere), Spovedania arhierilor, Spovedania călugărilor, Spovedania preoților de mir, Despre credința ortodoxă, Predici la praznice împărătești și la sfinți de peste an, Predici la duminicile de peste an, Valoarea sufletului, Despre vise și vedenii, Minunile lui Dumnezeu din zidiri, Acatistier, Versuri către Maica Domnului, cât și alte broșuri și

convorbiri duhovnicești de folos sufletesc și de apărare a drepte credințe.

Mulți ani de zile, Părintele Cleopa s-a bucurat de sănătate trupească, fiind binecuvântat de Dumnezeu cu un organism rezistent. Dar, după împlinirea vârstei de 70 de ani, se simțea tot mai obosit și suferind. Anii petrecuți în munți, ca și încercările prin care a trecut în perioada ateistă, l-au marcat profund.

Toate aceste suferințe l-au ținut pe Părintele Cleopa treaz, fiind mereu în așteptarea ceasului celui de pe urmă, cu gândul la Hristos și cu neîncetata rugăciune în inimă. Către sfârșitul lunii septembrie, într-un asfințit de soare, Părintele Cleopa a cerut să se ducă în cimitir să vadă pentru ultima dată mormintele fraților săi, mormântul marelui stareț Ioanichie Moroi, mormântul duhovnicului său, ieroschimonahul Paisie Olaru și mormintele celorlalți părinți și duhovnici mai vârstnici decât el. La toate mormintele s-a închinat sprijinit de ucenici, a sărutat sfintele cruci și a rostit câte o sfântă rugăciune, zicând: „Rugați-vă și pentru Cleopa păcătosul, că iată mâine, poimâine, ne întâlnim înaintea lui Hristos!”

La 2 decembrie 1998, Arhimandritul Cleopa și-a dat sufletul în mâinile lui Hristos, fiind plâns de ucenicii săi și numeroși credincioși care l-au cunoscut.

În urma Sfântului Cuvios Cleopa de la Sihăstria au rămas numeroși ucenici, scrieri duhovnicești pline de înțelepciune și modelul unui mare duhovnic în inima căruia a ars focul lăuntric al credinței.

La 12 iulie 2024, sinodul BOR a aprobat canonizarea a 16 sfinți, printre care și părintele Cleopa Ilie.

Bibliografie:

- Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc 1, Ce cuprinde viața și cuvintele unor sfinți și cuvioși părinți ce s-au nevoit în Mănăstirile românești, secolele (III-XX), Ediția a-VI-a, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2011;
- <https://sihastria.mmb.ro/parintele-cleopa-ilie-1912-1998>;
- <https://doxologia.ro/sfantul-cuvios-cleopa-de-la-sihastria>.

Crucificarea „Sfântului preacurat al ghersului românesc”

*Prof. Filipoiu Mihaela-Florentina,
Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe-Vodă Basarab” Curtea de Argeș, Argeș*

Motto:

“Și timpul crește-n urma mea
Mă-ntunec “

Mihai Eminescu continuă să “izvorască lumine”, din zborul său astral, de acolo de unde “Nu-i hotar/Nici ochi spre a cunoaște/Și vremea-ncearcă în zadar/Din goluri a se naște, gata să înnobileze “cercul strâmt” al nostru , al muritorilor prin sacrificiul său.

Din adâncul “uitării celei oarbe”, unde între ființă și neființă e un joc voluptuos , un descântec de stihii și o sorginte de senzualități ontice” (Ion Negoitescu), Eminescu nu ne lasă să-l uităm, pentru că el a intrat în viața noastră , cu apartenența unui timp dincolo de timp. Și cum l-am putea uita vreodată, când el este „lacrima noastră cea mai curată”, “partea noastră de cer”, semnul eternității noastre, care a trecut prin lumea aceasta, ne-a făcut să privim spre stele, ne-a metamorfozat, ne-a fixat alte repere valorice, a oferit, cum spunea eseistul și filosoful Constantin Noica, “un model al ființei românești”.

În lucrarea mea , nu despre Eminescu- poetul mi-am propus să vorbesc, deși poezia lui , marea lui poezie a fost și va rămâne „baia de frumusețe în care ne cufundăm când avem nevoie de intrarea în altă dimensiune ”, pentru că poezia ține de partea cea mai ascunsă, cea mai intimă a ființei noastre, echivalând aproape cu o rugăciune. „În poezie te cufunzi pentru a te întoarce cu frumusețe. În rugăciune intri pentru a te integra absolutului” , spunea marea doamnă a culturii române , Zoe-Dumitrescu Bușulenga.

Dacă o seamă de cititori văd în Eminescu doar ipostaza poetului sau a prozatorului nostalgic, îndrăgostit, cu „ochii înălțați visători la steaua singurătății”, meditănd, căutând sensul și esența vieții, în curgerea inexorabilă a timpului, pasionat și creator el însuși de mituri, preocupat de “recosmicizarea omului” (Eugen Simion), explorator al spațiilor onirice, surprinzând mereu printr-o extraordinară prospețime și adâncime a cuvântului și a versului, printr-o perpetuă ivire de sensuri, simboluri și semnificații, există și o altă latură, extrem de importantă, a personalității sale , atinsă și aceasta de genialitate și de cultura sa excepțională, un fel de a fi extrem de lucid și de implicat în realitatea și spiritul timpului pe care l-a trăit – și anume, aceea de gazetar, unde Eminescu - analistul profund al vieții noastre politice, administrative, economice, culturale, al politicii noastre externe, observatorul fin și criticul moravurilor și nărvurilor celor din clasele sus puse, ale conștiențelor care

mergeau la Paris să-nvețe „la gât cravatei cum se leagă nodul”- ne-a lăsat o moștenire la fel de bogată și valoroasă ca și în poezie. Însuși George Călinescu, afirma că Eminescu este egal cu sine atât în poezie, cât și în gazetărie.

A marcat în mod indiscutabil istoria presei românești, a fost unul din marii gazetari pe care i-a avut România. Principala sa caracteristică a fost refuzul de a tranzacționa meseria. Eminescu nu scrie și nu publică decât ceea ce crede, el nu poate face concesii, fiind intransigent și inflexibil moral, rămânând , fără îndoială și cel mai important gazetar al istoriei noastre, atât pentru acuratețea cuvântului folosit, a stilului său inconfundabil, cât mai ales pentru perenitatea adevărilor așternute pe hârtie.

A luat parte la tragedia neamului său, devenind vocea acestui popor - o voce lucidă, necruțătoare, de nestăpânit, în care se puteau regăsi toți românii însetați de dreptate și adevăr. Cunoscător profund al realităților, istoriei și ființei românești, Eminescu nu numai că observa cu multă acuitate patologiile de care suferea societatea, degradarea morală și demagogia clasei conducătoare, decăderea economică și culturală la care fusese adus poporul român, ci propunea și soluții viabile la problemele societății românești din vremea sa, o perioadă cu totul neașezată, nu departe , din nefericire, prin frapantele similitudini, de cea în care ne aflăm.

Orice moment care ne îndeamnă a ne gândi la Eminescu impune și cere a-l vedea în totalitate. Aplecat supra telegramelor Havas sau în așteptarea lor, ca prim redactor al foii conservatoare „Timpul”, cu un acut simț al datoriei, distrugându-și sănătatea și nevoit uneori să scrie întreg ziarul, Eminescu nu a amestecat nicicând planurile. Nu și-a pus creația în slujba politicii și nici politica în slujba creației. Și-a pus condeiul de jurnalist în slujba țării și a momentului prin care trecea țara.

Istoria oficială a vieții sale, a impus un șablon convenabil. Conform acestuia, Eminescu ar fi fost o ființă labilă, inadaptată, pierdută în lumea sa de poet și ar fi murit nebun, bolnav de sifilis și alcoolic. Istoria sa reală este însă cu totul alta.

A fost de fapt un om puternic, de o luciditate excepțională, bine ancorat în realitatea socială și mai ales politică a vremurilor zbuciumate în care a trăit, un militant activ pentru drepturile românilor din Ardeal și pentru unitatea națională, un ziarist de excepție, un vizionar, un reformator.

A fost declarat nebun și internat la psihiatrie într-un moment în care guvernul României urmărea să încheie un pact umilitor cu Austro-Ungaria, prin care renunța la pretențiile asupra Ardealului și se angaja să îi anihileze pe toți cei catalogați drept „naționaliști.” Mulți au renunțat la valorile și principiile lor pentru a fi scoși de pe lista proscrișilor. Eminescu nu a acceptat să facă nici un fel de compromisuri, și de aceea era cel mai periculos dintre ei. Deranja nu doar prin ceea ce scria, ci mai ales prin faptul că plănuia să pună bazele unei organizații independente, de trezire și promovare a spiritului românesc și de refacere a Daciei Mari.

Devenit încă din 1876 gazetar, era poate cea mai vehementă voce care voia unirea țării-mamă cu Ardealul, încurcând ițele celor care doreau o alianță militară cu Germania și Austro-

Ungaria. Ca multi alți jurnaliști, Eminescu a intrat în vizorul poliției politice și a devenit o problemă și o afacere de stat.

Carierea sa de ziarist începe la *Curierul de Iași*, urmând, apoi, din 1877, să activeze la *Timpul*, unde, din 1880, devine redactor-șef și redactor pe politică.

În calitate de gazetar, critica vehement Parlamentul pentru înstrăinarea Basarabiei, își acuza colegii că participă la înființarea unor instituții bancare în scop de speculă, susținea că apropierea de Imperiul Austro-Ungar era foarte periculoasă. Era dedicat complet luptei pentru realizarea Daciei Mari, amendând atât liberalii, cât și conservatorii pentru politica de cedare în interesul marelui capital în probleme arzătoare ale timpului.

Activitatea lui de gazetar îl făcea cu atât mai periculos, cu cât avea și pârghiile necesare pentru a acționa: ideile sale erau exprimate, în mod magistral, în ziarul *Timpul*, pe care îl transformase în cotidian național.

În această publicație demascase corupția politicianilor români și consistentele comisioane pe care aceștia le încasau din concesionarea căilor ferate. Scia despre condiționările umiltoare impuse României de puterile europene, în schimbul recunoașterii independenței. Așa-numitele "discursuri iredentiste" de la Iași, din 6 iunie 1883, au constituit pretextul pentru declanșarea, de către Puterile Centrale, a acțiunii de aducere a României în "ordinea germană": Atât Germania, cât și Austro-Ungaria i-au cerut în mod imperativ regelui Carol I să se integreze urgent în "noua ordine" europeană, deci în sistemul geopolitic instituit la congresul de la Berlin din anul 1878. Această integrare urma să fie stipulată într-un tratat prevăzut a fi semnat între România și Puterile Centrale (Austro-Ungaria, Germania și Italia), în 28 iunie 1883. Proiectul de tratat prevedea că România era obligată să se orienteze, politic, în primul rând, spre Austro-Ungaria și interzicea orice proteste pentru eliberarea Ardealului. Consecința imediată a semnării tratatului respectiv era anihilarea așa-zisei influențe franceze în România și desființarea Societății "Carpații".

Intrarea României în sfera de influență a Triplei Alianțe excludea existența "Daciei Mari". Iar politicienii interni (atât conservatori cât și liberalii aflați la guvernare, puternic și continuu "flagelați" direct și indirect de Eminescu) au lucrat "mână-n mână" cu "Oculă" internă și externă, n-au lăsat să le scape momentul pentru a-l elimina pe el și Societatea "Carpații". În această acțiune s-au arătat deosebit de zeloși unii fruntași ai Partidului Conservator, criticați vehement de către Eminescu pentru politica lor antinațională. "Loja" din spatele Societății "Junimea" și-a avut rolul ei, iar Titu Maiorescu s-a dovedit a fi "regizorul" intern al întregii acțiuni. Tot Eminescu este cel ce dă în vileag "afacerea Warszawsky" care a constatat în aprovizionarea trupelor ruse angajate în războiul din 1877 și deplasate în Bulgaria. Bancherul Warszawsky, numit intendent al armatei ruse, a obținut prin mită dreptul de a cumpăra la prețuri modice alimente din România. Totodată, a primit și dreptul de a rechiziționa care cu boi pentru transportul mărfii, ceea ce a ruinat țărănimea română, care de cele mai multe ori și-a pierdut peste Dunăre mijloacele de transport. Deși avocatul lui Warszawsky devenise

Titu Maiorescu, Eminescu a publicat mai multe documente ce au dovedit coruperea guvernărilor la care se pretase bancherul A scos în evidență mizeria suferită de soldații români care umblau mai mult desculți, unii cu un papuc și o opincă, alții cu picioarele înfășurate în bucăți de mantale, goi și bolnavi pe câmpiile Bulgariei.

În 1880 declanșase o incitantă campanie de presă privind „chestiunea dunăreană”, problemă sensibilă pentru marile puteri europene. Participase activ la Iași la inaugurarea statuii lui Ștefan cel Mare compunând cu acest prilej poezia manifest Doina. Acest eveniment național deranjase foarte mult puterile occidentale.

Mihai Eminescu continua să combată și o făcea furibund. Critica maghiarizarea numelor românești din Transilvania, dar și pe Carol I pentru că nu se impunea. Condamna „mica înțelegere” dintre conservatori și liberali, iar asta i-a adus și mai mulți dușmani. Posibilitatea ca el să devină parlamentar, cum obișnuia să se întâmple cu mulți jurnaliști ai vremii, ar fi fost una nefastă pentru puterile externe ale României, pentru că ar fi putut genera un curent politic ostil și, implicit, neconvenabil intereselor acestora. În acea perioadă, Austro-Ungaria rupe relațiile diplomatice cu România pentru 48 de ore iar Germania amenință cu războiul. În același timp, efective militare executau manevre armate în Carpați, presa ungară striga că a venit timpul ca imperiul să-și anexeze „Valahia”. La rândul său, cancelarul Germaniei, Otto von Bismarck, a amenințat Regatul României, printr-o telegramă secretă către Carol I, cu declararea războiului dacă România nu intră în „noua ordine”. Totodată, lui I.C.Brătianu i s-a cerut să verifice Societatea „Carpații”, sub motivul că desfășura activitate subversivă, urmărind unirea Ardealului cu regatul României. Astfel, guvernul a dispus măsuri radicale împotriva Societății „Carpații”.

Poliția a trecut, în forță, la percheziționarea sediului acesteia din strada Știrbei -Vodă și a domiciliului membrilor comitetului de conducere, iar toți cei dovediți ca membri activi ai organizației fiind ulterior expulzați. Apoi s-a lansat semnalul: „Prindeți-l pe Eminescu și băgați-l la balamuc!”

Prezența ziaristului Mihai Eminescu în climatul socio-politic al anilor 1880 incomoda cercurile politice românești. Eliminarea lui era iminentă. Distrugerea sa nu se putea înfăptui însă printr-un procedeu rapid și direct, fabricarea nebuniei reprezenta singura opțiune, întrucât se putea învoca ori de câte ori ar fi venit vorba de scrierile marelui ziarist. Eminescu era nebun, așa că nimic din ceea ce scria nu trebuia luat în considerare.

1883 – 1889- Șase ani în care Eminescu învață să moară, atât din punct de vedere fizic, sufletește sau moral, cât și din punct de vedere al implicării în viața publică.

Conspirația asasinării fizice și morale răbufnește la data de 28 iunie 1883, când au loc o serie de evenimente ciudate, menite să fabrice nebunia eminesciană. În acea dimineață, La Capșa, Eminescu ar fi început să țină un discurs politico-socialo-naționalist înfierbântat, ar fi scos un pistol, ar fi amenințat-o pe soția patronului Marie Obeline Vautier și ar fi strigat „la toate aceste nu-i decât un leac. Să îl împușc pe rege!”. Aceste afirmații au fost infirmate de către aceasta, dar au constituit

piesele tezei nebuniei sale asumate de către Grigore Ventura, după ce Eminescu fusese declarat nebun și internat în ospiciu. Tot Ventura a fost cel care l-ar fi convins să meargă la Mitroșevschi, la baie, de unde va fi ridicat, după un episod dureros și umilitor, pus în cămașă de forță și dus la Institutul "Caritatea", predat apoi doctorului Alexandru Suțu. Este otrăvit lent cu mercur, sub pretextul tratării așa-zisei boli venerice de care suferea, dar poetul se încapățânează să nu moară. În 1886 este trimis cu forța la ospiciul de pe lângă Mănăstirea Neamț. Este sechestrat la Neamț din noiembrie 1886 până în aprilie 1887. Gardienii aruncă pe el găleți cu apă rece și îl bat cu funia udă pentru a-l „calma”. Încearcă să fugă de mai multe ori și, în cele din urmă, reușește să obțină o mutare la Iași, sub îngrijirea doctorului Francisc Iszac. Acesta este cel care îi va pune un diagnostic aberant, preluat apoi de istorie: „sifilis congenital matern cu paralizie generală progresivă”. Diagnosticul conținea însă un mesaj important: Eminescu trebuia să fie paralizat, Eminescu trebuia să fie anihilat, Eminescu trebuia oprit din a mai publica în ziarele vremii. „Și mai potoliți-l pe Eminescu”- suna sentința impusă de Carp de la Viena, aflat acolo pentru a stabili detaliile unui acord secret cu Tripla Alianță-Austro—Ungaria-Germania și Italia, încheiat pe 18/30 octombrie 1883.

Primul pas în „potolirea” lui Eminescu a fost schimbarea lui din funcția pe care o avea la ziarul Timpul, așa că, în noiembrie 1881, este înlocuit de la conducere, retrogradat și atacat de noul redactor-șef chiar în paginile ziarului pe care îl condusesese și pentru care sacrificase atâta amar de ani, distrugându-și sănătatea. Doar moartea pe care în al său suflet „de ani el o purta”, așa cum scrisese cândva, îl va fi eliberat de oboseală, de numeroasele decepții de care avusese parte, de apăsătoarele deziluzii...

În 1888, ajunge la București însoțit de Veronica Micle. În Capitală, poetul își regăsește vocația de jurnalist colaborând sub pseudonim cu mai multe ziare și reviste. Pe 13 ianuarie 1889, scrie un articol ce va zgudui guvernul, făcându-l pe Guna Vernescu să demisioneze, rupând o coaliție fragilă a conservatorilor cu liberalii. Destul de repede însă, se va afla faptul că autorul articolului este „bietul Eminescu”. Este căutat, găsit și internat din nou, în luna martie, în sanatoriul doctorului Suțu. La 13 aprilie 1889, procurorul Mavros îi cere primului președinte al Tribunalului Ilfov constituirea unei cure pentru pacientul Mihai Eminescu.

Supradozajul medicamentos indus prin injecțiile cu mercur, de la 4 la 7 grame pe zi, a jucat un rol important în evoluția bolii poetului. Agresarea sistemului nervos central în intoxicația cronică cu mercur explică modificările de comportament, depresia, halucinațiile și insomnia.

Dovezile lui Ovidiu Vuia - medic neuropsihiatru, cercetător științific, autor a peste 100 de lucrări din domeniul patologiei creierului, sunt cât se poate de clare. Eminescu nu a suferit de lues și nu a avut o demență paralică.

În ceea ce privește alcoolismul, acesta nici nu intră în discuție. Autopsia evidențiază că rinichii poetului erau albi, iar ficatul era modificat, caracteristice pentru o intoxicație cu mercur. Cele șapte grame administrate zilnic ar fi ucis un om mai slab. Eminescu a rezistat șase ani După autopsie

,creierul trebuia să ajungă la exigentul profesor Victor Babeș. Dar dacă anumiți oameni, să nu spunem o "întreagă protipendadă", se temeau de diagnosticul severului profesor, creierul bietului Eminescu nu a mai ajuns niciodată la ilustrul profesor, ci, în timp ce la cimitirul Bellu din București se citeau necroloagele, a fost lăsat pe un pervaz la soare câteva zile, după care a fost aruncat la gunoi.

Între doliul național și creierul din coșul de gunoi, se deschide o prăpastie între cum mimăm că ne pasă de valorile naționale și ce facem de fapt cu ele.

MIHAI EMINESCU va rămâne rugul aprins al conștiinței de neam, pe linia devenirii noastre istorice, el este nexul nostru dialectic ce dă vigoare generațiilor, le coagulează organic, le consolidează într-o comuniune de idealuri, ca națiune, iar pe linia integrării în spațiul artistic al Marelui Tot, e cheia de boltă a esteticii noastre literare, cel ce a ridicat cuvântul românesc și l-a unit cu dumnezeiasca frumusețe. Creația lui Eminescu constituie un model de patriotism înălțător, o floare a darurilor pentru noi și pentru posteritate.

Dispariția prematură la data de 15 iunie 1889 a „românului absolut”, cum îl numea Petre Țuțea, este una, așa cum v-ați putut da seama, controversată. Este primul ziarist căruia i s-a pus călușul în gură, într-o manieră dură, metodă care va fi perfecționată și mai târziu.

Eminescu a fost jertfit pe altarul Daciei Mari, cel mai important proiect etno-politico-statal gândit de români și pentru români în a doua jumătate a secolului XIX.

„Într-o țară cu atâtea nuliități triumfătoare, un poet atât de mare, un condeier polivalent, un jurnalist de vocație, un vizionar, un reformator, un martir al neamului românesc nu putea să moară decât într-un spital de nebuni.” (Vlahuță) În buzunarul de la haina pe care o purta în momentul morții, se aflau scrise de mână, poeziile „Viața” și „Stelele în cer”.

Bibliografie:

- Gheorghe Ungureanu, Eminescu în documente de familie - documente literare, București, Editura "Minerva", 1977;
- Vezi, pe larg, Nicolae Georgescu, A doua viață a lui Eminescu, Editura Europa Nova, București, 1994;
- Augustin Z.N. Pop., Noi contribuții documentare la biografia lui Mihai Eminescu, Editura Academiei R.S.R 1969;
- Miruna Lepuș, Despre Eminescu și ce am învățat descoperindu-l, Editura "Vremea", București, 2009.
- Nicolae Georgescu, A doua viață a lui Eminescu, Editura Europa Nova, București, 1994;
- Theodor Codreanu, Dubla sacrificare a lui Eminescu, Editura Seraphimus Grup, Brașov, 1999;
- Constantin Barbu, Codul Invers. Arhiva înnebunirii și a uciderii nihilismului. Mihai Eminescu, vol. I, Editura Sitech, Craiova, 2008;
- Ernest Bernea, Treptele bucuriei, Editura Vremea București, 2008;

- D.Vatamaniuc, Ioan Slavici și lumea prin care a trecut, Editura Academiei, București, 1968;
- Ovidiu Vuia , Câteva date asupra ultimelor zile ale poetului Mihail Eminescu, E.DP. ,București 1931.

Nicolae Iorga și Dealul Copoului

*Prof. dr. Luca Cătălin-Viorel,
Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi, Botoșani*

a. Impresii de tinerețe

În lucrarea „Drumuri și orașe din România”, Nicolae Iorga deapănă, la un moment dat, câteva dintre amintirile sale cele mai vechi, despre înfățișarea de odinioară a Iașilor: “Pe locul Mitropoliei de astăzi era o veche ruină, cu pereții crăpați, în care trăiau generații de buruiene. Pe locul Universității de acum stătea Teatrul cel vechi, iar pe locul Teatrului de azi, o veche Primărie. Dar încolo, strada Ștefan cel Mare, strada Lăpușneanu, Copoul (...) răsării, într-o nouă vacanță, aproape față în față cu grădina Copoului. Atunci am cunoscut mai bine sușul acesta frumos între case boierești de mână întâi – ceea ce Iașii înfățișează încă mai liniștit, mai armonios, mai aristocratic. Iar, când veni din nou, unchiul meu, ofițer, mă luă să văd splendorile Copoului. Treceam fermecat prim marea grădină, înconjurată de balustrade de fier, cu larga alee împodobită de monumentul înălțat, pe vremea lui Mihai Sturdza, Protectoratului rusesc, pătrundeam în imensul palat masiv al cazărmii, cu patru, cinci rânduri, câte nu se mai văzuseră, până atunci, în Moldova (căci hotelul Traian, titlul de glorie al bătrânului Pastia, nu se clădise încă), treceam pe dinaintea cazărmii jandarmilor călări, care mă uimeau prin statura lor, prin strălucirea chiverelor, fâlfâitul penajelor albe și marțialitatea mănușilor albe co cotor, mă înfundam prin pavilioanele spitalelor, unde compania sanitară, cu crucea pe epolette, făcea exerciții ciudate, cu bețele lung, din care alcătuiesc targhele. Vedeam plimbarea înfundându-se pe lângă vii, până la câmpii rondului al doilea. Întors acasă, zăream Sărăria...” . Este evidentă dragostea istoricului, față de meleagurile pe care a copilăit, dar și germenul dorinței sale, de mai târziu, de a vedea Iașii precum orașele cele frumoase ale Italiei prin care a călătorit atât de mult, ajungând să le cunoască în profunzime. Totuși, cu toate criticile de mai târziu, la adresa arhitecturii Iașiului, pentru Dealul Copoului nu are decât cuvinte de admirație: “În secolul al XVIII-lea, Iașiul s-a ridicat la deal, cu părțile de la Copou. Tot lupta între străinul care se așează la vadul de câștig și între instinctul continuatorilor celor vechi, al coborâtorilor lumii indigene din secolul al XV-lea, care tind spre înălțimi. S-au suit casele boierești admirabile, pe care urmașii n-au știut să le păstreze, cum aveau datoria, în loc să le vândă oricui, desconsiderându-și neamul și spurcând cuibul familiei lor, deși era mai bine să rămâie și să moară în sărăcie, acolo. (...) Așa s-a întins Iașiul până la Copou. Pe urmă au venit Domnii Regulamentului Organic. Ideile liberale din Apus au pătruns și pe la noi. Sensul istoric a dispărut. Viața morală care ne ținea împreună, de atâta vreme, s-a fărâmițat. S-a făcut nisip și praf ceea ce fusese cimentul etic al generațiilor trecutului, și atunci fiecare s-a așezat cine știe cum și cine știe unde”.

Chiar dacă se simte, simțul critic al lui Iorga, de neegalat, de altfel, virulența unor afirmații, de-ale sale, era menită, în concepția sa, să provoace trezirea, să antreneze, energiile factorilor de decizie, într-un sens constructiv, ascendent. Or, pentru asta, trebuiau puse, reasezate, unde era cazul, temeliile tradiționale, ale neamului românesc.

b. Ctitoria lui Iorga din Dealul Copoului

Biserica „Sfântul Nicolae” Copou – Iași este o “construcție relativ recentă în comparație cu voievodalele ctitorii ale Iașilor”, dobândindu-și “un loc bine definit în geografia spirituală a vechii capitale moldave”, constituind, totodată, “o reușită mărturie în ceea ce privește îmbinarea dintre tradiție și înnoire, în arta noastră bisericească. Elemente de arhitectură tradițională moldovenească sunt preluate creator, de meșteri, iar pictura neobizantină cultivă cu discreție note de originalitate, datorate personalităților artistice care au lucrat aici (...) remarcăm faptul că principalul ctitor al bisericii este un mare cărturar al neamului, profesorul și istoricul Nicolae Iorga, un mare iubitor al Iașilor. Modelul intelectual pe care îl ilustrează marele savant nu este unul al rațiunii autonome și al științei autosuficiente, ci se integrează în lumea ortodoxă a armoniei dintre credință și rațiune. Universitarul care devine ctitor al bisericii trăiește bucuria omului deplin”.

Biserica „Sfântul Nicolae”- Copou, din municipiul Iași, adaugă un farmec sporit Copoului, având în apropiere mult spațiu verde, definit de Parcul Copou, Parcul Expoziției și Grădina Botanică, deși obiectivele deosebite pe care vizitatorii le pot localiza încep de chiar la temelia Copoului, cu locul numit „Fundatie”, în care poate fi văzută statuia lui Mihai Eminescu.

Această zonă, mult frecventată de turiști, își trage denumirea de la o legendă avându-l în centru pe Domnitorul Vasile Lupu, care, venind de la un război, nu a găsit-o pe Doamna sa în palat, câinele său (numit, cum se mai obișnuiește și astăzi, copoi) găsim-o ascunsă într-o scorbură a unui stejar secular din dealul ce a devenit cunoscut, apoi, drept Dealul Copoului (Copoilui, ar suna literal, așadar, dacă ar fi să ne luăm după această povestire), astfel că Domnitorul a poruncit să se zidească aici un schit (actuala mănăstire din Podgoria Copou) cu hramul „Sf. Anastasie și Chiril”.

Biserica a fost sfințită în anul 1638, de către patriarhul Kiril al Alexandriei, crede Nicolae Iorga, fapt contestat de Gheorghe Gibănescu, care susține că sfințirea a fost săvârșită de Mitropolitul Varlaam al Moldovei .

Cartierul Copou a luat ființă după Primul război mondial, când Primăria Municipiului Iași a dispus împroprietărirea cu parcele pentru locuri de casă a mai multor combatanți din primul război mondial: ofițeri, ingineri, medici, profesori, etc. De la început, cartierul ducea lipsă de multe utilități: nu existau străzi, canalizare, piață, farmacie și nici o biserică, prin apropiere.

Biserica din Podgoria Copou, „Sf. Anastasie și Chiril”, era departe, și de aceea tânărul preot Petru Manole era mereu solicitat de credincioși să construiască o biserică, astfel Conform arhivelor bisericii Sf. Nicolae Copou, construirea acestui sfânt lăcaș în noul cartier din dealul Copoului a demarat în februarie 1934, punându-se bazele unui Comitet de construcție, sub președenția de onoare

a scriitorului Mihail Sadoveanu. Președintele activ al Comitetului de construcție a fost ales inginerul Constantin Stroescu, secretar preotul Petru Manole, iar casier colonelul Alexandru Vieru. Apoi, s-a decis ca fiecare enoriaș al cartierului să subscrie cu plata unei cotizații lunare. Primarul Osvald Racoviță a oferit ca loc de construire a bisericii o parcelă situată mai jos, aproape de actualul stadion al Iașilor, dar unii enoriași, aflând de acest loc, au protestat împotriva acelei amplasări, astfel că locul Bisericii a fost fixat când într-o parte, când în alta, chiar și în centrul Parcului Expoziției!

Decizia a fost luată când a intervenit istoricul Nicolae Iorga, în anul 1937. Acesta a devenit primul ctitor și a contribuit cu suma de 1.000.000 lei, din fondurile Ligii Culturale, al cărei președinte era, pentru începerea construcției. Chiar dacă banii nu au fost ai lui Iorga, ci ai Ligii Culturale, însăși Consiliul Comunal a ținut să-i mulțumească, în mod public, pentru această importantă donație. Adunarea extraordinară parohială, ținută în Copou, i-a trimis o telegramă omagială, lui Iorga.

Alcătuindu-se o delegație care să se prezinte „în audiență la domnul profesor Nicolae Iorga, spre a-i supune aprobării planurile bisericii”, s-a hotărât ca lucrările lăcașului de închinăciune să fie terminate până în toamnă.

Trebuie menționat că, în cursul acelor trei ani, de până la Congresul Ligii Culturale de la Iași, nu s-au putut începe lucrările, deoarece sumele erau mult prea mici.

În 1937, Ministerul Cultelor a hotărât înființarea parohiei. Astfel, Comitetul de construcție își încetează activitatea, toate atribuțiile fiind preluate de Consiliul parohial și de epitropia legal constituită. Până la acea dată, Comitetul de construcție reușise să încaseze suma de 200.000 lei. În urma contribuției Ligii Culturale a profesorului Iorga, enoriașii l-au declarat pe marele dascăl președinte de onoare al Adunării parohiale și prim ctitor al bisericii „Sf. Nicolae”.

La 3 octombrie 1937 s-a pus piatra de temelie a construcției. Lucrările au început în primăvara anului 1938, avându-l ca antreprenor general pe M. D. Verussi, care a lucrat până toamna târziu. Lucrările s-au întrerupt datorită lipsei fondurilor, iar apoi, de frica războiului, care începea doi ani mai târziu, fiecare om îngrijindu-se de ale sale și mai puțin de cele ale comunității, adică de biserică.

Liga Culturală a făgăduit, plata milionului, însă fără vreun termen, dând până la acea dată 700.000 lei. Orice lucrare trebuia făcută pe marginea plăților efectuate de ei, iar nu pe datorie. Procedând astfel, Liga a fost pusă într-o situație neplăcută, anume aceea de a primi somații, din partea antreprenorului, cu amenințările unui proces care nu putea avea nici un sens, pentru că ei nu-și luaseră nici un angajament față de Comitetul Parohial. Liga a promis că va trimite, după putință, restul, numai după ce antreprenorul își va prezenta scuzele de rigoare.

Antreprenorul M. D. Verussi s-a deplasat, ca atare, la București, cerând audiență la profesorul Iorga, pentru a-i cere bani pentru lucrările de la biserică. Nicolae Iorga, supărat fiind, l-a întrebat: „Mă dai tu, pe mine, în judecată ?!”. M. D. Verussi i-a răspuns că, în lucrarea de la Iași, a investit banii săi, astfel că acum nu mai are nici un ban. La audiență, luând parte și secretarul Ligii, s-a arătat că antreprenorul are dreptate și că supărarea lui Iorga nu era justificată.

M. D. Verussi s-a întors acasă, iar în urma sa au început să sosească eșalonat banii, astfel încât s-a putut termina prima parte din construcția bisericii.

În primăvara anului 1940, Iorga a făcut o vizită, la Iași. Venea să vadă realizările celor hotărâte cu trei ani în urmă, prin planul de acțiune al Ligii Culturale: înființarea unei librării, a unei tipografii și biserica din Copou. N. Iorga, admirând biserica, exclamă: „Merită osteneala!” . Cu acest prilej el a promis că va ajuta în continuare, dar aceste promisiuni nu au putut fi îndeplinite. La numai câteva luni dușmanii l-au ucis, în noaptea fatală din 27 noiembrie 1940.

Cu cât va trece timpul, figura lui, de apostol al neamului românesc, va fi tot mai mare, iar „recunoștința posterității - un giulgiu de aur pe trupul celui asasinat”, așa cum și-a făurit el însuși epitaful într-o cugetare a sa din anul 1911...

Nu peste mult timp s-au așezat, în fața bisericii, baricade de lemn de stejar și alte materiale de protecție. În aceste condiții, continuarea lucrărilor nu mai era posibilă. Atunci, colonelul Dumitru Captaru a donat suma de 115.000 lei, din bugetul Prefecturii, la care s-au adăugat suma de 20.000 lei, donată de Primăria Municipiului Iași, ca și alte sume.

Nu ne rămâne decât să afirmăm, odată cu autorii studiului citat, că “Nicolae Iorga l-a iubit pe Dumnezeu, lăsând o părticică din sufletul său în biserica Sf. Nicolae din Copou, al cărei prim ctitor este” .

Printre pictorii care au realizat picturile din biserică, un rol important l-au avut Corneliu Baba, eminentul pictor român, Vasile Pascu și Dimitrie Gavrilăan.

Cu ocazia vizitei din primăvara anului 1940 la Iași, Nicolae Iorga a putut constata că toate obligațiile asumate de Liga Culturală au fost achitate, astfel că atunci el lăsase o nouă promisiune, anume că tot el va achita și costul picturii murale. Această promisiune s-a spulberat, o dată cu moartea sa, în primăvara anului 1943, la 16 aprilie, în Duminica Floriilor, biserica a fost târnosită, de către Mitropolitul Irineu Mihălcescu.

Icoanele catapetesmei și ale iconostaselor au fost pictate de talentatul pictor Corneliu Baba, între anii (1939-1942), în stil neobizantin. Baba a imprimat stilul și coloritul său caracteristic, care s-ar putea sintetiza în cuvintele „divin și uman” . Pictura murală a fost executată între anii (1962-1965), de către pictorul bisericesc Vasile Pascu, din Focșani, iar pictura interioară a impus intervenția unor specialiști precum pictorul Dimitrie Gavrilăan, între anii (1993-1995).

Cea mai desăvârșită jertfă adusă de un preot se pare că este inițierea și apoi zidirea unui locaș de închinare, deoarece lucrurile mari dănuiesc peste veacuri. De aceea, preotul Petru Manole poate fi considerat co-ctitor al bisericii din Copou, alături de N. Iorga.

Ulterior, au existat și lucrări de restaurare, mai aproape de timpurile noastre, ele începând în anul 1987, cu binecuvântarea Patriarhului Teoctist, al României și realizate de părintele paroh Vasile Vaida iar în cea de-a treia zi a Sfintelor Paști, 18 aprilie, 2023, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a binecuvântat Sfânta Masă a bisericii, după ce aceasta a trecut printr-un amplu proces de reparații. La final, având în vedere lucrarea pastoral-misionară excepțională

pe care părintele paroh Vasile Vaida o are de 38 de ani în cadrul comunității parohiale ieșene, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei i-a oferit cea mai mare distincție a mitropoliei noastre, „Crucea Moldavă” pentru clerici.

Bibliografie:

- Iorga Nicolae, Drumuri și orașe din România, Editura Minerva, București, 1904.
- Idem, Ce a fost, ce este, ce poate fi Iașul, conferință ținută în Aula Universității din Iași, în 6 aprilie 1935, editată de Fundația Culturală Mihail Kogălniceanu, Iași, 1935.
- Vasile Vaida și Dumitru D. Rădăuceanu, Biserica Sfântul Nicolae – Copou, ctitorie a lui Nicolae Iorga, Ed. Trinitas, Iași, 2002.
- <https://sfnicolaecopou.mmb.ro/8018-nicolae-iorga-biserica-sfantul-nicolae-copou>
- <https://doxologia.ro/altarul-bisericii-sfantul-nicolae-din-copou-fost-sfintit-de-parintele-mitropolit-teofan>

Iancu Cavaler de Flondor: importanța sa în spațiul Bucovinei

*Prof. Bedrulea Nicoleta Andreea,
Școala Profesională Specială Câmpulung Moldovenesc, Suceava*

Indubitabil Iancu Cavaler de Flondor a fost o figură marcantă în istoria Bucovinei, o regiune cu o istorie tumultuoasă, aflată la confluența mai multor culturi și națiuni. Ca lider al acestei zone istorice, Iancu Flondor a jucat un rol esențial în viața politică, economică și culturală a Bucovinei în perioada în care aceasta se afla sub stăpânirea Imperiului Austro-Ungar. Astăzi, memoria sa rămâne vie datorită acțiunilor sale de promovare a identității românești și a intereselor populației bucovinene.

Bucovina a fost o regiune strategică, aflată la granița dintre Imperiul Austriac și regiunile locuite majoritar de români din Moldova. În perioada în care Iancu de Flondor a activat, Bucovina se afla sub administrația Imperiului Austriac, iar populația românească trăia sub diverse influențe, atât politice, cât și culturale. Acest context a făcut ca lupta pentru păstrarea identității naționale românești să fie o prioritate majoră pentru liderii locali.

Iancu Cavaler de Flondor s-a născut într-o familie boierească din Bucovina, iar educația sa a fost una europeană, având o viziune largă asupra problemelor sociale și politice ale regiunii. Deși aparținea unei elite locale, a înțeles nevoile poporului și a avut o influență considerabilă asupra procesului de modernizare a regiunii.

Iancu de Flondor a fost implicat activ în viața politică a Bucovinei, fiind o voce puternică în promovarea intereselor românilor din regiune. În perioada în care Bucovina era o provincie a Imperiului Austriac, el a fost unul dintre cei mai importanți lideri ai mișcării pentru autonomia regiunii și drepturile populației românești.

Un moment definitoriu al activității sale politice a fost implicarea în mișcările pentru unirea Bucovinei cu Regatul României. În 1918, în contextul sfârșitului Primului Război Mondial, Bucovina a trecut de la stăpânirea austro-ungară la unirea cu România, iar Iancu de Flondor a fost un susținător apog al acestui proces, având un rol definitoriu în realizarea Unirii. Astfel, el a devenit un simbol al luptei pentru drepturile românilor din Bucovina, dar și al unității naționale.

La Congresul General al Bucovinei, întrunit la Cernăuți, Iancu Flondor le spune celor prezenți că „o iobăgie națională de aproape un secol și jumătate, pe cât de dureroasă, pe atâta de rușinoasă, e pe sfârșite. Poporul român din Bucovina este pe cale de a sparge și de a lepăda lanțul care i-a ferecat sufletul”. Congresul hotărăște „unirea necondiționată și pe vecie” a Bucovinei cu România.

După Unire, Bucovina primește doi miniștri în guvernul condus de Ion I.C. Brătianu, unul la Cernăuți (Iancu Flondor) și unul la București (Ion Nistor). Flondor a fost ministru pentru Bucovina

în perioada decembrie 1918-aprilie 1919, ulterior demisionând în urma unui conflict cu Nistor. A urmat o perioadă de retragere, cauzată de noi dezamăgiri, în special în urma divizării elitei românilor bucovineni și a conflictului cu Ion Nistor.

Un alt aspect semnificativ al activității lui Iancu Cavaler de Flondor a fost implicarea sa în promovarea culturii și educației în Bucovina. Într-o perioadă în care limba română și tradițiile naționale erau amenințate de influențele străine, Flondor a fost un apărător al educației în limba română și al identității culturale.

De asemenea, Iancu de Flondor a avut o influență considerabilă asupra dezvoltării infrastructurii educaționale din Bucovina, fiind unul dintre susținătorii înființării unor școli și instituții de învățământ care să asigure formarea tinerelor generații în spiritul valorilor naționale. El a înțeles că pentru ca Bucovina să își păstreze identitatea și tradițiile, era necesar ca tineretul să primească o educație solidă, care să le permită să își apere drepturile și să contribuie la dezvoltarea regiunii.

În același timp, Iancu de Flondor a sprijinit diverse inițiative culturale și a fost un susținător al artiștilor și intelectualilor din Bucovina. Prin aceste contribuții, el a ajutat la consolidarea unei identități culturale puternice pentru populația română din regiune, în ciuda diversității etnice și religioase.

Astăzi, Iancu Cavaler de Flondor este văzut ca un simbol al unității naționale și al luptei pentru drepturile românilor din Bucovina.. În Bucovina, numele său este asociat cu idealurile de libertate, justiție și solidaritate, fiind considerat unul dintre marii apărători ai regiunii în fața provocărilor externe.

În plus, Iancu de Flondor rămâne o figură importantă în istoria națională a României, fiind un exemplu de lider devotat valorilor naționale și comunității sale. Acesta a jucat un rol esențial în procesul de integrare a Bucovinei în cadrul României Mari, iar influența sa continuă să fie resimțită în viața culturală și politică a regiunii. De asemenea, și-a sacrificat și o parte a averii sale în sprijinul cauzei românilor din Bucovina: la el apelau adesea persoane care cereau ajutor financiar pentru diverse publicații, asociații sau comunități locale românești. Tot lui îi solicitau sprijin bănesc studenți și profesori români din Bucovina, aflați în dificultate.

Iancu Cavaler de Flondor a fost o personalitate complexă, ale cărei acțiuni au lăsat o amprentă puternică asupra istoriei și culturii Bucovinei. Implicarea sa politică, culturală și socială a fost esențială în formarea regiunii așa cum o știm astăzi, iar moștenirea sa continuă să fie un punct de referință pentru românii din Bucovina și nu numai. Prin dedicarea sa, Flondor a demonstrat că, indiferent de provocările istorice, identitatea națională și solidaritatea sunt elemente fundamentale ale oricărei națiuni.

Bibliografie:

- Constantin Argetoianu, Memorii. Pentru cei de mâine. Amintiri din vremea celor de ieri, vol. VI, Editura Machiavelli, București, 1996

- Ioan Cocuz, Partidele politice românești din Bucovina 1862-1914, Editura Cuvântul Nostru, Suceava, 2003
- Vlad Gafița, Iancu Flondor (1865-1924) și mișcarea națională a românilor din Bucovina, Editura Junimea, Iași, 2008
- N. Iorga, Memorii, vol. II, Editura „Națională” S. Ciornei, București, f.a.
- N. Tcaciuc-Albu, O amintire despre Iancu Flondor, în: „Revista Bucovinei”, anul II, nr. 11, noiembrie 1943

Ștefan Luchian - expresia sinelui în cuvinte și imagini

*Prof. Cardaș Mihaela, Prof. Ciobanu Geanina,
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani*

Mântuitorul Înainte de a străbate alături, umăr la umăr, drumurile vieții și creația Zugravului, să mai zăbovim o clipă. Să recitim, cu glas tare, o însemnare a lui Tudor Arghezi: "...De i se va încerca vreodată portretul cu cuvinte, biograful simțirii acestui artist neasemănat va putea începe să-l scrie cu o închinare pentru spiritul lui tolerant, pentru sufletul lui primitor ca o casă albă...",¹

Casele sunt aidoma oamenilor. Poartă cu ele frânturi din viața acestora. Privindu-le, poți lesne reconstitui alcătuirea unui boț de humă: suferința, iubirea, durerea, un amalgam de zâmbete și lacrimi, o scoică în care zace perla amintirilor.

Așa trebuie să fi fost și casa nașterii lui Luchian din Ștefănești, leagănul unde printr-un gest demiurgic s-a înfiripat un destin zbuciumat asemeni unei mări agitate de furtună. Într-un colț de țară, acolo unde Deus este parcă mai aproape de creația sa, se naște la 1 februarie 1868 cel ce avea să se înfrupte din eternitate prin opera sa în care și-a transpus viața în felurite culori. Prenumele de Ștefan este ales de tatăl său, maiorul Dimitrie Luchian, și derivă din numele satului Ștefănești. Așadar, prin prisma geniului creator putem afirma că Ștefănești a devenit un loc pentru eternitate. Copilăria creatorului s-a consumat sub semnul obișnuitului iar în anul 1873 se mută împreună cu familia la București, reîntorcându-se cu drag la Ștefănești păstrând cu aceste meleaguri o legătură spirituală, o vibrație sufletească care îi va alimenta parcursul existențial.

Prin 1875 a venit pentru Luchian și vremea școlii, familia optând pentru școala învecinată din Tabaci, unde predă învățătorul Vernescu. Din timpul școlii primare datează și prima "operă" a viitorului pictor, o încercare de a face portretul bucătăresei pe peretele camerei de oaspeți din casă, uitată descuiată, cu acuarelele primite în dar de la o mătușă, în vreme ce mama, Elena Luchian, își savura cafeaua, în pridvor. În anul 1877 tatăl său trecea în lumea umbrelor, lăsând în urmă o mamă și doi copii. La vârsta de 11 ani (1879), devine elev la Liceul Sfântu Sava unde oscilează între aplecarea spre muzică și pictură, cea din urmă fiind calea pe care acesta o alege într-un moment în care cei din jur se așteptau mai puțin. Aici urmează numai doi ani, fiind retras din cauza rezultatelor slabe la învățătură. Doar la desen tânărul strălucea "faceam desenul la toată clasa pe 30 de gologani".² Drumurile de școlar se încheie odată cu refuzul său de a urma o școală militară la îndemnul mamei sale. Primele încercări de picturi nu trădează ceea ce va avea să realizeze mai târziu pictorul. În perioada debutului realizează portrete ale membrilor familiei și peisaje, antrenându-și spiritul de observație în timpul în care studiază la Școala Belle- Arte (1885-1889) sub îndrumarea profesorului

¹ Valentin Ciucă, Pe urmele lui Ștefan Luchian, Editura pentru Turism, București 1990, p.9

² Idem.

Theodor Aman. La acea dată Luchian era "un înalt, bine legat, cu privirea aprinsă, deschis la vorbă, în mână totdeauna cu o carte, făcând și citind versuri romantice..." (Virgil Cioflec)

În toamna anului 1889 îl găsim pe Luchian la München, student la Academia de arte frumoase unde face copii după două tablouri: Sfânta Familie a lui Rembrandt și o Madona de Correggio. În 1890, după o scurtă întoarcere în țară expune cinci picturi, în cadrul unei expoziții organizate de Cercul artistic, dar abia în anul următor se face remarcat ca fiind "un artist original ca colorit, deși nu prea înțeles"

Parisul, zugrăvit de Balzac în *Iluzii pierdute*, pare a fi locul unde pictorul își desăvârșește formarea și se înscrie la Académie Julian, școala privată de artă pe unde trecuseră înaintea sa Grigorescu și Ion Andreescu. Anul 1892 este unul marcant, deoarece mama, stîlpul și alinarea pictorului, se stinge din viață, acesta fiind nevoit a se întoarce la București.

În martie 1893, după numai câteva luni, se întoarce definitiv în țară. Aduce cu el mai multe lucrări, printre care tabloul *Ultima cursă de toamnă* pentru care obține un premiu (medalia a III-a). Această primă operă revelează un talent bine pregătit și voluntar, care a depășit perioada tatonărilor și incertitudinilor, angajându-se hotărât pe un drum precis. În plan material moartea mamei se dovedește a fi un dezastru. Incapabil să-și gestioneze avutul, dar venit din Franța cu obiceiuri pariziene, Luchian duce un stil de viață extravagant, reușind în cele din urmă să-și risipească moștenirea în plasamente nefericite.

Spiritul tânăr îl face să militeze pentru libertatea de exprimare "Arta trebuie să fie liberă, arta trebuie să fie independentă și artiștii nu trebuie să fie mânați decât de propria lor conștiință și de operele lor"³. De-a lungul acestor ani, viața pictorului va sta sub semnul unei instabilități primejdioase trecând fără nici o premeditare de la bogăție, la sărăcie. Pentru o fire atît de pasională ca a lui Luchian, viața e și ea o creație, iar în anii tinereții sale, ea este atît de vehementă încât pare cîteodată să împingă opera pe un plan secundar.

Începând cu 1894, el e în căutarea unei situații și își pune candidatura la catedra de pictură de la Iași, dar înainte de concurs se retrage, fiind nemulțumit de modul în se organiza examenul. Va fi întâlnit apoi cu cele mai neprevăzute ocupații: fautist și pictor de biserici. Urmează apoi o perioadă neagră din viața lui, suferă o decepție în dragoste și apar și primele semne ale bolii, paralizia. Din cauza faptului că nu respectă tratamentul boala atacă și mai puternic rămânând infirm. De-a lungul celor zece ani care vor urma, artistul va smulge din străfundul firii sale, cu prețul unei adevărate arderi, o operă veritabilă și incontestabilă. Viața sa din acest punct este dedicată artei, arta fiind luminița de la capătul tunelului.

Paralizia pune stăpînire pe corpul său pe zi ce trece, moartea apropiindu-se încet și sigur. Artistul simte sfârșitul și face eforturi supraomenești pentru a-și desăvîrși creația: "pe măsură ce Luchian simte viața depărtându-se, el arată cu și mai multă forță că a înțeles sensul lumii, frumusețea binecuvîntată a fiecărui crîmpei al ei. Opera sa e asemeni unui har binefăcător, mereu tot mai conștient, mai neprihănit, mai pătruns de sine."⁴

³ Jacques Lassaigne, Ștefan Luchian, p.51.

⁴ Jacques Lassaigne, Ștefan Luchian, p.63.

Toată seva pentru creație și-o extrage din natură, podgoriile de la Filipești, priveliștea de la Govora, valea Prahovei, peisajele de la Brebu sunt doar câteva dintre locurile care îi redau verva de a așterne pe pânză crîmpee de viață. Portrete precum Spălătoreasa, Moș Nicolae Cobzarul, Zugravul ș.a.m.d sunt doar o fărâmbă din totul creației. Sărăcia și mizeria în care trăiește nu-i sufocă setea de absolut, setea de cunoaștere, ba dimpotrivă funcționează ca un rezervor care alimentează modul în care artistul transpune goliciunea sinelui în fața destinului implacabil.

Bunul său prieten Cocea îl îngrijește și astfel scapă de o parte din grijile materiale. Florile lui Luchian devin un simbol al existenței sale ținute de boală. Deși odată rupte sunt sortite morții fizice, florile lui Luchian prind viață pe pânză și dăinuie în timp. Cele din urmă opere ale creatorului sunt adevărate dovezi ale sacrificiului, întrucât degetele nu -l mai ascultau era nevoit a-și lega buricele degetelor strâns de pensula pentru a însufleți actul creator.

Un ultim incident din viața "babacului" îl dezgustă și-l face să piardă motivația de a mai lupta: un om politic oarecare îi cumpără o parte din tablouri apoi îl reclamă invocând motivul autenticității. Dezamăgit, dezarmat în fața bolii, la câteva zile de la acest incident, în noaptea de 27 iulie 1916, sufletul său se eliberează lăsând o operă ce reprezintă expresia celei mai prețioase substanțe a ființei sale. Din 1902, adică din momentul în care boala lovește iremediabil, Luchian aspiră cu toate forțele sale spre această supremă împlinire de sine.

În adevăratul sens al cuvântului nu datele cronologice sunt cele care fac obiectul unui studiu consacrat acestui gigant, ci însuși destinul său care pare a fi unul epopeic. Putem susține afirmația lui Valentin Ciucă, aceea că Luchian este asemeni meșterului Manole, întrucât prin autoportrete se zidea în propria pictură. Era în același timp, și Ana și Manole. Unul l-a învățat ce-i dragostea și suferința, celălalt i-a sugerat să zboare. Când aripile s-au frânt, pe pământ a răsărit o însângărată floare de anemonă, iar în cer a tremurat o stea...

Chiar dacă firul vieții s-a frânt, opera Zugravului va continua mai abitir atât timp cât Dunărea se va revărsa în mare, iar culmile Carpaților vor săruta cerul. Pentru noi, cei plămădiți pe aceleași plaiuri moldovene, unde Prutul scaldă luncile-i grandioase și colbul cărarilor se așterne molcom peste viața patriahală, este un privilegiu faptul că un Enescu, un Luchian, Iorga sau Eminescu au colindat cândva aceste ținuturi ademeniți de izul salcâmlor înfloriți, lăsând în urmă lor dovezi nemuritoare.

Zugravul

prof. Cardaș Mihaela

Cineva spunea că ochii sunt fereastra...

Fereastra unui suflet, poteca către sine

Simt freacă a durerii, zvâcnirea fericirii

Simt viața cum se zbate-n strânsoarea nemuririi!

Muțenia rânjește iar pensula-ți dansează
În ritmu-i cadențat ea răstignește viața-
Pe pânze albe îi sapă-ncet mormântul...

Bibliografie:

- Jacques Lassaigne, Ștefan Luchian, Editura Meridiane, București, 1972
- Valentin Ciucă, Pe urmele lui Ștefan Luchian, Editura pentru Turism, București 1990

Religia în opera lui Mihai Eminescu

Prof. Ștefan Simona-Luminița,
Școala Gimnazială Nr. 1 Dorohoi, Botoșani

Cel mai mare poet romantic al literaturii române, om de o profundă și complexă cultură, Mihai Eminescu abordează în opera sa literară, dar și în gândirea exprimată în articolele și notele sale de jurnal teme filozofice, istorice, sociale și religioase. Religia ocupă un loc special în opera sa, fiind un subiect vast, tratat din perspective multiple. Relația sa cu religia nu poate fi redusă la simple dogme sau apartenențe, ci este mai degrabă una filosofică și contemplativă.

De-a lungul poeziei și prozei sale, Eminescu îmbină elemente creștine, mitologice și filozofice, conferind adesea o viziune proprie asupra divinității și existenței umane. În unele lucrări, poetul exprimă o atitudine de reverență față de valorile spirituale, în timp ce în altele își manifestă scepticismul față de instituțiile religioase. Această ambivalență reflectă influențele culturale și filozofice variate asupra gândirii sale.

Născut și crescut într-o familie ortodoxă, religia ortodoxă a avut un impact semnificativ asupra formării sale spirituale și culturale. Deși nu putem vorbi despre o practică religioasă intensă a poetului, influențele creștinismului ortodox sunt evidente în multe dintre poeziile sale. Poetul a fost influențat de valorile creștin-ortodoxe specifice culturii românești, dar nu s-a limitat la o perspectivă strict dogmatică.

Poeziile sale reflectă atât o viziune teologică a lumii, cât și o subtilă critică față de anumite aspecte ale religiei oficiale, adesea dintr-o perspectivă umanistă sau chiar mistică. Religia creștină este prezentă în lirica eminesciană sub forma unor imagini biblice, simboluri sau invocații. Poetul folosește elemente ale tradiției creștine pentru a exprima sentimente de melancolie, dor, iubire și aspirație către absolut.

La Eminescu, conceptul de divinitate, în special cel al unui Dumnezeu atotputernic și creator, dar și al unei religii în care omul este un „pelerin” pe pământ, este o temă constantă. Poetul nu oferă o viziune clară sau rigidă asupra lui Dumnezeu, ci oscilează între o percepție panteistă, una creștină și una filozofică. În unele poezii, divinitatea este o forță impersonală, care guvernează universul după legi implacabile, în timp ce în altele apare ca o entitate preocupată de soarta umană.

O poezie relevantă în acest sens este *Colinde, colinde*, în care Eminescu surprinde frumusețea tradițiilor religioase românești. Prin evocarea momentului Nașterii Domnului, poetul transmite o atmosferă de liniște și puritate, specifică sărbătorilor de iarnă. Expresii poetice cu puternice conotații religioase sunt și poeziile Rugăciune unde poetul invocă Fecioara Maria, cerând ajutor și lumină spirituală, *Învierea* prin abordarea simbolistica creștină a renașterii și învierii, sau *Răsai asupra mea*

care este o invocație lirică către figura divină a Maicii Domnului, simbol al protecției și al liniștii sufletești.

De asemenea, în *Rugăciunea unui dac*, Eminescu îmbină elemente creștine cu influențe mitologice, apelând la o formă de religiozitate care nu este strict ortodoxă, ci mai degrabă o viziune simbolică despre divinitate. Aici, relația omului cu divinitatea este una directă, tensionată, poetul propunând o viziune proprie asupra Dumnezeuului său, fără intermediul instituțiilor religioase. Personajul liric nu cere iertare sau protecție, ci, dimpotrivă, cere uitarea și dizolvarea în neant după moarte. Această abordare sugerează o influență a tradițiilor spirituale autohtone și a unei religiozități precreștine, dar totuși profund religioase.

În poezii precum *Înger și demon* și *Odă (în metru antic)*, poetul face referire la ideea de mântuire, păcat și damnare, ilustrând astfel că religia joacă un rol fundamental în reflecțiile sale asupra existenței umane. În *De-aș fi fecior de împărat*, apare ideea sacrificiului și a jertfei, tratate dintr-o perspectivă existențială, legată de destinul uman, de suferință și de dorința de a înțelege voința divină. În *Luceafărul*, Dumnezeu este cel care îi oferă lui Hyperion puterea supremă, dar în același timp îl condamnă la singurătate veșnică. Aceasta sugerează ideea că divinitatea este atât sursa vieții, cât și a suferinței.

Poetul nu se limitează doar la religia creștină, ci recurge la mituri și simboluri religioase universale. Eminescu explorează și alte perspective religioase, inspirându-se din mitologia dacică, budism și filozofiile orientale precum: filosofia indiană (Upanișadele), în special idei despre reîncarnare și iluzia lumii materiale (maya), romantismul german cu concepțiile despre divinitate și natură ale lui Schopenhauer și Kant sau gândirea folclorică românească care combină credința creștină cu elemente mitologice precreștine. Această tendință de sincretism religios reflectă dorința poetului de a înțelege sensul profund al existenței umane.

În *Memento mori*, tema religioasă se îmbină cu filosofia existențialistă, accentuând ideea că moartea este o lege universală, indiferent de credințele religioase.

În *Rugăciunea unui dac*, divinitatea evocată nu este Dumnezeu creștin, ci o entitate superioară, atotputernică, care controlează destinul omului. Acest tip de divinitate amintește de Zamolxe, zeul suprem al dacilor, ceea ce sugerează o influență a mitologiei autohtone asupra viziunii poetului.

În unele poeme, Eminescu explorează și idei budiste, precum efemeritatea vieții și ciclul nesfârșit al reîncarnărilor. Spre exemplu, în *Luceafărul*, Hyperion este un simbol al ființei eterne, care transcende limitele existenței pământești. Această temă a unei existențe ciclice și a căutării unui sens absolut este similară cu concepțiile din hinduism și budism despre karma și moksha.

Influența gândirii europene al lui Schopenhauer și Kant poate fi observată în viziunea sa asupra destinului omului și a suferinței, teme care sunt strâns legate de o reflexie religioasă despre natura umană și despre divinitate. În multe dintre poeziile sale, Eminescu exprimă o viziune despre om ca fiind guvernat de un destin mai mare, dar totodată marcat de suferință și frământări. Aceasta

este o viziune care poate fi interpretată și prin prisma religiei, unde omul este văzut ca parte a unui plan divin, dar în același timp, conștient de suferința sa și de căutarea unei forme de salvare sau înțelegere.

În multe dintre poeziile sale, poetul explorează teme religioase, nu doar dintr-o perspectivă teologică, ci și filosofică. Poezia sa se centrează adesea pe condiția umană, pe fragilitatea vieții și pe întrebările fundamentale despre sensul existenței și natura divinității. Poezia sa este adesea o meditație asupra destinului, a sacrificiilor necesare pentru a înțelege natura divină și a omului. În *Scrisoarea III*, ideea de viață și moarte este abordată într-o manieră filosofică, în care se reflectă atât credințele religioase ale epocii, cât și dubiile și întrebările adânci ale poetului despre locul omului în univers. Poemul poate fi citit ca o meditație asupra religiei, moralității și destinului. *O, mamă, mamă, să mă naști din nou* este o expresie a dorinței de renaștere, o temă adânc religioasă, legată de regenerare și speranță în fața suferinței. La fel cum religia promite salvarea sufletului, poeziile sale, prin frumusețea și adâncimea lor, pot fi văzute ca un refugiu spiritual, o cale de a înțelege lumea și de a ajunge la o cunoaștere superioară.

Deși Eminescu respectă dimensiunea spirituală a religiei pe care o vede ca pe o sursă de armonie și alinare în fața zbuciumului existențial, el este adesea critic față de instituțiile și dogmele religioase, mai ales în contextul politic și social al vremii. Poeziile sale reflectă atât respectul pentru spiritualitatea profundă, dar și îngrijorarea față de ipocrizia religioasă și de abuzurile de putere ale bisericii. În articolele sale jurnalistice, poetul denunță corupția și ipocrizia clerului, văzând în biserică o instituție care uneori își pierde menirea morală și devine un instrument al puterii politice.

În *Împărat și proletar*, Eminescu pune în contrast ideea de credință autentică cu utilizarea religiei ca mijloc de manipulare a maselor. Poezia ilustrează cum instituțiile religioase pot deveni opresive și pot contribui la menținerea inegalităților sociale. Această viziune este influențată de gândirea iluministă și de ideologiile socialiste, care au marcat epoca sa.

Un alt exemplu de critică este prezent în poemul *Sarmis*, unde Eminescu evocă spiritualitatea autentică a dacilor, punând-o în contrast cu influențele religioase ulterioare, pe care le percepe ca fiind mai puțin pure.

Mihai Eminescu nu poate fi încadrat într-o viziune religioasă simplă sau dogmatică. Religiile, spiritualitatea și filosofia sunt teme majore în opera sa, însă viziunea sa este una complexă și nu întotdeauna uniformă, oscilând între admirația pentru valorile creștine și fascinația pentru marile întrebări metafizice. Eminescu a combinat influențele religioase tradiționale cu o gândire filozofică profundă, iar poeziile sale reflectă atât o viziune de venerare a divinității, cât și o conștientizare a limitelor umanității în fața misterului universal. Astfel, religia în creația eminesciană nu este doar un subiect de inspirație, ci și un mod prin care poetul își exprimă întrebările fundamentale despre viață și moarte, bine și rău, eternitate și efemeritate. Prin această abordare, poetul reușește să ofere o viziune unică asupra relației dintre om și divinitate, una care continuă să fascineze și să inspire generații întregi de cititori.

Bibliografie:

- Călinescu, G. *Viața lui Mihai Eminescu*, Editura Minerva, București, 1980.
- Iorga, N. *Mihai Eminescu – Studii și articole*, Editura Albatros, 1972.
- Manolescu, N. *Istoria critică a literaturii române*, Editura Paralela 45, 2008.
- Eminescu, M. *Poezii*, Editura Humanitas, București, 2012.
- Perpessicius, D. *Eminescu. Opere*, Editura Academiei Române, 1964.
- https://uniuneascrititorilorarad.ro/ARCA/2019/1-2-3_2019/21_restitui_negrila_1-2-3_19.html
- <https://www.mihai-eminescu.ro/credinta-lui-eminescu-nu-se-misca-un-fir-de-par-din-capul-nostru-fara-stirea-lui-dumnezeu/>
- <https://luceafarul.net/eminescu-intre-religie-si-credinta>
- <https://dilemaveche.ro/sectiune/societate/efectul-de-ecou/eminescu-intre-politica-si-religie-594012.html>
- <https://armoniiculturale.ro/religiozitatea-poetului-mihai-eminescu/>

Sfântul de la Prut

*Prof. învă. primar Landea Florica-Monica,
Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani*

Sfântul Ioan Iacob, Părinte bun
Născut aici, pe mal străbun,
Pe mal de Prut șovăietor,
Ce curge încet și cu mult dor.

Ne este cale spre lumină,
Lumină lină, minunată,
Pavază, îndrumător
Mereu nouă de ajutor.

El ne veghează neîncetat
Din pământ străin, depărtat-
De noi, de țară, de popor,
Dar harul și-L revarsă ușor
Peste norodul rugător.

Eminescu și credința creștină

*Prof. Chirilă Elena,
Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi, Botoșani*

Ca în fiecare an, mijlocul lui Gerar ne oferă binecuvântatul prilej de a ne reîntâlni cu Eminescu, comemorându-i data nașterii. Mihai Eminescu este un reper pentru viața noastră, pentru orizontul în care ne înscriem cu toții, prin valorile, preocupările, așteptările, gândurile și simțirile noastre. Ne înrudim cu el prin limba română, casa noastră comună, în care sufletul nostru să-și trăiască mai deplin deopotrivă pacea și zbuciumul, nădejdea și deznădejdea, iubirea și pustiirea.

Născut și crescut în spiritul creștin ortodox al unei familii evlavioase, care avea legături strânse cu Biserica și monahismul românesc, Mihai Eminescu a rămas, pentru toată viața, profund pătruns și inspirat de universul spiritual al locurilor natale botoșănene, presărate cu dealuri domoale și mult cer, cu mănăstiri și schituri de viață sfântă și cu tradiții populare de o mare frumusețe artistică.

Uspenia din Botoșani este Biserica unde Mihai Eminescu a primit Taina Sfântului Botez. Acest locaș de închinare a fost ridicat de doamna Elena Rareș, soția lui Petru Rareș. Botezul a fost săvârșit pe 21 ianuarie 1850 de preotul Ion Stamati, duhovnicul familiei Eminovici, slujitor la Uspenia și Protopop al județului Botoșani. Nașul de botez al lui Mihai Eminescu a fost Vasile Iurașcu, bunicul dinspre mamă care a semnat în registrul nou-născuților. La Botez, a fost prezentă și Maica Fevronia de la Mănăstirea Agafton.

Biserica Uspenia a păstrat singurul act de stare civilă al lui Eminescu, mai exact registrul de botez în care se arată data nașterii și ziua Botezului. Un incendiu devastator din 1887 a distrus centrul orașului și a afectat grav biserica. Registrul a fost luat de Nicolae Iorga, împreună cu alte 21 de documente și dus la Academia Română în 1925.

Părinții lui Eminescu erau oameni credincioși și evlavioși pentru care instituția familiei era o binecuvântare a iubirii lui Dumnezeu pentru ei și lume. Simțeau și trăiau realitatea că, familia întemeiată după rânduiala divină, este un spațiu sacru al lucrării harului dumnezeiesc. De la părinții lui, Mihai a simțit că între iubire și jertfă se pune semn de egalitate. Tot de la ei a învățat că nicio căsnicie nu are viață lungă dacă nu se întemeiază pe iubire jertfelnică. Tatăl lui Eminescu, Gheorghe Eminovici, era un om respectuos față de cele sfinte, dar nu tocmai bisericos. În schimb, fiica stolnicului Vasile Iurașcu, Raluca, mama poetului, pare să fi fost mult mai evlavioasă, cum erau femeile în mediul tradițional și a ținut cu tot dinadinsul să aibă, pe moșia de la Ipotești, locaș propriu de închinăciune. În acest scop, a fost cumpărată o bisericuță fără turlă, cu clopotniță de lemn de la fostul proprietar al Ipoteștilor, Teodor Murguleț. Bisericuța mai poate fi văzută și astăzi, în cadrul

muzeal al locului. Raluca avea doi frați, Calinic și Iachint, trei surori, Olimpiada, Fevronia și Sofia și o nepoată de soră, Xenia.

În copilărie, Eminescu mergea foarte des la Mănăstirea Agafton unde rămânea cu săptămânile, participa la viața de obște, asculta povești, cântece și întâmplări povestite de călugărițe. Mătușa Fevronia l-a ajutat chiar să descifreze alfabetul chirilic și i-a înlesnit accesul la cărțile și manuscrisele din mănăstire.

Îndulcindu-se de cuvintele rugăciunilor, ale oamenilor înțelepți, de lumina cărții pe care a descoperit-o timpuriu, a fost, așa cum mărturisea colegul său de școală, bunul prieten, academicianul de mai târziu, Teodor V. Ștefaneli, cel mai bun elev la disciplina religie din clasa lui.

Cea mai frumoasă expresie religioasă a liricii eminesciene rămâne poezia „Rugăciune”. Sentimentul dominant este de adorație, ca formă supremă a temei iubirii, fiindcă Preasfânta Fecioară este ocrotitoarea poporului român, este Maica noastră Preacurată. În această sublimă rugăciune, profund ortodoxă, poetul teologhisește, ca un luminat vas ales, învățătura bisericească cea cu totul minunată, ne luminează și ne arată că Maica Domnului este Maica tuturor creștinilor.

Este foarte puțin cunoscut faptul că Mihai Eminescu a fost cel dintâi român de cultură care a evocat necesitatea construirii unei Catedrale a Mântuirii Neamului. Dorința sa a apărut în anul 1881, în contextul dezbatelor dintre cercurile austro-ungare și maghiare pentru reînființarea unei Mitropolii catolice la București, având în vedere religia regelui, religia catolică. Prins cu toată ființa sa în această dispută intervalorică, poetul nepereche a militat pentru statornicia credinței ortodoxe. Publica în ziarul „Timpul” și câte trei articole pe zi prin care arăta parlamentarilor că nu este normal ca într-o țară ortodoxă să se construiască o catedrală catolică. În cele din urmă, regele nu a aprobat înființarea acestei catedrale, iar Eminescu a venit cu ideea înființării unei Catedrale a Mântuirii Neamului. Pentru Eminescu, această catedrală reprezenta unica soluție a păstrării integrității naționale.

Mihai Eminescu a inițiat și prima serbare de la Putna pe când avea doar 20 de ani. Ea a fost pusă în practică prin două societăți ale studenților români de la Viena. S-a hotărât ca în 1870, când se considera că se împlinesc 400 de ani de la sfințirea Mănăstirii Putna, să se organizeze aici o serbare a tuturor românilor. Pregătirile au fost declanșate din toamna anului 1869, avându-i ca inițiatori pe Mihai Eminescu și Ioan Slavici. Este desemnat un comitet provizoriu care elaborează un Apel, datat din 25 decembrie 1869 în care se spune: „Deși desfăcuți unii de alții în privința politică, ne unesc totuși aceeași limbă, aceleași obiceiuri și datini, aceeași religie și credință politică și socială, de la Tisa până la Marea Neagră, de la Nistru și până la Balcani. Sebarea de la Putna trebuie să fie un act produs de o națiune întreagă; serbarea de la Putna are să fie întrunirea nației române în suvenirile trecutului, în însuflețirea prezentului și speranțele viitorului. În trecutul neguros al națiunii române sunt multe puncte strălucitoare, unul dintre acestea, cel mai strălucitor este acela în care apare umbra măreață a lui Ștefan cel Mare, pe lângă această suveniră să ne adunăm la mormântul acestui bărbat

să ne dăm mâna, aici să o zicem în fața lumii, cum că am avut un trecut și voim a avea viitor! Iată ideea sărbătorii!”

Aceste idealuri se vor împlini în 1871. S-au tras 40 de salve de tun. Ca reamintire de mănăstirile zidite de marele erou, s-a așezat pe mormânt o urnă votivă, de argint: „Eroului, învingătorului, apărătorului existenței române, scutului creștinătății, lui Ștefan cel Mare, Junimea Română Academică”. Acolo, la Putna, el împreună cu prietenii săi, au făcut o sărbătoare a sufletului românesc.

Un reper esențial în creația eminesciană este iubirea. Prin iubire, sufletul se întoarce la originile sale divine, iar iubirea care poartă sufletul către esența lui nemuritoare nu poate fi decât sfântă. „Cel ce nu iubește, n-a cunoscut pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este iubire” (I Ioan 4,8). Opera sa este străbătută de un entuziasm mistic și de o sete de nemurire care mărturisesc neîncetat că iubirea este în Dumnezeu.

În nenumărate articole, Eminescu atrage atenția cu privire la degradarea culturii, a educației, a moravurilor și combate atacurile din partea unora la adresa Bisericii naționale, al cărei apărător se dovedește a fi: „Biserica lui Matei Basarab și a lui Varlaam, Maica spirituală a neamului românesc, care a născut unitatea limbii și unitatea etnică a poporului” este astăzi singura armă de apărare și singurul sprijin al milioanele de români care trăiesc dincolo de hotarele noastre”.

Mihai Eminescu este un adevărat model de om de cultură care a sintetizat ceea ce este esențial din spiritualitatea națională. Împărat al cuvintelor, el a stat și rămâne în bătaia de duh a Cuvântului, dincolo de măsurile veacului, la marea „Cină de Taină” a veșniciei românești unde credința nu mai este aspirație, ci evidență biruitoare.

El a fost un rod genial al țării, un poet care spinteca norii cu gândul și găsea dincolo de stele forme noi pentru cugetarea românească. Geniul eminescian îl determina pe criticul George Călinescu să concluzioneze: „Ape vor seca în albie și peste locul îngropării sale va răsări pădure sau cetate și câte o stea va veșteji pe cer, în depărtări, până când acest pământ să-și strângă toate sevele și să le ridice în țeava subțire a altui crin de tăria parfumurilor sale”.

Nu numai unii critici și istorici literari au văzut în Eminescu un poet religios, ci și marii teologi români. De exemplu, Părintele Profesor Constantin Galeriu, într-o conferință religioasă desfășurată la Cluj-Napoca, intitulată „Ortodoxia-expresia sufletului românesc”, spunea că Mihai Eminescu este un mare poet religios, o expresie a sufletului românesc creștin, Eminescu însuși recunoscând într-un articol din martie 1881, că „Sfânta Scriptură” este cartea esențială și fundamentală a lumii creștine: „Iată, 2000 de ani, aproape, de când biografia Fiului lui Dumnezeu e cartea după care se crește omenirea”. Conform volumului al XVI-lea, „Opere”, a fost dovedită preocuparea lui Eminescu pentru bogăția textelor biblice și patristice: „când citești o listă de cărți și manuscrise pe care Eminescu, în calitatea lui de bibliotecar, o comunica la 6 martie 1875 ministrului instrucției și cultelor, Titu Maiorescu, pentru a-i aproba costul achiziției, citim aici nume și opere ale

Sfinților Părinți ca: Macarie, Vasile cel Mare și Grigorie Teologul, Efreim Sirul, Nicodim Aghioritul, „Cuvinte morale” pentru fiecare duminică. Toate acestea alcătuiau acum lectura lui sfântă.

Dovedind religiozitatea lui Eminescu, atât în poezii cât și în articolele sale religioase, Părintele Profesor Constantin Galeriu concluzionează că poetul nostru național „prin gândirea lui și teologică, atât de profundă, răspunde odată mai mult titlului acordat de OMUL DE PLIN AL CULTURII ROMÂNEȘTI. Iar în viitoarele sinteze ale gândirii și filosofiei creștine, chiar ale teologiei noastre, va trebui să se țină seama și de el ca un adânc gânditor creștin-ortodox”.

În noiembrie 1886, Eminescu se retrage la Mănăstirea Neamț. Acolo, s-a spovedit și s-a împărtășit, iar duhovnicul a înregistrat în cartea lui de slujbă, o dorință și rugămintea poetului, ca un testament anume: să fie îngropat pe malul mării, la umbra unei mănăstiri, de unde să audă chiar și dincolo, de pe celălalt tărâm al existenței: „Lumină lină”. A fost poet al iubirii a fost ...și poet al luminii.

Într-un studiu despre „Poezia religioasă română modernă”, Înalț Preasfințitul Arhiepiscop Bartolomeu Anania susține că există în opera lui Eminescu cel puțin cinci texte de o sensibilitate creștină autentică: „Rugăciune”, „Colinde, colinde”, „Învieră”, „Christ”, „Răsai asupra mea”. Eminescu este un poet autentic religios, a cărui operă, străbătută de un fior creștin, relevă prezența sacralului și credința creștină a poetului, influențat și, de multe ori copleșit, de filosofia germană a lui Schopenhauer sau Kant.

Zoe Dumitrescu Bușulenga a evidențiat faptul că poemul „Luceafărul” a avut ca sursă de inspirație și „Evanghelia Sfântului Ioan”. Religiozitatea eminesciană este însă evidentă, ținând cont și de viziunea poetică impusă de marele poem, din care țâșnesc lumini purificatoare. Înalț Preasfințitul Bartolomeu Anania face o analiză teologică originală a poemului eminescian: „Eroul poemului, Luceafărul Hyperion, a fost construit pe baza celor doi poli fundamentali ai prologului iohanic: „La început era Cuvântul...” și „Cuvântul S-a făcut Trup”. El aparține lumii necreate și a participat efectiv la crearea universului. Noul Hyperion are toate atributele Logosului.

Și Nichifor Crainic face aprecieri pozitive asupra valorosului poem eminescian, susținând, în „Spiritualitatea poeziei românești” că viziunea cosmogonică a lui Eminescu nu e filosofică, ci religioasă sau mitologică. „Luceafărul” e poem creștin, e poemul creștin prin excelență al literaturii române.

Nu lipsesc din opera marelui poet momente ale marilor sărbători creștine, Marile Praznice ale Nașterii și Învierii Domnului Iisus Hristos. Ele sunt dovada unui sentiment de profundă pietate și iubire aduse Celui ce este Lumina lumii.

Cel mai frumos „Imn” care i-a fost dedicat Marelui Eminescu în toată literatura română îi aparține lui Valeriu Anania:

„Mirunsă frunte Logos în treapta lui înaltă
Iluminată stemă-n vecia unui neam
Harismă-n deznădejdea sub care ne-nclinăm

Amurgului. Cu viii și morții laolaltă
Ieșim-ți în nuntire prin sfânt epitalam:
bucură-te –nflăcărarea adunată-ntr-o scânteie
bucură-te strop de rouă revărsat în curcubeie
bucură-te ram pe care stelele-n ciorchin roiră
bucură-te alăută-n zbor cu strunele spre liră
bucură-te văz lăuntric ce-n auzul alb se-nscrie
bucură-te, Poezie!
bucură-te-ntregul nostru ce prin secol s-a tot frânt
bucură-te darul pâinii de-a se-ntoarce în cuvânt
bucură-te ne-mpărțirea inimii ce ni se-mparte
bucură-te bucurie din adânc și de departe
bucură-te cel ce-n moarte printr-o carte ni te dai
bucură-te-nveșnicirea Eminescului Mihai!”

Bibliografie:

- Codrescu Răzvan, Eminescu și credința, Editura Credinței, București, 2013
- Damian Theodor, Ideea de Dumnezeu în poezia lui Eminescu, Editura Eikon, București, 2016
- Ioniță Puiu, Eminescu, de la poetic la divin, Editura Doxologia, Iași, 2014

Melodia Sufletului Românesc

*Prof. Bidireanu Alina,
Colegiul Economic „Ion Ghica” Târgoviște, Dâmbovița*

George Enescu nu a fost doar un muzician desăvârșit, ci și un simbol al romantismului și sensibilității ce se ascunde în straturile adânci ale spiritului românesc. Dincolo de virtuozitatea sa ca violonist și compozitor, Enescu a fost un om al inimii, un artist care a reușit să îmbine muzica cu esența propriei ființe, să transforme sunetele în respirație, iar fiecare lucrare a sa devine o mărturie a fragilității și splendorii ființei umane.

Născut într-o Românie modestă, dar plină de tradiții și culoare, Enescu a simțit adânc rădăcinile sale, iar în muzica sa a adus un omagiu celor mai pure forme ale sufletului românesc. De la primele acorduri pe care le-a cântat pe vioara sa de copil, până la marile lucrări ce au ridicat România pe harta muzicii internaționale, Enescu a fost cu adevărat un pelerin al sunetului, un căutător al adevărilor ascunse în melodia sufletului.

Prin muzica ce răspunde chemării pământului natal prin fiecare lucrare a sa, Enescu a lăsat o parte din el, o parte din nostalgia țării natale, din dorul de natură și de nevoia de a descoperi o conexiune profundă între om și pământ. Opera sa nu este doar un amestec de note și acorduri; este o poezie tăcută, o meditare asupra efemerității și măreției vieții. "Rapsodia română", poate cea mai cunoscută lucrare a sa, devine o oglindă a unui popor, a unui vis colectiv, îmbinând cu măiestrie cântecul popular cu complexitatea simfonică a muzicii clasice. Enescu nu se teme să se lase pătruns de ritmurile pământului său, dar le transformă în ceva mai sublim, ridicându-le la un nivel universal.

Muzica sa vorbește despre acele clipe de liniște în care sufletul se pierde în peisajul rural, despre acele momente de puritate în care omul se regăsește în mijlocul naturii, într-o comuniune simplă și curată cu ea. Fiecare frază muzicală a lui Enescu rezonază cu dorul de casă al unui copil care pleacă departe, dar care niciodată nu uită mirosul pajiștilor sau cântecul ciocârliei. În acest sens, muzica sa devine o amintire vie, o legătură nevăzută între prezent și trecut.

Sensibilitatea adâncă a unui artist cu suflet românesc, dincolo de legătura cu folclorul românesc, Enescu a fost un om al sufletului. Muzica sa este mai mult decât un simplu act de creație tehnică. Este o punte între lumea interioară și cea exterioară, între durerile și bucuriile umane, între singurătatea artistului și comuniunea cu cei care îl ascultă. În lucrările sale, Enescu caută să exprime esența sentimentelor universale: dorul, iubirea, suferința, dar și speranța și frumusețea. Fiecare lucrare este ca un tablou în mișcare, în care culorile și umbrele se combină într-un dans subtil al emoțiilor.

Un exemplu remarcabil în acest sens este „Sonata pentru vioară și pian”, o lucrare profund introspectivă, în care Enescu explorează adâncurile sufletului uman, o luptă delicată între lumină și

întuneric, între dorință și neîmplinire. Sunetele se întretaie într-un dialog constant între cele două instrumente, fiecare îmbogățind pe celălalt, fiecare împărtășind din fragilitatea și puterea sa. În această sonată, mai mult decât în orice altă lucrare, Enescu reușește să transforme muzica într-un limbaj al sufletului, în care cuvintele sunt inutile, iar emoțiile sunt exprimate doar prin vibrațiile celor două instrumente.

Moștenirea unui vis nesfârșit, George Enescu nu a lăsat doar lucrări muzicale, a lăsat o moștenire vie, care continuă să răsună prin fiecare generație care îl descoperă. Festivalul George Enescu, care poartă numele său, devine o celebră rampă de lansare a tinerelor talente și un loc de întâlnire între trecut și viitor, între tradiție și inovație. Moștenirea sa este una plină de lumină, o lumină care se revarsă în fiecare notă de muzică și care continuă să își extindă ecoul dincolo de granițele României.

Enescu nu a fost doar un compozitor sau un violonist; a fost un om care a înțeles profund ce înseamnă să fii uman. A înțeles că muzica nu este doar un act tehnic, ci o formă de a trăi, de a exprima durerea, bucuria, dorul și iubirea. În muzica sa, sunetele sunt ca niște cuvinte nespuse, iar fiecare lucrare este un act de comuniune cu tot ce este viu, cu tot ce este dincolo de lumea materială.

Astfel, George Enescu rămâne nu doar un mare muzician, ci și un poet al sufletului românesc, un visător al sunetului și un mărturisitor al unui ideal artistic care va dăinui veșnic.

Bibliografie:

- Cosma, O. L. (1971). George Enescu: Viața și opera. Editura Muzicală.
- Zottoviceanu, A., Macoveciuc, G., & Ionescu, G. (1971). George Enescu: Monografie. Editura Academiei Române.

Nicolae Iorga: Omul care a scris istoria cu sufletul

*Prof. Bidireanu Florin Valentin,
Școala Gimnazială „Candiano Popescu” Ploiești, Prahova*

Nicolae Iorga este una dintre cele mai emblematiche figuri ale culturii românești, un om al erudiției și al pasiunii pentru istorie, dar și un om al devotamentului față de națiunea sa. Într-o perioadă în care România traversa momente de efervescentă culturală și socială, Iorga a fost nu doar un martor al transformărilor, ci și un model al implicării intelectuale în construcția unui viitor național. El nu a fost doar un istoric, ci și un vizionar, un om care a crezut cu tărie în puterea educației, a culturii și a cunoașterii pentru a contribui la ridicarea națiunii sale.

Născut la 17 ianuarie 1871, în Botoșani, Nicolae Iorga s-a dedicat încă din tinerețe studiului istoriei și cercetării, având o pasiune nemărginită pentru trecutul poporului român. De-a lungul carierei sale, Iorga a fost nu doar un cercetător al istoriei, ci și un remarcabil pedagog, un scriitor prolific și un om de cultură implicat în viața publică a țării sale. Opera sa este vastă și diversificată, cu lucrări care acoperă nu doar istoria României, ci și istoria universală, filosofia, literatura și politica. Iorga nu s-a limitat la a scrie despre trecut, ci a fost un gânditor care a reflectat profund asupra prezentului și viitorului națiunii. Pentru Nicolae Iorga, istoria nu a fost un simplu obiect de studiu academic. Istoria a fost o lecție continuă, un instrument prin care înțelegerea trecutului putea să ne ajute să ne definim prezentul și să construim viitorul. Iorga considera că o națiune care nu își cunoaște istoria este o națiune pierdută, iar cunoașterea trecutului este cheia pentru înțelegerea identității și a tradițiilor. În acest sens, opera sa istorică nu se limitează doar la fapte și evenimente, ci înțelege istoria ca pe o poveste a poporului român, o poveste care trebuie transmisă din generație în generație, pentru a păstra vie legătura cu rădăcinile sale.

În lucrările sale, Iorga nu doar că reconstituie evenimentele, dar le înțelege în adâncirea lor, căutând să descopere sensurile ascunse ale acestora. El scria despre faptele mari ale istoriei, dar și despre micile detalii ale vieții de zi cu zi, care dau o imagine completă despre trecutul unui popor. Istoria nu era doar un proces de cronologie, ci un act de învățare continuă, un proces de redescoperire a identității colective.

Una dintre trăsăturile definitorii ale lui Iorga a fost înțelegerea profundă a rolului educației și culturii în dezvoltarea unei națiuni. Pentru Iorga, cultura nu era doar o sumă de informații, ci un fenomen viu, un motor al progresului social și național. În această viziune, educația era nu doar un proces intelectual, ci și unul moral, care contribuia la formarea unei conștiințe colective a națiunii.

Iorga a fost un fervent susținător al învățământului de masă și a considerat că educația trebuie să ajungă la fiecare cetățean, nu doar la elitele intelectualității. De aceea, Iorga a fost implicat activ

în crearea și promovarea unui sistem educațional care să formeze nu doar oameni erudiți, dar și cetățeni conștienți de responsabilitatea lor față de comunitate și față de națiune. El a înțeles că o națiune educată este o națiune puternică, capabilă să facă față provocărilor prezentului și să își construiască un viitor prosper.

Iorga a fost, de asemenea, un mare scriitor, care a lăsat o impresionantă moștenire literară. Opera sa nu se limitează doar la lucrări academice de istorie, ci include și eseuri, articole, poezii și romane. De-a lungul vieții sale, Iorga a fost un apărător al limbii române, văzând în ea un simbol al unității naționale și al identității culturale. Scrierile sale sunt o dovadă a convingerii sale că limba este un element fundamental al unității și al continuității unei națiuni.

Iorga a fost un om de cuvânt, în sensul cel mai deplin al termenului. Cuvântul său avea puterea de a inspira, de a educa și de a provoca. În articolele sale, în discursurile publice și în lecțiile de la universitate, Iorga nu doar că transmitea informații, dar și forma gândirea celor care îl ascultau. A fost un om care știa cum să folosească cuvintele pentru a construi un viitor mai bun, un viitor în care cultura și educația joacă un rol central.

Nicolae Iorga nu a fost doar un istoric, ci un om al viziunii. El a înțeles că o națiune nu poate să evolueze doar pe baza tradițiilor sale, dar trebuie să privească și spre viitor, să își construiască un drum propriu, pe baza învățăturilor trecutului. Iorga a fost un gânditor care a provocat permanent conștiința publică să reflecteze asupra direcției în care se îndreaptă țara, iar prin opera sa, a lăsat o moștenire care va dăinui veșnic.

Astăzi, în fața schimbărilor din lumea modernă, gândirea lui Iorga rămâne actuală și relevantă. El a lăsat o lecție valoroasă despre importanța cunoașterii propriei istorii, despre legătura profundă dintre cultură și identitatea națională, dar și despre rolul fundamental al educației în dezvoltarea unei societăți. Într-o lume în continuă schimbare, cuvântul lui Iorga rămâne o busolă, o chemare la unitate și la respectul față de valorile care ne definesc ca popor. Prin activitatea sa, Nicolae Iorga a devenit nu doar un simbol al culturii românești, ci și un model al implicării intelectuale în viața publică, un om care a scris istoria nu doar cu mintea, ci și cu sufletul.

Bibliografie:

- Iorga, N. (1939). *Istoria românilor prin călători*. Editura Fundației pentru Literatură și Artă.
- Nagy-Talavera, N. M. (2000). *Nicolae Iorga: A Biography*. Editura Center for Romanian Studies.
- Zub, A. (1989). *Nicolae Iorga: Istoric, om politic, memorialist*. Editura Junimea.

Ființa și neființa în creația eminesciană

Prof. Moraru Cristina Elena,
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brăila, Centrul de Detenție Tichilești

Neființa devine o entitate cu puteri nemărginite, opusă ca manifestare ființei, văzută ca o veritabilă unitate entropică, lipsită de stabilitate în timp. Noica definește neființa ca „ființă divină care creează lumea pentru a se autocunoaște, pentru a se proiecta într-o imagine oglindă”, și atunci pentru neființă se aplică cel mai bine ideea de entitate de dincolo de lume, existentă dintotdeauna, înaintea nașterii lumii și dinainte de aprinderea și stingerea universurilor succesive. Divinitatea se află dincolo de universul fizic și material, într-o spațialitate indeterminabilă și într-o atemporalitate vidă de orice deplasări care ar sugera curgerea în forme instabile. Timpul Divinității este atimp, se naște și se resoarbe în el însuși, de aceea nu-i este propice fluiditatea și modelarea vizibilă a formelor.

Din perspectivă umană, universul este guvernat de legi stohastice, de neînțeles de către mintea umană. Lumea este guvernată de principiul neantului, adică de partea invizibilă, nedecelabilă nici prin simțuri, nici prin instrumente, factor guvernator prim, creator al multidimensionalității. Temporalul derivă dintr-un atemporal de sine stătător, cu rare emergente în lumea cunoscută, pentru că există o preordine de dincolo de lume. În perspectiva gnoseologică, universul rămas cvadridimensional este un vis al neființei, o aparență a lumii eterne. Din perspectiva Ființei Prime, creația materială este un vis, relația fiind biunivocă, imaterialul existând în aceeași postură ca materialul față de el. Pentru Neființă universul ce sugerează transcendență este numai o modalitate de a-și extinde Ilogosul, Rațiunea supremă, incomprehensibilă, perceptibilă la nivel inferior prin Cuvânt. Lumea, în gnoseologia lui Kant, este o fantasmă, o iluzie, un vis al stării de increat cosmic, preexistând dintotdeauna. Lumea este un vis al Neființei.

Eminescu are în el ceva de poet damnat. „Jalnic ard de viu chinuit ca Nessus/ Ori ca Hercul, înveninat de haina-i;/ Focul meu a-l stinge nu pot cu toate/ Apele mării.” (*Odă în metru antic*). Prin versurile sale el comunică marea dramă a omului ce trece prin „situații fundamentale ale simțirii noastre, ale existenței noastre, situații limită (*Grenzsituationen*, situații pe care nu le putem depăși, nici evita, nici transforma. Acestea disting existența poetului de existența comună. În existența comună cedăm, ne ferim, ne învoim, dăm înapoi, ne îndepărtăm, le evităm, le eludăm, închidem ochii și trăim ca și cum nu ar fi. În situații -limită reacționăm însă fie prin voalare, fie –când le înțelegem- prin disperare. În fața morții, a suferinței, a eșecului, față de care devenim noi înșine printr-o transformare a conștiinței noastre asupra ființei, presupusa noastră cunoaștere a temeiurilor lumii, a valorilor ei, se prăbușește subit și prin simțirea lor omul pășește pe calea către ființa însăși și spre adevărata comunicare. În acele situații i se dezvăluie fie neantul, fie îi devine perceptibil ceea ce ființează cu adevărat, în ciuda și deasupra ființei evanescente a lumii.”¹ Cu alte cuvinte, Eminescu

¹ Jaspers, Karl, *Texte filosofice*, București, 1986, p.7-8

devine poetul situațiilor limită, totul fiind convertit într-un semnificant al condiției umane, proiectată pe un arriere-plan de final tragic.

Formula *Sein zum Tode* a filosofului, exprimând luarea în deplină posesie a existenței în conștiința umană, potrivit căreia ființa umană își capătă plenitudinea ei ontologică numai în perspectiva morții, i se aplică poetului definindu-l la cel mai înalt nivel al existenței. Pornind de la premisa că înțelepciunea este meditație asupra morții, putem spune că Eminescu a atins înțelepciunea, a atins iluminarea existenței, *Existenzerhellung* putând să-si formuleze marile probleme ale vieții și morții și ajungând până la stadiul de smulgere a vâului existenței umane. Drama afirmării omului ca om, în perspectiva absolutului, redus la condiția sa umană în timp, este drama existenței umane. Un om care nu poate ajunge mai sus și mai departe. Între aceste alternative, el atinge extremele, împinge totul până la paroxism, până la viziunea escatologică. Eminescu „stă pe culmi. Are privire de vultur și de demon. Pătrunde până la taina originilor, până la infinitul cosmic.”² De aici rezultă la clairvoyance a poetului, acea putere singulară capabilă să pătrundă umanul, să descifreze ceea ce mâine va înflori în sufletul colectiv, de aici orizontul larg al poetului, din această profundă și exhaustivă experiență a vieții, a existenței umane în esență, căreia nimic nu-i rămâne străin. Opera lui Eminescu susține experiența unui om care a văzut multe și a înțeles și mai multe. „A explorat lumea, istoria, societatea până la limitele cele mai îndepărtate, mintea lui a pătruns până la originile lumii și a zburat până în sferele ei cele mai înalte, s-a afundat în trecutul cel mai neguros al istoriei și a simțit pulsația de viață a straturilor celor mai adânci ale poporului său”³.

Un centru dinamic profund iriază spre toate textele, indiferent de tematica (erotică, socială, filozofică) sau de forma lor (sonete, cântece, ode, poeme)- căutarea ființei în plină manifestare a absenței. Acolo unde Călinescu, iritat de prezența lor, întrezărea un spirit „înăbușit de dorințe carnale”⁴, Serban Cioculescu descifrează în poezia sa de maturitate „puritate, castitate”⁵, în timp ce Edgar Papu identifică „o peste măsură a firii care dezvoltă acea tensiune acută ce luptă cu limitele ființei”⁶ individuale. Ființa individuală este în ec-stasis pentru că este privită de lucrurile lumii pe care la rândul ei le vorbește. Ec-sistența omului în raport cu ființa garantează condiția lui de veghetor asupra adevărilor ființei. Starea de evidentă absență a ființei în care omul este și în care a fost aruncat de către ființa însăși este trăită cu mare acuitate de către Eminescu. Se naște aici senzația golului, se evidențiază o absență de sine și de lume, ca loc în care nimic nu există pentru că este în infinit sau are loc în infinit.

În spațiul timpului individual acest gol echivalează cu suferința, care izvorăște dintr-o pierdere de sine și din depărtarea de celălalt care poate fi o depărtare fie existențială fie metafizică. Sentimentul absenței este ubicuu, poetul nu-si mai recunoaște patria, ceea ce îi conferă o mare libertate de a se pune în acord cu eternitatea.

În transcendentalul ființei, în „conaturalitatea omului și a naturii” este unul și același *punctum saliens*, în fiecare om se încearcă spiritul universului”. Ceea ce trebuie sesizat în această

² Vianu, Tudor, *Cuvânt despre Eminescu*, București, 1975, p.176

³ *Eminescu după Eminescu*, Iași, 1978, p.39-61

⁴ Călinescu, George, *Opera lui Mihai Eminescu*, București, 1970, p. 345

⁵ Cioculescu, Serban, *Mihai Eminescu. Premise structurale*, București, 1985, p.6

⁶ Papu Edgar, *Poezia lui Eminescu*, București, 1971, p.103

relație om-ființă, este Libertatea, o libertate deopotrivă a naturii și a omului, care nu se revelează rapsodic doar, ca o cunoaștere a necesității, ci ca o perpetuă creație liberă de eroarea atropocentrică. Heidegger va contura ideea libertății, pornind de la *ființă* către *fiind*, apreciind că structura ontologică a libertății este aceea de a-și fi propriul său fundament sau principiul oricărui fundament posibil, libertate a ființei –*Freiheit des Seins*- și a omului.

În sistemul libertății lui Schelling, libertatea omului se leagă de existența universului, pe același temei pe care îl utilizau anticii când spuneau că asemănătorul este cunoscut de asemănător. Schelling susține că absolutul nu se poate revela sieși decât în ceea ce este asemenea lui, în ființe libere care acționează prin ele însele, pentru că numai într-o astfel de „imanență” are sens real libertatea. Pentru filosoful clasic german, numai o filosofie a naturii, care unifică dinamicul cu mentalul și spiritualul poate deveni un sistem al rațiunii care își completează armonios partea ideală, adică domnia libertății. Schelling vede în libertate eternitatea, independența față de timp și afirmația de sine. Numai acela care a gustat din libertate poate încerca dorința de a face ca totul să fie asemenea ei și de a face ca întregul univers să participe la ea. Se introduce și deosebirea dintre posibilitatea răului și realitatea răului în lume. Posibilitatea răului este legată de ființarea omului. În acesta se manifestă deopotrivă puterea principiului obscur și tendința cea mai profundă către lumină. Aceste principii sunt identice în absolutul însuși, dar în om unitatea lor este ruptă și în aceasta constă posibilitatea binelui și a răului. Schelling pune un mare accent pe particularizarea voinței, **pe ipseitate**- faptul de a fi spirit personal în finitudine. Ipseitatea este spiritul ca unitate supremă, „dumnezeu în act”. Realitatea răului nu poate fi pusă pe seama finitudinii creaturii. Locul răului în lume stă tocmai în libertatea care se instituie: atât a lui Dumnezeu față de Temeiul originar, cât și a omului față de principiul obscur și față de principiul luminii.

Eminescu aderă la aceste idei filosofice, admite posibilitatea transcederii, în fulgerarea unor frânturi de clipe, a formelor apriorice ale sensibilității și deci a realizării acelei stranie impresii de plenitudine lăuntrică a eului, semn sigur al comuniunii cu nemărginitul. Revelația absolutului poate avea loc în stare de somn, când activitatea conștiinței este sensibil diminuată, cât și în stare de veghe, în urma unei intense scăpărări de luciditate. Ambele stări de spirit permit conectarea ritmurilor lăuntrice la cele universale, creând senzația unei benefice plutiri în plinul de posibilități atemporal și aspațial. Filozofia lui Eminescu consideră că numai Absolutul trăiește, fiecare individ nu trăiește decât în măsura înrudirii sale cu Totul, deci în măsura în care o ek-stază îl smulge din individualitatea sa. În aspirația de a se contopi cu Totalitatea, omul nu-și poate continua experiența atât de departe ca misticul. *Sărmanul Dionis* ilustrează prin destinul eroilor săi capacitatea iubirii și a cuplului de a realiza „măcar într-o ordine ipotetică”, „unitatea sfâșiată a universului”⁷, unde totul se menține pe terenul deschiderii spre absolut și nu al realității absolute. Situat într-unul din cele mai inconfundabile spații create de închipuire, unde iubirea pare să fie rațiunea universului, Dan-Dionis nu poate realiza desprinderea necesară de el însuși, care să-i permită, prin contopirea preaplinului său sufletesc cu cel al Mariei, aneantizarea ființei într-o iubire veșnică. Conștiința marginilor propriului eu îl vor precipita pe erou în mărginit. Pe acest teren trebuie înaintat cu prudență, deoarece, în momentele de mari împliniri, când triumful absolutului pare a fi iminent, întreaga strădanie se năruie. Imaginea golului

⁷ Busulenga, Dumitrescu Zoe, *Eminescu și romantismul german*, București, 1986, p.183

și a zădărniceii nu este niciodată mai adâncă și mai amețitoare ca în vecinătatea unor situații atât de promițătoare de plenitudine. Posibilitatea iubirii de a respira în proximitatea absolutului dar de a nu se putea constitui ca absolut se desprinde aici ca una dintre cele mai amare și mai tulburătoare concluzii. Eternitatea neputând renunța la natura sa, zborul înalt către Totalitate se frânge și din acest unghi, existența absolutului este posibilă numai acolo unde veșnicia coexistă cu efemerul.

În concepția romantică, moartea înseamnă o „naștere într-o lume superioară”, este o nouă și înaltă existență. Ea este o contopire cu divinitatea, cu o elevată realitate invizibilă, cu eul absolut, cu ființa luminii. Cel care întrevide sublimitatea absolutului transfigurează lumea, o recompune după imaginea ideală, și moartea dobândește, în acest context, valori pozitive, „înfățișându-se ca o voluptate”⁸.

Archaeus, începutul, fundamentul, este o constantă a personalității, dincolo de manifestările ei concrete în viața de zi cu zi. „Cine și ce este acel eu sau eu, care-n toate schimbările din lume ar dori să rămâie tot el? Acesta este poate tot misterul, toată enigma vieții.”. El este un fel de memorie a identității primordiale ce se multiplică în fiecare individ fiind în toate și toate în el; TAT TWAM ASI! în formularea indică. Fiind etern, arheul aparține ca timp prezentului. „Etern este tot ce este întotdeauna de față...în acest moment. Nu ce au fost, căci au fost stări de lucruri, nu ce va fi, căci vor fi iarăși stări de lucruri. Ce este.” Această veșnicie a prezentului mai înseamnă concomitența morții și a vieții, „un punct în care s-ar naște, un moratoriu între viață și moarte, căci lumea nu-i decât o vecinică plătire către viață, o vecinică încasare din partea morții”. Și astfel arheul se identifică cu Ființa din Om, care este nemuritoare. E unul și același *punctum saliens* (punct în mișcare), care apare în mii de oameni, dezbrăcat de timp și spațiu, întreg și nedespărțit.

„În fiecare om se încearcă spiritul universului, se opintește din nou, răsare ca o nouă rază din aceeași apă, oarecum un nou salt spre ceruri. Dar rămâne în drum, drept că în mod foarte deosebit, ici ca rege, colo ca cerșetor”. Asaltul e tinerețea, rămânerea-n drum este moartea. Arheul devine echivalentul destinului. „Oamenii sunt probleme ce și le pune spiritul universului, viețile lor: încercări de dezlegare.” Dar această opintire a spiritului universului este una continuă, este dialectica vieții înseși, încremenirea fiind moartea.

Bibliografie:

- Bușulenga, Dumitrescu Zoe, *Eminescu și romantismul german*, Editura pentru literatură, București, 1986;
- Călinescu, George, *Opera lui Mihai Eminescu*, Editura Minerva, București, 1970;
- Cioculecu, Serban, *Mihai Eminescu. Premise structurale*, București, 1985,
- Jaspers, Karl, *Texte filosofice*, Editura Politică, București, 1986;
- Papu, Edgar, *Poezia lui Eminescu*, Editura Minerva, București, 1971
- Vianu, Tudor, *Cuvânt despre Eminescu*, București, 1975

⁸ Călinescu, George, *Opera lui Mihai Eminescu*, București, 1985p.151

Nicolae Iorga – o personalitate marcantă

*Prof. Leonte Mariana-Liliana,
Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași*

Savant de renume mondial, a avut o activitate științifică prodigioasă, fiind autorul a 1.003 volume, 12.755 articole și studii, 4.963 recenzii. Iorga este cel mai prolific istoric al românilor, autor a numeroase sinteze, culminate cu Istoria Românilor în 10 volume, pentru care a fost numit pe bună dreptate cel mai mare istoric și savant al României din toate timpurile. Personalitate care a creat școală și a dat direcție culturii naționale, s-a implicat activ în viața social-politică a țării sale. S-a ambiționat nu doar să scrie istorie, ci să și facă istorie, într-o epocă de renaștere națională.

Personalitate marcantă a culturii noastre naționale, despre Nicolae Iorga nu se poate vorbi decât la superlativ despre grandioasele sale înfăptuiri, însă în politică s-a dovedit că nu sunt îndeajuns corectitudinea, entuziasmul și credibilitatea personală. El nu a fost un doctrinar sau ideolog politic. N-a fost preocupat în alcătuirea unor programe de guvernare, ale căror idei să înflăcăreze și să coaguleze forțele unui popor. Realitatea politică și socială a acelei epoci s-a dovedit implacabilă cu personalitatea savantului, astfel că a sfârșit nedrept și tragic, ciuruit de gloanțe, la margine de drum, într-o societate care nu a înțeles să aprecieze și să respecte valorile sale.

În anul 1890, N. Iorga termină cursurile universitare ale Facultății de Litere din Iași, doar într-un singur an, obținând la examenul de licență cel mai înalt calificativ: magna cum laude. Tânărul candidat a impresionat comisia examinatoare prin cunoștințele sale și a câștigat admirația istoriului A. D. Xenopol și a profesorului Șt. Vîrgolici, ultimul caracterizându-l ca fiind „un adevărat fenomen și ca memorie și ca putere de judecată” .

La scurt timp după trecerea licenței, N. Iorga a plecat în Italia, unde a cutreierat vechile centre istorice: Padova, Verona, Vicenza, Pisa, Veneția, Florența, Neapole și Roma. În oele mai multe locuri avea să revină, nu peste mult timp, pentru a efectua „răbdătoare cercetări de arhivă”.

Călătoria în Italia, a cărei puternică impresie o consemnează în „pagini pline de însemnarea zilnică a minunilor prin care acum ajungeam să văd multe lucruri cu totul altfel” , o curiozitate veșnic vie, îmbinată cu o putere neobișnuită de asimilare și analiză, ca și contactul direct cu Delavrancea, Caragiale și Vlahuță au fost factorii care au contribuit la formarea intelectuală a tânărului istoric. Vara anului 1890, când a avut „atâta timp la dispoziție, atâta bucurie de a învăța de la cei mai mari oameni ai lumii... care a contribuit așa de larg să-mi întregască sufletul” , l-a hotărât să-și continue studiile în străinătate pentru specializare, în toamna anului 1890, obținând bursa „Iosif Nicolaescu”, a plecat la Paris, unde va căuta să se instruiască în domeniul istoriei universale.

Aici, paralel cu audierea cursurilor la Școala de înalte Studii, începe munca de cercetare în arhive, descoperind la Biblioteca Arsenalului scrisorile lui Philippe de Mezieres, figură remarcabilă

a ultimelor cruciade, care-i va reține o vreme atenția. În același timp, manifestînd o constantă pasiune pentru cercetările documentare, Nicolae Iorga va încerca „să valorifice ... o scurtă călătorie la Roma și una tot atît de scurtă în Anglia, la Londra și Oxford”.

Printre primele lucrări de acest gen sînt cele trei volume de Acte și fragmente cu privire la istoria Românilor, rod al cercetărilor sale arhivistice, tipărite în anii 1895-1897, în prefața cărora N. Iorga arată că „dacă istoriografia româniă n-a luat un puternic avînt în anii din urmă, aceasta se datorește în parte și lipsei materialelor. Materialele acestea au început încet, dar continuu, a fi scoase la lumină și publicate”. A specificat totodată că „publicația de astăzi e numai o parte din aceea, cu mult mai întinsă, la care lucrez” și care va forma „urmarea volumelor de față”. Tot în 1895 prezintă Academiei Române rapoartele consulare prusiene din arhivele Berlinului, pentru a fi publicate în vol. X din cunoscuta colecție Hurmuzaki, începînd cu aceasta seria celor șapte volume referitoare la istoria noastră în perioada secolelor XVI-XVIII.

„Profetul național” Nicolae Iorga, deși scrie una din cele mai bune istorii a Bisericii Ortodoxe Române, iar cercetările sale privind Evul Mediu l-au făcut să cunoască ca nimeni altul viața bisericească a românilor, a fost destul de refractor la dimensiunea „spirituală”, fapt care i se va reproșa de către reprezentanții noii generații. Pentru marele istoric totul era subminat ideii de națiune. Într-un articol din 1924, intitulat Elementele culturii românești. Originea și caracterul lor, Iorga arată de unde provine cultura românească: „Din sufletul rasei adaptate la mediu și formate printr-o dezvoltare istorică de două mii de ani”.

Un capitol distinct în opera lui N. Iorga îl constituie articolele, studiile și monografiile dedicate istoriei ecleziastice. Numărul lor este de-a dreptul impresionant și acoperă cîteva teme importante: trecutul instituțiilor ecleziastice, rolul Bisericii în istoria românilor, legăturile Bisericii românești cu alte Biserici.

Din prima direcție trebuie amintită, în primul rând, lucrarea în două volume, cu peste 900 pagini, Istoria Bisericii românești și a vieții religioase a românilor (prima ediție în 1908—1909 și a doua în anii 1928—1930), operă alcătuită pe baza documentelor și studiilor istorice ale autorului de pînă la acea dată, la care se adaugă consultarea arhivelor de la un „foarte mare număr de mănăstiri și biserici”, care i-au dat „lămuriri bibliografice și note artistice”.

Iorga a căutat să analizeze la un loc cele trei Biserici, din Muntenia, din Moldova și din Transilvania. „Istoria bisericească a românilor constă — afirmă N. Iorga — din neconținutul joc de înrîuriri culturale, de mișcări în domeniul ideilor, de schimburi de conștiință, de colaborarea pe teren cultural —cu țintă religioasă osebitoare, în tot cuprinsul neamului. E urmărirea pe bază națională, în hotare naționale, în condiții sufletești naționale a legăturilor acelora dintre oameni ca suflete vii răspunzătoare, datorite cu nemurire”.

Merită amintite studiile sale dedicate Muntelui Athos în legătură cu Țările noastre (București, 1914), Ceva din legăturile domniilor românești cu Ierusalimul (București, 1932), Vieți de sfinți (București, 1934), Fundațiile domnilor români în Epir (București, 1914), Fundațiile religioase

ale domnilor români în Orient (București, 1914), Portretele domnilor noștri la Muntele Athos (București, 1928), Legăturile românești cu muntele Sinai (București, 1932). Nu-i mai puțin adevărat că Biserica, cu rolul ei uriaș în viața Țărilor românești, se regăsește în toate lucrările de sinteză ale lui N. Iorga, atât de istorie românească, asupra cărora am insistat mai înainte, cât și de istorie literară.

Un alt aspect important este prezentat de către Nicolae Iorga, în susținerea conferințelor sale, și se discutau diferite probleme politice, sociale sau religioase. Poate cel mai interesant aspect al participării acestora este angajamentul religios sau politic total diferit al conferențiarilor, de la extrema stângă, până la cea de dreapta, acoperind practic întregul spectru politic din perioada interbelică. Acest lucru demonstrează, încă o dată, toleranța culturală, religioasă și politică încurajată de profesorul Nicolae Iorga în cadrul cursurilor de vară, indiferent de opțiunile adoptate la un moment dat de conferențieri.

Este limpede că Iorga era interesat, cu precădere, de participarea specialiștilor, a persoanelor calificate într-un domeniu sau în altul, pe linia specificității României, într-o Europă bulversată, în detrimentul discursurilor sforăitoare și ineficiente ale unor politicieni populiști. Printre conferențieri s-au numărat și nouăsprezece clerici, majoritatea ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, dar și preoți de mir, mulți dintre aceștia viitori deținuți politici (șase persoane). Acest lucru ne poate pune pe gânduri, inclusiv pentru faptul că, dacă ar fi trăit, ar fi fost posibil ca și profesorul Nicolae Iorga să fi fost deținut politic. Nu de alta, dar și alți prim-miniștri, precum Iuliu Maniu și Constantin Argetoianu, au ajuns în închisorile comuniste, sfârșindu-și acolo zilele în condițiile cunoscute.

La fel de interesant este și faptul că, într-un fel sau altul, unii clerici au trecut printr-o experiență de ordin militar. În rândurile acestor clerici întâlnim: trei academicieni, un secretar de stat, doi secretari generali la Ministerul Instrucțiunii și Cultelor, un consilier cultural la Arhiepiscopia Bucureștilor, un prim-efor al Bisericii Ortodoxe Române, un mitropolit, doi arhimandriți, un director în cadrul Fundației Regale „Regele Mihai”, iar dintre aceștia paisprezece erau profesori universitari și patru profesori secundari. Iar ca tabloul să fie și mai semnificativ, numai doi dintre clerici erau preoți care slujeau în parohii rurale (Gheorghe I. Cotenescu și Florian Stănescu-Gighera).

Studiile lui N. Iorga, ce porneau de la cunoașterea documentelor și a realităților contemporane, nu aveau numai un scop științific, ci trebuia să aducă și un folos în marea luptă pe care o ducea omenirea pentru drept, și unele popoare pentru însăși existența lor.

Recunoscut ca o personalitate științifică de talie mondială, datorită numeroaselor sale lucrări în domeniul istoriei naționale și universale, opera lui Nicolae Iorga rămâne un exemplu strălucit pentru generația tânără și un îndemn că, mai presus de noi și de toate, stă ființa nemuritoare a Patriei și a Neamului. Pentru meritele sale deosebite în domeniul istoriografiei românești, unde a avut o contribuție fără egal, numele lui Nicolae Iorga se înscrie în Pantheonul civilizației românești și universale.

Bibliografie:

- Biserica noastră și cultele minoritare. Marea discuție parlamentară în jurul Legii cultelor – 1928, studiu introductiv de Constantin Schifirneț, București, 2000
- Bold, Drd. Metodiu-Florian, Biserica Ortodoxă Română-Biserica națională în perioada interbelică, în T.V., anul XIX (LXXXV), (2009), nr. 5-8
- Enache, George, Ortodoxie și putere politică în România contemporană, Ed. Nemira, București, 2005
- Iorga, Nicolae, Generalități cu privire la studiile istorice, ediția a III-a, București, 1944.
- Idem, O viață de om așa cum a fost, I, București, 1934.
- Ivănescu, D., Nicolae Iorga, istoric al românilor, în M.M.B., anul LXVI, nr. 5-6, octombrie-decembrie, 1990.
- Oțetea, Alexandru, N. Iorga, istoric al românilor, în „Studii”, tom. 18, 1965, nr. 6.
- Petrescu, Radu, Conferențiarilor clerici invitați de Nicolae Iorga la Vălenii de Munte, în T.V., anul XXIII (LXXXIX), nr. 5-8, mai-august, 2013.
- Smeu, Georgeta, Dicționar de Istoria Românilor, Editura Trei, București, 1997
- Stănescu, Eugen, Contribuții la biografia de istoric a lui N. Iorga, în „Studii”, nr. 6, 1965.

Spiritualitate și cultură românească. Familia creștină

*Prof. Repciuc Alina,
Școala Gimnazială nr. 1 Dorohoi, Botoșani*

Familia creștină este binecuvântare și icoană a iubirii lui Dumnezeu pentru umanitate, un spațiu sacru al lucrării harului Preasfintei Treimi, orientat spre viață și iubire eternă. În familie, relația părinți-copii se înțelege mai ales din perspectiva relației omului cu Dumnezeu. Copiii nu se nasc doar pentru o viață terestră, ci se nasc și ca să poată deveni, prin Botez, fii ai lui Dumnezeu după har (cf Ioan 1, 12-13) și să dobândească viața veșnică din Împărăția Preasfintei Treimi. De aceea, creșterea copiilor trebuie realizată cu iubire părintească și responsabilitate deplină, prin rugăciune și educație pentru fapte bune. Cu ajutorul părinților și al celorlalți membri ai familiei, copilul își formează prima imagine despre lume și societate, învață credința în Dumnezeu și cultivă dragostea și respectul față de semenii.

Caracterul copiilor nu se formează doar prin cuvinte și activități, ci și prin exemplul de viață al părinților. Legătura armonioasă cu părinții, intensă la vârsta copilăriei, este componenta principală a formării lor. Dimpotrivă, lipsa armoniei în relațiile dintre părinți influențează negativ întreaga viață a copiilor.

Autoritatea părinților nu trebuie să se întemeieze pe constrângere sau violență, ci pe iubire, dialog și sprijin. Conținutul și calitatea comunicării dintre părinți și copii constituie cheile reușitei educației creștine. Familia creștină, compusă din bărbat, femeie și copii, reprezintă spațiul intim cel mai de preț pentru cultivarea iubirii conjugale, părintești, filiale și frățești. Lipsa de iubire și de comuniune în familie duce la înstrăinare între membrii acesteia, la violență conjugală și domestică, la divorț, la alcoolism, la abandon școlar etc., cu efecte dramatice pentru copii.

Îndeosebi, în societatea contemporană agitată și în rapidă schimbare, care exercită o presiune puternică asupra copilului prin multiple noutăți și tentații, dialogul părinților cu fiul sau cu fiica lor, în vederea înțelegerii corecte a valorilor, este deosebit de necesar. Copilul nu este chemat să urmeze în viață un drum întâmplător, ci trebuie să-și aleagă propriul drum dintr-o mulțime de posibilități care i se oferă. În societatea secularizată de astăzi, aflată în criză economică, morală și spirituală, în care familia creștină se confruntă cu grave probleme de ordin financiar și social, moral și spiritual, apărarea, promovarea și consolidarea instituției sacre a familiei pe temelia valorilor evanghelice perene trebuie să fie o misiune permanentă a Bisericii și o responsabilitate a societății în ansamblul ei.

Anul 2016, declarat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române An omagial al educației religioase a tineretului creștin ortodox și Anul comemorativ al Sfântului Ierarh Martir Antim Ivireanul

și al tipografilor bisericești, este un bun prilej pentru evidențierea unor repere spirituale, ca lumini pentru viață, constituind un act de mărturisire a identității familiei autentice și a tradiției învățământului românesc, care a început în școlile înființate de Biserică.

Cu prilejul Duminicii Părinților și a Copiilor, îi îndemnăm pe părinți să acorde mai mult timp copiilor, să-i ajute să-și păstreze sănătatea sufletească și trupească, să cultive libertatea de a face binele și de a aduce bucurie celor din jurul lor. Pe copii îi îndemnăm să își iubească părinții și să se roage pentru ei, întrucât prin ei Dumnezeu le-a dăruit viața și tot prin ei îi ajută să-și împlinească vocația lor de-a crește spiritual în iubire față de Dumnezeu și de oameni.

S-a mai spus că omul este creat pentru viața în societate (de obște), adică pentru a trăi împreună cu semenii săi: „Și a zis Domnul Dumnezeu: nu este bine să fie omul singur; să-i facem ajutor potrivit pentru el” (Fac. 2,18). Cea dintâi formă a vieții de obște este tocmai familia. Pe familie se întemeiază apoi toate celelalte forme de viață obștească.

Dar familia nu este numai simburile din care crește obștea (societatea) omenească, ci ea este și cel dintâi așezământ de creștere morală a omului, neapărat necesar pentru bunăstarea societății. Familia este rasadnița de virtuți și izvor de întărire morală. În sânul ei își primește copilul primele îndrumări de viață, care îi rămân întipărite în suflet pentru totdeauna. Căci, dacă temelia bunei creșteri a copilului este dragostea și înțelegerea firii sale, lucrul acesta se face mai întâi și cel mai bine în familie. Numai părinții au dragoste față de copiii lor în măsura cea mai mare și numai ei au prilej potrivit și îndelungat să înțeleagă deplin firea fiecărui copil al lor.

Pentru a-și putea îndeplini cum se cuvine lucrarea ei, de a crește oameni cinstiți în orice privință, familia creștină trebuie să se călăuzească după îndrumările morale sănătoase care se găsesc în învățătura sfintei noastre Biserici Ortodoxe, păstrătoarea adevărurilor veșnice.

Pe lângă părinți și copii, familia mai cuprinde și pe celelalte rude, oricât de depărtate. De aceea, toate rudele trebuie să se iubească, să se respecte și să se ajute, iar felul acesta de viață să pătrundă în toată societatea omenească, adică în marea familie a neamului omenească. În această mare familie a omenirii, care, după învățătura creștină, are ca Tată pe Dumnezeu, toți oamenii sunt frați între ei, prin Hristos.

Așadar, familia creștină trebuie să fie vatră în care focul dragostei să nu se stingă niciodată și de la care să se încălzească omul și obștea omenească.

Bibliografie:

- Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. III, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.
- Pr. prof. dr. Ilie Moldovan, *În Hristos și în Biserică. Adevărul și frumusețea căsătoriei*. Teologia iubirii, Alba Iulia, 1996.
- John Meyendorf, *Căsătoria, perspectivă ortodoxă*, Editura Renașterea&Patmos, Cluj-Napoca, 2012.

Mihai Eminescu

*Prof. Nae Mihaela,
Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș*

„Citește! Numai citind mereu, creierul tău va deveni un laborator nesfârșit de idei și imagini” (Mihai Eminescu)

„Lumea toata-i trecătoare
Oamenii se trec și mor

.....

Numai poetul,
Ca păsări ce zboară
Deasupra valurilor,
Trece peste nemărginirea timpului.”

(Numai poetul – M. Eminescu)

După ce trec Sărbătorile de iarnă se simte în sufletul nostru, în aer, în timp, apropierea Zilei naționale Mihai Eminescu. O emoție ciudată, ceva sacru, profund, plutește în atmosferă.

Spre miezul unei nopți de ianuarie 1850, în casa căminarului Gheorghe Eminovici și a Ralucăi Jurascu, când nu se mai auzea niciun foșnet de-al oamenilor, vântul, paznicul ce veghea taina acelei nopți, cobora pe un val de zăpadă un înger din înălțimea înstelată. Era îngerul Domnului, care poposise la acea casa pentru a dăruii micuțului abia născut darul Sau cel mai de preț: Suferința. A vrut să-l sărute pe frunte, dar n-a îndrăznit, s-a aplecat cu evlavie și a sărutat picioarele copilului care avea să devină cel mai mare fenomen uman care s-a născut în spațiul carpato-pontic pe parcursul unui interval de timp de doua milenii.

Pe 15 ianuarie în fiecare am îl sărbătorim pe Omul care a dăruit poporului român cea mai mare operă literară, cea mai mare Creație care a izvorât din sufletul și mintea unei ființe omenești, pe acest pământ. Sărbătorim cea mai mare minte pe care a ivit-o și-o va ivi vreodată, poate, pământul românesc. Eminescu poate fi considerat un dar al lui Dumnezeu către poporul român.

Viitorul poet, de câte ori și-a adus aminte de copilăria de la Ipotești, a scris despre rătăcirii singuratice prin pădurile din jur, aproape niciodată despre frați, surori, părinți. În mijlocul unei familii numeroase copilul era singuratic și imaginativ.

Școala o realizează în perioada anilor 1858-1866 la Cernăuți, iar liceul internat din Rădăuți. În perioada întreruperii liceului el a ocupat câteva mici funcții: sufleur la teatru, copist la primărie sau se plimba prin țară cu o trupă ambulatorie de teatru.

Anul 1866 este cel al primelor manifestări literare, când profesorul sau de limba română Aron Pumnul moare, iar elevii scot o broșură intitulată „Lăcrămioarele învățăceilor gimnaziști”, unde Eminescu publică prima sa creație „La mormântul lui Aron Pumnul”.

La puțin timp va publica la Pesta poezia „De-aș avea” în revista „Familia” condusă de Iosif Vulcan cel care-i va schimba numele din Eminovici în Eminescu.

Între 1866-1869 își continuă activitatea teatrală, ocazie cu care ia contact cu specificul locurilor, cu oamenii și felul de a fi al acestora, cu folclorul ținuturilor respective notându-și adesea într-un caiet personal lucrurile mai deosebite.

La acea vârstă Eminescu „Era o frumusețe ! O figură clasică încadrată de niște plete mari negre; o frunte înaltă și senină, niște ochi mari – la aceste ferestre ale sufletului se vedea bine că cineva este înăuntru”.

Până la această perioadă Eminescu se afirma ca un poet în toată puterea cuvântului cu creații de înaltă ținută artistică, de un înflăcărat patriotism (Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie, Junii corupți).

Perioada 1869-1874 este cea a studiilor la Viena și Berlin, urmând facultatea de drept și filologie. De asemenea această perioadă este cea a prietenii legate de I. Slavici și tot atunci se va consolida prietenia cu iubita lui V. Micle. Întors în țară se va stabili la Iași, unde va desfășura o bogată activitate culturală, fiind director la biblioteca, ziarist, profesor și revizor școlar. În această din urmă calitate îl va cunoaște pe Ion Creangă, între cei doi legându-se o strânsă și frumoasă prietenie.

Perioada studiilor din străinătate și în continuare încă vreo doi ani de activitate în țară constituie etapa afirmării personalității artistice (Floare albastră, Revedere, Ce te legeni?, Dorința, Călin (File din poveste), Sara pe deal, Lacul, La mijloc de codru etc).

După 1877 Mihai Eminescu se mută la București unde va rămâne până la sfârșitul vieții și se va dedica activității gazetărești, fiind redactor principal la ziarul Timpul. Activitatea grea, epuizantă făcută aproape de unul singur la acel ziar îi va agrava boala.

Ultima etapă a creației sale este cea cuprinsă între 1877-1883 și este cea a DESĂVÂRȘIRII ARTISTICE. Acum apar marile capodopere: Scrisorile, Luceafărul (capodopera creației eminesciene), Mai am un singur dor, Glossă, Pe lângă plopul fără soț... Romantic prin operă și prin existență, Eminescu a fost sortit să nu beneficieze, după moarte, de destinul Luceafărului cu care s-a identificat și dacă a strălucit „nemuritor” nu i-a fost dat să fie și de o strălucire „rece”.

Deși într-o viață atât de scurtă, de numai 39 de ani, flacăra vie a marelui poet a ars dens lăsând posterității o operă de neegalat.

Bibliografie:

- Mihai Eminescu, Poezii, Editura Jurnalul Național, București, 2010;

- D.Caracostea, Arta cuvântului la Eminescu, Editura Junimea, Iași, 1980;
- George Călinescu, Opera lui Mihai Eminescu, 2 vol., București, 1969-1970;
- George Călinescu, Viața lui Mihai Eminescu, Editura Minerva, București, 1989;
- L. Galdi, Stilul poetic al lui Mihai Eminescu, București, 1964;
- Tudor Vianu, Poezia lui Eminescu, Editura Albatros, București, 1930.

Nicolae Iorga: „Țara de Sus”

Prof. Gîlcă Claudiu,
Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș

Nicolae Iorga (1871-1940) este unul dintre cei mai importanți istorici, scriitori și politologi români, al cărui impact asupra culturii și istoriei naționale a fost considerabil. Pe parcursul unei cariere impresionante, Iorga a studiat și a reflectat asupra identității naționale românești, având un interes deosebit pentru „Țara de Sus”, o regiune simbolică a spiritualității și tradițiilor românești. „Țara de Sus” a fost pentru Iorga nu doar o unitate geografică, ci și un concept spiritual și cultural, ce reflectă esența unei națiuni. În cadrul acestui eseu, vom explora importanța „Țării de Sus” în viziunea lui Iorga, analizând legătura sa profundă cu vatra, spiritualitatea și cultura românească.

Pentru Nicolae Iorga, „Țara de Sus” era o zonă de referință, un simbol al continuității tradițiilor românești, al legăturii adânci dintre om și pământ. „Vatra” – adică locul în care se naște comunitatea, dar și locul în care aceasta își află rădăcinile spirituale – reprezenta pentru Iorga esența ființei naționale. Acesta observa că, în România, fiecare familie, fiecare comunitate avea propria vatră, simbolizând nu doar locul unde se trăia, dar și unde se transmiteau învățăturile, obiceiurile și tradițiile din străbuni.

„Țara de Sus” reflecta astfel viziunea despre o Românie profund ancorată în tradiție, o Românie a satului românesc care, prin legătura cu pământul, păstra, de fapt, însăși esența identității naționale. La Iorga, vatra nu era doar o simplă locuință, ci o metonimie a poporului român, un loc în care se cultivau valorile culturale autentice. În aceste vatrai, valorile morale și sociale fundamentale ale poporului român – cinstea, respectul față de natură, muncitorismul – erau transmise din generație în generație, iar fiecare comunitate devenea o celulă a culturii naționale.

„Țara de Sus” nu poate fi înțeleasă fără o profundă reflecție asupra spiritualității românești. Nicolae Iorga avea un respect deosebit pentru tradițiile religioase ale românilor, mai ales pentru rolul Bisericii Ortodoxe în formarea conștiinței naționale. În viziunea sa, religia ortodoxă constituia un fundament al spiritualității românești, un element ce unifica poporul și care a jucat un rol esențial în formarea identității naționale.

Iorga observa că în „Țara de Sus” bisericile nu erau doar locuri de cult, ci și centre ale vieții sociale, spirituale și culturale. Aici, oamenii nu doar că își exprimau credința, dar învățau despre istoria și cultura poporului lor, învățături transmise prin icoane, prin cântările bisericești și prin predici. În acest sens, spiritualitatea românească a fost strâns legată de permanența „Țării de Sus”, iar biserica și tradițiile religioase au contribuit, prin rămânerea lor nealterată, la păstrarea identității naționale a românilor.

De asemenea, Iorga sublinia că, în „Țara de Sus”, spiritualitatea nu se reducea doar la religie, ci era un mod de viață, un ansamblu de practici ce adânceau legătura între om și divinitate, dar și între om și natură. În această regiune, spiritualitatea înflorea în fiecare colț al satului, fiind înrădăcinată în obiceiurile străvechi, în mitologia populară și în sărbătorile tradiționale.

Cultura românească în „Țara de Sus” reprezenta o continuare firească a viziunii lui Iorga despre națiune și identitate. În acest context, „Țara de Sus” devine un teren fertil pentru păstrarea și dezvoltarea tradițiilor culturale românești. Iorga era profund preocupat de protejarea patrimoniului cultural național, iar în acest sens, „Țara de Sus” simboliza un refugiu al culturii autentice românești. În viziunea sa, în această zonă geografică se păstraau formele pure ale folclorului, ale artei populare și ale meșteșugurilor tradiționale.

Scrierile lui Iorga sunt pline de referiri la obiceiurile de la țară, la meșteșugurile tradiționale, la cântecele și dansurile populare care constituiau legătura directă dintre români și istoria lor. În „Țara de Sus”, cultura nu era doar un produs intelectual, ci o practică vie, înrădăcinată în viața cotidiană. Iorga sublinia că, prin păstrarea acestor tradiții, românii nu doar că își protejau trecutul, dar își consolidau și viitorul cultural, construind o națiune puternică pe temelii solide.

În acest cadru, Iorga devenea un adevărat apărător al culturii tradiționale, având convingerea că, pentru a înțelege cu adevărat spiritul național românesc, era necesar să se înțeleagă legătura indisolubilă între om, pământ și tradiție. De asemenea, Iorga era un susținător al educației naționale, fiind convins că o națiune educată în spiritul tradițiilor sale va putea face față provocărilor vremurilor moderne.

Nicolae Iorga a avut o viziune complexă asupra „Țării de Sus”, în care vatra, spiritualitatea și cultura românească erau elemente fundamentale ale identității naționale. În scrierile sale, Iorga subliniază importanța păstrării tradițiilor și a legăturii strânse dintre om și pământ, între care Biserica Ortodoxă joacă un rol esențial. „Țara de Sus” devine astfel un simbol al rezistenței spirituale și culturale a românilor, un loc unde trecutul se întâlnește cu prezentul pentru a da naștere unei culturi vii și autentice. Nicolae Iorga rămâne un model al înțelegerii adânci a spiritualității și culturii românești, iar învățăturile sale continuă să inspire generații de români în căutarea propriului loc în istorie.

Bibliografie:

- Iorga, Nicolae. „Istoria românilor”. Editura Univers Enciclopedic, 1996.
- Iorga, Nicolae. „Studii istorice și literare”. Editura Științifică și Enciclopedică, 1980.
- Iorga, Nicolae. „România, ieri și azi”. Editura Albatros, 1995.
- Bărbulescu, Ioan. „Nicolae Iorga: viața și opera”. Editura Humanitas, 2008.
- Păcuraru, Constantin. „Nicolae Iorga și spiritualitatea românească”. Editura Academiei Române, 2002.

Dimitrie Pompeiu- geniu al matematicii botoșănene

*Prof. Condrea Adina-Silvia,
Liceul Tehnologic „Ștefan cel Mare și Sfânt” Vorona, Botoșani*

Dimitrie Pompeiu este una dintre personalitățile remarcabile ale matematicii românești, cunoscut pentru contribuțiile sale semnificative în domeniul analizei matematice, al geometriei și al topologiei. Născut pe 4 martie 1873 în satul Broscăuți, astăzi în județul Botoșani, Pompeiu a crescut într-un mediu intelectual stimulat, care a fost esențial în formarea sa ca om de știință. De-a lungul carierei sale, el a reușit să îmbine cercetarea științifică cu activitatea didactică, influențând generații întregi de matematicieni.

După finalizarea studiilor liceale la Botoșani, Dimitrie Pompeiu a urmat cursurile Universității din Iași, unde a studiat matematica sub îndrumarea unor profesori de renume. A obținut diploma de licență în 1896 și, în scurt timp, a devenit asistent universitar. Ambiția și talentul său

l-au determinat să își continue studiile în străinătate, unde a avut ocazia să interacționeze cu mari matematicieni europeni. A obținut doctorate la Universitatea din Paris, aprofundându-și cunoștințele în domeniile care aveau să devină pasiunile sale de-o viață.

Contribuțiile lui Pompeiu la matematică sunt variate și semnificative. Una dintre cele mai notabile lucrări ale sale este legată de funcțiile analitice și de teoria integrabilității. A adus contribuții importante în studiul funcțiilor de variabilă complexă, dar și în analiza reală, abordând probleme complexe legate de continuitate și de derivabilitate. Teorema Pompeiu, care afirmă că o funcție continuă pe un interval poate fi aproximată de funcții uniforme, a fost un pas important în dezvoltarea teoriei analitice.

Un alt domeniu în care Pompeiu a excelat este geometria. Studiile sale în acest domeniu au dus la formularea unor concepte inovatoare, care au influențat profund înțelegerea geometriei moderne. A contribuit la dezvoltarea geometriei diferențiale, un subdomeniu care se ocupă cu studiul formelor și structurilor geometrice prin intermediul calculelor diferențiale. Lucrarea sa "Geometria diferențială" este considerată o referință de bază în acest domeniu.

Dimitrie Pompeiu a fost un mare promotor al educației matematice în România. Ca profesor universitar la Universitatea din București, el a avut un impact semnificativ asupra formării tinerilor matematicieni. Cursurile sale erau cunoscute pentru rigurozitatea și claritatea expunerii, dar și pentru abilitatea sa de a stimula gândirea critică în rândul studenților. A fost un mentor dedicat, care a inspirat multe generații de matematicieni să își urmărească pasiunile și să contribuie la dezvoltarea științei.

Pe lângă activitatea didactică, Pompeiu a fost implicat în organizarea și promovarea cercetării matematice în România. A fost unul dintre fondatorii Societății de Științe Matematice din

România, o instituție care a jucat un rol crucial în dezvoltarea matematicii în țară. Această organizație a contribuit la facilitarea colaborării între matematici, promovând schimbul de idei și cercetări. De asemenea, a fost implicat în organizarea de conferințe și simpozioane, care au adus împreună specialiști din diverse colțuri ale lumii.

Un aspect remarcabil al lui Dimitrie Pompeiu este că, pe lângă contribuțiile sale teoretice, el a fost și un practician al matematicii. A aplicat conceptele matematice în diverse domenii, cum ar fi fizica și ingineria, demonstrând astfel relevanța matematicii în viața cotidiană și în dezvoltarea tehnologică. Aceste aplicații practice au contribuit la consolidarea poziției matematicii ca disciplină fundamentală în științele exacte.

Un alt domeniu în care Pompeiu a avut un impact semnificativ este teoria probabilităților. A realizat studii aprofundate în acest domeniu, contribuind la dezvoltarea unor metode statistice și probabilistice care sunt folosite și astăzi. Teoriile sale au fost esențiale în înțelegerea fenomenelor aleatorii și în aplicarea acestora în diverse domenii, cum ar fi economia și științele sociale.

Pe lângă realizările sale științifice, Dimitrie Pompeiu a fost un om de cultură și un susținător al valorilor umaniste. A avut un interes profund pentru literatură, filosofie și artă, considerând că matematica nu poate fi separată de contextul cultural în care se dezvoltă. Această viziune holistică asupra cunoașterii l-a ajutat să își îmbogățească perspectiva asupra științei și a contribuit la formarea unei mentalități deschise și curioase în rândul studenților săi.

Dimitrie Pompeiu a fost recunoscut atât în țară, cât și în străinătate pentru contribuțiile sale remarcabile la matematică. A fost membru al unor academii de știință prestigioase, iar lucrările sale au fost citate și apreciate de matematicieni de renume din întreaga lume. Această recunoaștere internațională a subliniat importanța muncii sale și a sporit vizibilitatea matematicii românești pe scena globală.

De asemenea, influența lui Pompeiu se resimte în educația matematică actuală. Metodele și conceptele pe care le-a dezvoltat continuă să fie studiate și aplicate în cadrul universităților din România și nu numai. Moștenirea sa științifică rămâne un simbol al excelenței în cercetare și educație, inspirând tinerii matematicieni să își urmeze visurile și să contribuie la avansarea cunoașterii.

În concluzie, Dimitrie Pompeiu reprezintă o figură emblematică în istoria matematicii românești, ale cărei contribuții au avut un impact durabil asupra domeniului. Prin cercetările sale inovatoare, prin activitatea didactică dedicată și prin promovarea colaborării în cercetare, el a lăsat o amprentă de neșters în peisajul științific românesc. Moștenirea sa continuă să inspire și să influențeze generații întregi de matematicieni, subliniind importanța matematicii ca disciplină esențială în înțelegerea lumii inconjurătoare. Dimitrie Pompeiu rămâne un simbol al excelenței și dedicării în știință, un adevărat ambasador al matematicii românești pe plan internațional.

Bibliografie:

- Bîrsan Temistocle; Țiba Dan (2006): "One hundred years since the introduction of the set distance by Dimitrie Pompeiu".
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Dimitrie_D._Pompeiu
- <https://www.cs.ubbcluj.ro/profesor-dimitrie-pompeiu/>
- <https://www.primaria-broscauti.ro/dimitrie-d-pompeiu/>

Câmpul Semantic al corporalității în opera eminesciană

Prof. Pîrvu Simina,
Liceul Tehnologic „Dacia” Caransebeș

Despre Mihai Eminescu s-au scris nenumărate cărți, articole, eseuri etc. referitoare la opera sa poetică (motive, teme, semnificații ale textului), dar și la proza acestuia. Lucrarea de față aruncă o privire asupra unui volum apărut în 2015, *Eminescu. Versuri din manuscrise*, ediție de Ioana Bot și Cătălin Cioabă. M-am axat asupra câmpului semantic al corporalității, alegând câteva cuvinte ce au multe intrări în volum și au constituit, în același timp, și motive importante ale operei eminesciene. Am notat atât sensul propriu al termenului, cât și sensul figurat al acestuia, precum și dacă este element component al unor locuțiuni și figuri de stil.

BRĂȚ s.n. Segment al membrului superior cuprins între cot și umăr; partea de la umăr până la încheietura mâinii; *p. ext.* membrul superior al corpului omenesc. *Unde ades de brațu-i în noaptea înstelată / Ședea pe stânca stearpă spuindu-i ghicitori.* VM 64/83. *După gât să-ți pun eu brațul.* VM 111/5. *Iar brațul meu cuprinde / Acel alb și blând grumaz.* VM 196/13. *(În contexte figurate) *Să răscolesc cu brațul oceanele ce-aleargă.* VM 65/119. *De-a pururi tare brațul ce cearc-a mă ucide.* VM 135/30. *(Mai ales la plural) *Singur să-ntinzi tu brațele nebune.* VM 78/3. *Și de-a brațelor strânsoare / Să mă frâng vicleană-n laturi.* VM 113/47. *Când lăsai brațelor mele / Mlădiosul tău mijloc.* VM 120/15. *Geaba îți mai porți [pe] brațe raiul dulcilor tăi sâni.* VM 170/25. *În veci dup-a ta umbră eu brațele să-ntind.* VM 180/39. *Doar brațele-ți de marmur în visul meu se-ntind.* VM 183/12. *Te desfaci de-a mele brațe, / Mai nu vrei și mai te lași.* VM 196/5. *Doar brațele-ți de marmur' în visul meu se-ntind.* VM 197/12. *(În contexte figurate) *Și vânturi uriașe cu tarile lor brațe / Stânci pe stânci să zidiască, și-un munte să înhațe.* VM 53/38. *Pe brațe de zapadă.* VM 65/103. *Și vânturi uriașe cu lungile lor brațe.* VM 67/153. *În văzduh cătând o umbră, întind brațele-n deșert.* VM 87/13. *Cu brațele-amândouă cătându-te-n deșert.* VM 159/12. *Pe cele două brațe întinse-a sfinte-i cruci.* VM 186/2. *Loc. adv. *În brațe* = cu brațele petrecute în jurul corpului cuiva (spre a-l strânge la piept sau spre a-l purta pe sus); îmbrățișare. *Am ținut și eu în brațe.* VM 128/10. *M-a zări fiind în brațe.* VM 145/27. *Luna tremură pin ceață / Și te află strânsă-n brață.* VM 157/24. *Te țin aievea-n brață, sau poate că visez.* VM 159/24. *Ah! cum nu te pot în brațe să te strâng în veci, în veci.* VM 169/11. *În zădar mă ții în brațe.* VM 181/13. *Când mlădiosul ei mijloc / Îl cuprindeam în brață.* VM 189/8.

- Forme gramaticale: sg. n. ac. **brațul**, pl. n. ac. **brațe, brațele, în brațe, în brață** (variație fonetică).

GEÂNĂ, gene, s. f. Fiecare dintre firisoarele de păr de pe marginea unei pleoape. *În ochii mari și negri profunda-le-ndoială / Abia pot s-o ascundă sub genele lor lungi.* VM 65/112. *Și când*

*genele-i se-mpreun, lângă ea se furișază. VM 84/9. Și de clipirea lungii gene. VM 85/15. Ochi-și pleacă pe sub gene. VM 88/10. Și când genele-i se-mpreun lângă ea se furișază. VM 106/13. De-al genei tale tremur nădejdea să mi-o prind. VM 180/40. De pe ochi ți se ridică / Languroasa lungă geană. VM 196/2. *(Înv. = pleopă a ochiului) Când somnul frate-al morții pe lume falnic zace / Cu genele-i închise, cu visele-i de pace. VM 40/10. Când de-osteneală geana-abia se ține. VM 83/1. Și ochii întorcându-i de lacrimi și de foc / Purtai pe-al genei tremur viața și noroc. VM 159/8. Tu ce mi-ai răpit viața cu-acea umbră de sub gene. VM 171/5. Doar genele-ți umbroase în visu-mi se ridic'. VM 183/18. Când mă privesc de sub umbroase gene. VM 205/5. *(Epanalepsă) Când geana-ncepe-a lăcrăma / Se-nseninează geana. VM 191/3,4.*

- Forme gramaticale: sg. n. ac. **geană, geana** ; sg. g. d. (clipirea lungii) **gene, genei**; pl. n. ac. **genele**.

MÎJLOC, *mijlocuri*, s. n. Parte a corpului omenesc cuprinsă între torace și șolduri; talie, brâu. *(Dublet accentual – **mijlóc**) Când lăsaî brațelor mele / Mlădiosul tău **mijloc**. VM 120/16. Când mlădiosul ei **mijloc**. VM 189/7.

MÂNĂ, *mâini*, s. f. Fiecare dintre cele două membre superioare ale corpului omenesc, de la umăr până la vârful degetelor, în special partea de la extremitatea antebrațului, care se termină cu cele cinci degete. *Nisipur'le pustiei s-arunc cu a mea mână. VM 52/11. Pe loc să se înșire sub mâna ta cea dalbă. VM 53/34. Și mâna-i tremurândă boțeste-involuntară. VM 65/113. Nisipul din pustie pot să-l arunc c-o mână. VM 66/127. A dimineții stele sub mâna ta cea albă. VM 67/149. O lopată de țărână... Mâna ce au dorit toate. VM 69/19. Ca marmura de albă și mânilor de ceară. VM 82/3. Și mâna-ntind să simt dac-adevăru-i. VM 83/9. În veci cu-aceeași mână el scrie pe părete. VM 97/7. Iar mâini subțiri și reci mi-acopăr ochii. VM 108/14. Tu cu mânilor-nceștate. VM 112/27. Toți cu mâinile în poale. VM 112/41. Mă vezi plângând cum suflu în mâinile-mi de frig. VM 114/20. Căci Armis ești născut, cu spada-n mână. VM 141/2. Cupido, un paj șăgalnic va ascunde cu-a lui mână. VM 168/33. Ea punând mâna la gură, ce cuvânt îi mai șoptește? VM 168/40. Și să mângâi cu-a mea mână de la tâmplă creții blonzi. VM 169/13. Și pe degetele mâinii și la alte-ncheieturi. VM 171/4. De voi clipi din ochi-mi, cu mâna semn de-oi face. VM 179/5. De treci cu mâna albă prin vișele de păr? VM 186/10. *(Diminutiv) Și coarnele li-ndoaie cu dulci mănute dalbe. VM 41/3. Prin pletele lui negre ea-și strecură adânc / Mănutele-i de ceară. VM 68/183. Ținut de-o mănuta de mândră crăiasă. VM 126/16.*

*(Construcții metaforice) *Demonul crud și [i]ronic al minciunei ș-a-nșelării / În fiecare din oameni mâinile-și freacă răsând. VM 70/42. În veci a vremii mână tot șterge c-un burete. VM 97/8. Același șir de patimi s-a tors și s-a retors / De mâinile uscate a vremii-mbătrânite. VM 175/15. * Cantitate mică din ceva, atât cât încapă în palmă. ◇ (Ca epitet, precedând termenul calificat, de care*

se leagă prin prep. „de”, indică proporții foarte mici) *Spre-a le-o da lor... Ei căta-vor **mâna** de țărână, tina*. VM 71/74. *(În contexte figurate) *Și totuși [nici o] strângere de **mână***. VM 78/10. *(Frazeologism) ♦ *a pune mâna (pe cineva)* = a) a prinde, a înșfăca (pe cineva); b) a găsi pe cel de care ai nevoie. *De-l găsiți pe-acest mișel / Puneți **mâna** atunci pe el*. VM 80/42. ♦ = a atinge *Te ferește să pui **mâna** / Tu pe ea*. VM 81/53. ♦ *mână-n mână* = a se ține de mână, a fi nedespărțiți. *Hai ș-om merge **mână-n mână***. VM 157/2.

- Forme gramaticale: sg. n. ac. **mână, o mână, mâna**, (diminutiv) **mănuță**; sg. g. d. (variație fonetică) **mânii**; pl. n. ac. **mâini, mâinile**, (variație fonetică) **mânile**, (diminutiv) **mănuțe, mănuțele**.

Bibliografie:

- DEX '98 *Dicționarul explicativ al limbii române*, ediția a II-a, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, Editura Univers Enciclopedic, București, 1998.
- Bot, Ioana, Cioabă, Cătălin, *Eminescu. Versuri din manuscrise*, Humanitas, București, 2015.

Mihai Eminescu – între credință și religie

*Prof. Dulma Daniela-Iuliana, Prof. Sava Mădălina-Oana,
Liceul Tehnologic Măcin, Tulcea*

Mihai Eminescu este recunoscut ca poetul național al României, iar operele sale continuă să aibă un impact asupra cititorilor din întreaga lume. Poezia sa, apreciată pentru lirismul său, romantismul profund și perspectivele filosofice, abordează frecvent teme complexe, inclusiv interacțiunea dintre credință și religie. În acest eseu, vom explora modul în care Eminescu investighează conceptele de credință și religie organizată, analizând viziunea sa asupra spiritualității, misticismului și experienței umane.

În primul rând, este esențial să oferim o scurtă prezentare a biografiei și creației lui Mihai Eminescu. Născut în 1850 la Botoșani, România, Eminescu a demonstrat un talent precoce pentru poezie și literatură. A urmat studii de filosofie și filologie la Universitatea din Viena, unde a fost influențat de diverse curente intelectuale, de la idealismul german la romantismul francez. După întoarcerea în țară, Eminescu s-a angajat activ în mișcările culturale și politice ale epocii, contribuind la evoluția literaturii române și susținând cauza independenței naționale.

Poezia lui Eminescu reflectă angajamentul său profund față de întrebările metafizice și dilemele existențiale. În multe dintre lucrările sale, el se confruntă cu conceptele de credință, existența divinității și sensul vieții. Poemele sale abordează frecvent teme precum dorul, disperarea și căutarea transcendenței într-o lume plină de suferință și efemeritate. Limbajul său este bogat în simboluri, alegorii și imagini religioase, împrumutând din diverse tradiții, inclusiv creștinismul, misticismul oriental și folclorul.

Una dintre cele mai cunoscute opere ale lui Eminescu, „Luceafărul”, ilustrează preocupările sale legate de dimensiunea spirituală a ființei umane. Poemul relatează povestea unei ființe cerești care coboară pe Pământ pentru a căuta iubirea, doar pentru a fi restricționată de limitele existenței muritoare. Prin imagini sugestive și un stil liric, Eminescu oferă o viziune asupra divinului care este atât atrăgătoare, cât și greu de prins, stârnind un sentiment de admirație și uimire în rândul cititorilor.

În eseuul său „Eminescu și credința”, criticul literar George Călinescu examinează relația complexă dintre poet și religie. Călinescu afirmă că poezia lui Eminescu reflectă un profund dor spiritual, dar și un scepticism față de religia organizată. Deși Eminescu este adesea legat de simbolism și teme creștine, opera sa depășește limitele religioase tradiționale, adoptând o viziune mai universală asupra credinței, ca o căutare personală și existențială.

Critica lui Eminescu la adresa religiei instituționalizate se evidențiază în poemul „Scrisoarea I”. Aici, poetul dezvăluie corupția, ipocrizia și decăderea morală a clerului, oferind o viziune sumbră

a unei biserici care s-a îndepărtat de adevărata sa misiune spirituală. Scepticismul lui Eminescu vizavi de religia organizată reflectă un climat cultural și intelectual mai larg al vremii sale, marcat de o deziluzie tot mai mare față de autoritatea instituțională și un interes reînnoit pentru spiritualitatea individuală. În ciuda ambivalenței sale față de religia organizată, poezia lui Eminescu emană un sentiment de transcendență și dor mistic. Viziunea sa asupra divinului depășește dogmele și ritualurile credințelor tradiționale, încorporând o înțelegere mai amplă a tărâmului spiritual. Explorarea credinței de către Eminescu trece dincolo de diferențele doctrinare și diviziunile sectare, căutând adevărurile fundamentale care stau la baza tuturor tradițiilor religioase. În eseu „Eminescu și religia”, filosoful Mircea Flonta argumentează că viziunea lui Eminescu asupra credinței depășește limitele religiei organizate, având o orientare spre o experiență mai personală și intuitivă a divinului. Flonta sugerează că poezia lui Eminescu poate fi văzută ca o formă de explorare spirituală, o căutare a unei legături mai profunde cu realitatea transcendentă ce depășește lumea materială. Devotamentul lui Eminescu față de credință și religie ridică întrebări esențiale despre natura credinței, despre rolul spiritualității în viața noastră și despre căutarea sensului în epoca modernă. Poezia sa ne provoacă să ne reconsiderăm percepțiile despre religie, invitându-ne să explorăm dimensiunile adânci ale existenței noastre intime și misterele universului. Prin examinarea complexității credinței și spiritualității, Eminescu deschide noi perspective de înțelegere și reflecție, îndemnându-ne să medităm asupra întrebărilor fundamentale care au frământat omenirea de-a lungul timpului.

În concluzie, poezia lui Mihai Eminescu ne oferă o viziune distinctă asupra relației dintre credință și religie, provocându-ne să ne gândim critic la concepțiile tradiționale și deschizând astfel noi orizonturi pentru explorarea spirituală. Depășind limitele doctrinei organizate și îmbrățișând o înțelegere mai profundă a credinței, opera sa ne împinge către o călătorie de autodescoperire și transcendență. Poezia sa, cu un caracter vizionar, continuă să inspire atât cititorii, cât și cercetătorii, reamintindu-ne de persistența spiritului uman și de căutarea neîncetată a sensului într-o lume plină de incertitudini. Moștenirea lui Eminescu ca poet al credinței și al spiritualității rămâne activă, oferind un far de speranță și iluminare într-o eră marcată de îndoieli și confuzie.

Bibliografie:

- Călinescu, George. "Eminescu și credința." Editura Minerva, București, 1972.
- Flonta, Mircea. "Eminescu și religia." Humanitas, București, 2006.
- Mihai Eminescu, "Luceafarul." Editura Litera, București, 2010
- Mihai Eminescu, "Scrisoarea I." Editura Minerva, București, 1985.

Mihai Eminescu: Poetul visului și al idealurilor

*Prof. Chirilov Nicoleta,
Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova*

Mihai Eminescu este considerat cu drept cuvânt „poetul național” al României și unul dintre cei mai mari scriitori ai literaturii universale. Creația sa literară, de o complexitate rar întâlnită, transcende granițele timpului, devenind un simbol al profundității gândirii și al frumuseții poetice. Lucrările sale sunt o fuziune între viziuni filozofice și mitologice, un limbaj bogat în imagini artistice și o tematică ce reflectă aspirațiile și contradicțiile fundamentale ale existenței umane. În acest eseu, voi analiza limbajul poetic al lui Eminescu, bogăția figurilor de stil și a imaginilor artistice, precum și viziunea sa asupra iubirii, naturii și a condiției umane, în contextul aprecierilor critice.

Unul dintre cele mai remarcabile trăsături ale operei lui Mihai Eminescu este limbajul său, care se distinge printr-o abundență de imagini artistice, metafore și simboluri ce conferă poeziilor sale o adâncire unică. Eminescu reînvie tradiția poetică a romantismului, dar și influențele filosofice, mai ales prin limba sa ce îmbină lirismul și adâncirea în realitatea esențială a lumii. Poeziile sale sunt o „fabricație” a imaginilor care reflectă o viziune profundă asupra iubirii, naturii și a idealului.

De exemplu, în celebra poezie „Luceafărul”, Eminescu folosește un limbaj atât de sofisticat și de vizual încât cititorul este transportat într-o lume mitologică, unde elementele naturale sunt ridicate la rangul de simboluri ce transcend realitatea pământească. „Pe când în lumea-ntunecată / Zăcea luceafărul măreț” este doar un început al unui univers poetic vast în care natura devine o alegorie a neîmplinirii. Luceafărul, asemenea unui ideal inaccesibil, simbolizează dorința profundă de transcendere și imposibilitatea de a atinge acest ideal într-o lume marcată de limita umanității.

La fel, în „Mai am un singur dor”, Eminescu folosește imagini din natură pentru a exprima dorul profund al subiectului liric, dorul unei iubiri ideale și imposibil de atins. „Și când o vânt de toamnă / Trecând, îmi simte umbra”, scrie poetul, îmbinând fragilitatea și efemeritatea naturii cu dorința unei iubiri de neînțeles. Aici, Eminescu reînvie un contrast între fragilitatea pământească și idealurile imposibile, iar prin simbolul vântului și al umbrelor, conferă poeziei un caracter melancolic și ușor de înțeles pentru cititorul contemporan.

Aceste exemple demonstrează modul în care Eminescu creează imagini poetice complexe și „transparente” care reînvie idealuri și dorințe imposibile. Poeziile sale sunt pline de simboluri ale iubirii și naturii, de mituri care vorbesc despre dorințe și suferințe adânci, dar și despre visuri care rămân, în cele din urmă, inaccesibile.

Opera lui Mihai Eminescu este, în esență, o reflecție asupra mării contradicții a existenței umane: dorința de a atinge idealul, de a trăi o iubire pură, dar și conștientizarea imposibilității acestui

lucru într-o lume marcată de limitări și efemeritate. Temele predominante din poezia eminesciană sunt iubirea neîmplinită, trecerea timpului și interacțiunea omului cu natura și divinitatea.

În „Luceafărul”, Eminescu explorează conflictul dintre dorința pământească a Cătălinei de a iubi un fiu al oamenilor și iubirea imposibilă dintre aceasta și Hyperion, un zeu căzut din ceruri. Hyperion este simbolul idealului inaccesibil, iar Cătălina devine simbolul iubirii pământești, limitată de natura umană. Poezia se încheie într-un mod tragic, dar, în același timp, înălțător, pentru că cele două iubiri nu se pot întâlni niciodată, iar idealul rămâne nerealizat. Cătălina se va căsători cu altcineva, iar Hyperion se va retrage în universul său divin. Aceasta este o lecție a imposibilității de a trăi iubirea pură într-o lume pământească, de a atinge idealul absolut într-o realitate limitată.

În „Sara pe deal”, Eminescu creează o atmosferă de melancolie, iar imaginea dealului devine un refugiu simbolic, unde eroul liric își poate găsi alinarea în fața realității dure. Poezia reflectă nostalgia și dorul unui ideal pierdut, iar natura devine o proiecție a stărilor sufletești ale subiectului. Natura eminesciană nu este doar un decor pentru acțiune, ci un actor esențial, care exprimă trăirile interioare ale personajului.

Opera lui Eminescu nu a rămas fără ecou în critica literară, iar evaluările asupra valorii sale au fost unanime. George Călinescu, în „Istoria literaturii române”, consideră că „Luceafărul” este „cel mai mare poem romantic al literaturii române și unul dintre cele mai importante din literatura universală”. Călinescu subliniază că Eminescu este un „poet al ideii”, căci fiecare poezie conține o meditație asupra existenței umane și asupra contradicțiilor acesteia. Poetul își construiește opera pe fundamente filosofice adânci și o combină cu o muzicalitate a limbajului care face ca versurile sale să rezoneze în sufletul cititorului. În viziunea sa, poezia eminesciană este o „fabricație a sensurilor” și o „căutare a absolutului”.

Titu Maiorescu, alt critic important, remarcă în opera lui Eminescu o „armonie desăvârșită între idei și formă”, și vorbește despre „limbajul nobil și pur” al acestuia, care depășește vulgaritatea vremii și se ridică spre idealul artistic. Maiorescu observă că poeziile lui Eminescu sunt impregnate cu o profundă viziune filosofică și cu o dorință de a înțelege sensul existenței. El consideră că poetul este în căutarea unui „absolut” care se află dincolo de realitatea materială.

În concluzie, Mihai Eminescu a reușit să îmbine, într-un mod unic, gândirea filosofică profundă cu sensibilitatea lirică. Limbajul său poetic, încărcat de imagini artistice, simboluri și metafore, este o adevărată comoară a literaturii românești, iar viziunea sa asupra iubirii, naturii și idealurilor neîmplinite a captat imaginația cititorilor din toate colțurile lumii. Criticii literari, precum Călinescu și Maiorescu, au recunoscut valoarea nemărginită a operei sale, iar Eminescu continuă să fie o sursă de inspirație și de reflecție profundă pentru generațiile contemporane. În ciuda trecerii decadelor, Eminescu rămâne un simbol al literaturii românești și un pilon de referință al poeziei universale.

Nicolae Iorga-viața și opera sa

*Prof. Pătrășcoiu Adriana,
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Tg. Jiu, Gorj*

Nicolae Iorga s-a născut în Botoșani la 5 iunie 1871, părinții fiind: tatăl, Nicu Iorga (avocat) și mama Zulnia (născută Arghiropol). Strămoșii lui Nicolae Iorga se pare că erau de origine aromână, veniți din zona Pindului, deși istoricul nu s-a identificat niciodată explicit și fără echivoc cu această etnie. Probabil din cauza luptelor balcanice nesfârșite de a revendica acest popor și istoria lui, istoricul a manifestat o rețineră în a-și însuși apartenența etnică explicit, însă în cartea autobiografică *O viață de om așa cum a fost* scriitorul neagă subtil legătura cu grecii și se mândrește că provine pe linie maternă din aristocrația bizantină și după tată direct din Munții Pindului. Totuși, detalii despre originile îndepărtate ale familiei rămân incerte: se zvonea că Iorga are rădăcini grecești; zvonul, încă susținut de istorici, a fost infirmat de Iorga, prin declarația: „Tatăl meu era dintr'un neam de negustori români mai târziu boieriți, din Botoșani, iar mama mea ieste fiica scriitoarei române Elena Drăghici, nepoata de soră a cronicarului Manolachi Drăghici și nepoata de fiică a lui Iordachi Drăghici, mare Vornic al Moldovei. Cu tot numele de Arghiropol, tatăl mamei mele, dintr'o familie venită din Rusia, din Basarabia, era fiul unei Miclește din Ținutul Tartarei, rudă cu Mitropolitul Sofronie Miclescu la care a și locuit într'un timp, și cu Mitropolitul Calinic.” Într-o altă declarație a recunoscut că Arghiropolii ar fi fost greci bizantini. Iorga a primit statutul de boier din partea tatălui, acesta permițându-i să accedă în politică.

În 1876, la vârsta de treizeci și șapte sau treizeci și opt de ani, tatăl moare din cauze necunoscute, lăsându-i pe Nicolae (născut în 1871) și pe fratele său mai mic George orfani; o pierdere pe care istoricul o va aminti în scrieri, cuprins de imaginea pe care o avea despre copilăria sa.

În 1878, a fost admis la Școala Marghian Folescu, unde excela la mai multe materii, profesorii permițându-i la vârsta de nouă ani să le predea colegilor istoria României.

A făcut gimnaziul și liceul (după 1881) la Colegiul Laurian din Botoșani, unde a obținut rezultate excelente, și, din anul 1883, a început să ofere meditații colegilor pentru a crește veniturile familiei. La vârsta de treisprezece ani, în timpul unei vizite la unchiul matern Emanuel „Manole” Arghiropol, și-a făcut debutul în presă în ziarul celui din urmă, *Romanul*, unde publica anecdote și editoriale despre politica în Europa. Anul 1886 a fost descris de Iorga ca fiind „catastrofa vieții mele de școlar în Botoșani”, deoarece a fost eliminat temporar pentru că nu salutase un profesor. Iorga alege să părăsească orașul și să se înscrie la Colegiul Național din Iași, fiind admis, primind bursă și fiind lăudat de director, filologul Vasile Burlă. Tânărul vorbea deja fluent franceza, italiana, latina și greaca, mai târziu referindu-se la studiile grecești ca fiind „cea mai rafinată formă a rațiunii umane”, însă o contribuție importantă în dezvoltarea sa multilingvistică a primit-o din partea unor profesori

specializați precum Alexandru Philippide (limba română), Alexandru Șuțu (limba franceză), Octav Teodorescu (limba germană) sau Xenofont Gheorghiu (limba latină).

La vârsta de șaptesprezece ani, Iorga a devenit mai rebel. Devenise interesat de activități politice, dar are convingeri cu care mai târziu va fi puternic împotrivă: auto-declarat marxist, Iorga a promovat revista de extremă stânga *Viața Socială* și a ținut prelegeri despre Capitalul. Văzându-se în pensionul „urât și dezgustător” al Colegiului Național, a încălcat regulile și a fost suspendat pentru a doua oară, pierzând bursa. Pentru a-și putea ajuta în continuare familia cu bani se reapucă de dat meditații. A fost din nou suspendat pentru că citea în timpul unei ore. Iorga a fost unul din cei mai buni absolvenți (cu media 9,24).

În 1888, Nicolae Iorga a trecut examenele Facultății de Litere a Universității din Iași, acordându-i-se mai târziu o bursă. A absolvit Universitatea din Iași într-un singur an cu diploma magna cum laude, apoi a continuat studiile universitare la Paris, Berlin și Leipzig, obținând doctoratul (1893) la numai 23 de ani.

Copil minune, polimat și poliglot, cu o activitate științifică prolifică, opera sa istorică cuprinde diverse domenii: monografiile de orașe, de domnii, de familii, istoria bisericii, a armatei, comerțului, literaturii, tipăriturilor, a călătoriilor în străinătate etc.

Câteva din publicațiile mai importante:

- Studii și documente cu privire la istoria românilor, în 25 volume (1901-1913),
- Istoria imperiului otoman în 5 volume (apărută în limba germană: *Geschichte des osmanischen Reiches*, 1908-1913),
- Istoria românilor în 10 volume (1936-1939).
- Ca literat, Nicolae Iorga a scris poezii, drame istorice (*Învierea lui Ștefan cel Mare*, Tudor Vladimirescu, Doamna lui Eremia, Sfântul Francisc din Assisi și altele),
- volume memorialistice (*Oameni cari au fost*, *O viață de om, așa cum a fost*).
- În 1903 a preluat conducerea revistei *Sămănătorul*.
- Ca istoric literar, a publicat:
- *Istoria literaturii române în secolul al XVIII-lea* (vol. I-II, 1901);
- *Istoria literaturii religioase a românilor până la 1688* (1904);
- *Istoria literaturii românești în veacul al XIX-lea, de la 1821 înainte*.
- *În legătură cu dezvoltarea culturală a neamului* (vol. I, 1907, vol. II, 1908, vol. III, 1909);
- *Istoria literaturii românești* (vol. I, 1925, vol. II, 1926, vol. III, 1933);
- *Istoria literaturii românești contemporane* (1934);
- *Istoria literaturii românești. Introducere sintetică* (1929).

Ca om politic, a fost cofondator al Partidului Naționalist-Democrat, în anii 1931-1932 Prim-ministru și Ministru al Educației Naționale. Membru al parlamentului în mai multe legislaturi, Iorga era un reputat orator, temut de adversarii săi politici.

În paralel cu contribuțiile sale științifice, Nicolae Iorga a fost un activist de centru-dreapta, ale cărui orientări politice au inclus elemente ale conservatorismului, naționalismului și agrarianismului. Deși în ultima parte a liceului a intrat sub influența marxismului, Nicolae Iorga a depășit acest episod în timpul universității, având să adere pentru scurt timp la grupul literar conservator Junimea. Nicolae Iorga a fost o figură centrală a Sămănătorului, revistă populistă și a fondat reviste conservatoare ca Neamul Românesc, Drum Drept, Cuget Clar și Floarea Darurilor. A militat în cadrul Ligii pentru Unitatea Culturală a tuturor Românilor.

A fost o figură proeminentă în tabăra pro-Antanta în timpul Primului Război Mondial, datorită susținerii cauzei românilor din Austro-Ungaria și a avut un rol politic important în România Mare în perioada interbelică. A inițiat campanii pentru a apăra cultura României. A stârnit controverse datorită retoricii antisemite. A fost adversar al Partidului Național Liberal și al Partidului Național Român.

S-a opus grupării fasciste Garda de Fier și, după o perioadă de cumpănire, s-a hotărât să îl susțină pe rivalul acesteia, Regele Carol al II-lea, intrând după dizolvarea tuturor celorlalte partide în partidul unic, de sorginte corporatistă și autoritaristă, Frontul Renașterii Naționale. Pentru că fusese implicat într-o dispută personală cu liderul Gărzii, Corneliu Zelea Codreanu, contribuind astfel fără voie la uciderea sa, Iorga și-a atras antipatia legionarilor. A rămas o voce independentă a opoziției după ce Garda a instaurat Statul Național-Legionar, fiind în cele din urmă asasinat de un comando legionar.

Moartea lui Iorga a generat consternare și a cutremurat comunitatea academică. După aflarea veștii asasinării lui Iorga, 47 de universități și academii din întreaga lume au arborat drapelul în bernă. Discursul funerar a fost ținut de istoricul francez exilat Henri Focillon, din New York, numindu-l pe Iorga „una dintre personalitățile legendare plantate, pentru eternitate, în pământul unei țări și în istoria inteligenței umane”. În țară, Garda de Fier a interzis plângerea sa în public, exceptând un necrolog în cotidianul Universul și o ceremonie ținută la Academia Română. Un ultim omagiu a fost adus de filozoful Constantin Rădulescu-Motru, care-l numea, în termeni asemănători celor folosiți de Focillon, „curajosul intelectual al națiunii”, „toată înțelepciunea și originalitatea unui geniu român”, „... a întrupat puterea de muncă intelectuală a neamului nostru în gradul cel mai înalt...”.

Trupul lui Iorga a fost îngropat la cimitirul Bellu din București, în aceeași zi cu funeraliile lui Madgearu. Cei prezenți, printre care se aflau politicieni și diplomați străini, au sfidat interdicția Gărzii de fier cu prezența lor. Ultimele texte ale lui Iorga, recuperate de tânărul său discipol G. Brătescu, au fost ținute de criticul literar Șerban Cioculescu și publicate la o dată ulterioară. Gheorghe Brătianu a preluat postul lui Iorga de la Institutul de Studii Sud-Europene și Institutul de Istorie a Lumii (reintitulat din 1941 Institutul Nicolae Iorga).

Nicolae Iorga a fost și va rămâne pentru totdeauna un mare istoric, publicist și om politic, un adevărat fenomen al vremii sale, spirit enciclopedic dotat cu o memorie uluitoare.

Bibliografie:

- Iorga Nicolae, O viață de om așa cum a fost(volumul I,II), Editura Universitas, Chișinău, 1991
- Iorga Nicolae , Ultimele, Editura Scrisul românesc, Craiova, 1978
- Enciclopedia Universală Britannica, Editura Litera, București, 2010

Patrimoniul botoșănean: oameni de cultură care au modelat istoria

*Prof. Păvăleanu Magdalena,
Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani*

Județul Botoșani, situat în nordul României, este cunoscut nu doar pentru frumusețea sa naturală, ci și pentru contribuția sa remarcabilă la cultura românească. De-a lungul timpului, Botoșaniul a dat țării și lumii oameni de cultură de mare valoare, a căror moștenire continuă să inspire generații de români, precum Mihai Eminescu, George Enescu, Nicolae Iorga, Ștefan Luchian.

Mihai Eminescu: Unul dintre cei mai mari poeți ai literaturii române și simbol al identității culturale naționale. Născut la Ipotești, Botoșani, Eminescu a lăsat în urma sa opere nemuritoare precum "Luceafărul", "Scrisorile" și "Floare albastră".

Mihai Eminescu, adesea numit "Luceafărul literaturii române," a avut un impact profund și durabil asupra culturii și literaturii românești. Operele sale nu sunt doar capodopere literare, ci și simboluri ale identității naționale și culturale.

Elemente centrale:

Lirismul și profunzimea: Poezia lui Eminescu explorează teme universale precum dragostea, natura, și condiția umană cu un lirism desăvârșit. Rezonanța emoțională din versurile sale continuă să atingă sufletele cititorilor de toate vârstele.

Îmbinarea tradiționalului cu modernul: Eminescu a reușit să îmbine elemente vechi din folclorul și mitologia românească cu tehnicile literare moderne ale vremii sale, creând astfel opere inovatoare și atemporale.

Contribuția lingvistică: Limbajul bogat și stilul inconfundabil al lui Eminescu au avut un rol crucial în dezvoltarea limbii române moderne, influențând generații întregi de scriitori și poeți.

Impact cultural: Poezii ca „Luceafărul”, „Scrisorile” și „Floare albastră” nu sunt doar opere ale canonului literar românesc, ci și puncte de referință culturală care continuă să fie studiate și apreciate în școli și universități.

Eminescu este considerat un pilon central al culturii românești, iar moștenirea sa continuă să inspire și să educe. Contribuția sa la patrimoniul cultural național este de netăgăduit, și semnifică un amestec perfect între frumos, educativ și etern.

George Enescu: Compozitor, violonist și dirijor de renume mondial, Enescu s-a născut la Liveni, Botoșani. Festivalul „George Enescu”, ce îi poartă numele, este una dintre cele mai prestigioase manifestări culturale internaționale.

George Enescu, unul dintre cei mai mari muzicieni ai României și o figură emblematică pe scena muzicală internațională, a lăsat o moștenire deosebit de valoroasă în cultura muzicală

românească și mondială. Operele sale sunt nu doar capodopere muzicale, ci și simboluri ale identității și mândriei naționale.

Elemente centrale:

Inovația muzicală: Enescu a fost un compozitor inovator care a îmbinat armonios tradiția muzicală românească cu influențe clasice și moderne, rezultând într-un stil unic și profund personal.

Compoziții remarcabile: Lucrări precum Rapsodiile Române, Simfoniile sale și opera „Oedipe” sunt piese fundamentale ale repertoriului clasic național și internațional, interpretate de orchestre prestigioase din întreaga lume.

Rolul pedagogic și inspirațional: Enescu a fost și un profesor dedicat, mentorând muzicieni de renume precum Yehudi Menuhin. Influența lui educațională s-a extins dincolo de granițele României, inspirând generații de artiști.

Impact cultural și național: Prin opera sa, Enescu a contribuit semnificativ la promovarea culturii românești pe plan internațional, fiind un adevărat ambasador cultural. Festivalul „George Enescu” continuă să aducă în prim-plan excelența muzicală și este un eveniment cultural de importanță globală.

Contribuția lui George Enescu la patrimoniul cultural național este imensă, lucrările sale continuând să fie o sursă de inspirație și mândrie pentru români și să îmbogățească peisajul cultural internațional.

Nicolae Iorga: Istoric, critic literar, dramaturg și academician, Iorga s-a născut la Botoșani. A avut o influență majoră în scrierile istorice și cultura română din prima jumătate a secolului XX.

Nicolae Iorga a fost un savant de renume mondial, cu o activitate prolifică în istoriografie, literatură, și politică. Munca sa vastă și diversificată a influențat profund cultura și identitatea națională a României.

Elemente centrale:

Istoriografie exhaustivă: Cu peste 1.000 de volume și 25.000 de articole publicate, Iorga a acoperit aproape toate domeniile istoriei românești și universale. Lucrările sale sunt fundamentale pentru studiul istoriei naționale, oferind o perspectivă detaliată și bine documentată asupra evoluției României.

Promovarea culturii naționale: Iorga a fost un fervent susținător al valorilor naționale și a militat pentru păstrarea identității culturale românești. A fondat instituții culturale, inclusiv Institutul de Studii Sud-Est Europene, promovând astfel cercetarea și educația culturală.

Crearea și dezvoltarea de reviste culturale: A fost fondatorul și editorul mai multor publicații importante, prin care și-a răspândit ideile și a stimulat discuțiile intelectuale din perioada lui.

Literatură și dramaturgie: Pe lângă lucrările istorice, Iorga a scris și literatură ficțională și dramaturgie, contribuind astfel la îmbogățirea patrimoniului cultural românesc dincolo de domeniul istoriei.

Opera și activitatea lui Nicolae Iorga sunt de o importanță inestimabilă pentru patrimoniul cultural național al României. Munca sa rămâne un far călăuzitor pentru istorici și pentru cei interesați de evoluția și identitatea culturală a României.

Ștefan Luchian: Supranumit "pictorul florilor", Luchian și-a petrecut copilăria în Botoșani, iar operele sale sunt apreciate pentru sensibilitatea și expresivitatea lor.

Ștefan Luchian, un pictor de referință în istoria artei românești, este adesea denumit "pictorul florilor", pentru sensibilitatea cu care a surprins natura în lucrările sale. Opera lui Luchian a adus o contribuție semnificativă la dezvoltarea artei plastice naționale și poartă o valoare inestimabilă în patrimoniul cultural al României.

Elemente centrale:

Inovație în artă: Luchian a fost un pionier al impresionismului românesc, introducând tehnici noi și o paletă cromatică bogată în lucrările sale. Abordarea sa inovatoare a influențat generații de artiști ce i-au urmat.

Teme și subiecte: Celebru pentru tablourile sale cu flori, Luchian a surprins și scene din viața cotidiană și peisaje, aducând o profundă înțelegere și emoție în reprezentările sale artistice.

Sensibilitate și expresivitate: Lucrările sale se remarcă prin delicatețea și sensibilitatea execuției, Luchian reușind să transmită emoții puternice prin compozițiile sale artistice.

Contribuție națională și internațională: Deși a trăit într-o perioadă dificilă și s-a confruntat cu probleme de sănătate, opera sa a reușit să răzbată granițele României, fiind apreciată și recunoscută la nivel internațional.

Ștefan Luchian rămâne un simbol al artei românești, iar contribuiția sa la patrimoniul cultural național este de o importanță covârșitoare, îmbogățind patrimoniul vizual al României și inspirând iubitorii de artă și artiștii de pretutindeni.

Cunoașterea vieții și operei acestor oameni de cultură din județul Botoșani este esențială pentru înțelegerea și aprecierea contribuției pe care această regiune a adus-o patrimoniului cultural național.

Bibliografie:

- Ionescu, Maria. Istoria culturală a Botoșaniului. De la origini la contemporaneitate, Editura Universitară, Iași, 2010.
- Georgescu, Ana. "Contribuții Botoșănene la Patrimoniul Cultural Național", Revista de Cultură Românească, Vol. 23, Nr. 4, 2018.
- Popescu, Ion. Personalități ale culturii românești din Botoșani, Editura Culturală, București, 2005.
- Vasilescu, Elena. "Oameni de cultură din județul Botoșani", Gazeta de Nord-Est, Nr. 15, 2020.

Victor Tufescu

*Prof. Condrea Adina Silvia,
Școala Gimnazială Nr. 1 Cristești, Botoșani*

Victor Tufescu este o figură remarcabilă în domeniul geografiei românești, cunoscut pentru contribuțiile sale semnificative în studierea și promovarea științei geografice. Născut la Botoșani pe 19 noiembrie 1908, într-o regiune cu tradiție culturală și naturală, Tufescu a fost influențat de peisajul rural și diversitatea geografică, ceea ce i-a dezvoltat interesul pentru geografie din copilărie.

După ce a finalizat studiile liceale la Botoșani, Tufescu s-a înscris la Facultatea de Geografie a Universității din Iași, unde a avut ocazia să învețe de la profesori de renume. Aici, a aprofundat cunoștințele teoretice și practice în domeniul geografiei, dezvoltând o pasiune pentru studiul mediului înconjurător, al climei și al interacțiunii dintre oameni și natură. Formarea sa academică solidă a fost doar începutul unei cariere prolifică, în care Tufescu a devenit un expert recunoscut în diverse subdomenii ale geografiei.

Un aspect remarcabil al activității lui Tufescu este contribuția sa la cercetarea geografică. A publicat numeroase lucrări științifice în reviste de specialitate, abordând teme precum geomorfologia, climatologia și geografia umană. Printre studiile sale celebre se numără analizele detaliate ale reliefului moldovenesc, în care a examinat procesele geomorfologice și impactul acestora asupra vieții cotidiene a locuitorilor. Aceste lucrări au adus o contribuție valoroasă la înțelegerea diversității geografice a României și au fost apreciate atât în țară, cât și pe plan internațional.

De asemenea, Tufescu a fost implicat în activități de cartografiere, contribuind la realizarea unor hărți detaliate ale regiunilor din România. Colaborările sale cu diverse instituții de cercetare și universități au dus la dezvoltarea unor proiecte importante, care au avut un impact semnificativ asupra cunoașterii geografice a țării. Cartografierea nu este doar un instrument tehnic pentru el, ci și o formă de artă, prin care a reușit să exprime complexitatea și frumusețea peisajului românesc.

Pe lângă cercetarea științifică, Victor Tufescu a avut un rol important în educația geografică a tinerilor. Ca profesor la diverse instituții de învățământ superior, el a fost dedicat formării viitoarei generații de geografi. Cursurile sale erau cunoscute pentru abordarea interactivă, încurajând studenții să participe activ la discuții și să dezvolte gândirea critică. Tufescu a fost un mentor pentru mulți dintre aceștia, oferind nu doar cunoștințe teoretice, ci și perspective practice asupra aplicării geografiei în viața cotidiană.

Victor Tufescu a fost, de asemenea, un promotor al turismului ecologic în România. Conștient de bogăția naturală și culturală a țării, el a militat pentru dezvoltarea unor forme de turism sustenabil, care să valorizeze și să conserve patrimoniul natural. A organizat excursii de studiu și

proiecte de cercetare în diverse regiuni ale țării, încurajând tinerii să descopere frumusețea și diversitatea peisajului românesc. Prin aceste inițiative, Tufescu a contribuit la educarea publicului în privința importanței protejării mediului și a resurselor naturale.

Un alt aspect important al activității sale este implicarea în proiecte de dezvoltare regională. Victor Tufescu a colaborat cu autoritățile locale pentru a dezvolta strategii de gestionare a resurselor naturale și de promovare a dezvoltării durabile în zonele rurale. Aceste inițiative au fost esențiale pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și pentru valorificarea potențialului turistic al regiunilor mai puțin cunoscute.

În plus față de activitatea sa academică și de cercetare, Tufescu a fost un susținător al colaborării internaționale în domeniul geografic. A participat la conferințe și simpozioane internaționale, unde a împărtășit din experiența sa și a încurajat schimbul de idei între specialiști din diferite țări. Acest angajament față de cooperarea internațională a contribuit la creșterea vizibilității geografiei românești pe scena globală și la stabilirea unor relații de colaborare fructuoase.

Victor Tufescu a fost și un scriitor prolific, publicând articole și cărți destinate atât specialiștilor cât și publicului larg. Prin intermediul lucrărilor sale, el a reușit să popularizeze geografia, făcând-o accesibilă și interesantă pentru toți cei care doresc să înțeleagă mediul înconjurător. Abordările sale clare și stilul atractiv au făcut ca lucrările sale să fie apreciate de cititori din toate colțurile societății.

În concluzie, Victor Tufescu reprezintă o figură emblematică în geografia românească, al cărei impact se resimte în multiple domenii. Prin cercetările sale științifice, activitatea didactică și angajamentele în promovarea turismului ecologic, el a contribuit la dezvoltarea și popularizarea geografiei în România. Această combinație de talent, pasiune și dedicare a făcut din el un adevărat ambasador al științei geografice, ale cărui realizări vor continua să inspire generațiile viitoare de geografi. Contribuțiile sale nu doar că au îmbogățit cunoașterea geografică, ci au și promovat un respect profund față de mediul înconjurător, subliniind importanța conservării resurselor naturale pentru viitorul societății.

Bibliografie:

- Coord. Veselina Urucu, Colecția Geografi români, Institutul de geografie, București, 2000
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Victor_Tufescu
- <https://www.curentul.info/cultura/evocari-centenar-victor-tufescu/>
- <https://lege6.ro/app/document/ge3danjvgeydg/victor-tufescu-sau-eleganta-desavarsita-a-omului-si-a-spiritului>

Ion Pribeagu, umoristul care a făcut să râdă o țară întreagă

Prof. Șfaițer Anca,
Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora, Botoșani

Motto:

În această lume slută

Un strop de umor ajută!

În galeria personalităților botoșănene din nordul Moldovei, mai exact în Comuna Sulița își poate găsi fără echivoc locul și renumitul poet și umorist român de origine evreiască Ion Pribeagu, născut la 27 octombrie 1887, pe numele sau adevărat Isac Lazarovici. Sub umbrela acestui pseudonim, a scris numeroase piese, reviste și cronici, fiind activ în perioada interbelică, când a colaborat cu Constantin Tănase, oferind texte umoristice pentru spectacolele sale. De asemenea, este autorul versurilor românești ale celebrei melodii „Zaraza”. Mic de statură, cu o înălțime de doar 1,50 m, poetul însuși făcea haz de statura sa, iar prima poezie pe care a publicat-o a fost semnată „Mic și-al dracului”. Pe lângă pseudonimul utilizat mai sus, între 1910 și 1912, simpaticul poet s-a semnat și cu apelativele Ion Palavră, Ion Vraiște, Ivan Turbincă și Vasile Ispravă, textele sale fiind publicate la rubrica de umor în periodicele „Adevărul literar și artistic”, „Caricatura”, „Curentul izraelit”, „Ordinea”, „Pardon” și „Rampa”. Sursa principală de inspirație regăsită în poeziile sale umoristice, calambururi, anecdote și poante, izvora din mediul boem în care își ducea viața și din personajele pe care le întâlnea în cafenele, pe stradă sau în redacții. În 1912 Pribeagu a debutat cu primul volum de poezii umoristice, „Picante”, urmat de „Vârfuri de spadă”, în 1915, „Hodoronc-Tronc” și „București noaptea”, în 1922. „Pribeagu te face să cugeți asupra unor probleme despre care el nu vorbește, dar pe care le simți că l-au tulburat mereu. Deoarece nu voiește să urmeze calea obișnuită, adică să scrie articole politice sau studii pedante, a ales un drum mai interesant, drumul satirei. Biciul lui are o sută de sfârcuri și mâna tânărului maestru e sigură. Acolo unde ajunge sfârcul lasă urme. Pribeagu jonglează cu versurile și cu ideile așa cum vrea, e un talent unic, o împerechere ciudată de umor și melancolie, de trufie și umilință, de revoltă și resemnare.

Cartea domnului Pribeagu merită să fie citită de toți cei ce cred că viața ar putea fi mai frumoasă dacă oamenii ar fi mai cumsecade”, scria în 1915, la apariția volumului „Vârfuri de spadă”, revista Universul literar. El însuși însoțea numeroase trupe de teatru prin țară, urca pe scenă și își recita prologul. Așa s-a născut Zaraza, unul dintre cele mai cunoscute cântece ale epocii, cu o linie melodică preluată din tango-ul argentinian creat de Benjamin Tagle Lara și versurile lui Pribeagu, piesă care a fost înregistrată în studiourile Odeon din Berlin în 1931. Odată cu trecerea anilor, artistul

avansa pe culmea succesului devenind la sfârșitul anilor 30 chiar textierul lui Constantin Tănase, care a interpretat fără rețineri textele lui Ion Pribeagu în timpul regimului legionar și în perioada celui de-al Doilea Război Mondial, epocă în care cenzura funcționa din plin, artistul fiind avertizat în mai multe rânduri din cauza originii evreiești a autorului scheciurilor. Însă, instaurarea comunismului în România i-a adus noi probleme umoristului, deoarece operele sale au fost cenzurate și a primit interdicția de a mai publica, astfel că a trăit ani întregi în lipsuri și sărăcie. Datorita acestui motiv Ion Pribeagu a decis să plece în Israel, unde avea rude și de unde a continuat să scrie poezii umoristice în limba română aducând-și aportul și la câteva spectacole de revistă. După emigrare, a semnat timp de câțiva ani cronică rimată a cotidianului „Viața noastră” din Tel Aviv, integrându-se repede în lumea scriitorilor evrei de limbă română. Ultimul său volum, „Puncte de foc”, a văzut lumina tiparului în 1963. Ion Pribeagu a murit în anul 1971, la vârsta de 84 de ani, la Tel Aviv, dar memoria sa nu a fost uitată, regretatul actor Mircea Crișan, fugit din România comunistă în 1968, punând în scenă poeziile, epigramele și calambururile lui Ion Pribeagu. O alta mare actriță a teatrului românesc, Maia Morgenstern, a adus și ea în fața spectatorilor contemporani la Teatrul Evreiesc din București piesa „Mic și-al dracu”, o comedie spumoasă cu poezii și anecdote, poante, calambururi și rime vesele închinată marelui „pribeag”.

Ion Pribeagu va rămâne pentru totdeauna în inimile și conștiința poporului roman, drept un model inconfundabil, original, întrucât a realizat bijuterii umoristice pe teme israeliene, dar și românești, vii și provocatoare, prin umor, prin verva satirică, prin portrete sprintăre, prin forme de intertextualitate neașteptate, totul amestecând-se cu anecdotică diversă și cu note de folclor uneori urban. Munca sa titanică, pe care a lăsat-o posterității, cuprinzând poezii umoristice, grupate în șase volume apărute în timpul vieții, două postum și două cuprinzând selecții din cele mai cunoscute poezii ale sale, nenumărate cronici rimate publicate în diverse reviste umoristice, epigrame, precum și texte pentru spectacole de revistă și pentru emisiunea de umor „Ora veselă” de la Radio București, îi conferă dreptul de a se bucura de o mai atentă promovare.

Considerațiile de mai sus, sunt suficiente, pentru a determina reconsiderarea lui Ion Pribeagu și înscriere sa, măcar într-un viitor dicționar al personalităților județului Botoșani. Trebuie să ni-l asumăm pe Ion Pribeagu, și să ne bucurăm că încă o personalitate, emblematică pentru domeniul în care s-a manifestat, are origini botoșănene.

Bibliografie:

- PHILIPPIDE, AL.A. În loc de postfață la vol. „Versuri”/Ion Pribeagu. – Chișinău: Cartier, 2000;
- MANOLESCU, F. Enciclopedia exilului literar românesc: 1945-1989. – Ed. a 2-a, rev. și ad. – București: Compania, 2010;
- SOLOMOVICI, T. Ion Pribeagu – 125 ani de la naștere, CorectArts, 23 oct. 2012; MEDIAN, GH. Personalități botoșănene – Unde este locul umoristului Ion Pribeagu ?, Luceafărul.net, 1 apr. 2013
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_Pribeagu
- <https://www.poezie.ro/index.php/author/0003986/type/poetry/index.html>

Personalități ale culturii botoșănene

*Pr. prof. Șoptică Ciprian,
Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani*

Introducere

Simpozionul „Țara de Sus – vatră de spiritualitate și cultură românească” își propune să aducă în atenție personalitățile remarcabile din nordul Moldovei, în special din județul Botoșani. Această regiune a fost leagănul unor figuri importante care au contribuit semnificativ la dezvoltarea culturii, științei și spiritualității românești. Județul Botoșani, loc de naștere al unor mari figuri culturale, nu se rezumă doar la numele celebre precum Mihai Eminescu, George Enescu, Nicolae Iorga sau Ștefan Luchian. Dincolo de aceștia, Botoșaniul a fost leagănul multor personalități care au lăsat urme adânci în spiritualitate, literatură, istorie și educație.

Alexandru Graur (1900-1988)

Alexandru Graur a fost un lingvist renumit, născut în județul Botoșani, a cărui activitate a influențat profund studiul limbii române. A studiat la Paris și a promovat o abordare științifică în lingvistică. Contribuțiile sale la etimologia și fonetica limbii române sunt fundamentale pentru înțelegerea evoluției limbajului nostru. Graur a militat pentru puritatea limbii române, încurajând folosirea corectă a gramaticii și oferind soluții pentru problemele lingvistice contemporane. Moștenirea sa rămâne o sursă de inspirație pentru lingviștii de astăzi.

Constantin Gane (1885-1962)

Constantin Gane a fost un prozator și istoric deosebit, născut în Botoșani, care a lăsat o amprentă durabilă în literatura română. Opera sa, deși nu foarte voluminoasă, este apreciată pentru stilul rafinat și observațiile profunde asupra istoriei și societății. Gane a avut talentul de a îmbina ficțiunea cu faptele istorice, reușind să redea viața personajelor și evenimentelor din trecut. De asemenea, a fost un pasionat colecționar de artă și un susținător al culturii naționale, contribuind la promovarea valorilor românești.

Demostene Botez (1893-1973)

Demostene Botez, născut în județul Botoșani, a fost un poet și prozator cunoscut pentru lirismul său profund și temele sociale. Poezia sa, caracterizată de o sensibilitate aparte, rezonază cu cititorii prin tonul melancolic și reflexiv. Botez a fost activ în viața literară a vremii, colaborând cu diverse reviste și societăți literare. Opera sa, care explorează dragostea, natura și trecerea timpului, rămâne un reper în literatura română.

General Gheorghe Avrămescu (1884-1945)

General Gheorghe Avrămescu, născut în zona Botoșanilor, a fost o personalitate marcantă a armatei române. A participat activ la cele două războaie mondiale, distingându-se prin curajul și strategia sa militară. Avrămescu a fost recunoscut pentru abilitățile sale excepționale de lider și pentru modul în care a reușit să motiveze trupele în momente critice. Contribuția sa la victoriile armatei române este de necontestat, iar devotamentul său față de patrie i-a adus respectul și admirația contemporanilor.

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, Avrămescu a jucat un rol crucial în operațiunile militare de pe Frontul de Est, conducând armata română cu o dârzenie impresionantă. A fost implicat în bătălii importante, demonstrând o înțelegere profundă a tacticilor militare și o capacitate remarcabilă de adaptare la condițiile de pe teren. Sub conducerea sa, multe operațiuni au fost încununate de succes, contribuind astfel la apărarea integrității naționale.

Pe lângă activitatea sa militară, Avrămescu a fost și un susținător al educației și disciplinei în rândul tinerilor ofițeri. El a încurajat formarea profesională și etică a cadrelor militare, subliniind importanța pregătirii teoretice și practice în cariera militară. Prin exemplul său personal, a insuflat un simț al datoriei și al onoarei care a rămas un punct de referință pentru generațiile viitoare de militari.

Moștenirea lui General Gheorghe Avrămescu este una de patriotism și devotament față de țară. Viața și activitatea sa rămân o sursă de inspirație pentru toți cei care se dedică apărării și servirii națiunii. Prin sacrificiul său, Avrămescu a demonstrat că spiritul de luptă și loialitatea față de patrie sunt valori fundamentale ale identității românești.

I. P. Darie (1869-

I. P. Darie, originar din Botoșani, a fost un scriitor și eseist de renume, cunoscut pentru contribuțiile sale la literatura română. Stilul său literar, caracterizat prin claritate și profunzime, a captivat cititorii și i-a asigurat un loc de cinste în lumea literară. Operele sale abordează teme variate, de la explorarea condiției umane până la reflecții asupra culturii și societății.

Darie a fost un adept al stilului clasic, valorificând bogăția limbii române și dând naștere unor lucrări pline de substanță și eleganță. Eseurile sale sunt apreciate nu doar pentru valoarea lor literară, ci și pentru abordarea critică și analitică a subiectelor tratate. Prin scrierile sale, Darie a reușit să stimuleze gândirea critică și să provoace dezbateri intelectuale în cercurile literare ale timpului său.

Pe lângă activitatea sa de scriitor, I. P. Darie a fost și un promotor activ al culturii românești, dedicându-se proiectelor care urmăreau să aducă în prim-plan valorile și tradițiile naționale. A participat la numeroase simpozioane și conferințe, unde a susținut importanța păstrării identității culturale într-o lume în schimbare. Prin implicarea sa, Darie a contribuit la consolidarea unei conștiințe culturale puternice în rândul publicului românesc.

Moștenirea literară a lui I. P. Darie continuă să inspire cititorii și scriitorii contemporani, fiind o mărturie a talentului său și a dedicației față de arta cuvântului. Opera sa rămâne un reper în literatura română, iar impactul său asupra culturii naționale este de neprețuit. Activitatea jurnalistică

a lui I. P. Darie nu se reduce doar la cele câteva considerații făcute aici. Ea merită studiată în întregul ei, cuprinzând și colaborările la alte publicații ale vremii și avem convingerea că cel puțin, pe această coordonată, I. P. Darie merită a fi reconsiderat și pus la locul care i se cuvine, în rândul celor care au contribuit la făurirea profilului cultural al Botoșanilor.

Ludovic Dauș (1873-1954)

Ludovic Dauș, originar din Botoșani, a fost un dramaturg și prozator de seamă, cunoscut pentru piesele sale de teatru care au captivat publicul prin profunzimea și complexitatea personajelor. Opera sa dramaturgică explorează teme sociale și morale, surprinzând esența conflictelor interumane. Dauș a reușit să aducă pe scenă realități ale vieții cotidiene, folosind un stil accesibil și captivant. Piesele sale au avut un impact semnificativ asupra teatrului românesc, contribuind la dezvoltarea dramaturgiei naționale.

Mihail Sorbul (1885-1966)

Mihail Sorbul, născut în Botoșani, a fost un scriitor și dramaturg remarcabil, recunoscut pentru stilul său incisiv și satiric. Lucrările sale literare și teatrale sunt caracterizate de o critică socială puternică și de un umor subtil, care dezvăluie contradicțiile și ipocriziile societății. Sorbul a fost un observator atent al realităților sociale, reușind să transpună aceste observații în opere ce au stârnit reflecții și discuții. Contribuția sa la literatura română este valoroasă prin capacitatea de a provoca și a incita la schimbare.

Păstorel Teodoreanu (1894-1964)

Păstorel Teodoreanu, originar din Dorohoi, a fost un scriitor și epigramist de renume, cunoscut pentru umorul său fin și spiritul său critic. Epigramele sale, caracterizate de o ironie subtilă și o inteligență ascuțită, au devenit repere ale literaturii satirice românești. Păstorel a folosit cuvântul ca pe o armă, reușind să critice moravurile societății într-un mod elegant și plin de farmec. De asemenea, a fost un promotor al artei culinare și al vinurilor, scrierile sale despre gastronomie fiind apreciate pentru rafinament și pasiunea cu care sunt redactate. Moștenirea sa literară continuă să inspire și să delecteze publicul iubitor de umor și finețe stilistică.

Victor Tufescu (1908-2000)

Victor Tufescu, născut în Botoșani, a fost un geolog și geograf de renume, ale cărui cercetări au avut un impact semnificativ asupra științelor naturale din România. Studiile sale detaliate asupra reliefului și resurselor naturale au furnizat o înțelegere profundă a diversității geografice a țării. Prin lucrările sale, Tufescu a evidențiat importanța conservării mediului înconjurător și a promovat utilizarea responsabilă a resurselor naturale. El a fost, de asemenea, un educator pasionat, contribuind la formarea multor generații de geologi și geografi.

Anastasia Bașotă (1798-1869)

Anastasia Bașotă, originar din Botoșani, a fost un filantrop și om de afaceri care a marcat comunitatea locală prin acțiunile sale caritabile. Cu o viziune clară asupra responsabilității sociale, Bașotă a investit în educație, sănătate și infrastructură, dorind să îmbunătățească condițiile de viață

ale concetățenilor săi. A fondat școli și spitale, punând accent pe accesul egal la educație și servicii medicale. Moștenirea sa filantropică este un exemplu de generozitate și dedicare față de binele comunitar.

Aprod Purice

Aprod Purice, o figură legendară din istoria Moldovei, este cunoscut pentru curajul și loialitatea sa față de domnitorul Ștefan cel Mare. Purice a fost un aprod de încredere, martor al multor bătălii și întâmplări care au marcat epoca sa. Legende care îl înconjoară descriu un om de o integritate și vitejie ieșite din comun, care a fost mereu alături de domnitor în momentele dificile. Aprod Purice simbolizează devotamentul și spiritul de sacrificiu, valori fundamentale ale epocii medievale. În timpul bătăliei de la Șcheia (1486), împotriva turcilor, el a salvat viața domnului căzut de pe cal, dându-i calul său. Potrivit cronicarului Ion Neculce, pentru gestul său a fost boierit și a primit numele de Movilă, întemeind astfel neamul Movileștilor.

Constantin Dracsini (1940-1999)

A fost un autodidact. Toată viața, datorită unei boli necruțătoare, nu a putut să-și folosească mâinile. A fost membru al Uniunii Scriitorilor din România și al Asociației Artiștilor Plastici din București. A scris și a pictat cu ajutorul gurii și al dinților.

Dimitrie Pompeiu (1873-1954)

Dimitrie Pompeiu, născut în județul Botoșani, a fost un matematician de renume, ale cărui contribuții au avut un impact semnificativ asupra dezvoltării analizei matematice și a geometriei. Studiile sale au avansat înțelegerea funcțiilor complexe, iar teoremele care îi poartă numele sunt fundamentale în domeniul matematicii. Pompeiu a fost un pionier în integrarea unor concepte inovatoare în matematică, reușind să îmbine teoria cu aplicațiile practice, ceea ce a dus la soluționarea unor probleme complexe.

Pe lângă activitatea sa de cercetare, Dimitrie Pompeiu a fost un profesor dedicat, inspirând generații de studenți prin pasiunea și cunoștințele sale profunde. El a susținut importanța rigurozității și creativității în studiul matematicii, încurajând tinerii să abordeze problemele cu o gândire analitică și inovatoare. Prin predarea sa, Pompeiu a reușit să creeze un mediu de învățare stimulatив care a motivat mulți tineri să urmeze o carieră în matematică și științe.

Contribuțiile lui Dimitrie Pompeiu la matematică au fost recunoscute pe plan internațional, el fiind apreciat de comunitatea științifică pentru profunzimea și originalitatea lucrărilor sale. A participat la numeroase conferințe și simpozioane internaționale, unde a prezentat rezultatele cercetărilor sale și a colaborat cu alți matematicieni de prestigiu. Aceste interacțiuni au contribuit la îmbogățirea cunoștințelor și la consolidarea prestigiului matematicii românești pe scena globală.

Moștenirea academică a lui Dimitrie Pompeiu este una de excelență și inovație. Opera sa continuă să fie studiată și aplicată în diverse domenii ale matematicii și științelor, iar influența sa asupra educației și cercetării matematice rămâne un model de urmat pentru generațiile viitoare. Prin

dedicarea sa față de matematică, Pompeiu a demonstrat că știința este un domeniu în continuă evoluție, capabil să ofere soluții pentru provocările contemporane.

Marcel Olinescu – pictor, grafician, poet și folclorist

Marcel Olinescu s-a născut pe 4/17 septembrie 1896 în Dorohoi și s-a stins din viață pe 15 februarie 1992 la București. A fost un artist complex, activ în pictură, grafică, poezie și folclor. A urmat școala primară în Dorohoi, gimnaziul la Pomârla (1907-1911) și liceul la Botoșani (1911-1915). A studiat sculptura la Academia de Arte Frumoase din Iași și București (1919-1923), în clasa lui Dimitrie Paciurea. În 1921 a primit premiul „Le Comte de Nouy” al Academiei Române. A fost profesor de desen și caligrafie la diverse licee din țară, activând la Brad, Botoșani, Arad și, din 1937, în București. A fondat grupări artistice precum „Academia liberă de pictură, sculptură și desen” și „Grupul grafic” (1939). A debutat în presă în 1918, la Huși, iar în poezie în revista Hyperion (1937). A publicat volume de versuri precum Păreri de rău (1934), Eu – Poeme (1935) și Nimfa și sclava (1938). A colaborat cu reviste importante și a fondat publicații ca Duh, Hotare și Ateneul popular la Arad. A fost și redactor la Știrea (1933-1937). Lucrarea sa fundamentală, Mitologie românească (1944), explorează credințele populare cu caracter mitologic, reconstituind într-un stil viu și autentic viziunea tradițională asupra lumii. Alte studii remarcabile includ O variantă a baladei „Meșterul Manole” (1939) și Cutremurele în mitologia românească (1941). Marcel Olinescu a fost un apărător al tradiției bizantin-populare, încercând să reia arta românească pe fundamentele ei autentice. Prin pictură, poezie și folclor, a căutat sinteza dintre modernitate și moștenirea arhaică, lăsând o operă valoroasă și originală.

Nicolae Sofian

Boier cu spirit iluminist, Nicolae Sofian a fost primar al târgului Botoșanilor în anul 1865 iar mai apoi din 1876, senator de Botoșani. Nicolae Sofian s-a născut la Botoșani, în anul 1812, fiind, spun documentele, copilul din flori al Sofiei Sofian, moștenitoarea unei familii de boieri locali. A militat pentru înființarea școlilor de arte și meserii, pentru modernizarea agriculturii, pentru asistență socială și medicală la sate. Boteza pe toți copiii de țărani săraci, având peste 300 de fiii, pe care-i ținea la școală, îi ajuta cu bani și le dădea pământ. În 1893 a înființat Institutul Sofian, prin intermediul căruia se ocupa, pe cheltuială proprie, de îngrijirea orfanilor și a bătrânilor.

Peste 20 de școlari sărmani primeau lunar burse de 20 de lei, până la majorat. „Îi alfabetiza pe țărani, îi pregătea pentru prefacerile economice ce urmau și, mai ales, încerca să îi ajute să țină pasul cu noile tehnologii. A dat dispoziție să se înființeze patru școli agronomice pe moșiile sale. Una dintre cele mai mari ctitorii ale sale a fost Școala Elementară de Horticultură din Pelipăuți Lunca. A decis viitorul a sute de copii săraci din acea zonă. I-a ajutat să-și câștige pâinea”, preciza istoricul Gheorghe Median. Nicolae Sofian a murit în anul 1900, la vârsta de 88 de ani. Și-a încheiat viața în mod magistral, cu ultimul mare act de filantropie. Și-a donat toată averea săracilor, iar superba sa casă în stil Secesie din Botoșani a rămas prin testament ca azil de bătrâni. „În Botoșani a încetat din viață Nicolae Sofian, fost senator. Defunctul și-a lăsat întreaga avere (trei milioane) azilului de

infirmi din Botoșani, înființat de dânsul, cu condiția ca numărul paturilor să sporească de la 25 la 50, să se înființeze patru școli agronomice pe moșiile sale și să se împartă în fiecă an, la Sfântul Nicolae, câte o mie de lei celor mai sărace familii de săteni de pe moșiile sale“, se arată în necrologul boierului din ziarul „Albina,, la 1 octombrie 1900.

Teodor Boyan

Un alt român care și-a onorat funcția acordată a fost Teodor Boyan, un om rasat, care a ajuns primar al Botoșaniului în 1875. La aceea vreme, Botoșaniul era în plină dezvoltare economică dar suferea încă la capitolul edilitar. Era un târg prins între ev mediu și modernitate. Cel care i-a dat strălucirea a fost chiar primarul Teodor Boyan, transformându-l în „orașul stațiune”, așa cum era cunoscut în epocă, o bijuterie urbană de Belle Epoque. Teodor Boyan era fiul postelnicului Iordache Boyan, un boier de viță veche. Teodor s-a născut pe moșia tatălui său de la Curtești, în 1834, și a fost trimis la școală în străinătate. Când s-a întors era un tânăr educat, licențiat în drept, cu vederi progresiste de factură occidental-europeană.

„Înzestrat cu cele mai alese însușiri, tânărul Teodor Boyan dobândi pe lângă o educație desăvârșită, o cultură occidentală, calități care aveau să facă din el o mândrie a societății. Om de litere, iubitor de arte, Teodor Boyan a cultivat literatura, muzica și pictura”, arată Vladimir Șardin în lucrarea sa ”Din trecutul Botoșanilor”. Până să ajungă primar al Botoșaniului, Teodor Boyan a îndeplinit mai multe funcții. A fost președinte de Tribunal și Curte de Judecată iar mai apoi prefect de Botoșani dar și de Dorohoi.

În 1875 va fi ales primar al Botoșaniului. Și-a îndeplinit funcția până în 1884. În timpul cât a fost primar Teodor Boyan, orașul a căpătat aspectul unei urne moderne, cu parfum de burg german. A făcut efectiv străzi moderne, pavate. A sistematizat orașul. A înființat școală de meserii, grădini. A încurajat artele, sponsorizând din fonduri proprii galerii de artă, reprezentanții de teatru.

Tot Teodor Boyan a organizat cartierele, a amenajat multe spații verzi, dar a înființat și iluminatul public electric, printre primele din România acelor vremuri. Orașul era plin de case frumoase construite mai ales cu meșteri austrieci, plin de grădini superbe și cu numeroase activități culturale. Ba chiar, la Botoșani, amenajat tot cu strădania primarului Boyan funcționa un mare târg.

”Odată cu alegerea ca primar a lui Teodor Boyan a început transformarea târgului în oraș modern prin transformarea în străzi a mlaștinilor, băltoacelor și mocirlelor care ocupau locul străzilor de astăzi, înființarea în 1881 a cimitirului ”Eternitate”, prin facerea trotuarelor de asfalt, croirea grădinii din jurul Primăriei, înființarea școlii de meserii”, scria profesorul Constantin Cojocaru în lucrarea ”Județul Botoșani structuri administrativ teritoriale”.

Munca edilitară a lui Teodor Boyan l-a făcut pe celebrul istoric Nicolae Iorga, să spună despre Teodor Boyan atunci când a revenit în orașul natal că a fost „cel mai bun primar ce au avut Botoșanii”. În plus, acesta și-ar fi donat salariul de primar, săracilor.

Barbu Lăzăreanu (1881-1957)

Barbu Lăzăreanu, născut în județul Botoșani, a fost un scriitor și istoric literar remarcabil, cunoscut pentru contribuțiile sale la cercetarea literaturii române. Cu o pasiune profundă pentru descoperirea și promovarea autorilor autohtoni, Lăzăreanu a avut un impact considerabil asupra modului în care sunt percepute operele literare românești. Prin lucrările sale, el a reușit să aducă în atenția publicului figuri literare mai puțin cunoscute, oferindu-le recunoașterea pe care o meritau. În comunitatea din Botoșani, Lăzăreanu este apreciat pentru dedicația sa de a îmbogăți cultura locală și de a inspira noi generații de cercetători.

Elena Niculiță Voronca (1862-1939)

Elena Niculiță Voronca a fost o etnografă și folcloristă de seamă, care și-a dedicat viața studierii și promovării tradițiilor populare românești. Stabilită la Siret, Voronca a colectat și publicat numeroase lucrări care documentează folclorul și obiceiurile locale, contribuind astfel la conservarea patrimoniului cultural național. Prin munca sa meticuloasă, ea a reușit să păstreze și să transmită generațiilor viitoare tezaurul cultural al comunității românești. În județul Botoșani, Elena Niculiță Voronca este respectată pentru pasiunea și devotamentul său față de cultura tradițională, fiind un model pentru toți cei care studiază și promovează moștenirea culturală. Lucrarea care a consacrat-o a fost *Datinile și credințele poporului român adunate și așezate în ordine mitologică* (1903). Din cele trei volume proiectate nu a reușit să publice decât unul, structurat în cinci părți. Părerile specialiștilor asupra acestei monumentale lucrări de c. 1 300 de pagini, extrem de erudite pentru acea epocă, au fost împărțite: etnologul Romulus Vuia consideră că Elena Niculiță-Voronca nu are pregătirea științifică necesară pentru a se ocupa de acest segment al etnografiei, etnologul și folcloristul Ion Diaconu o acuza de faptul că „a modelat flagrant versul popular”, iar etnologul Ovidiu Bârlea o aprecia ca pe „cea mai reprezentativă pentru acest colț al Moldovei de Sus”.

Bogdan Petriceicu Hașdeu (1838-1907)

Bogdan Petriceicu Hașdeu este una dintre cele mai proeminente figuri ale culturii românești, având rădăcini adânci s-a născut în regiunea Cernăuți raionul Hotin. În calitate de scriitor, filolog și istoric, Hașdeu a jucat un rol crucial în dezvoltarea literaturii române și a cercetării istorice. (a fost enciclopedist, scriitor, filolog, lingvist, jurist, folclorist, publicist istoric și politician). Opera sa vastă, care include studii lingvistice și lucrări istorice, a contribuit la consolidarea identității culturale românești. În Botoșani, Hașdeu este amintit nu doar pentru realizările sale academice, ci și pentru angajamentul său față de promovarea educației și a culturii naționale, influențând astfel numeroși intelectuali locali.

Barbu Lăzăreanu (1881-1957)

Barbu Lăzăreanu, originar din Botoșani, a fost un scriitor și istoric literar de renume, cunoscut pentru studiile sale detaliate asupra literaturii române. Cu o pasiune profundă pentru cercetarea și promovarea valorilor literare autohtone, Lăzăreanu și-a dedicat cariera explorării trecutului literar românesc. Prin lucrările sale, el a scos la lumină opere și autori mai puțin cunoscuți,

oferindu-le astfel recunoașterea meritată. În județul Botoșani, Lăzăreanu este respectat pentru eforturile sale de a îmbogăți patrimoniul cultural și de a inspira noi generații de cercetători literari.

Alexandru Donici (1806 Orhei-1865)

Alexandru Donici, cunoscut pentru fabulele sale, a adus o contribuție semnificativă la literatura română, influențând din întreaga țară. Stilul său distinct și abilitatea de a îmbina umorul cu învățăturile morale au făcut ca fabulele sale să fie iubite de publicul larg. Prin operele sale, Donici a reușit să transmită mesaje clare și profunde despre viață și societate, capturând astfel atenția și imaginația cititorilor. Donici a avut un deosebit spirit de observație, criticând în fabulele sale, pe exemplul unor animale, moravurile proaste în societatea umană. În creația sa sunt populare fabulele: Antereul lui Arvinte, Musca la arat, Racul, broasca și știuca, Doi câini ș.a.

La Iași, deține o funcție în Epitropia școlilor, apoi - cea de asesor al curții de apel, activează și ca membru al divanului obștesc. Se alătură inițiativelor culturale legate de dezvoltarea învățământului public, a presei periodice, a teatrului național. Întreține legături strânse cu aproape toți literații moldoveni, colaborează la „Albina Românească”, „Dacia literară”, „Propășirea” și la alte publicații periodice. În afară de fabule, a compus poezii și piese de teatru. Creația lui Donici a fost înalt apreciată de Mihail Kogălniceanu, Grigore Alexandrescu, Vasile Alecsandri și alți contemporani. Însuși Eminescu îl situa printre scriitorii care „și-au încuscrit talentul individual cu geniul poporului...”, numindu-l, în poezia „Epigonii” - „Donici, cuib de-nțelepciune”

Gheorghe Em. Filipescu (1885-1937)

Gheorghe Filipescu a fost un filantrop și om de afaceri român, cunoscut pentru contribuțiile sale la dezvoltarea infrastructurii și economiei României în secolul al XIX-lea. Pe lângă succesul în afaceri, Filipescu a investit semnificativ în educație și cultură. A fost membru al Academiei Române. A sprijinit numeroase inițiative educaționale și culturale, printre care finanțarea construcției de școli și biblioteci, facilitând astfel accesul la educație și promovarea culturii românești. Activitățile sale au avut un impact considerabil și în județul Botoșani, unde a contribuit la înființarea de instituții educaționale.

Mitropolit Iosif Gheorghian (1829-1909)

Mitropolitul Iosif Gheorghian a fost o personalitate marcantă a Bisericii Ortodoxe Române și un lider spiritual respectat, a deținut în două rânduri demnitatea de mitropolit-primat al Bisericii Ortodoxe Române (1886-1893, 1896-1909). În timpul mandatului său, el a promovat reforme importante în cadrul bisericii, având drept scop modernizarea și adaptarea acesteia la nevoile societății din acea vreme. Iosif Gheorghian a încurajat educația religioasă și a sprijinit activitățile culturale, contribuind la consolidarea identității spirituale și culturale a românilor. A tradus felurite lucrări teologice din limba franceză și din literatura patristică. A fost ales membru de onoare al Academiei Române la 21 mai 1901. Activitățile sale au avut și un impact asupra comunităților din județul Botoșani, unde a fost apreciat pentru implicarea sa în viața spirituală și culturală a regiunii.

Constantin Piliuță (1929-2003)

Constantin Piliuță a fost un pictor român de renume, născut în Botoșani, cunoscut pentru stilul său distinct și contribuțiile la arta contemporană românească. Lucrările sale, caracterizate de un echilibru subtil între tradiție și modernitate, explorează teme variate, de la peisaje rurale la portrete și naturi statice. Piliuță a fost apreciat pentru abilitatea sa de a surprinde esența vieții cotidiene printr-o paletă de culori vibrante și o tehnică rafinată. Pe lângă activitatea sa artistică, el a fost și un profesor dedicat, influențând generații de artiști tineri. În județul Botoșani, Constantin Piliuță este respectat atât pentru talentul său artistic, cât și pentru contribuțiile sale la educația artistică.

Artur Enășescu (1889-1942)

Artur Enășescu a fost un poet și traducător român, originar din Botoșani, cunoscut pentru versurile sale lirice și sensibilitatea cu care a abordat temele universale ale iubirii și naturii. Opera sa poetică se remarcă prin imagini evocatoare și o profundă introspecție, reușind să capteze complexitatea emoțiilor umane. În plus, Enășescu a fost un talentat traducător, aducând în atenția publicului român lucrări semnificative ale literaturii universale. Prin activitatea sa, el a contribuit la îmbogățirea patrimoniului cultural românesc și la promovarea dialogului literar internațional. În Botoșani, Artur Enășescu este recunoscut pentru dedicarea sa față de poezie și pentru eforturile de a crea o punte între cultura românească și cea mondială.

Concluzie

Județul Botoșani a fost și continuă să fie un izvor nesecat de personalități remarcabile. Aceste figuri, deși uneori mai puțin cunoscute, au avut contribuții esențiale în domeniile lor, influențând cultura, știința, istoria și spiritualitatea românească. Este datoria noastră să le recunoaștem meritele și să le promovăm moștenirea pentru generațiile viitoare.

Publicistul Barbu Ștefănescu-Delavrancea

*Prof. Panica Nastasia,
Școala Gimnazială nr. 8 Constanța*

Un element important în cunoașterea operei lui Barbu Ștefănescu-Delavrancea îl constituie publicistica literară. Încă din 1880 scrie în paginile revistei România liberă sub pseudonimul Argus foiletonul Zig-Zag. Prin acesta, încearcă să atragă atenția asupra moravurilor societății contemporane, apelând la pamflet, ironie, comentarii politice, cronici teatrale etc. Acest melanj publicistic a conturat tabloul unei personalități distincte, cu un stil bine conturat pentru acea perioadă. România liberă, Voința națională, Epoca, Românul, Democrația, Lupta, Viața, Lupta literară, Flacăra, Convorbiri literare sunt doar câteva nume de ziare și reviste în paginile cărora Barbu Ștefănescu-Delavrancea a publicat.

Critica de specialitate subliniază faptul că publicistica prozatorului cuprinde două etape: publicistica literară și cea politică. Indiferent de axa supusă analizei, se observă în publicistică o clară conștiință națională, un dezvoltat simț al tradițiilor și un respect față de istorie.

În articolele sale este când sarcastic, când polemic, discursul fiind organizat, urmărindu-se logica deducțiilor: „Publicistul Delavrancea era extrem de atent la tot ce se întâmpla în jurul său, fixându-și o atitudine tranșantă pe care nu întârzia să și-o exprime deschis public și de cele mai adeseori polemic.” (Barbu Delavrancea: 1982, p. 18). Prin intermediul articolelor sale, ni se face cunoscută realitatea socio-economico și politică a unei țări în continuă dezvoltare, dar se confruntă cu o moralitate îndoielnică și corupție pe fiecare palier. Se atrage atenția asupra faptului că de multe ori omul nu se vede așa cum este cu adevărat, ci în conformitate cu ceea ce urmărește. Este vorba nu despre o simplă reflectare, ci de participare activă la viața socio-economico-politică pentru a-și atinge scopul/ scopurile.

Publicistica semnată de Barbu Ștefănescu-Delavrancea „înregistrează numeroase pagini de autentic reportaj – impresii de călătorie în cel mai propriu înțeles al cuvântului, care nici ele nu se sustrag niciodată aceleiași exaltări patriotice generoase sub care chiar notele critice, accentele ironice nu au alt temei și alt scop decât a contribui la echilibrarea cât mai grabnică a umbrelor ce persistă, ce stăruie încă pe chipul patriei.” (Barbu Delavrancea: 1982, p. 18). Capitala Moldovei, Iașul, este descrisă cu minuțiozitate, fiind considerată un adevărat model cultural care trebuie valorizat și din perspectiva opoziției cu Bucureștiul, cu umanismul capitalist, care devine tot mai refuncționalizat, transformat în ceva ce nu este specific spațiului românesc. Astfel, Iașul aduce cu sine o rază de speranță fiind asemănat cu orașelele sudice ale Italiei în care omul redescoperă plăcerea de a scrie, de a visa. Mai mult, în eseu Iașii și banchetul „Junimiștilor”, Barbu Ștefănescu-Delavrancea atrage

atenția asupra modelului cultural sintetic al Iașului prin poarta în arc de la intrarea în Palatul Universității, pretext pentru o analiză sofisticată a lumii academice.

Cu Oratorul Titu Maiorescu descoperim nu doar aspectele divergente din spațiul românesc, ci și elementele de continuitate, care presupun o analiză din interior a societății. Comentariile lui Barbu Ștefănescu-Delavrancea sunt colorate, limbajul este plastic, expresiv, concentrat, „încărcătura critică a societății are un accentuat plus de atitudine politică, de angajare civică directă; autorul se impune nu numai ca publicist, ci ca om de acțiune, de atitudine civică. Intervenția lui Delavrancea este directă: comentariul țintește dur fără transfigurare metaforică, iar adesea este declarată explicit, pe față. <Văzutu-s-a vremuri nenorocite în cari vițiile s-au lățit ca pecinginea, târând societățile omenești într-un vârtej de putreziciune morală, dar, cel puțin, a fost un motiv mai mare pentru nemernicie și peire. Cel puțin era o agonie care zguduie și impune; erau plăceri murdare, dar adânci; crimele erau de lei, iar nu de reptile; era ceva!>” (Barbu Delavrancea: 1982, pp. 22-23). Uneori, stilul publicistic este incisiv, alteori taie adânc în sufletul oponentului, după cum observă Nicolae Iorga. În Zig-Zag, III, descoperim un tip nou de raportare a publicistului auctorial în raport cu lumea și cu textul, față de viață, de literatură, de oameni, de societate. Se simte gustul amar, indignarea, fiind un real jurnal care presupune radiografierea societății contemporane lui Barbu Ștefănescu-Delavrancea.

Interesul publicistului se îndreaptă, în special, spre portretistică. Un om și un maestru, Vasile Ștefănescu prezintă, prin apelul la memorialistică, un dascăl generos, deschis. Pentru prozator, acesta trebuie raportat la un model pedagogic formal fragmentarist, care îmbină teoria cu căldura afectivă. Voința autenticistă își cunoaște afirmarea în Anghel Demetrescu: „Surâsul său era rar și scump și întotdeauna amestecat cu milă. Numai când se convingea că nu lenea, ci natura săracă a elevului era cauza vreunei prostii colosale, începea să rădă pe catedră, dar un răs cumpătat, fără zgomot. Și întreaga clasă sărbătorea această delicată manifestație de prietenie.” (Barbu Delavrancea: 1982, p. 25). Această atitudine nonmimetică a condus la dezvoltarea, în publicistica lui Barbu Ștefănescu-Delavrancea la impunerea analistului căci fizionomia omului devine oglinda sufletului. Totodată, acest aspect i-a permis un joc al portretisticii, lucru evident în conturarea portretului lui Bogdan Petriceicu Hasdeu, Portretul d-lui Hasdeu: „Din cauza sprâncenilor, a nasului și a nărilor, d. Hasdeu are două profiluri destul de deosebite. Profilul din stânga, mai sever și mai pasionat, sprânceana fiindu-i apăsată pe ochi și narea frântă în unghi. Profilul din dreapta este mai blând, mai vesel, - sprânceana ridicându-i-se în sus, nasul mărindu-i-se și narea stând mai liniștită.” (Barbu Delavrancea: 1982, p. 25). Petre Ispirescu prezintă viața marelui povestitor propunând un inventar social dur privind ingratitudea socială față de un om valoros.

Hibridizarea, în publicistica lui Barbu Ștefănescu-Delavrancea, provine din amestecul de stiluri, registre, situații și contexte sociale, politice, istorice, economice, fiind decelate istorii din realitatea imediată. Constanta publicisticii acestuia o constituie spiritul polemic declarat, sarcasmul, ironia, denunțând, persiflant, maladiile epocii contemporane, criticând, răspicat, tarele sociale, mediocritatea, ca în O familie de poeți sau ca în Salonul „Ateneului”. Peisaje. Ion Andreescu.

Pornind de la funcția principală a societății, aceea de a exista un proces de învățământ corespunzător în școli, Barbu Ștefănescu-Delavrancea, în *Din cultura noastră*, observa faptul că „Tocmai oamenii care n-ar fi în stare să scrie un răvășel cu noimă către un prieten, tocmai aceia făuresc la cărți care să te învețe geniul limbii române și omenia stilului ei.” (Barbu Delavrancea: 1982, p. 31) pentru ca în Proscrisul român să militeze pentru limba română care să înceteze să mai fie văzută ca univers paralel în școli și în viața țăranilor deoarece, în fond, indiferent de spațiul vizat, se discută o singură limbă, cea română.

Așadar, publicistica lui Barbu Ștefănescu-Delavrancea presupune abordări diferite, perspective literare, politice, culturale etc., observându-se faptul că respectarea matricii estetice impune un spirit neobosit, viu și polemic cu societatea.

Bibliografie:

- DELAVRANCEA, Barbu, 1982, *Teatru*, Prefață și tabel cronologic de Doina Modola Prunea, Cluj-Napoca: Editura Dacia.

Oameni de cultură din Țara de Sus

*Prof. Engelmann Loredana,
Școala Gimnazială Bucovăț, Timiș*

Țara de Sus este o denumire dată părții de nord-vest a Moldovei. Ea era împărțită în 7 ținuturi: Ținutul Bacăului, Ținutul Cernăuților, Ținutul Dorohoiului, Ținutul Hârlăului, Ținutul Hotinului, Ținutul Neamțului, Ținutul Sucevei și Ocolul liber Câmpulung.

Țara de Sus a dat României numeroși oameni de cultură, printre care îi menționez pe Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri, Ion Creangă, George Bacovia, Nicolae Iorga, Ștefan Luchian, Costache Negruzzi, Bogdan Petriceicu Hașdeu, George Enescu. Aceste personalități au avut merite deosebite și i-au lăsat țării noastre un tezaur neprețuit.

Mihai Eminescu (1850-1889), cel mai mare scriitor român pe care l-a ivit până acum timpul, s-a născut la Botoșani și a copilărit la Ipotești. A fost poet, prozator și jurnalist român, fiind considerat cea mai cunoscută și influentă personalitate din literatura română. Mihai Eminescu, poetul național al României, a rămas în conștiința publică prin scrierile publicate antum și postum, prin adaptarea operei sale în teatru, muzică și film sau prin omagierea în numismatică și filatelie. Eminescu, scria Nicolae Iorga în anul 1909, „se deosebește de toți scriitorii vremii sale și prin aceea că opera lui întreagă n-are nici cea mai slabă măsură și subț n-are nici un raport caracterul local, provincial, ci numai caracterul general românesc.”

Vasile Alecsandri (1821-1890), născut la Bacău, a fost un poet, dramaturg, folclorist, om politic, ministru, diplomat, membru fondator al Academiei Române, creator al teatrului românesc și al literaturii dramatice în România, personalitate marcantă a Moldovei și apoi a României de-a lungul secolului al XIX-lea. A studiat la Paris, unde s-a consacrat mai ales literaturii, după câteva încercări nereușite în domeniul medicinei, în cel juridic și cel ingineresc. După revenirea în Moldova, a devenit director al Teatrului din Iași, împreună cu Constantin Negruzzi și Mihail Kogălniceanu. A luat parte la mișcarea revoluționară de la 1848 din Moldova, redactând unul dintre documentele ei programatice. A luat parte la luptele pentru Unirea Principatelor Moldova și Muntenia, și s-a numărat printre devotații lui Alexandru Ioan Cuza.

Ion Creangă (1837-1889), scriitor, dascăl și diacon, s-a născut în Humuleștii Noi, județul Neamț. Figură principală a literaturii române din secolul al XIX-lea, este cunoscut atât pentru autobiografia „Amintiri din copilărie”, cât și pentru nuvelele și povestirile sale. Principala contribuție a lui Creangă la literatura fantastică și pentru copii cuprinde narațiuni structurate în jurul unor protagoniști eponimi (Stan Pățitul, Dănilă Prepeleac, Ivan Turbincă) și basme ce zugrăvesc tabloul valorilor autohtone („Capra cu trei iezi”, „Soacra cu trei nurori”, „Fata babei și fata moșneagului”,

„Punguța cu doi bani”). Scrierile sale, considerate capodopere ale limbii și umorului românesc, ocupă o poziție de mijloc între o culegere din surse folclorice și o contribuție originală la un realism literar de inspirație rurală. Ion Creangă, alături de Ioan Slavici, Mihai Eminescu și Ion Luca Caragiale, este considerat unul dintre cei patru mari clasici ai literaturii române.

George Bacovia (1881-1957) s-a născut în Bacău și e un scriitor român format la școala simbolismului literar francez. Este autorul unor volume de versuri și proză scrise în baza unei tehnici unice în literatura română, cu vădite influențe din marii lirici moderni francezi. A fost recunoscut drept cel mai important poet simbolist român și unul dintre cei mai importanți poeți din poezia română modernă.

Nicolae Iorga (1871-1940) s-a născut în Botoșani și a fost istoric, critic literar, dramaturg, poet, documentarist, enciclopedist, memorialist, ministru, prim-ministru, parlamentar, profesor universitar și academician. Este cunoscut în lume atât ca filozof al istoriei, romanist, medievist, bizantinist, slavist, cât și ca istoric al artelor. George Călinescu spunea despre Nicolae Iorga că a jucat în cultura românească, în primele decenii ale secolului XX, „rolul lui Voltaire”.

Ștefan Luchian (1868-1916), pictor român, s-a născut în comuna Ștefănești, județul Botoșani. Prin opera sa, Luchian s-a dovedit a fi o personalitate artistică originală, afirmându-se cu o pictură generoasă, vibrantă și care a reușit să transmită privitorului un mesaj umanist de mare calitate atât prin paleta cromatică plină de lumină și prin poziția artistică înnoitoare, cât și printr-o scânteietoare expunere a limbajului. Marele aport inovator adus în pictura românească de Luchian, „poetul plastic al florilor”, constă în modul de transpunere a efectelor de lumină, care izbucnesc la fiecare tușă de culoare. El a izbutit să fixeze în memorie „splendorile scânteietoare” ale peisajului românesc, pe care l-a redat într-o serie întreagă de opere, adevărate miracole de simplitate și de finețe, de sinteză cromatică și arhitecturală a formelor, de colorit strălucit și delicat totodată.

Costache Negruzzi (1808-1868) s-a născut în satul Hermeziu, județul Iași. A fost un om politic și scriitor român din perioada pașoptistă. A scris numeroase poezii originale și opere în proză. Operele în proză sunt împărțite în trei grupe, botezate cu titlul general de „Păcatele tinerețelor” (1857). În prima intră „Amintirile din junețe”, câteva povestiri, din care unele cu caracter personal, de exemplu „Zoe” (1829) și „O alergare de cai” (1840), nuvele în care intriga e bine condusă și plină de interes, iar limba e românească și cu expresiuni nimerite. „Fiziologia provincialului” reprezintă poate cea mai bună fiziologie scrisă în limba română. Cea mai însemnată lucrare a sa este „Alexandru Lăpușneanul”, fiind considerată una dintre nuvelele de referință ale literaturii române.

Bogdan Petriceicu Hașdeu (1838-1907) s-a născut în Ținutul Hotinului și a fost scriitor și filolog, pionier în diferite ramuri ale filologiei și istoriei românești. Spirit enciclopedic, jurist, lingvist, folclorist, publicist, istoric și om politic, Bogdan Petriceicu Hașdeu a fost una dintre cele mai mari personalități ale culturii române din toate timpurile. Din anul 1877 a fost membru al Academiei Române.

George Enescu (1881-1955) a văzut lumina zilei în satul Liveni-Vârnav din județul Botoșani. A fost compozitor, violinist, pianist, dirijor și pedagog. Este considerat cel mai important muzician român. Compozițiile sale mai cunoscute, cum sunt cele două „Rapsodii Române”(1901-1902), „Suita nr. 1 pentru orchestră” (1903), prima lui „Simfonie” (1905), „Șapte cântece pe versuri de Clément Marot” (1908), datează din primii ani ai secolului XX. Enescu a dat naștere mai multor lieduri în limba germană, punând pe muzică și câteva dintre poemele Reginei Elisabeta a României, cunoscută sub pseudonimul literar Carmen Sylva.

Această moștenire culturală trebuie păstrată cu sfințenie, deoarece ea extinde oportunitățile pentru educație și învățare de-a lungul timpului și oferă posibilitatea unei mai bune înțelegeri a istoriei. Pentru a se face cunoscută unicitatea și diversitatea valorilor transmise de cultura română și pentru a putea fi ele conservate, este necesară promovarea culturii noastre în întreaga lume.

Bibliografie:

- Ion Bucșa, Teodor Capotă ș. a., Literatura română - Crestomație de critică și istorie literară, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1983
- Ilie Dan, Destinul unui classic – Ion Creangă, Editura Albatros, București, 1990
- <https://ro.wikipedia.org/wiki>
- <https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/oameni-si-locuri-din-tara-de-sus-si-tara-de-jos-85135.html>
- <https://lamineinsuflet.wordpress.com/2016/09/24/personalitati-ale-moldovei/>
- http://articole.famouswhy.ro/despre_personalitatea_lui_mihai_eminescu/

Tărâmul cu sfinți...

*Prof. Landea Florica-Monica,
Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani*

Județul Botoșani, situat în nord-estul României, este o zonă cu o bogată moștenire culturală și naturală. Peisajul său rural, cu dealuri domoale și câmpuri întinse, este punctat de păduri dese și ape curgătoare, oferind un cadru idilic pentru tradițiile și obiceiurile locale.

Arhitectura județului reflectă influențele istorice diverse, de la biserici de lemn, reprezentative pentru stilul moldovenesc, până la clădiri mai moderne care păstrează amprenta istoriei. Botoșaniul este cunoscut și ca locul de naștere al unor personalități marcante, ceea ce adaugă o dimensiune culturală profundă regiunii.

Pe lângă peisajul natural și patrimoniul arhitectural, județul Botoșani este celebru pentru tradițiile sale populare, meșteșugurile artizanale și festivalurile care reînvie obiceiurile străvechi. Această combinație de natură, istorie și cultură face din Botoșani un loc fascinant, plin de inspirație artistică.

Județul Botoșani cu o moștenire culturală incontestabilă și inepuizabilă, un spațiu care a dat lumii genii universale ne-a oferit unele dintre cele mai mari personalități care au marcat istoria României, printre aceștia numărându-se: Mihai Eminescu, George Enescu, Stefan Luchian, Nicolae Iorga, Grigore Antipa ș.a.. Mai mult, toate aceste genii enumerate mai sus, născute în secolele XIX-XX, au schimbat și chiar revoluționat domeniile în care au activat.

Pe lângă personalitățile culturale amintite, județul Botoșani ne oferă oameni de suflet care ne mângâie și ne aduc liniștea sufletească atât de necesară în aceste vremuri tulburi. Calendarul nostru ortodox este presărat de cinci sfinți botoșăneni: Sfântul Cuvios Sila, de la Sihăstria Putnei, Sfântul Cuvios Ioan Iacob de la Neamț (Hozevitul), Sfântul Cuvios Onufrie de la Vorona, duhovnicii Ilie Cleopa și Paisie Olaru.

Sfântul Cuvios Sila s-a născut în anul 1697 în ținutul Botoșanilor, din părinți ortodocși, Ion și Ioana. A intrat ca frate începător la Schitul Orășeni (comuna Cristești, județul Botoșani), fiind foarte tânăr, de unde, în anul 1714, la vârsta de 17 ani, a venit la Sihăstria Putnei, unde a fost primit și apoi călugărit de starețul Teodosie. În calendarul ortodox este prăznuit pe 16 mai, alături de Sfinții Paisie și Natan de la Sihăstria Putnei.

Pe 5 august este cinstit Sfântul Cuvios Ioan Iacob de la Neamț. S-a născut în satul Crăiniceni, din județul Botoșani, la 23 iulie 1913, într-o familie de țărani credincioși. Între anii 1926-1932, Ilie, cum se numea din botez, a urmat Gimnaziul "Mihail Kogălniceanu" și Liceul "Dimitrie Cantemir" din Cernăuți. Ioan Iacob a dus o viață grea în copilărie rămânând orfan de ambii părinți. Era un copil deștept și atras de învățătură. Încă din adolescență a ales calea mănăstirii. A intrat ca viețuitor în

obștea Mănăstirii Neamț, în 1933, iar în 1936 a fost tuns în monahism, primind numele de Ioan. În același an, a plecat cu alți doi călugări să se închine la Mormântul Domnului din Ierusalim, unde a rămas definitiv. A ajuns inițial la mănăstirile din zona Bethleem-ului și a slujit ca bibliotecar și infirmier. Cu această ocazie îi trata până și pe soldații arabi răniți în război.

Mai apoi a ales calea predicii în pustie la fel ca Ioan Botezătorul. Ioanichie unul dintre ucenicii săi spune că mânca doar odată pe zi și dormea cu capul pe o piatră în peșterile de la Colomona. Pe lângă rugăciune acesta a dus și o amplă activitatea culturală, traducând din greacă numeroase lucrări religioase printre care și Acatistul Adormirii Maicii Domnului.

Viața Sfântului Ioan Iacob în deșert a fost plină de pericole fiind amenințat de șerpi veninoși, hiene, dar și de frig sau malnutriție. Sfântul Ioan Iacob a murit în suferință la numai 47 de ani, în anul 1960. A fost canonizat în anul 1992 de Biserica Ortodoxă Română constantându-se că trupul său era neputrezit. Patriarhia Ortodoxă din Ierusalim i-a depus trupul într-o raclă în biserica Sfântul Ștefan din "Țara Sfântă", devenind loc de pelerinaj pentru credincioși din toată lumea.

Sfântul Cuvios Onufrie de la Vorona este înscris în calendarul creștin-ortodox pe data de 9 septembrie. Printre monahii renumiți care au viețuit la Mănăstirea Vorona se numără și Cuviosul Onufrie (1700-1789). El era rus de origine și a fost guvernator al unei provincii. Cuviosul Onufrie a trăit ca sihastru în codrii din jurul Voronei timp de 25 de ani (1764-1789), într-o peșteră. Pentru o perioadă a fost și stareț al Voronei (1777-1779). A copiat traduceri din operele Sfinților Părinți și a fost duhovnic al mai multor sihaștri din pădurile Voronei. După cum spune tradiția, în noaptea de Paști a anului 1789, un înger s-a arătat preotului Nicolae Gheorghiu din satul Tudora. Îngerul i-a cerut să ia cu sine Sfintele Taine, apoi l-a călăuzit până la peștera pustnicului Onufrie. Foarte slăbit, Cuviosul Onufrie a fost împărțit și a cerut să fie dus la Sihăstrie. A trecut la cele veșnice pe 29 martie 1789 și a fost înmormântat de către câțiva călugări în livadă, la rădăcina unui măr. Sfântului Onufrie îi sunt atribuite o serie de minuni.

Una dintre cele mai cunoscute ar fi fost mărturisită chiar de voievodul Moldovei Mihai Sturza. Acesta avea moșii la Botoșani și în timpul unei partide de vânătoare în zona Voronei a ajuns și la mănăstirea unde era îngropat Sfântul Onufrie, sub un măr.

Era însoțit de fiica sa bolnavă de epilepsie. La un moment dat fata a mâncat un măr din pomul aflat lângă mormântul sfântului. După o perioadă fata s-a însănătoșit. Voievodul a dat ordin pentru exhumarea Sfântului iar Onufrie ar fi fost găsit neputrezit. A fost depus într-o raclă care se află și astăzi la Mănăstirea Sihăstria Voronei.

Ca un gest de recunoaștere a importanței marilor duhovnici Ilie Cleopa și Paisie Olaru aceștia au fost canonizați de Patriarhia Română recunoscându-li-se astfel harul dumnezeesc. Paisie Olaru s-a născut la 20 iunie 1897, în satul Stroiești, comuna Lunca din județul Botoșani, într-o familie cu cinci copii, fiind cel mai mic la părinți. Tatăl sau, Ioan, era pădurar, iar mama sa, Ecaterina, casnică. Din botez a primit numele de Petru. În anul 1921 a intrat în viața monahală la Schitul Cozancea din apropiere, luând la călugărie numele de Paisie. În anul 1943 a fost hirotonit diacon, iar în anul 1947,

preot, fiind pentru puțin timp egumen la schitul de metanie. În toamna aceluiași an, se retrage la Mănăstirea Sihăstria, devenind duhovnic al întregii obști, până la sfârșitul vieții sale. Între anii 1972 - 1985 s-a nevoit ca sihastru la Schitul Sihla, iar în ultimii cinci ani a locuit în chilă sa de la Sihăstria, fiind bolnav, până s-a mutat la Domnul (18 octombrie 1990), lăsând moștenire ucenicilor săi pilda vieții sale de adevărat monah și părinte duhovnicesc. Sfântul Cuvios Paisie de la Sihăstria are zi de cinstire în 2 decembrie.

Ilie Cleopa s-a născut pe 10 aprilie 1912, în Sulița, județul Botoșani, și a murit pe 2 decembrie 1998. A fost arhimandrit și stareț la Mănăstirea Sihăstria, fiind un renumit trăitor al credinței ortodoxe. S-a ivit pe lume într-o familie de țărani, fiind al cincilea copil din cei zece ai familiei lui Alexandru Ilie. Urmează cursurile școlii primare din satul natal, făcând apoi trei ani de ucenicie duhovnicească la schimonahul Paisie Olaru, pustnic în Schitul Cozancea. În decembrie 1929 se alătură obștii schitului Sihăstria, alături de fratele mai mare, Vasile. Pe 12 decembrie 1932, de ziua Sfântului Ierarh Spiridon, sunt primiți în obștea schitului. În 1935 este luat în armată, în orașul Botoșani. În 1936 se reîntoarce la schit și este uns în monahism pe 2 august 1937, primind numele călugăresc de Cleopa. Ziua de cinstire a sa este 2 decembrie.

Uitându-mă la ziua de cinstire a acestor doi mari duhovnici aș putea spune că ei sunt apropiați de data de 1 Decembrie, o zi atât de importantă pentru România noastră dragă și sfântă. Astfel ziua națională a țării este urmată de prăznuirea acestor mari binefăcători ai sufletului nostru.

Botoșaniul este, de asemenea, cunoscut pentru numeroasele biserici și mănăstiri care adăpostesc icoane și fresce deosebite, ce ilustrează viața sfinților și evenimente biblice. Aceste lăcașuri de cult sunt nu doar centre de spiritualitate, ci și de cultură, având un rol important în păstrarea tradițiilor și a identității locale.

Anul 2025 marchează două momente deosebite din viața Bisericii Ortodoxe Române: 100 de ani de la ridicarea sa la rangul de Patriarhie (4 februarie 1925) prin recunoașterea demnității câștigate prin secole de mărturisire jertfelnică a dreptei credințe ortodoxe de către ierarhii, preoții și credincioșii români și 140 de ani de la recunoașterea Autocefaliei sale (25 aprilie 1885). În acest context "Țărâmul cu sfinți" poate simboliza și o stare interioară de împlinire spirituală, un loc inaccesibil celor care nu au reușit să depășească lupta cu ego-ul și impuritățile lumii materiale. Așadar, mai degrabă decât un loc fizic, acest ținut este o alegorie a unui ideal spiritual înalt, spre care orice suflet ar trebui să tindă.

Bibliografie:

- Arh. Ioanichie Bălan, "Părintele Paisie Duhovnicul"- editura Apologeticum, 2005
- L.S. Desartovici, "Viața și minunile Sf. Ioan Iacob Hozevitul"- editura Anestis, 2018

„Luceafărul” eminescian, capodoperă a literaturii române

*Prof. Ivan Alina-Cristina,
Școala Gimnazială Orodel, Dolj*

Mihai Eminescu s-a născut la 15 ianuarie 1850 și a fost nu doar poet, ci și jurnalist. Este considerat de către critica literară cel mai important reprezentant al romantismului din literatura românească, fiind supranumit „Luceafărul poeziei românești”. Remarcabilă este și implicarea sa în activitatea Societății Literare „Junimea” și a ziarului „Timpul”, căci prin articolele sale a dovedit în acele vremuri un simț critic desăvârșit și un exemplu de patriotism profund.

Ca poet al neamului românesc, Mihai Eminescu a ridicat limba română la rang de artă, într-o vreme când poezia românească era la începuturile sale. Debutul său poetic a avut loc în anul 1866 cu poezia „La mormântul lui Aron Pumnul” și a fost o dovadă limpede a talentului său poetic incontestabil. În anii următori poezia sa, din ce în ce mai diversificată s-a îmbogățit cu numeroase poeme, elegii, satire, glose, doine care s-au impus în conștiința epocii ca opere literare de mare valoare.

Poemul „Luceafărul” este una dintre operele de căpătâi ale marelui poet, sensurile sale profunde străbătând peste ani, iar versurile sale de o perfecțiune aparte devenind o emblemă a operei eminesciene. Publicat în anul 1883, acest poem narativ este considerat capodopera marelui poet și una dintre cele mai mari realizări ale literaturii române.

În cele nouăzeci și opt de strofe ale acestui poem regăsim o parte din temele poeziei eminesciene și o permanentă antiteză între spațiile terestru și cosmic.

Prima strofă realizează introducerea cititorului într-o dimensiune de basm, făcând trimitere la o lume demult apusă, prin versurile: „A fost o dată ca-n povești/ A fost ca niciodată, / Din rude mari împărătești,/ O prea frumoasă fată./ Și era una la părinți/ Și mândră-n toate cele/ Cum e Fecioara între sfinți/ Și luna între stele.”

Imaginea feerică invocată de poet, a fetei desăvârșite în frumusețea și originea ei face trecerea spre dragostea care se înfiripă între ea și Luceafărul / Hyperion pe care îl privea și a cărui apariție o aștepta în fiecare seară: „Îl vede azi, îl vede mâni,/ Astfel dorința-i gata;/ El, iar privind de săptămâni/ Îi cade dragă fata./ Cum ea pe coate-și răsima/ Visând ale ei tample/ De dorul lui și inima/ Și sufletu-i se umple.” În același timp iubirea stărnită de Luceafăr în inima fetei se dovedește a fi împărtășită: „Și cât de viu s-aprinde el/ În orișicare seară,/ Spre umbra negrului castel/ Când ea o să-și apară./ Și pas cu pas pe urma ei/ Alunecă-n odaie,/ Țesând cu recile-i scânteii/ O mreajă de văpaie.”

Aceste întâlniri idilice ale fetei de împărat cu Luceafărul culminează cu cererea pe care aceasta i-o formulează în mod expres: „Cobori în jos, luceafăr blând/ Alunecând pe-o rază/ Pătrunde-

n casă și în gând/ Și viața-mi luminează.” Cererea fetei este ascultată de către Luceafăr care se întrupează din valurile mării și îi cere la rândul său fetei să îl urmeze: „O, vin! Odorul meu nespus, / Și lumea ta o lasă;/ Eu sunt luceafărul de sus,/ Iar tu să-mi fii mireasă./ Colo-n palate de mărgean/ Te-oi duce veacuri multe,/ Și toată lumea în ocean/ De tine o s-asculte.” Însă această cerere nu o convinge pe fata îndrăgostită, care speriată de răceala de astru pe care o emana cel ce se întrupase din iubire pentru ea din apele mării, refuză să îl urmeze: „-O, ești frumos, cum numa-n vis/ Un înger se arată / Dară pe calea ce-ai deschis / N-oi merge niciodată. / Străin la vorbă și la port, / Lucești fără de viață, / Căci eu sunt vie, tu ești mort/ Și ochiul tău mă-ngheață.” Astfel, el se întoarce în lumea lui, continuând s-o privească pe cea iubită.

Dar, după o vreme, fata îndrăgostită îl cheamă din nou, iar el nu poate rezista rugăminții ei. De aceea, se întrupează pentru a doua oară, din al haosului văi, pentru a o ruga pe cea iubită să-l însoțească, punându-i la picioare nemuirea. Aceasta însă îl refuză din nou, cerându-i ca el să se coboare pe pământ și să fie asemeni ei, muritor: „Dar dacă vrei cu crezământ/ Să te-ndrăgesc pe tine/ Tu te coboară pe pământ/ Fii muritor ca mine.” Luceafărul vrea să împlinească dorința fetei iubite și pentru aceasta pleacă să se înfățișeze Demiurgului / Creatorului pentru a-i cere să devină muritor.

În timp ce Luceafărul/ Hyperion se înfățișa Creatorului pentru a-i cere să devină muritor, aleasa sa, care în această parte a poemului capătă și un nume, Cătălina este sedusă de un simplu paj, Cătălin, cu care fuge în lume.

Tocmai de aceea, finalul poemului este cutremurător, căci în timp ce el ar fi dat însăși nemuirea pentru o sărutare, are ocazia de a descoperi nestatornicia sentimentelor iubitei sale pentru care era dispus să facă sacrificiul suprem: „Și pentru cine vrei să mori? / Întoarce-te, te-ndreaptă / Spre-acel pământ rătăcitor / Și vezi ce te așteaptă.....”, i se spune și „Hyperion vedea de sus / Uimirea-n a lor față: / Abia un braț pe gât i-a pus / Și ea l-a prins în brață.” Această imagine domină sfârșitul poemului din care răzbate melancolia eului liric și tristețea solitudinii absolute, aflată mai presus de capacitatea limitată de înțelegere a ființelor umane: „-Ce-ți pasă ție, chip de lut, / Dac-oi fi eu sau altul? / Trăind în cercul vostru strâmt / Norocul vă petrece / Ci eu în lumea mea mă simt / Nemuritor și rece.”

În concluzie orice incursiune în conținutul acestui poem eminescian oferă o perspectivă de ansamblu asupra valorii inestimabile și a virtuozității literare a celui mai de seamă poet al neamului românesc, căci oricând și oriunde este sau va fi citit, „Luceafărul” va intriga, emoționa, captiva și cuceri pe oricare cititor.

Bibliografie:

- Eminescu, Mihai; Poezie. Proză, Editura Prut Internațional, Chișinău, 2015.

Importanța operelor literare în dezvoltarea copiilor

*Prof. Viezure Isabelle Elena, Prof. Tudoroiu Anamaria Alexandra,
Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă Băbeni, Vâlcea*

Lectura operelor lui Ion Creangă aduce numeroase beneficii copiilor, atât din punct de vedere educativ, cât și emoțional și cultural. Iată câteva dintre cele mai importante avantaje:

1. Dezvoltarea limbajului și a vocabularului

- Operele lui Creangă, cum ar fi *Amintiri din copilărie*, *Povești* și *Povestiri*, expun copiii la un limbaj bogat, cu regionalisme și expresii autentice, contribuind la îmbogățirea vocabularului.
- Cititul îi familiarizează pe copii cu sunetele și cuvintele, promovează dezvoltarea creierului și imaginația, îi încurajează să fie curioși, cultivă dragostea pentru literatură.
- Ajută la înțelegerea arhaismelor și a expresiilor populare, dezvoltând o mai bună înțelegere a limbii române.

2. Cunoașterea culturii și tradițiilor românești

- Poveștile lui Creangă reflectă viața satului românesc de odinioară, obiceiurile, portul, modul de viață și valorile autentice ale poporului român.
- Copiii învață despre relațiile sociale, respectul pentru bătrâni și importanța familiei.

3. Stimularea imaginației și a creativității

- Personajele pitorești și aventurile fascinante din povești precum *Capra cu trei iezi*, *Punguța cu doi bani* sau *Harap-Alb* îi ajută pe copii să-și dezvolte imaginația.
- Elementele de basm (fii de împărat, zmei, animale vorbitoare) îi inspiră să creeze propriile povești sau să își imagineze scenarii fantastice.

4. Învățarea prin umor și ironie

- Creangă folosește umorul și ironia pentru a transmite lecții de viață, ceea ce face ca lectura să fie mai plăcută și mai ușor de înțeles pentru copii.
- Copiii învață să recunoască și să aprecieze subtilitățile umorului popular.

5. Formarea valorilor morale

- Poveștile lui Creangă oferă lecții despre corectitudine, cinste, hărnicie și curaj.
- De exemplu, *Capra cu trei iezi* ilustrează consecințele neascultării, iar *Punguța cu doi bani* subliniază importanța perseverenței și istețimii.

6. Îmbunătățirea memoriei și a concentrării

- Citirea poveștilor și povestirea lor mai departe ajută copiii să-și dezvolte memoria și atenția.
- Expresiile ritmate și repetarea unor structuri ajută la învățarea mai ușoară a textelor.

7. Crearea unei legături cu literatura clasică românească

- Prin lectura lui Creangă, copiii fac primul pas spre descoperirea literaturii române, ceea ce poate cultiva o pasiune pentru citit.

- Opera lui este o punte spre lecturi mai complexe din literatura română clasică și modernă.

8. Dezvoltarea empatiei și a inteligenței emoționale

- Prin identificarea cu personajele și trăirile lor, copiii învață să recunoască emoțiile și să înțeleagă punctele de vedere ale altora.

- Poveștile cu animale sau personaje aflate în dificultate dezvoltă compasiunea și dorința de a face bine.

9. Îmbunătățirea relației dintre părinți și copii

- Cititul poveștilor lui Creangă împreună cu părinții poate fi un moment special de conectare, care întărește relația părinte-copil.

- Povestirea și discutarea aventurilor lui Nică din Amintiri din copilărie poate aduce și părinților amintiri din propria copilărie, creând un dialog intergenerațional.

În concluzie, lectura operelor lui Ion Creangă este nu doar o experiență literară plăcută, ci și un mijloc esențial de dezvoltare a copiilor, oferindu-le o fereastră spre tradițiile, valorile și umorul autentic. La fiecare clasă sau grupă de grădiniță, cadrele didactice, părinții și copiii au citit împreună diferite povești pentru copii. Cadrele didactice, alături de părinți, au organizat momente de lectură interactivă, unde au citit împreună povești îndrăgite din literatura pentru copii. Fiecare grupă sau clasă a ales cărți potrivite vârstei copiilor. După ce au ascultat poveștile, copiii au fost implicați într-un joc de rol, în care au avut ocazia să interpreteze personaje din povești. Această activitate a avut rolul de a dezvolta:

- Expresivitatea și comunicarea verbală – copiii au folosit replici și au exprimat emoții specifice personajelor.

- Imaginația și creativitatea – fiecare copil a avut libertatea să își interpreteze personajul în stil propriu.

- Spiritul de echipă și cooperarea – pentru a reconstitui scenele din povești, copiii au lucrat împreună, învățând să interacționeze armonios.

Pentru un plus de autenticitate, cadrele didactice au pus la dispoziție măști, costume sau accesorii care să îi ajute pe copii să intre în rolurile alese. La finalul activității, copiii, împreună cu educatorii, au realizat „Copacul lecturii”, un proiect creativ menit să simbolizeze pasiunea pentru cărți și povești.

REZULTATE OBȚINUTE

- consolidarea relației familie-școală;
- îmbunătățirea la părinți a abilităților de relaționare cu copii;
- dezvoltarea interesului pentru lectură a copiilor

Bibliografie:

- Ioan Neacșu, Antonia Damian – “ Lectura și formarea competenței lectorale”, editura Universitară, 2021;
- Ion Creangă –“ Povești Povestiri Amintiri”, editura Unicart, 2006;
- Loredana Dorobăț, Lorelai Slavu – “Spre viață... prin lectură”, auxiliar didactic pentru opționalul de lectură și studiu individual cl. V-VI, editura Cartea Românească Educațional, 2022.

Poezia – predica sf. Ioan Iacob

*Pr. prof. Sandu Mihai Olivian,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Gheorghe” Botoșani*

Ioan Iacob de la Neamț, cunoscut și ca Ioan Iacob Românul de la Hozeva, (n. 23 iulie 1913, Horodiștea, Păltiniș, Botoșani, România – d. 5 august 1960, Mănăstirea Sfântul Gheorghe din Hozeva, Cisiordania, Palestina) a fost un călugăr intrat la Mănăstirea Neamț în 1936 și stabilit apoi la Mănăstirea Sfântul Gheorghe din Hozeva, venerat ca sfânt în Biserica Ortodoxă Română și în Biserica Ortodoxă a Ierusalimului.

Monahul Ioan a trăit doi ani într-o peșteră din pustia Iordanului, apoi opt ani în lavra Sfântul Sava de pe Valea Chedronului. Având bune cunoștințe medicale, îngrijea călugării bolnavi, fiind în același timp bibliotecar și ghid.

Familia

Pe nume real Ilie Iacob, a fost fiul lui Maxim și al Ecaterinei, așa cum a fost trecut în registrele bisericii din Păltiniș la botez, și a fost singur la părinți. A rămas orfan de mic de amândoi părinți și a fost crescut de o bunică. A urmat primii ani de școală în satul natal, apoi gimnaziul la Lipcani (Hotin) și liceul la Cozmeni-Cernăuți.

La Mănăstirea Neamț

La 8 aprilie 1936 arhimandritul Valerie Moglan, noul stareț al Mănăstirii Neamț și viitor arhiereu vicar la Iași, l-a tuns în monahism, primind potrivit pravilei călugărești, un nou nume, cel de Ioan. Naș și părinte duhovnicesc i-a fost ieromonahul Ioachim Spătarul, egumenul schitului Pocrov, unul din cunoscuții călugări moldoveni cu viața îmbunătățită. Aici i-a rânduit ascultare la infirmerie și la biblioteca mănăstirii. Era foarte tăcut, ascultător și smerit.

Între anii 1934-1935, face serviciul militar la Dorohoi ca infirmier, având multă milă de cei bolnavi și fiind iubit de toți. În toamna anului 1935 se reîntoarce în obștea Mănăstirii Neamț, și continuă aceeași ascultare de bibliotecar și îngrijitor la bolniță. La 8 aprilie 1936, în miercură din Săptămâna Sfintelor Patimi, rasoforul Ilie Iacob este tuns monah de arhiereul Valerie Moglan, noul stareț al mării lavre, împreună cu alți doi frați rasofori, primind în călugărie numele de Ioan.

În Țara Sfântă

În noiembrie 1936 tânărul monah s-a îndreptat, împreună cu alți doi călugări, spre Țara Sfântă. După doi ani petrecuți în pustiu, ajunge la Mănăstirea "Sfântul Sava", unde timp de zece ani, răbdând grele ispite, boli și încercări de la oameni și de la diavoli. Avea și ascultarea de infirmier al mănăstirii și îngrijea cu dragoste atât pe călugări, cât și pe numeroșii arabi și beduini, bolnavi sau răniți în război, care erau aduși la infirmeria mănăstirii.

Între anii 1939-1940 fericitul sihastru Ioan Iacob s-a nevoit împreună cu un ucenic român într-o peșteră din pustiul Qumran, aproape de Marea Moartă. Aici a cunoscut pe monahul Ioanichie Pârâială, care i-a rămas ucenic credincios până la obștescul sfârșit. Între anii 1940-1941, din cauza războiului, Cuviosul Ioan a stat cu mai mulți călugări din Țara Sfântă într-un lagăr pe Muntele Măslinilor. Fiind eliberat, se reîntoarce la Mănăstirea Sfântul Sava

La schitul românesc de la Iordan

În anul 1947 este hirotonit preot în Biserica Sfântului Mormânt și este numit egumen la Schitul românesc cu hramul „Sfântul Ioan Botezatorul”, din Valea Iordanului, pe care l-a condus până în anul 1952.

La Hozeva

În noiembrie 1952, Cuviosul Ioan Iacob Hozevitul, împreună cu ucenicul său Ioanichie (Pîrîială), a intrat în obștea Mănăstirii Sfântul Gheorghe Hozevitul din Pustiul Hozevei. În vara următoare se retrage într-o peșteră, numită Chilia Sfânta Ana, care ținea de Mănăstirea "Sf. Gheorghe Hozevitul". Aici și-a petrecut ultimii ani, ducând o viață foarte aspră. El mânca numai posmagi sau pâine cu apă, ce le aducea fratele Constantin care era brutarul Patriarhiei din Ierusalim.

Moartea

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul a decedat pe 5 august 1960, la vârsta de 47 de ani. A fost înmormântat de Amfilohie, egumenul Mănăstirii Sfântul Gheorghe, în peștera care-l găzduise în ultimii ani de viață.

La 8 august 1980, trupul său a fost aflat întreg, nestricat de vreme, răspândind bună mireasmă.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, luând în considerare sfințenia vieții Cuviosului Ioan Iacob, și văzând cinstitele sale moaște, l-a trecut în rândul sfinților, la data de 20-21 iunie, 1992, sub numele de „Sfântul Ioan Iacob de la Neamț”, fixându-i-se zi de prăznuire, 5 august

Poezia

A fost opera sa principală alături de traduceri din scrierile Sfinților Părinți. Fire sensibilă și meditativă sfântul Ioan a scris multe poezii în liniștea singurătății. A abordat în măsură covârșitoare teologia practică, povețele, sfaturile, învățăturile consacrându-se în adevărate predici în versuri având forța de coeziune a unui meteorit.

Dragostea de carte și aceea de poezie nu l-au părăsit pe Cuviosul Ioan nici în vremea ascezei sale din peștera de pe Valea Iordanului. A scris o seama de poeme adunate într-o culegere intitulată "Hrana duhovnicească", tipărite, în condiții grafice modeste, aproape precare, de către ucenicul său, părintele Ioanichie Pârâială. Aceste poeme, de o simplitate pe care as defini-o cu un termen consacrat – curăție e mărturisita și amărăciunea provocată de faptul că poporul din care se trăgea căzuse sub tirania comunismului.

Intra-un alt volum, ucenicul i-a adunat traduceri din apoftegme ale Sfinților Părinți.

Acest monah, de altfel contemporan cu noi a unit asceza creștina cu dragostea de cultură și cu poezia. Cat despre sensibilitatea lirica a ascetului, aceasta transpare pana și intra-un fragment de scrisoare: "Aproape în fiecare seara stăm pana târziu sub chiparoșii de la Schit, admirând frumusețile naturii, în liniștea fermecătoare a unui colt al grădinii din preajma bisericii, adâncindu-mă în cugetări. Firea mea cea visătoare nu se mai satura de frumusețile acelu colt blagoslovit de Dumnezeu."

Deși canonizat în 1992, versurile nu i-au fost încă retipărite într-o ediție cuviincioasa, nici scurtele sale traduceri.

Cuviosul Ioan a observat ca da târcoale peșterii sale un om care se sfia sa li abordeze, cu expresia deznădăjduirii pe chip. Pana la urma i-a mărturisit ca se afla în pragul sinuciderii: duhovnicul îi dăduse un canon deosebit de aspru, iar el își dădea seama ca nu-l va putea îndeplini. După ce l-a ascultat, Cuviosul i-a spus: "Acum liniștește-te, du-te acasă la treburile tale, iar canonul ti-l voi îndeplini eu." Este o ilustrare a adevărului evanghelic potrivit căruia dragostea de oameni trebuie sa fie mai mare decât intransigenta.

SECȚIUNEA
Simpozion
ELEVI

Patriarhul Nicodim Munteanu (1939-1948) – păstor înțelept și apărător al Bisericii în vremuri tulburi

*Elev: Rus Robert-Mihail,
Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

După perioada arhipăstoririi Patriarhului Miron Cristea (1925-1939), în România a urmat o perioadă tulbură, marcată de schimbări politice, de pierderi majore de vieți omenești și daune materiale pricinuite de cel de-al Doilea Război Mondial, dar și de începutul unui regim ateu opresiv – regimul comunist. Alături de întreg poporul român, Biserica Ortodoxă s-a confruntat cu aceleași provocări și greutăți, căutând să rămână alături de păstoriții săi, în ciuda restricțiilor și greutăților de tot felul. Aceste schimbări majore prin care a trecut țara în perioada 1939-1948 au marcat viața oamenilor și instituțiilor statului român. În acea vreme, la cârma Bisericii noastre s-a aflat o personalitate deosebită a Ortodoxiei românești:

Patriarhul Nicodim Munteanu.

Născut la 6 decembrie 1864, în Pipirig, județul Neamț, dintr-o familie de țărani credincioși, viitorul Patriarh a primit la botez numele Nicolae. După ce a urmat școala din satul său natal, a mers la Seminarul „Veniamin” din Iași (1882-1890). Ulterior a fost trimis de Sf. Mitropolit Iosif Naniescu al Moldovei să studieze la Academia Duhovnicească din Kiev, la finalul studiilor (1896) obținând titlul de licențiat în teologie.

Intrat în monahism la Mănăstirea Neamț, la vârsta de 29 ani (1894), ajunge rând pe rând preot la Catedrala Mitropolitană din Iași, director la Seminarul „Sfântul Andrei” Galați și vicar al Episcopiei Dunării de Jos. În 1909 primește hirotonia întru Episcop-vicar al Mitropoliei Moldovei, cu titlul de Băcăuanul. Trei ani mai târziu, la 18 februarie 1912, este ales Episcop de Huși. Aici a păstorit aproape 12 ani, până în 1923, într-o perioadă dramatică din istoria noastră, când România intrase în războiul pentru întregirea neamului. În această perioadă a participat ca reprezentant al Bisericii noastre la Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse (septembrie 1917), care a hotărât

reînființarea Patriarhatului rusesc. Sub aspect gospodăresc – administrativ, a refăcut reședința episcopală

După unirea Basarabiei cu România (27 martie 1918), episcopul Nicodim Munteanu a fost numit locțiitor de Arhiepiscop al Chișinăului și Hotinului (1918-1919). Dar curând, în 1923, din motive necunoscute până astăzi, a demisionat din fruntea Episcopiei Hușilor și s-a retras la Mănăstirea Neamț, pe care a condus-o în calitate de stareț 11 ani. Acolo a întemeiat un seminar monahal, „o școală pentru frații din mănăstire” (1928-1937) și o școală de muzică bisericească. A construit alei și a plantat sute de pomi fructiferi. A organizat mănăstirea în așa fel încât ea să nu fie doar o instituție liturgică, ci și una culturală și socială. În vremea sa, Mănăstirea Neamț patrona opera spirituală, dar și opera socială din zonă. Astfel, ea ajuta material spitalul de la Târgu Neamț, în paralel cu desfășurarea unei activități tipografice de mare amploare.

Tot el a înființat la Neamț și o fabrică de cherestea, pentru a ajuta biserici și mănăstiri din zonă și pentru a susține lucrarea misionară a Bisericii din timpul său. Iată cum descrie scriitorul Mihail Sadoveanu, activitatea pe care a desfășurat-o cel care avea să devină Patriarhul Nicodim: "De la Paisie mănăstirea Neamțu nu se mai bucurase de asemenea conducător vrednic. Trecerea părintelui Nicodim pe la Neamțu a însemnat renașterea acestei vechi și frumoase ctitorii"

După trecerea la cele veșnice a Mitropolitului Pimen (1934), Colegiul Național Bisericesc îl va alege în fruntea Mitropoliei Moldovei pe starețul Nicodim Munteanu. El va păstori la Iași timp de patru ani, construind în curtea Mitropoliei o nouă clădire care, prin grija Prea-Fericitului Părinte Patriarh Daniel îi poartă astăzi numele. A ridicat o nouă clădire a Seminarului Teologic Neamț, a reutilizat tipografia de la Mănăstirea Neamț și a tipărit mai multe lucrări teologice. Din grija sa, s-au făcut lucrări de reparații la Mănăstirile Vorona, Bistrița, Slatina, Râșca ș.a. Mai târziu, va ridica în satul său natal, Pipirig – Neamț, o frumoasă biserică ce, prin dimensiunile și arhitectura ei deosebite, avea să fie numită

”catedrala munților”.

La începutul păstoririi mitropolitului Nicodim, Eparhia Moldovei era dezbinată din cauza nedumeririi introducerii noului calendar. Se știe că sufletul poporului moldovean este mai evlavios și mai legat de credința lui decât în alte părți ale țării. Pentru asemenea credincioși, o schimbare, oricât de îndreptățită, pare la început o noutate care încearcă să aducă o atingere comorii lui de credință. De aceea, nedumerirea s-a transformat în unele suflete în învrăjbire împotriva înnoirii. Pornită dintr-o bună intenție, asemenea învrăjbire a poporului nu putea fi înăbușită prin violență și represiune, ci prin

lămurirea sufletului, prin răbdare și bunătate. Printr-o epistolă lămuritoare, mitropolitul Nicodim a arătat tuturor fiilor duhovnicești că schimbarea calendarului nu aduce nicio știrbire credinței.

Poporul a început să își dea seama de greșeala pe care o făcea, iar creștinii au început să se întoarcă lângă păstorul lor. Monahii care credeau că ei sunt păzitorii credinței împotriva noului calendar, plecând din mănăstiri să ridice poporul într-o adevărată despărțire de Biserică, au fost sfătuiți să se întoarcă în mănăstiri și să abandoneze calea lor greșită. Credincioșii care greșiseră au venit în fața păstorului lor să își ceară iertare, și astfel, zi după zi, pacea s-a așezat în locul vrajbei, așa cum zorii gonesc încet întunericul nopții.

După trecerea la cele veșnice a Patriarhului Miron Cristea (1939), Colegiul Electoral Bisericesc îl va alege pe Nicodim Munteanu Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. Din nefericire pentru el, a păstorit în vremuri complicate. Numai înțelepciunea și tactul Patriarhului Nicodim vor ajuta Biserica Ortodoxă Română să depășească grelele încercări.

Pe parcursul păstoririi sale, Patriarhul Nicodim Munteanu a fost preocupat de starea clerului de mir, de viața mănăstirească, de învățământul teologic, de legăturile cu Bisericele Ortodoxe surori. Remarcabilă este și activitatea sa culturală. Prin contribuția sa, Patriarhul se situează în fruntea celor mai importanți teologi ai epocii sale. Alcătuind numeroase lucrări originale, făcând numeroase traduceri din literatura teologică rusă a secolului al XIX-lea și începutul secolului XX, Patriarhul Nicodim va fi personalitatea cea mai de seamă a epocii sale. Ca urmare, va fi ales doctor honoris causa al Facultății de Teologie din Cernăuți și membru de onoare al Academiei Române.

După ce a tipărit la Neamț Biblia ilustrată (1936), prima lucrare de acest gen la noi, în 1936 și 1944 au ieșit de la tipar noi ediții ale Sfintei Scripturi, în care 51 de cărți erau traduse de el însuși (24 din Vechiul Testament, iar Noul Testament în întregime). De asemenea, a tipărit Noul Testament în cinci ediții, dar și Psaltirea (patru ediții), traduse de el.

Patriarhul Nicodim a pus bazele a două instituții filantropice înființate în 1944:

- Fondul de ajutorare „Patriarhul Nicodim”, care acorda ajutor urmașilor preoților și cântăreților morți în timpul celui de-al doilea război mondial;
- Două orfelinate (unul pentru băieți, la mănăstirea Cernica și unul pentru fete, la mănăstirea Țigănești) având în total peste 100 de copii în îngrijire. Orfelinatele erau întreținute din contribuțiile parohiilor.

Trebuie menționată și o altă realizare importantă: înființarea Școlii de Artă Bisericească a Arhiepiscopiei Bucureștilor, școală prin care se urmărea revenirea la tradiția și canoanele picturii bizantine.

Încă de la începutul guvernării sale, regimul comunist a pornit o amplă acțiune de epurare a Bisericii Ortodoxe. Astfel, au fost îndepărtați din scaune, pensionați sau trimiși în recluziune monastică unii ierarhi incoezi pentru noul regim. Prin Decretul 166 din 1947 au fost luate măsuri împotriva tuturor acestora, ca și împotriva unor preoți și monahi. Toți aceștia erau acuzați de simpatii legionare și închipuite infracțiuni de uneltire contra ordinii sociale.

În condițiile înăsprii controlului asupra tuturor instituțiilor din statul român, și Biserica Ortodoxă Română va avea de suferit. Astfel, organele de securitate române identificau în primăvara anului 1945 „cărțile în care se defăimează Partidul Comunist” și constatau că „aceste cărți se difuzează în diverse școli, prin tramvaie și pe străzi”, fiind tipărite de Editura „Credința Ortodoxă”. Ca urmare au fost întărite măsurile de control la adresa Bisericii.

Bolnav și bătrân, amenințat în permanență cu depunerea din scaun și cu pensionarea, Patriarhul Nicodim Munteanu a reușit să se opună transformării Bisericii Ortodoxe Române într-un instrument în mâna regimului comunist. Însuși Gh. Gheorghiu-Dej, la o adunare electorală a clerului bucureștean, ținută în noiembrie 1946 a afirmat că: „Biserica este o forță spirituală care trebuie pusă în slujba intereselor naționale ale poporului”. Acuzat că ar fi pactizat cu regimul legionar și apoi cu cel al mareșalului Antonescu, Patriarhul Nicodim a încercat la început să nu intre în polemică cu noile structuri comuniste, sau cu noua orientare ce urmărea o nefirească apropiere de Biserica Ortodoxă Rusă, „sora cea mare din Răsărit”.

În 1946, an cu alegeri parlamentare, regimul dădea o nouă lege electorală, prin care era desființată camera Senatului. Din această cameră făceau parte reprezentanții principalelor culte religioase. În noul parlament ierarhii, numiți de către comuniști „reacționari ruși de mase, adevărați boieri bisericești” au fost eliminați. Tot în același an patriarhul Nicodim a fost „îndemnat” să facă o vizită la Moscova, vizită despre care jurnalistul Ion Cristoiu scria în 2008, evident rău înționat (B.O.R. comemora 6 decenii de la mutarea patriarhului Nicodim la Domnul): „1946. România e în plină campanie electorală pentru alegerile parlamentare după nouă ani de dictaturi succesive. Nu sunt alegeri obișnuite. De rezultatul lor depinde orientarea României către Est sau către Vest. În acest context, orice gest în favoarea comuniștilor are importanță. Cum a fost, de exemplu, gestul Patriarhului Nicodim de a face o vizită în URSS între 23 octombrie – 7 noiembrie 1946 în fruntea unei Delegații a BOR. Vizita venea după un gol de trei decenii în relațiile dintre cele două Biserici. Să zicem că în noul context internațional o normalizare a relațiilor între cele două Biserici - Română și Rusă – se impunea. Nu se impunea transformarea vizitei, prin faptele și declarațiile Patriarhului, într-un moment de propagandă electorală în favoarea Guvernului Dr. Petru Groza.”

Iată însă adevărul despre această vizită, așa cum îl prezintă chiar biograful patriarhului, Ion D. Ștefănescu, bizantinolog cu studii la Sorbona și profesor de Istoria artei creștine la Universitatea București, un apropiat al Preafericitului Nicodim: Ajuns, în cele din urmă, la Moscova, după nenumărate ezitări și după ce primise amenințări ultimative de la autoritățile laice, Patriarhul evita să liturghisească împreună cu "partea rusească", rămânând obstinat în această decizie. ("Nu slujesc cu ăștia!") până când preotul Ioan Vasca (secretar general la Ministerul Cultelor), devenit "politrucul" delegației îl somează în termeni categorici: "Vă rog să slujiți, Înalte Prea Sfinte, că altfel vă las aici și plec!" După care, Patriarhul acceptă să fie îmbrăcat în odăjdii și să se alăture soborului slujitor. Ceea ce n-a mai făcut când Patriarhul Alexie i-a întors vizita la București. Duminică 1 iunie 1947 când ambii patriarhi ar fi trebuit să liturghisească în Catedrala patriarhală, Nicodim, deși se stia că îi plăcea

foarte mult să slujească, îl împuternicise să-i țină locul pe... fostul Mitropolit al Basarabiei, Efrem Enăcescu, în timp ce dânsul doar asista în strana patriarhală”.

Această atitudine a Patriarhului Nicodim Munteanu se datora faptului că vizita din mai-iunie 1947 a Patriarhului Alexei al Moscovei era privită ca o „înstăpânire asupra eparhiei românești” de către „eliberatoarea” Biserică Ortodoxă din URSS. De aceea, pentru gestul său, patriarhul a primit un serios reproș din partea primului-ministru dr. Petru Groza, întrucât „URSS, spunea el, reprezintă un mare imperiu, iar Biserica din acest imperiu cu imensul său număr de credincioși și cu posibilitățile sale materiale apare ca indiscutabilă ocrotitoare și susținătoare a Ortodoxiei în lume”.

Cautându-i-se mereu punctele din care putea fi atacat, Patriarhului începuse să i se reproșeze, cu unele menajamente, dar și direct, că întreține o „camarilă”, că se lasă influențat de „paladini” săi, printre cei amintiți mai des fiind profesorul Ion D. Ștefănescu, cu trecere și la Palat, întrucât fusese profesor la clasa Regelui Mihai.

Începuse să se vorbească tot mai stăruitor despre o iminentă retragere la mănăstire a patriarhului, deoarece el alterna din ce în ce mai mult timpul petrecut la București cu lungi perioade de ședere la Mănăstirea Neamț, unde se spunea că își trimisese deja o parte din bagaje. Se cunoștea că Nicodim mai renunțase o dată la scaunul de episcop eparhiot, plecând de la Huși, tot la Neamț și mulți se așteptau acum să repete gestul.

În ciuda acestei necurmăte stări de provizorat Patriarhul continuă să-și exercite atribuțiile pastorale și protocolare. Participă împreună cu Regele Mihai și cu reprezentanții guvernului la festivitățile prilejuite de revenirea autorităților românești în teritoriul care fusese cedat prin Dictatul de la Viena, „prezidează” liturgic slujba de târnosire a Catedralei de la Timișoara. În aceeași perioadă Patriarhul cultivă relații și cu reprezentanții puterilor occidentale și ai Sf. Scaun, primind vizita nunțiului papal, ducându-se el însuși la Nunțiatură. La rândul lor autoritățile statului nu-și doreau „o grevă patriarhală”, fiind dispuse să-i tolereze ceea ce unii începuseră să numească „extravaganțele” Patriarhului, acceptând ideea că este un om de la care, din punctul lor de vedere, te puteai aștepta la orice. Deși relațiile cu autoritățile comuniste păreau bune, Patriarhul nu pregeta să le trimită „mesaje”, care le vor fi dat de gândit și care vor fi acutizat problema debarasării de acest personaj „incomod”. După ce a oficiat tradiționalul Te Deum cu prilejul zilei de 14 Ianuarie (1947) - Unirea Principatelor, Patriarhul se retrage în altar îndemnându-i și pe ceilalți clerici să o facă. Era refuzul său de a nu se afla printre înaltele oficialități comuniste pe treptele catedralei, când după defilarea „companiei de onoare” se obișnuia să se facă o fotografie de grup pe care o publicau a doua zi unele ziare.

Puțin câte puțin, cât timp va mai desfășura activități publice, Patriarhul începe să practice în raport cu autoritățile statului, dar mai cu seamă față de Biserica rusească, o atitudine de jovială sfidare, „extravaganțele” sale ținând seama de consecințele care le puteau succede, părănd uneori acte de „curaj nebunesc” sau „nebunii întru Hristos”, în sensul atribuit acestei sintagme de Sf. Apostol Pavel și de aghiografia creștină ortodoxă.

Biserica Ortodoxă Română a beneficiat în perioada 1945-1947 de protecția propriului Statut de organizare și funcționare, așa cum acesta fusese aprobat de către stat. De aceea, începând cu anul 1948, regimul comunist va iniția înlocuirea vechii Legi a Cultelor (1928) cu una nouă.

După ce Guvernul Petru Groza a fost instalat, Ministerul Cultelor a emis o decizie prin care postul de Arhiepiscop-vicar al Mitropoliei Ungro-Vlahiei era trecut provizoriu la Mitropolia Moldovei. Această măsură era luată fără consultarea sau cu acordul Bisericii Ortodoxe și al întâistătătorului său. Imixtiunea politică în cadrul Bisericii Ortodoxe Române a continuat și mai mult prin astfel de măsuri dictatoriale.

Noua legislație civilă ce privea Biserica Ortodoxă Română prevedea că la alegerea mitropoliților luau parte „toți membrii Adunării Deputaților, bărbați ortodocși, aleși în circumscripția întreagă a Mitropoliei respective”. Această intruziune a regimului comunist în alegerea ierarhilor Bisericii Ortodoxe Române avea drept scop încercarea de a controla viața bisericească românească.

Începând cu vara anului 1947, Patriarhul Nicodim s-a retras la Mănăstirea Neamț, „sub supraveghere permanentă”. El va reveni la București, grav bolnav, abia spre sfârșitul anului. Nu va mai participa la nici o activitate publică. Alegerile de ierarhi din 18 noiembrie 1947 în urma cărora vor deveni titulari de eparhii Justinian Marina - Mitropolit la Iași, Firmilian Marin - arhiepiscop la Craiova și Sebastian Rusan - episcop la Sighet, vor fi prezidate de către Mitropolitul Nicolae Balan al Ardealului.

La 1 decembrie 1947, când Primul-ministru Dr. Petru Groza, însoțit de Stanciu Stoian, ministrul Cultelor, se duc să-l vadă pe Patriarh, Petroniu (secretarul acestuia), le spune că este bolnav și nu poate să-i primească. Patriarhul intrase într-o lungă și chinuitoare agonie care se va sfârși de-abia la 27 februarie 1948 când va trece la Domnul, la vârsta de aproape 84 ani. Pe 31 decembrie 1947, la auzul veștii că Regele abdicase, mai are puterea să murmure printre lacrimi: "Dacă el a plecat, eu nu mai am nici un rost...". Moartea lui la 27 februarie 1948 a adus cu sine alegerea unui nou Patriarh la cârma Bisericii Ortodoxe Române. Noile condiții sociale necesitau prezența în fruntea Bisericii Ortodoxe Române a unei personalități dinamice, a cărei atitudine abilă față de regimul comunist să păstreze pe cât posibil vie credința în Dumnezeu și în valorile neamului. Patriarhul Nicodim a fost înmormântat, alături de întâiul patriarh al României, în catedrala patriarhală.

Cu siguranță, cea mai bună caracterizare a păstoririi Patriarhului Nicodim Munteanu în fruntea Bisericii Ortodoxe Române o face Ion D. Ștefănescu, biograful său și cel care a coordonat un volum omagial în cinstea patriarhului: „Anii petrecuți de Înaltpreasfințitul Patriarh Nicodim în fruntea Bisericii românești rămân anii cei mai încărcăți de greutate ai neamului nostru atât de greu încercat. Va povesti odată cineva, și istoria va veni să afirme cu autoritatea ei, atunci când va veni vremea, stăpânirea de sine și tactul cu care a întâmpinat Înaltpreasfințitul evenimente mari și situații extrem de dificile. Se va putea vorbi atunci și privi în plină lumină sfatul cel bun de liniște și îmbărbătare care a pornit din Dealul Patriarhiei și din care s-a împărțit Biserica și Țara întreagă. Credincios regelui și drapelului României, plin de puterea pe care o dă singur Dumnezeu, a intervenit

energic pentru respectarea drepturilor tuturor și pentru omenie. Vor prețui mulți cum se cuvine, când vor cunoaște împrejurările, bărbăția cu care el a înfruntat patimi și porniri izvorâte din valurile vremii”.

Bibliografie/webografie:

- Colectiv de autori, Patriarhul Nicodim Munteanu: un mărturisitor al Luminii în vremuri întunecate, Ed. Basilica, București, 2019;
- Stănescu, Prof. Dr. Dorin, Patriarhul Nicodim Munteanu, văzut de contemporanii săi, în ziarul ”Lumina”, 03 august 2019;
- Vasile, Cristian, Biserica Ortodoxă Română în primul deceniu comunist, Ed. Curtea Veche, București, 2005;
- Velicu, Dudu, Biserica Ortodoxă în perioada sovietizării României. Însemnări zilnice 1945-1947, Arhivele Naționale ale României, București, 2004;
- Vicovan, pr. Ion, Istoria Bisericii Ortodoxe Române, vol. II, Ed. Trinitas, Iași, 2002;
- <https://www.crestinortodox.ro/parinti/patriarhul-nicodim-munteanu-140795.html>.
- <https://basilica.ro/160-de-ani-de-la-nasterea-patriarhului-nicodim-munteanu/>
- <https://basilica.ro/profilul-unui-traducator-de-biblie-patriarhul-nicodim-munteanu/>
- <https://doxologia.ro/cuvinte-cheie/patriarhul-nicodim-munteanu>

Preotul ortodox în închisorile comuniste: viața de mărturisitor a Părintelui Dimitrie Bejan

*Elev: Enăchescu Robert-Nicu, Grigorași Adrian,
Prof. Șoptică Elena Magda,
Școala Gimnazială nr. 1 Roma, Botoșani*

Viața Părintelui Dimitrie Bejan

1.1. Contextul persecuțiilor asupra Bisericii din România

În perioada regimului comunist din România, Biserica Ortodoxă a fost supusă unei persecuții deosebit de intense. Regimul totalitar a căutat să controleze nu doar viața politică și economică, ci și sfera spirituală, iar preoții care nu se supuneau directivelor regimului erau considerați dușmani ai statului. Pătruns în viața cotidiană a românilor, comunismul avea un scop clar: instaurarea unei societăți ateiste, subjugând instituțiile religioase și distrugând orice formă de opoziție. În această perioadă sumbră, nu puțini au fost preoții care au avut de suferit din cauza credinței lor neclintite și a curajului de a se ridica împotriva unui sistem care dorea să le siluiască conștiințele.

Printre cei care au fost simboluri ale rezistenței religioase și spirituale se numără părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa, un nume care va rămâne veșnic în memoria celor care au trăit vremurile tulburi ale dictaturii comuniste. Părintele Calciu-Dumitreasa a fost unul dintre cei mai puternici și vocali apărători ai Bisericii Ortodoxe, fiind condamnat la închisoare pentru „subminarea ordinii sociale”. În 1960, în urma unui proces politic, a fost arestat pentru că a continuat să predice, să slujească și să apere valorile creștine într-o țară unde autoritățile încercau să elimine orice formă de religie. După opt ani de detenție, părintele a fost eliberat, dar a rămas sub supraveghere constantă a regimului comunist. În anii ce au urmat, a continuat să susțină mărturii ale credinței creștine, devenind un simbol al dârzeniei și al nevoii de a păstra în sufletul națiunii române lumina credinței.¹

Tot în acea perioadă, părintele Dimitrie Bejan a avut un parcurs asemănător. Supranumit „martirul închisorilor comuniste”, părintele Bejan a fost unul dintre preoții care, în ciuda presiunilor regimului, a continuat să predice adevărurile religioase, rămânând fidel vocației sale. După ce a fost arestat în 1948, a fost închis timp de 17 ani în închisorile de la Aiud și Gherla. A fost supus unor torturi fizice și psihice inimaginabile, dar nu a cedat. Povestea lui este una de sacrificiu suprem pentru credința sa, iar în prezent este considerat un simbol al rezistenței anticomuniste din rândul clerului. Părintele Bejan a trăit pentru a aduce lumina în vremuri întunecate și pentru a-i încuraja pe cei care aveau nevoie de un sprijin spiritual. Chiar și în fața morții, el nu a renunțat la adevărul său religios, demonstrând că puterea credinței este mai presus de orice teroare sau suferință.²

¹ Nicoleta BOLEA, *Părintele Dimitrie Bejan sau suferința care sfințește*, ed. Doxologia, 2018, p 32.

² Nicoleta BOLEA, *Părintele Dimitrie Bejan...*

Acești preoți, împreună cu alții care și-au jertfit viața pentru credința lor, au reprezentat inima rezistenței spirituale în fața unui regim care nu se dădea în lături de la nimic pentru a-și impune controlul absolut. Părintele Ilie Lăcătușu, de exemplu, a fost un alt preot care a fost arestat și torturat pentru că nu a vrut să cedeze în fața regimului. În închisoare, el a fost supus unui regim sever de detenție și tortură fizică, dar în ciuda tuturor încercărilor de a-l face să renunțe la credința sa, părintele Lăcătușu a rămas un martir al Bisericii Ortodoxe Române. Ca și ceilalți, a fost condamnat pe baza unor acuzații fabricate, dar ceea ce l-a salvat, în cele din urmă, a fost integritatea sa morală și spiritul de rezistență.

Nu erau doar preoți de rang înalt sau cei cu o mare influență în cadrul Bisericii care au fost persecutați; mii de preoți din parohii mici, din sate izolate sau din orașe au plătit cu viața, cu libertatea sau cu sănătatea lor pentru că nu au acceptat să-și trădeze vocația religioasă. Într-o perioadă în care regimul comunist promova o ideologie ateistă extremă, preoții care au rămas fideli învățăturilor Bisericii au fost considerați trădători ai statului, iar libertatea lor de a predica a fost strict limitată. Fiecare slujbă religioasă ținută în biserică era un act de curaj, iar fiecare cuvânt rostit de preoți împotriva regimului putea să le fie fatal. În fața acestui regim represiv, unii au ales să lupte cu arma spiritualității, iar alții, cei mai mulți, s-au supus torturilor și umilințelor, dar nu au cedat.

Arestările și închisorile au fost parte dintr-un plan mai amplu de subminare a autorității religioase și de îndepărtare a preoților din viața cotidiană a românilor. Dar în acele închisori, Biserica Ortodoxă nu a murit. În ciuda abuzurilor, în ciuda închisorilor și a mutilării trupurilor și sufletelor, preoții din acele vremuri au reușit să păstreze aprinsă flacăra credinței. Ei nu erau doar victime ale unui sistem opresiv; erau martiri ai unui ideal mai înalt, al unei vieți dedicate lui Dumnezeu și adevărului.

Astfel, istoria acestor preoți care au suferit în închisorile comuniste este o poveste despre rezistență și dăruire, despre sacrificiul unei generații întregi de cler care nu a renunțat la idealurile lor religioase, chiar și în fața morții. Ei au fost martorii unei perioade istorice care le-a cerut cel mai mare sacrificiu – sacrificiul libertății, al vieții, dar mai ales al spiritului. Acești oameni au fost modelele de demnitate umană și de curaj într-o lume în care teroarea era la ordinea zilei.

1.2. Primii ani din viața părintelui

Părintele Dimitrie Bejan s-a născut pe 26 octombrie 1912, într-o familie modestă din Hârlău, județul Iași. Părintele însuși povestește despre originile sale, menționând că s-a născut într-o familie săracă, care a avut de înfruntat greutăți materiale încă din primele etape ale vieții sale. Din monografia sa, aflăm că părinții săi se numeau Ioan și Ana, iar el era unul dintre cei șase copii ai familiei: cinci surori și un frate, care însă a murit în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. De asemenea, există o anumită incertitudine în ceea ce privește statutul acestui frate decedat. Unele surse sugerează că el nu ar fi fost fratele său de sânge, ci doar un frate de cruce, adică o persoană cu legături duhovnicești mai degrabă decât biologice, ceea ce adaugă un element de mister în povestea familiei. Fratele decedat a fost înmormântat în orașul Odessa, dar, din păcate, nu se știe prea multe detalii precise despre

circumstanțele morții sau despre adevărata sa relație cu părintele. Astfel, trecutul familiei sale rămâne marcat de incertitudini și de un aer de taină.

Cei care l-au cunoscut îndeaproape pe părintele povestesc despre o întâmplare semnificativă din perioada adolescenței sale, care a avut o influență decisivă asupra drumului său în viață. La o vârstă fragedă, tatăl său, într-o manieră pragmatică, i-a pus o întrebare importantă: să aleagă între muncă fizică, simbolizată de sapă, și carte, adică educația teoretică. Această alegere, între munca pământului și cunoașterea, nu a fost una ușoară, dar a marcat profund viitorul tânărului care urma să devină preot. Alegerea sa de a opta pentru învățătură și pentru viața spirituală avea să îi contureze destinul, deschizându-i drumul spre o carieră religioasă.

După finalizarea școlii primare în satul său natal, unde învățase la o școală modestă, părintele a continuat să își urmeze parcursul educațional, înscriindu-se la Seminarul Teologic „Veniamin Costache” din Iași. Aici, între anii 1923 și 1931, timp de aproximativ 8 ani a avut ocazia să își aprofundeze cunoștințele teologice și să își formeze temelii solide pentru viața de preot. Această perioadă a fost una de formare intensă, marcată de studiile teologice și de pregătirea spirituală ce aveau să îl definească ca om al Bisericii. Nu întâmplător am adus în discuție această întâmplare, căci parcursul său ia adus o bursă mare din care 500 de lei trimitea tatălui său acasă, iar restul îi rămâneau pentru studiu, internat și masă. Însuși părintele mărturisește „Tata în loc să cheltuiască cu mine, el beneficia în fiecare lună de bursa mea...”³

Între anii 1931 și 1936, părintele a continuat să își urmeze vocația academică, înscriindu-se la Facultatea de Teologie din București, dar și la Facultatea de Litere și Filozofie. Există și o variantă care susține că ar fi studiat la Facultatea de Istorie, ipoteză ce pare a fi mult mai plauzibilă, având în vedere că informații din scrierile sale indică o afinitate deosebită pentru istorie, acesta afirmând în unele biografii faptul că studiasse istoria și îl avuse profesor chiar pe Iorga despre care spune că „Era o plăcere să îl ascuți, nu te mai săturai. Nu puteai să-l întrerupi. Parcă voiai să nu se mai termine ora de istorie. A fost o somitate...”⁴. Indiferent de facultatea precisă la care a studiat, este cert că a beneficiat de o bursă, o oportunitate importantă care l-a ajutat să își ducă mai departe studiile.

Părintele însuși a menționat, justificându-și alegerea, că decizia de a se muta la București a fost influențată de oportunitățile oferite de capitală. Conform relatărilor sale, Bucureștiul era locul unde erau acordate burse „la primii trei cu examene de diplomă, care erau mai buni...”⁵. Aceste burse erau destinate celor trei studenți cu cele mai bune rezultate la examene, iar părintele a ales să meargă acolo tocmai pentru a avea acces la această oportunitate de a-și continua studiile și a-și consolida pregătirea academică. Pe parcursul anilor de studenție, părintele a avut ocazia de a întâlni personalități marcante ale vremii, figuri care aveau să îi influențeze profund atât formarea intelectuală, cât și traseul său spiritual. La Facultatea de Teologie din București, unul dintre profesorii săi a fost Nichifor Crainic, o figură emblematică a teologiei și culturii românești interbelice. Întâlnirea cu Crainic nu s-a limitat doar la orele de curs; cei doi au dezvoltat o relație de respect reciproc, iar această legătură

³ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuria Suferinței. Viața unui preot martir*, Ed. Supergraph, București, 2012, p. 10.

⁴ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuria Suferinței...* p. 3.

⁵ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuria Suferinței...*, p. 11

avea să fie reînnoată, în mod dramatic, în perioada detenției comuniste. În acele vremuri întunecate, părintele Dimitrie Bejan și Nichifor Crainic au împărtășit nu doar povara închisorii, ci și o prietenie care s-a consolidat pe fondul suferinței și al comuniunii spirituale.

La Facultății de Istorie, unde a avut privilegiul de a-l avea ca profesor pe Nicolae Iorga, unul dintre cei mai străluciți istorici și cărturari ai României. Personalitatea impunătoare și erudiția vastă a lui Iorga l-au inspirat pe tânărul student, care era fascinat de cursurile sale, insuflându-i nu doar dragostea pentru cunoaștere, ci și respectul pentru importanța transmiterii valorilor culturale și istorice generațiilor următoare. De altfel, se pare că tot la îndemnul lui Iorga, părintele a început cariera didactică, asumându-și astfel rolul de mentor și educator pentru alții. La doar 25 de ani, Dimitrie Bejan s-a dovedit a fi un tânăr de o capacitate excepțională, încât i-a fost încredințată responsabilitatea de a-l suplini pe însuși Nicolae Iorga. Marele istoric, împovărat de un program încărcat, a apelat la el atât pentru seminarele universitare destinate studenților avansați care se pregăteau să-și susțină licența, cât și pentru cursurile de istorie și religie de la Liceul „Carmen Silva” din București. Bejan și-a asumat aceste sarcini complexe cu o maturitate și o dăruire care au atras respectul tuturor, deși, la acea vreme, el însuși nu își finalizase lucrarea de licență.

Îndatoririle sale nu se limitau la aceste activități. Pe lângă suplinirea marelui Iorga și cele 16 ore de predare săptămânală la liceu, Dimitrie Bejan s-a implicat și în alte proiecte semnificative. A devenit membru în echipele de cercetare conduse de Dimitrie Gusti, personalitate de referință în domeniul sociologiei românești. Prin intermediul acestor echipe, a ajuns pentru prima dată în Basarabia, un teritoriu care i-a stârnit interesul profund. Această primă incursiune i-a oferit ocazia să exploreze viața culturală și socială a regiunii, ceea ce avea să contribuie la înțelegerea sa ulterioară a complexităților istorice ale spațiului românesc.

Anii de studenție au fost îmbogățiți de experiențe internaționale deosebite. Dimitrie Bejan a beneficiat de o bursă de studii în Israel și Grecia. Aceste oportunități de studiu și explorare culturală l-au ajutat să-și lărgescă orizonturile, oferindu-i o perspectivă directă asupra istoriei și teologiei într-un context universal.⁶

1.3. Căsătoria, Hirotonia și primele încercări

În perioada interbelică, regimul lui Carol al II-lea a impus o serie de măsuri care influențau semnificativ viața tinerilor teologi. Printre acestea, un decret important prevedea ca toți seminariștii să primească două luni libere în ceea ce privea armata. Mai mult, cei care se pregăteau pentru preoție urmau să fie scutiți de obligațiile militare, facilitând astfel angajamentele religioase. Tânărul Dimitrie Bejan, înrolat deja în armată, se afla în serviciu ca sublocotenent de vânători la Hotin, în momentul în care a aflat despre acest decret. Așadar, profitând de noile reglementări, s-a îndreptat spre București, unde, într-o întâmplare semnificativă, s-a întâlnit cu o fostă colegă de facultate. Această întâlnire avea să schimbe cursul vieții sale. Dimitrie Bejan a ales să se căsătorească cu această colegă, după unii chiar fică de preot din Comuna Otopeni județul Ilfov⁷, iar la scurt timp după, pe 15 ianuarie

⁶ Florin PASLARU, *Suferința ca umanizare, Părintele Dimitrie Bejan-schiță de portret*, ed. Trinitas, Iași, 2008, p. 9.

⁷ Pr. Nicolae Cătălin LUCHIAN, Adrian Nicolae PETCU, *Clerici și mireni mărturisitori din Arhiepiscopia Iașilor, în închisorile comuniste (1945-1964)*, ed. Doxologia, Iași, 2017, pp. 37-40.

1937, a fost hirotonit diacon la Parohia „Sfântul Nicolae” din Bălți, un moment deosebit din viața sa spirituală. Un an mai târziu, în 1938, a fost ridicat la rangul de preot, făcând astfel primii pași într-o „carieră clericală” deosebit de activă.

La Bălți, tânărul preot s-a apropiat de Episcopul Tit Simedrea, sub îndrumarea căruia a început să își consolideze activitatea. A fost o perioadă de învățatura și dedicare profundă pentru slujirea Bisericii. În februarie 1938, Dimitrie Bejan a fost numit director al Serviciului Social pentru județul Bălți, o funcție care îi permitea să influențeze direct viața socială a comunității. În 1939, a preluat conducerea Căminului Cultural Bălți, continuându-și misiunea de educare și sprijinire a celor din jurul său.⁸

Pe lângă activitățile sale administrative și sociale, Bejan a fost un publicist pasionat. A elaborat monografiile detaliate ale bisericii în care slujea, aprofundând istoria și tradițiile religioase ale zonei. De asemenea, a realizat studii despre edițiile românești ale Molitvelnicului, contribuind astfel la patrimoniul teologic național. În paralel, a avut un rol semnificativ în viața culturală locală, contribuind la înființarea unei reviste destinate preoțimii din zona Hotinului, intitulată „Însemnări creștine”.⁹

În căutarea unui înțeles mai profund al creștinismului și al istoriei Bisericii, părintele Dimitrie Bejan a simțit nevoia de a călători spre Locurile Sfinte. Pelerinajul său la Ierusalim și în alte locuri sacre ale creștinismului a avut un impact profund asupra viziunii sale teologice, întărind convingerile sale religioase și dorința de a sprijini dezvoltarea spirituală a credincioșilor pe care îi păstorea. Acest pelerinaj a fost un moment de răscruce în viața sa, o confirmare a vocației sale și o legătură directă cu tradițiile străvechi ale Bisericii. După ce a fost luat prizonier, viața personală a părintelui Dimitrie Bejan a fost profund marcată de un eveniment dureros. În absența sa, soția sa a decis să divorțeze și s-a recăsătorit, o veste care i-a provocat multă suferință, dar pe care a primit-o cu resemnare, sprijinindu-se pe credința sa profundă. În acest context dificil, a încercat să își recapete libertatea, bazându-se pe statutul său clerical. A mers la regimentul din Hotin, hotărât să demonstreze că era preot, cu speranța că acest fapt îi va oferi posibilitatea de a se întoarce acasă.

Când a ajuns însă în fața ofițerului de stat major, a fost întâmpinat cu o veste neașteptată. Ofițerul l-a informat că tocmai fusese avansat la rangul de căpitan, spunându-i ferm: „De astăzi ești preotul nostru militar.”¹⁰ Această decizie a însemnat că, în loc să fie eliberat și să își continue viața civilă, părintele Dimitrie Bejan urma să rămână înrolat, slujind regimentului în calitate de preot militar. Astfel, visul de a se întoarce acasă a fost amânat pe termen nedefinit, iar părintele a înțeles că avea să își continue misiunea într-un context militar, printre camarazii săi.

Hirotonia sa, fusese un moment de profundă legătură spirituală cu Dumnezeu. În acel moment, Dimitrie Bejan ceruse un dar special: să fie binecuvântat cu harul de a sluji frumos, astfel încât să câștige cât mai mulți oameni pentru credință.

După cedarea Basarabiei, a fost nevoit să se refugieze și s-a stabilit la Târgu Neamț, unde a preluat filia „Sfântul Gheorghe” a Parohiei „Sfântul Ilie”, redeschizând biserica și formând o

⁸ Pr. Nicolae Cătălin LUCHIAN, Adrian Nicolae PETCU, *Clerici și mireni mărturisitori...*, pp. 37-40.

⁹ Pr. Nicolae Cătălin LUCHIAN, Adrian Nicolae PETCU, *Clerici și mireni mărturisitori...*, pp. 37-40.

¹⁰ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuria Suferinței...*, p. 18-20.

comunitate activă. Activitatea sa religioasă și educațională a atras mulți credincioși, dar în 1941 a fost acuzat pe nedrept, printr-un denunț anonim, de legionarism și activități subversive, fiind anchetat de Siguranță. În ciuda acuzațiilor, Părintele Bejan a continuat să slujească cu devotament.

1.4. În Pribegie prin lagăre

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, părintele Dimitrie Bejan a fost mobilizat în armată și a ajuns să participe la luptele crâncene de pe frontul de Est. Pe frontul din Basarabia, în anul 1939, a fost capturat de armata sovietică și declarat prizonier de război. Aceasta a marcat începutul unei perioade lungi și grele de suferință, fiind deportat în Siberia, la Oranki, alături de alți ofițeri români și germani. Lagărul de la Oranki era cunoscut pentru condițiile de viață inumane și regimul dur impus prizonierilor, însă părintele a reușit să-și păstreze credința și tăria sufletească în mijlocul acestor încercări.¹¹

Situația era disperată, iar dorința de libertate îi motiva pe mulți dintre deținuți să încerce evadarea, chiar cu riscul de a-și pierde viața. Părintele Dimitrie însuși a mărturisit mai târziu că a încercat să evadeze din lagăr împreună cu un învățător. Împreună, au reușit să ajungă până la fluviul Volga, dar aici, din nefericire, au fost capturați din nou de autoritățile sovietice. Drept pedeapsă pentru tentativa lor, au fost aruncați într-o carceră rece și întunecată, unde au fost ținuti timp de o lună. Condițiile din carceră erau extrem de dure: prizonierii primeau o singură masă pe zi, constând într-o porție de ceai în care se punea sare. Foamea și frigul erau greu de suportat, dar sufletul părintelui era întărit de credință și de convingerea că Dumnezeu nu-l va abandona.

În această perioadă grea, părintele Dimitrie a găsit însă puterea de a crea. În lagăr, cu mijloace rudimentare și cu o minte neobosită, a scris o lucrare care mai târziu avea să fie publicată sub titlul „Hotarul cu cetăți”. Cartea era mai mult decât o simplă lucrare istorică; reprezenta un manifest al identității și drepturilor românești asupra unor teritorii de o importanță crucială pentru poporul român. Prin paginile acesteia, părintele afirma cu fermitate că Basarabia și Bucovina de Nord erau pământuri românești, nu teritorii care să aparțină Uniunii Sovietice. Această lucrare, deși scrisă în condiții aproape imposibile, reprezenta o formă de rezistență culturală și spirituală în fața ocupației și a deznădejzii.¹²

Lagărul, cu toate ororile și suferințele sale, nu a reușit să-l îngenuncheze pe părintele Dimitrie Bejan. Credința sa în Dumnezeu, dar și în dreptatea istorică a poporului român, l-au ajutat să depășească momentele cele mai întunecate și să își păstreze demnitatea în fața adversităților.¹³

După o perioadă petrecută în lagărul de la Oranki, părintele Dimitrie Bejan a fost mutat în Karaganda, în Siberia, unde a fost forțat să muncească în condiții extrem de grele la extracția cărbunelui. Acolo, prizonierii erau supuși unui regim de muncă istovitor, înfruntând atât foamea, cât și frigul năpraznic, dar și încercările autorităților sovietice de a-i ispiti să colaboreze cu regimul comunist. În 1945, părintele a fost transferat într-un alt lagăr, la Mănăstărca, unde chinurile au continuat, intensificându-se presiunile psihologice pentru a-l determina să cedeze.

¹¹ Pr. Dimitrie BEJAN, *Oranki - Amintiri din captivitate*, ed. Doxologia, Iași, 2011, pp. 258-318.

¹² Pr. Dimitrie BEJAN, *Oranki - Amintiri din captivitate...*, pp. 258-318.

¹³ Nicoleta BOLEA, *Părintele Dimitrie Bejan sau suferința care sfințește*, ed. Doxologia, 2018, p. 56.

În unele dintre scrierile sale, părintele amintește că ar fi fost dus ulterior la închisoarea Liublianka din Moscova, renumită pentru interogatoriile sale dure și pentru condițiile inumane. Aici ar fi fost ținut timp de un an, înainte ca prizonierii români să fie eliberați. Sursele istorice nu sunt unanime în privința cronologiei exacte, dar se cunoaște că, pe 4 ianuarie 1949, un grup de deținuți români, printre care și părintele Bejan, a fost eliberat.¹⁴ Potrivit altor relatări, el ar fi fost repatriat anterior, în 1948, trecând prin lagărul de triere de la Focșani, unde a fost eliberat.¹⁵

Ceea ce este sigur este faptul că, după eliberare, părintele Dimitrie s-a îndreptat către București, unde locuia sora sa, Anca. Împreună cu aceasta, s-a întors la casa părintească. Acolo a descoperit cu durere că familia sa îl crezuse mort. Părinții săi îi organizaseră deja parastasele necesare și îi amenajaseră un mormânt simbolic în cimitirul local. Această întâlnire a fost una copleșitoare pentru familie, dar părintele a fost primit cu dragoste și recunoștință pentru întoarcerea sa neașteptată.

1.5. Închis de această dată de ai săi

Totuși, perioada de libertate a fost de scurtă durată. La aproximativ o lună după întoarcerea sa acasă, părintele Dimitrie a fost ridicat de pe stradă de către autoritățile comuniste și dus la Ministerul de Interne. A urmat o nouă serie de arestări, justificate de acuzații fabricate de colaborare cu mișcarea legionară. În aprilie 1949, părintele a fost arestat oficial și condamnat pe nedrept de data aceasta de ai săi.

A fost închis în mai multe penitenciare din România, printre care Jilava, Aiud, Gherla și Văcărești, cunoscute pentru regimul lor dur și tratamentele inumane aplicate deținuților politici. În aceste locuri, părintele a fost supus numeroaselor bătăi, torturi și umilințe. În ciuda tuturor încercărilor, el a continuat să-și păstreze credința și demnitatea.

După ani de suferință, în 1956, părintele a fost eliberat din închisoarea Aiud, dar libertatea sa a fost strict controlată. Autoritățile comuniste l-au trimis la domiciliu obligatoriu în satul Răchitoasa, situat pe malul stâng al Dunării, lângă Giurgeni. Aici, deși sub supravegherea constantă a regimului, părintele a continuat să slujească și să își îndeplinească misiunea pastorală, oferind sprijin spiritual comunității locale. Suferințele îndurate în detenție nu i-au slăbit credința, ci l-au întărit, transformându-l într-un exemplu de curaj și rezistență spirituală în fața adversităților vremii.¹⁶

În 1958, a fost din nou arestat sub acuzația de activitate legionară, fiind anchetat la Securitate. A fost condamnat la 25 de ani de muncă silnică și a fost închis în penitenciarele de la Constanța, Jilava și Aiud. În 1964, după multă suferință, a fost eliberat și a cerut să intre în monahism.

1.6. Eliberarea și ultimii ani din viață

După eliberarea sa din detenție, părintele Dimitrie Bejan a făcut demersuri pentru a-și relua viața în slujba Bisericii. A apelat la un fost coleg de studii, Iustin Moisesescu, care ajunsese în acea perioadă într-o poziție influentă în Biserica Ortodoxă Română, pentru a-i cere ajutorul. Părintele a solicitat o parohie, un post de dascăl sau măcar aprobarea pentru a intra într-o mănăstire. Însă toate

¹⁴ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuria Suferinței...* p. 58.

¹⁵ Pr. Nicolae Cătălin LUCHIAN, Adrian Nicolae PETCU, *Clerici și mireni mărturisitori...*, pp. 37-40.

¹⁶ Nicoleta BOLEA, *Părintele Dimitrie Bejan...*, p. 57.

cererile sale au fost respinse, deoarece stigmatul de fost deținut politic îi închidea orice cale oficială de a sluji.¹⁷

În fața acestor refuzuri, părintele nu s-a descurajat și a găsit o modalitate de a-și câștiga existența. S-a alăturat unei echipe de zugravi, acceptând să muncească modest pentru a-și întreține viața. Locuia la una dintre surorile sale, care avea o casă în Colentina, o zonă din București. Acolo, în mijlocul greutăților cotidiene, părintele își păstra credința și liniștea sufletească, deși era mereu sub supravegherea autorităților comuniste.

Într-o dimineață, o întorsătură neașteptată avea să schimbe cursul vieții sale. Doi milițieni au sosit cu un ordin de la Ministerul de Interne și l-au escortat la Iași, unde i s-a oferit un post de preot în Mitropolia Moldovei. Deși gestul autorităților era neașteptat, părintele a acceptat cu bucurie această nouă misiune. Astfel, pe 1 mai 1965, părintele Dimitrie Bejan a fost numit preot al parohiei din satul Ghindăoani, județul Neamț.¹⁸

La început, sătenii l-au privit cu suspiciune. Provenea dintr-un trecut dificil, iar eticheta de fost deținut politic îl preceda. Totuși, prin predicile sale pline de har, prin viața sa modestă și prin sprijinul necondiționat oferit comunității, părintele a câștigat treptat respectul și dragostea oamenilor. O întâmplare deosebită a marcat această perioadă: două femei care practicaau farmece în sat au încercat să-l otrăvească, fiind nemulțumite că, odată cu venirea părintelui, oamenii nu mai apelau la ele. Dumnezeu însă l-a protejat și părintele a scăpat nevătămat, continuându-și neabătut lucrarea duhovnicească.

Părintele Dimitrie Bejan a devenit unul dintre cei mai apreciați și cunoscuți preoți mărturisitori ai perioadei comuniste. După 1990, odată ieșit la pensie, s-a retras la Hârlău, unde a continuat să slujească și să îndrume credincioșii. Chiar și în această perioadă, poliția politică a continuat să-l supravegheze, considerându-l un om cu influență spirituală semnificativă. Părintele Dimitrie Bejan a trecut la cele veșnice pe 21 septembrie 1995, lăsând în urmă o moștenire duhovnicească profundă. A dorit să fie înmormântat simplu, fără predică și fără flori, în semn de smerenie, conform dorinței sale. Astfel, viața părintelui Dimitrie Bejan rămâne un exemplu de credință, curaj și sacrificiu, un model de rezistență spirituală într-o epocă marcată de opresiune și suferință.¹⁹

Într-o mărturisire a sa, părintele spunea: „Aceasta a fost crucea bucuriei! Asta vreau să scriu. Cine primește bucuria ca din mana lui Dumnezeu, crucea vieții se transforma în bucurie. Bucuria mântuirii! Simți o bucurie, mai ales când suferi pe nedrept.”²⁰

Când părintele Dimitrie Bejan s-a întors din anii de pibegie, momentul întâlnirii cu realitatea de dincolo de zidurile închisorii a fost marcat de o seninătate dezarmantă. Aflat în tren, mecanicul care îl însoțea l-a întrebat curios de unde vine. Părintele, cu o liniște sufletească greu de înțeles pentru cei neobișnuiți cu suferința, i-a răspuns simplu și profund: „Vin din rai.” Această replică neașteptată avea să rămână emblematică pentru felul în care părintele își privea propria experiență din închisoare.

¹⁷ Nicoleta BOLEA, *Părintele Dimitrie Bejan...*, p. 58.

¹⁸ Nicoleta BOLEA, *Părintele Dimitrie Bejan...*, p. 60.

¹⁹ Nicoleta BOLEA, *Părintele Dimitrie Bejan...*, p. 61.

²⁰ Nicoleta BOLEA, *Părintele Dimitrie Bejan...*, pp. 55-68.

Departe de a fi o afirmație metaforică, cuvintele sale reflectau o percepție profund spirituală asupra detenției. În sufletul său, părintele văzuse în suferințele îndurate o oportunitate de purificare și apropiere de Dumnezeu. În acel „rai” pe care îl evocase, regimul aspru al închisorii, departe de a-l înstrăina de credință, îl adusese mai aproape de esența vieții spirituale.

Cu o sinceritate dezarmantă, părintele mărturisea mai târziu că se obișnuise cu viața din detenție. Lipsa libertății exterioare fusese compensată de o libertate interioară pe care doar credința și rugăciunea i-o puteau oferi. Închisoarea, deși fizic un loc al chinurilor și al umilinței, devenise pentru el o „școală” a sufletului, un loc în care descoperise adevărata putere a iertării, a rugăciunii și a dragostei de Dumnezeu.

Răspunsul său simplu, dar profund, trăda o realitate greu de imaginat: după ce petrecuse ani în condiții inimaginabile de detenție, părintele simțea o nostalgie paradoxală față de acel loc. Nu pentru lipsurile și cruzimea pe care le îndurase, ci pentru comuniunea spirituală pe care o trăise acolo, pentru apropierea intensă de Dumnezeu, în mijlocul suferinței. Acel „rai” despre care vorbea mecanicul nu era o exagerare poetică, ci expresia unei profunde realități interioare.²¹

Portretul preotului în viziunea părintelui Dimitrie

Având în vedere faptul că suntem la un master care are ca preocupare centrală misiunea și slujirea unui preot, am decis ca firul roșu al acestei lucrări să fie învățătura pe care părintele Dimitrie Bejan ne-o oferă despre ce înseamnă cu adevărat a face parte cu demnitate din tagma sacerdotală. Așa cum citim în tratatul cu privire la preoție al Sfântului Ioan Gură de Aur, slujirea sacerdotală cu care au fost investiți Apostolii de către Mântuitorul Iisus Hristos este cea mai mare dovadă a iubirii lui Dumnezeu pentru om²², tocmai de aceea slujirea preoțească cere calități sufletești deosebite²³. Fiind un om croit tocmai după tiparul slujitorului descris de către Sfântul Ioan Gură de aur, părintele Dimitrie a trăit toată viața sa în demnitatea și verticalitatea sentimentului de apartenență la neam, la valorile normale și umane ale societății și în nu în ultimul rând cu conștiința misiunii de slujitor și duhovnic pe care a împlinit-o și în vremuri de mare încercare²⁴.

În ceea ce privește **activitatea misionară** a preotului și a Bisericii în general părintele consideră că acesta trebuie să fie una intensă, preotul trebuie să se jertfească pentru oameni, și să propovăduiască *cu timp și fără timp* (II Timotei 4,2) cuvântul evangheliei. Părintele Dumitru afirmă faptul că preotul trebuie să meargă în întimpinarea omului bolnav de diferite patimi, însoțit de unul sau doi oameni de încredere²⁵ din grupul parohial care să întărească cuvântul preotului și să îl ajute în combaterea maladiei ce a cuprins mădularul lui Hristos: „De oriunde să se combată beția și desfrâul, dar mai ales de către preotul de parohie, care este misionarul parohiei lui. Să îndrăznească

²¹ Florin Pâslaru, *Suferința ca umanizare...*, p.10

²² Sf. Ioan Gură de Aur, *Despre preoție*, trad. Pr. Dumitru Fecioru, ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2004, p. 51.

²³ Sf. Ioan Gură de Aur, *Despre preoție...*, p. 55.

²⁴ Carmen-Maria BOLOCAN, *Dimensiunea spirituală și martirică în viața și opera unor mari personalități românești*, ed. Astra Museum, Sibiu, 2013, p. 347.

²⁵ Aici putem vedea o paralelă cu porunca Mântuitorului regăsită în Evanghelia de la Matei 18, 15-16: „De-ți va greși ție fratele tău, mergi, mustră-l pe el între tine și el singur. Și de te va asculta, ai câștigat pe fratele tău. Iar de nu te va asculta, ia cu tine încă unul sau doi, ca din gura a doi sau trei martori să se statornicească tot cuvântul.”

să meargă la familiile cu probleme de beție și desfrâu însoțit totdeauna de unul sau doi consilieri bisericești și să încerce prin orice mijloace împăcarea între soți”²⁶.

Părintele a fost preot misionar încă din începuturile vieții lui sacerdotale. În condițiile grele de război acesta a împărțășit mulți soldați, chiar în primele linii de luptă. Spovedea foarte des, pe cei răniți individual iar pe cei sănătoși în masă și apoi îi împărțășea pe toți. Unii refuzau inițial din cauza unor păcate grele dar în cele din urmă acceptau toți deoarece le era frică de moarte. În spatele frontului părintele slujea Sfânta Liturghie, de obicei într-un loc mai ferit într-o pădure, din cauza atacurilor aviației inamice, fiind dotat „de Episcopia Militară cu Altar portabil, o măsuță cu vasele de slujbă, antimis, vin, o pâine soldățească și cărți”²⁷. Tot el l-a împărțășit pe regele Mihai și pe Mareșalul Ion Antonescu. Pe parcursul înaintării armatei române spre Stalingrad părintele a botezat foarte mulți ruși, numai într-o zi 300 și peste 100000 preconizează el în tot timpul petrecut pe câmpul de luptă. După ce cade prizonier și este dus în lagăr nici acolo nu încetează să își mai exercite activitatea sacerdotală. Astfel confecționează în lagărul de la mănăstirea Oranki, veșminte preoțești din foi de cort, vase din lemn și tablă, își procură un liturghier după un liturghier greco-catolic unguresc și slujeau sfânta liturghie, spovedea, făcea agheasmă. La mănăstirea Oranki s-au adunat ca la 23 de preoți slujind Sfânta liturghie, la strană cântând un cor format acolo în lagăr de regretatul profesor Dima, un cor bărbătesc format din 100 de coriști. La slujbă participau atât ortodocșii fie români fie ruși fie din alte popoare, dar și alți oameni din diferite naționalități, din alte confesiuni creștine sau din alte religii în frunte cu preoții lor, deoarece acolo erau adunați oameni din toate colțurile lumii, care de altfel rămâneau uimiți în urma acelei experiențe, în urma cântării pline puternice, dar în același timp impregnată de o mare profunzime. Chiar și în închisorile românești unde lucrurile stăteau mult mai rău în ceea ce privea manifestarea religioasă, părintele spovedea fie prin codul morse, fie ascultând și vorbind prin perete.

Putem vedea cum experiența lui misionară de pe câmpul de luptă dar și din închisoare, l-a învățat pe părintele Bejan că pentru situații care sunt mai speciale trebuie oameni special pregătiți, sau cel puțin care să fie trimiși exclusiv doar pentru rezolvarea acelor probleme în speță. De aceea el afirmă că pentru mișcarea sectară e nevoie ca Biserica să înființeze un corp de misionari interni (dar nu cu sensul de azi pe care îl au preoții misionari) care să fie trimiși în parohiile infestate de acest fenomen și să îi aducă pe oameni din nou la dreapta credință. Aceștia trebuie să aibă în fruntea lor un episcop care să nu fie neapărat eparhiot pentru a se ocupa cu precădere pe acest segment. Acești preoți misionari ar trebui să fie celibati sau monahi pentru a nu fi împovărați de grijile familiale cu care se confruntă preotul simplu, griji care îl constrâng pe preotul simplu de a-și îndeplini la capacitatea maximă îndatoririle pastorale. De asemenea părintele Dimitrie sfătuiește ca acești preoți misionari să înlocuiască preoții parohi din acele parohii cu probleme până la însănătoșirea acelei parohii; să meargă din casă în casă; să aibă la dispoziție material misionar suficient;²⁸ și să fie susținuți financiar printr-o colectă distinctă de cea din Duminica Ortodoxiei²⁹. El arată că în istoria Bisericii Ortodoxe

²⁶ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței. Evocări din trecut*, vol. I, ed. Tipografia Centrală Cartea Moldovei, Chișinău, 1995, p. 63.

²⁷ Pr. Dimitrie BEJAN, „Bucuriile suferinței...”, p. 9.

²⁸ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, p. 59.

²⁹ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, p. 117.

Române, în perioada interbelică, Biserica a mai uzitat de acest sistem având rezultate bune, dând exemplu de figură emblematică pe părintele Toma Gherasimescu. Astfel părintele conchide că „preoția este o misiune, nu o funcție. Alt răspuns nu cunosc”³⁰.

Considera foarte importantă activitatea misionară cu tinerii, spunând că Sfântul Sinod ar trebui să organizeze pentru studenți cursuri despre Iisus Hristos cu oameni bine pregătiți, să li se dea o biserică doar pentru ei, cu preoți tineri misionari, dar de vocație care să îi însuflă pe aceștia spre Dumnezeu. Astfel părintele afirma cu tristețe despre starea cinului preoțesc din timpul său, dându-i-L exemplu de misiune pe părintele Galeriu: „Păcat că preoții nu-s antrenați mai mult la lucrul acesta. Preoții de valoare din București. Ori sunt obosiți, ori sunt prea ocupați, cum ar fi părintele Galeriu. El este foarte bun, crede puternic, adesea îl vezi, că îi dau lacrimile când vorbește și face un curs foarte frumos despre Domnul nostru Iisus Hristos la Politehnică în Capitală. De ce n-ar face câte un preot consilier de la București cursuri despre Iisus Hristos la fiecare facultate? Studenții de la Politehnică, care devin ingineri, se duc la lecțiile Părintelui Galeriu. De ce nu s-ar duce și ceilalți? Nu toți! Dar măcar de curiozitate s-ar duce, să vadă cine a fost Iisus Hristos și ce cere de la noi. Altfel, ce facem pentru acest tineret care caută pe Hristos? Vom da socoteală de toate!”³¹.

„Un preot bun trebuie să fie mai întâi un **om de rugăciune**.” O frază care a devenit destul de clișeică dar care în esența ei reprezintă un adevăr indubitabil. Nu există creștin în afara rugăciunii, a comuniunii permanente cu Dumnezeu³²: „Aici trebuie să ajungem totuși fiecare creștin. în afară de pravilă, zic rugăciunea inimii. Trebuie să prinzi un pic de curaj. s-o spui. Pe urmă te obișnuiești s-o spui mereu. Apoi vezi că te ascultă Dumnezeu”³³. Ea este „împărăteasa” care l-a scos cu viața (și cu Viața) din închisoare. Ea este cea care a ajutat sute de vieți din lagărele pe unde a peregrinat. A văzut puterea ei, a simțit puterea ei (îngerul de lumină sau degetul lui Dumnezeu care îl întârea în durerile pe care le suferea în închisoare). Mai mult decât atât, ne sfătuiește și ne învață despre ea ca unul care a început cu ea încă din casa părintească³⁴ și care a ajuns la finele ei: să poarte un dialog cu Dumnezeu după cum el însuși mărturisește, lucru afierosit sfinților³⁵. Metoda prin care putem face cu adevărat rugăciunea este ca „gura să fie egală cu inima”. Până la acel nivel, se începe cu forma, spunând cu voce tare rugăciunea, antrenând mintea să fie atentă și după treptat Dumnezeu va schimba și inima, până la momentul când te vei preda total rugăciunii, dându-ne, părintele, ca exemple, pe alți doi mărturisitori din temnițele comuniste: Tudor Popescu de lângă Iași și Ion Moldoveanu de lângă Cluj.

Pe lângă aceștia părintele a mai dat exemplu pe doi călugări și o femeie care în timp ce se rugau în biserică, Domnul a făcut să se arate semne luminoase deasupra capetelor lor. Pr Cleopa a

³⁰ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței*..., p. 24.

³¹ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței*..., p. 156.

³² Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței*..., p. 8.

³³ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței*..., p. 79.

³⁴ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței*..., p. 77: „Așa ridică mâinile, se uita într-o parte, pune mâinile pe capetele a doi copii și spunea ce avea de spus lui Dumnezeu. În afară de rugăciunile obișnuite spunea: *Doamne, băiatul ăsta al meu este cam bolnav. Ai grijă de el. Țăstă! ăstă! ăstă! Este cam obraznic, Doamne! Ce mă fac cu el?* Spunea așa, ca și cum ar fi stat de vorbă cu un bunic, cu cineva! Și dădea din cap și spunea. Eu sunt sigur că Dumnezeu o asculta și-i răspundea!”

³⁵ *** , *Carte de rugăciuni*, Doxologia, Iași, 2010, p. 362: și lucru străin de gândurile îngerești și omenești vorbești cu ei, de multe ori, ca și cu niște prieteni adevărați”.

avut parte să vadă și el această minune, în urma căreia el a exclamat: „Ai văzut, Părinte Ioanichie, că sunt mireni care se roagă mai adânc și mai frumos decât călugării?”³⁶.

Temnițele și lagărele, pentru cel care primea această suferință ca din mâna lui Dumnezeu, curățau inima și făcea foarte ușoară rugăciunea: „curgea limpede ca apa unui izvor, în care-i spui lui Dumnezeu, direct, tot ce te doare. Simțai totdeauna că Dumnezeu aude și te ajută să suporti greutatea”³⁷. Aceeași predică o susținea atât la bătrânețe, când era liber, dar și la închisoare, unde pentru asemenea afirmații era torturat. Și aceasta o făcea pentru că știa ce putere salvatoare are rugăciunea în acele condiții macabre: „Eu cred că în loc de a ne văita, înjurând foamea, frigul și pe Dumnezeu, cu tot calendarul sfinților, să începem ziua și s-o sfârșim cu rugăciuni. În restul timpului, care, pe cât se observă, ne prisosește, povestim cât ne ajută glasul, ne mișcăm cât ne țin picioarele și caloriile, facem conversații ilicite cu vecinii și timpul lucrează în favoarea noastră”³⁸.

Preotul, în viziunea părintelui, trebuia să fie un **om cult**, un om care să utilizeze de două arme foarte importante, predica („Prima faptă a unui preot este predica: Mergând, învățați toate neamurile...”) și sfatul, care au la baza cultura, împletită cu experiența duhovnicească. El aprecia foarte mult pe oamenii intelectuali sau care caută să îmbogățească cultura personală. Astfel îl apreciază pe părintele Cleopa, care deși era doar un călugăr la oi, a citit mult, fără să aibă dascăli, și experimentat mult viața creștină, întrecându-i astfel pe toți călugării de la Sihăstria. Îl aprecia pe părintele Ioanichie Bălan care avea darul scrisului, izvorât tot dintr-o cultură vastă. De asemenea îi avea la inimă pe părintele Dumitru Stăniloae, pe care îl știa din închisoare și pe care îl considera un fenomen care apare o dată la 100 de ani³⁹. Îl lauda de altfel și pe părintele Galeriu⁴⁰ dar și pe părintele

³⁶ Părintele Bejan expune pe larg această întâmplare în felul următor: „În Altar, Părintele Cleopa - fiind de rând -, pregătea Sfânta Proscomidie. În fața lui ardea o candelă și pe masa proscomidiei era cartea și sfeșnicul cu o singură lumânare. În biserică, la Maica Domnului, o candelă aprinsă cu lumina roșatică. Eu, cum am spus, fiind în ultima strună, în semiîntuneric cu capul în mâini, mă rugam liniștit. La un moment dat am auzit că a intrat cineva în biserică. M-am uitat fără interes. Intrase o femeie. Slujba încă nu începuse; Părintele Cleopa își vedea liniștit de proscomidie. Femeia care intrase, mergea încet-încet, având un suman și broboadă neagră și opinci în picioare. A îngenunchiat și a sărutat liniștită icoanele, stând mai mult la strana Maicii Domnului, căreia i-a sărutat mâna. Apoi a venit în mijlocul bisericii și se ruga: "Doamne, ajută-mă!", "Doamne nu mă lăsa!". Mai tăcea, mai repeta această rugăciune de talia Sfântului Petru. Când tăcea cred că se ruga profund, că la un moment dat a apărut deasupra capului ei, la o distanță tot de 10 cm, o coroană ca arama la culoare care juca în jurul capului. Eu m-am temut, tot așa cum mă temusem când văzusem lumina în jurul capului celor doi călugări pe care o văzusem de trei ori. La un moment dat părintele Cleopa, întorcându-se cu fața spre biserică, a văzut lumina. Nu-i venea să creadă. S-a închinat adânc, dând din cap la vederea luminii sub formă de coroană și a început să plângă... în acest timp femeia s-a ridicat, s-a înclinat și, ușor, fără să supere sfinții, a ieșit afară din biserică. Am mers în același autobuz. Era femeie în vârstă, și ofta mereu. Cine știe ce necazuri avea.” Pr. Dimitrie BEJAN, „Bucuriile suferinței...”, pp. 33-34.

³⁷ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, p. 8.

³⁸ Pr. Dimitrie BEJAN, *Viforita cea mare*, Ed. Ileana, București, 2013, p. 23.

³⁹ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, p. 179.

⁴⁰ „Eu știu că Părintele Galeriu este foarte credincios. Crede. În mod real crede. Nu se poate pune la îndoială sub nici o formă. Știu că are o catedră despre Domnul nostru Iisus Hristos, pe care o face onorabil la Politehnică în București și este foarte înconjurat de studenți. Un bun profesor, care cred că putea să iasă la pensie, dar se menține încă la facultate. Probabil că n-are cine-l înlocui deocamdată. Eu am fost prieten cu dânsul înainte d-nei a ajunge la București. Era preot la Ploiești și făcea foarte bună treabă în popor. Foarte bună. Era un bun misionar local, mai ales de cartier. A atras multă lume la creștinism, mai ales din dezaxații societății. Foarte bun. Se ocupa și se ocupa cu mare atenție de oamenii aceștia. A doua latură era că se ocupa de tineret. Înainte de a ajunge în București, era veșnic ocupat și înconjurat de tinerii din Ploiești și din altă parte care-l căutau și era bun.” Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, p. 158.

Gheorghe Calciu Dumitreasa, care faceau misiune cu tinerii. Îi lăuda pe părinții Ilarion Argatul, Paisie Olarul și Arsenie Papaciuc, care erau niște duhovnici de excepție. De asemenea, aducea în atenție și personalități laice precum Radu Gyr despre care afirma că este cel mai mare baladist al românilor și un om de excepție⁴¹.

Dar în special pomenea doi mari iluștri pe care i-a avut ca modele, în special în ceea ce privește latura intelectuală și anume academicianul Nicolae Iorga pe care l-a avut profesor la facultatea de istorie, și pe Nichifor Crainic, profesor la facultatea de teologie. Despre Nichifor Crainic mărturisește că: „Într-un an l-am făcut pe Dostoievski, iar în anii trei și patru am făcut mistica germană. L-am întâlnit la pușcărie la Aiud pe Nichifor Crainic și am stat în aceeași celulă cu el. Au fost și discuții între noi, dar am și bune amintiri! Am stat în celulă singuri, izolați șase luni. El făcea poezii în gând, căci nu avea pe ce să le scrie, iar eu mă închinam sau meditam. L-am spovedit odată în sala de reeducare, unde încercau să ne convertească voința. El a cerut. Nu era mărturisit de mulți ani, că stătuse prin pușcării. Stăteam alături și mi-a zis: „Părinte Dumitre, spovedește-mă!”. Cu ochii priveam la tribună, iar el și-a spus păcatele. Apoi l-am dezlegat acolo și era mulțumit sufletește”⁴². Cu Nicolae Iorga el a avut o relație mai apropiată. De fiecare dată când acesta venea la Hârlău pe părintele celui ținut, deoarece era un fel de rudă cu acesta, trecea și pe la Pr Dimitrie Bejan cu care aveau discuții despre istoria bizanțului, pe care acesta era specializat. Despre el mărturisește părintele că: „Mai mult am învățat când venea aici, decât la școală. Am învățat și la școală, dar aici mai cu temei. El era foarte tacticos, îmi zicea: „Măi, Mitică, uite cum stătea problema aceasta în Evul Mediu; uite ce înseamnă bătălia de la Rovine sau de la Călugăreni”, îmi spunea esențialul, pentru că restul știam eu de la examene, încât am câștigat foarte mult venind în contact cu dânsul. Era credincios. Nu era desfrânat. Era ortodox curat, avea cinci copii buni, soția o ardeleană bună. Nu poate fi acuzat de nici un păcat, părinților. Ținea la Biserică și la neamul românesc! Iorga era uriașul uriașilor!”⁴³.

Deși vedea cum părintele Cleopa și-a dezvoltat cultura teologică și duhovnicească, aceasta nu era suficientă pentru anumite responsabilități și funcții precum cea de patriarh: „Pe părintele Cleopa, la un moment dat, câteva fețe bisericești s-au gândit, cu vreo câțiva teologi, să-l propună de patriarh. Și eu am greșit când m-au întrebat și le-am spus: "Nu-i bun de patriarh! Este bun, într-adevăr, din punct de vedere duhovnicesc de patriarh. Dar acolo trebuie un om care să cunoască și teologie și politică. Acolo, patriarhul reprezintă Biserica în stat. Părintele Cleopa nu are preocupări de natură politică, nici nu citește ziarul să știe cine-i prim ministru, sau alte treburi, cu rosturile lor; nu-i introdus în problemele acestea. Ori când cineva este șef de instituție, cum este Biserica, el trebuie să cunoască acestea foarte bine, nu bine”⁴⁴.

Întrebat fiind părintele Bejan despre ispita cunoașterii fără să punem în practică despre care vorbesc și părinții bisericii, el afirmă următoarele: „Mântuitorul spune: Cercetați Scripturile! Nu

⁴¹ „Acesta-i cel mai mare baladist al nostru. S-a publicat nu de mult un volum de balade de Radu Gyr. Era un om pur. Acesta trebuie sanctificat la un moment dat. El era în pușcărie încă din 1940, după revenirea legionară. Nu este un condamnat al comuniștilor. El a fost condamnat de regimul lui Antonescu. Un om curat la suflet ca o fată mare, deși era căsătorit. Avea o soție bună și cuminte de la Piatra Neamț, care l-a așteptat 22 de ani. El a făcut fără pauză 22 de ani la Aiud și poate pe la închisoarea militară și Jilava un an.” Pr. Dimitrie BEJAN, „Bucuriile suferinței...”, pp. 153-154.

⁴² Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, pp. 150, 16, 152.

⁴³ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, pp. 171, 172, 94.

⁴⁴ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, p. 159.

spune, nu le cercetați. Ci așa spune cuvânt cu cuvânt: Cercetați Scripturile, că ele vorbesc despre Mine. Este, fraților? Cercetarea nu este o ispită, deloc. Este o necesitate pur umană. Prin cercetare progresează omenirea. Prin rezultatele cercetării se progresează în toate domeniile. Unul este psiholog, altul filosof, altul tehnician, altul doctor și toți cercetează esența lucrurilor, după profesiunea fiecăruia. Nu-i păcat, părinte, să cercetezi! Nu-i păcat! N-ar exista progres fără cercetare. N-ar exista. Și noi nu putem să ne îndobitocim. N-avem cum. Nu mai putem. Noi mergem înainte, tot înainte, nu înapoi. De unde știu eu că mata nu ai să născociști o frază numai. Sunt unii filosofi care au rămas în istorie, în cultură pentru o frază. Nu? „Evrika! Evrika. Poftim. Și îndată te gândești: cine a spus „Evrika?”. Nu? Atât a spus, atât a rămas de la el. Socrate a spus: „Eu știu că nu știu nimic!”. Modest. Și vine altul care spune: „Dar nici asta n-o știu”. Și a rămas în istoria gândirii omenesci. Vezi, îndoiala? „Știu că nu știu nimic”. Și vine celălalt peste două secole și spune; „Dar nici asta n-o știu!”. Dacă este adevărată, vrea să spună. Ia gândește-te la Kant: „Văd cerul înstelat și legea morală din om”. Asta este esența kantianismului! *Mă minunez de cerul înstelat de deasupra mea și de legea conștiinței din mine.*⁴⁵ Părintele prin aceste cuvinte ne avertizează că nu cunoașterea este o ispită în sine, ci ce facem după cu ea. Arată ca mai degrabă este o ispită să nu cercetezi, crezând că astfel scapi de pedeapsa divină că „cel ce știe puțin, puțin va fi bătut” sau „păcat nu ați avea dacă nu ați fi știut”, mai ales dacă avem posibilitatea și condițiile propice să studiem. Nu îl putem păcăli pe Dumnezeu. Din contră, dacă ne dezvoltăm și muncim în această direcție, Dumnezeu va avea și mai multe instrumente la dispoziție prin care să ajute lumea într-un mod atât de discret și smerit, caracteristic Lui. Părintele afirmă că și studiul și vorbitul și scrisul și vorbitul despre Dumnezeu este tot o formă de rugăciune: „Noi ce facem aici este rugăciune! Rugăciunea nu este doar când rostești Tatăl nostru. Unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, sunt și Eu între ei. Noi discutăm probleme religioase. Alții se adună pentru lucruri rele; acolo este diavolul în mijlocul lor. Cu noi însă este Dumnezeu! Ce, nu-L simți?”⁴⁶.

În ceea ce privește **săvârșirea slujbelor**, părintele atrăgea atenția că trebuie să fim cu mare băgare de seamă și vigilenți și atenți, cu multă evlavie în săvârșirea lor, ca și în cazul rugăciunii, „ce spune gura să simtă și inima” și avertiza, în special mănăstirile dar și pe preoții bisericilor de mir, să nu sară din rânduiala slujbelor: „Mănăstirile să nu renunțe sub nici o formă la întreaga rânduială a slujbelor, de la binecuvântări până la otpust. Să nu scurteze pe temeul: "Cum vrea cel mai mare"; căci peste mănăstiri și biserici Bunul Dumnezeu este cel mai mare”⁴⁷. Acest sfat vine de la cel care a botezat sute de mii de oameni, chiar și în condiții extreme precum temperaturi de -53°C, spovedea prin pereți sau cu codul morse, când era la parohia din Ghindăoani ținea biserica deschisă non-stop deși nu avea voie. A inițiat „slujbele pastorale” prin Taina Sf. Maslu cu ceilalți preoți din satele vecine. A ținut cateheze în timpuri foarte potrivnice. Orice scuză am căuta pentru a ne îndreptăți, nu avem.

Am ținut să amintesc de aceste aspecte cu precădere deoarece părintele considera că preotul se poate mântui prin următoarele fapte bune: rugăciunea, slujba la biserică, milostenia și predica.

⁴⁵ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, pp. 118-119.

⁴⁶ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, p. 108.

⁴⁷ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, p. 53.

În ceea ce privește **milostenia preotului**, ea izvorăște din **iubirea de aproapele**, căci preotul este un slujitor pentru Dumnezeu și oameni și este strâns legată de **iertare**. Raportul părintelui cu securității era unul al compătimirii, al iertării: „Am scris ceva, nu prea amănunțit. Mă băteau uneori la poartă și în casă, dar eu nu mă temeam. Trebuie iertați! Hristos ne va judeca pe toți. Am mai spus că nu simțeam durerile. La Jilava au fost uimiți. Ne băteau organizat, pe o scară specială de tortură și eu n-am simțit deloc durere. Ceilalți din celulă strigau toți la mine și ziceau: „- Strigă, părinte, că te lasă mai repede! – Dar nu mă doare! Eram tot vânăt, dar nu mă durea deloc. Le-am spus: Cum să strig, dacă nu mă doare! – Dar nu vezi că ești umflat tot și vânăt?”. Ne băteau cu ciomege pe toți la rând, ca barbarii. Pare curios, părinților, dar n-am strănutat 22 de ani! Am fost tot timpul activ. La a treia bătaie am simțit pe cineva, ca o mână nevăzută pe umăr. Era un înger, îngerul meu de pază pe care l-am primit la Botez. Da. Bătăi, păduchi, râie, munci supraomenești, dar eu eram fericit cu ajutorul Mântuitorului Hristos. Am ieșit cu fruntea sus. Mă rugam permanent lui Dumnezeu și îi iubeam pe toți! Am dat slavă lui Dumnezeu pentru toate! Părinților, am plecat fericiți acasă! Mecanicul de tren s-a uitat la mine cu oarecare rușine că aveam vreo 33 de petice la pantaloni și haine murdare. „De unde vii?”, m-a întrebat. „Vin din rai! – i-am răspuns. Nu vezi că strălucesc?” Eram așa de fericit! Măi omuleț, nu pricepi că acolo am fost puri? Ne rugam și răbdam cu nădejde în Dumnezeu! [...] Toți eram curați în pușcărie. Dacă aș fi murit acolo, ce fericit aș fi fost!”⁴⁸. Îndeplinind și de data aceasta porunca dată de Mântuitorul Hristos: “Iar Eu zic vouă: Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc”.

Despre posturi, el mărturisește că era o provocare, însă împărțea hrana cu ceilalți și găsea modalități de a face față lipsurilor. A avut chiar grijă de un învățător în pușcărie, un gurmand care niciodată nu era sătul, împărțindu-i din hrana sa și găsindu-și împlinirea prin slujirea celorlalți. Părintele afirmă că niciodată nu i-a fost foame în pușcărie și că a plutit deasupra tuturor greutăților, ieșind de acolo perfect sănătos: „Nu puteam. Mâncam. Pe cât puteam, miercurea și vinerea mă feream. Miercurea și vinerea dădeam la ceilalți. Eu am avut odată un gurmand la „zarcă”. Este o secție foarte grea din Aiud, unde erau închiși cei ce nu voiau să facă nici un compromis. Am avut un gurmand la zarcă. Un învățător, care nu se sătura niciodată. Îi dădeam o jumătate din porția mea și eu mă simțeam sătul. El mânca o porție și jumătate și nu era sătul. Eu mâncam jumătate de porție și eram sătul. Ce te miri? De ce te miri? Nu-i nimic de mirare. Era cine să suplinească lipsurile astea! [...] Mie niciodată nu mi-a fost foame la pușcărie. Nu mi-a fost foame nici în lagăr. Am plutit pe deasupra acestor greutăți din lagăr sau din pușcărie, cu ajutorul lui Dumnezeu! Și am ieșit din pușcărie perfect sănătos. Și din lagăr, din Rusia, am venit tot perfect sănătos. N-am avut nici o boală. – Când am plecat de la Aiud, la 21 august 1964, ne-a dus un milițian până la gară. Ne-a scos bilete și ne-a spus: „La revedere, părinților!”. Eram doi preoți și trei mireni. Noi eram ultimii care ieșeam. M-am uitat în urmă la poarta pușcăriei și am început a plânge! Aș fi voit să mor acolo!”⁴⁹.

Ca preot făcea apel mereu la Bunătatea lui Dumnezeu și nu la dreptate, iar ca slujitor mergea prin ger ca să boteze. A avut o viață cu sușuri și coborâșuri, „cu sușuri și coborâșuri în relația lui cu

⁴⁸ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, p. 123.

⁴⁹ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, p. 181.

Dumnezeu.” zicea părintele ca și părinții din Pateric. Era un om modest, se mulțumea cu puțin. Importante decizii din viața sa nu le făcea fără ca să îi ceară sfat de la Dumnezeu: înainte de a se căsători a mers mai întâi la Biserică și s-a rugat la Dumnezeu să îi arate ce are de făcut. Cu tot ce avea el și cu tot ce câștiga își ajuta familia. A lupta împotriva răului și a primit suferința și prigoană. A încreștinat mii de ruși. Indiferent de suferința pe care o avea nu cârtea, ci mulțumea lui Dumnezeu pentru că este teafăr și că a reușit să treacă și peste această încercare având un simț nealterat al demnității. Era un om vertical. Toate le-a făcut cu iubire. Îndemna mereu la rugăciune pentru vrăjmași: „Rugați-vă pentru cei care vă vatămă.” Toate le primea smerit și fericit din dragoste pentru Hristos și pentru semenii săi. La sfârșitul vieții sale, când a trecut la Domnul, părintele a fost răsplătit, pentru bucuria cu care a primit suferința în toți acești ani de grele încercări, cu bucuria de a sta în Ceruri de-a dreapta Tatălui Ceresc. Bucurie pe care să dea Bunul Dumnezeu să o primit cu toții⁵⁰.

Din aceste câteva răspunsuri cu privire la pastorația părintelui Dimitrie Bejan nu ne rămâne decât să afirmăm că a fost un preot al Adevărului, al suferinței și al dragostei.

El îndemna mereu că preotul nu trebuie să își uite neamul în care s-a născut pentru că „podoaba și fericirea unui neam vin din păzirea legilor strămoșești”⁵¹, iar legătura dintre Stat și Biserică este necesară. El însuși a pățimit ținând la legătura lui cu patria. A dat dovadă de mare **verticalitate** atunci când nu a vrut să se lepede de jurământul depus în fața regelui Mihai, nici nu a vrut să dezlege pe alții deși era forțat să o facă: „Eu veneam din Rusia, cu un dosar. Acolo a fost o propagandă prin lagărele de ofițeri, poate și de soldați, ca să se înscrie în diviziile de voluntari, să lupte alături de armata rusă împotriva lui Antonescu, a regelui și împotriva nemților. Eu am fost printre cei care n-am acceptat, pentru că depusesem un jurământ de credință regelui Mihai. Nu eram dezlegat de acest jurământ. Chiar am fost luat și dus prin lagărele de soldați să-i dezleg de jurământul față de rege și față de poporul român. N-am acceptat!”⁵² Și această verticalitate s-a văzut și în mărturisirea lui de credință și în misionarismul lui la Biserică din Ghindăoani. Putea foarte bine după atâția ani de suferință, sătul de bătaii, torturi, foame, frig, boală și moarte să se dea după cum îi dicta partidul și regimul comunist să facă, dar el totuși s-a ținut tari pe poziții. Biserica lui era cea mai activă din zonă. Din toate satele veneau la părintele. Atât de mult atrăgea lumea la biserică încât într-un an, la Sărbătoarea Învierii, toată școala a părăsit băncile pentru a veni la slujbă spre disperarea profesorilor și i-a împărțășit, iar cei care au fost la Biserică le-a scăzut nota la purtare, iar el mărturisea că nu putea opri o lucrare pe care o patrona Sf. Duh, fiind ulterior reținut de securitate și arestat pentru perioade scurte de timp. Activitatea părintelui a fost ceva inedit pentru vremea aceea. Cu o părere de rău părintele aduce aminte cuvintele Sf. Vasile cel Mare care zice că înainte preoții „slujeau cu potire din lemn dar cu inimi de aur” evidențiind astfel superficialitatea preoților care cedau sub presiunea regimului comunist și care aveau concepții total anti-evangelice: „Să ai creștini tot timpul la biserică, colegilor mei li s-a părut că este absurd!”⁵³.

⁵⁰ Bolocan Carmen-Maria, *Dimensiunea spirituală și martirică ...*, p. 357.

⁵¹ Macarie IEROMONAHUL, *prefață la Irmologhion sau Catavasieriu musicesc*, Viena, 1823, text diortosit, p. 1.

⁵² Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, p. 147.

⁵³ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, p. 168.

Calitatea de **duhovnic bun** era una *sine qua non* pentru un preot în viziunea părintelui Dimitrie Bejan. În general biserica are nevoie de duhovnici buni care să dea un suflu nou în rândul oamenilor, care să reactualizeze tradiția bisericii în vremurile în care trăim. Cea mai mare problema în acest caz este faptul că duhovnicia se formează lângă duhovnici bătrâni și experimentați. Aceasta nu se învață în școli, ci trăind pe lângă duhovnici bătrâni și experimentați. De aceea părintele afirma că: „Este absolut necesar ca duhovnicii în vârstă, cei mai căutați, să-și facă ucenici, pe care să-i învețe și să-i pună în fața Canoanelor! Numai așa să se urmeze creșterea duhovnicilor. Iar duhovnicul tânăr să învețe de la cel mai în vârstă. Apoi să știe că Bunul Dumnezeu scoate duhovnici buni și bine lucrativi dintre oameni și chiar din pietre, cum spune Hristos”⁵⁴. De aceea el considera că un preot nu poate fi hirotosit decât după 35 de ani, ca să aibă timp să prindă experiență: „Duhovnicia în plinul ei se câștigă cu timpul. Harul lucrează, părinte, și prin preoți de 20 sau de 22 de ani. Dar Harului îi place să fluiera, adică să lucreze și să cânte prin fluiera perfecte. Așa-i place”⁵⁵.

Duhovnicia, ca artă de mare finețe a conlucrării preotului cu Dumnezeu pentru om, se arată cel mai sublim în scaunul de spovedanie, deoarece tactul unui duhovnic se vede în aplicarea canoanelor. De aceea părintele Dimitrie susținea cu ardoare și chiar critica pe mari duhovnici din mănăstire că nu s-au îngrijit mai îndeaproape de acest aspect: „Părintele Cleopa este foarte bun și părintele Ioanichie este bun și părintele Paisie a fost foarte bun, dar nu și-au făcut ucenici mai mulți. N-au suferit! Au avut ucenici printre ei, care le duceau mâncare de la bucătărie, sau le curățau hainele. Asta era ascultarea lor. Nu s-au ocupat mai de aproape cu creșterea duhovnicească a ucenicilor, care ar trebui să fie tot timpul lângă dâșii. Nu! Duhul Sfânt nu lucrează chiar direct. Tot prin cineva lucrează! Și prin sfinția ta! Eu să fiu la Mitropolie sau la mănăstire, m-aș ocupa de unul sau de altul. Trebuie să-l controlezi, să-l verifici, să-l mărturisești, să te ocupi duhovnicește de el. Ce înseamnă să mă ocup de el? Educația! El a auzit de canoane. Dar a văzut vreodată cum se aplică canoanele? Eu și cu mata le aplicăm canonul, că știm; dar celor pe care îi formăm ca ucenici nu le arătăm. Parcă-i un fel de gelozie, să știm numai noi doi”⁵⁶.

Părintele Dimitrie Bejan fost un adevărat slujitor și mărturisitor atunci când Hristos trebuia mărturisit, a sintetizat, a rezumat în viața lui, destinul Bisericii noastre Ortodoxe. Să fie astfel un model pentru preoții zilelor noastre dar și pentru cei care vor deveni preoți pentru că el a fost un preot a lui Hristos, o pildă de urmat ca „toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm”.

Activitatea misionară a părintelui Dimitrie Bejan în lagărele rusești de la Oranki, Mănăstârca, Karaganda și din temnițele comuniste românești

Revenit în linia întâi a frontului, părintele Dimitrie își va pune chezașie propriul suflet pentru soldații care ceas de ceas inspirau suflul de gheață al morții, botezând și împărțind mii de români și ruși deopotrivă: „În spatele frontului în fiecare duminică se făcea slujba, Sfânta Liturghie ori Sfânta Agheasmă. Eram dotați cu altar portabil, o măsuță cu vasele de slujbă, antimis, o pâine soldățească și

⁵⁴ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, pp. 55-56.

⁵⁵ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, pp. 55, 128.

⁵⁶ Pr. Dimitrie BEJAN, *Bucuriile suferinței...*, pp. 160-162.

cărți de strănă. Odată la un Paști, într-o zi am împărțășit un regiment întreg în Basarabia, într-un sat răzășesc. Erau 3600 de oameni, toți cu colonelul în frunte, până la ultimul soldat. Împărțășania a durat cam cinci ore. Asta a fost activitatea mea. Asta am cerut eu colonelului: «Nu le da drumul în moarte, până nu trec pe la mine!». Și a fost un creștin bun colonelul și a spus: «Părinte, ai jumătate de zi. Faci ce vrei cu ei!». Și niciunul n-a rămas neîmpărțășit⁵⁷.

În lagăr (la Oranki) eram 23 preoți români ortodocși, circa 1200 catolici și circa 1000 de pastori protestanți. Noi ortodocșii am făcut față. Cel mai bun prieten al meu era un preot catolic, doctor în teologie și filosofie, profesor la Viena. Mai târziu a ajuns cardinal la Bonn. Neamțul plângea și spunea: „N-am știut ce cult frumos are Biserica Ortodoxă!”. Într-un an la Paști, eu și cu cei 22 preoți români am împărțășit, cu un litru de vin și o căldare de apă, 10.000 de prizonieri ortodocși, toți ofițeri. Și toți erau ca un cor. Asistau la strana dreaptă catolicii, la strana stângă protestanții, iar noi ortodocșii slujeam. Ce ne împiedica? La început rușii ne persecutau. Pe urmă venea și comandantul rus și asista la slujbă împreună cu toți rușii.

Povestește părintele Dimitrie că: „Prin bordeie se nășteau discuții, mai ales în jurul problemei unității creștine. Contactul creștin cu lumea catolică și cea protestantă ne-a pus în situația de a ne compara învățăturile și manifestările religioase. Trebuie să fac însemnare de faptul că, în lagăre după ce ne-a fost permis serviciul religios, românii au organizat coruri religioase atât de bine puse la punct, încât la liturgiile de Duminică erau tot atât de numeroși protestații și catolicii cât și ortodocșii noștri. Frumusețea serviciului nostru divin a fost o revelație pentru bisericile apusului. Salvarea culturii și civilizației creștine nu poate veni din afara lumii creștine. Deci la luptă pentru unitate creștină și apoi la luptă pentru salvarea sufletului”⁵⁸!

„Mi-aduc aminte la Paștile din 1948, colonelul ne-a făcut la toți câte un cozonăcel și câte un ou roș, ce nu văzuseră rușii de 30-40 de ani. La fiecare ne-a dat comandantul câte un ou roș. El avea bune amintiri din război, când fusese la Piatra Neamț, cu nemții și rămăsese fără un picior. Vorbea puțin românește, că stătuse în spitalele noastre. S-a îmbunătățit. Atunci la Paști, pe platoul acela de la Oranki, s-a nimerit să fie și o lună plină, frumoasă, caldă. La începutul lui mai a fost Paștile. Am făcut lampadare pentru noaptea de Înviere. Un inginer român le-a instalat frumos. Le improvizase un motor la un curs de apă. Nemții erau foarte disciplinați. Noi eram și inventivi și opozanți. Noi am fost primii care am făcut grevă de vreo două ori și am reușit”⁵⁹.

Al 8-lea „sinod” ecumenic, este un capitol, în care părintele Dimitrie Bejan relatează cum se reușește o adunare interconfesională în lagărul de la Oranki în care catolici, ortodocși și protestanți pun problema unității creștine. Această idee de dezbatere o au ortodocșii și îl pun pe părintele Dimitrie Bejan reprezentant: „într-o seară, pe o bancă între bordeie stăteam câțiva preoți români. Vorba noastră stăruia asupra unei încercări de discuție interconfesională, ca să ne lămurim atât pe noi, prin acest contact direct, cât și pe credincioșii ortodocși, despre ce se poate face în problema unirii bisericilor.

⁵⁷ Mihai-Andrei ALDEA, „Părintele Dimitrie Bejan, fericitul pătimitor pentru dragostea lui Hristos”, în *Atitudini*, <https://atitudini.com/2020/09/parintele-dimitrie-bejan-fericitul-patimitor-pentru-dragostea-lui-hristos/>, accesat la data de 3 decembrie 2024.

⁵⁸ Pr. Dimitrie Bejan, *Oranki...*, p. 73.

⁵⁹ Pr. Dimitrie Bejan, *Bucuriile suferinței – Viața unui preot martir*, Hârlău, 2002, pp. 54-55.

Eram șapte la număr, în seara acelei zile. Și sorții au căzut pe mine, să merg să stau de vorbă cu celelalte „strane”⁶⁰.

„Când l-am botezat pe Mișa” ianuarie 1947 lagărul de la Mănăstârca: Povestea aceasta este despre un prunc care era bolnav și doctorii nu-i mai dădeau șanse să trăiască. Părinții acestui copil doresc foarte mult să-l boteze înainte să moară. De menționat este că tatăl copilului era sublocotent în armata sovietică, iar mama, evreică de origine, era comisar politic al lagărului. Nimeni dintre clericii catolici și ortodocși chiar și dintre pastorii protestanți nu aveau curajul să iasă printr-o înscenare pusă la cale de acest tată din lagăr și să meargă să botez acest copil. Tatăl trimite pe cineva la părintele Dimitrie să-i propună să vină. Părintele în primă fază este puțin suspicios gândindu-se că poate i se întinde vre-o cursă însă face o cruce mare și-i spune trimisului că o să meargă să boteze acel copil.

Cutezanța de a încrusta pe o coajă de mesteacăn cuvintele: „Basarabia și Bucovina sunt teritorii românești”, îl va costa un nou proces, o altă nemiloasă judecată: în 1948, Tribunalul Militar din Moscova îl va condamna la moarte. Luminat de Duhul Sfânt asemenea lui Pavel din Tars, părintele Dimitrie contestă sentința Tribunalului, afirmându-și identitatea de român și cerând să fie rejudecat de o instanță din țara natală. Surprinzător, rușii, altminteri deloc sensibili la drepturile omului, îl repatriază. Va „bejeni” și prin temnițele și lagărele românești (Jilava, Văcărești, Aiud, Canal și Cavnic) încă 16 ani cu același simțământ firesc de eliberare din derizoriul vremelniceii, mărturisit cu o uluitoare seninătate, la amurgul vieții: „Eu m-am simțit bine și în Rusia și în pușcăriile românești. Am plutit! Mă simțeam mai sus cu o palmă de pământ. N-am avut nimic! Am avut și tifos, dar am trecut prin el cum trece găscă pe apa sâmbetei. Dumnezeu m-a salvat. Am simțit, fraților, am simțit pe umăr o mână care mă apasă! O spun la vârsta mea și o spun conștient... Eu nu zic că este mâna lui Dumnezeu. Nu avea să vină Dumnezeu pentru un simplu preot păcătos ca să-l salveze; dar am și eu un înger, cum ai și frăția ta și toți cei botezați. A fost cu mine îngerul, cred... Eu am plutit pe deasupra lucrurilor”⁶¹.

La 28 iunie 1949, părintele Dimitrie Bejan pășește în celula cu mucedă paie a Jilavei de sub „domnia” lui Maromet, „o epocă grea, de cruntă foame și interminabile bătaii, cu geamurile bătute în cuie”, dar în care „găseam suficiente posibilități ca să ne facem timpul plăcut în celulă. **La Jilava mă băteau pentru că predicam în fiecare zi în celulă, viețile sfinților**”. Frate de suferință în scrânciobul torturilor aplicate deținuților din Fortul 13, Gabriel Țepelea asistă la următoarea scenă tulburătoare: „Eram cu preotul Dimitrie Bejan într-o celulă la Jilava și a venit Maromet cu vreo 10 milițieni și ne-au bătut pe toți. Au venit cu o masă specială pentru bătaie și doi milițieni cu parii ne băteau până ne frângeau în bătaie. Toți orăcăiam și strigam, că ne durea. Pe părintele Bejan l-au lăsat la urmă. Și s-a așezat el frumos, singur și-a dat pantalonii jos și s-a așezat pe masa aceea de bătaie. L-au bătut atât de tare, dar el nici nu gemea. Nu gemea deloc! Noi strigam toți: «Țipă, părinte, că te omoară!». Eu mă uitam la dâșii și zâmbeam (mărturisește părintele). Nu am simțit nimic. Nicio vânătăie nu am avut pe corp. Dădeau milițienii până oboseau și eu nu simțeam nimic”.

⁶⁰ Pr. Dimitrie Bejan, *Oranki amintiri din captivitate*, ..., pp. 71-72.

⁶¹ Mihai-Andrei ALDEA, „Părintele Dimitrie Bejan...”

În dialogul purtat cu doctorul Petrasievici, în celula 27: „Eu mai cred încă un lucru, domnule doctor, și asta îmi dă și mie un aer de acceptare a suferințelor și a încercărilor. Îți spun drept, când anchetatorul mă preschimbă în obiect pentru exerciții pugilistice, trăiesc fenomenul de dedublare, parcă altul este lovit. Spiritul stă suspendat, undeva mai sus și privește compătimator însângerrările. Cum se explică acest fenomen? Nu pot să ți-l explic, decât dacă poți accepta felul meu de a înțelege moartea și viața. Suferințele și încercările prezente au credit la Dumnezeu, atâta vreme cât sunt liber acceptate și purtate cu creștinească seninătate. Pe această atitudine jertfelnică, coboară mirul marelui Divin. Eu, mărturisesc, stau tare pe această convingere, că greutățile pe care le suport cu resemnare, conștient și credincios acestei ispășiri, grăbesc sfârșitul lucrurilor. Veți vedea în anii care vin că depășirea, acceptarea răului ca necesitate ispășitoare este o bătălie aproape supraomenească. Cred că reușesc numai acei care cer, neconținut, har de la Dumnezeu. Asta-i comoară tot atât de prețioasă ca și a muceniei conștiente”⁶².

La îndemnul Părintelui Dimitrie, colegii de celulă acceptă să înceapă și să sfârșească ziua cu rugăciuni: „Deocamdată, noi suntem în celulă, sub Ministerul de interne și ziua ne-o începem cu o rugăciune, iar seara, înainte de stingere, ne închinăm lui Hristos. Încet, ușor, pacea lui Dumnezeu aduce liniște, așezare. Iar în suferința noastră ne rugăm ca să rămânem demni”⁶³.

„Eram toți una, cu un cuget și o inimă. Autoritatea a sesizat perfect unde ne era reazemul: lângă inima lui Hristos”.

Anul 1956 îi va aduce părintelui Dimitrie Bejan, păruta eliberare. Va pași demn dincolo de porțile temniței, cu aceeași inimă bătaioasă de român, sorbind din șuvoiul suferinței doar picuri de lumină: „Cum am intrat în pușcărie, cu inima curată, așa am scos-o la lumină, parcă mai curată: aur purificat, pentru Hristos. Cum am intrat în pușcărie, cu dragoste de neam, tot așa am ieșit pe poarta Aiudului, parcă iubirea pentru român a mai crescut cu-n stat de om”.

Nădejtile eliberării se destramă subit când milițianul îi comunică laconic verdictul Ministerului de Interne: „Acum ești un om liber. Numai că te vom trimite în Bărăgan. Acolo vei mai găsi și pe alții care au plecat de la pușcărie. E bine și frumos. Dunărea e pe acolo. Veți lucra la fermele de Stat”. Într-un sat părăsit de bănațeni, în apropierea podului Giurgeni, cei trei sute de români deportați își mângâie aleanul îngenunchind la rugăciune în bisericuța dintre răzoare de la Răchitoasa: „Aici ne adunam, aici ne închinam, aici ne întăream sufletește. Totdeauna rugăciunea a fost mângâiere și sprijin. Cu atât mai mult pentru noi, care în lume nu aveam niciun sprijin. Tot reazemul nostru era Hristos!”. Cei trei ani petrecuți la Răchitoasa alături de preotul Tarcea vor încălzi sufletul părintelui Dimitrie Bejan cu făclia curată a credinței și a dragostei frățești, așa cum ardea ea în vremurile de început ale Bisericii creștine: „Niciodată n-am trăit clipe de profundă îmbăiere sufletească așa cum le-am avut în bisericuța dintre răzoare. Numai primele veacuri creștine au cunoscut perfecta comuniune sufletească de rugăciune, în catacombe sau în locuri ferite de primejdii și decapitări și apoi în temnițele noastre din a doua parte a secolului XX. În procesul nostru din 1959 tuturor ni s-a adus această gravă acuzație: că trăiam creștinismul în umbra bisericuței noastre. Eram toți una, cu un cuget și o inimă. Autoritatea a sesizat perfect unde ne era reazemul: lângă inima lui Hristos”. Și

⁶² Pr. Dimitrie Bejan, *Vifornița...*, pp. 22-26.

⁶³ Nicoleta Bolea, *Părintele Dimitrie Bejan...*, p. 84.

regimul, fidel principiilor sale de reeducare, mai pune în scenă un proces pentru îndărătnicii din Bărăgan care se împotriveau crezului totalitarist.

În 1959, părintele Dimitrie Bejan este rejudecat la Constanța pentru predicile și activitatea pastorală desfășurată la Răchitoasa și prin sentința 349/1959 a Tribunalului Militar Constanța este condamnat, în calitate de șef al lotului, la muncă silnică pe viață.

Odată cu Decretul de amnistie generală pentru deținuții politici din 1964, părintele Dimitrie Bejan părăsește zidurile Aiudului cu nostalgia că nu se mai reîntâlnește în această viață cu oazele de desfătare duhovnicească în care și-a îmbăiat sufletul în cei 18 ani de detenție: „Am plecat fericiți acasă! Mecanicul de tren s-a uitat la mine cu oarecare rușine că aveam vreo 33 de petice la pantaloni și haine murdare. «De unde vii?», m-a întrebat. «Vin din rai!» – i-am răspuns. «Nu vezi că strălucesc?». Eram așa de fericit! «Măi, omule, nu pricepi că acolo am fost puri? Ne rugam și răbdam cu nădejde în Dumnezeu!»”.

Nevoit să se întoarcă la casa părintească de la Hârlău, părintele Dimitrie Bejan va trece, cu aceeași noblete care l-a ridicat deasupra urâciunilor vieții, și prin durerea de a nu fi recunoscut de propriul tată. La 1 mai 1965, la cererea Ministerului de Interne adresată Mitropoliei din Iași, este numit preot paroh în satul Ghindăoani din județul Neamț. Vreme de cinci ani și jumătate se va dăruia cu toată ființa slujirii altarului și catehizării sătenilor: „În săptămâna următoare am deschis ușa bisericii și deschisă a fost tot timpul cât am stat eu în Ghindăoani. Acolo am făcut misiune frumoasă. Acasă n-aveam ce face. Oamenii erau foarte credincioși și eu slujeam ziua și noaptea. Făceam Utrenia la miezul nopții și Sf. Liturghie în fiecare zi. Veneau oameni din toate părțile. Asta i-a supărat pe securiști”. Aceeași mână nevăzută a lui Dumnezeu îl va salva de la moarte prin otrăvire, când într-o duminică la Sfânta Liturghie va consuma vinul amestecat cu sodă caustică adus de două femei la altar: „După slujbă mi-am dat seama că am fost otrăvit. Am căzut în altar, bolnav. Eram verde la față. Oamenii m-au dus acasă, m-au întins pe pat, iar femeile mă boceau. M-am închinat: «Acum slobozește pe robul Tău, Stăpâne»... Am văzut o lumină puternică în fața mea, am zâmbit căci mă simțeam fericit. Și atât. M-am trezit la spitalul din Piatra-Neamț, cu câțiva doctori în jurul meu. Mi-au spus că în sticla de vin au găsit urme de sodă caustică. Mă salvase Dumnezeu, căci El mai avea treabă cu mine”⁶⁴.

Înșfăcat de Securitate într-o zi mohorâtă de octombrie a anului 1970, părintele Dimitrie Bejan va fi judecat la Protoieria Târgu-Neamț, pensionat forțat și consemnat la domiciliu obligatoriu în Hârlău până în decembrie 1989, când îl va salva de la linșaj pe securistul care îl păzea. Cererile repetate de a intra în mănăstire i-au fost refuzate la presiunile aceleiași Securități vigilente care nu va pregeta să-l denigreze până la moarte. Ultimii ani de viață și-i va petrece la Hârlău, în casa unde i se hotărâse domiciliul forțat și peste al cărei prag vor pași mii de credincioși însetați de cuvântul viu al credinței părintelui, călitate în focul suferinței. În timp, corola gândurilor și a trăirilor din anii de captivitate și surghiun se va scutura lin pe filele cărților care ne încântă până astăzi sufletul (Bucuriile suferinței, Oranki. Amintiri din captivitate, Vifornița cea mare, Hotarul cu cetăți, Satul Blestemat)⁶⁵.

⁶⁴ Mihai-Andrei ALDEA, „Părintele Dimitrie Bejan...”

⁶⁵ Mihai-Andrei ALDEA, „Părintele Dimitrie Bejan...”

Pentru această biruință asupra suferinței și stare de nepătimire, la părintele Dimitrie Bejan s-au perindat sute de credincioși însetați de cuvânt, așa cum la bătrânii pustiei veneau pentru sfat, frații începători și lipsiți de experiență. Vreme de cinci ani și jumătate cât a fost preot paroh în satul Ghindăoani, ușa bisericii a stat tot timpul deschisă. Părintele își amintește cu bucurie: „Acolo am făcut misiune frumoasă. Acasă n-aveam ce face. Oamenii erau foarte credincioși și eu slujeam ziua și noaptea. Făceam Utrenia la miezul nopții și Sf. Liturghie în fiecare zi. Veneau oameni din toate părțile. Asta i-a supărat pe securiști”. A fost din nou marginalizat, dar fără frică, a continuat să predice și să scrie. „Pe toți ne va judeca bunul Dumnezeu după credință și după faptă”, spunea părintele Dimitrie Bejan. „Noi toți să nu ne temem decât de judecata lui Dumnezeu. Căci El este Cel care ne va răsplăti fiecăruia la arătare. Căci lucrătorul trebuie să fie vrednic de plata Lui”⁶⁶.

„Acesta a fost patriotul, omul cu simțăminte alese, sfântul, preotul Dimitrie Bejan. Nimic nu l-a clintit, câte schimbări s-au petrecut în lume, cât timp a fost după gratii; câte evenimente în familie pe care nu numai că nu le-a trăit, dar nici nu le-a știut. A supraviețuit tuturor barbariilor comuniste. Cu rezistența sa de răzeș, dacă îi numeri anii de dureri și suferințe, sunt aproape o viață. A murit senin, fără a urî pe nimeni. El poate fi un model, un exemplu de urmat pentru orice preot ortodox român și o onoare pentru o națiune care are asemenea fii”⁶⁷.

Florin Pâslaru, nepotul părintelui Dimitrie vorbind despre acesta spunea: „Delicat cu semenii săi, iertător cu cei care l-au chinuit, puternic susținător moral al celor care nu mai rezistau opresiunilor, părintele Dimitrie a fost un model de bunătate. Deși descrie cu lux de amănunte terifiantele chinuri îndurate în cele două gulaguri, o face din perspectiva omului care a reușit să depășească dihotomia asumării sau neasumării suferinței”⁶⁸.

Părintele Dimitrie îndeamnă adesea la rugăciune dar și la meditație. Meditația e o preocupare care te ține și te ajută să treci peste greutățile imediate. Spunea Părintele Dimitrie: „Totuși dacă reușești să te sustragi greutăților imediate, în meditație, ziua trece ușor”⁶⁹.

Bibliografie:

- ***, Biblia sau Sfânta Scriptură, tipărită cu binecuvântarea și purtarea de grijă a Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod, Ed. Institutului Biblic de Misiune Ortodoxă, București, 2008.
- ALDEA, Mihai-Andrei, „Părintele Dimitrie Bejan, fericitul pătimitor pentru dragostea lui Hristos”, în Atitudini, <https://atitudini.com/2020/09/parintele-dimitrie-bejan-fericitul-patimitor-pentru-dragostea-lui-hristos/>, accesat la data de 3 decembrie 2024.
- BEJAN, Pr. Dimitrie, *Bucuria Suferinței. Viața unui preot martir*, Ed. Supergraph, București, 2012, p. 10
- BEJAN, Pr. Dimitrie, *Bucuriile suferinței – Viața unui preot martir*, Hârlău, 2002, pp. 54-55.

⁶⁶ Mihai-Andrei ALDEA, „Părintele Dimitrie Bejan...”

⁶⁷ Aurel Sergiu MARINESCU, *Prizonier în propria țară*, Vol. II, ed. Du Style, 1996, p. 284.

⁶⁸ Nicoleta Bolea, *Părintele Dimitrie Bejan sau suferința care sfințește*,..., p. 92.

⁶⁹ Nicoleta Bolea, *Părintele Dimitrie Bejan sau suferința care sfințește*,..., p. 89.

- BEJAN, Pr. Dimitrie, *Bucuriile suferinței. Evocări din trecut*, vol. I, ed. Tipografia Centrală Cartea Moldovei, Chișinău, 1995, p. 63.
- BEJAN, Pr. Dimitrie, *Oranki - Amintiri din captivitate*, ed. Doxologia, Iași, 2011, pp. 258-318.
- BEJAN, Pr. Dimitrie, *Vifornița cea mare*, Ed. Ileana, București, 2013, p. 23
- BOLEA, Nicoleta, *Părintele Dimitrie Bejan sau suferința care sfințește*, ed. Doxologia, 2018, p. 32
- BOLOCAN, Carmen-Maria, *Dimensiunea spirituală și martirică în viața și opera unor mari personalități românești*, ed. Astra Museum, Sibiu, 2013, p. 347.
- IEROMONAHUL, Macarie, prefață la Irmologhion sau Catavasieriu muzicesc, Viena, 1823.
- LUCHIAN, Pr. Nicolae Cătălin, PETCU, Adrian Nicolae, *Clerici și mireni mărturisitori din Arhiepiscopia Iașilor, în închisorile comuniste (1945-1964)*, ed. Doxologia, Iași, 2017, pp. 37-40.
- MARINESCU, Aurel Sergiu, *Prizonier în propria țară*, vol. II, ed. Du Style, 1996, p. 284
- PÂSLARU, Florin, *Suferința ca umanizare, Părintele Dimitrie Bejan-schiță de portret*, ed. Trinitas, Iași, 2008, p. 9.
- Sf. Ioan Gură de Aur, *Despre preoție*, trad. Pr. Dumitru Fecioru, ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2004, p. 51.

Maica Domnului și mărturisitorii ortodocși din temnițele comuniste românești

Elev: Simean Emanuel-Petrișor,

Prof. dr. Postolachi Vasile, prof. Sarafim Răzvan-Gabriel,

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani

„Dacă se ridică furtuna ispitelor, dacă te prăbușești în stânca întristărilor, ridică-ți privirea către Steaua Mării: invoc-o pe Fecioara Maria!” spunea Sfântul Bernard de Clairvaux în secolul al XII lea iar îndemnul său se potrivește perfect cu lucrarea de față.

Prima întrebare care ar putea apărea este cu privire la acest titlu: De ce am ales acest titlu? De ce Maica Domnului și *mărturisitorii creștini din temnițele comuniste românești*. La baza acestei alegeri stă în primul rând faptul că anul 2025 este declarat de Patriarhia Română ca fiind: **„Anul omagial al Centenarului Patriarhiei Române” și „Anul comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea”**. Și pentru că ar fi imposibil de relatat în câteva pagini despre fiecare aspect mai sus menționat, m-am oprit asupra mărturisitorilor din temnițele comuniste. Și de ce Maica Domnului? Pentru că în ea ei și-au găsit alinarea. Și pentru că trăim într-o lume atât de stresată, de tristă și depresivă, mărturiile lor ar putea să constituie un punct de motivare și încurajare pentru noi de a cere ajutorul Maicii Domnului.

Așadar în cele ce urmează voi contura câteva dintre modurile cum s-au raportat mărturisitorii la Maica Domnului dar și cum le-a răspuns Maica Domnului.

Înainte de toate se cuvine să răspundem la întrebarea: de ce au apelat mărturisitorii creștini la Maica Domnului? Răspunsul este simplu: încă de la începuturile creștinismului, creștinii au cerut ajutorul ei, mai ales în necazuri. ***Sub milostivirea ta scăpăm, Născătoare de Dumnezeu. Rugăciunile noastre nu le trece cu vederea în nevoi, ci din primejdii ne izbăvește pe noi, una curată, una binecuvântată,*** spune una dintre cele mai vechi rugăciuni închinat Maicii Domnului¹. Și de atunci și până astăzi, creștinii și-au aflat mângâierea în persoana Maicii Domnului.

Iar Maica Domnului răspunde în grabă așa cum a făcut și la Nunta din Cana Galileei unde a mijlocit pentru miri chiar fără să i se ceară ajutorul (cf. Ioan 2). Iar oamenii în necazuri și mai ales mărturisitorii din temnițele comuniste și au aflat alinarea în Maica Domnului pentru că și ea a știut ce e durerea: Ce frumos o numea Sever al Antiohiei: **„Pe de altă parte ea este martiră, să nu ne temem să o numim așa, căci ea a răbdător cu bărbăție judecata nesăbuită a lui Iosif care gândea că zămislirea ei este rodul unui adulter, înainte de a primi de la înger descoperirea tainei nașterii, și de asemenea în fața furiei lui Irod, a fugit în Egipt, apoi a revenit din Egipt și s-a așezat în Nazareth și a trăit zilnic cu ucigașii iudei și a dus o viață mereu aproape de moarte”**².

¹ Cercetătorii spun că a fost compusă în secolul al III lea cf. Ignacio Calaibug, *Liturgia*, en N.D.M., p. 1144.

² Sever de Antiohia, *Homélie XIV, Prononcée à la mémoire de la Sainte Mère de Dieu et toujours Vierge Marie*, 9, trad. en français par M. Brière et F. Graffin, en vol. *Les Homiliae Cathedrales de Sévère d'Antioche*, en R. Graffin, *Patrologia Orientalis*, tome 38, Fascicule 2, Brepols, Turnhout, 1976, pp. 405, 407.

La fel se exprima și Sfântul Bernard de Clairvaux: „martiriul Fecioarei este atestat de către profeția lui Simeon și de către însăși istoria Patimii Domnului. *Acesta*- spune Sfântul bătrân, referindu-se la Pruncul Iisus- *este pus ca un semn de contradicție și prin tine*- adaugă adresându-se Mariei, *o sabie va străpunge sufletul tău*” (Lc. 2, 34-35). Într-adevăr, Maică Sfântă, o sabie va străpunge sufletul tău. Mai exact, după ce Acel Iisus, Care este al tuturor dar Care este al tău în chip special, a murit, cruda lance care a deschis coasta Sa, neiertându-L nici după moarte, când deja nu îi mai putea face niciun rău, nu a ajuns să Îi atingă sufletul Lui dar a străpuns sufletul tău. Astfel pumnalul durerii a străpuns sufletul tău și de aceea, cu toată dreptatea, te numim mai mult decât martiră, căci sentimentele tale de compătimire au depășit toate simțămintele durerii trupești”³.

Astfel Sfinții închisorilor comuniste au aflat mângâiere, sprijin și putere în Maica Domnului. Grăitor este exemplul lui Valeriu Gafencu, cel supranumit și *Sfântul închisorilor*. Prietenul său Ioan Ianolide, notase în scris una din minunile pe care însuși Valeriu Gafencu i-a mărturisit-o: „- *În noaptea asta am privegheat. Așteptam să vină cântecul colindei mele. Doream să fie foarte frumos. Îl cântam în minte. Îl deslușeam din cerurile înalte din care cobora. Cam greu pentru mine, căci nu cunosc notele muzicale și trebuie s-o fac după ureche. Eram deci treaz, lucid și senin, când deodată am văzut că am în mână fotografia Setei (fata pe care o iubise). Uimit de întâmplare, am ridicat privirea și la capul patului meu am văzut-o pe Maica Domnului, îmbrăcată în alb, în picioare, vie, reală. Era fără Prunc. Prezența ei mi se părea materială. Maica Domnului era aievea lângă mine. Eram fericit. Uitasem totul. Timpul părea nesfârșit. Ea mi-a spus: „**Eu sunt dragostea ta! Să nu te temi. Să nu te îndoiești. Biruința va fi a Fiului meu. El a sfințit locul acesta acum, pentru cele viitoare. Puterile întunericului cresc și încă vor mai înspăimânta lumea, dar vor fi spulberate. Fiul meu așteaptă pe oameni să se întoarcă la credință. Azi sunt mai cutezători fiii întunericului decât fiii luminii. Chiar de vi se va părea că nu mai este credință pe pământ, să știți că totuși izbăvirea va veni, dar ca prin foc și prin pârjol. Lumea mai are de suferit. Aici însă e multă credință și am venit să vă îmbărbătez. Îndrăzniți, lumea e a lui Hristos!**” Apoi Maica Domnului a dispărut și am rămas copleșit de fericire. M-am uitat în mână, dar nu mai aveam nici o fotografie*”⁴. Mărturia lui nu denotă doar dragostea lui față de Maica Domnului ci și invers iar răspunsul dat de Maica Domnului arată marea ei iubire față de neamul omenesc și îl înscrie pe Valeriu Gafencu în rândul marilor beneficiari ai sec. XX de arătările Maicii Domnului.

Pe 20 februarie 1945, el scria familiei sale: „Maica Domnului îmi împlinește rugăciunile. Trăiesc pe revărsarea unor adevărate valuri de dragoste, care îmi copleșesc toată ființa pătrunsă de conștiința nimicniciei mele ca om pe pământ. Stau căzut în fața icoanei, în genunchi, implorând milă, ajutor și dragoste pentru mine și pentru toți ai mei, părinți, rude, prieteni, binefăcători, vrăjmași. (...)”⁵.

³ Sfântul Bernard de Clairvaux, *Sermón en el Domingo infraoctava de la Asunción*, 14, en vol. San Bernardo, abad, *Opera omnia*, Ed. Cisterciense, Roma, 1968, vol. 5, p. 273.

⁴ Ioan Ianolide, *Întoarcerea la Hristos*, Ed Christiana, București, 2006, pp. 179-181

⁵ Cf. <https://www.marturisitorii.ro/2017/03/11/din-scrisorile-detinutului-valeriu-gafencu-catre-familie-maica-domnului-imi-implineste-rugaciunile-traiesc-pe-revarsarea-unor-adevarate-valuri-de-dragoste-ultimele-cuvinte-sa-dati-slava-lui/>

În închisorile comuniste, mărturisitorii creștini au cunoscut chinuri crunte, după cum sublinia în chip sublim cel mai tânăr deținut politic (la numai 17 ani, în 1956), Ovidiu Vasilescu care spunea în colindul său: „

„Leru-i ler, leru-i ler și iar leru-i ler
Tu mă iartă Doamne pentru câte-ți cer,
Dar în deznădejdea-n care suntem noi
Sfinții înșiși, Doamne, ar avea nevoi”⁶.

Într-o astfel de stare, mărturisitorii creștini au găsit scăpare în Maica Domnului. În acest sens poetul Radu Gyr implora în colindul său: „Maica Domnului Curată,/ ad-o veste minunată! /Înflorește-n prag zâmbetul tău drag /ca o zi cu soare./Zâmbetul tău drag/îl așteaptă-n prag /cei din închisoare”⁷.

Un exemplu elocvent este Tache Rodas. Constantin „Tache” Rodas a fost deținut politic încă din 1942 și a supraviețuit la patru reeducări comuniste. Iar secretul a fost: rugăciunea la Maica Domnului. Cea mai cumplită acțiune de reeducare a suportat-o în cadrul închisorii Pitești. În 1951, Țurcanu și ceilalți torționari, vreo 25, l-au bătut până nu s-a mai putut ridica de jos. A chemat-o neîncetat în ajutor pe Maica Domnului: „AJUTĂ-MĂ SFÂNTA FECIOARĂ SĂ REZIST. NU MĂ LASĂ PRADĂ CĂDERII!”⁸. Și ajutorul Maicii Domnului nu a întârziat să vină: i-a dat putere să treacă peste aceste încercări, încât el însuși spunea că se mirau și torționarii că nu țipă și nu plânge. Mărturisea că a plâns o singură dată: „Am plâns pentru că era Săptămâna Mare. Cât am fost închis mă rugam tot timpul la Maica Domnului, spuneam „miluiește-mă pe mine păcătosul!” și îi spuneam tot ce simțeam. La un moment dat, vorbeam atât de prietenos cu Maica Domnului ca și cum vorbeam cu mama. O singură dată am avut un vis cu Maica Domnului. Am adormit rugându-mă și nu mai știu ce i-am spus, dar știu că m-am trezit cu convingerea că nu sunt singur”⁹. „În decembrie 1952-continua el- eram la Poarta Albă, la Canal. Era frig, plouase și eram ud, îmi era și foame pentru că seara primeam un morcov și o cană cu apă peste el. I-am spus Maicii Domnului că nu mai rezist, de frig și foame. Și am ieșit din baracă, deși nu aveam voie să ieșim noaptea. Și m-am trezit cu o piatră în cap. În acel moment i-am spus Maicii Domnului că pe lângă că sunt ud și flămând și mi-e frig, acum o să mă culc și lovit cu o piatră în cap. Și când mă uit ce m-a lovit, era un colț de pâine! L-am mâncat și m-am culcat liniștit, bucurându-mă că Maica Domnului m-a ajutat și de acea dată”¹⁰.

Nu întâmplător a plecat la Domnul, în ziua de 21 noiembrie 2020, ziua Intrării Maicii Domnului în templu.

Despre ajutorul Maicii Domnului relatează și vrednicul de pomenire pr Iustin Pârvu: „„Cu Părintele Ilie Lăcătușu am stat 4 ani la Periprava, în Deltă. Îmi amintesc de o întâmplare minunată din Deltă, când Părintele Ilie a jucat un rol foarte important. În 30 ianuarie, ne-au trimis în colonie, la

⁶ Apud. <https://www.voci.ro/dati-drumul-la-cer-colind/>

⁷ Radu Gyr, *Colind*, apud. <https://poruncaiburii.agaton.ro/articol/2586/colinde-ale-sfin%C8%9Bilor-%C3%AEnchisorilor>.

⁸ Cf. Gheorghe Andreica, *Mărturii... din iadul temnițelor comuniste*, 2000, p. 79.

⁹ Apud. Ioana Lucacel și Mircea Crișan, *Bădia Tache, omul care a învins toate reeducările comuniste*, în <https://www.gazetademaramures.ro/badia-tache-omul-care-a-invins-toate-reeducarile-comuniste-16584>.

¹⁰ *Ibidem*.

canal la tăiat de stuf. Vă dați seama ce însemna lucrul acesta pe un frig de iarnă? Moarte curată. Eram toți înspăimântați, mai ales că îi văzusem și pe caralii noștri cu mitraliera, vreo patru mitraliere. Probabil așteptau să ne execute, crezând că vom refuza comanda. Toți am început să murmurăm și nu prea aveam de gând să intrăm în apă. Ne-au ordonat să intrăm și să scoatem câte doi snopi. Pentru cine făceam noi astea? Nu avea niciun sens.. Am ezitat la început. Dar Părintele Ilie a avut un cuvânt foarte ferm și ne-a îmbărbătat pe toți: „**Măi, intrăm pentru că ăștia îs puși pe gând rău; ăștia trag în noi. Să intrăm în apă, că Maica Domnului și Sfinții Trei Ierarhi ne vor scoate nevătămați**”. Măi, și am intrat. Am ajuns acolo, până la bărbie am intrat în apă. Am tăiat frumos snopi. Și ne miram cu toții că lucram ca pe uscat. Unii până la piept, unii până la gât, unii în sfârșit până la jumătate, cum ne-a prins locul pe fiecare acolo. Și am scos. Am mers vreo trei ore în apă, și am scos la mal cei doi snopi. Dar nu era numai așa că-l tai cu frunze, trebuia frumos, curățat, măsurat, pus la dimensiune și era un ger de – 30° afară, gheața groasă de 20-25 cm, încât se vedea nufărul galben înflorit sub gheață. Ei bine, eram cu toții nevătămați și uzi. Curgea apa de pe noi. Mare minune a fost atunci. Că dimineața, când am intrat noi era ceață, nori și rece, așa te prindea la oase. Și dintr-odată a apărut soarele, măi băieți, s-a luminat de ziuă. Era o căldură, de se minunau și caralii. Ne-am dezbrăcat și s-au uscat hainele ca la cea mai fierbinte sobă, așa aburi ieșeau din toate.. Și așa Maica Domnului și Sfinții Trei Ierarhi au fost cu noi și ne-au ajutat, chiar în ziua de 30 ianuarie. Și vă spun că nu s-a întâmplat să fie niciun bolnav, niciun internat, n-o fost nimic”¹¹.

Desigur exemplele ar putea continua la nesfârșit dar este imposibil de cuprins într-un simplu referat toate mărturiile. Acum, însă la finalul referatului îmi răsună în minte versurile triste ale unei priceșne: „Creștinii noștri din vechime

Pe sub pământ zideau altar,/ Și pe furiș, la miez de noapte,
Mergeau cu toții la-nchinat. /Azi stau locașurile sfinte
Pe înălțimi strălucitoare,/ Dar câți creștini le calcă pragul
În zilele de sărbătoare? :/”

Iar această întrebare rămâne ca temă pentru acasă. Scopul acestor câteva mărturii adunate este acela de a ne întări tuturor credința în ajutorul dat de Maica Domnului, încât închei cu aceleași cuvinte cu care am început: „**„Dacă se ridică furtuna ispitelor, dacă te prăbușești în stâncă întristărilor, ridică-ți privirea către Steaua Mării: invoc-o pe Fecioara Maria!”**”

Bibliografie:

- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2008.
- Andreica, Gheorghe, *Mărturii... din iadul temnițelor comuniste*, 2000.
- Ianolide, Ioan, *Întoarcerea la Hristos*, Ed Christiana, București, 2006.
- Ignacio Calaibug, *Liturgia*, en *N.D.M.*
- Sever de Antiohia, *Homélie XIV, Prononcée à la mémoire de la Sainte Mère de Dieu et toujours Vierge Marie*, 9, trad. en français par M. Brière et F. Graffin, en vol. *Les Homiliae Cathedrales de Sévère d'Antioche*, en R. Graffin, *Patrologia Orientalis*, tome 38, Fascicule 2, Brepols, Turnhout, 1976.

¹¹ Apud. <https://www.marturisorii.ro/2014/07/22/marturii-despre-sfintenia-parintelui-ilie-lacatusu/>

- Sfântul Bernard de Clairvoux, *Sermón en el Domingo infraoctava de la Asunción*, 14, en vol. San Bernardo, abad, *Opera omnia*, Ed. Cisterciense, Roma, 1968, vol. 5.
- <https://www.marturisorii.ro/2017/03/11/din-scrisorile-detinutului-valeriu-gafencu-catre-familie-maica-domnului-imi-implineste-rugaciunile-traiesc-pe-revarsarea-unor-adevarate-valuri-de-dragoste-ultimele-cuvinte-sa-dati-slava-lui/>.
- <https://www.voci.ro/dati-drumul-la-cer-colind/>.
- Radu Gyr, *Colind*, apud.
- Lucacel, Ioana și Crișan, Mircea, *Bădia Tache, omul care a învins toate reeducările comuniste*, în <https://www.gazetademaramures.ro/badia-tache-omul-care-a-invins-toate-reeducarile-comuniste-16584>.
- <https://www.marturisorii.ro/2014/07/22/marturii-despre-sfintenia-parintelui-ilie-lacatusu/>

Părintele Ioanichie Bălan - cărturar, duhovnic și mărturisitor al Ortodoxiei în perioada regimului comunist

Elev: Gherasim Vlad-Vasile,

Prof. Cojan Dan-Ovidiu,

Liceul Teologic Ortodox „Sfinții Împărați Constantin și Elena” Piatra Neamț, Neamț

MOTTO:

„Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu; priviți cu luare aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința.”

(Evrei XIII, 7)

De-a lungul timpurilor, creștinii au fost persecutați și chiar osândiți la moarte pentru **credința lor în Mântuitorul Iisus Hristos**. Aceste persecuții au avut loc încă din perioada antică, odată cu răspândirea creștinismului și au continuat inclusiv pe toată perioada Evului Mediu. Deși secolul al XX-lea trebuia să fie un secol al schimbărilor, în care războaiele nu-și mai găseau rostul, conflictele fiind rezolvate pe cale diplomatică pentru că nu se mai doreau suferințe și pierderi de vieți umane și materiale, deoarece fiecare persoană este importantă în felul ei, lucrurile nu au stat tocmai așa. În acest secol, când **mărturisirea credinței** trebuia să fie liberă și neprigonită, aceasta devine deodată interzisă odată cu izbucnirea Revoluției Bolșevice din Rusia în anul 1917, când persecuțiile împotriva **celor ce-și mărturiseau credința ortodoxă** iau amploare. Nu trece mult timp până când, regimul comunist ateu din România, arestează și trimite în lagăre de muncă și în închisori preoți și oameni din toate categoriile sociale, pentru diferite acuzații neverosimile, dar mai ales pentru mărturisirea credinței creștine.

Printre cei care au fost supravegheați, persecutați și hăituiți ca pe niște fiare sălbatice sau au fost declarați proscrisi de către Securitate, se numără și părintele Ioanichie Bălan, cărturar și duhovnic ce a trăit în ținutul Neamțului.

Părintele Ioanichie Bălan s-a născut în data de 10 februarie 1930 în localitatea Stănița, județul Neamț, primind la botez numele de Ioan.

După ce a absolvit Liceul comercial din Roman, pe 4 noiembrie 1949 a venit la Mănăstirea Sihăstria, fiind atras de faima stareșului de atunci, Sfântul Cuvios Cleopa de la Sihăstria. Astfel, părintele Ioanichie Bălan intra în obștea acestei mănăstiri, în toamna anului 1949, la puțin timp după ce Sfântul Cuvios Cleopa, alături de un grup format din douăzeci și șapte de monahi, a fost trimis

stareț la Mănăstirea Slatina. A fost tuns în monahism la data de 14 aprilie 1953 și a fost hirotonit diacon la data de 15 aprilie 1953. Părintele Ioanichie intra, așadar, în obștea acestei mănăstiri într-un moment delicat din istoria ei. Pe de o parte, obștea Mănăstirii Sihăstria se înjumătățise, fiind oarecum slăbită din punct de vedere al numărului de viețuitori, precum și din punct de vedere duhovnicesc, prin plecarea starețului și a celor mai importanți monahi la Mănăstirea Slatina. Pe de altă parte, în România se instalase deja regimul comunist ateu la conducere, care își dorea să compromită Biserica Ortodoxă Română.

Într-un raport al Securității din 18 februarie 1950 se menționau următoarele: „La Mănăstirea Sihăstria-Neamț se află tânărul Ioan Bălan, din Roman, fost functionar la un magazin de stat, în scopul de a se călugări. Stabiliți care este activitatea sus-numitului, legăturile sale, întrucât a fost membru activ al Oastei Domnului, cu toate că era funcționar de stat”.¹

Cu toate intervențiile și intimidările Securității, părintele Ioanichie și-a dus la îndeplinire cu mare vrednicie ascultarea încredințată de starețul Ioil Gheorghiu. În primăvara anului 1959, la 23 aprilie, părintele Ioil Gheorghiu este înlăturat din stareție și trimis în viața civilă de către autoritățile comuniste, după mai bine de douăzeci și cinci ani petrecuți în această mănăstire. Este înlocuit cu Arhim. Maxim Bataca până la 1 septembrie, când este așezat stareț al Sihastriei, Protos. Caliopi Apetri. Părintele Ioanichie reușește să rămână în viața monahală, după emiterea Decretului 410 în anul 1959, datorită intervenției energice a Starețului Caliopi, care avea rude și susținători în conducerea regională a Partidului. Starețul Caliopi reușește prin multă diplomatie să câștige pentru Mănăstirea Sihăstria statutul de „azil pentru călugării bătrâni din Moldova”.

Între 1949-1971, părintele Ioanichie Bălan îndeplinește în Mănăstirea Sihăstria ascultările de casier, contabil, secretar și ghid al mănăstirii.

Dragostea dumnezeiască și rugăciunea neîncetată a acestui părinte l-au povățuit și ocrotit neîncetat, făcându-se izvor de neîncetate fapte bune. Astfel, după 1971 a fost scos din Mănăstirea Sihăstria și mutat la Mănăstirea Bistrița, lângă Piatra Neamț, datorită predicilor sale foarte înflăcărâte. Regimul trebuia să-l țină sub control pe cel despre care se spunea că vorbește cu atâta putere, dar aducându-l la Piatra Neamț, nu a făcut decât să-l facă și mai cunoscut creștinilor. Aici Părintele Justin Pârvu i-a fost vecin de chilie, după ce cu ani înainte îl cunoscuse la Roman, înainte de arestarea sa din 1948. În Mănăstirea Bistrița a publicat prima carte, o monografie dedicată acestei mănăstiri. De aici a fost trimis la București, pentru a face Facultatea de Teologie, la rugămintea vrednicului de pomenire Patriarhul Justinian Marina. Între 1971-1975 urmează cursurile Institutului Teologic Universitar din București pe care îl absolvă cu lucrarea de Licență „Chipuri de călugări îmbunătățiți din mănăstirile nemțene”.

A fost hirotonit ieromonah de către Î.P.S. Teoctist la 2 februarie 1979, hirotosit apoi protosinghel în 1984 și arhimandrit în 1992. În 1990 revine la mănăstirea Sihăstria unde își continuă activitatea misionară de popularizare a credinței ortodoxe.

Fiind considerat de către autoritățile comuniste un „element antisocial”, „mistic”, părintele Ioanichie a fost urmărit sistematic de Securitate și a fost avertizat în numeroase rânduri. La începutul anilor '70, un securist a căutat printre documentele părintelui și a găsit manuscrisul „Patericului

¹ Arhiva C.N.A.S., dosar nr. 5271, vol. I p. 12.

românesc”. Lucrarea a fost apoi „recenzată” de un „expert” politruc, din punctul de vedere al ideologiei comuniste, acesta propunând Securității interzicerea publicării, deoarece considera că lucrarea prezenta un caracter antisocial.

În cele din urmă, părintele Ioanichie a fost lăsat în pace, însă circulația „Patericului românesc” a fost în continuare strict controlată, ca nu cumva să stimuleze „atitudini antisociale”. Efectul a fost, însă, invers: lucrarea a devenit celebră, fiind unul din instrumentele ieșirii la liman din întunericul comunist.

Părintele Ioanichie Bălan trece la Domnul la 22 noiembrie 2007 și este înmormântat în cimitirul Mănăstirii Sihăstria.

Părintele Ioanichie Bălan a avut un rol foarte important în această perioadă grea, alături de marii duhovnici mărturisitori din perioada României comuniste. Ei au fost „adevărați apărători ai credinței ortodoxe în fața prigoanelor și a încercărilor”.² A fost, totodată, și un istoric recunoscut al vieții monahale, impunându-se în cultura românească prin cărțile sale: „Patericul Românesc”, „Patericul Mănăstirilor Nemțene”, „Vetre de sihăstrie românească”, „Viața Părintelui Cleopa”, „Părintele Paisie Duhovnicul” etc. De asemenea, va publica și cele douăsprezece volume din colecția „Viațile Sfinților”, diortosite de dânsul, după vechea ediție a Sfântului Grigorie Dascălu. Părintele Ioanichie Balan a fost un cărturar care a îmbinat într-un mod armonios datoriile călugărești cu misiunea de preot duhovnic, de predicator, dar și de scriitor talentat și cronicar al vieții monahale. Activitatea scriitoricească a părintelui este deosebit de importantă pentru spiritualitatea ortodoxă, atât prin volum, cât și prin calitatea scrierilor. De asemenea, operele sale au fost o lumină pentru cei ce și doreau să iasă din întunericul creat de acest „diavol roșu”.

În altă ordine de idei, prin scrierile părintelui Ioanichie a fost salvat un bogat material duhovnicesc și memorial, realizat într-o perioadă în care a fost tot timpul urmărit, marginalizat, cenzurat și prigonit de autoritățile comuniste. Materialele documentare din dosarul său de urmărire informativă sunt deosebit de „grăitoare”, arătând modul în care acest harnic și curajos cleric a reușit să realizeze un lucru atât de minunat în timpuri vitrege.

Părintele Justin Pârvu spunea foarte frumos despre părintele Ioanichie Bălan că „era neobosit și în ceea ce privește viața călugărească. Până pe la ora cinci lucra și scria, aduna materiale. La ora cinci seara, sala cu pelerini era plină și dădea drumul la spovedit. Iar spoveditul mergea până la șase dimineața, fără întrerupere. În zilele de sărbătoare n-avea timp să se odihnească deloc, pentru că trebuia să ajungă la biserică. După Sf. Liturghie începea iarăși spovedania”. De asemenea, își amintește cu drag de vizitele pe care i le făcea seara, când „mai schimbau un cuvânt”. „Apoi, iar începea spoveditul sau se pregătea cu oleacă de material pentru București. Trebuia să definitiveze cărțile pentru tipar, treabă care era destul de dificilă.”³

Preacuviosul Parinte Arhimandrit Ioanichie Balan a fost un om al bucuriei, al seriozității, conștiinciozității și discreției ori modestiei, un om care și-a propus să înmulțească seriozitatea și conștiinciozitatea, reușind cu prisosință. Darul deosebit al părintelui Ioanichie de a vorbi și mai ales de a aprofunda cuvintele Scripturii și în special ale Noului Testament, precum și a dogmelor și a

² <https://www.rador.ro/2025/02/03/anul-centenar-al-patriarhiei-romane/>

³ extras din nr.9 al Revistei „ATITUDINI”

sfintelor canoane, preocuparea pentru cărțile fundamentale ale spiritualității ortodoxe, cum ar fi Patericul și Filocalia, dar și pentru textele liturgice cuprinse în cărțile de slujbă, l-au făcut să fie iubit și căutat de către foarte mulți oameni.

Părintele Arhimandrit Ioanichie Bălan a primit cu multă dragoste pe foarte mulți tineri la sfat, încurajându-i și ajutându-i pe mulți dintre studenții teologi să se pregătească pentru apărarea și promovarea credinței ortodoxe în anii grei ai dictaturii comuniste. A fost în același timp un bun păstrător al Tradiției și un păstor receptiv la noile probleme apărute în societate. Era elegant și ordonat, ospitalier și erudit, un preot distins al cultului ortodox și un om al culturii înțelepte, fiind un slujitor al Bisericii și al poporului român.

Tinerii din ziua de azi sunt în căutare de modele, iar prea puțini se orientează către modele sănătoase care să le modeleze caracterul în formare. Din punctul meu de vedere, părintele Ioanichie Bălan reprezintă unul dintre acele „modele sănătoase”. Tinerii din ziua de astăzi, în cazul unui context asemănător, fără un model ca al părintelui Ioanichie, s-ar rătăci fără nicio îndoială de la dreapta credință, orientându-și privirile și mințile către bogății materiale, efemere, pe care le promitea un astfel de regim.

În concluzie, istoria poporului român este foarte tumultuoasă, având atât perioade de pace, cât și de război și de prigoane. Prigoana pornită de regimul comunist ateu încă se află în memoria românilor, care își amintesc cu durere și tristețe de rudele și de cunoștințele care au fost răpuse deodată de acest „diavol roșu”, venit din răsărit că să distrugă credința, pacea și încrederea între oameni. Printre sutele și miile de mărturisitori care s-au sacrificat pentru noi - adică pentru cei de astăzi, se află și părintele arhimandrit Ioanichie Bălan, despre care putem spune că a fost un erou anticomunist, fiind capabil să reziste presiunilor și amenințărilor Securității, indiferent de consecințele pe care le-ar fi putut suporta.

Părintele Ioanichie Bălan și Părintele Justin Pârnu

Bibliografie:

- „Sfânta Scriptură”, București, Editura „INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE ORTODOXĂ”, 2015
- <https://apologeticum.ro/2010/11/trei-ani-de-la-trecerea-la-domnul-a-parintelui-ioanichie-balan-exemplu-de-demnitate-sub-regimul-comunist/>
- <https://atitudini.com/2010/11/parintele-justin-despre-parintele-ioanichie-ochiul-trezvitor-al-sihastriei/>
- <https://doxologia.ro/arhimandritul-ioanichie-balan>
- <https://manastirea.petru-voda.ro/2014/11/22/parintele-ioanichie-balan-7-ani-de-la-mutarea-la-cele-vesnice/>
- <https://www.crestinortodox.ro/religie/parintele-ioanichie-balan-122317.html>

Părintele Iustin Pârvu – duhovnic al neamului românesc

*Elev: Irimia Ionuț-Florin,
Prof. Cojan Dan-Ovidiu,*

Liceul Teologic Ortodox „Sfinții Împărați Constantin și Elena” Piatra Neamț, Neamț

„Atunci când viața ta este după Dumnezeu, să nu te întristezi pentru necazurile și relele tale pătimiri, căci Dumnezeu ți le va ridica într-o bună zi. Să nu te temi nici de moarte, pentru că Dumnezeu a pregătit bunătățile cele viitoare că sa te facă mai presus de moarte.”

– Arhim. Justin Pârvu –

În vremuri tulburi, când Hristos și Biserica Sa împreună cu următorii căii Dumnezeului Celui adevărat au fost prigoniiți și întemnițați, Părintele Iustin Pârvu a rămas neclintit și de nedespărțit de Dumnezeu, în pofida tuturor ispitelor, prigoanelor și greutăților vieții din regimul comunist. Părintele Iustin este o persoană marcantă a spiritualității ortodoxe. A fost stareț al Mănăstirii Petru Vodă, ctitor și duhovnic al mănăstirilor Petru Vodă și Paltin, mărturisitor în temnițele comuniste, îndrumător al credincioșilor și luptător pentru unitatea duhovnicească a poporului român.

Părintele Justin s-a născut, conform Registrului Matricol al Mănăstirii Secu, la 10 februarie 1919, de ziua Sfântului Mare Mucenic Haralambie, în satul Poiana Largului (Petru Vodă), comuna Călugăreni (acum Poiana Teiului), județul Neamț, în familia unor români ortodocși foarte evlavioși și a fost botezat cu numele Iosif. A iubit de mic frumusețea credinței creștine, așa încât în 1936 s-a închinoviat în Mănăstirea Durău după care, în 1939, a început studiile la Seminarul Cernica. Și-a făcut un ideal din a împlini toate poruncile Noului Testament, astfel că dragostea de Dumnezeu și de oameni a devenit trăsătura sa fundamentală.

Are rădăcinile adânc înfipte în Munții Neamțului; aici se naște, aici strălucește cu mărturisirea dreptei credințe la mănăstirile Durău, Secu, Bistrița și Petru-Vodă, fiind același iubitor și mărturisitor de adevăr în comunism dar și în libertate.

Părintele Justin era el însuși o inimă de rugăciune ce ardea nestins de dragostea pentru oameni, încât până și în ultima clipă a vieții sale, cu trupul plin de răni și de suferință, uitând de sine, avea această frământare dumnezeiască: cine va încălzi inimile acestor oameni?

A avut multă râvnă pentru studiile teologice, astfel că s-a numărat printre cei mai buni elevi ai seminarului. După desființarea Seminarului Cernica de către mareșalul Antonescu, părintele a continuat studiile la Seminarul de la Râmnicu Vâlcea. A fost călugărit în 1942, iar în anul 1943, la vârsta de 24 de ani, a fost hirotonit preot la Iași.

În același an s-a înrolat ca preot misionar pe frontul de Răsărit, a slujit Sfânta Liturghie pentru soldații de pe front până pe 23 august 1944, când s-a întors la mănăstirea sa. Și-a continuat studiile la Seminarul din Roman. Schimbarea regimului politic l-a pus în situația ingrată de a accepta, ca decan de vârstă al elevilor seminarului, funcția de președinte al Asociației de prietenie româno-rusă din Seminar. Faptul că nu a subscris niciuneia dintre inițiativele bolșevice cerute de ocupanți, ci a făcut lecții de educație creștină și națională, a dus la arestarea sa în 14 mai 1948 și la condamnarea la 12 ani de închisoare. Acei ani i-a petrecut în închisorile de la Suceava, Văcărești, Jilava și Aiud. Înainte de a fi trimis la reeducare la Pitești, a fost trimis să muncească, deținut fiind, în mina de la Baia Sprie. Cea mai mare parte a pedepsei a executat-o în închisoarea din Aiud, perioadă care a fost și cea mai grea din cei 17 ani de detenție. La finalul celor aproape 17 ani de închisoare, Părintele Iustin spunea că a trăit „cea mai importantă experiență pe care o poți avea în timpul vieții: să te cunoști pe tine însuși pe calea suferinței”.¹

Mărturisea părintele Iustin că atunci „când am intrat în celula Aiudului, în dreptul acelei ferestre se zărea o nuielușă groasă cam cât degetul, ca o plantă. Când am ieșit, nuielușa devenise copac, ocupând tot geamul, încât nu puteam auzi dimineata marșurile ostașilor.”, din care putem observa că duhovnicul tămăduitor de suflete risipite, vedea și partea cea bună din tot răul și suferințele ce i se întâmplau. Așa de frumos spunea despre anii săi de închisoare, și anume că „Pușcăria te silește să înveți asceza, postul, rugăciunea, comuniunea și dragostea cu cel de alături”² nejudicând pe comuniști pentru faptele lor, ci iubindu-i că îl învață și îl întărește în urcușul duhovnicesc, aplicând astfel învățătura Domnului „iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și va prigonesc, că sa fiți fiii Tatălui vostru Celui din ceruri” (Matei 5, 44-45).

„Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi” (Ioan 15, 13). Aceasta este porunca Mântuitorului și, desigur, cea mai înaltă, pe care Părintele Justin s-a silit să o păzească întreaga-i viață. Acesta a fost stindardul vieții sale, aceasta a fost în cele din urmă a doua sa fire – starea de a iubi neîncetat pe aproapele său, de a-și dăruia neobosit viața prietenului său. Pentru Părintele Justin prietenii erau oamenii necăjiți, îndurerății sufletește, sărmanii, toți care aveau nevoie de ajutorul său, într-un cuvânt iubea tot omul, chiar și pe vrăjmași. Este binecunoscut spiritul de jertfă al Părintelui Justin în temnițele comuniste, încât, după mărturisirea unui prieten ce a lucrat în arhivele dosarelor Securității (C.N.S.A.S), pe Părintele Justin până și gardienii l-au iubit, pentru că dragostea Părintelui Justin înmuia inimi de piatră, transforma bestiiile în oameni, însuflețea parcă până și iadul. Și aceasta, pentru că avea un mod dumnezeiesc de a înțelege greșala celuilalt, nu condamna, nu judeca omul, nădăjduind neîncetat în întoarcerea acestuia.

Văzând activitatea duhovnicească și de salvare a sufletelor pierdute, drept continuare a misiunii Mântuitorului Hristos, aceea de a împăca pe omul pierdut și de a-i oferi șansa de a fi din nou alături de Dumnezeu, Părintele Iustin nu s-a lăsat bătut, ci cu râvnă a încercat și reușit aceasta : de a descoperi mai mult omului pe Dumnezeu și de a-l face pe om să realizeze că cele lumești sunt

¹. Alui Gheorghe, Adrian, 2007, „Părintele Iustin Pârvu și morala unei vieți câștigate”, Editura „CREDINȚA STRĂMOȘEASCĂ”, p.23

². Idem, p.24

doar „umbră și vis”, că sunt trecătoare și vremelnice; și să se îngrijească cu multă osândie de cele veșnice și nestrăicicioase, cele ale lui Dumnezeu.

La chemarea Domnului „Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede, să-și ia crucea sa și să-Mi urmeze Mie” (Marcu 8,34), duhovnicul neamului românesc a decis și și-a pus început bun, spre a face voia Mântuitorului, cu toate cele ce aveau să vină peste dânsul, chinuri, torturi și munci grele.

Veneau la dânsul, oameni ce aveau fel și fel de nevoi, care au auzit că părintele are pentru fiecare om un cuvânt vindecător sau alții care veneau pentru a-i mai asculta încă o dată cuvintele și învățăturile, fiecare spunând părintelui oful lui, durerea sau necazul lui, le răspundea și le dădea drept „medicament duhovnicesc” și „pansament” pentru durerile și rănila sufletului, câte o vorba bună sau o povață, un îndemn în ceea ce ar trebui să facă sau de a-i ajuta să se înalțe duhovnicește.

Biserica Ortodoxă Română a adus de-a lungul timpului și aduce și astăzi lui Dumnezeu „ca o pârgă a firii” mucenici, drepti, mărturisitori, ierarhi, monahi și monahii cu viață sfântă. Printre mărturisitorii dreptei credințe și a dragostei de neam și țară este părintele Iustin de la Petru-Vodă, „răstignit” în scaunul său zi și noapte spre a-i primi pe toți cei care vin cu sufletul împovărat de griji și de păcate. Mica lui chilie a devenit „baia nașterii celei de-a doua”, în care creștinul se curăță și primește leacul tămăduirii sufletului și a trupului.

Poporul l-a simțit aproape și l-a iubit : tineri și tinere, la sfatul lui au luat „jugul cel bun” al călugăriei, fiii lui duhovnicești fiind întâlniți în multe mănăstiri din Moldova: Popăuți, Secu, Biserican, Pângărați, Tarcău și Tazlău. Călugări și mireni, bătrâni și tineri, păstrează în inimi cuvintele sale pline de harul Duhului Sfânt.

Spunea părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa că „chiar dacă nu are nici un rang ierarhic, are rangul Duhului care i s-a dat și care nu se va putea lua de la el”, amintind așadar de încheierea Pildei „vamesului și a fariseului”, că oricine se smerește pe sine se va înălța, pe care părintele Iustin a respectat-o și împlinit-o cu sfințenie și bună rânduială, nu din frică de Iad și chinurile acestuia, ci din iubire și slujire dreaptă față de Hristos Domnul.

În cadrul acestor învățături și povățuiri ale Părintelui Iustin Pârvu, noi, oile cele pierdute, ne găsim lumină spre Înviere și cheie spre mântuire, iar prin adormirea și mutarea sa la cele veșnice, a sădit în inimile oamenilor dorul veșniciei, dorul după fericirea și patria cerească.

-Arhim. Iustin Pârvu dăruind lui Dumnezeu Mănăstirea Petru-Vodă-

- Mormântul Părintelui Iustin de la Mănăstirea Petru-Vodă-

Bibliografie:

- Alui Gheorghe, Adrian, 2007, „Parintele Iustin Pârvu și morala unei vieți câștigate”, Editura „CREDINȚA STRĂMOȘEASCĂ”,
- <https://doxologia.ro/arhimandritul-justin-parvu>

Gheorghe Burghelea – Primarul Municipiului Dorohoi. Contribuția sa remarcabilă la înființarea Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” din Dorohoi

*Elev: Tatarciuc Ioan-Matei,
Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

Date cu caracter biografic:

Numele Burghele a aparținut unei familii numeroase și înstărite cu largi vederi democratice. Acestei familii îi aparține și Teodor Burghele – una din cele 93 de personalități dorohoiene, care în anul 1856, a semnat actul Unirii, un gest îndrăzneț pentru acea vreme, mulți dintre semnatari suferind ulterior în urma măsurilor represive întreprinse de autorități.

Gheorghe Gh. Burghele (1848- 1929) începe cursurile primare în 1855 la Școala Primară Publică nr. 1 de băieți din Dorohoi, pe care o absolvă cu succes. În anul 1871 primește o bursă din partea Primăriei Dorohoi pentru continuarea studiilor liceale; aceeași bursă o primește și în anul 1875 pentru continuarea studiilor la facultatea de Drept a Universității “Al.I.Cuza” din Iași, pe care o absolvă în 1880. După absolvire, se reîntoarce la Dorohoi, conform obligațiilor asumate la obținerea bursei și este numit profesor de latină la gimnaziul de băieți “Gr.Ghica VV” din oraș nu de mult înființat. Va profesa până în 1883, când devine avocat la Tribunalul din Dorohoi, apoi primar al orașului.

În anul 1888 este ales deputat de Dorohoi în Parlamentul României, calitate ce va fi repetată și în anii 1891 și 1901. De asemeni, timp de patru ani va fi senator de Dorohoi începând cu anul 1916. În anul când a fost ales pentru prima oară deputat de Dorohoi, într-una din sesiunile parlamentului a interpellat Ministerul Lucrărilor Publice, reprezentat de Al. Marghiloman, asupra cauzelor pentru care guvernul nu ia măsurile necesare construirii liniei ferate Dorohoi-Noua Suliță, aceeași cauză susținând-o și în anul următor când a fost sprijinit de Mihail Kogălniceanu, Th. Kalimaki și A.D. Holban.

Activitatea sa de om politic s-a manifestat și în câmpul învățământului. Astfel:

În anul 1891, într-o ședință a Comitetului Primăriei Urbei Dorohoi, propune ca “toate școlile din orașul Dorohoi să primească un nume”, propunere materializată în următorii ani.

În anul 1892, împreună cu preotul Dumitru Furtună, propune în parlament înființarea unui Seminar Teologic ortodox la Dorohoi, iar în 1893, la insistențele sale și cu susținerea generalului

Manu, gimnaziul de băieți “Gr. Ghica VV” s-a instalat în noul său local, “un superb palat” în acele vremuri.

Între 1896-1899 a fost primar la Dorohoi, aducându-și o mare contribuție la modernizarea orașului, la construirea liniei ferate Dorohoi-Leorda și Dorohoi-Iașii, care au permis legarea acestui județ de marile centre economice și culturale din țară și accesul spre civilizație.

În 1899 a luat inițiativa înființării la Dorohoi a filialei Societății Ateneului Român, cu două secții-culturală și artistică, în care a atras pe toți intelectualii Orașului, precum și mari personalități din țară care au venit și conferențiat în cadrul Ateneului dorohoian.

În anul 1901, la inițiativa aceluiași Gh. Gh. Burgele, ia ființă “Societatea Populară de muzică, gimnastică și sport “Vasile Alecsandri”, prima de acest fel din nordul Moldovei. Gh. Gh. Burgele călătorește în țările occidentale și a dorit să pună în practică la Dorohoi ceea ce văzuse acolo, reușind în bună parte să-și materializeze ideile.

Gh. Gh. Burgele a fost și un mare filantrop. A dăruit din averea sa societăților de binefacere; a donat cărți pentru școli și biblioteci etc. Este inițiatorul ridicării bustului lui Mihail Kogălniceanu, operă sculpturală ce străjuiește și astăzi la intersecția din față Muzeului de Științele Naturii. A contribuit financiar la editarea unor ziare și reviste.

Între 1914-1915 a fost din nou primar al Dorohoiului, calitate în care a luptat cu trup și suflet pentru progresul Orașului. S-a zbatut alături de comitetul care a insistat pentru transformarea gimnaziului de băieți “Gr. Ghica VV” din Dorohoi în liceu, fapt realizat în 1923. A contribuit și la înființarea Liceului de fete “Regina Maria” din oraș. Nu s-a oprit aici. Împreună cu alți dorohoieni s-a adresat Guvernului României pentru înființarea unei școli pedagogice de fete la Dorohoi, școală ce și-a deschis într-adevăr cursurile în 1925.

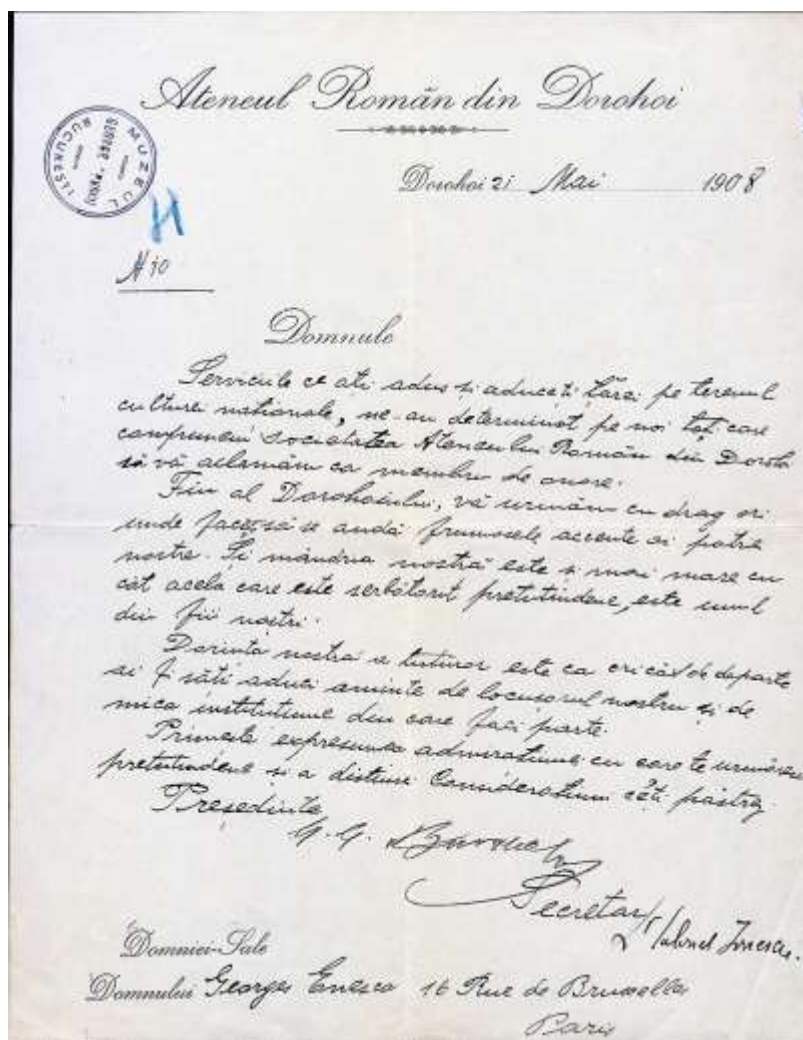
Cele redată mai sus sunt doar câteva din multiplele activități desfășurate în beneficiul orașului și oamenilor săi, dar sunt suficiente pentru a concluziona că avocatul Gh. Gh. Burgele este una din personalitățile dorohoiene ce merită a fi scris cu litere de aur în cartea de istorie a orașului Dorohoi. Opera sa cuprinde numeroase conferințe, cuvântări, interpelări în Parlamentul Țării etc. ce ar putea fi adunate și tipărite într-un volum omagial dispus ca după moartea sa, toată biblioteca ce o avea să fie donată Judecătoriei Dorohoi și Seminarului Teologic.

Ziua de 20 iunie 1929 a îndoliat întreag Municipiul Dorohoi. În acea funestă zi a încetat să mai bată inima unui mare dorohoian-Gheorghe Gh. Burgele, un om pentru care astăzi, la comemorarea a 84 de ani de la decesul său, drept recunoștință pentru tot ceea ce a făcut în beneficiul orașului nostru, ar trebui să păstrăm măcar câteva clipe de reculegere.

Revista “Licăriri” nr. 4 din 1932 încheie medalionul dedicat acestui mare OM, Gheorghe Gh. Burgele, cu o afirmație plină de adevăr: ”Să nu uităm că lui îi datorăm în mare parte Dorohoiul de astăzi”.

Gheorghe Gh. Burghele se trăgea dintr-o familie înstărită, dar avea o inimă și mai mare decât

averea sa. Însă, cum i-au răsplătit dorohoiene ceea ce a relizat el pentru oraș? Cu mai mult timp în urmă, dar după 1989, când a intrat în vigoare legea prin care se hotăra ca mormintele vechi, neîngrijite să fie vândute pentru îmbunătățirea bugetului local, unul din primele locuri de veci distrus, de la cimitirul Eternitatea din Dorohoi, a fost al lui Gheorghe Gh. Burghele – un mormânt pe care conducerea orașului ar fi trebuit să-l considere un loc sfânt, de neatins. Pentru a completa această nedreptate, moștenitorii săi în loc să remedieze situația, au lăsat placa funerară a marelui om care a fost Gheorghe Gh. Burghele într-un loc unde nu-l poate vedea nimeni. Suntem siguri că Primăria locală va repara această nedreptate făcută celui care este considerat adevăratul reformator al orașului nostru.” Prof. Dorina Mandache

Adresă oficială cu nr. 10-21 mai 1908 trimisă, compozitorului George Enescu de către Gheorghe Gh. Burghela

„Te trezești din vis, abia atunci când pășești, printr-o verandă de fier forjat, în interiorul casei. Această casă impunătoare, aparține acum moștenitorilor familiei Burghela și rezistă timpului de peste un secol. Intrăm printr-un coridor într-o cameră înaltă, în care lumina unei dimineți de toamnă nu prea pătrunde prin ferestrele înalte, ferestre unde, pe alocuri încă rezistă sticla gravată. Tavanul a păstrat până în prezent, elemente originale, viu colorate, ornamente arhitectonice în relief, stucaturi și picturi care s-au încăpățânat să reziste în timp. Pe mijlocul tavanului se distinge un cârlig care a susținut, desigur, un impunător candelabru. Ușile vechi sunt și ele ornate cu modele florale. Imaginați-vă că aici, a fost spital, cum este posibil ca, în atâția ani, să nu se fi dat un ordin de la partid, de la Ministerul Sănătății ? Jos tot ! Distrugeți ! Îndreptați ! Acoperiți cu var alb! Probabil, au vrut să păstreze..., au vrut să conserve „frumosul”.

Lambriu de lemn, coturi ale coridoarelor interioare, podele vechi, o altă verandă de lemn, o scară interioară care coboară la demisol. Aici alte camere răcoroase, alte mici hrube unde remarcăm un profil de fier care pare că susține întreaga construcție.

Am urcat apoi în podul casei, unde într-un colț se mai găsesc încă, aruncate și degradate, placi de teracotă. Două bazine de tablă îmbinată prin nituire ne face să credem că sunt acolo din perioada interbelică. De pe acoperiș se văd mai bine, jgheaburile, burlanele și ornamentele de tablă lucrate artistic de pe coama casei. Pe partea dinspre stradă, gardul și porțile impunătoare de fier forjat artistic delimitează proprietatea de domeniul public iar inițialele fostului proprietar se disting atât pe poartă cât și pe clădire.” - Prof. D. Mandachi, în urma vizitării casei primarului Gh. Burghela.

Alexandru Mironescu, intelectualul creștin sub persecuția comunistă

*Elev: Damian Nectarie,
Prof. dr. Butuc Gheorghe,
Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei” Galați*

În duhul anului comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români ai secolului al XX-lea, cinstim în mod deosebit pe cei care au dat dovadă de îndrăzneala în fața persecuțiilor, al chinurilor și chiar al martiriului, punând mai presus de viața pământească, viața veșnică. Unul dintre acești eroi ai credinței noastre ortodoxe strămoșești este Alexandru Mironescu.

S-a născut la 10 iulie 1903 în familia colonelului de armată Victor Mironescu din Tecuci, județul Galați. După ciclul liceal, tânărul Mironescu a urmat cursurile Facultății de Științe din București (1922-1926), apoi studii doctorale la Universitatea din Sorbona, unde a obținut titlul de doctor (1929). Revine în țară, primind postul de asistent la Catedra de chimie organică a Facultății de Științe din cadrul Universității din București, urmând astfel o carieră universitară. În 1935 este ales membru corespondent al Academiei de Științe, secția Chimie. Editează numeroase lucrări de laborator și manuale, participă la manifestări științifice, unde este recunoscut pentru realizările sale, unele chiar patentate în Anglia și Germania, ține cursuri universitare și conferințe publice și la radio.

În 1935, debutează în literatură cu romanul „Oamenii nimănui”, apoi publică volume de eseuri, precum „Limitele cunoașterii științifice” (1945), „Certitudine și adevăr” (1947) sau monografia „Claude Bernard” (1946). Se pare că, în anii ‘40, obține al doilea doctorat, de dată această în filosofie la Universitatea din București. Încă din perioada studiilor la Paris, Alexandru Mironescu este preocupat de teologie. În țară se raliază ideii lui Sandu Tudor de coagulare a unui curent intelectual de descoperire a tradiției isihaste românești¹.

Ideea unui dialog duhovnicesc, între limitele teologiei și ale științei, prinde contur după 1944 prin înființarea Asociației „Rugul Aprins”, la Mănăstirea Antim din Capitală. Alexandru Mironescu alături de Sandu Tudor și Benedict Ghiuș organizează conferințele săptămânale din biblioteca Mănăstirii Antim însoțite de participări la slujbe în biserica așezământului. La Antim, l-a cunoscut pe părintele Petroniu Tănase, care spunea despre el: „Trăind în obștea monahală a Mănăstirii Antim - București între anii 1942-1950, am cunoscut pe prof. Al. Mironescu, în cadrul mișcării duhovnicești «Rugul Aprins». Lua parte adesea la sfintele slujbe ale mănăstirii împreună cu doamna Maria și cei doi copii, Șerban și Ileana, și participa activ la convorbirile duhovnicești dimpreună cu prietenii și părinții monahi ai mănăstirii. Îi admirăm limbajul hotărât, limpede și precis al expunerilor. Dar profesorul continuă convorbirile duhovnicești și în cadrul intim al familiei, împreună cu prietenii și părinți îmbunătățiți de prin sfintele mănăstiri, frământând temele fundamentale ale vieții creștine:

¹ Adrian Nicolae Petcu, „Profesorul Alexandru Mironescu, intelectualul creștin persecutat de comuniști”, *Ziarul Lumina*, (24 Octombrie 2017), (<https://ziarulumina.ro/societate/historica/profesorul-alexandru-mironescu-intelectualul-crestin-persecutat-de-comunisti-127392.html>).

desăvârșirea duhovnicească, viața de rugăciune, mântuirea, care pentru el erau problemele grave ale vieții. Chipul prof. Mironescu mi-a rămas că o armonioasă realizare a unui intelectual român: om cu o temeinică cultură științifică, un fiu credincios al Bisericii Ortodoxe și un îndrăgit de bunurile culturale și spirituale ale neamului românesc, pe care le-a îmbogățit el însuși cu activitatea sa².

După instaurarea regimului „democrat-popular“, activitățile Rugului Aprins sunt interzise de către Ministerul Cultelor, însă profesorul Mironescu continuă să cerceteze Mănăstirea Antim și să se întâlnească cu monahul Agaton, Sandu Tudor și cu părintele Benedict Ghiuș. Se pare că, din acest motiv, în 1949 a fost exclus de la catedră. Tot la presiunile autorităților comuniste, în 1950, grupul din care făcea parte s-a destrămat prin plecarea celorlalți doi din București. Cu toate acestea, profesorul Mironescu nu abdică de la căutările lui spirituale, frecventând Mănăstirea Plumbuita, unde se află părintele Sofian, și Schitul Rarău, unde se nevoia ieroschimonahul Daniil Sandu Tudor. În casa lui Mironescu treptat se organizează întâlnirile duhovnicești cu o parte a fostului grup al Rugului Aprins. Tot la el acasă susțin cuvinte duhovnicești părinții Benedict, Sofian, Daniil și chiar Cleopa Ilie, împreună cu Arsenie Papacioc (1954).

Spirit de mare pătrundere, cu școala exactității, proprie științei și cu puterea cuvântului, proprie omului de litere, Alexandru Mironescu a fost un intelectual de rasă, un căutător de esențe, un însetat de sublim, de divinitate. „Ca iedera spre dreptul stejar așa-mi întind/ lisuse către Tine iubirea-mi arzătoare;/ Cu slabe mreji de gânduri cutez să te cuprind/ Și orice rugăciune este o-mbrățișare“, scrie doctorul Vasile Voiculescu în poezia să dedicată prietenului său Alexandru, concepută în înflăcărata perioadă a Cercului de la Mănăstirea Antim (30 decembrie 1954)³.

Mișcarea religioasă a Rugului Aprins de la Antim a devenit un element periculos pentru planul regimului comunist de aneantizare a poporului prin ateism și de distrugere sistematică a oricăror preocupări intelectuale în afară adulării conducerii țării. A urmat valul de arestări din 1958, când se înscenau procese destinate să condamne la ani mulți de temniță oameni nevinovați dar demni și nedispuși la compromisuri. Sandu Tudor, care în 1953 se retrăsese la Schitul Rarău sub numele de sihastrul Daniil era în special vizat. Toți participanții activi la Cercul Rugului Aprins au fost ridicați și condamnați.

Urmează crunta perioadă de închisoare comunistă, în care omul este redus la lipsa elementelor vitale trupului (prin frig, foame, întuneric, umezeală, interzicerea nevoilor firești, bătaie, torturi, boală netratată, umilințe, izolare), în care extremele suferințe fizice și sufletești se întâlnesc într-un pătrunzător strigăt al spiritului, punând în primejdie de moarte pe acesta din urmă. „Ah, patimă grozavă, pustia dragostei și-a urei/ când inima că lemnele uscate crapă/ când gerul singurățăților astrale îngheață cenușa nervilor zdrobiți!/ Aud ciolanele izbite, obosite, clănțănind/ Și zdrențele de carne drapele fâlfâind/ Plesnind cu velele în uragane/ Catargele troznind!“⁴.

² Adrian Nicolae Petcu, „Profesorul Alexandru Mironescu, intelectualul creștin persecutat de comuniști“, *Ziarul Lumina*, (24 Octombrie 2017), (<https://ziarulumina.ro/societate/historica/profesorul-alexandru-mironescu-intelectualul-crestin-persecutat-de-comunisti-127392.html>).

³ Horia Ion Groza, *Alexandru Mironescu. Centenarul nașterii 1903-2003*, ediție îngrijită de Ileana Mironescu, Editura Enciclopedică, București, 2003, pp. 121-129.

⁴ Adrian Nicolae Petcu, „Profesorul Alexandru Mironescu, intelectualul creștin persecutat de comuniști“, *Ziarul Lumina*, (24 Octombrie 2017), (<https://ziarulumina.ro/societate/historica/profesorul-alexandru-mironescu-intelectualul-crestin-persecutat-de-comunisti-127392.html>).

În noaptea de 13 spre 14 iunie 1958 este arestat de Securitate de la domiciliu, împreună cu fiul său și Daniil Sandu Tudor. Este anchetat în condiții dramatice în arestul Ministerului Afacerilor Interne. Prin Sentința nr. 125 din 8 noiembrie 1958 a Tribunalului Militar București, Alexandru Mironescu a fost condamnat la 20 ani de muncă silnică, pentru infracțiunea de „uneltire contra ordinii sociale”. A cunoscut închisorile de la Jilava (iunie și octombrie 1959) și Aiud (iunie 1959 și iulie 1960). La 13 noiembrie 1963 a fost eliberat din Penitenciarul Aiud. Revine în București. Scrie literatură de sertar, poezie creștină și continuă să se întâlnească cu prieteni intelectuali și clerici în căutarea isihiei și a tainelor Bisericii. Din această perioadă avem un jurnal care trădează statura unui intelectual cu autentice preocupări creștine, complet ancorat în frământările culturale și chiar politice ale epocii, atât cât se putea sub „libertatea” asigurată de regimul comunist. La 20 ianuarie 1973, profesorul Alexandru Mironescu a trecut la cele veșnice⁵.

De la Alexandru Mironescu a rămas o însemnată operă postumă, însumând eseuri, dialoguri, mărturisiri și scrieri literare, de valoare mai mult mistică decât estetică. Un loc aparte îl ocupă Poemele filocalice, considerate de autorul însuși a fi lamura creației sale și pe care Părintele Galeriu nu le ignora, deși pe atunci încă nu se editaseră.

Părintele Galeriu nu numai că-l prețuia pe Alexandru Mironescu (că om de știință creștin și ca fost deținut politic anticomunist), dar a înțeles să pună umărul, la începutul anilor '90, la relansarea sa publică. Sub egida Editurii Harisma au fost reeditate – în premieră după 1989 – două dintre cărțile profesorului, pe care părintele a găsit și vremea să le prefăteze (în colaborare cu Ion Andrei Dorobanțu): *Certitudine și adevăr* (1992) și *Limitele cunoașterii științifice*. Intenția – care, din păcate, nu s-a putut realiza ca atare – fusese aceea de a se (re)edita la Harisma întreaga operă mironesciană. Rămâne însă semnificativ faptul că atenția părintelui a mers prioritar spre sintezele de filosofie științifică.

Mărturii despre viața și spiritul acestui mare apologet al credinței avem și de la apropiații săi: „El știa și putea să-și țină inima fierbinte și propovăduia cu finețe, dar puternic. Simțea într-o clipă aprinsă o întreagă veșnicie albă”⁶, spunea părintele Arsenie Papacioc, iar părintele Petroniu Tănase relatează: „Chipul profesorului Mironescu mi-a rămas ca o armonioasă realizare a unui intelectual român: om cu o temeinică cultură științifică, un fiu credincios al Bisericii Ortodoxe și un îndrăgît de bunurile culturale și spirituale ale Neamului românesc, pe care le-a îmbogățit el însuși cu activitatea sa. Lucrările sale științifice și duhovnicești, între care: *Limitele cunoașterii științifice*, *Certitudine și Adevăr* și *Poemele filocalice* sunt mărturii grăitoare în acest sens”⁷. Totodată, la înmormântarea sa, părintele Benedict Ghiuș spunea: „Alexandru Mironescu a iubit credința autentică, a cunoscut-o, a trăit-o și a mărturisit-o fără emfază, dimpotrivă „cu simplitate și cu normalitate” cum îi plăcea lui să spună, așa cum vorbim despre lucrurile dragi și de maximă seriozitate ale vieții noastre

⁵ Adrian Nicolae Petcu, „Profesorul Alexandru Mironescu, intelectualul creștin persecutat de comuniști”, *Ziarul Lumina*, (24 Octombrie 2017), (<https://ziarulumina.ro/societate/historica/profesorul-alexandru-mironescu-intelectualul-crestin-persecutat-de-comunisti-127392.html>).

⁶ Arhim. Arsenie Papacioc, *Alexandru Mironescu. Centenarul nașterii 1903-2003*, ediție îngrijită de Ileana Mironescu, Editura Enciclopedică, București, 2003, p. 106.

⁷ Ierom. Petroniu Tănase, *Alexandru Mironescu. Centenarul nașterii 1903-2003*, ediție îngrijită de Ileana Mironescu, Editura Enciclopedică, București, 2003, p. 105.

de oameni.[...] Pentru el, ca pentru toți creștinii, moartea nu e o stingere în neființă, moartea e o naștere pentru o altă ordine de existență, pentru viața în toată plenitudinea ei, unde dreptii strălucesc ca soarele, după cuvântul Mântuitorului”⁸.

În consecință, regăsim în persoana lui Alexandru Mironescu un exemplu de asumare a valorilor și principiilor moștenite de la înaintașii noștri. Îmbinând cu înțelepciune știința cu teologia, a constituit un pilon de rezistență al păstrării neamului și duhului românesc în legătură cu Dumnezeu și sfânta Sa Biserică. A urmat exemplul Mântuitorului până la moarte, mărturisind adevărul în orice circumstanță, scopul fiind nașterea sufletului său în Împărăția Cerurilor.

Bibliografie:

- Ghiuș, Arhim., Benedict, *Cuvânt rostit la moartea profesorului Alexandru Mironescu*, Revista Rost, nr. 55, septembrie 2007.
- Groza H.-I., *Alexandru Mironescu. Centenarul nașterii 1903-2003*, ediție îngrijită de Ileana Mironescu, Editura Enciclopedică, București, 2003.
- Papacioc, Arhim A., *Alexandru Mironescu. Centenarul nașterii 1903-2003*, ediție îngrijită de Ileana Mironescu, Editura Enciclopedică, București, 2003.
- 4. Petcu A.-N., „Profesorul Alexandru Mironescu, intelectualul creștin persecutat de comuniști“, *Ziarul Lumina*, (24 Octombrie 2017), (<https://ziarulumina.ro/societate/historica/profesorul-alexandru-mironescu-intelectualul-crestin-persecutat-de-comunisti-127392.html>), (accesat la: 19.01.2025, 15:03).
- Tănase, Ierom. P., *Alexandru Mironescu. Centenarul nașterii 1903-2003*, ediție îngrijită de Ileana Mironescu, Editura Enciclopedică, București, 2003

⁸ Arhim. Benedict Ghiuș, *Cuvânt rostit la moartea profesorului Alexandru Mironescu*, Revista Rost, nr. 55, septembrie 2007,

Nichifor Crainic- Poezia temniței Temniță, comunism, intelectual, poet, patriot

*Elev: Tauș Andrei,
Pr. Prof. Dr. Spînu Stelian,
Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei” Galați*

Temnițele comuniste reprezintă un capitol întunecat al istoriei României, un loc unde libertatea și demnitatea umană au fost brutal încălcate în numele unei ideologii totalitare. După al Doilea Război Mondial, regimul comunist a consolidat puterea iar temnițele au devenit instrumente de represiune și terorizare a populației. Mii de oameni, considerați dușmani ai statului, au fost arestați și condamnați fără un proces corect, fiind supuși la torturi fizice și psihice.

Temnițele comuniste din România nu doar că au fost locuri de detenție, ci și simboluri ale unei epoci de teroare și suferință. Aceste instituții au fost utilizate pentru a elimina orice formă de opoziție față de regimul comunist, iar metodele de tortură și umilire erau frecvent întâlnite. Închisori celebre precum Aiud, Gherla sau Pitești au devenit sinonime cu brutalitatea și abuzul de putere.

Astfel, temnițele comuniste rămân o lecție dureroasă, dar necesară, despre prețul libertății și despre datoria noastră de a ne aminti de cei care au suferit în numele acestei cauze.

În comuna Bulbucata din fostul județ Vlașca se naște la 22 decembrie 1889, fiul țăranilor Ion și Stana Dobre, cel care mai târziu devenea scriitor, poet, ziarist, omul politic, directorul de reviste, editorul, filosoful, pedagogul și teologul român, Ion Nichifor Crainic. Pe plan politic s-a situat în extrema dreaptă și a fost adeptul tendințelor tradiționaliste religioase, susținând cu tărie că România trebuie să rămână credincioasă moștenirii spirituale creștin-ortodoxe.

Școala primară o face în sat, avându-l ca învățător pe Constantin Spânișteanu, ilustru îndrumător din școala lui Spiru Haret. A fost elev bursier al Seminarului Central din București și a urmat cursurile la Facultatea de Teologie din București. A studiat filosofia, la Viena, iar în perioada cuprinsă între anii 1926-1931 a fost profesor universitar la Facultatea de Teologie din Chișinău, apoi la București, până în 1944. Nichifor Crainic a colaborat la numeroase ziare și reviste, a fost director al ziarului „Calendarul“, care a apărut la București în ianuarie 1925 și a fost suspendat în 1933, când a fost arestat împreună cu alți colaboratori ai săi și închis la Jilava, fiind acuzat de autorități că ar fi fost autor moral al asasinării primului ministru I. G. Duca. A fost deținut politic în perioada 1947-1962.

Crainic a debutat ca poet înaintea primului război mondial. El a fost laureat al Premiului Național pentru poezie, în 1930, iar în 1940, i se acordă „Doctor Honoris Causa” din partea Universității din Viena.

Părintele Dumitru Stăniloae îl descrie pe Nichifor Crainic cu următoarele cuvinte: „Nichifor Crainic este cel dintâi teolog român din epoca modernă a istoriei noastre care scoate teologia din cercul strâmt și ocolit al specialiștilor, prezentând-o, într-o formă impunătoare, atențiunii generale a lumii intelectuale... Nichifor Crainic înnoiește prin reactualizarea tradiției într-o teologie care se mulțumea cu câteva coji din această tradiție, primite pe calea și de multe ori prin interpretarea ocolită a teologiilor apusene”, săvârșind „o adevărată restaurare a teologiei românești în duhul ortodox” („Gândirea”, an XIX, nr 4, apr. 1940).

În anul 1945, Nichifor Crainic a fost judecat în lipsă de Tribunalul Poporului și condamnat la închisoare pe viață. Acuzatorii publici Constantin Vicol și I.D. Ioan arată în rechizitoriul trimis în 16 mai 1945 către Tribunal că „faptele materiale ale lui Nichifor Crainic întrunesc elementele crimei de provocarea dezastrului țării, precum și elementele de crimă de război”.

Mai mult, comuniștii l-au acuzat pe Nichifor Crainic de susținerea regimului lui Antonescu și, apoi, de legionarism. „Căutându-și loc cât mai bun în scandaloasa și perfida politică a crimei, urii și jafului, Crainic oscilează pe trambulina ideii naționale între cuziști și legionari, ca să devină apoi antonescian în 1941, spre a sfârși legionar. Profet mincinos, el fuge în 23 august odată cu germanii și ceilalți trădători, spre a lupta pe pământ străin, contra țării”.

Inclus în lotul ziariștilor, Nichifor Crainic este condamnat, în contumacie, prin Sentința nr. 2 din 4 iunie 1945, pronunțată de Tribunalul Poporului din București, în virtutea Legii 312/1945, la „detenție grea pe viață și degradare civică pe timp de 10 ani, pentru crima de dezastrul țării, prin crime de război”.

Prin procesul verbal nr. 3 întocmit în ședința Consiliului de Miniștri la 17 mai 1945, este aprobat actul de acuzare -violent combativ- al lui Nichifor Crainic și Stelian Popescu. În acest document Nichifor Crainic este plasat „între propagandiștii și agenții de execuție ai hitlerismului și fascismului din România, pe prim-plan făcându-se ecoul nefastei politici a criminalului Hitler și a acoliților săi”. Într-un alt punct din actul de acuzare este înfierat că a practicat „cameleonismul” politic, prin „oscilarea pe trambulina ideii naționale între cuziști și legionari, ca să devină apoi antonescian, în 1941, spre a sfârși legionar” cu scopul de a-și găsi un „loc cât mai bun în scandaloasa și perfida politică a crimei, urii și jafului”.

Din iarna anului 1944/1945 până în mai 1947, Crainic a stat ascuns în cinci județe din Transilvania, fiind găzduit de preoți, foștii săi studenți.

În 1947, a fost arestat și acuzat de activități subversive, procesul său fiind unul politic, fără dovezi concrete. Condamnarea sa a fost parte dintr-o strategie mai largă de a reduce la tăcere voci critice. A fost condamnat la muncă silnică și a petrecut ani în condiții dure, caracteristice închisorilor comuniste, unde a suferit abuzuri fizice și psihice.

Nichifor Crainic s-a confruntat cu dificultăți mari în a se acomoda cu viața din închisoare, având în vedere condițiile dure și abuzurile la care era supus. Cu toate acestea, el a găsit modalități, de a rezista psihic. A continuat să scrie, chiar și în condiții de clandestinitate, folosind cuvintele ca pe o formă de evadare și de exprimare a gândurilor sale.

De asemenea, a încercat să își mențină demnitatea și convingerile, chiar dacă a fost supus la presiuni constante din partea gardienilor și a autorităților. În aceste momente dificile, credința sa și valorile în care credea l-au ajutat să facă față suferințelor și să rămână fidel principiilor sale. Această reziliență a fost esențială pentru a supraviețui în acele condiții inumane.

În închisoare, pe lângă scris, Nichifor Crainic a încercat să își mențină legătura cu ceilalți deținuți, formând relații de camaraderie și sprijin reciproc. A participat la discuții intelectuale și a împărtășit idei cu alți prizonieri, ceea ce l-a ajutat să își păstreze spiritul viu în ciuda condițiilor dificile.

În temnițele comuniste, Nichifor Crainic s-a confruntat cu condiții alimentare extrem de dificile. Mâncarea era adesea insuficientă și de proastă calitate, iar porțiile erau foarte mici. Deținuții primeau, în general, mese simple, care constau în cereale, pâine și ocazional, o supă subțire.

Pentru a supraviețui, mulți prizonieri, inclusiv Crainic, încercau să găsească modalități de a obține alimente suplimentare, cum ar fi prin schimburi cu alți deținuți sau prin primirea unor pachete de la familii. Această situație a dus la o stare de malnutriție și a afectat sănătatea fizică și mentală a deținuților.

Crainic, în timpul detenției sale a trecut pe la Ministerul de Interne (mai-iulie 1947), Văcărești (iulie 1947), Jilava și Aiud, unde a stat cel mai mult. În mai multe rânduri a solicitat corespondență cu fiica sa, diverse lucruri și medicamente de strictă necesitate, însă a fost refuzat. Ginerile său, Alexandru Cojan, spune că la Aiud a stat în „condiții de exterminare. Pachetele cu îmbrăcăminte și alimente pe care i le trimiteam ni se înapoiau sau dispăreau la vorbitor. Nu ni se aproba să-l vedem. Era complet izolat de familie și ținut în condițiile cele mai inumane“. De altfel, însuși Crainic relatează în memoriile sale regimul de exterminare prin care a trecut, bolile care l-au chinuit, foamea pe care a îndurat-o și cruntele bătăi pe care le primea de la gardieni și cei reeducați.

Tot în timpul detenției a fost anchetat pentru alte cazuri penale, cum a fost cel al părintelui Arsenie Boca, între 11-14 octombrie 1955 la București sau la penitenciarul Aiud, în aprilie 1956, în acest ultim caz, împreună cu Ion Dumitrescu Borșa.

Există o „Poezie a temniței“ de Nichifor Crainic în timpul detenției sale. Această poezie reflectă suferința și teroarea trăită de deținuți, dar și dorința de libertate și speranța în fața opresiunii. Crainic reușește să transpună emoțiile intense și gândurile sale despre condiția umană într-un mod profund.

Prin versurile sale, el explorează teme precum izolarea, disperarea, dar și solidaritatea dintre deținuți, evidențiind astfel forța spiritului uman în fața adversității. „Poezia temniței“ este considerată

o lucrare importantă în literatura română, reprezentând o mărturie a vremurilor dificile și a luptei pentru demnitate și libertate.

Eliberarea lui Nichifor Crainic a avut loc în contextul schimbărilor politice din România, când regimul comunist a început să relaxeze unele dintre măsurile represive. Crainic a fost eliberat în anul 1962, odată cu o amnistie generală care a vizat mai mulți deținuți politici. Această eliberare a fost un moment crucial în viața sa, oferindu-i ocazia să revină la activitățile literare și să continue să-și exprime gândurile și ideile.

După eliberare, între anii 1962 și 1968, când se pensionează, Nichifor Crainic profesează în domeniul ziaristicii, fiind redactor la „Glasul Patriei”, ziar difuzat în afara granițelor pentru românii din exil având o redacție care era formată din foști deținuți ai închisorilor comuniste.

Nichifor Crainic a murit la 23 august 1972. Se spune, pe drept cuvânt, că murim de două ori, odată ca ființă, a doua oară în amintirea oamenilor. Aceasta mi se pare moartea cea mai crudă, să știi că după moarte nimeni nu te va mai pomeni. Profesorul Nichifor Crainic nu va cunoaște această moarte. El va rămâne în mintea și sufletul celor care l-au cunoscut și a urmașilor urmașilor lor.

A fost un personaj controversat, suscitând varii interpretări – de la acuzații pătimaș-umilitoare și degradante până la recunoașteri internaționale – profesorul, scriitorul și teologul Nichifor Crainic se înscrie, prin complexitatea planurilor gândirii și acțiunilor sale, în panteonul marilor personalități culturale.

E regretabil că personalitatea lui Crainic, în care lumina covârșește totuși umbrele de care n-a fost lipsită, întârzie, în ciuda valului de (re)editări și a discretei sale reconfirmări ca membru titular al Academiei Române (22 noiembrie 1994), să fie tratată așa cum s-ar cuveni într-un peisaj cultural cu pretenții de normalitate. Acum, la peste 30 de ani de la moartea sa, ar fi poate vremea să se iasă din cele două fundături simetrice ale abordării sale actuale: cea pios-ditirambică (din unele restrânse cercuri ortodoxizante) și cea impios-anecdotică (slujind unor tendințe de frondă antitraditională). Avem multe de învățat de la alții, dar nimic nu ne îndreptățește să refuzăm de a învăța câte ceva și din propria noastră zestre culturală, pe care de multe ori n-am făcut nici un efort onest de a o cerceta și înțelege, mulțumindu-ne să perpetuăm „verdictele” ideologice ale unei jumătăți de veac de înstrăinare de noi înșine. Rămânem datori trecutului, chiar dacă n-am avea de învățat din el, vorba lui Noica, decât dezvățul...

Bibliografie:

- Călin Gavrițaș, Nichifor Crainic, în anchetele comuniștilor: Legat prin gândire de fascism, rămâne permanent un antidemocrat, <https://adevarul.ro/stiri-locale/constant/nichifor-crainic-in-anchetele-comunistilor-1842942.html>
- Duică, C. & Petcu, A.(2004). File din dosarul penal al lui Nichifor Crainic. Revista Rost nr. 12 februarie 2004.
- Enescu, N., Memoria Lacrimei. Pitești, Editura Pământului, 2007
- Redacția Nichifor Crainic- schiță de portret, <https://historia.ro/>

Preotul Constantin Sârbu, Sfântul martir cu origini gălățene

*Elev: Bibicu Cosmin-Cristinel,
Prof. dr. Ionescu Marian,
Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei” Galați*

*„Din pruncie Părinte, în sărăcie trăind
te-ai curățit spre slujirea cea rânduită de sus,
ca să poți purta și sarcina aproapelui,
astfel Sfințite Constantin, mucenic al lui Hristos.
A tuturor mângâiere te-a arătat
Cel ce lumea a mântuit prin răstignirea sa.”
(Troparul Sfântul Preot Mucenic Constantin Sârbu)*

O mărturie a vieții creștine autentice și a activității pastoral-misionare a Bisericii noastre din ultimul veac, pe pământ românesc și nu numai, o constituie canonizarea unor părinți mărturisitori, intelectuali și mari duhovnici români din secolul al XX-lea, proclamarea solemnă având loc în data de 4 februarie 2025, în Catedrala Patriarhală din București. Aceștia, în perioada comunismului ateu, s-au făcut pe ei înșiși pildă de trăire adevărat creștină din care învățăm că rugăciunea este, pentru fiecare dintre noi, sâmburele vieții duhovnicești, care trebuie mereu udat pentru a aduce roadele bineplăcute lui Dumnezeu.

Unul dintre acești mărturisitori ai ortodoxiei din perioada totalitarismului comunist care a pățimit în cele mai dure carcere și nu și-a părăsit credința strămoșească nici măcar în fața amenințării cu moartea, este nimeni altul decât Părintele Constantin Sârbu.

Părintele Constantin s-a născut la 10 ianuarie 1905, în comuna Cavadinești, Raionul Bujor, Regiunea Galați. Într-o familie de oameni credincioși, simpli și harnici, „muncitori cu palmele, fără pământ”¹. Copilăria sa a fost marcată de moartea mamei, pe care nu a cunoscut-o, fiindcă avea doar un an. Micul Constantin a fost crescut astfel de bunica din partea tatălui, Ioana. Până la vârsta de 6 ani, Constantin a socotit că bunica Ioana este mama lui, însă, bunica, crezând de cuviință că e vremea să îi împărtășească și lui realitatea, i-a spus adevărul cu multă delicatețe. Mai mult, bunica Ioana l-a dus la Biserică într-o zi de sărbătoare, l-a așezat în fața Icoanei Maicii Domnului și i-a spus: „Aceasta este Mama ta cea mai adevărată, ea îți va purta de grijă, ei să te rogi!”².

Viața lor a fost din ce în ce mai grea. Bunica Ioana l-a luat pe Constantin și s-au mutat la început într-un cartier muncitoresc din Galați, apoi la Smârdan, la unul dintre fiii lor. La scurtă vreme

¹ ***, *Lacrimă și har: Preotul Martir Constantin Sârbu*, Editura Bonifaciu, 2022, p.12

² Sergiu Ciocârlan, *Sfântul (Sfințit) Mucenic Constantin Sârbu, lumină a neamului românesc*, <https://marturieathonita.ro/sfantul-sfintit-mucenic-constantin-sarbu-lumina-a-neamului-romanesc/>

însă, bunicul a murit, iar bunica Ioana și Constantin, alungați fiind din casă, s-au refugiat într-o cameră părăsită din curtea Bisericii satului. Au urmat patru ani grei, cu neajunsuri mari și sacrificii pe care bunica tânărului Constantin le-a făcut pentru a-l vedea pe nepotul ei pe un drum sigur în viață, elev la Seminarul Teologic „Sfântul Andrei” din Galați.

În perioada interbelică, Seminarul Teologic avea opt clase. Constantin pierduse deja patru ani la momentul susținerii admiterii. Iată ce spunea Sf. Constantin, amintindu-și de anii aceia: „Am dat examen la Seminar în anul 1919 ... prima serie după Primul Război Mondial și am reușit bursier, al treilea între 500 de candidați. Profesorii din vremea aceea, cu toate că în fiecare an eu eram premiantul al II-lea, chiar dacă vor fi avut ei inimă – cum spunea bunica –, nu m-au putut ajuta cu nimic, din care pricină eram deseori dat afară în cursul anilor pentru neplata taxelor, trebuind să muncesc în fabrica de cherestea ca să câștig bani pentru taxe – ca să pot învăța – și să meditez băieți de preoți sau de preceptori pentru o carte, o peniță sau un creion”³.

Ca elev a organizat și condus corul Seminarului, i-a ajutat pe elevii mai slabi, procurându-și astfel cele necesare⁴. A absolvit cursul superior în doi ani, promovând câte două clase într-un an, ultima clasă la Seminarul din Roman. În urma absolvirii Seminarului din Roman, în anul 1925 s-a înscris la Facultatea de Teologie și la Conservatorul de Muzică. A încercat să găsească un post de cântăreț bisericesc, pentru a se putea întreține, însă nimic nu era ușor în vremurile acelea.

Tânărul Constantin era într-o continuă căutare. A mers prin toate Bisericele din București pentru a afla acel cuvânt viu care vine din trăirea autentică în Hristos. Singurul loc de care a fost atras a fost Biserica Zlătari, acolo unde slujea Părintele Toma Chiricuță, un predicator și un apologet dedicat misiunii sale. Vreme de patru ani, Constantin a făcut misiune alături de Părintele Toma, publicând o serie lungă de articole în cele două reviste ale parohiei, „Fântâna darurilor” și „Ortodoxia”, punând bazele și corului bisericesc al parohiei.⁵

Constantin și-a întemeiat o familie cu domnișoara Maria Constantinescu, licențiată în Litere și Filosofie, o tânără credincioasă dar cu o sănătate șubredă. „Am ajuns, avea să mărturisească mai târziu Părintele Constantin, să câștig o soție minunată, dar bolnavă, și o Biserică la o depărtare de aproape 500 de km de București”⁶.

A fost hirotonit preot în eparhia Hușilor, la Vlădica Nifon. Acolo a fost instalat, la 1 septembrie 1934, la Catedrală și numit director și profesor al Școlii de cântăreți. aici a desfășurat o frumoasă activitate pastoral-misionară și filantropică.

La 1 noiembrie 1938 a fost numit paroh la biserica abia înființată în cartierul Vergului. Aici, părintele Constantin a organizat lăcașul de închinare și slujire liturgică în subsolul-pivniță al Spitalului aflat într-o stare deplorabilă, unde a slujit vreme de șapte ani. Terenul pe care Părintele Constantin voia să ridice Biserica era râvnit de oameni cu stare și de Casa Regală. A urmat o adevărată bătălie pe care Părintele Constantin a purtat-o cu îndârjire, având și sprijinul patriarhului Nicodim

³*Ibidem*, pp.14-15

⁴Dr. Octavia Tăslăuanu, *O viață de om, Un sfânt printre noi, Părintele martir Constantin Sârbu*, Editura Areopag, București, 2024, p.54

⁵Sergiu Ciocârlan, *op. cit.*, <https://marturieathonita.ro/sfantul-sfintit-mucenic-constantin-sarbu-lumina-a-neamului-romanesc/>

⁶***, *Lăcrimă și har: Preotul Martir Constantin Sârbu*, p. 17

Munteanu. La capătul acestei perioade, în ianuarie 1941, Părintelui Constantin rămâne văduv. „Rămăsesem cu două fete orfane de mamă: una avea doi ani și alta cinci! Se cunoaște teoretic drama preotului văduv, dar practic nu o cunoaște decât numai cel ce a trecut prin focul acesta. Nu aveam niciun ajutor în casă, pentru a nu da prilej de vorbă lumii și a se nărui astfel toată acțiunea Bisericii. Încât toate treburile în casă le făceam eu, așa cum puteam. Căutam să fiu vesel, ca să nu simtă copiii mei că nu au mamă, așa cum am simțit eu la vremea mea, când am fost orfan! Singurul meu refugiu era Altarul”⁷.

În anul 1951, părintele Sârbu a înființat o cantină în subsolul bisericii, care a funcționat doar până la sfârșitul anului, când a fost desființată la presiunea autorităților. Toată activitatea pe teren pastoral-misionar evident că nu era bine văzută de către autoritățile statului, astfel că nu a durat mult până când a devenit o țintă a acestora. Era urmărit din 1948, prin diferiți informatori trimiși de Securitate să „supravegheze” îndeaproape activitatea bisericească care se desfășura la biserica Vergului. Mai ales că se tot vorbea de faptul că la ridicarea bisericii fuseseră puși să lucreze prizonieri sovietici. Evident că Securității îi trebuiau câteva motive pentru încarcerarea părintelui.

Un astfel de motiv l-a constituit „minunea” din vara anului 1949, atunci când pe o fereastră a bisericii Vergului, sub formă de „umbră”, apăruse o „cruce”. Întreaga situație a pus pe jar autoritățile statului, mai ales că biserica se afla în apropierea centrului Capitalei. A urmat cercetarea de către Securitate a părintelui, în perioada 15-21 iunie 1949. Însă, a fost eliberat, probabil la intervenția autorității bisericești⁸.

Următoarea arestare și cea care avea să-i marcheze restul vieții s-a consumat la 12 ianuarie 1954, atunci când locuința avea să-i fie și percheziționată. Era învinuit de „uneltire contra ordinii sociale”⁹, fapt pentru care a fost condamnat la 8 ani de închisoare și 3 ani interdicție corecțională.

Părintele Constantin a fost închis prin multe penitenciare, la Jilava (1954-1955), Gherla (1956-1962) și Dej (1955) și în lagărele de muncă de la Poarta Albă (1955-1956) și Salcia (1959).

Din cauza regimului de tortură și înfometare,¹⁰ părintele avea să se îmbolnăvească, la Gherla, în 19 septembrie 1961, fiind diagnosticat cu „boală ulceroasă duodenală”. La 4 decembrie 1961, prin Decizia nr. 16.333 a Ministerului Afacerilor Interne, părintele va fi trimis în „domiciliu obligatoriu” la Viișoara, pentru 24 de luni. Despre perioada Viișoara a părintelui Sârbu avem prețioasa mărturie a părintelui Calciu¹¹, care l-a găsit atunci când și el fusese trimis în același loc cu domiciliu obligatoriu.

⁷ Ibidem, p.26-28

⁸ Ibidem

⁹ Ibidem

¹⁰ Ibidem: „M-au ars cu fierul roșu la tălpi, mi-au smuls barba, m-au bătut dar le-am spus: «Puteți să mă chinuiți cât vreți, dar nu mă lepăd de Hristos»”

¹¹ Dr. Octavia Tăslăuanu, op.cit., pp. 33-34: „Nu cunoșteam pe nimeni. Jandarmul m-a dus la preotul satului, Constantin Sârbu. Nu pentru că m-ar fi cunoscut sau l-aș fi cunoscut, ci pentru că, ama înțeles atunci, el primea pe oricine. Avea o căsuță din lut cu o tindă și o cameră. Pereții erau acoperiți cu icoane și, când a deschis ușa să mă primească, aerul mirosea a tămâie. Am înțeles că se rugase, că această casă era locuită de îngeri...Ciudat, el nu ținea predici, nu mă îndemna să mă rog, nu se arăta în niciun fel a fi bigot, dar inima mea era în sărbătoare cu el. «Să vii Duminică la biserică», mi-a spus părintele, despărțindu-se de mine. Nu era nevoie să mă invite. O biserică adevărată, cu icoane, cu miros de tămâie și cu un preot în odăjdii slujind liber, nu în taină și cu tot ce dorea sufletul meu. Văzusem biserica. Era o clădire de lut, ca oricare altă casă din sat, dar cu o mică turlă și un clopot...Interiorul bisericii era sărac și foarte sever,

La 9 ianuarie 1964, la expirarea domiciliului obligatoriu, Ministerul Afacerilor Interne arăta printr-o adresă că părintele Sârbu a fost propus spre eliberare, gândindu-se probabil că își va revedea biserica pe care o ridicase și slujise odinioară¹². Însă, nu i s-a permis să revină în biserica sufletului său. Dorind să slujească Domnului, a solicitat patriarhului Justinian cea mai săracă biserică din București.¹³

Astfel, începând cu 8 aprilie 1964 părintele slujea din nou, de data aceasta în biserica Sapienței, care fusese închisă timp de 40 de ani. Aici, la biserica Sapienței, părintele Sârbu va constitui și o bibliotecă de împrumut, cu multe volume cu caracter religios și foarte căutate de cei care frecventau acest locaș. Această situație însă a atras din nou atenția autorităților care au închis-o temporar sub pretextul unor verificări, apoi definitiv.

Ultima perioadă a vieții părintelui nostru a fost marcată de ulcerul provocat de regimul din detenție, dar și de urmărirea Securității. Internat și operat în spital, părintele avea să-și presimtă sfârșitul. A cerut un preot pentru a se împărtăși ultima oară. Așa a venit părintele Ilarion Argatu găsit la mănăstirea Antim. Ultimele momente din viața părintelui nostru le avem descrise într-o mărturie a unei credincioase de la Biserica Sapienței: „Pe atunci nu înțelegeam de ce părintele Argatu, parcă, tot încerca să-i așeze perna. Abia apoi ne-a spus că pe când îl împărtășea a văzut aureolă în jurul capului lui. În primul moment a crezut că perna este colorată. Apoi, însă, și-a dat seama că este aureola unui mare «ales» al lui Dumnezeu. După ani și ani, când părintele Argatu stătea de vorbă cu vreun credincios al bisericii Sapienței reamintea totdeauna această descoperire ce i-a fost dăruită lui de Dumnezeu pentru a o face cunoscută tuturor: aureola cu care l-a încununat Dumnezeu pe părintele Constantin Sârbu“¹⁴.

Și în ziua de 23 octombrie 1975, părintele Constantin Sârbu a fost chemat la Domnul și prohodit în curtea Bisericii Sapienței de poporul pe care l-a iubit și pentru care s-a jertfit între pereții temnițelor, răbdând chinuri și făcându-se părtaș la acte martirice, împlinind întru sine ceea ce s-a zis, că: „Sângele martirilor reprezintă sămânța creștinilor“¹⁵. Așadar, Sfântul Preot Mărturisitor Constantin Sârbu reprezintă un model demn de urmat de noi, tinerii seminariști de astăzi, viitorii slujitori de mâine fiindu-ne pildă de slujire jertfelnică a altarului, cât și al aproapei, asemenea Păstorului Celui Bun care își pune viața pentru oile Sale.

aproape biserică de catacombe. O lumină aurie intra pe fereastră dinspre miazăzi și părintele slujea luminat de această aură. Se mișca încet, hieratic, cu vocea lui mică și domoală, asemenea unui sfânt părinte din secolul patristic. La sfârșit părintele a vorbit. Era o oarecare prudență în ceea ce spunea, știam că orice mișcare a noastră era înregistrată de poliția locală, că eram urmăriți pas cu pas, dar glasul lui cald pătrundea în inimi. Vorbea cu o dragoste și o convingere interioară atât de puternică încât, fără să vrei, te simțai prin într-un fel de zbor spiritual și de o iubire pentru tot. Plecai din biserică, de fiecare dată, cu o iubire mai mare pentru semenii, cu un sentiment de solidaritate pentru aproapele tău și cu o binecuvântare care te însoțea toată săptămâna“.

¹²Adrian Nicolae Petcu și Gheorghe Vasilescu, *op.cit.*, <https://fericiticeiprigoniti.net/parintele-constantin-sarbu-un-mare-slujitor-al-altarului/>

¹³***, *Un mare mărturisitor creștin...*, Părintele Constantin Sârbu, Editura Blassco, 2017, p.92: *patriarhul Justinian l-a întrebat: „Ce să-ți dau eu Sârbule? – Cea mai săracă biserică din București, Prea Fericite! – Știu eu, a zis Patriarhul, că orice biserică ți-o dau ție, tu faci din ea o grădină!“.* Și așa a fost.

¹⁴Preot Marin Cojoc, *Suferința creștină în închisorile comuniste. Un mărturisitor creștin și un martir: Părintele Constantin Sârbu în volumul Un Sfânt printre noi: Părintele martir Constantin Sârbu*, p. 39-40

¹⁵Vasile-Răzvan Băzărincă, *Părintele Dumitru Bălașa, un model de propovăduitor și martir al secolului al XX-lea în volumul Mărturisitori ai dreptei-credinței din eparhii, în perioada regimului comunist*, p. 40

Bibliografie:

- *** *Lacrimă și har: Preotul Martir Constantin Sârbu*, Ediție alcătuită la Mănăstirea Diaconești, Editura Bonifaciu, 2022
- ***, *Un mare mărturisitor creștin...*, Părintele Constantin Sârbu, Editura Blassco, 2017
- Ciocârlan, Sergiu, *Sfântul (Sfințit) Mucenic Constantin Sârbu, lumină a neamului românesc*, <https://marturieathonita.ro/sfantul-sfintit-mucenic-constantin-sarbu-lumina-a-neamului-romanesc/>
- *** *Un sfânt printre noi, Părintele martir Constantin Sârbu*, Prefață de părintele Marin Cojoc, Ediție îngrijită de părintele Danion Vasile, Editura Areopag, București, 2024
- Tăslăuanu, Dr. Octavia, *O viață de om*, în volumul *Un sfânt printre noi, Părintele martir Constantin Sârbu*, Editura Areopag, București, 2024
- Cojoc, Preot Marin, *Suferința creștină în închisorile comuniste. Un mărturisitor creștin și un martir: Părintele Constantin Sârbu* în volumul *Un Sfânt printre noi: Părintele martir Constantin Sârbu*, Editura Areopag, București, 2024
- Petcu, Adrian Nicolae și Vasilescu, Gheorghe, *Părintele Constantin Sârbu-un mare slujitor al altarului*, <https://fericiticeiprigoniti.net/parintele-constantin-sarbu-un-mare-slujitor-al-altarului/>

Părintele Cleopa Ilie - un tezaur al simplității, răbdării și smereniei

*Elev: Cliveț Denisa-Alexandra,
Prof. Aionesei Ramona Maria,
Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani*

Luându-ne un răgaz să pornim într-o călătorie cu sufletul prin cartografierea patriei noastre, vom găsi la mieznoapte un ținut înveșmântat în harul și binecuvântarea lui Dumnezeu. Pe hartă stă scris cu litere de dor „Botoșani”, dar în sufletul românilor, acest meleag reprezintă o adevărată frescă culturală, un leagăn al culturii ce „a dat lumii nume multe”. Pe plaiul botoșănean, s-au născut genii, sculptori de suflete, mănuitori ai condeiului sau iubitori ai muzicii; toți deopotrivă sunt părtași la ctitorirea întregului edificiu național.

În rândurile ce urmează ne oprim în comuna Sulița din Botoșani. Anul 1912. Într-o zi blândă de primăvară, pe 10 aprilie, se naștea un viitor luminător al ortodoxiei românești, părintele Cleopa Ilie, pe numele său de botez Constantin Ilie. Era al cincilea copil din cei zece ai familiei Ana și Alexandru Ilie. De mici copii, părinții le-au insuflat dragostea față de Dumnezeu și învățătura creștină, după cum însuși părintele povestea: „Aveam o cameră numai cu icoane. Un fel de paraclis. Acolo ne rugam. Iar la miezul nopții ne sculam, citeam la Psaltire și făceam sute de metanii. Apoi iar ne culcam”.

În primele luni de viață, pruncul Constantin era tot timpul bolnav, iar mama sa, cuprinsă în mrejele deznădejzii și ale fricii, a mers să ceară sfat vestitului părinte Conon Gavrilăscu. La povața acestuia, Ana Ilie se închină la Icoana Maicii Domnului, face trei metanii și, cu ochii în lacrimi spune: „Maica Domnului, îți dăruiesc ție copilul acesta al meu, că este bolnav și plânge mereu. Fă ce știi tu cu el!”. După ce a fost dăruit Maicii Domnului, pruncul s-a liniștit și nu a mai fost bolnav de moarte niciodată.

Iubirea de Dumnezeu înrădăcinată din fragedă pruncie a izvorât în sufletul unora dintre copiii familiei Ilie o chemare tainică spre viața monahală. Fratele cel mai mare, Gheorghe, a plecat la Mănăstirea Cozancea, unde a devenit monahul Gherasim. Ulterior, Constantin, primind binecuvântarea de la părintele duhovnic Paisie Olaru, împreună cu fratele său, Vasile, vor merge la Schitul Sihăstria. Aici, la îndemnul starețului Ioanichie Moroi, au bătut timp de trei zile, cu desăvârșită răbdare într-un trunchi de copac cu un toiag, fără a primi apă sau mâncare. Aceasta era pilda vieții monahale, ce presupunea ascultare smerită. Mai apoi, cei doi frați au fost primiți în obștea mănăstirii. La 2 august 1937, fratele Constantin a fost tuns în monahism și a primit numele Cleopa.

În Sfânta Mănăstire a făcut ascultare 13 ani, având grijă de oile de la stâna sfântului lăcaș. După cum el însuși mărturisea cu zâmbetul pe buze, a făcut facultatea la stână, întrucât, adeseori, păstoritul oilor era momentul de studiu al viitorului mare duhovnic. În liniștea și frumusețea tainică a naturii, având grijă de turma de oi, părintele Cleopa tâlcuia cu înțelepciune, învățăturile Sfintei Scripturi sau cuvintele Sfinților Părinți, ce au fost adevărate manuale de iubire al aproapelui și al lui Dumnezeu. În această perioadă, a fost prieten bun cu un alt iubitor de Dumnezeu, monahul Ioan Iacob, care, ulterior, va deveni sfânt. La vremea respectivă, acesta îndeplinea ascultarea de bibliotecar la Mănăstirea Neamț și îi împrumuta adesea cărți părintelui Cleopa. Lecturile teologice au fost asimilate cu nesaț de monahul însetat de cunoaștere.

În 1941, o mare nenorocire se abate asupra schitului Sihăstria. Un incendiu distruge o bună parte a chiliilor și acoperișul bisericii. La 82 de ani, starețul Ioanichie Moroi era slăbit de boli și bătrânețe. Sihăstria ajunsese aproape de ruină, iar călugării își căutau alte mănăstiri fiindcă nu mai aveau nici măcar unde se ruga. Demoralizarea generală a culminat cu dorința starețului ca un cioban de la stâna schitului să fie ales locțiitor de egumen. După o lună de zile în care părintele Cleopa a trăit în rugăciune și așteptare, a avut loc ceremonia de instalare, de o simplitate înălțătoare. Părintele stareț a spus câteva cuvinte, a dat bastonul de egumen noului ales, iar când toți credeau ca s-a încheiat, părintele Cleopa a făcut un semn subtil, prin care și-a exprimat intenția de a ține un cuvânt. Câțiva dintre bătrâni, care blamau decizia părintelui Ioanichie Moroi, au replicat „prostul de la oi știe să și vorbească”. Însă, ceea ce a urmat era greu de închipuit. Monahul cioban a vorbit îndelung din marii părinți ai bisericii, cuvântul său lăsând fără grai pe cei mai mulți dintre cei prezenți. În ciuda faptului că ajunge locțiitor de egumen în plin război și este nevoit să înfrunte lipsurile și greutățile, cu ajutorul Mănăstirii Neamț, dar și al oamenilor, noul ales reușește să repare o parte dintre construcțiile mănăstirii. După moartea părintelui Ioanichie Moroi, în 1945, părintele Cleopa este numit egumen titular, fără ca nimeni să se mai împotrivească de această dată. În toamna lui 1947, când Sihăstria a devenit mănăstire, părintele avea 35 de ani și încă multe de arătat. Pentru început, a întărit viața duhovnicească, iar mai apoi, în 1948, când s-a întors din armată, l-a adus pe marele duhovnic Paisie Olaru la Mănăstirea Sihăstria. Venirea acestui mângâietor de suflete a propulsat Sihăstria în fruntea mănăstirilor căutate de pelerini pentru viața duhovnicească.

Însă, greutățile care vor urma îl vor îndepărta pe starețul Cleopa de mănăstirea pe care a readus-o la viață din cenușă. Munții pe care altădată îi cutreiera cu bucurie, având grijă de turma de mioare, erau acum un sălaș ocrotitor, în care părintele se ascundea de comuniștii care îl urmăreau din ce în ce mai des. Predicile sale, adevărate bijuterii spirituale, în care făcea o radiografie sinceră a societății intraseră în atenția Securității. Astfel, Părintele Cleopa a fost nevoit să se retragă de trei ori în munții Rarăului din cauza opresiunilor comuniste (1948; 1953-1954; 1959-1964). Aici, a păstrat vie flacăra lăuntrică a credinței, rugându-se neîncetat și ducând un trai auster. A trăit sub ocrotirea munților și și-a construit un bordei în care să se apere de vremea aprigă. Rareori, oameni din apropiere, îi aduceau de mâncare. Aici, l-a întâlnit pe Părintele Arsenie Papacioc aflat în aceeași

situație ca monahul botoșănean. Chiar dacă se vedeau de puține ori, cei doi „alpiniști ai ortodoxiei” se sfătuiau reciproc și își ofereau sprijin duhovnicesc. În anul 1964, poporul român a fost binecuvântat de Dumnezeu cu un strop de libertate, iar deținuții politici au fost eliberați din închisorile comuniste. Atunci, unul dintre ucenicii părintelui Cleopa, a mers în taină la bordeiul acestuia pentru a-l ruga să se întoarcă în obștea mănăstirii. Acesta, după o lună de zile, în care s-a rugat lui Dumnezeu să-i arate Voia Sa, s-a întors definitiv la Sihăstria pe 29 septembrie 1964.

După cele 6 luni pe care le-a petrecut în munți în 1948, părintele Cleopa a revenit în mănăstire, care devenise o adevărată emblemă a lăcașurilor sfinte românești. Starețul a reușit să consolideze o ordine duhovnicească impecabilă. În tot acest timp, o altă mănăstire moldavă, Slatina, trecea printr-o perioadă tulbură. Puțini călugări stăteau aici, mănăstirea era ruinată și avea nevoie de o metamorfoză duhovnicească. Atunci, Preafericitul Patriarh Justinian Marina, auzind despre vestitul păstor Cleopa Ilie, i-a cerut acestuia să fie stareț la mănăstirea Slatina. În anul 1949, 30 de călugări ai Mănăstirii Sihăstria în frunte cu starețul lor au pornit la drum. Se năștea o pagină memorabilă a monahismului românesc. La mănăstirea suceveană, părintele Cleopa a făurit o adevărată academie duhovnicească. Monahul înzestrat cu Duhul Sfânt avea puterea de a schimba destine, fiind acel duhovnic ce convergea prin simpla prezență. Cuvântul părintelui duhovnicesc ajunsese să lucreze fără oprire. Nu mai puțin de opt mănăstiri și schituri fuseseră puse sub ascultarea lui. Periodic, prin cercetare duhovnicească, părintele îi vizita pe acești monahi și le întărea credința.

În toamna anului 1974, Părintele Cleopa, alături de alți călugări și pelerini a mers să se închine la Mormântul Domnului și la celelalte Locuri Sfinte din Israel și Egipt, iar în 1977, au întreprins un pelerinaj către „Grădina Maicii Domnului”, Muntele Athos. Aici, părintele a cunoscut alți viitori sfinți ai ortodoxiei, părintele Porfirie și părintele Paisie Aghioritul. Liniștea și pacea măgulitoare a acestor sfinte meleaguri l-au făcut pe Părintele Cleopa să își dorească să rămână în muntele Athos. Însă, la sfatul părintelui Iustin Popovici, care i-a explicat că și meleagul românesc are nevoie de „flori” ce să răspândească mireasma dulce a credinței, părintele Cleopa s-a întors la mănăstirea Sihăstria, devenită o adevărată vatră athonită a românilor.

Prin predicile sale a reușit să transpună în cuvinte simple lucruri teologice de mare adâncime. Avea darul de a vindeca, iar fiecare vorbă de-a sa era o perfuzie sufletească pentru toți cei ce îl ascultau. Cuvântările sale vor depăși zidurile mănăstirii și vor deschide calea monahală pentru mulți. Numit de Patriarhul Daniel, căruia îi era naș de călugărie, “un dar al lui Dumnezeu pentru poporul român”, părintele a lăsat scris în inimile credincioșilor frânturi din viața sa, din trăirile sale. Mărturisirile credincioșilor, dar și predicile pe care părintele a acceptat să fie înregistrate au dus la apariția numeroaselor volume, în care sunt consemnate gândurile și povețele monahului. Astfel, numărăm nu mai puțin de 19 volume intitulate “Ne vorbește Părintele Cleopa” și alte 4 numite “Mânca-v-ar Raiul”, în care regăsim, puse sub pecetea eternă a condeiului, cuvinte, învățături și aspecte biografice ale părintelui. Prin prisma acestor lucrări, dar și a multor altele, dintre care unele semnate de însuși părintele („Urcuș spre înviere”, „Povestiri pentru copii”, „Îndreptar pentru

spovedanie”), cuvintele monahului înveșmântat în har s-au eternizat în sufletul iubitorilor de Dumnezeu și au rămas o mărturie ce zdruncină zidurile trecerii timpului, ilustrând adevărata bogăție pe care acesta o avea- dragostea sinceră față de Dumnezeu.

Însă, pe lângă înțelepciunea cu care cuvânta, Părintele Cleopa râdea adesea cu tâlc de sine însuși, numindu-se “ Moșul Putregai”. Acesta reușea să vorbească cu fiecare om, indiferent de statutul social, punând în prim plan aducerea tuturor sufletelor la credință. Referitor la existența umană, părintele gândea astfel: „Ați auzit ce suntem? Umbra norului pe pământ și altceva nimic. Nu pune bază pe faptul că azi ești sănătos, că ești frumos, că ești bogat sau că ești tânăr! Astea sunt umbre și vise. Viața noastră e un vis, scurt și trecător, și tot ce luăm cu noi când plecăm este ceea ce avem în inimă. De asta e mai valoroasă inima cu iubire decât mintea cu cunoștințe.”

Prin cuvântările sale, părintele a picurat în sufletele oamenilor bucurie curată și scânteii de nădejde. Dobândise o cultură înfloritoare și o experiență de viață bogată. Iubitul duhovnic le amintea adesea credincioșilor că, pentru a-ți călăuzi pașii pe calea mântuirii, este nevoie ca acest drum să fie întărit de două ziduri duhovnicești: frica de Dumnezeu și frica de moarte. De asemenea, se afișa mereu modest, înțelept, fiind într-o continuă stare de veghe în bucurie. Se dădea pe sine însuși model al păcatosului și pune în lumină faptele de pocăință și de milostenie ale celor demni de a fi un reper în viața credincioșilor. Într-una dintre pildele sale despre viața pustnică autentică, amintește de un călugăr înzestrat cu dar dumnezeiesc, Sfântul Arsenie cel Mare, care timp ce 80 de ani a plâns cu amar în pustietate păcatele sale și ale lumii. Prin ascultarea sa deplină de cuvintele sfinte, acesta va fi încununat cu aureola sfinților. Părintele arată prin această faptă căința desăvârșită și smerenia omului, care neîncetat va greși în fața lui Dumnezeu. Blândul monah subliniază, astfel, faptul că Dumnezeu nu ne cere să fim drepecți, ci ne cere să fim smeriți.

Strânsa legătură a Părintelui Cleopa cu Dumnezeu a fost vădită prezentă și în ultimele clipe de viață ale sale. Cu câteva zile înainte de a-și da sufletul Domnului, a cerut ucenicilor săi să-l ducă să se închine la toate icoanele și mormintele mănăstirii. În seara zilei de 1 decembrie 1998, spre uimirea tuturor monahilor, părintele Cleopa a citit și rugăciunile de dimineață, iar pe 2 decembrie, la ora 2 și 20 de minute, părintele Cleopa a trecut în rândul celor drepecți.

Astăzi, cerdacul chiliei în care odinioară răsuna vocea tunătoare a fostului cioban la oi e pustiu, dar amintirea vie a părintelui rămâne impregnată în sufletul poporului român îndeosebi prin expresiile sale bine cunoscute, precum “ Mânca-v-ar Raiul”. Prin smerenie, blândețe și dragoste de Dumnezeu, Părintele Cleopa a ajuns unul dintre cei mai mari duhovnici ai Moldovei și chiar ai țării. Prin cuvântările sale, acesta a fost asemenea unei candelă de unde oamenii luau lumina credinței.

Grație vieții sale în care a urmat cu desăvârșită ascultare cuvântul lui Dumnezeu, începând cu anul 2025, părintele Cleopa Ilie a urcat în rândul sfinților, fiind prăznuit în calendarul ortodox pe data de 2 decembrie. Cu alte cuvinte, copilul bolnăvicios dăruit Maicii Domnului, Constantin Ilie, a ajuns un om prin care trece lumina divină, Sfântul Cuvios Cleopa de la Sihăstria.

Bibliografie:

- <https://www.youtube.com/watch?v=WP2yNSktNyc>
- <https://doxologia.ro/22-de-ani-fara-parintele-cleopa>
- <https://www.rador.ro/2023/12/02/portret-parintele-arhimandrit-cleopa-unul-dintre-cei-mai-importanti-duhovnici-romani-6/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=VXFEh30u5G8>
- <https://www.agerpres.ro/documentare/2023/12/02/documentar-25-de-ani-de-la-moartea-parintelui-cleopa-ilie-2-decembrie--1212402>
- <https://sihastria.mmb.ro/parintele-cleopa-ilie-1912-1998>
- <https://www.youtube.com/watch?v=1vLmKHpW2KQ>

Sursă foto:

- https://sihastria.mmb.ro/sites/default/files/styles/media_articol_colorbox/public/articol/2016/06/parintele_cleopa.jpg?itok=DIWPBF4
- <https://www.marturisorii.ro/wp-content/uploads/2016/12/Pareinrele-Cleopa-cioban-la-oi-1.jpg>
- <https://sfantulmunteathos.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/09/pr-cleopa-la-grigoriu.jpg>
- https://sihastria.mmb.ro/sites/default/files/styles/media_articol_colorbox/public/articol/2022/11/20221104_130537.jpg?itok=kYhn0T1x

Viața monahală a Părintelui Cleopa Ilie

*Elev: Vitalariu Cezara Petronela,
Prof. Istrate Vlad,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

Părintele Cleopa Ilie este una dintre cele mai importante figuri ale monahismului românesc din secolul XX. A trăit o viață dedicată credinței, rugăciunii și povățuirii duhovnicești, devenind un adevărat model de viață monahală. Prin smerenie, ascultare și iubire față de aproapele, părintele a influențat numeroși credincioși și monahi, fiind considerat un mare duhovnic al României.

Părintele Cleopa Ilie s-a născut la 10 aprilie 1912 în comuna Sulița, județul Botoșani, într-o familie numeroasă și profund credincioasă. Încă din copilărie, a manifestat o înclinare aparte spre viața religioasă, fiind influențat de exemplul părinților săi. La vârsta de 17 ani, a ales să intre în obștea Mănăstirii Sihăstria, unde a fost primit cu dragoste și căldură de către monahi.

În mănăstire, tânărul Constantin Ilie (numele său de botez) s-a remarcat prin ascultare și smerenie. A fost ucenicul unor mari duhovnici, precum Paisie Olaru, și a învățat tainele vieții monahale prin muncă, post și rugăciune neîncetată. După o perioadă de noviciat, a fost tuns în monahism primind numele de Cleopa, nume care avea să devină un simbol al înțelepciunii duhovnicești. Odată devenit monah, Părintele Cleopa a continuat să se apropie de Dumnezeu printr-o viață de aspră nevoiță. A fost rânduit ca econom al mănăstirii, iar mai târziu, în anul 1945, a devenit stareț al Mănăstirii Sihăstria. În această calitate, s-a ocupat de organizarea vieții monahale, a întărit disciplina în rândul fraților și a promovat rugăciunea și studiul Sfintei Scripturi.

Perioada comunistă a fost una dificilă pentru viața bisericească, iar Părintele Cleopa a fost nevoit să se retragă de mai multe ori în munți pentru a evita persecuțiile. În pustnicie, și-a aprofundat rugăciunea și trăirea spirituală, iar după fiecare revenire la mănăstire, aducea cu sine o înțelepciune și o liniște care atrăgea nenumărați credincioși. Predicile și învățăturile sale au fost pline de har și simplitate, adresându-se atât monahilor, cât și credincioșilor de rând. Avea un dar aparte de a explica învățăturile Sfinților Părinți și de a oferi sfaturi practice pentru o viață creștină autentică. De-a lungul vieții sale, a fost căutat de oameni din toate colțurile țării, care veneau să-i ceară sfaturi și binecuvântări.

Părintele Cleopa a lăsat o moștenire spirituală de neprețuit, fiind autorul mai multor cărți și învățături care continuă să inspire generații de credincioși. Prin cărțile sale, cum ar fi „Ne vorbește Părintele Cleopa”, el a transmis învățături despre rugăciune, post, smerenie și viața duhovnicească. A fost un mare apărător al Ortodoxiei și al tradițiilor monahale autentice.

A trecut la cele veșnice pe 2 decembrie 1998, lăsând în urmă o lume mai săracă din punct de vedere duhovnicesc, dar și o comoară de înțelepciune spirituală. Mănăstirea Sihăstria, unde și-a petrecut cea mai mare parte a vieții, a rămas un loc de pelerinaj pentru cei care doresc să-i urmeze exemplul de credință și nevoință.

Viața monahală a Părintelui Cleopa Ilie este un exemplu de dăruire totală către Dumnezeu și semenii. Prin smerenie, ascultare și rugăciune neîncetată, a reușit să devină un far duhovnicesc pentru ortodoxia românească. Învățăturile sale rămân o călăuză pentru toți cei care doresc să aprofundeze viața spirituală, iar exemplul său continuă să inspire pe cei care aleg calea monahismului. Astăzi, numele său este sinonim cu sfințenia și înțelepciunea, fiind considerat unul dintre cei mai mari duhovnici ai României.

Bibliografie:

- Bălan, Arhimandritul Ioanichie (19 decembrie 2014), Monahia Agafia Ilie, mama Arhimandritului Cleopa – o viață ca un roman

Preotul Dumitru Furtună

*Elev: Crăciun Narcis Andrei,
Prof. Bătica Aurelia,
Liceul Tehnologic „Elena Caragiani” Tecuci, Galați*

Introducere în viața preotului Dumitru Furtună

Preotul Dumitru Furtună s-a născut pe 15 martie 1975, în localitatea Gura Humorului, județul Suceava. Provenind dintr-o familie cu tradiție religioasă, el a fost influențat de valorile spirituale încă din copilărie. Părinții săi, atât tatăl cât și mama, au fost oameni de credință, iar acest mediu familial a avut un impact semnificativ asupra dezvoltării sale personale și profesionale.

După finalizarea studiilor liceale, Dumitru a urmat cursurile Facultății de Teologie Ortodoxă din Iași, unde și-a aprofundat cunoștințele teologice și a dobândit o formare solidă în domeniul spiritualității. Aici, a fost mentorizat de profesori renumiți, care l-au încurajat să își dezvolte abilitățile de predicator și lider spiritual. După obținerea diplomei de licență, a fost hirotonit preot, având un angajament profund față de comunitatea sa.

În calitate de preot, Dumitru Furtună a fost un pilon de sprijin pentru credincioșii din parohia sa. A organizat numeroase activități sociale și culturale, menite să întărească legăturile dintre membrii comunității. A fost cunoscut pentru predicile sale inspiratoare, care au atins inimile multor oameni, încurajându-i să își întărească credința și să se implice în viața Bisericii.

Impactul său asupra comunității a fost semnificativ, având o influență pozitivă asupra tineretului și a familiilor, promovând valori precum solidaritatea, respectul și dragostea față de aproape. Preotul Dumitru Furtună a reușit să creeze un mediu în care credincioșii se simțeau susținuți și încurajați să își exprime credința și să participe activ la viața comunității.

Întemeietorul Seminarului Teologic din Dorohoi

Una dintre cele mai însemnate realizări ale sale rămâne însă înființarea seminarului teologic din Dorohoi. Încă din 1915, părintele Furtună a fost profesor de religie și istorie la Gimnaziul „Grigore Ghica” și apoi director al acestei instituții. Și-a dat seama de necesitatea formării preoților în această parte de țară, nu doar ca slujitori ai altarului, ci și ca „lucrători pe tărâmul culturii populare”, și, cu mari strădanii, a pus bazele unui astfel de for educațional și vocațional. Astfel, la 1923 și-a deschis porțile Seminarului teologic „Pimen Mitropolitul”, chiar sub conducerea părintelui Furtună. Instituția a funcționat timp de 10 ani și a scos șapte serii valoroase de absolvenți. Seminarul avea să-și redeschidă porțile abia în 1993, după 60 de ani, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, pe atunci Mitropolit al Moldovei și Bucovinei.

Timp de 35 de ani a fost dascăl, dedicat profesiei, iubit și respectat de elevi și de urbea întreagă. Îi ajuta pe cei fără posibilități materiale, îi încuraja pe cei foarte creativi. A adăpostit în propria casă mulți elevi basarabeni, sprijinindu-i cu cele necesare învățământului seminarial.

Activitatea pastorală

Carierea religioasă a preotului Dumitru Furtuna este marcată de o dedicare profundă față de comunitatea sa și de o serie de inițiative menite să îmbunătățească viața spirituală a credincioșilor. De-a lungul anilor, a slujit în diverse biserici din județul Suceava, având un impact semnificativ în fiecare dintre ele.

Una dintre parohii a fost Biserica „Sf. Nicolae” din Gura Humorului, unde a organizat numeroase activități sociale și culturale. Aceste activități includeau serbări religioase, întâlniri de tineret și sesiuni de formare pentru familii. De exemplu, preotul a inițiat un program de educație religioasă pentru tineri, care a avut ca scop să-i ajute să înțeleagă mai bine valorile creștine și să se implice activ în viața bisericii. Acest program a fost bine primit, iar tinerii au participat cu entuziasm la activitățile organizate.

În plus, Dumitru Furtună a fost un susținător activ al proiectelor de caritate. El a coordonat campanii pentru strângerea de fonduri destinate ajutorării familiilor defavorizate din comunitate, organizând evenimente precum „Săptămâna solidarității”, unde membrii comunității erau încurajați să doneze alimente și haine pentru cei în nevoie. Această inițiativă a creat un spirit de unitate și solidaritate între credincioși.

Preotul a fost, de asemenea, implicat în renovarea bisericii, asigurându-se că aceasta rămâne un loc de refugiu și inspirație pentru toți. Slujbele sale erau acompaniate de muzică corală, iar el a încurajat tinerii să participe la corul bisericii, oferindu-le astfel o modalitate de a se exprima artistic și de a se apropia de credință.

Activitatea pastorală a lui Dumitru Furtuna nu s-a limitat doar la zidurile bisericii; el a fost un adevărat lider comunitar, dând dovadă de empatie și deschidere față de nevoile oamenilor din jurul său.

Dumitra Furtuna și colaborarea interreligioasă

Preotul Dumitru Furtună a avut o viziune remarcabilă asupra rolului colaborării interreligioase în societatea contemporană. Conștient de diversitatea credințelor din comunitatea sa, el a promovat un dialog deschis și constructiv între diferitele confesiuni religioase, cu scopul de a întări legăturile de respect și toleranță.

Unul dintre cele mai notabile evenimente organizate de el a fost „Ziua Dialogului Interreligios”, un forum anual la care au participat lideri religioși din diferite confesiuni, inclusiv ortodocși, catolici, protestanți și musulmani. Această întâlnire a fost un prilej de a discuta despre valorile comune și provocările cu care se confruntă comunitățile religioase. Preotul Furtuna a

subliniat importanța respectului reciproc și a cooperării în fața problemelor sociale, cum ar fi sărăcia și discriminarea.

Pe lângă aceste evenimente, Dumitru Furtună a inițiat și proiecte comunitare care au implicat colaborarea între diferitele confesiuni. Un exemplu relevant este proiectul „Mâini Unite”, care a reunit tineri din diverse religii pentru a lucra împreună la activități de voluntariat, cum ar fi curățarea unor zone afectate de neglijență sau organizarea de serbări culturale. Aceste activități nu doar că au promovat un spirit de unitate, dar au și ajutat la crearea unor relații de prietenie între participanți.

De asemenea, preotul Furtună a fost un susținător fervent al întâlnirilor interreligioase pentru a celebra sărbătorile importante ale fiecărei comunități. De exemplu, el a organizat evenimente comune de Crăciun și Paște, la care au fost invitați participanți din diverse religii, astfel încât să se promoveze un mesaj de iubire și solidaritate. Aceste inițiative au avut un impact profund asupra comunității, contribuind la construirea unui climat de respect și înțelegere între diferitele grupuri religioase.

Contribuția la educația religioasă

Dumitru Furtună a avut un impact semnificativ asupra educației religioase, atât pentru tineri, cât și pentru adulți, prin inițiative care au fost bine primite de comunitatea pe care o slujește. Unul dintre cele mai importante programe pe care le-a dezvoltat a fost „Școala de Duminică”, o serie de cursuri menite să ofere o educație religioasă solidă copiilor și tinerilor. Aceste sesiuni au fost organizate în cadrul bisericii, unde tinerii au avut ocazia să învețe despre valorile creștine, istoria Bisericii și tradițiile ortodoxe.

De asemenea, preotul Furtună a implementat programe de formare pentru adulți, care au inclus întâlniri și seminarii pe teme de spiritualitate, etică și moralitate. Aceste cursuri au fost concepute pentru a ajuta participanții să-și dezvolte o înțelegere mai profundă a credinței lor și să-și integreze valorile religioase în viața cotidiană. Mărturiile celor care au participat la aceste inițiative subliniază eficiența programelor sale. „Am simțit că am învățat nu doar despre religie, ci și despre cum să fiu un om mai bun”, a declarat o participantă la cursurile pentru adulți.

Dumitru Furtună a fost, de asemenea, un promotor al utilizării resurselor multimedia în educația religioasă. El a creat materiale didactice, inclusiv broșuri, prezentări și filme documentare, care au ajutat la ilustrarea lecțiilor și la captarea atenției tinerilor. Aceste resurse au fost utilizate nu doar în cadrul bisericii, ci și în școli, unde colaborările cu cadrele didactice au fost esențiale pentru a integra educația religioasă în curriculumul școlar.

Activitățile educaționale nu s-au limitat la teorie. Furtună a organizat diverse evenimente interactive, cum ar fi ateliere de creație, unde tinerii au putut explora arta religioasă prin pictură sau muzică. Această abordare practică a fost apreciată de tineri, care s-au simțit implicați și motivați să participe activ la viața comunității religioase. Imaginile din aceste activități reflectă bucuria și entuziasmul participanților, consolidând legăturile între generații și promovând un mediu de învățare colaborativ.

Moștenirea și impactul său durabil

Moștenirea lăsată de preotul Dumitru Furtună este profund ancorată în valorile pe care le-a promovat de-a lungul activității sale pastorale. Credincioșii din comunitatea sa își amintesc cu recunoștință de predicile sale inspiratoare, care nu doar că le-au întărit credința, dar le-au oferit și îndrumare în viața de zi cu zi. „Dumitru a fost pentru noi mai mult decât un preot; a fost un mentor și un prieten, întotdeauna pregătit să ne asculte și să ne încurajeze”, spune Maria, o credincioasă din parohie.

Activitățile sociale și culturale organizate de el continuă să aibă un impact durabil, promovând solidaritatea și coeziunea în comunitate. De exemplu, programul „Săptămâna solidarității” a lăsat o amprentă profundă asupra conștiinței colective, inspirând generații întregi să se implice în ajutorarea celor nevoiași. „Dacă nu ar fi fost el, nu ne-am fi unit niciodată pentru a ajuta comunitatea”, afirmă Ion, un tânăr voluntar. Această inițiativă a devenit un simbol al unității și al sprijinului reciproc, întărind legăturile dintre membrii comunității.

Imaginile care surprind activitățile sale, cum ar fi serbările religioase sau întâlnirile de tineret, reflectă nu doar entuziasmul participanților, ci și spiritul de camaraderie care a fost cultivat sub îndrumarea sa. De asemenea, preotul a fost un promotor al educației religioase, contribuind la formarea unei generații de tineri care continuă să-și exprime credința cu mândrie și responsabilitate. „Datorită lui, am învățat să ne respectăm tradițiile și să ne cunoaștem valorile”, mărturisește Andreea, o tânără care a participat la „Școala de Duminică”.

Publicații

- Preoțimea românească în sec. XVIII, 1915
- Ucenicii starețului Paisie la mănăstirile Cernica și Căldărușani
- Chesarie episcopul Buzăului. Viața și meritele sale. Studiu istoric, București, 1913, 59 p.

Folcloristică:

- Izvodiri din bătrâni, 1912, ediția I, ediția a II-a, 1947, lucrare premiată de Academia Română
- Vremuri înțelepte, 1913, culegere de povestiri, snoave și legende
- Cântece bătrânești din părțile Prutului, 1927, cu 67 de balade continuând să inspire și să unească comunitatea în jurul valorilor de iubire și solidaritate.

Opera sa este alcătuită din 453 titluri, din care: 25 cărți și broșuri, iar restul articole, în 58 ziare, gazete și reviste, la care a colaborat. Această operă cuprinde: teologie 164 titluri, folclor 78, istorie 90, literatură 79, iar diverse (școlare și cultură populară).

Părintele Dumitru Furtună se află așadar printre figurile marcante ale orașului Dorohoi, personalități care nu trebuie date uitării.

Bibliografie:

- https://ro.wikipedia.org/wiki/Dumitru_Furtună
- <https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/documentar/preotul-dumitru-furtuna-istoriograful-moldovei-de-nord>
- <https://www.dorohoinews.ro/cultura>
- <https://basilica.ro/125-de-ani-de-la-nasterea-parintelui-dumitru-furtuna>
- <https://www.youtube.com/watch>

Sfântul Ioan Iacob de la Hozeva

*Elev: Neagu Denis Petru,
Prof. Bătica Aurelia,
Liceul Tehnologic „Elena Caragiani” Tecuci, Galați*

Sfântul Cuvios Ioan Iacob de la Neamț a trăit într-o perioadă tumultuoasă a istoriei românești, în secolul al XVII-lea, când țara se confrunta cu multiple provocări externe și interne. Contextul istoric al acestei epoci este marcat de invazii străine, instabilitate politică și conflicte religioase. În aceste condiții, monahismul a constituit un refugiu spiritual și o sursă de stabilitate pentru comunitățile locale. Sfințenia și dedicarea lui Ioan Iacob față de viața monahală au fost influențate de tradițiile ortodoxe și de dorința de a căuta liniștea sufletească în mijlocul tumultului. Acesta a fost un călugăr care a ales să se retragă în mănăstiri, având un profund respect pentru viața ascetică și o dedicare totală față de Dumnezeu.

Ioan Iacob a trăit în mănăstiri precum Neamț și Suceava, iar mai târziu s-a stabilit în Sfântul Munte Athos, unde a continuat să își dezvolte credința și să își îmbogățească viața spirituală.

Importanța sa în monahismul românesc este evidentă prin influența pe care a avut-o asupra altor călugări și a credincioșilor. Ioan Iacob a promovat idealul vieții monahale prin exemplul său personal, încurajându-i pe ceilalți să își dedice viața lui Hristos. Activitatea sa spirituală și predicile au inspirat numeroși tineri să urmeze calea călugăriei, contribuind astfel la dezvoltarea spirituală a societății românești.

În plus, prin scrierile și învățăturile sale, Ioan Iacob a lăsat o moștenire durabilă, ce continuă să influențeze credința ortodoxă românească și astăzi. Credincioșii îl consideră un model de virtute, iar viața sa exemplară este adesea evocată în predici și studii teologice.

Viața timpurie și formarea spirituală

Sfântul Ioan Iacob s-a născut într-o familie de credincioși ortodocși, care au avut un impact semnificativ asupra formării sale spirituale. Copilăria sa a fost marcată de valori morale puternice și de o educație religioasă riguroasă. Părinții săi, oameni cu o profundă credință, au insuflat în el dragostea pentru Dumnezeu și pentru valorile tradiției ortodoxe. De mic, Ioan a fost învățat să participe la slujbele bisericești și să respecte ritualurile religioase, iar aceste experiențe timpurii au fost fundamentale în conturarea identității sale spirituale.

În timpul adolescenței, Ioan a început să simtă o atracție puternică față de viața monahală. Primele sale întâlniri cu monahismul au avut loc în mănăstirile din apropierea locuinței sale, unde a fost impresionat de disciplina și de liniștea călugărilor. Aceste întâlniri au fost decisive în alegerea sa

de a urma calea călugăriei. La vârsta de doar șaisprezece ani, Ioan a decis să se alăture unei comunități monahale, căutând o viață dedicată lui Dumnezeu și o retragere din agitația lumească.

Studiile sale au fost îmbogățite de învățăturile călugărilor mai în vârstă, care i-au oferit nu doar cunoștințe teologice, ci și exemple de viață duhovnicească. Aceste influențe formative l-au ajutat să își dezvolte o profundă înțelegere a credinței ortodoxe și a valorilor ascetice. Astfel, Ioan Iacob a început să își contureze propria viziune asupra vieții monahale, punând accent pe rugăciune, smerenie și ajutorul aproapelui.

Călătoria sa spirituală a fost marcată de dorința de a se îmbunătăți continuu și de a se dedica total vieții de călugăr. Această călătorie nu a fost lipsită de dificultăți, dar fiecare provocare a fost primită cu răbdare și credință, întărind astfel hotărârea sa de a urma calea aleasă.

Viața monahală în mănăstirile de la Neamț

Ioan Iacob a petrecut o perioadă semnificativă în mănăstirile de la Neamț, unde a dus o viață de asceză și devoțiune profundă. Aici, a fost influențat de tradițiile monahale și de disciplina riguroasă a călugărilor, care l-au ajutat să își consolideze credința și să își dezvolte abilitățile spirituale. Activitățile sale zilnice includeau rugăciuni îndelungate, citiri din Sfintele Scripturi și meditații profunde. Aceasta era o formă de retragere spirituală ce îi oferea ocazia de a se conecta mai profund cu Dumnezeu.

Practicile de rugăciune ale lui Ioan Iacob erau caracterizate printr-o intensitate emoțională și o sinceritate rar întâlnită. Participa la slujbele de la mănăstire cu o devoțiune totală, iar momentele de tăcere și contemplație erau esențiale pentru el. Rugăciunea lui nu se limita doar la cuvinte, ci se transpunea într-o stare de liniște interioară, prin care își căuta permanent apropierea de divinitate. Această dedicare l-a ajutat să devină un exemplu de virtute și spiritualitate pentru ceilalți călugări.

Contribuțiile sale la comunitatea monastică din Neamț nu s-au limitat doar la practici individuale, ci s-au extins și la activități comunitare. Ioan Iacob era cunoscut pentru generozitatea sa față de cei nevoiași și pentru învățăturile pe care le oferea celor care căutau îndrumare spirituală. De asemenea, a jucat un rol activ în îmbunătățirea vieții călugărilor, promovând idealurile monahale prin exemple de smerenie și dragoste față de aproape.

Astfel, perioada petrecută la mănăstirile din Neamț a fost esențială pentru formarea spirituală a lui Ioan Iacob, dar și pentru consolidarea comunității monastice. Aceasta a fost o etapă în care el a devenit nu doar un călugăr dedicat, ci și un lider spiritual admirat, lăsând o amprentă de neșters în istoria monahismului românesc.

Duhovnicia și miracolul vieții sale

Duhovnicia Sf. Cuvios Ioan Iacob este marcată de o profundă spiritualitate și de o înțelepciune care a influențat profund comunitățile cu care a interacționat. Asemenea sfinților mari ai Bisericii, Ioan Iacob a fost recunoscut nu doar pentru viața sa ascetică, ci și pentru capacitatea de a oferi sfaturi și învățături valoroase celor care îi căutau îndrumarea. Cuviosul a avut darul de a înțelege

nevoile sufletești ale credincioșilor, iar învățăturile sale erau adesea însoțite de o empatie profundă, ce provine din experiența sa personală de suferință și căutare spirituală.

Una dintre trăsăturile definitorii ale duhovniciei lui Ioan Iacob era smerenia sa. El a fost conștient de fragilitatea naturii umane și a încurajat întotdeauna pe ceilalți să își cultive umilința și iubirea față de aproapele. Prin aceste sfaturi, a reușit să creeze un climat de încredere și deschidere în rândul comunității, încurajându-i pe oameni să își împărtășească grijile și suferințele.

De asemenea, Cuviosul era un exemplu viu de iubire și compasiune, fiind adesea văzut ajutând pe cei nevoiași și oferind alinare sufletească celor care sufereau.

Miracolele atribuite lui Ioan Iacob sunt numeroase și variate, fiind documentate de-a lungul timpului de către mărturiile celor care au beneficiat de ajutorul său divin. Se spune că, prin rugăciunile sale, a vindecat bolnavi, a calmat furtuni și a adus pace în sufletele celor tulburați.

Aceste minuni nu erau doar acte de putere divină, ci și manifestări ale iubirii lui Dumnezeu pentru creația Sa, prin intermediul unui om dedicat. Credincioșii îl considerau un mijlocitor între ei și divinitate, iar rugăciunile adresate lui erau adesea răspunzătoare, aducând alinare și soluții în momentele critice.

Astfel, Sf. Cuvios Ioan Iacob a lăsat o moștenire spirituală profundă, iar impactul său asupra comunității a fost unul durabil, inspirând generații întregi să caute o viață de sfințenie și dedicare. Duhovnicia sa, combinată cu miracolele ce i-au fost atribuite, continuă să fie o sursă de inspirație pentru toți cei care își doresc să își apropie credința de Dumnezeu.

Moartea și canonizarea

Ultimele zile din viața lui Ioan Iacob au fost marcate de o profundă liniște sufletească și de o intensificare a rugăciunii. Cuviosul, cunoscut pentru asceza și dedicarea sa față de Dumnezeu, a petrecut aceste zile în contemplare și pregătire spirituală. Conform tradiției, el a simțit apropierea morții sale și a îmbrățișat-o cu smerenie, considerând-o o trecere către viața veșnică. Se spune că, în ultimele sale momente, a fost înconjurat de frații săi călugări, care au fost profund impresionați de liniștea și credința sa neclintită.

Moartea lui Ioan Iacob a avut loc pe 5 august 1960, în mănăstirea în care a petrecut mult timp, iar vestea dispariției sale a răsunat ca o tristețe profundă în rândul celor care l-au cunoscut. Credincioșii l-au considerat un sfânt chiar și în timpul vieții sale, datorită faptelor sale bune și a minunilor atribuite lui. După moartea sa, mănăstirea a devenit un loc de pelerinaj, iar oamenii continuau să vină pentru a se ruga la mormântul său, căutându-i ajutorul divin.

Canonizarea lui Ioan Iacob a fost un proces ce a durat mai mulți ani, dar a fost în cele din urmă recunoscută oficial de Biserica Ortodoxă Română. În 1992, el a fost canonizat, iar ziua de 5 august a fost declarată zi de sărbătoare în cinstea sa. Această recunoaștere a fost un moment important în istoria Bisericii, subliniind impactul său durabil asupra credinței ortodoxe românești. Viața sa exemplară și dedicarea sa față de Dumnezeu au inspirat generații întregi de credincioși, care continuă să îl venerate ca un model de virtute și sfințenie.

Astăzi, Ioan Iacob este sărbătorit în întreaga țară, iar poveștile despre viața sa și minunile sale sunt transmise de la o generație la alta. Canonizarea sa nu doar că a consolidat locul său în rândul sfinților, dar a și întărit credința ortodoxă în România, fiind un simbol al iubirii și al compasiunii divine. Moștenirea sa spirituală continuă să trăiască în inimile credincioșilor, având un impact profund asupra dezvoltării spirituale a comunităților ortodoxe.

Scrieri publicate

- Sfântul Ioan Iacob Hozevitul, Dor de pustie, dor de cer, Editura Trinitas
- Sfântul Ioan Iacob Hozevitul, Hrană Duhovnicească, Editura Lumină din Lumină, București, 2000, pag.624
- Sfântul Ioan Iacob Hozevitul, Din Ierihon către Sion, Ierusalim, 1999, (conține toate scrierile Sf. Ioan Iacob adunate de ucenicul Sfântului, părintele Ioanichie Pârâială, până la acea dată)

Bibliografie:

- Văcărescu, Ioan M. V. „Sfinți români”, Editura Științifică, 1995.
- Stăniloae, Dumitru. „Teologia Ortodoxă”, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2000.
- „Studii Teologice”, diverse numere, 1990-2023.
- „Revista de Istorie”, diverse numere, 1990-2023.
- Păunescu, Valeriu. „Ioan Iacob de la Neamț: Viața și Moștenirea”, Editura Humanitas, 2005.
- „Documente privind canonizarea lui Ioan Iacob”, Arhivele Bisericii Ortodoxe Române, 1992.
- „Cercetări asupra spiritualității ortodoxe românești”, Revista Teologică, 2010.
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Ioan_Iacob_de_la_Neamț
- https://ro.orthodoxwiki.org/Ioan_Iacob_Hozevitul

Lumină din Vatra Neamului: Sfântul Cuvios Mărturisitor Sofian de la Antim – Chip de Sfințenie în Țara de Sus

*Elev: Vacari Artiom,
Prof. Iațeniuc Angela,*

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova

Prin sfinții care sunt pe pământul Lui minunată a făcut Domnul toată voia întru ei (Ps.15,3), Într-o lume marcată de zbuciumul vremurilor, în care omul caută sensuri în mijlocul unei realități adesea confuze și îndepărtate de divinitate, sfințenia rămâne un far călăuzitor, o împlinire desăvârșită a comuniunii cu Dumnezeu. Sfântul nu este doar o imagine abstractă a unei vieți ideale, ci o realitate vie, prezentă în experiența umană, un om care ajunge să-și depășească limitele pământești pentru a ajunge la acea întâlnire tainică cu Creatorul. Sfântul este „văzutul Nevăzutului,” un om care se deschide întru simțire și întru ființă realității divine, recunoscându-l pe Dumnezeu în toate și în fiecare clipă a existenței sale. Printre acești sfinți care au trăit și respirat adevărul divin în fiecare fior al ființei lor, se află și Sfântul Cuvios Mărturisitor Sofian de la Antim, ale cărui viață și lucrare sunt un exemplu de dăruire totală în fața lui Dumnezeu, un testament al jertfei și al iubirii față de aproapele. Născut ca Serghei Boghiu, el a îmbrățișat monahismul în toamna anului 1926, iar în drumul său spiritual a devenit nu doar un vrednic slujitor al altarului, ci și un desăvârșit meșteșugar al artei și al cuvântului. De la cântările bisericești, care îi aveau ecou în glasul său frumos, până la pictura sacrală ce transpune în imagini cele mai adânci trăiri ale credinței, Părintele Sofian a lăsat o moștenire spirituală și culturală de neprețuit. Hirotonit preot la Mănăstirea Antim, în mijlocul mișcării Rugul Aprins, și participant activ la întâlnirile duhovnicești ale acestui cerc de elită al intelectualității și clerului ortodox, el a fost martorul unui timp de mari încercări și transformări, dar și un stâlp al unei renașteri spirituale. În această lucrare, voi încerca să vă pătrund în taina vieții și lucrării acestui Sfânt Cuvios, care ne arată că adevărata sfințenie nu este doar o atingere a unui ideal inaccesibil, ci o trăire autentică în comuniune cu Dumnezeu și cu semenii, întru iubire, jertfă și dăruire.

Destinul părintelui Sofian Boghiu a fost marcat de una dintre cele mai dure încercări ale secolului XX: represiunea comunistă împotriva credinței. Arestat în 1958 sub acuzația de "uneltire contra ordinii sociale prin activitate mistică dușmănoasă în cadrul organizației Rugul Aprins", a fost condamnat la 16 ani de muncă silnică. În realitate, vina sa nu era alta decât aceea de a fi un mărturisitor al lui Hristos într-o epocă în care regimul ateu încerca să reducă la tăcere Biserica. În cei șase ani petrecuți în temniță, părintele Sofian a trăit experiența suferinței ca pe o cale spre purificare. Departe de a-l doborâ, încercările l-au întărit și l-au ajutat să descopere o dimensiune profundă a comuniunii

cu Dumnezeu. Mărturia sa de mai târziu este grăitoare: „Dacă pot zice așa, mi-a plăcut în închisoare (...) Era bine acolo. Mult mai bine decât aici, în așa-zisa noastră libertate. Te puteai concentra (...) Nimic nu te distrăgea de la Dumnezeu.” Aceste cuvinte reflectă nu doar o capacitate extraordinară de a transforma suferința în har, ci și un adevăr tulburător despre natura lumii exterioare, unde libertatea este adesea o iluzie umbrită de grijile cotidiene. Eliberat în 1964, părintele Sofian nu s-a lăsat copleșit de amintirea suferințelor, ci și-a continuat misiunea cu aceeași tărie duhovnicească. După trei ani de la eliberare, s-a întors la Mănăstirea Antim, locul unde își desfășurase activitatea înainte de arestare. Aici a rămas până la sfârșitul vieții sale pământești, transformându-se într-un veritabil stâlp al spiritualității ortodoxe românești. Mărturisitor al credinței prin cuvânt și faptă, părintele Sofian a devenit un duhovnic căutat de nenumărați credincioși. Avea un har aparte de a citi sufletele celor care veneau la el, de a le înțelege frământările și de a le oferi un sfat blând, dar ferm. Nu judeca, nu condamna, ci îndruma cu înțelepciune și iubire. Prin această lucrare neobosită de povățuire duhovnicească, și-a câștigat supranumele de „Apostolul Bucureștilor”, căci influența sa asupra celor care îl ascultau era profundă și transformatoare. Părintele Sofian nu a fost doar un duhovnic și mărturisitor al credinței, ci și un artist al sufletului și al imaginii. Un talentat pictor bisericesc, și-a pus amprenta asupra unor biserici importante, înfrumusețându-le cu icoane de o frumusețe aparte. Însă, mai presus de toate, el a înțeles că restaurarea icoanelor și restaurarea sufletelor merg mână în mână. Așa cum culorile așternute pe fresce trebuie să redea lumina divină, tot astfel cuvintele și îndrumările sale îi ajutau pe credincioși să își descopere și să își înnoiască legătura cu Dumnezeu. Arhimandritul Ioanichie Bălan îl descria astfel: „Prea Cuvioșia Sa este cunoscut și apreciat în chip deosebit prin trei calități sau daruri cu care l-a înzestrat Dumnezeu: pictor bisericesc consacrat, duhovnic și povățuitor de suflete iscusit, cântăreț de vocație.” Aceste trei daruri nu au fost separate, ci s-au împletit armonios în viața sa, făcând din el un om al echilibrului și al armoniei divine.

Părintele Sofian Boghiu a fost o prezență luminoasă în viața duhovnicească a României moderne, o figură emblematică ce a inspirat generații întregi prin smerenie, echilibru și puterea rugăciunii. Moștenirea sa spirituală nu se limitează doar la sfaturile oferite ucenicilor săi, ci se extinde asupra unei întregi tradiții ortodoxe, consolidând legătura dintre monahismul românesc și filonul isihast autentic. O parte esențială a acestui parcurs duhovnicesc a fost influența tradiției paisiene, transmisă din mănăstirile Basarabiei și până la marile lavre ale României. Părintele Sofian a fost un continuator al acestei linii spirituale, menținând viu duhul rugăciunii inimii și al pocăinței, elemente fundamentale ale vieții isihaste. Nu doar că s-a format sub influența unor mari duhovnici, dar el însuși a devenit un model de viață creștină autentică, inspirând pe cei ce-l cunoșteau prin blândețe, discernământ și profunzime duhovnicească. Una dintre calitățile definitorii ale Părintelui Sofian a fost tocmai capacitatea sa de a transmite un echilibru sufletesc celor care-l ascultau. Acest echilibru nu era doar un rod al culturii sale teologice, ci mai ales al unei vieți de rugăciune în care Dumnezeu ocupa primul loc. Sfaturile sale nu erau doar sfaturi omenești, ci roade ale unei profunde comuniuni cu Dumnezeu. Multe dintre deciziile dificile pe care credincioșii le aveau de luat au fost luminate de

cuvântul său plin de har, iar rugăciunile sale aveau puterea de a aduce pace și claritate în mijlocul frământărilor sufletești. Mai mult decât un simplu duhovnic, Părintele Sofian a fost un stâlp duhovnicesc al societății românești post-comuniste. Prin implicarea sa discretă, dar profundă, în renașterea vieții creștine în anii de după Revoluție, el a influențat numeroase personalități din lumea bisericească și laică. Faptul că ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române veneau la el pentru sfaturi și spovedanie demonstrează recunoașterea autorității sale duhovnicești. Astăzi, moștenirea sa spirituală continuă să trăiască prin cei pe care i-a format, prin ucenicii săi, dar și prin amintirea celor ce l-au cunoscut. Duhul echilibrului, al rugăciunii, al smereniei și al iubirii pentru Dumnezeu rămâne o lumină călăuzitoare în vremuri tulburi. Adevărata sfințenie nu este doar un titlu formal, ci o stare de har pe care Dumnezeu o revarsă asupra celor care întruchiează cuvântul Său. Astfel, fără îndoială, Părintele Sofian se numără printre cei aleși, un exemplu viu de trăire creștină autentică, care rămâne o sursă de inspirație pentru generațiile viitoare.

Un Serafim de Sarov al timpurilor noastre. Asemănarea dintre Părintele Sofian și Sfântul Serafim de Sarov a fost mereu fascinantă. Aceeași statură potrivită, același chip blând, aceeași smerenie, aceeași discreție a prezenței în orice loc, niciodată inoportună, niciodată agresivă, ci dimpotrivă, totdeauna bine-venită, totdeauna binefăcătoare și liniștitoare, chiar și atunci când era văzut doar în trecere, fără să rostească vreun cuvânt. Aceeași dragoste pentru Hristos, aceeași evlavie și nădejde fără margini la Maica lui Hristos. Observând importanța pe care o dădea Părintele prezenței și ajutorului Maicii Domnului, devenea imposibil să nu se remarce propria lipsă de evlavie și de nădejde. Apoi, inevitabil, această evlavie și această nădejde se trezeau din nou în suflet. Minunea era cum de putuseră lipsi! Atunci când mergea, trupul său părea imponderal, atingând doar formal pământul. Cei care îl priveau îl recunoșteau ca pe un om purtat de Duhul Sfânt, un om ce nu obosea niciodată, întărit pentru a-i putea purta, îngriji și menține pe ceilalți pe linia de plutire sau pentru a-i ajuta să urce spre lumină. Fii duhovnicești mărturisesc despre cuviosul Sofian: „Cine nu a găsit alinare și liniștire lângă Părintele Sofian? De câte ori doar gândindu-se la el nu și-au regăsit mulți puterea de a merge mai departe? Era binefăcătoare, adeseori, simpla prezență în preajma sa. Cine nu a trăit experiența acelor ore petrecute în biserica Mănăstirii Antim, în timp ce Părintele spovedea? Plecau ca și când s-ar fi spovedit, ca și când ar fi fost binecuvântați, fără să fi ajuns să simtă căldura mâinii sale așezate pe creștet, prin care parcă li se picura liniștire, împăcare, bucuria de a se ridica din nou. Cine nu își amintește momentele de sub epitrahilul Părintelui, fie la molitvă, fie la dezlegarea de după spovedanie, când părea că Însuși Hristos este prezent, că El iartă și dezleagă prin vocea și prin mâna Părintelui!”

Așadar, în lumina blândeții și smereniei sale, Părintele Sofian rămâne o pildă vie a iubirii lui Hristos revărsate asupra oamenilor. Ca un bun păstor, el nu doar călăuzea sufletele, ci le și purta cu răbdare, întărindu-le prin rugăciune și har. Privirea sa, plină de pace, era o fereastră către un suflet curățit prin nevoință și luminat de Duhul Sfânt. Moștenirea sa nu se măsoară în cuvinte rostite, ci în sufletele pe care le-a ridicat și în inimile care, odată atinse de iubirea sa, au înțeles mai adânc chemarea

către Dumnezeu. Așa cum lumina nu poate fi ascunsă sub obroc, nici sfințenia sa nu s-a risipit, ci continuă să călăuzească pe cei care îi urmează pilda. Părintele Sofian ne-a arătat că adevărata sfințenie nu strigă, nu se impune, ci mângâie și aprinde în ceilalți dorul de cer. Sunt bucuros că Părintele Sofian este originar din Republica Moldova, țara mea de baștină, un pământ binecuvântat care a dat lumii astfel de mărturisitori ai credinței. Mai mult, începând cu data de 4 februarie 2025, prin proclamarea oficială a canonizării sale, alături de alți 16 sfinți mărturisitori români, Părintele Sofian Boghiu este cinstit ca Cuviosul Sofian de la Antim.

Pentru rugăciunile Cuviosului Părintelui nostru Sofian de la Antim, Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-ne pe noi!

Sfântul Cuvios Calistrat de la Timișeni și Vasiova

*Elev: Albei Florin,
Prof. Alexa Ana-Maria,
Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” Timișoara, Timiș*

După cum bine știm, anul 2025 a fost declarat „Anul omagial al Centenarului Patriarhiei Române” și totodată „Anul comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea”. Așadar, acest an este bogat atât în ani, prin cifra 100, dar și prin duhovnicii și mărturisitorii secolului al XX-lea.

Dacă vom urmări știrile, vom putea constata faptul că în calendarul ortodox avem mulți sfinți noi, recent canonizați, printre care chiar pe Cuviosul Calistrat de la Timișeni și Vasiova. Acest mare duhovnic și mărturisitor a lui Hristos, putând spune chiar un adevărat soldat, a trăit între anii 1900-1975. A fost un vestit preot misionar în părțile Banatului. Sfântul era de loc din Burdujeni, Suceava, iar cu chinovia din Mănăstirea Sihăstria. În anul 1942 a fost trimis cu misiune preotească în Banat, unde a clădit și a înnoit viața monastică de la Săraca, Partoș și Vasiova. Timp de 33 de ani, acest părinte a reprezentat o candelă veșnic aprinsă pentru călugării și credincioșii din părțile Banatului. În urma smereniei și blândeței pe care o deținea în inima sa și o emana celor din împrejur, a primit de la Dumnezeu darul vindecării și al izgonirii duhurilor necurate din oameni.

Iată deci, un model pentru noi toți, de smerenie, smerita cugetare, neîncetata rugăciune, împlinind astfel două cuvinte de-ale Sfântului Apostol Pavel, care zice: „Rugați-vă neîncetat” (1 Tesaloniceni 5:16-18) și „Deci, fie că mâncați, fie că beți, fie că faceți altceva, să faceți totul pentru slava lui Dumnezeu” (1 Corinteni 10:31). Acest mare sfânt, s-a dăruit întru totul Creatorului său, lăsându-l să-l modeleze, precum voiește Acesta, și astfel roada lucrării lui Dumnezeu și bineînțeles a părintelui Calistrat, a fost aceea de a scoate din părintele, un slujitor demn de a se numi copilul lui Dumnezeu. Veți întreba: „Care a fost aceea lucrarea părintelui Calistrat?” Truda acestuia, a fost aceea de a împlini voia lui Dumnezeu și de a se pune în slujba Lui și a oamenilor, în a-i ajuta ori de câte ori i se cerea ajutorul, devenind așadar un ascet și un luptător în același timp. Scopul Sfântului Cuvios Calistrat, era acela de a dobândi Duhul Sfânt, și totodată, el a semnat un lut, pe care divinitatea a putu să îl modifice, să îl solidifice și să îl certifice, precum ne învață Cuviosul Sofronie, și anume să ne lăsăm inima modelată de către Dumnezeu, iar Acela va sădi în noi tot ce este spre slava Sa. Suntem chemați să luăm aminte, și să trăim după poruncile lui Dumnezeu, așa cum a procedat părintele Calistrat. Suntem convinși de faptul că pe vremea sfântului, existau ca și în zilele de azi, și anume ispite și vicii, însă modul în care Cuviosul Calistrat, este formidabil. Prin acest lucru, ni se dovedește

faptul că oricine poate trece peste orice patimă și greutate. În mod imperios, trebuie să ne luăm armele necesare, precum un războinic ce se pregătește de război cu inamicul, așa și noi suntem datori să ne echipăm cu scutul și câmpul de forță împotriva lupilor, care nu sunt alții decât demonii.

Urmând cursul vieții Sfântului Cuvios Calistrat Boba, vom putea observa nu doar un model de smerenie și de ascetism, ci și de simplitate și de curăție lăuntrică și exterioară, pe care le-a menținut până la ultima clipă a vieții sale. Important este să ne extragem și noi seva bună și să o păstrăm întreaga viață, fără să îi dăm drumul vreodată. Trebuie să ne asemănăm cu sfinții care au păstrat și și-au păstrat starea de contemplație, cu privire la viața efemeră. Dacă vom atenta la un astfel de comportament duhovnicesc, vom putea dobândi bucuria întâlnirii cu Mântuitorul Hristos. Sfântul Calistrat, a reprezentat un pilon atât pentru Banat, cât și pentru întreaga lume ortodoxă, prin viața sa, și în ancompagnament cu aceasta, învățăturile sale, de înaltă clasă duhovnicească. Toate elementele pe care Părintele Calistrat, și le-a expus în povețele sale, precum și în viața sa, semnifică un mare punct de reper, pe care trebuie să le aplicăm și noi în activitățile noastre zilnice, reușind în acest mod să reducem și să diminuăm ura; patimile; vorbele spurcate și toate păcatele ce ne stopează și ne îngroapă, însă, de aceea Biserica a instaurat Sfântă Taină a Spovedaniei, pentru a putea să ne purificăm și să scăpăm întru totul de păcate.

În concluzie, să urmărim exemplul Sfântului Cuvios Calistrat Boba, un mare preot misionar și duhovnic, care s-a învrednicit de toată sfințenia pe care a primit-o în dar de la Dumnezeu, și ar trebui să fim recunoscători tuturor celor care au făcut posibilă trecerea acestui sfânt părinte în calendarele noastre, și totodată să îl avem ca pildă de sfințenie, curăție, ascultare și jertfă. Să ne asemănăm întru totul acestuia, urmându-i exemplul întru totul de viață sfântă și plină de învățături duhovnicești, reușind astfel să ne situăm pe scara virtuților și să ne învrednicim de îngerescul chip, lăsându-l pe Dumnezeu să își facă culcuș în inima noastră, precum a făcut odinioară Sfântul Cuvios Calistrat Boba.

Bibliografie:

- <https://www.scribd.com/document/341957185/arhim-sofronie-din-viata-si-din-duh-pdf>
- <https://www.bible.com/ro/bible/191/1TH.5.17-18.VDC>
- <https://basilica.ro/actul-de-proclamare-a-anului-omagial-si-comemorativ-2025/>
- <https://doxologia.ro/sfantul-cuvios-calistrat-de-la-timiseni-vasiova>

Rolul și lucrarea duhovnicului în viața Bisericii.

*Elev: Camciuc Răzvan,
Prof. Alexa Ana-Maria,
Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” Timișoara, Timiș*

Ce este duhovnicul?

După cum și numele îi zice, este persoana care se ocupă cu „treburile” duhului, cu cele duhovnicești. Este persoana care prin harul lui Dumnezeu a dobândit înțelepciunea și priceperea să călăuzească sufletul, duhul omului, către Dumnezeu. Este un bărbat care prin punerea mâinilor primește puterea de a lega și dezlega păcatele oamenilor precum oarecând Mântuitorul a dat apostolilor (Mt 16:19) și care mijlocește la îndreptarea celui rănit sufletește prin căderile lui, celui căzut între tâlhari, potrivnici oamenilor (diavoli).

Rolul duhovnicului este de a călăuzi spre Dumnezeu pe om, și tot el dă răspuns de lucrarea lui înaintea Domnului, dă răspuns pentru îndemnul și sfaturile date celor ce au cerut fie ele bune sau mai puțin bune. Duhovnicul este, după cum apostolul neamurilor, marele Pavel zice: v-am născut prin evanghelia cea propovăduită, este deci acela ce naște de-a doua oară pe om, îl naște spre viața cea adevărată, veșnică, duhovnicească, mijlocește la unirea cu Hristos a fiului său duhovnicesc după cum zice în rugăciunea de după spovedanie.

Acesta are lucrarea mare de a sfinți poporul credincios, de a-i fi pilda cu cuvântul, cu purtarea, cu dragostea, cu duhul, cu credința, cu curăția (1 Tim. 4:12). Și-a luat asupra-și datoria de a mijloci la sfințirea credinciosului, comunități chiar.

Ca părinte duhovnicesc are datoria de a crește omul din vârsta cea dintâi până la cea din urmă vreme, spre a se înfățișa sufletul fiului său desăvârșit înaintea Domnului. La fel ca părinții după trup ceartă și pedepsește pe copil așa și cel duhovnicesc are datoria de a muștra spre folos pe fiu după graiul apostolului (Evrei 12).

Cu adevărat viața Bisericii depinde de el.

Viața este susținută prin călăuzirea spre tot binele cum am scris mai sus, dar mai important este prin ce este întărit omul pentru a săvârși binele și a urma pacea (Ps 33) aceea merindă care dă puterea omului nu este decât Pâinea care s-a pogorât din cer (Ioan 6) Pâinea cea spre ființă (Rugăciunea Domnească) este Sfânta Împărtășanie. Viața Bisericii este viața care o duc oameni, mădularele trupului Bisericii, al cărui cap Hristos este (Col 1:18).

La noi în țară Biserica a avut mădularele vi încă de pe vremea apostolilor, apoi prin Sfinții care au urmat s-a continuat viața.

În primele secole mucenici și-au vărsat sângele spre a rodi în veacurile viitoare, după cum zicem în acatistul noilor Sfinți și mărturisitori din temnițe, au continuat cuvioși și clerici ținând flacăra ortodoxiei vie, au adus duhul isihiei și al filocaliei la noi în țară Sfinții Vasilie de la Poiana Mărului și cuviosul Paisie de la Neamț, viitorii Sfinți au urmat lor.

Sfinții nou canonizați au readus, după încercările comunismului de a risipi ortodoxia din România, duhul isihiei și al filocaliei. Duhovnici contemporani cum ar fi părintele Dumintru Stăniloae și Arsenie (Boca) s-au străduit să readucă în actualitate filocalia, cultura Biserici, după cum zicea părintele Rafail Noica, iubirea frumosului din filocalie a reajuns până la noi, din nou.

Isihia a reînviat prin părintele Sofian (Boghiu) și Sfântul Paisie de la Neamț, dintâiul într-un oraș a adus isihia prin rugul aprins, iar altul în pustie, au făcut din mănăstirile unde viețuiau locuri de linistire, căci în liniste se aud cuvintele Domnului, se descoperă Însuși Cuvântul Tatălui.

Jertfelnicia mucenicilor a fost săvârșită de cei din temniță, prin părintele Ilarion Felea de exemplu, care ne călăuzește spre Tabor. Părintele Ilie Lăcătușu ne întărește în nădejdea către Dumnezeu și Sfinți de asemea și în mărturisire numai gândindu-ne la minunea de la Canal; iar părintele Constantin Sârbu a primit harisma înainte-vederi ca marii Sfinți din trecut. Alții mulți pildă ne sunt, canonizați dar mai ales ne-canonizați, de credință, jertfelnicie, dragoste și nădejde. Cu așa duhovnici, călăuzitori și părinți zeci, sute poate chiar mii de suflete au ajuns și au să ajungă la desăvârșire, mădulare vii ale Biserici și continuatori ai tradiției Sfinților din veacurile trecute.

Cu adevărat „Minunat este Dumnezeu Întru Sfinți Săi!” (Ps 67:36)

Patriarhul Miron Cristea - Întregitorul și făuritorul idealului spiritualității românești

*Elev: Crăciunescu Lucas-Patrick,
Prof. Alexa Ana-Maria,
Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” Timișoara, Timiș*

Aflându-ne în ”Anul omogial al Centenarului Patriarhiei Române”, avem datoria moral-creștină de a ne aduce aminte de înaintașii noștri care au luptat pentru idealul unității de neam, reușind prin multă osteneală, prin jertfelnicie și prin dragoste, să înfăptuiască ceea ce noi astăzi numim cu demnitate Biserica Ortodoxă Română.

În acest context de o semnificație deosebită, se cuvine să ne îndreptăm atenția, respectul și prețuirea asupra personalității Preafericitului Părinte Patriarh Miron, primul patriarh al Sfintei noastre Biserici. Născut la 18 iulie 1868, în orașul Toplița, Ilie Gheorghe Cristea, pe numele său de miren, a crescut într-o familie de țărani români. A urmat cele mai înalte studii ale vremii, prin intermediul Institutului de Teologie din Sibiu, beneficiind chiar și de o bursă prin care a reușit să învețe la Facultatea de Litere și Filozofie a Universității din Budapesta (1891- 1895). Totodată, tânărul Ilie a fost un om de cultură, fiind jurnalist la ziarele Tribuna, Dreptatea, Gazeta Transilvaniei și redactor la revista Telegraful Român.

În ceea ce privește activitatea sa eclezială, reîntors la Sibiu, Ilie Cristea a devenit funcționar la Centrul metropolitan din oraș, întâi ca secretar eparhial, iar apoi având funcția de consilier metropolitan. A avut o activitate publicistică asiduă și meritorie, dovedindu-se a fi un bun administrator și organizator, îngrijindu-se chiar și de proiectul edificării frumoasei Catedrale Ortodoxe din Sibiu. În acest răstimp, a devenit și membru al clerului, iar ulterior a fost trimis și în monarhism, militând asiduu pentru emanciparea culturală a românilor.

Fiind remarcat de personalitățile vremii și apreciindu-se lucrarea sa deosebită a promovării identității de neam și de credință, ieromonarhul Miron a urcat în ierarhia bisericească, fiind ales la 21 noiembrie 1909 episcop al Caransebeșului. Din această demnitate, la sfârșitul primului război mondial, episcopul Miron a participat, alături de episcopul greco- catolic Iului Hossu, la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918, arătând astfel susținerea unității și a uniunii tuturor românilor.

În urma prestaței sale deosebite de la momentul Marii Uniri, arhiereul cetății Caransebeșului, a fost apreciat la nivel național, iar astfel ca recunoaștere a meritelor sale în procesul unificării, episcopul Miron a fost ales de Marele Colegiu Electoral, la 18 decembrie 1919, să ocupe

scaunul de mitropolit primat al Bisericii din România întregită. În această calitate , s- a îngrijit de definitivarea unificării ecleziale, prin întocmirea rânduielilor și așezămintelor fundamentale ale Bisericii românești unificate. Totodată, pentru aportul său cultural deosebit, la 7 iunie 1919, a fost ales membru de onoare al Academiei Române.

Odată cu ridicarea Bisericii Ortodoxe Române la rang de patriarhie, la 4 februarie 1925, întâi - stătătorul ei, mitropolitul primat Miron Cristea devine primul patriarh ale creștinismului ortodox românesc. În această calitate cu totul deosebită, marele Miron își continuă cu râvnă activitatea pastoral- misionară și social- filantropică, desfășurând totodată și o intensă lucrare culturală: revigorarea revistei Biserica Ortodoxă Română, înființarea la București a publicației eparhiale Apostolul(model pentru eparhiile din țară), a stăruit asupra importanței predicii, a susținut intensificarea învățământului religios, a reînființat seminarii și a pus bazele altor noi, a sprijinit activitatea filantropică prin crearea Fondului Milelor, a contribuit la strângerea legăturilor Bisericii Ortodoxe Române cu celelalte Biserici Ortodoxe surori, etc.

Așadar, urmărind traiectoria vieții Preafericitului Părinte Patriarh Miron, și conștientizând ostenele sale , putem afirma că de personalitatea se leagă o bună parte din întregirea neamului nostru și din întregirea neamului nostru și din făurirea idealului spiritualității românești, Preafericirea Sa fiind promotorul care astăzi ne face să sărbătorim cu solemnitate Centenarul Patriarhiei Române.

Bibliografie:

- ro.m.Wikipedia.org
- Gheorghe Vasilescu- ”Patriarhul Miron Cristea- Un luptător pentru unitatea neamului”.În Glasul Bisericii , revista oficială a Sinte Mitropolii a Munteniei și Dobrogei, anul LIV, nr.5-8, mai-august 1998, p.127-130
- Ion Rusu Abrudeanu- Înalt PreaSfinția Sa Patriarhul României Dr.Miron Cristea.Omul și faptele, I (București, 1929)
- Alexandru- Vlaiculescu Raluca- Faima și Înălțimea Patriarhului Miron Cristea, București ,2023, p.144

Rolul și lucrarea duhovnicului în viața Bisericii.

*Elevi: Popovici Timotei,
Prof. Alexa Ana-Maria,
Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” Timișoara, Timiș*

Duhovnicul joacă un rol esențial în viața spirituală a Bisericii Ortodoxe, fiind mult mai mult decât un simplu preot sau un conducător religios. De fapt, el este un ghid spiritual, un îndrumător al sufletului, care ajută fiecare credincios să își cultive viața duhovnicească și să înfrunte provocările vieții prin credință. Lucrarea duhovnicului este vastă și profundă, iar rolul său nu se limitează doar la administrarea tainelor sau la predica religioasă, ci și la îmbunătățirea și întărirea relației fiecărui credincios cu Dumnezeu.

Duhovnicul este în primul rand un îndrumător spiritual și un doctor sufletesc, acesta prin harul sau primit prin taina hirotessiei, punerea mâinilor, poate să îi îndrume pe credincios spre mântuire. El prin harul pe care-l primește ajută oamenii să își înțeleagă propriile slăbiciuni, pacate și încercări și le oferă sfaturi și îndrumări pentru a putea depăși toate încercările și a-și curăța sufletele ca să ajungă mai aproape de Dumnezeu.

Un aspect fundamental al lucrării duhovnicului este taina spovedaniei, prin care credincioșii își mărturisesc toate păcatele lor, lui Dumnezeu, duhovnicul fiind un martor al unor mărturisiri sincere și cu parere de rău. Duhovnicul nu trebuie să judece păcatele oamenilor, ci să fie martor mărturisirii acestora și să ofere iertarea de păcate de la Dumnezeu prin harul pe care acesta îl primește. Acest lucru nu este doar o formalitate religioasă, ci o lucrare profundă de curățire și întărire a sufletului. Duhovnicul are rolul de a ajuta pe oameni să înțeleagă adâncimea păcatului lor și necesitatea pocăinței sincere, dar și de a le reda pacea sufletească prin puterea harului sau atunci când le iartă păcatele.

Duhovnicul mai este și un învățator al cuvântului lui Dumnezeu, acesta predicând și învățând oamenii despre Dumnezeu prin întâmplări, El încearcă să îi învețe pe oameni despre bunătatea lui Dumnezeu, despre felul cum ar trebui oamenii să ajungă la o comuniune cu El. Duhovnicul este învățatorul și calauza noastră către mântuire. Acesta predica într-un mod accesibil și aplicabil în viața de zi cu zi a credincioșilor.

Duhovnicul este și pastorul nostru spiritual, așa cum un pastor are grija de oile sale, așa și duhovnicul. Într-o parohie acesta trebuie să aibă grija de fiecare dintre enoriașii în momentele mai grele pe care aceștia le au. Fie că este vorba de pierderea unei persoane dragi sau este un conflict

interior sau dacă aceștia trec printr-o perioada mai grea, duhovnicul trebuie să fie lângă fiecare în parte.

Dumnezeu, în vremuri de mari încercări, ridică oameni mari care să călăuzească poporul Său. În perioada dictaturii comuniste atee, marii noștri duhovnici, ca Părinții: Ilie Cleopa, Paisie Olaru, Arsenie Boca, Sofian Boghiu, Teofil Părăian, Arsenie Papacioc, Dimitrie Bejan, Iustin Pârvu, Gheorghe Calciu.

Unul dintre sfinții canonizați de către Sfântul sinod a fost Părintele Cleopa Ilie care a fost unul dintre marii duhovnici ai Moldovei, acesta mănăstir de dorința de a face bine, și-a dedicat întreaga viață rugăciunii și pocăinței, ajutând și pe alții să dobândească harul primit de la Dumnezeu. Acesta a fost ucenicul Sfântului Cuvios Paisie de la Sihăstria, din cauza stării precare de sănătate a starețului Ioanichie Moroi, în iunie 1942, a fost numit egumen interimar. Doi ani mai târziu a fost hirotonit ierodiacon, apoi ieromonah; la 23 ianuarie 1945 este hirotonit ieromonah de către episcopul Galaction Cordun, pe atunci stareț al Mănăstirii Neamț. După această dată este numit oficial egumen al Schitului Sihăstria. După aceasta părintele a fost nevoit să fugă de trei ori în munți din cauza regimului comunist care-l căuta.

A pustnicit cinci ani, după care s-a întors la Sihăstria, în anul 1964, ca duhovnic al obștii, unde a povățuit și a predicat neobosit, cu multă dragoste atât călugări, cât și mireni, timp de 34 de ani. În data de 6 august 1987 Părintele Cleopa devine nașul de călugărie al Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, pe atunci teologul Daniel-Ilie.

Acesta a trecut la cele veșnice în data de 2 decembrie 1998.

Un alt sfânt canonizat de către sfântul sinod a fost Sfântul Cuvios Paisie de la Sihăstria, acesta a fost un mare părinte duhovnicesc al bisericii Ortodoxe Române în secolul al XX-lea.

S-a născut în 20 iunie 1897 în satul Stroiești, Botoșani, primind la botez numele de Petru. În anul 1921 a intrat în obștea Schitului Cozancea – Botoșani, iar un an mai târziu a fost tuns în monahism cu numele de Paisie. În ziua de 14 octombrie 1943 a fost hirotonit diacon, iar preot în 4 aprilie 1947. În perioada 1947-1948 a fost egumen al schitului.

În 1948 s-a retras la Mănăstirea Neamț. Între anii 1949-1953 a viețuit la Mănăstirea Slatina-Suceava, iar din 1954 a revenit la Sihăstria. Între 1972-1984 s-a nevoit la Schitul Sihla, iar ultimii ani în chilia sa de la Sihăstria.

A trecut la cele veșnice în 18 octombrie 1990.

Printre marii duhovnici ai secolului XX se afla și Sfântul Cuvios Arsenie de la Prislop, acesta a fost stareț la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus și, apoi, la Mănăstirea Prislop. Datorită personalității sale, fiind un mare duhovnic și un bun povățuitor mii de credincioși veneau să-l asculte. Sfântul Arsenie a fost unul dintre mărturisitorii din temnițele comuniste, fiind dus la Canal și închis la Securitatea din Brașov, la Jilava, București, Timișoara și Oradea.

Un alt duhovnic foarte iubit a fost Părintele Iustin Pârvu, acesta este o personalitate marcantă a spiritualității ortodoxe. Între anii 1974 și 1989, părintele a fost preot slujitor și duhovnic la

Mănăstirea Bistrița, lângă Piatra Neamț, unde i-au stabilit domiciliul forțat autoritățile comuniste, sub supraveghere. Aici a început să fie căutat de credincioși pentru spovedanie și sfaturi duhovnicești, și s-a îngrijit cu multă dăruire de fiecare om care și-a deschis sufletul în fața lui. A trecut la Domnul pe 16 iunie 2013 și a fost înmormântat la mănăstirea Petru Vodă, unde a slujit ca stareț și duhovnic mai bine de 20 de ani.

Duhovnicii au un rol foarte important în viața bisericii deoarece acesta sunt puntea de legatura dintre om și Dumnezeu, aceștia sunt și învățatori și doctori spirituali care pot tămădui orice boala sufletească. Cu ajutorul acestora noi oamenii de rând putem să reușim să trecem peste necazurile care ne apar în viața, având ca unguent sfaturile și cuvintele pe care ni le spun duhovnicii la spovedanie noi putem să ne liniștim sufletește și să ajungem să ne cunoaștem pe noi înșine.

Părintele Cleopa – exemplu de urmat

*Elev: Romanică Nicole-Nadine,
Prof. Alexa Ana-Maria,
Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” Timișoara, Timiș*

Țara de sus este partea de nord a Moldovei care a primit acest nume din vremea Principatului Moldovei care era împărțit în două părți culturale și geografice. Dintotdeauna Moldova a fost ținut plin de cultură și de spiritualitate. După cum bine se știe mare parte din scriitorii, pictorii și compozitorii ai româniei provin din această vatră culturală și tot la fel de bine știm că latura spirituală a poporului român își găsește de asemeni rădăcinile în această parte a țării. În Moldova se găsesc una dintre cele mai vechi mănăstiri care sunt de o frumusețe rară și în care de-a lungul timpului au trăit preoți duhovnici de-o înaltă înțelepciune care au ridicat spiritualitatea poporului român, am putea spune că la nivel de artă. Una dintre aceste sfinte fețe duhovnicești.

Părintele Cleopa vine dintr-o localitate botoșăneană, dintr-o familie numeroasă, de țărani harnici și credincioși. A urmat școala în satul său natal, iar apoi a fost ucenicul schimonarhului Paisie Olarul, care pe atunci era pustnic la Schitul Cozancea. La 19 ani, Părintele Cleopa intră în obștea Schitului Sihăstria după cum el însuși își spunea cu smerenie aici și-a făcut „Școala de călugărit și teologie”. În acest schit Părintele a citit zeci de cărți fundamentală în formarea sa și a învățat să iubească și mai mult creația lui Dumnezeu. Ani de liniște pe care părintele dorea să și le petreacă în rugăciune și pocăință au fost risipiți de comuniști care au început să-l urmărească, astfel, părintele s-a retras în munți și a pustnicit vreme de vreo zece ani, apoi întorcându-se la Mănăstirea Sihăstria a cărui stareț a fost o vreme de câțiva ani. Părintele Cleopa a fost întotdeauna de dorința de a face bine și și-a dedicat întreaga viață rugăciunii și pocăinței dar și ajutând pe mulți să dobândească harul primit de la Dumnezeu, precum a ajutat și mulți creștini să își întărească credința de aceea a fost numit de către Părintele Patriarh Daniel „Dar a lui Dumnezeu lăsat poporului român”. Părintele Cleopa a uimit mereu prin simplitate și profunzime. Una din învățăturile lui despre care își amintesc toți care l-au cunoscut „răb-dare, răb-dare, răb-dare”. În urma părintelui care a trecut în cele veșnice în anul 1998, au rămas numeroși ucenici în biserica ortodoxă, dar și sute de credincioși a căror viață sa schimbat după ce l-au cunoscut. Cărțile despre viață și scrierile duhovnicești pline de înțelepciune au fost traduse în zece limbi.

Părintele Cleopa nu a fost doar o cunoscută față bisericească, ci a fost cu adevărat un slujitor a creației lui Dumnezeu, el închinându-și întreaga sa viață rugăciunii și pocăinței dar mai ales a sădit în sufletul multora puterea de ași întoarce fața către divinitate, chiar și astăzi prin scrierile sale înțelepte ajută multă lume să își găsească pacea sufletească.

Rolul și lucrarea duhovnicului în viața Bisericii

*Elev: Straca Mihail,
Prof. Alexa Ana-Maria,
Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” Timișoara, Timiș*

Hristos Duhovnicul este omul ales de Dumnezeu dintre oameni, prin care lucrează Duhul Sfânt, asupra celorlalți oameni, dacă este viu și lucrător Duhul Sfânt în viață sa personală. Duhovnicul este dator să săvârșească o lucrare duhovnicească proprie și continuă pentru a putea fi pildă de viață creștină și a putea da sfaturile și îndemnul potrivit pentru îndreptarea duhovnicească a ucenicilor săi și a fi „un martor” al mărturisirii celor care vin să primească eliberare.

Preotul duhovnic are puterea de a ierta păcatele oamenilor de la Însuși Mântuitorul Iisus Hristos, Cel care, după slăvita Sa Înviere din morți, a dăruit Apostolilor această putere și suflând asupra lor le-a zis: „Luați Duh Sfânt, căora veți ierta păcatele se vor ierta și căora le veți ține, ținute vor fi” (Ioan 20, 22 – 23). Apostolii au transmis mai departe prin punerea mâinilor, ucenicilor lor, episcopilor, iar aceștia mai departe, neîntrerupt, tuturor episcopilor din toate timpurile și locurile, puterea iertării, putere ce dăinuie până astăzi și va dăinui până la sfârșitul veacurilor în Biserica cea „Una, Sfântă și Sobornicească”.

Duhovnicul e omul care se străduiește să nu mai trăiască după trup, ci, se lasă condus de Duhul lui Dumnezeu. Părintele duhovnicesc este cel care păstrează legătură spirituală cu episcopul de la care a primit binecuvântarea de a spovedi, de a fi „părinte” pentru alții și în același timp este și „fiu duhovnicesc” al Bisericii, în ascultare de Biserică.

Duhovnicul are rolul de a călăuzi duhovnicește de creștini. Așa cum e nevoie de un povățuitor, de un învățător, de un instructor, ca să înveți să scrii, să conduci o mașină, să înoți, așa e nevoie și în viața duhovnicească de un povățuitor.

Cei care nu au un duhovnic, un părinte duhovnicesc, cei care nu sunt în ascultare, se rătăcesc, se încurcă în propria pricepere. Sfântul Apostol Pavel spune: „Ascultați pe mai-marii voștri și vă supuneți lor, fiindcă ei priveghează pentru sufletele noastre, având să dea de ele seamă...” (Evrei 13,17).

Un Sfânt Părinte a rostit cândva cuvintele: „Fără duhovnici nu ne putem sfinți viața pe pământ. Îi vei găsi în Biserică, unde Duhul Sfânt îi pune să îndrume turma lui Hristos. Roagă-L pe Domnul să-ți dăruiască un duhovnic bun la vreme potrivită, care-ți va spune un cuvânt mângâietor chiar și fără să-i ceri. Duhul lui Dumnezeu îl va învăța ce se cuvine să-ți spună și vei auzi de la el ceea ce este plăcut lui Dumnezeu.”

Duhovnicul e asemeni unui medic care trebuie să dea un diagnostic și un medicament necesar și potrivit pentru vindecare. Preotul duhovnic e cel care îi trezește din adormire pe fii duhovnicești și îi îndreaptă pe calea adevărată a cunoașterii și trăirii. El e cel care îl ajută pe „păcătos” să se apropie de Hristos, să conștientizeze apartenența la Dumnezeu, ca fiu al Tatălui ceresc prin har și frate întru Hristos Iisus.

Duhovnicul e dator să fie pildă pentru ucenicii săi, să dobândească o bună formare teologică, să practice o viață creștinească virtuoasă, să dea dovadă de înțelepciune și tact pastoral și duhovnicesc. Acestuia îi revine obligația de ai învăța pe credincios să-și mărturisească păcatele din proprie inițiativă, fără a aștepta să-i fie adresate multe întrebări. În scaunul de spovedanie, preotul este cel care vindecă, cel care tămăduiește, iar nu cel care judecă, cel care osândește.

Părintele spiritual nu doar că are influență asupra celui care se smerește în scaunul de spovedanie și poate arăta drumul pe care să-l urmeze în viață, ci este și cel care influențează viața bisericii, în general. Duhovnicii iscusiți dau naștere unor fii duhovnicești integri, morali, unor „mădulare vii ale bisericii”, ale comunității din care fac parte. Duhovnicul e cel care dă direcția, arată calea spre Hristos celor care doresc să-L urmeze, celor ce vor să lase păcatul și să îmbrățișeze virtutea, celor ce vor să se lepede de diavol și să se unească cu Hristos.

În vederea alegerii unui duhovnic, creștinul are libertate deplină. Dar cu toate acestea creștinul e dator să se roage lui Dumnezeu să-i trimită un duhovnic bun, care să-l povățuiască spre mântuire. Un duhovnic este cu atât mai bun pentru om, cu cât îl ajută să scape mai repede și definitiv de patimi și îl ajută pe penitent să crească duhovnicește. Pe calea mântuirii duhovnicul este povățuitorul nostru. Duhovnicii buni nasc ucenici buni, dar nu e exclus nici invers, după cum spune părintele Rafael Noica.

Fiecare duhovnic este imaginea lui Hristos, iar ucenicul este dator să-l asculte, să-l cinstească. De duhovnic nu se poate lipsi nimeni, e esențial pentru a fi viu duhovnicește. În tradiția Bisericii, calitatea de părinte spiritual este superioară celei de părinte trupesc, după cum și viața în Hristos este superioară celei pământești.

În concluzie, putem spune că un om fără duhovnic este precum un orfan. Legătura cu duhovnicul nu e separată, ci față către față. Un duhovnic se judecă după calitatea fiilor duhovnicești. Trebuie să vedem duhovnicul ca pe un prieten al lui Dumnezeu de care avem absolută nevoie ca să ajungem și noi prieteni ai Lui.

Bibliografie:

- Danion Vasile - Duhovnicul. Rugaciunea. Postul, editura Areopag, București, 2020;
- Pr.Alexandru Torik – Mic ghid pentru creștinul începător, editura Sophia, București, 2021;
- Sfânta Scriptură, editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2023;
- www.Doxologia.ro
- www.ZiarulLumina.ro

Sfântul Părinte Paisie Olaru - Duhovnicul

*Elevi: Crauciuc Georgiana, Hăisan Petruța,
Prof. Chelariu Cristina,
Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, Botoșani*

Părintele Paisie Olaru s-a născut la 20 iunie în 1897 în satul Stroești, comuna Lunca, județul Botoșani, fiind ultimul din cei 5 copii ai familiei Ioan și Ecaterina Olaru, singurul care a luat chipul îngeresc al călugăriei. Numele de la botez este Petru, tatăl său era pădurar iar mama sa era casnică.

Cuviosul și de Dumnezeu purtătorul Părintele nostru Paisie de la Sihăstria s-a născut în anul 1897, la 20 iunie, în satul Stroești din ținutul Botoșanilor, în familia bine credincioșilor creștini Ioan și Ecaterina Olaru, care au fost binecuvântați de Dumnezeu cu zece copii.

Fiind născut în preajma praznicului Sfinților Apostoli Petru și Pavel, pruncul a primit la botez numele Petru. A urmat școala primară în sat, fiind, în fiecare an, întâiul dintre colegii săi și primind ca premiu cărți cu Viețile Sfinților, care l-au făcut să îndrăgească viața monahală.

În octombrie 1921, la vârsta de 24 de ani, a intrat în obștea Schitului Cozancea, din apropierea satului natal. Aici a deprins rugăciunea, ascultarea, smerenia și dragostea de aproapele, arătându-se dintru început sânguincios în ajutorarea celor din obște și a tuturor pelerinilor.

Nu după mult timp, s-a învrednicit de dorita schimă a călugăriei, fiind tuns în monahism la 9 iunie 1922, primind numele Paisie. Încă din primii ani de mănăstire a fost recunoscut ca un iscusit povățuitor de suflete, căutat de mulți credincioși. Unii dintre aceștia au ucenicit pe lângă el și au sporit foarte mult în viața duhovnicească, printre ei numărându-se și fratele Constantin Ilie, viitorul Arhimandrit Cleopa.

În anul 1931, iubind foarte mult viața de liniște, Cuviosul Paisie a ridicat în pădurea din apropierea schitului o mică chilie cu un paraclis de lemn, unde se retrăgea adesea, nevoindu-se în post și rugăciune. Din această vreme, a fost cunoscut cu numele de Părintele Pustnic.

În anul 1933, a luat asupra sa o rânduială de viață și mai aspră, îmbrăcând schima cea mare. În anul 1943, la 14 octombrie, a fost hirotonit ierodiacon, iar ieromonah la 4 aprilie 1947 și, apoi, numit egumen al Schitului Cozancea, pe care l-a condus aproape un an de zile. În anul 1948, a primit binecuvântarea să se retragă la Mănăstirea Sihăstria, un loc mai pustnicesc de nevoiță, unde era stareț ucenicul său din tinerețe, Cuviosul Cleopa Ilie, și unde se păstrau tradițiile moștenite de pe vremea Sfântului Paisie de la Neamț.

Blând și smerit întru toate, Cuviosul Paisie a fost rânduit să povățuiască și să mărturisească pe credincioșii care veneau în număr tot mai mare la Sihăstria, atrași de viața aleasă a Părintelui

Pustnic. În anul 1949, Cuviosul Paisie l-a urmat pe ucenicul său, Cuviosul Cleopa, la Mănăstirea Slatina din județul Suceava, unde acesta fusese numit stareț.

A intrat în mănăstire în anul 1921 la schitul Cozancea, al cărui stareț era Vladimir Bodescu. Arhimandritul Cleopa Ilie spunea: „Îl cunosc pe Părintele Paisie din anul 1924, când pășteam oile cu frații aproape de schitul Cozancea – Botoșani. El ne-a fost povătuitor duhovnicesc la toată familia noastră. A venit la mănăstire în anul 1921, după ce s-a întors de pe frontul din Ungaria. Când era în război s-a rugat lui Dumnezeu zicând: «Doamne, dacă mă scapi cu viață de pe front, călugăr mă fac!». Și l-a scăpat Dumnezeu cu viață. Statul le-a dat celor ce au luptat în război câte 5 hectare de teren, iar Părintele Paisie a împărțit pământul la ceilalți patru frați mai mari decât el, căci au fost cinci frați, și s-a dus la schitul Cozancea.”

A fost călugărit în anul 1922: „Călugăria mea a fost în anul 1922, vara, în iunie; dar a fost prea pripită, căci m-am călugărit pe caz de boală. Starețul meu de atunci, Protosinghelul Vladimir Bodescu, m-a tuns cu mâinile lui, schimbându-mi numele din Petru în Paisie.”

La început a făcut trei ani ascultare la bucătărie, căci era foarte smerit, tăcut și ascultător. Apoi a fost paracliser multă vreme la biserică și a avut duhovnic pe un părinte blând și iscusit, ieromonahul Calinic Șușu care l-a deprins cu nevoința călugărească. La Cozancea, Părintele Paisie avea o chilie cu câteva încăperi. Călugării îl iubeau mult pentru că pe toți cei bolnavi și bătrâni îi îngrijea cu toată dragostea, îi cerceta la chilie, le ducea de mâncare, apoi preotul să-i împărtășească și stătea lângă ei în ceasul morții. Apoi îi însoțea până la cimitir și le tămâia mormântul 40 de zile, după rânduială. „Dacă ar fi să scriu despre sfârșitul frumos al tuturor călugărilor pe care i-am îngrijit, aș face o carte întreagă”, spunea el.

A făcut școală primară în sat, dar pe atunci în sat se făceau numai 3 clase, micuțul Petru fiind premiant în toți cei 3 ani. La premiere a primit cărți religioase. Încă din copilărie, era atras de Biserica, de rugăciuni și de liniștea sufletească. Apoi a intrat în armată pentru a-s face stagiul militar, luând parte și la primul război mondial, timp în care s-a rugat lui Dumnezeu să-l scape, dorind să se facă călugăr. Scăpând cu viața, statul l-a răsplătit pentru participarea la război și i-a dat 5 hectare de pământ, pe care el le-a împărțit fraților mai mari. În anul 1921 a intrat în obștea schitului Cozancea Botoșani, unde s-a nevoit timp de aproape 30 de ani. În 1933 s-a făcut schivnic: „Gândul și dragostea de liniște, de mai multă rugăciune, m-au îndemnat în anul 1933 să primesc marele și îngerescul chip, adică schima mare, cu scopul de a-mi îndrepta viața și ca un fel de pregătire duhovnicească pentru pustiile sihăstrești, unde doream să mă retrag.”

A fost hirotonit diacon în 1943, iar în 1947 preot și duhovnic de către episcopul Valerie Moglan. „Diacon am fost hirotonit în anul 1943, iar preot și duhovnic în anul 1947 de episcopul Valerie Moglan, când, din nefericire, am fost numit și egumen la Schitul Cozancea. Că, fiind trimis la Mitropolie cu niște jalbe, am fost hirotonit fără voia mea preot și m-am întors înapoi stareț. Atunci am fost nevoit să-mi las chilia din pădure și să cobor în mănăstire. Adică am dat liniștea și pacea inimii pe tulburare.”

A fost egumen la Cozancea șase luni. Dar, ivindu-se unele neînțelegeri în obște, părintele a cerut să fie primit în obștea Mănăstirii Sihăstria, după 27 de ani cât s-a nevoit la schitul Cozancea. A primit o chilie aproape de biserică și a fost numit duhovnicul întregii obști. Spovedea zi și noapte călugări și mireni. Lumea îi zicea „pustnicul”, „unde este pustnicul?”, „mergem la pustnicul de la Sihăstria!”. Nu avea timp nici să mănânce.

În toamna anului 1949, treizeci de călugări din obștea Sihăstriei, în frunte cu starețul lor, Părintele Cleopa, sunt trimiși la Mănăstirea Slatina cu misiunea de a reorganiza și revigora mănăstirea. Ca duhovnic, Părintele Paisie îl urmează pe Părintele Cleopa la Mănăstirea Slatina, întărind foarte mult obștea și povățuind credincioșii care începuseră să vină în număr mare. A stat la Slatina cam patru ani. Se ocupa numai cu duhovnicia, permanent spovedea călugări și mireni. De acolo s-a dus câteva luni și la schitul Rarău, care depindea tot de Slatina.

În primăvara anului 1953 s-a retras din nou la Sihăstria, unde avea mai multă liniște sufletească. Îi plăcea locul acesta retras de lume și mai ales la Sihla, unde s-a nevoit Sfânta Teodora. Între anii 1972-1985 Părintele Paisie a fost rânduit să întărească viața duhovnicească la Schitul Sihla. De mult voia părintele să se liniștească în locurile unde a sihăstrit Cuvioasa Teodora și alte sute și mii de sihaștri. În acest loc de pocăință și de întâlnire cu Dumnezeu, Părintele Paisie Olaru și-a înmulțit nevoințele. Toți ucenicii săi de atunci vorbesc despre rugăciunea sa neîncetată, la care se adăugau privegherea neconținută, postul și înfrânarea sa dintotdeauna, toate acestea împletite cu dragostea, smerenia și blândețea sa desăvârșită.

Părintele Cleopa Ilie îl descrie așa: „Părintele Paisie a fost sfetnicul meu cel mai bun în viață de când eram copil și până când s-a dus la Domnul, în toamna anului 1990. Oricând aveam câte un necaz sau eram la o grea încercare în viață, mă duceam la chiliea lui și îi ceream sfatul sau în scris îl întrebam ce să fac și el îmi trimitea câteva rânduri și urmam cuvântul lui. Așa era Părintele Paisie: smerit, tăcut, blând, înțelept la cuvânt, foarte milostiv și iubitor de aproapele. Întotdeauna căuta pacea cu toți și iubea liniștea. Nu-i plăcea să trăiască între mulți și își ascundea viața și nevoința. Nimeni nu știa cum se roagă în chilie, ce lucrare are mintea și inima lui, cât stă la masă și cât se odihnește. Pe lângă liniște, iubea mult și fiii săi duhovnicești pe care îi primea la spovedanie la orice oră din zi și din noapte și purta mare grijă de mântuirea lor. El nu era aspru la canoane, că ținea cont de așezarea sufletească a fiecăruia și era blând cu toți, precum spune Sfântul Efrem Sirul că «chipul aducerii la pocăință este numai al blândeții». Cu iertarea, cu răbdarea și blândețea lui a câștigat multe mii de suflete, jertfindu-se pe sine pentru alții. Uneori bătrânul dădea și acest sfat, cum ne învață Însuși Domnul nostru Iisus Hristos: «Cel ce va răbda până la sfârșit, acela se va mântui». Or, Părintele Paisie a răbdat toate ispitele și necazurile pământești până la sfârșit, mai ales ultimii patru ani de suferință la pat până când și-a dat sufletul în mâinile lui Hristos.”

La 18 octombrie 1990, Ieroschimonahul Paisie Olaru, în vârstă de aproape 94 de ani, trece la cele veșnice. Este înmormântat în cimitirul mănăstirii Sihăstria, alături de el fiind înmormântat 8 ani mai târziu și Părintele Cleopa Ilie.

La 9 iunie 1922 a fost tonsur în monahism ca schimonah, primind numele de Paisie. Dorul de viața pustnicească pe care-l avea din tinerețe s-a aprins mai tare în urma vizitei pe care a făcut-o în mănăstirea din Munții Neamțului, între care și Sihla, împregiurimile cărei a întâlnit mulți pustnici. Cuprins de acest dor, prin anul 1930 a venit la Sihăstria, cerând să fie primit în obștea mănăstirii sau să se retragă la Schitul Sihla. Ne având însă binecuvântarea egumenului său de la Cozancea, starețul Sihăstriei, Protosinghelul Ioanichie Moroi, nu îl primește.

În anul 1943, la 14 octombrie, a fost hirotonit diacon, iar la 4 aprilie în 1947 a fost hirotonit preot și apoi numit egumen al Schitului Cozancea pe care l-a condus aproape un an de zile. În anul 1948 s-a retras la Mănăstirea Sihăstria din județul Neamț, ca duhovnic.

Între anii 1949-1953, a viețuit la mănăstirea Slatina din județul Suceava, ca duhovnic, stareț fiindu-i părintele Cleopa. În primăvara anului 1954 a revenit la mănăstirea Sihăstria ca duhovnic al întregii obști.

Între anii 1972-1984 s-a nevoit la Schitul Sihla ca sihastru desăvârșit, avându-și chilia aproape de peștera, Sfintei Teodora. Se ruga, postea și spovedea zilnic mireni și călugării, ajungând cel mai renumit și căutat duhovnic din țară. În toamna anului 1986 a revenit în obștea Mănăstirii Sihăstria, dar și-a fracturat piciorul drept și astfel a rămas imobilizat la pat, în chilia sa, până la sfârșitul vieții. Pe lângă acesta, s-a îmbolnăvit de cataractă la ambii ochii și și-a pierdut auzul în bună parte.

În noaptea de 18 octombrie din 1990 părintele Paisie Olaru și-a dat sufletul în mâinile lui Hristos. Părintele Paisie avea mulți ucenici pe care îi spovedea și îi îndruma. Unul dintre ucenici săi Părintele Constantin Cătană mărturisește că purta în inimă o dragoste atât de mare, în cât știa să înțeleagă pe fiecare. Marele cuvios, care acum este în lumina cerului tot la fel de blând și de smerit, purta în inima o dragoste atât de mare în cât știa să înțeleagă pe fiecare; pe omul simplu și chiar pe intelectualii slabi în credință.

Părintele nu judeca pe nimeni, și spunea creștinilor care venea la chelia lui că judecata e a lui Dumnezeu. Marele Iersochimonoh avea răbdare cu fiecare, căci prudența și blândețea sunt cele mai frumoase podoabe ale slujitorului lui Hristos și el știa că îi va fi răsplătit la ziua judecății de obște.

Părintele Paisie Olaru era foarte bun prieten cu părintele Ilie Cleopa stareț la mănăstirea Sihăstria. Pe mine m-a impresionat această povestioară pe care a dat-o monahilor care au fost dați afară din mănăstire în anii 1960. Pe mine m-a impresionat această povestioară pe care a dat-o ca pilda monahilor când au fost dați afară din mănăstire pe vremea comunismului în anii 1960 spunând; „Un țăran se ducea în Deva la țară și avea în mână o găleată. A văzut că vine ploaia, ce să facă el acum în câmp deschis nu era niciun adăpost, ce să fac eu că mă uda learcă. Se uita în stânga și în dreapta și nu vedea nici o posibilitate ca să scape de ploaie. Atunci ce sa gândit el, ei n-ar să mă ude ploaia asta sa dezbrăcat de toate hainele și le a pus în găleată și a răsturnat găleata cu gura în jos și s-a pus pe ia. Și el s-a pus pe găleată și la plouat bine și a făcut o baie frumoasă după ce sa terminat ploaia

sa îmbrăcat cu hainele uscate și-a continuat drumul”. Povestirea relatată de părintele Simione Zaharia.

Așa sfătuia să facă monahi pe vremea prigoanei comuniste să fie răbdători și multă rugăciune și nădejde la Dumnezeu. Părintele spovedea la ori ce oră de zi sau de noapte, nimeni nu știa când dormea și îi plăcea foarte mult să lucreze pământul din grădină.

Spre sfârșitul vieți sale Sfântul Paisie Olaru ne îndeamnă sa ajungem până la ușa Raiului „, Dar când te-ai văzut la ușă cu amândouă mâini ți de clampa uși și spui ușa milostiviri deschide-te și atunci ne deschide...” (Înregistrarea video a părintelui Paisie Olaru). Să ne punem toată nădejdea în Dumnezeu și să ne rugăm neîncetat. Părintele Paisie Olaru le spunea tuturor „, Un colțișor de Rai să îți de-a Dumnezeu”.

Sfântul cuvios Paisie de la Sihăstria și Sfântul cuvios Cleopa de la Sihăstria vor fi canonizați anul acesta , anul curent 2025 fiind cinstiți pe data de 2 decembrie.

Sfinte Părinte Paisie roagă-te bunului Dumnezeu pentru noi păcătoși. Amin!

(Din cartea Părintele Paisie Olaru- În cer cu îngerii și pe pământ cu oameni de părintele Constantin Catană de la Mănăstirea Văratec și din siteul ; https://youtu.be/u_HXiMca-X0?si=xWc7TTcieOltFQ3I)

Mitropolitul Dosoftei - o viață în slujba cuvântului

*Elev: Vert Georgiana,
Prof. Canae Iuliana,
Colegiul Național Pedagogic „Spiru Haret” Focșani, Vrancea*

În Țara de Sus, spațiu privilegiat, de o bogăție culturală inestimabilă, s-a născut, a trăit și a lucrat Mitropolitul Dosoftei, unul dintre cărturarii cei mai luminați și mai legați de poporul român. S-a născut în anul 1624 la Suceava, de sărbătoarea Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir (26 octombrie), primind numele Dimitrie Barila. A avut parte de o educație aleasă, mai întâi la școlile din Moldova, iar apoi la Liov. Un prim portret al mitropolitului, concis, însă extrem de sugestiv, îl găsim în letopisețul lui Ion Neculce: „Acestu Dosofteiu mitropolit nu era om prostu de felul lui. Și era neam de mazâl, prè învățat, multe limbi știè: elinește, lătinește, slovenește și altă adâncă carte și-nvățătură, deplin călugăr și cucernic, și blând ca un miel. În țara noastră pe ceasta vreme nu era om ca acela.” Cronicarul îi evidențiază personalitatea complexă, cultura solidă, precum și spiritul unic în contextul spațiului românesc, de atunci și de acum.

Renumele Mitropolitului Dosoftei depășește granițele țării. Într-o scrisoare din 16 decembrie 1679, patriarhul Moscovei, Ioachim, îl compara ca înțelepciune cu Moise și ca iubire de adevăr, cu Solomon. Cercetătorii vieții și operei cărturarului au scos în evidență rolul de neobosit apărător al ortodoxismului, nu numai în spațiul românesc, dar și în Ucraina sau Rusia.

Secolul al XVII-lea, în care a trăit și a creat mitropolitul, a fost unul de mari transformări pentru Țările Române. Pe plan politic, Moldova era prinsă între influențele marilor puteri (Imperiul Otoman, Polonia și Rusia), iar pe plan cultural, se afla la răscruce, între tradiția slavonă și necesitatea afirmării unei identități naționale prin limba proprie. În acest context, Mitropolitul Dosoftei a jucat un rol esențial în promovarea limbii române. Dacă predecesorii săi, precum Coresi, începuseră timid să tipărească texte în română, Dosoftei a mers mai departe, realizând traduceri sofisticate și demonstrând că limba română poate fi folosită nu doar în comunicarea cotidiană, ci și în literatură, teologie și administrație.

Prin contribuțiile sale la traducerea textelor religioase, prin versificarea Psaltirii și promovarea tiparului, el nu doar că a îmbogățit patrimoniul cultural al Moldovei, dar a influențat profund direcția pe care avea să o urmeze limba și literatura română. Lucrările sale sunt considerate astăzi piloni ai culturii române: Psaltirea în versuri, Preacinstul Acatist și Paraclisul Precistii, Dumnezeuasca liturghie, Psaltirea de-nțăles, Molităvnic de-nțăles, Viața și petrecerea svinților și Parimiile preste an.

Una dintre cele mai importante opere ale lui Dosoftei și, poate cea mai cunoscută, este Psaltirea în versuri (1673). Aceasta este prima carte de poezie cultă scrisă în limba română și reprezintă o capodoperă a literaturii religioase. Prin această lucrare, Dosoftei nu doar că a tradus psalmii biblici, ci i-a transpus într-o formă poetică, respectând ritmul și rima. Acest lucru a demonstrat flexibilitatea și frumusețea limbii române, dovedind că poate fi utilizată în creații literare complexe. În ciuda imperfecțiunilor inerente – prozodice și de limbaj – lucrarea reprezintă un moment extrem de important în dezvoltarea limbii române, prin contribuția sa la îmbogățirea vocabularului, precum și prin încercarea îndrăznească a autorului de a supune un text amplu necesităților versificației. Criticul Nicolae Manolescu evidențiază acest aspect în Istoria critică a literaturii române: „Cel mai mare merit al lui Dosoftei acesta și este: de a fi oferit în Psaltire, pe neașteptate, întâiul monument de limbă poetică românească”. Având ca model versul popular, psalmii traduși devin muzicali, armonioși, aproape de sufletul românului. Multe texte au intrat în mentalul colectiv, devenind, de exemplu, cântece de stea. În psalmul 64, se conturează o notă specific românească, amintind de plugușorul tradițional: „Să rodească siacără bogată,/ În ploi bune viasele să crească/ Vipturile, și să mulțască/Anul cu cunună-l nărociaște.”

Pe lângă valoarea artistică, Psaltirea în versuri va avea și un rol didactic și religios. Într-o vreme în care majoritatea populației era analfabetă, versificarea psalmilor îi făcea mai ușor de memorat și recitat, facilitând răspândirea învățăturilor biblice.

Activitatea lui Dosoftei este asemănătoare cu cea a contemporanului său, Miron Costin, cu care era prieten. Și el dorea o colaborare a creștinilor (moldoveni, poloni, ruși), menită să oprească expansiunea otomană, dar nu avea în această privință tactul diplomatic și răbdarea lui Miron Costin. În 1679, Gheorghe Duca primește din partea turcilor misiunea de a mijloci pacea cu rușii. Profitind de prilej, Dosoftei trimite la Moscova două scrisori, una adresată lui Nicolae Milescu, alta patriarhului Ioachim, cu rugămintea de a-i expedia un teasc de tipografie cu litere. Cererea i-a fost îndeplinită, după cum rezultă din versurile de mulțumire tipărite în cartea Parimiile preste an (1683): „C-am năzuit și noi la svinta lui față,/ Primitu-ne-au bine ruga cu dulceață./Din patrierșie datu-ne-au tipare,/ Sufletească treabă, și bine ne pare.” Cu aceste slove a tipărit Dosoftei la mitropolia din Iași, în românește, principalele cărți necesare serviciului liturgic: Psaltire de-nțales a sintului Împărat proroc David (1680), Molitvenic de-nțales (1681), Molitvenicul cel mic și Sfinta Liturghie (1683; prima ediție a celei de-a doua cărți apăruse sub titlul Dumnedzăiască liturghie, în 1679).

Ca mitropolit, Dosoftei nu a fost doar un lider religios, ci și un promotor al culturii și al educației. Pe lângă tipărirea de cărți, a încurajat folosirea limbii române în biserică și a tradus numeroase texte fundamentale, făcând ca mesajul religios să fie accesibil tuturor credincioșilor.

Dosoftei a tradus și alte opere religioase esențiale, precum Viața și petrecerea sfinților, o colecție de prezentări ale vieților sfinților, menită să inspire credincioșii și să le ofere modele de trăire creștină. Această lucrare cuprinde viețile sfinților ortodocși, cu adăugiri menite să facă textele mai relevante pentru cititorii români. De exemplu, în viața Sfântului Dimitrie Basarabov, Dosoftei

accentuează legătura acestuia cu pământurile românești, dând astfel sfinților o identitate mai apropiată de poporul său.

Prin traduceri sale, Dosoftei a fost un deschizător de drumuri în literatura română, influențând profund evoluția limbii și a culturii scrise. El a demonstrat că textele religioase pot fi accesibile tuturor, fără a pierde frumusețea și profunzimea lor.

Un alt aspect esențial al activității lui Dosoftei a fost sprijinirea tiparului și promovarea educației. Într-o perioadă în care cărțile erau rare și inaccesibile, el a înțeles că tiparul era singura modalitate prin care cunoștințele religioase și culturale puteau ajunge la un număr mai mare de oameni. Sprijinind tiparul, Dosoftei a contribuit și la educația clerului și a poporului. Cărțile sale au fost folosite nu doar în biserici, ci și în școlile mănăstirești, unde viitorii preoți și învățați români își formau cunoștințele. Într-o vreme în care limba slavonă era predominantă în scrierile bisericești, el a insistat ca textele religioase să fie traduse și tipărite în română, facilitând astfel accesul oamenilor simpli la învățăturile creștine.

În 1686, Dosoftei a fost nevoit să plece în exil în Polonia, după ce Moldova a fost invadată de armatele regelui Ioan Sobieski. Chiar și în exil, el a continuat să promoveze cultura românească și să lucreze la traduceri și scrieri teologice. Este preocupat de originea poporului român, argumentând continuitatea populației daco-romane pe teritoriul fostei provincii romane, Dacia. Mitropolitul Dosoftei are și importante traduceri din literatura neogreacă în limba română. El a început traducerea în limba română a lucrării Sfântului Ioan Damaschin, *Expunerea credinței ortodoxe (Dogmatica)*. Ultima sa traducere, terminată în 1693, este o culegere de cuvântări ale Sfinților Părinți, numită *Mărgăritare*.

Astăzi, este recunoscut nu doar ca o figură religioasă, ci și ca un deschizător de drumuri în cultura română. În 2005, a fost canonizat de Biserica Ortodoxă Română, fiind considerat un sfânt datorită vieții sale pline de credință și sacrificiu.

Mitropolitul Dosoftei a fost mai mult decât un slujitor al bisericii – el a fost un vizionar care a înțeles importanța culturii și a limbii române în definirea identității naționale. Prin operele sale, a demonstrat că literatura, religia și educația trebuie să meargă împreună, oferind poporului român un patrimoniu cultural de neprețuit. Psaltirea în versuri, traduceri sale și eforturile pentru promovarea limbii române rămân repere esențiale în istoria literaturii române.

Mitropolitul Dosoftei nu este doar o figură a trecutului, ci un model de devotament, cultură și patriotism, care continuă să inspire generațiile de astăzi.

Bibliografie:

- Bulgăr, Gheorghe, Crihană, Marcel – *Limbaj și artă literară în opera scriitorilor români*, Editura Mondan, București, 1997
- Dosoftei – *Psaltirea în versuri*, Editura Litera, București, 1998

- Piru, Alexandru – Istoria literaturii române, Perioada veche, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970
- www.doxologia.ro
- www.wikipedia.org
- ziarullumina.ro

Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae

*Elev: Constandache Pavel,
Prof. Dumitrașc Paul,
Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați*

Părintele Dumitru Stăniloae s-a născut pe data de 16 noiembrie 1903 în Vlădeni, județul Brașov. Încă din copilărie, el a fost pătruns de spiritualitatea poporului roman, în condițiile în care Transilvania se afla sub dominația austro-ungară, însă tânărul Dumitru a avut șansa de a fi martorul unirii acestei regiuni cu țara-mamă, în anul 1918. A absolvit Liceul brașovean „Andrei Șaguna”. A studiat un an la Facultatea de Filosofie și Filologie din București și apoi a urmat, timp de patru ani, cursurile Facultății de Teologie din Cernăuți. Obținând licența în 1927, s-a înscris la Facultatea de Teologie a Universității din Atena, pregătind în același timp și teza de doctorat cu titlul: „Viața și activitatea Patriarhului Dositei al Ierusalimului și legăturile lui cu țările române”, pe care a susținut-o în 1928. Pe 5 octombrie 1930 s-a căsătorit cu Maria Miha. Cuplul a avut gemeni în 1931, însă băiatul a decedat la scurt timp, iar fiica, Maria, a murit în 1945. În 1933, s-a născut cel de-al treilea copil al familiei, Lidia Stăniloae. A călătorit în mai multe orașe din străinătate, urmând cursuri de Teologie, Filosofie, Istorie și Bizantinologie ale profesorului A. Heisenberg. Aceste cursuri și seminarii au contribuit în mod substanțial la formarea tânărului teolog doctor, care astfel a intrat în contact cu gândirea și scrierile Sf. Grigorie de Palama, față de care va arăta o atenție specială prin elaborarea volumului „Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama” (Sibiu, 1930). În cele aproximativ 400 de pagini, el expune spiritualitatea palamită printr-o sinteză fidelă tradiției ortodoxe și evidențiază necesitatea studierii operelor patristice și bizantine. Urmând cuvintelor Sf. Grigorie Palama, el a subliniat că lupta omului cu partea pasională nu înseamnă distrugerea sau negarea ei, ci transfigurarea, convertirea patimilor din mișcări iraționale, care îl depărtează de Dumnezeu, în virtuți, care îl înalță către asemănarea cu Dumnezeu. Astfel, asceza nu e o mortificare a trupului, ci o altfel de praxis în relație cu lucrurile lumii. Acestea nu mai sunt privite ca obiecte de consum, „ci ca ferestre deschise spre lumină”. În anul 1929 se întoarce în România și este numit profesor la Academia Teologică „Andreiană” din Sibiu, fiind și hirotonit preot. Schimbarea paradigmei sale teologice se produce sub influența traducerii în limba română a volumului grecesc Dogmatica, a lui Hristu Andrusos (Sibiu, 1930) autor care l-a convins să părăsească metoda scolastică privind abordarea dogmelor, în schimbul metodei duhovnicești, prin apelul la gândirea profundă a Sfinților Părinți. De asemenea, nemulțumit de statutul teologului scolastic, Pr. Stăniloae s-a îndreptat spre scrierile teologilor ruși din Apus, care se stabiliseră în număr mare la Paris, precum: Prot. Serghie Bulgakov,

Prot. Gheorghe Florovski, Simon Frank, Nicolae Arseniev, filosoful neospiritualist Nicolae Berdiaev s.a., pe care le-a preluat într-un mod critic. În perioada interbelică, părintele Dumitru Stăniloae se remarcă printr-o prolifică activitate publicistică, cu teme apologetice și chiar polemice. De aceea, adeseori, opunea gândirii occidentale un creștinism răsăritean foarte bine delimitat și spiritualitatea popoarelor ortodoxe. Cu toate acestea în perioada dintre cele două războaie mondiale, pr. Stăniloae a privit și spre alte orizonturi culturale, de pildă spre filosofia existențialistă sau spre teologia dialecticii germane, în special cea a lui Karl Barth, față de care a manifestat o atenție deosebită și al cărui mod de exprimare se regăsește în lucrările sale de o autentică ortodoxie.

Debutul său academic a început la Sibiu, unde a ocupat funcția de redactor al revistei *Telegraful Român*, timp de un deceniu. Această revistă redă atitudinea părintelui față de provocările societății românești de la acea vreme și pune în valoare tezaurul creștin românesc. În aceeași măsură, în paginile Revistei *Gândirea*, el a publicat multe articole, în care a subliniat neconținutul trăsăturile fundamentale ale creștinismului și ale ethosului tradițional românesc.

Numele său a fost asociat în anii '50 cu al celui care a îndrăznit să-l combată pe filozoful și poetul român Lucian Blaga, pe atunci un nume cu rezonanță în spațiul filosofiei culturii. Subiectul dezbaterii se referea la modul cum Ortodoxia a modelat sufletul românesc în istorie. În următoarea perioadă și-a făcut cunoscută poziția sa fundamentală, aceea de aprofundare a tradiției Sfinților Părinți și a trăirii idealului creștin în societate, cu ajutorul sinergiei harice pe care o formulase Sf. Grigorie Palama cu multe secole în urmă. Principala distincție pe care o susținea dogmatistul român era aceea că Dumnezeu nu poate fi cunoscut în esență. Să, ci numai energiile divine coboară asupra omului, aspect ignorat cu desăvârșire în dogmatica scolastică. Această reafirmare a specificului răsăritean ortodox, regăsit în soteriologia patristică, avea efecte profunde asupra aspectelor ontologice, mai ales ca relația persoanei umane cu Dumnezeu capătă un caracter personal, „capabil Să asigure dialogul mântuitor și proniator pe care i-l propune Creatorul.

Elanul sau apologetic și critic nu a putut fi oprit sau înfrânt de ideologia ateistă a spiritului comunist, ci, dimpotrivă, marele teolog a devenit un element de rezistență în fața cenzurii ateiste a partidului și o personalitate emblematică a Bisericii împotriva materialismului dialectic de factură leninist-marxistă.

Devenind o victimă a regimului comunist, părintele Stăniloae a primit ani grei de închisoare și interdicția de a mai predă în învățământul teologic superior pentru multă vreme. În toată această perioadă de tergiversare politică, ilustrul savant și teolog și-a dedicat timpul redactării unor lucrări teologice foarte importante. Urmând direcției Părinților filocalici, teologul sibian tradusese câteva volume ale Filocaliceii, la Sibiu, publicate la Editura Arhiepiscopiei Sibiu, pe care le va pune în circulație după realizarea monografiei Sf. ierarh Grigorie Palama, teologul energiilor necreate. Cea de-a doua etapă a activității sale academice începe odată cu noua sa numire ca profesor de Dogmatică la Facultatea Ortodoxă din București, perioada în care a desfășurat o activitate științifică remarcabilă, mai ales după 1964.

A abordat teme de teologie fundamentală, astfel încât, în anul 1978, au apărut cele trei volume monumentale de Teologie Dogmatica Ortodoxa. Viziunea sa teologica cu privire la valoarea și autenticitatea spiritualității patristice răsăritene și a misticii filocalice, în locul teologiei scolastice de factură protestantă și catolică, este redată în cuprinsul tratatului sau *Spiritualitatea Ortodoxa* (București, 1981). Strălucitele sale sinteze dogmatice sunt cuprinse în paginile volumelor: *Spiritualitate și comuniune în Liturghia Ortodoxa* (Craiova, 1986) și *Iisus Hristos - lumina lumii și îndumnezeitul omului* (București, 1993), însă nu trebuie uitată tema sa îndrăgită, a restaurării omului în Hristos, cuprinsă în volumul: *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu* (Craiova, 1987) sau celelalte volume ale Filocaliei, ultimul dintre cele doisprezece volume fiind publicat abia în 1991.

Pe lângă acestea, părintele Stăniloae a participat la nenumărate conferințe teologice, la Universitățile de prestigiu din Atena, Tesalonic, Paris, Bonn, Tübingen etc, în cadrul cărora a prezentat rezultatele cercetării sale. În mod firesc, părintele Dumitru Stăniloae a devenit un teolog de referință în spiritualitatea ortodoxă răsăriteană. Opera sa însumează peste 20 de volume și peste 1.000 de studii, ce au contribuit în mod substanțial la dezvoltarea teologiei ortodoxe românești și universale. În limbile greacă, engleză, franceză, germana sunt citate peste o sută de studii.

Prin monumentală traducere din limba greacă a volumelor Filocaliei, însoțite de introduceri științifice foarte bine documentate și de comentarii ermeneutice care exprimă tendința de edificare a unei antropologii ortodoxe, pr. Dumitru Stăniloae a contribuit în mod decisiv la „înflorirea vieții duhovnicești în România”¹.

Studiile introductive, notele de subsol și comentariile bogate constituie o altă „Filocalie”, printre celelalte volume ale colecției, mai ales, prin modul de gândire și spiritualitate ce se aliniază învățării sfinților părinți filocalici. Acestea sintetizează erudiția, gândirea și profunzimea spiritului său ortodox autentic, ancorat în experiența și învățătura Părinților Bisericii, încât, Filocalica va trebui să continue, iar volumul al XIII-lea să fie neapărat cu extrase din scrierile părintelui Stăniloae.

Contribuția personală a părintelui Stăniloae este încununată de realipirea sintezelor patristice, dogmatice și interculturale, așa cum o demonstrează cele trei volume de Teologie Dogmatica, care scot în evidență semnificația duhovnicească a învățăturilor dogmatice, fragmentate și suspendate, până atunci într-un vocabular scolastic.

Cărțile, articolele și studiile părintelui Dumitru Stăniloae ocupă, adunate, mai multe rafturi de bibliotecă, pe care mulți dintre tineri le descoperă în prezent. Părintele Stăniloae a lucrat până în ultimul an al vieții sale, adică până la aproape 90 de ani, însă rămânem fascinați de faptul că a publicat Dogmatica la vârsta de 75 de ani și de faptul că multe dintre lucrările sale importante sunt rodul bătrâneților sale.

Cu privire la receptarea operei sale în spațiul teologic academic, există multe dovezi care ne asigură de prețuirea de care se bucura în cercurile academice naționale și internaționale, cunoscut fiind prin intermediul traducerilor sale din și în limba greacă și, de asemenea, prin conferințele, volumele și articolele sale. În viața părintelui Stăniloae se întrepătrund modul profund de a înțelege și a trăi credința străbunilor săi, tensiunea și restriștea suportate de Biserica Ortodoxă Română în timpul vechiului regim, încercată cumplit în dorința de a-și păstra autonomia, (mai ales Biserica

¹ Pr. D. STANILOAE, *Lumina lui Hristos...*, p. 17.

Ortodoxă din Transilvania, cuprinsa între catolicism și uniaticism) și înțelegerea imperativului de a dezvolta un ecumenism local. Astfel, părintele Stăniloae, marele teolog ortodox român al secolului trecut, a reușit să depășească granițele naționale și confesionale.

În scopul recunoașterii activității sale depuse în slujba unității și ecumenicității creștine, preotul Dumitru Stăniloae a primit multe titluri și distincții din partea mai multor universități din lume, încununată cu alegerea sa în calitate de membru corespondent (1990) și, ulterior, titular al Academiei Române (1992). El este considerat unul dintre corifeii Teologiei de astăzi și Cel mai mare teolog ortodox al veacului XX. Întreaga sa viață a fost o zbatere a ființei sale harismatice, un efort continuu de a fauri un discurs teologic impregnat de trăirea mărturisitoare a Tradiției și de mărturia experienței sale personale, nefisurat de influența secularizării, ci raportat la moștenirea Ortodoxiei strămoșești.

Contribuția gândirii și teologiei părintelui profesor Dumitru Stăniloae la moștenirea spiritualității ortodoxe

Teologia părintelui Dumitru Stăniloae sintetizează și actualizează tradiția spiritualității patristice, marile curente ale gândirii și filosofiei contemporane, profunzimea teologiei autohtone, experiența carcerală și a rugăciunii personale, marcând, în mod definitoriu, perspectiva teologiei contemporane. De aceea, părintele Stăniloae a fost numit cel mai mare teolog ortodox contemporan.

Opera sa reprezintă o contribuție copleșitoare la tezaurul gândirii creștine autentice din a doua jumătate a secolului trecut. Scrierile sale sunt rezultatul recursului constant la Sfinții Părinți, așa încât teologia sa îmbină deopotrivă, duhul Filocaliei cu filosofia. Explicarea părintelui Stăniloae este filosofică, însă conținutul și sensul exprimării lui poartă mintea cititorului în profunzimile teologiei filocalice. Opera sa impresionantă reflectă o revitalizare a teologiei ortodoxe românești și universale, fapt recunoscut în unanimitate astăzi.

Apreciat la modul superlativ pentru prolifică sa activitate de cercetare, de aprofundare a operelor Sfinților Părinți răsăriteni precum: Sf. Grigorie de Nazianz, Sf. Grigorie de Nyssa, Sf. Chiril al Alexandriei, Sf. Dionisie Areopagitul, Sf. Maxim Mărturisitorul s.a., de traducător și comentator al studiilor palamite și al autorilor filocalici, părintele Dumitru Stăniloae a fost comparat cu teologi de talia lui Karl Rahner, Hans Urs von Balthasar, la catolici, Karl Barth la protestanți, sau Vladimir Lossky, George Florovsky, John Meyendorff la ortodocși. Comparatia cu marii teologi occidentali a avut în vedere gradul de complexitate și dimensiunea operelor, respectiv impactul acestora în raport cu provocările timpului. De asemenea, unii dintre exegeți l-au asemănat pe părintele Dumitru Stăniloae teologilor ruși din exil, pentru faptul că a luptat împotriva unor idei și viziuni scolastice și împotriva raționalismului intelectual, cărora le-a opus un discurs teologic reînnoit, prin recuperarea duhului viu al Părinților, a spiritualității Sfintei Tradiții și a rugăciunii isihaste palamite. În acest sens, se poate vorbi despre un curent teologic neo patristic.

Pe de altă parte, părintele Dumitru Stăniloae este, probabil, unul dintre puținii teologi ortodocși care a reușit să valorizeze, cu un spirit critic constructiv, idei, noțiuni și concepții ale unor

gânditori sau teologi apuseni, precum Martin Heidegger, Karl Barth, Ludwig Binswanger s.a. teolog român, Pr. Prof. Stefan Buchiu apreciind ca a descoperit in vasta si răspunsuri teologice.

Frumusețea, expresivitatea si înălțimea spirituală a cugetări sale sunt evidențiate printr-o admirabilă erudiție, dar si trăire duhovnicească ce abundă cu prilejul aprofundări si explicării mesajului evanghelic si patristic actualizat pentru noi, cei de astăzi. Răspunzând în cheie patristică provocărilor vremii ci problemelor timpului său, el a adăugat exegezelor trăirea sa mărturisitoare.

Supranumit «ctitorul Filocaliei»², părintele Stăniloae a realizat o revigorare a vieții spirituale în spațiul românesc, dar și a învățământului teologic din fără. Întreaga sa opera si mai ales viață sa au fost marcate de traducerile si aprofundările izvoarelor patristice. Colecția sa de studii, articole, cărți si traduceri reprezintă, așa cum specifica arhimandritul Gheorghios Kapsanis, egumenul Mănăstirii Grigoriu de la Sfântul Munte, „o mare binecuvântare[...] si un dar prețios al lui Dumnezeu făcut Bisericii noastre si umanității.

Scrierile sale denota, deopotrivă, rodul iubirii si al comuniunii, dovedind intimitatea relației sale cu Dumnezeu si experiența trăirii profunde a prezentei dumnezeiești. Teologia sa este patristică si, in același timp, si actuală oferind răspunsuri salvatoare pentru omul contemporan.

Inspirat în mod deosebit de Sfinții Părinți precum Sf. Maxim Mărturisitorul, Sf. Isaac Sirul si Sf. Grigorie Palama, părintele Stăniloae ne înalta, în mod sublim, la teologia unități si relației lumii văzute si a celei nevăzute cu Dumnezeu Treimic, la teologia rațiunilor si a scopului creației. Viziunea sa teologică este, deopotrivă, o teologie mistică si cosmică, neptică si interiorizată“. Spiritualitatea sa profunda reflectă esența spiritualității poporului ortodox românesc, care are o lunga si roditoare tradiție monahal-ascetică si o experiență vie a rugăciunii, foarte apropiate de duhul părinților filocalici, mai ales că, în Țările Române, în sec. XVIII-XIX, tradiția isihastă a cunoscut o revitalizare extraordinară ce s-a răspândit în întreaga lume ortodoxă.

Întreaga teologie a părintelui profesor este o convorbire cu Dumnezeu, un rod al rugăciunii, al trezviei si trăirii personale. Lecția cea dintâi pe care ne-a lăsat-o părintele Stăniloae este aceea că teologia înaltă nu poate fi realizată fără ca duhul Sfinților Părinți si atmosfera duhovnicească a scrierilor filocalice si a vieți liturgice să fie transpuse în stilul de viață. În acest fel, cărțile părintelui constituie un corpus obligatoriu pentru orice creștin care caută drumul cunoașterii lui Dumnezeu si al practicării virtuților, întrucât formulările cugetării sale unice apar ca niște apoftegme patristice. În jurul Teologiei Dogmatice si Simbolice Ortodoxe, Asceticii si Misticii, studiilor Sau volumelor de teologie dogmatică, ascetică si liturgică, se cristalizează gândirea teologică si viziunea savantă a celui mai strălucit profesor dogmatist, a cărui activitate academică s-a desfășurat între cele două mari centre universitare teologice - Sibiu si București.

Părintele Dumitru Stăniloae a fost caracterizat ca „înnoitor“, „clasic al teologiei secolului XX“, creator al unei teologii neo patristice“, „corifeu al Teologiei de azi“, „combatant al credinței si mărturisitor al Ortodoxiei“, așa cum îl numește profesorul Gheorghios Galitis, cu ocazia decernării titlului de Doctor Honoris Causa al Facultății de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității Aristotel din Tesalonic.

² C. PALIMARU(ed)Părintele Dumitru Staniloae , teolog al profunzimilor, p. 6

Textele sale constituie nu numai rezultatul unor cercetări și analize personale, al unei gândiri profunde și al unei stări adânci de spirit, ci și rezultatul unor convingeri și principii esențiale, pe care le-a urmat cu sfințenie în viața sa. Cuvintele sale reflectă trăirea unui creștinism simplu și autentic, o precum și înțelegerea cu multa iubire a conaționalilor săi.

Preocupat și angrenat în problemele societății, simțind realitatea din mijlocul evenimentelor instabile specifice societății românești inter și postbelice, și deschizător de noi perspective teologice prin valorificarea comorilor spirituale ale Sfinților Părinți, părintele Dumitru Stăniloae a fost considerat de teologul luteran Jürgen Moltmann, profesor la Tübingen, „cel mai influent teolog ortodox al contemporaneității“.

Stăpânind pe deplin teologia profundă a Sfinților Părinți, Părintele Stăniloae s-a străduit să răspundă, prin condeiul său neobosit, aspirațiilor sufletești și existențiale ale credinciosului contemporan. El a accentuat necesitatea revalorificării izvoarelor patristice, care urmează unui postulat fundamental și universal: lumea este darul lui Dumnezeu pentru om. Stăniloae a adoptat metoda practică de a sonda chestiunile teologice, îmbinând dogmele cu spiritualitatea, credința cu participarea la cultul divin, rugăciunea cu morala, prezentând astfel o teologie vie, mărturisitoare, în care doctrina Bisericii nu rămâne o normă, ci un mod de viață, de desăvârșire. Mișcat de har, de asceza și de dragoste, el a scris în stare de rugăciune, înălțând gândirea teologică la treapta doxologică. Rugăciunea leagă taina de cuvânt. În acest sens, în încercarea de a descrie amplitudinea și importanța operei sale, Pr. Simion Cristea afirma următoarele:

„Opera părintelui Stăniloae, a devenit în Teologia noastră ritual și sărbătoare, îndatorire și fast, canon și exuberantă. Fluvială sa creație, scânteietoarea ei spiritualitate, capacitatea de perpetua înnoire și impresia absolutei fluente, izvorâte dintr-o înaltă gândire articulată de o rugăciune nativă, fac din părintele Stăniloae un teolog clasic și un reper al Teologiei Răsăritene“³.

Așadar, în stilul scris al părintelui Stăniloae pot fi recunoscute cu ușurință vigoarea, acuratețea și farmecul tradiției și al gândirii patristice. Prin Comentariile ample, îmbogățirea traducerilor cu note și scoli, încununarea textului cu un aparat critic monumental, părintele Stăniloae devine un ghid, un pedagog în înțelegerea tezaurului patristic, atât pentru credinciosul savant, cât și pentru credinciosul simplu, întrucât accentul cade nu atât pe o cunoaștere teoretică, normativă, cât mai ales pe trăire și praxis.

Prin urmare, opera părintelui Stăniloae se adresează omului launtric, iar acest aspect implica necesitatea de a privi și interpreta cotidianul prin optica Părinților și a mesajului evanghelic. Scrierile sale sunt imprimate de o cunoaștere profundă a Sfinților Părinți. În paginile lucrărilor sale descoperim o teologie concentrată pe lupta împotriva patimilor și a egoismului, și o teologie a îndumnezeirii, așa cum sunt ele exprimate în operele Sfinților Părinți. De aceea, părintele Boris Bobrinski susține că epoca Părinților nu s-a sfârșit, părintele Stăniloae fiind un adevărat părinte ce continuă spiritualitatea perenă a aceloră. Asemenea Sfinților Părinți, Dumitru Stăniloae pune în valoare spiritul evanghelic, isihast, adică acela de asceza, de blândețe și de iubire, prezent în mod absolut în paginile Sfintei Scripturi și ale Filocaliei.

³ C. PALIMARU(ed) Parintele Dumitru Staniloae, teolog al profunzimilor, p. 40.

Teologia părintelui Stăniloae reprezintă o moștenire ce ne obligă la responsabilitate, prin faptul ca ne oferă exemplul înrădăcinării în tradiția spirituală a Părinților, pe care a exprimat-o în limbajul lumii de azi și în care dialogul teologic presupune interacțiune cu știința, filosofia, cultura și arta. Obiectivul esențial propus de părintele Stăniloae era ca Biserica să iasă din izolarea ei și să intre în dialog cu oamenii de astăzi, savanți, artiști, specialiști din vaste domenii. Așa cum specifica Olivier Clément, părintele Stăniloae a relansat cel puțin trei teme fundamentale din imensa tradiție a Bisericii în spațiul interconfesional, național și internațional: 1. Dragostea ca limbaj despre Dumnezeu și despre om. 2. Semnificația spirituală a lumii; 3. Biserica, laborator al învierii.

Într-un stil profund și frumos, opera părintelui Dumitru Stăniloae încununează textul filocalic. Datorită amprentei patristice, scrierile sale amintesc de cadența Imnelor Sf. Simeon Noul Teolog, prin trecerea de la un discurs scolastic la unul verificat prin trăire ortodoxă și mărturisire a credinței. Astfel, opera părintelui Stăniloae este considerată povara „dureros de dulce teologiei ortodoxe a sec. al XXI-lea.

Personalitatea marcantă a părintelui profesor Dumitru Stăniloae

Cei care l-au întâlnit și l-au cunoscut personal pe părintele Stăniloae îl caracterizează ca fiind un părinte duhovnicesc, un tată iubitor și un teolog desăvârșit. Cine i-a trecut pragul „chiliei“ din strada Cernica a fost întâmpinat cu multă căldură. Atmosfera camerei în care îi primea pe oaspeți, pe prieteni, transmitea ceva din personalitatea ascetica și academică a părintelui. Rafturile pline de cărți în română, în greacă, în germană, Filocalice, manuscrisele, icoanele, candelarele, Sfânta Scriptură, Psaltirea, Evanghelia, toate acestea exprimau starea de rugăciune și cultura care stăpâneau peste acel loc ce emana un aer monahal.

Chipul luminos, dar și sobru al profilului savant și gânditor, meditativ, creionează portretul spiritual al marelui teolog român. În relație cu ceilalți părinți Stăniloae manifesta o deosebită delicatețe și gentilețe, o blândețe debordantă și o evidentă complicitate fraternă, adică trăsăturile esențiale ale unui creștin care știe să trăiască în comuniune cu semenii săi și are conștiința că aceștia sunt fiii lui Dumnezeu și, deci, frații săi, pe care are datoria sfântă de a-i iubi.

Viața sa simplă și plină de smerenie exprima puritatea sufletească și profunzimea credinței ancorate într-o spiritualitate autentică. Faptele bune, manifestarea bunătății și comuniunea cu ceilalți nu au lipsit din modul sau firesc de a fi, iar atitudinea față de viața nu a fost însoțită de ostentație și cabotinism. Calitatea sa de teolog, filozof, om de cultură, preot a fost susținută de o credință foarte puternică, înrădăcinată în spiritualitatea patristică și în mesajul evanghelic.

Teolog ortodox autentic și inițiator al unui curent de evlavie filocalică la români, părintele Dumitru Stăniloae a fost o reală revelație, prin înnoirea discursului teologic și prin revalorizarea teologiei patristice sau a misticii filocalice. În marea sa simplitate și modestie, dar în același timp mărturisitor al Ortodoxiei, părintele Stăniloae a devenit un teolog clasic și un reper al Ortodoxiei Răsăritene. Scrierile sale sunt considerate „făcătoare de minuni“, așa cum le cataloghează Costin

Nicolescu: „Cum altfel am putea socoti toate scrierile sale? Ele vor rămâne mereu un izvor de bună mireasmă teologică[...], întru cunoașterea și păstrarea neabătută a drepte credințe“.

Despre fascinația pe care o trezea părintele Stăniloae în jurul sau atunci când lucra pentru diverse reviste teologice în incinta mănăstirii Antim, ne povestește Mitropolitul Bartolomeu Anania, care nu știa dacă să îl invidieze sau să îl admire pentru felul în care așternea cu repeziciune și fără răsuflare zeci de pagini cu scrisul sau lăbărit, ilizibil și dezordonat care se găsea într-un absolut contrast cu „ordinea de cristal a unui intelect cosmic“. Părea că cei cinci ani de carceră nu îi alteraseră memoria, ci, dimpotrivă, părintele Stăniloae exprima o luciditate pătrunzătoare și o înflăcărare „pătrunse de energia Duhului Sfânt. Felul sau de a scrie dovedea că el nu apela numai la memorie, ci și la tezaurul profund al moștenirii patristice. Pentru Bartolomeu Anania, scrierile părintelui Stăniloae sunt, pe lângă muncă neobosită, asceză și dăruire, o revărsare de har, o harismă. În jurul sau emana un duh filocalic, patristic, asimilat și imprimat de anii de studiu și de aprofundare a operelor și tratatelor Sfinților Părinți.

Cei care i-au fost contemporani și au avut ocazia de a sta în preajma părintelui profesor apreciază că au fost binecuvântați de Dumnezeu cu acest dar, simțind-se, totodată, responsabili și obligați să dea mărturie despre viața părintelui și să-i alcătuiască sinaxarul. Ei dau mărturie astăzi despre acele momente tandre, de intimă comuniune, care s-au transformat pentru fiecare într-un tezaur personal și într-o experiență unică, proiectată în veșnicie. Pentru mulți dintre aceștia, dar și pentru noi, cuvintele folosite de părintele Stăniloae în articolul „Sfințenie și delicatețe“, pentru a creiona trăsăturile și portretul sfântului, par să descrie un „autoportret“, întrucât cei apropiați îl definesc prin aceste cuvinte: sfințenie și delicatețe. Felul său de a fi cu fiecare în parte seamănă izbitor de mult cu cel al părinților duhovnicești.

Pe cât de iubitor era cu oamenii, pe atât de atent, grijuliu și iubitor era cu familia. A fost văzut, într-o dimineață, la Piața Rosetti, cu un buchet de flori în mână. Mai târziu s-a aflat că era ziua doamnei preotese. O altă mărturie spune că, după eliberarea din închisoare, înainte să ajungă acasă, și-a sunat soția de la un telefon public, pregătind-o psihologic pentru revedere-a prezentat drept altcineva și a anunțat-o că l-a văzut pe părintele Stăniloae prin piață. Era un mod tandru și protectiv de a-și anunța soția că se manifesta cu toate rudele și, în mod special, cu fiica sa. Nu trecea vreo zi onomastică a cuiva cunoscut fără să-i dea un telefon ca să îl binecuvânteze și să-i ureze tot binele.

Doctoranzii facultății de Teologie din București, prezenți la cursurile rarissime de Dogmatica ale părintelui profesor, își amintesc cu nostalgie de prezența și modul sau unic de a le vorbi, de acea siluetă înaltă care purta peste rasă un balonzaid negru destul de vechi, o pălărie cu borduri largi și cu barba-i albă ce amintea de timpuri străvechi, întrupând în persoana sa smerenia și măreția. Vorbea cu ochii aproape închiși, rar, dar apăsător, cuvinte cu putere multă. Cuvântul său uneori aproape stins, dar accentuat și apăsător când dorea să sublinieze anumite cuvinte, era extrem de dens, plin de semnificații și ancorat în gândirea Părinților Bisericii,

Despre prezenta sa teologala si despre persoana sa avea sa le vorbească doctoranzilor părintele Ilie Moldoveanu, pe atunci „spiritual” al Facultății de Teologie din București si, ulterior, profesor de morală la Sibiu. Despre „Teologul nostru” acesta zicea: „Grecii spun ca sunt numai trei teologi: Sf. Ioan Evanghelistul, Sf. Grigorie de Nazianz si Sf. Simeon Noul Teolog. Noi, românii, spunem că sunt patru, pentru că-l adăugam si pe părintele Dumitru”. Această calitate sfântă nu reprezintă o exagerare si nu rămâne fără acoperire, aspect întărit de mulți dogmatiști si mărturisitori care îi cunosc opera si viața părintelui profesor. Tradiția Bisericii a cinstit cu numele de „sfânt teolog” pe marii văzători ai Lumini celei dumnezeiești, care au îmbogățit teologia Bisericii noastre prin împărtășirea experienței duhovnicești.

Părintele Stăniloae trăia o viață duhovnicească si înainta în cunoașterea lui Dumnezeu, continuând filiația marilor teologi si gânditori duhovnicești. Prin profunzimea si noblețea sa, combinată cu un spirit apologetic si temperamental pe alocuri, marele dogmatist manifesta un neobosit interes pentru Biserica lui Hristos si pentru Neam. În mod asemănător marilor teologi, trata teme teologice clasice cu referiri la contextul cultural, politic si teologic al epocii, însă raportându-le la Sfânta Tradiție si la experiență sa duhovnicească. Rămânea optimist, însă avea o apăsare sufletească: „Unde ne sunt intelectualii de altă dată, care săreau, toți, sa-si apere Biserica în ceasuri de cumpănă?”

Părintele Stăniloae este mărturisitor al dogmelor si teologiei Sfinților Părinți, fiind un vrednic urmaș al acestora prin mărturisirea credinței strămoșești în perioada comunista. Cei aproape cinci ani de închisoare ispășiți din motive de credință i-au pricinuit, pe lângă suferința creată de contactul cu ororile nemascate ale regimului, si suferința uriașă produsa de imposibilitatea de a scrie, de a citi. Cu toate acestea, perioada carcerală i-a măcinat firea ca să scoată mustul personalității sale, să o decanteze, sa o dezvăluie „datorită rugăciunii. A fost o experiență ascetică, mistică, prin care părintele Stăniloae s-a asemănat avei Antonie, care întrebat fiind de unul dintre înțelepții vremii cum poate să reziste în desert fără cârti, răspunsul avei a fost: „Cartea mea, o, filozofule, este firea celor văzute, si de față îmi este, când voiesc a citi cuvintele lui Dumnezeu”⁴.

Curajul său martiric reiese din faptul ca nu s-a lăsat afectat de perioada grea a detenției, aliniindu-se mentalității martirilor creștini din primele secole, care înțelegeau consecințele condamnării lor si doreau martiriul pentru Hristos: „Lăsați-mă să fiu mâncare fiarelor, prin care pot dobândi pe Dumnezeu; sunt grâu al lui Dumnezeu si sunt măcinat de dinții fiarelor, ca să fiu găsit pâine curată a lui Dumnezeu [...]; atunci voi deveni ucenic al lui Hristos”, mărturisirea Sf. Ignatie Teoforul.

Părintele Stăniloae a putut să iasă din temnița cu fata luminoasa si cu o forță amplificată. El spunea ca în închisoare nu avea nimic de făcut, însă a avut de învățat un lucru esențial: rugăciunea, adică dialogul cu Iisus. A chemat numele Domnului acolo unde erau promiscuitatea, violenta, crima si toate răutățile. Părintele Stăniloae mărturisește că în închisoare a învățat să se roage cu adevărat.

Ieșind din închisoare la vârsta de peste 60 de ani, această experiență dura si dezarmanta i-au întărit dorința si voința de a lucra cu abnegație zilnic si fără răgaz, din zori si până-n seară. Chiar si

⁴ SOCRATE SCOLASTICUL, Istoria Bisericeasca, cap. 23, trad. de I.P.S Iosif Gheorghian, Mitropolit Primat al Romaniei, ed. diortisita si îngrijita de pr. lect. dr Petru Pantis, Ed. Astra Museum-Ecclesiast, Sibiu, 2016.

În timpul regimului comunist a reușit să țină conferințe, să participe la simpozioane teologice internaționale, fiind admirat și apreciat pentru atitudinea sa deschisă și prietenoasă, dar și pentru intransigența sa dogmatică, atât în lumea ortodoxă, cât și în cea catolică ori protestantă. Cei aproape 30 de ani de după eliberarea din închisoare reprezintă cei mai rodnici și prolifici ani din întreaga sa activitate. Ajunge cu ușurință cunoscut și chiar tradus în diferite limbi de circulație internațională, așa încât este chemat de mari universități și distins ca om de știință și Doctor Honoris Causa.

Dincolo de rafturile bibliotecii care păstrează volumele și cărțile părintelui Stăniloae, mulți dintre contemporanii săi au fost marcați de acel „chip teafăr al minții contopit în inimă” și de glasul părintelui, care transmiteau fiecăruia în parte liniștea binefăcătoare și marea iubire cuprinse în privirea sa blajină. În mintea lor, chipul părintelui profesor apare întotdeauna alături de chipul părintelui Paisie de la Sihăstria, exprimând, cu aceeași simplitate și smerenie, culmile înalte ale sfințeniei. Rolul său patern și protectiv, pe care îl percepea orice tânăr care intra în contact cu părintele Stăniloae, făcea front comun cu prezența sa blândă, mângâietoare și foarte răbdătoare, asemănându-se unui bunic grijuliu față de nepoții săi neastâmpărați și agitați. Toti deveneau instantaneu copiii adoptivi ai părintelui și ai doamnei preotese Maria, cu atitudinea sa ocrotitoare și complice.

Părintele Dumitru Stăniloae era duhovnic prin excelență, manifestând mereu grijă, compătimire și ascultare față de necazurile sau obstacolele oamenilor, și totodată, rugându-se pentru ei și oferindu-le un sfat bun sau chiar încercând să-i scoată din situații dificile, participând și implicându-se în mod sincer în problemele fiecăruia. În ciuda notorietății internaționale, a reputației de genialitate și a recunoașterii și aprecierii sale la scară mondială în domeniul teologic și științific, părintele Stăniloae rămăsese la nivelul unei modestii fascinante, neinterpunând nicio distanță între el și celălalt. Faptul că relațiile părintelui cu ceilalți se caracterizau prin simplitate, naturalețe, autenticitate și prietenie debordante este susținut de importanța pe care le-o oferea interlocutorilor, destăinuindu-se el însuși și cerând un sfat, un punct de vedere, o încurajare.

Părintele Stăniloae avea această calitate „umană” de a trata pe oricine de pe o poziție egală, mărturisind, prin însăși existența sa, teologia persoanei și a comuniunii. El întrupa în sine temele teologice de mare încărcătură spirituală, așa cum afirma Costin Nicolescu:

„Părintele ne vorbea despre lumină, și nu numai că ne vorbea, dar era el însuși luminos, chipul lui iradia lumina reflectând lumina Dumnezeirii, încăperea întreaga se umplea de lumina atunci când vorbea. Tu însuți te lumineai, și lumina aceasta îți aducea o bucurie de care, după ce plecai, te împărtășeai încă mult timp. Părintele, pe care unii l-au numit pe drept temei Părintele iubirii, ne vorbea despre iubire. Dar el tot era numai iubire. O iubire care te înconjură, te cuprindea, te molipsea, te vindeca. Părintele ne vorbea despre importanța persoanei, și noi simțeam că suntem persoane importante în fața lui Dumnezeu, că Dumnezeu are cu noi o anumită relație personală, că atare unică, și că acest lucru impune o responsabilitate în mărturisirea corectă a credinței noastre. [...] Profunzimea sa teologică se armoniza cu viața. Nu se poate vorbi despre cunoașterea lui Dumnezeu fără a fi locuit de El, așa cum nu se poate vorbi despre sfințenie dacă nu este practică, ori despre iubire dacă pe aproapele nu îl iubești ca pe tine însuți. Întâlnirile cu părintele Stăniloae erau pentru cunoscuții săi o hrană euharistică, întrucât simțeau că se împărtășesc cu Hristos în acele momente și parcă trăiau aievea o atmosferă cerească mângâietoare, imprimând în inimile lor, dorul după veșnicie. Astfel, sunt

mulți dintre cei care mărturisesc cu convingere, de cel puțin trei decenii, ca în preajma părintelui Stăniloae au simțit că se află, în mod real, lângă un om sfânt⁵.

Cei care nu am avut șansa de a sta în preajma sa avem o mare binecuvântare; scrierile marelui teolog român, ale căror parfum și nectar ne poartă pașii spre sublimul urcușului duhovnicesc. Chipul său luminos, profilul personalității sale savante, gândirea și teologia sa, toate se reflectă în opera sa.

După trei decenii de la despărțirea de Părintele profesor Dumitru Stăniloae receptarea operei sale teologice reprezintă o realitate sigură și de mare amplitudine, ilustrată la nivel național în cadrul învățământului teologic universitar prin interesul manifestat de profesori de teologie dogmatică de a utiliza, fructifica și promova în rândul studenților contribuția inegalabilă a gândirii celui mai cunoscut, tradus, comentat și interpretat teolog ortodox român. Congresele, conferințele, simpozioanele, colocviile și toate celelalte manifestări științifice desfășurate în cele trei decenii au contribuit substanțial la receptarea operei părintelui Stăniloae, au condus la aprofundarea diferitelor teme de teologie dogmatică, apologetică și mistică din vasta sa opera de către teologii români, au fecundat în mod creator gândirea acestora iar rezultatele acestor investigații s-au materializat în volume de teologie. Lucrările de teologie consacrate cercetării operei și gândirii sale teologice, tezei de doctorat, dizertațiile de master sau tezele de licență elaborate în același scop au avut ca rezultat direcționarea teologiei românești în spiritul curentului neo patristic, ilustrat și cultivat cu asiduitate prin toate lucrările sale de Părintele Dumitru Stăniloae.

Este unanim recunoscut astăzi faptul că Părintele Stăniloae a contribuit decisiv la înnoirea teologiei dogmatice ortodoxe.

Concluzii

Pentru cei de astăzi, personalitatea fascinantă și mărturisitoare a părintelui profesor Dumitru Stăniloae constituie modelul părintelui duhovnicesc, filocalic, care ne îndeamnă prin exemplul vieții sale și prin activitatea sa cărturărească să continuăm valorificarea adâncă a vieții și operei Părinților Bisericii, acordând o importantă deosebită temelor fundamentale din domeniul teologic, fără a neglija vreun moment problemele existențiale și nevoile creștinului contemporan, care este asaltat de provocări actuale foarte complexe. Dacă opera părintelui Dumitru Stăniloae a oferit un cadru spațial generos și fructuos analizei și interacțiunii credinței și culturii profane, moralei creștine și angoaselor modernității, atunci și noi, teologi de astăzi, avem datoria de a construi o punte între discursul teologic și problemele actuale ale societății, poziționând Biserica în centrul vieții cultural-religioase a conaționalilor noștri, prin adoptarea unui limbaj care nu este rigid, sterp și încorsetat în stilizări lemnoase, ci congruent cu trăirea personală și cu o inimă fierbinte. Noi suntem generația chemată să-și asume această moștenire a părintelui Dumitru Stăniloae, augmentată pe tradiția marilor Părinți ai Bisericii, și să continue suflul nou al „utilitarismului duhovnicesc”, asociat folosului ziditor, sufletesc pe care omul zilelor noastre, preocupat și antrenat într-o societate de consum, îl poate afla în textul pastoral-misionar și dogmatic al teologiei noastre. Părintele Stăniloae ne-a oferit lecția academicianului înduhovnicit, care se pune în slujba mărturisirii credinței și a cuvântului viu ce contravine curentului secularizării și pierderii spiritului tainei, teologiei raționalist-scolastice care promite o cunoaștere net superioară celorlalte tipuri de cunoaștere. În acord cu gândirea Sf. Evagrie

⁵ C. NICOLESCU, Părintele nostru, Dumitru Stăniloae ..., p. 25;

Ponticul, părintele Dumitru Stăniloae, cu un simț patern, ne îndeamnă să înaintăm în viață duhovnicească și, astfel, vom cunoaște adevărata teologie.

Ceea ce rămâne pregnant și foarte evident pentru noi este tandrețea sa harismatică, pe care a dobândit-o prin experiența Duhului Sfânt în rugăciune, ca cea mai firească și naturală formă de desăvârșire a umanului, cea a sfințeniei, respectiv simplitatea și smerenia, care îi înlesneau comunicarea cu fiecare om, indiferent de nivelul intelectual sau educațional al aceluia. În întâlnirea cu părintele Stăniloae, oricine a simțit prezenta dumnezeiască mângâietoare și încurajatoare, iar pe chipul său a întrezărit o rază de lumină taborică.

Bibliografie :

- „STUDII TEOLOGICE REVISTA FACULTATILOR DE TEOLOGIE DIN PAATRIARHIA ROMANA“ de Prof. dr. Teodor M. Popescu; SERIA III, ANUL XVIII, NR. 3, IULIE-SEPTEMBRIE, 2022, BUCURESTI;
- „STUDII TEOLOGICE REVISTA FACULTATILOR DE TEOLOGIE DIN PAATRIARHIA ROMANA“ de Prof. dr. Teodor M. Popescu; SERIA III, ANUL XVII, NR. 4, OCTOMBRIE-DECEMBRIE, 2021 BUCURESTI

Arhimandritul Dometie Manolache - păstor de suflet al Râmeților

Elev: Tureatcă Mihai Gabriel,

Pr. prof. Țugui Ninel,

Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați

În anul 2025, consacrat de Sfântul Sinod al BOR ca an omagial al duhovnicilor și mărturisitorilor credinței ortodoxe români din secolul al XX-lea, comemorăm cu pioasă cinstire și recunoștință pe toți clericii, monahii și credincioșii ortodocși români, care au reușit, în pofida timpurilor grele, a prigonirii sistematice exercitate, vreme de aproape jumătate de secol, de regimul ateo-comunist, să întărească și să răspândească mai departe credința adevărată, reușind să țină aprinsă flacăra iubirii neostoite a omului față de Dumnezeu și față de semenii. Unul dintre acești „stâlpi” ai neamului românesc și al legii lui strămoșești a fost Părintele Dometie Manolache, de la Mănăstirea Rîmeți.

S-a născut pe data de 13 octombrie 1924, în cătunul Mărciulești, aparținând de comuna Bălănești, din județul Buzău, într-o familie săracă și numeroasă, având 11 frați și surori.

În noaptea dinaintea nașterii lui, mama sa a avut o vedenie. Se afla pe coasta dealului din spatele casei și, în acel moment, i-a atras atenția un fag maiestuos de pe drum. Uitându-se atent la el, a văzut că pe toată coasta e dealului pe care era ea, au început să sară bucăți de carne. Trezindu-se din somn și din acel vis, nu a mai putut adormi, iar în jurul orei 8,00 l-a născut pe pruncul Stelian.

Părinții lui, Ion și Filoftea Manolache erau țărani care își câștigau cu greu existența din sudoarea frunții lor. Tatăl său, Ion Manolache era veteran de război. Pentru curajul de care dăduse dovadă, fusese în proprietărit cu un hectar de pământ agricol. În tinerețe, acesta fusese și cântăreț la biserica satului. Mama sa, mai târziu, va intra în monahism.

Ca orice români adevărați, Ion și Filoftea Manolache și-au crescut copiii în atmosfera tihnită a satului și în frică de Dumnezeu, învățându-i de mici să meargă la biserică și să fie stăruitori în credință.

Cele 6 clase primare le-a absolvit la școala din comuna Târlele-Filiu, sunt documente care atestă faptul că Stelian era un elev strălucit, profesorii fiind mândri de dânsul.

Dar acest lucru nu a fost așa mereu, la începutul școlii Stelian nu era capabil să citească.

În una din seri, face împreună cu mama sa „Acatistul Maicii Domnului”, iar din ziua următoare totul se schimbă. Din cauza greutateii sale de numai 24 kg era gata să nu fie acceptat la Seminarul din Buzău, dar toate acestea nu l-au împiedicat în formarea lui culturală.

În anul 1945 devine absolvent al școlii seminariale, devenind totodată și șef de promoție.

Episcopul Antim I-a îndrăgit încă de pe vremea când era elev al seminarului, ajutându-l pe Stelian mai târziu. Urmează cursurile Facultății de Teologie din București, devenind coleg cu Leonida Plămădeală. Îmbinau bucuria verii, cu activitatea misionară, așa ajung la Mănăstirea Sâmbăta de Sus unde îl întâlnesc pe părintele Arsenie Boca.

Vremurile erau unele grele din cauza războiului ce tocmai se încheiase, din acest motiv în anul 1948, Mitropolitul Ardealului Nicolae Bălan, îl mută pe Părintele Arsenie Boca la Mănăstirea Prislop ca stareț, pentru că obștea de acolo avea nevoie de un păstor luminat și drept în credință, totodată apărându-l și de forțele comuniste, care-l anchetaseră deja la Făgăraș.

În anul 1949 devine absolvent al Facultății de Teologie din București, fiind șef de promoție. Familia și-ar fi dorit să se întoarcă înapoi pe pământurile natale, dar dragostea față de Dumnezeu îl fac să i-a drumul mănăstirii. Se retrage la Mănăstirea Prislop, unde era stareț Părintele Arsenie Boca. La 6 august 1949 este hirotonit preot, iar o lună mai târziu este tuns în monahism alături de colegul său de studenție Leonina Plămădeală, el primind numele de Dometie iar colegul său numele de Antonie, care avea mai târziu să devină Mitropolitul Ardealului. Cele va fi spus Părintele Arsenie Boca, Sfântul Ardealului, nu avem de unde ști, însă este cert faptul că atunci s-a aprins în sufletul celor doi o flăcără, care ardea neconținut pentru ortodoxia din Transilvania.

Părintele Dometie alege să rămână alături de părintele Arsenie. În anul 1951 un lucru rău avea să se întâmple, părintele Arsenie fusese arestat iar îndatoririle acestuia îi rămân părintelui Dometie. Are grijă de mănăstirea Prislop așa cum l-a învățat părintele Boca, cu o dedicare și sânguință extraordinară până în primăvara anului 1952, când părintele Boca revine la cârma mănăstirii.

Părintele Dometie decide că era timpul să plece. Așa ajunge la Mănăstirea Afteia sau Cioara, unde i se conturează ideea înființării unei mănăstiri de maici. I se alătură un grup de 20 de tinere, unite în credință, pe care părintele Dometie le binecuvântează și le pune sub ocrotirea Maicii Domnului și al Sfântului Ei Acoperământ. Undeva, lângă comuna Strunga, era un loc ce se numea „Între Văi“, pe care părintele îl alege ca loc al mănăstirii ce se va ridica mai târziu.

Autoritățile comuniste, auzind de lumea care-l urma pe părintele Dometie, îl silesc să se retragă, dar acest lucru nu-l face să renunțe la visul său. Peste câteva decenii, nu departe de locul ales de părintele Dometie s-a ridicat o mănăstire, așezată sub „Acoperământul Maicii Domnului“; părintele, împreună cu fiicele sale duhovnicești, înființaseră mănăstirea.

În vara aceluia an, un credincios îl avertizează pe părintele Dometie, că este căutat de forțele de ordine comuniste, și că ar fi mai bine să fugă. Însă el, în dimineața următoare, săvârșește Sfânta Liturghie; în ziua aceea se adunaseră mii de oameni care veniseră să asculte cuvântul părintelui și să fie binecuvântați de el. Ceea ce nu știa părintele Dometie era faptul că printre oamenii care veniseră să-l asculte erau și autoritățile regimului comunist, care veniseră să-l aresteze. Însă, din cauza mulțimii enorme adunate, nu au reușit să înainteze în timpul necesar, dându-i părintelui posibilitatea să fugă în pădure. Se întâmplase o minune atunci: părintele a reușit să scape de autoritățile comuniste.

A fost nevoit să se retragă pe locurile natale, ajungând la Mănăstirea Ciolanu, din județul Buzău, Episcopia Buzăului, iar tinerele care -l urmaseră au fost așezate la mănăstirile Rătești și Barbu, din cadrul aceleași episcopii.

Încurajat de Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, pleacă în Transilvania unde găsește adăpost duhovnicesc la Mănăstirea Rîmeți, veche de peste 8 secole. După mai bine de un an, în primăvara lui 1959, a fost numit duhovnic al acestei mănăstiri și paroh al bisericii din satul învecinat. La Rîmeți nu a găsit decât un loc pustiu, „luminat” de Biserița din Piatră, Biserica Veche, cum va fi numită mai târziu, care data, după părerea savantului Nicolae Iorga - care a trecut-o în lista monumentelor istorice, fiind o adevărată comoară națională - , de prin anul 1480.

Numele de Râmeț provine de la cuvântul eremit, care înseamnă pustnic sau isihast, făcând referire la faptul că în acea regiune își duceau nevoița duhovnicească, pe stâncile din jurul mănăstirii, mulți pustnici.

În urma unor cercetări amănunțite, care s-au făcut la pictura din interiorul bisericii de piatră, s-a descoperit că biserica datează din anul 1377, în straturile de pictură fiind dezvăluit numele unui episcop, primul episcop cunoscut în Ardeal, și anume Sfântul ierarh Ghelasie de la Rîmeți.

În următorii ani, în urma unui decret dat de autoritățile comuniste părintele Dometie și fiicele sale duhovnicești sunt obligați să părăsească mănăstirea. Apoi lucrurile au luat o turnură și mai gravă, părintele Dometie fiind chemat la Cluj și amenințat că, dacă se va crea tulburare, va plăti cu viața.

În primăvara anului maicile pleacă din mănăstire, iar un bătrân curajos trage clopotele în urma lor, zicând : „așa le-am tras și când au plecat flăcăii la război și s-au întors înapoi”.

Maicile s-au refugiat în pădurile din împrejurimi, iar după câteva luni s-au angajat la Cooperativa de Covoare din Teiuș; mănăstirea a fost transformată în hotel cu scop turistic.

Tot în acea perioadă, părintele Dometie este obligat să slujească la 7 parohii diferite, în 7 sate împrăștiate de-a lungul crestei Apusenilor.

Străbate crestele munților timp de 7 ani, propovăduind cuvântul lui Dumnezeu, ascultându-le necazurile, și povățuindu-i cu aceeași determinare și credință ca la început, poate chiar mai puternice, pentru că știa că un decret poate desființa o mănăstire, așa cum poate un buldozer să dărâme doar zidurile bisericii, însă Biserica care sălășluiește în sufletele oamenilor este imposibil de dărmat. La Teiuș, maicile erau presate de autoritățile comuniste, așa că părintele le cumpără două case la Aiud, ca să poată locui împreună.

Maica Ierusalima, stareța de mai târziu a mănăstirii, sugerează, în anul 1962, înființarea unei secții a Cooperativei de Covoare la Râmeți. Această cerere fiind acceptată, maicile întorcându-se înapoi la lavra lor, dar acum ca salariate ale statului și chiriașe în chiliile mănăstirii. Autoritățile comuniste știau că se oficiază slujbă în incinta mănăstirii, dar acest lucru nu -l speria, deoarece “... nu-i era frică de nimeni, pentru că îl avea pe Hristos și avea Adevărul”¹(IPS Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos).

¹ https://youtu.be/bBdE5lb9iXk?si=L_Z4-cEGhuEqWFZx

Părintele construiește clădiri noi, printre care se numără chilii și trapeză nouă, școala și atelierul pentru copiii locului. Iar la câteva sute metri ridică o cabană pentru a scoate astfel hotelul din incinta sfântului locaș.

La jumătatea anului 1970, maica Eudoxia, sora părintelui Dometie, propune înființarea unui muzeu. Acesta a fost îmbogățit cu obiecte de o valoare inestimabilă, care reflectă și astăzi, cu fidelitate, moștenirea culturală și spirituală a locului, transformându-l într-un veritabil tezaur de patrimoniu; acest muzeu va fi îngrijit de maica Eudoxia până la sfârșitul vieții sale.

Stăruitor în credință și plin de harul Duhului Sfânt părintele Dometie scrie un memoriu către șeful statului, în care propune reînființarea mănăstirii. Apoi maica Ierusalemă, îmbracată civil, lăsând deoparte pentru prima dată haina monahală, pleacă la București, să-l întâlnească pe Nicolae Ceaușescu, la Comitetul Central. Ajunge în fața clădirii Comitetului Central și, făcându-și curaj, trece de gardi și ajunge la Ceaușescu, înmânându-i memoriul.

În iarna anului 1972, clopotele mănăstirii Râmeț bătut neconținut, semn de bucurie și recunoștință pentru reînființarea mănăstirii.

Rămasă văduvă, mama părintelui, s-a alăturat obștii de la Râmeți. În anii care au urmat a fost restaurată Biserica din Piatră și multe alte clădiri din incinta mănăstirii.

Îmbrăcat cu o sutană cârpită, firav la trup, muncind cot la cot cu „mocătimea” (mocanii, ciobanii) Apusenilor; nu ți-ai fi putut da seama de eruditul teolog ce sălășluia în duhul părintelui, așa că în 1975, cu ajutorul Părintelui Dumitru Stăniloae, obține diploma de doctorat, devenind Arhimandritul Dometie Manolache. În următorul an, un dezastru natural avea să aibă loc: râul Râmeț și-a părăsit albia, inundând o bună parte din mănăstire.

Fiind izolați, fără provizii, părintele Dometie decide să pornească în întâmpinarea mașinii cu provizii. Împreună cu fiicele sale duhovnicești, pleacă pe jos prin pădure, îndemnându-se prin cântec. Însă pe drumul de întoarcere, chiar în fața mănăstirii, părintele cade în genunchi, lăsând sacul cu pâini să alunece la vale... Inima i se opri; părintele trecuse la cele veșnice.

La înmormântarea sa au venit oameni de pretutindeni, într-un număr imens, ca să-l conducă pe părintele Dometie pe ultimul drum. El, care le - a fost părinte duhovnic, i-a întărit, sprijinit și a fost alături de ei în cele mai grele momente. (Arhimandritul Dometie Manolache).

În următorii ani, obștea mănăstirii Râmeț a fost supusă la o nouă încercare. Din cauza unei ploi torențiale, se surpă malul din spatele Bisericii din Piatră, acoperind-o aproape total cu mâl. Inginerul Eugeniu Iordăchescu, în anul 1988, găsește soluția și salvează Biserica din Piatră. Tot atunci, aceasta a fost ridicată deasupra solului cu 2 metri și 18cm, prevenind astfel alte posibile dezaastre naturale ce ar putea distruge infrastructura Bisericii, protejând această comoară națională.

Părintele Dometie le spunea adesea fiicelor sale duhovnicești: ”Maicilor, cum a-ș trânti eu o catedrală în mijlocul curții, dar ăștia nu mă lasă!”²(Arhim.Dometie Manolache). Visul părintelui Dometie s-a îndeplinit, fiind pusă piatră de temelie a noii biserici ce străjuiește astăzi incinta mănăstirii. Construcția acesteia a durat 7 ani, fiind sfințită în anul 1982, având hramul Sfinților Apostoli Petru și Pavel, odată cu canonizarea Sfântului Ierarh Ghelasie, primul episcop transilvan cunoscut.

² https://youtu.be/bBdE5lb9iXk?si=L_Z4-cEGhuEqWFZx

Părintele Arhimandrit Dometie Manolache a fost o lumină călăuzitoare pentru mii de suflete, un adevărat pilon al credinței ortodoxe românești, alăturându-se marilor mărturisitori ai secolului XX. Viața sa, marcată de jertfă, perseverență și dragoste necondiționată față de Dumnezeu și Biserică, a fost un exemplu de dăruire neobosită, chiar și în fața celor mai mari încercări. Prin înființarea și revitalizarea mănăstirii Râmeț, părintele Dometie a lăsat o moștenire de neprețuit, iar prin cuvintele și faptele sale, a demonstrat că adevărata Biserică trăiește în inimile celor care o iubesc și o apără cu orice preț. În el, nevoița și harul s-au unit într-o mărturie vie a iubirii divine, iar astăzi, la mai mulți ani după trecerea sa în veșnicie, moștenirea sa continuă să lumineze drumul celor ce caută adevărul și pacea în Hristos.

Bibliografie :

- „PĂRINTELE DOMETIE DE LA RÎMEȚI” ediție îngrijită de Costion Nicolescu
Mănăstiri ortodoxe -Râmeț
- <https://atitudini.com/2024/07/viata-parintelui-dometie-de-la-ramet/>
- «Părintele Dometie de la Râmeț, devăratul duhovnic», Monahia Ierusalima Ghibu
- **Ieromonah Ioanichie Bălan**, „Patericul Românesc”, Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 1980.
- **Arhimandrit Cleopa Ilie**, „Ne vorbește Părintele Cleopa”, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1982.
- **Emilian Popescu**, „Viața marilor duhovnici ai României”, Editura Bizantina, București, 1999.
- Documente arhivistice despre Mănăstirea Râmeți, Arhivele Naționale, Alba Iulia.
- Mărturii orale ale ucenicilor Părintelui Dometie Manolache.

Sfinții mărturisitori din temnițele comuniste

*Elev: Tituleac Andrei-Visarion,
Pr. prof. dr. Dascălu Daniel,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Gheorghe” Botoșani*

„Bucurați-vă, sfinților mărturisitori, care Golgota neamului românesc ați suit!”¹

Acești sfinți din secolul al XX-lea care au pățimit, au mărturisit drept și fără clintire în temnițele comuniste, sunt pentru noi exemple demn de urmat în ceea ce privește viața creștină, comuniunea cu Dumnezeu și aproapele aflat în suferință precum și iertarea celor care ne fac rău. Pentru dânsii, ceea ce a însemnat jertfa pentru credința cea dreaptă și pentru neamul românesc a fost o desăvârșire spirituală, o desăvârșire pentru a ne prezenta la Judecata universală ca neam ce și-a îndeplinit misiunea duhovnicească.

Mărturisirea este un act de curaj în care iei viața în piept, lepădând toată grija cea lumească, și în care stai ca o făclie aprinsă în fața celor ce doresc distrugerea omului. Așa cum mucenicii din primele veacuri au pățimit pentru Hristos din cauza că nu se supuneau cultul zeilor, ca „religie oficială” a Imperiului Roman, tot așa Sfinții români din închisorile comuniste nu s-au lepădat de credință și neam, ci au răbdut suferințele, au iertat pe prigonitori, purtând neîncetat în inimă rugăciunea.

Mulți preoți, oameni de rând și intelectuali au fost luați cu asalt de la casele lor și duși în lagărele comuniste în ziua de 14 spre 15 mai 1948, ca „bandiți” și „dușmani ai poporului”. Toate închisorile din țară Aiud, Gherla, Jilava, Mislea, Piteștiul, Suceava, Târgșor, Târgu Ocna și multe altele le vor umple comuniștii în 48 de ore², crezând că această elită a României vor fi uitați de poporul român. Închisoarea din Târgșor este una destinată, din nefericire, copiilor de 14-16 ani, datorită atitudinea lor demnă și dâră de a fi împotriva conducătorilor comuniști ateï, au fost și ei clasati în această nouă categorie „socială” ca „dușmani ai poporului”.

Având în vedere mărturiile unor supraviețuitori, voi menționa în cele ce urmează pe cei care nu s-au clintit a mărturisi, sacrificându-și viețile pentru credință, neam și aproapele.

Valeriu Gafencu, numit și „Sfântul Închisorilor” de către Pr. Nicolae Steinhardt, s-a născut la 24 ianuarie 1921 în localitatea Sângerei, județul Bălți în Basarabia. Va fi întemnițat la Aiud, Pitești și Târgu Ocna din cauza implicației sale în Frățiile de Cruce, organizație naționalist-creștin care avea rolul de a-i forma pe tineri în dreapta credință, primind o formare sufletească pe principii creștine mult mai serioasă decât oferea educația școlară. În toamna anului 1941, când avea numai 20 de ani și era student în anul al II-lea al Facultății de Drept și Filosofie din Iași, a fost arestat și condamnat la

¹ *Acatistul Sfinților Români din Închisorile Comuniste*

² Danion Vasile, *Mărturisitori din Temnițele Comuniste Minuni. Mărturii. Repere.*, Editura Areopag, București, 2021, p. 151

25 de ani muncă silnică.³ Timp de 11 ani va găsi „instrumentul” de eliberare prin asceză, găsindu-L pe Dumnezeu, și prin citirea Filocaliei, a Sfintei Scripturi și a acatistelor învățându-le pe de rost. El ca și ceilalți își va jertfi viața pentru Dumnezeu și aproapele, această faptă deosebită o găsim mai ales în închisoarea-sanatoriu de la Târgu Ocna. Din cauza torturilor și a condițiilor de trai din închisori, Valeriu Gafencu se va îmbolnăvi de TBC, iar singura scăpare din această boală cruntă era streptomicina. Pastorul Richard Wurmbrand, aflându-se în aceeași situație, va primi de la Valeriu medicamentul salvator, acesta va refuza dar Valeriu va insista să-l primească, lăsându-și viața în mâinile lui Dumnezeu.⁴

Pr. Ilie Lăcătușu s-a născut la 6 decembrie 1909 în satul Crăpăturile din județul Vâlcea din părinți credincioși, Marin și Maria Lăcătușu. Acesta își va începe viața martirică în 1952 odată cu unul din valurile de arestări din rândurile preoților unde va ajunge la colonia de muncă Galeșu, la Canal mutat apoi la colonia Peninsula, Constanța. În 1954 va fi eliberat, dar în 1959 a fost condamnat din nou la muncă silnică în Deltă la Periprava și va fi eliberat definitiv pe 6 mai 1964. Va trece la cele veșnice pe 22 iulie 1983. O minune trăită și povestită de Pr. Iustin Pârvu de la Mănăstirea Petru Vodă, arată starea duhovnicească și totodată sfințenia Pr. Ilie Lăcătușu pe când era închis. Într-o zi de 30 ianuarie, când erau prăznuiți Sf. Trei Ierarhi, au fost duși împreună cu câțiva deținuți să scoată din canal stuf. După rațiunea umană era imposibil să execute ordinul dat de călăi deoarece era un ger de -30 de grade, apa înghețată și dacă punem problema imunității lor ca deținuți politici la vremea respectivă însemna moarte curată. Însă Pr. Ilie Lăcătușu i-a îmbărbătat pe frații săi de suferință zicând că Maica Domnului și Sfinții Trei Ierarhi îi vor scoate nevătămați, și așa a fost. Timp de trei ore lucrau ca și cum ar fi fost vară, neavând nicio grijă. Soarele încălzea foarte puternic încât din hainele care erau așezate la uscat ieșeau aburi.⁵

Altă personalitate deosebită a fost Constantin (Costache) Oprișan, om „cult și inteligent, la care se adăuga o modestie blândă și plăcută”⁶. Acesta a fost șeful Frățiilor de Cruce pe țară, având studiile la Facultatea de Filozofie din Cluj-Napoca. Mulți apropiați de ai lui mărturisesc starea înaltă duhovnicească pe care a avut-o în timpul torturii pe care a suportat-o de la securiști prin bățai, hule și minciuni. Cel mai cumplit supliciu la care a participat a fost atunci când torționarul Eugen Țurcanu s-a așezat cu picioarele pe torace cu toată greutatea până când observa puțin sânge pe la colțul gurii, în icneli de tuse. Se va stinge din viață, la Jilava, din cauza tuberculozei agravate de-a lungul timpului sederii sale în condițiile neumane ale regimului din închisori.⁷

Pr. Gheorghe Calciu - Dumitreasa a fost printre cei care au rezistat torturilor desfășurate în Penitenciarul din Pitești între anii 1949-1952. De asemenea, el a fost coleg de cameră cu Costache Oprișan, cel amintit mai devreme, îngrijindu-l până la ultima suflare. Un fapt deosebit de important arată iubirea împletită cu jertfa pe care și-a asumat-o în anii petrecuți în închisoare împreună cu

³ <https://valeriugafencu.ro/90/sfantul-inchisorilor/>

⁴ *Martiri pentru Hristos, din România, în perioada regimului comunist*, EIBMBOR, 2007, pp. 259-260

⁵ Danion Vasile, *Op. cit.*, Editura Areopag București, 2021, pp. 69, 77-76.

⁶ *Martiri pentru Hristos, din România,...*, EIBMBOR, 200, p. 525

⁷ <https://fericiteiprisoniti.net/costache-oprisan-stalpul-de-rezistent-a-impotriva-reeducarii/>

Costache Opreșan⁸, fiind grav bolnav de bacilul Koch și scuipa resturi din plămân și sânge, Pr. Calciu, pe atunci student la medicină, și-a tăiat din cotul de pe mâna dreaptă venele pentru a-i da limfă să bea, însă, din păcate, s-a stins din viață.

Mircea Vulcănescu se află printre personalitățile de mare exemplu, în ceea ce privește răbdarea și suferința în închisorile de la Văcărești, Jilava și Aiud. A fost filosof, sociolog și economist, iar după 1 decembrie 1918, când s-a votat Unirea Transilvaniei cu Regatul Român și prezentarea actului Unirii la Majestatea sa Regele Ferdinand, la 29 decembrie, la numai 15 ani, a ținut discursuri de manifestare a bucuriei la București aproape de statuile lui Mihai Viteazul și Gheorghe Lazăr din Piața Universității⁹. Dragostea ce mai mare pe care a avut-o pentru semenii săi a fost la Jilava, fiind trimis, împreună cu alți colegi de suferință, la Celula Neagră trei zile și trei nopți, nemâncăți, în frig și umezeală. Mircea Vulcănescu observând că nu se mai putea face nimic, și ne mai având fizicul său puterea de a îndura condițiile inumane, s-a întins cu fața spre podea rugându-i să stea pe el, ca pe o saltea¹⁰.

Pr. Iustin Pârvu a fost un duhovnic renumit a țării românești, datorită faptului că a mărturisit până în secolul nostru, adevărata față al regimului comunist și despre eroii neamului românesc care au suferit în temnițele comuniste. O deosebită trăire, pe care a avut-o, a fost la minele de la Baia Sprie în ziua praznicului Învierii Domnului. Spunea că era una superbă, făcându-se slujba la 800 de metri adâncime, o atmosferă de adâncire totală a sufletului. Gardienii au observat manifestarea aceasta, închizându-i două zile în cameră iar mai apoi scăpând de la pedeapsa cu moartea după două ore de alergare în jurul curții aveau confirmarea credinței în Dumnezeu.¹¹

Ultima personalitate deosebit de importantă, care a avut un impact puternic de a menține latura muceniciei și de a nu cădea în plasa vrăjmașului, a fost Radu Gyr. Un al doilea Eminescu, a scris nenumărate poezii în timpul șederii sale în temnițe, dintre care voi menționa: „Ridică-te Gheorghe, Ridică-te Ioane”.¹² Cu ajutorul poeziilor sale a ridicat pe mulți de la căderile oferite de comunism, tinerimii nevinovat, de a-și apăra credința, țara și neamul.

Pr. Iustin Pârvu, vorbește despre această mișcare a tineretului, prin curajul, dorința pentru binele țării și a jertfelniciei, ce a șocat întreaga lume, chiar și pe comuniști „M-am bucurat mult de mulțimea credincioșilor noștri, care au venit înspre Aiud să-i slăvească pe martiri. Glasul martirilor a chemat pe fiecare să se identifice cu spiritualitatea tineretului acelei generații. Mișcarea aceasta a tineretului de atunci, a șocat întreaga lume, prin curajul și jertfelnicia lor, dar mai ales prin puterea unității lor. Unitatea lor era așa de rodnică, încât în scurt timp ar fi câștigat tot poporul, și comunismul a recunoscut în această mișcare un inamic ce-i pune în pericol puterea.”¹³

⁸ <https://gheorghecalciu.ro/jertfa-sublima-a-lui-gheorghe-calcu-pentru-salvarea-lui-costache-opresan-de-marcel-petrisor/>,

⁹ *Martiri pentru Hristos, din România, ...*, EIBMBOR, 2007, p. 738

¹⁰ <https://fericiticeiprignoniti.net/mircea-vulcanescu-unul-dintre-geniile-enciclopedice-ale-culturii-romanesti-si-un-practicant-al-vietii-crestine/>

¹¹ <https://fericiticeiprignoniti.net/sfintele-pasti-in-catacombele-minei-baia-sprie-anul-1954/>

¹² https://adevarul.ro/stiri-locale/alexandria/cum-a-fost-condamnat-la-moarte-radu-gyr-pentru-1687819.html#google_vignette

¹³ Danion Vasile, *Op.cit.*, Editura Arcopag București, 2021, p 150-151

Cel mai crud loc, dintre toate închisorile din România, a fost Piteștiul, descris ca locul „răstignirii unei generații”. Acolo s-a desfășurat „Experimentul Pitești” o „reeducare prin tortură” desfășurat între anii 1949 și 1952 cu scopul de a-i transforma în „oameni noi” pe cei bănuți de „gândiri neloiale”. Ideea îi aparține pedagogului sovietic Makarenko și aplicată de tânărul Eugen Țurcanu, fost membru legionar care a trecut de partea comuniștilor în 1944 și arestat la Pitești în 1948. Acesta va forma O.D.C.C (Organizația deținuților cu convingeri comuniste) împreună cu alți 20 de deținuți. Dintre ei, cei mai cunoscuți au fost: Popa Alexandru, zis Popa Țanu, Livinski, Mărtinuș, Titus Leonida, Nuți Pătrășcanu, Fuchs și Steier¹⁴.

În încheiere, voi așterne în următoarele rânduri un citat al Părintelui Iustin Pârveu, care arată valoarea spirituală al neamului românesc prin jertfa și mărturisirea tinerilor în temnițele comuniste „*Nicio altă țară nu se poate compara cu suferința neamului românesc, prin numărul mare de martiri, de mărturisitori pe care l-a dat și prin viața creștină pe care a dus-o fiecare deținut în pușcărie, că nu-i mai încăpeau închisorile, celulele, podurile și beciurile Securității [...] România nu e valoroasă prin aur și alte bogății materiale, așa cum se laudă occidentalii, pentru că astea pier degrabă, ci prin jertfa și valoarea ei spirituală.*”¹⁵

Bibliografie:

- *Acatistul Sfinților Români din Închisorile Comuniste*, Editura Bonifaciu, 2011
- Danion Vasile, *Mărturisitori din Temnițele Comuniste Minuni. Mărturii. Repere.*, Editura Areopag București, 2021
- *Martiri pentru Hristos, din România, în perioada regimului comunist*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2007
- Virgil Ierunca, *Fenomenul Pitești*, Editura Humanitas, 2023

Webografie:

- <https://valeriugafencu.ro/90/sfantul-inchisorilor/>, accesat în 18 ianuarie 2025
- <https://fericiteiprigoniti.net/costache-oprisan-stalpul-de-rezistenta-impotriva-reeducarii/>, accesat în 18 ianuarie 2025
- <https://gheorghecalciu.ro/jertfa-sublima-a-lui-gheorghe-calciu-pentru-salvarea-lui-costache-oprisan-de-marcel-petrisor/>, accesat în 19 ianuarie 2025
- <https://fericiteiprigoniti.net/mircea-vulcanescu-unul-dintre-geniile-enciclopedice-ale-culturii-romanesti-si-un-practicant-al-vietii-crestine/>, accesat în 19 ianuarie 2025
- <https://fericiteiprigoniti.net/sfintele-pasti-in-catacombele-minei-baia-sprie-anul-1954/>, accesat în 18 ianuarie 2025
- https://adevarul.ro/stiri-locale/alexandria/cum-a-fost-condamnat-la-moarte-radu-gyr-pentru-1687819.html#google_vignette, accesat în 19 ianuarie 2025
- <https://doxologia.ro/omagiu-parintelui-iustin>, accesat în 19 ianuarie 2025

¹⁴ Virgil Ierunca, *Fenomenul Pitești*, Editura Humanitas, 2023, p 30 -31

¹⁵ <https://doxologia.ro/omagiu-parintelui-iustin>

Patriarhul Nicodim Munteanu

*Elev: Nahoi Iustin,
Pr. prof. Pristavu Cosmin Constantin,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

Patriarhul Nicodim Munteanu s-a născut în anul 1864 în ziua a șasea a lunii decembrie de sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae. Acesta provenea dintr-o familie de oameni evlavioși ce trăiau în localitatea Pipirig, județul Neamț, și a primit la botez numele de Nicolae, cu ocazia sărbătoririi ierarhului Mirelor Lichiei. Datorită prezenței unui mare de mănăstiri și schituri nemțene, tânărul Nicolae avea să intre mai târziu în viața monahală.

În vremea în care era în școala primară, Nicolae obișnuia ca în fiecare seară să le citească celor din casă din lucrările Sfinților Părinți sau din Viețile Sfinților vreme de o oră sau chiar două. Cărțile erau împrumutate de la unchiul său după tată, ieromonahul Vasian Panait, unul dintre ucenicii starețului Neonil al mănăstirii Neamț.

Viitorul patriarh urmează apoi Seminarul Teologic de la Socola din Iași între anii 1882-1890, dând dovadă de multă sârguință la învățătură, apoi va studia la Academia din Kiev, fiind trimis de către Sfântul Mitropolit Iosif Naniescu (1818-1902), părintele său duhovnicesc, căruia îi fusese ucenic în vremea anilor de seminar. Mai mult decât atât, mitropolitul Iosif Naniescu i-a dat două ascultări:

- să învețe limba rusă;
- să o folosească pentru traducerea mai multor cărți ziditoare de suflet.

Cu un an înainte de a termina studiile, mai exact la 1 august, anul 1894, Nicolae este tuns în monahism în cadrul obștii de la Mănăstirea Neamț, urmând ca după doar câteva zile să primească hirotonia în treapta de ierodiacon.

Mai târziu, la 14 aprilie 1895, susține lucrarea de licență intitulată: „Propaganda papistă la români”, o lucrare cu scop apologetic. Întorcându-se la Iași, la 1 ianuarie 1896, va deveni ieromonah, iar în anul 1898 va fi hirotosit în treapta de arhimandrit, pentru ca în anul 1900 să i se acorde rangul de mitrofor. În acest timp, se găsea mereu în preajma mitropolitului Iosif Naniescu, ocupînd și funcția de predicator și de mare eclesiarh al Catedralei Mitropolitane de la Iași.

După trecerea la Domnul a mitropolitului Iosif în data de 26 ianuarie 1902, arhimandrit Nicodim va merge în același ani ca vicar la Episcopia Dunării de Jos. Aici, între anii 1903-1909, avea să conducă și Seminarul Teologic Sfântul Andrei din Galați. În această perioadă, Nicodim se

arată foarte competent și capabil în împlinirea ascultărilor sale, inclusiv în suplinirea Episcopului Pimen Georgescu (1853 - 1934), pe perioadele când acesta lipsea.

În ceea ce privește activitatea sa ca director al Seminarului Teologic din Galați, Nicodim s-a străduit să supravegheze educația elevilor, asigurând școlii un corp profesoral de calitate, dar și să creeze o atmosferă de studiu creștin, după modelul întâlnit la Academia din Kiev. Pe lângă toate acestea, scrie mai multe lucrări teologice, printre care:

- „Ce să crezi și cum să traiești” (1905)
- „Cum se cuvine să stea creștinul în Biserică” (1907)
- „Pe urmele lui Hristos” (1908)
- „Viața de seminar” a lui Petrov (traducere, 1909)
- „51 de cuvântări la Postul Mare” al lui Inochentie al Odesei (traducere, 1910)

Mai târziu, se întoarce la Iași, în anul 1909, urmându-l pe Pimen Georgescu, devenit mitropolit al Moldovei. Mitropolitul Pimen îl hirotonește pe Nicodim arhiereu și îi acordă titlul „Băcăuanul”, numindu-l vicar al Mitropoliei.

În anul 1912 arhiereul Nicodim este solicitat ca mitropolit primat la București, dar refuză această ofertă, acceptând însă scaunul eparhiei Huși, care i s-a părut mai potrivită pentru sine. Ca episcop de Huși, pe lângă alte activități, a publicat împreună cu colaboratorii săi „Mica Biblie”.

După Unirea Basarabiei cu Patria-Mamă, a primit în iunie 1918 funcția de locțiitor de arhiepiscop al Chișinăului și Hotinului, cu sarcina de a reorganiza Biserica din această provincie românească. Ulterior, Nicodim a revenit la Huși, unde și-a continuat activitatea până în anul 1923, când s-a retras la Neamț, ca stareț, funcție ce o va ocupa timp de unsprezece ani. Acolo unde se ocupă de îndrumarea și organizarea mănăstirii moldave și tot în această perioadă îl închinoviază și pe Sfântul Ioan Iacob Hozevitul, la mănăstirea Neamț.

Datorită operei sale cărturărești, a fost ales membru de onoare al Academiei Române la data de 15 octombrie 1918, iar Universitatea din Cernăuți l-a proclamat „doctor honoris causa”.

Pe 23 ianuarie 1935 a fost ales mitropolit al Moldovei, cu sediul al Iași, ca urmare a morții mitropolitului Pimen Georgescu. Aici va tipări în anul 1936 „Biblia ilustrată” și va traduce 24 cărți din Vechiul Testament, pentru ediția sinodală a Bibliei din anul 1936. Textul acestei Biblii va sta la baza edițiilor Bibliei din anii 1968, 1975 și 1982. În urma morții patriarhului Miron Cristea în anul 1939, a fost chemat la demnitatea de patriarh al României, dar a refuzat să candideze la această funcție. Pentru că până la urmă Nicodim a fost nevoit să își depună candidatura la patriarhie, Marele Colegiu Electoral Bisericesc l-a ales patriarh al României la data de 30 iunie 1939.

Păstorirea patriarhului Nicodim nu a fost deloc ușoară, date fiind condițiile grele datorate izbucnirii celui de-al doilea război mondial și a situației politice instabile din România. Deși își dorea nespus să sprijine călugării și preoții, acest lucru a fost îngreunat de izbucnirea celui de-al doilea război mondial la puțin timp după înscăunarea sa ca patriarh (1 septembrie 1939), mai ales că în decursul a doi ani își va da demisia de trei ori.

Dintre realizările sale amintim:

- reluarea relațiilor cu Biserica Rusiei
- renovarea manastirilor
- organizarea Institutului Biblic și de Misiunea al Bisericii Ortodoxe Române
- alcătuirea Eforiei Bisericii Ortodoxe Române
- întemeierea de școli bisericești, pentru formarea candidaților la preoție și călugărie.

A trecut la cele veșnice la vârsta de 84 de ani, pe 27 februarie 1947. A fost înmormântat în partea dreaptă a pronaosului Catedralei Patriarhale, alături de primul patriarh al României, Miron Cristea. Patriarhul Nicodim a avut forța găsirii unor soluții bune pentru așezarea Bisericii în noile condiții și mai ales a lăsat moștenire o valoroasă operă culturală, fiind un model demn de urmat pentru generațiile viitoare.

Bibliografie:

- Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române. Compendiu, EIBMBOR, București, 2013.
- <https://www.crestinortodox.ro/parinti/patriarhul-nicodim-munteanu-140795.html>
- https://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Nicodim_Munteanu
- <https://basilica.ro/profilul-unui-traducator-de-biblie-patriarhul-nicodim-munteanu/?swcfpc=1>
- <https://basilica.ro/160-de-ani-de-la-nasterea-patriarhului-nicodim-munteanu/>
- <https://basilica.ro/in-2019-patriarhia-romana-omagiaza-satul-romanesc-pe-patriarhii-iustin-nicodim-si-pe-traducatorii-de-carti-bisericesti/>

O lumină în istoria Bisericii Ortodoxe Române: Patriarhul Miron Cristea

*Elev: Tabarcea Cristian-Petru,
Pr. prof. Pristavu Cosmin Constantin,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

Elemente biografice

Miron Cristea, născut Ilie Cristea la 20 iulie 1868 în Toplița, județul Harghita, a fost o personalitate marcantă în istoria României, îndeplinind funcțiile de teolog, filolog, publicist și primul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Provenind dintr-o familie de țărani români ortodocși, Ilie Cristea a urmat cursurile Gimnaziului săsesc din Bistrița (1879-1883) și ale Liceului grăniceresc din Năsăud (1883-1887). În anul școlar 1886-1887, a fost ales președinte al societății culturale „Virtus Romana Rediviva”, funcție deținută anterior de poetul George Coșbuc. După absolvirea Institutului Teologic din Sibiu în 1890, a fost numit învățător la Orăștie și a început să colaboreze la publicația „Telegraful Român”. Între 1891 și 1895, a studiat la Universitatea din Budapesta, obținând titlul de doctor în filozofie și filologie modernă cu teza „Eminescu, viața și opera. Studiu asupra unor creații mai noi din literatura română”, scrisă în limba maghiară.

După revenirea în țară a fost numit secretar eparhial la Arhiepiscopia Sibiului (1895-1902) și consilier-asesor (1902-1909). În 1901 a fost hirotonit diacon, iar în 1902 a fost tons în monahism la Mănăstirea Hodoș-Bodrog, primind numele Miron. A urcat destul de rapid pe treptele ierarhice, în 1908 a fost hirotesit protosinghel, fiind ales episcop al Caransebeșului la 25 aprilie 1910. În această calitate, a apărat școlile confesionale românești din Banat împotriva încercărilor guvernului de la Budapesta de a le desființa.

Miron Cristea a avut o activitate publicistică intensă, debutând în revista „Familia” din Oradea, condusă de Iosif Vulcan. A colaborat cu publicații precum „Tribuna”, „Gazeta Transilvaniei”, „Românul”, „Revista Orăștiei” și altele. Împreună cu Octavian Goga, a fondat publicația „Țara noastră” în 1910.

Implicarea în Marea Unire și ascensiunea la rangul de Patriarh

Începând cu 8 noiembrie 1918, ÎPS Miron oprește pomenirea împăratului Austro-Ungariei, preoții urmând a se ruga „pentru înalta noastră ocârmuire națională” și „pentru Marele Sfat al națiunii române”. În martie 1919, Miron Cristea a organizat, la Sinaia, primul Congres al preoților ortodocși

din Transilvania, unde Episcopul Caransebeșului a susținut necesitatea organizării Bisericii Ortodoxe Române din Regatul României, pe baze unice și pe principiul autonomiei față de stat, cu respectarea prevederilor constituționale.

La 7 iunie 1919, Miron Cristea a devenit membru de onoare al Academiei Române, iar la 18 decembrie 1919 a fost ales mitropolit primat al României întregite, fiind înscăunat o zi mai târziu (conform Ciprian Demeter). La 1 decembrie 1918, Miron Cristea a participat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, binecuvântând Actul Unirii și rostind o rugăciune de mulțumire. La 31 decembrie 1919 a fost ales Mitropolit Primat al Bisericii Ortodoxe Române. La 4 februarie 1925, Biserica Ortodoxă Română a fost ridicată la rangul de Patriarhie, iar Miron Cristea a devenit primul Patriarh, fiind întronizat la 1 noiembrie 1925.

Contribuții și inițiative

Ca Patriarh, Miron Cristea a preluat în Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române (1925) principiile șaguniene, care conferă laicilor un rol important în administrarea treburilor bisericești. A înființat Academia de Muzică Religioasă din București în 1927 s-a îngrijit de traducerea și tipărirea Bibliei sinodale din 1936, în traducerea preoților profesori Gala Galaction, Vasile Radu și mitropolitul Nicodim, precum și a unor ediții din Noul Testament.

A acordat o atenție specială prediciei, publicând fragmente din Sfânta Scriptură cu explicații pentru credincioși și broșuri cu caracter religios și moral. A reînființat seminarii și a susținut intensificarea învățământului religios în școli. A inițiat proiectul Catedralei Mântuirii Neamului, analizând amplasamente pentru aceasta, inclusiv Dealul Mihai Vodă (Dealul Arsenalului), unde se construiește actuala catedrală.

Patriarhul Miron Cristea a fost un important lider național român și militant pentru unitatea națională. A fost numit senator regent (20 iulie 1927 - 8 iunie 1930). La 3 august 1927 Parlamentul a votat proiectul de lege prin care atribuțiile patriarhului erau exercitate, pe timpul mandatului de regent, de ierarhii menționați în Statutul de organizare a B.O.R. Miron Cristea nu mai îndeplinea funcția de patriarh, dar influența sa în conducerea B.O.R. continua să fie covârșitoare. A fost împotriva încheierii Concordatului cu Vaticanul în condițiile cerute de nunțul papal, prin care se crea o situație privilegiată bisericii catolice și se asigura gestionarea averii acesteia în favoarea papalității. După lungi negocieri, Concordatul a fost semnat de Vasile Goldiș, ministrul Cultelor în guvernul Averescu, la 10 mai 1927, dar a fost ratificat de Parlament abia în mai 1929. În ziua de 20 mai 1929 au fost organizate mari festivități consacrate împlinirii a 10 ani de la Marea Unire (acestea fuseseră amânate cu câteva luni pe fondul crizei politice). În cuvântul, rostit în Parlament, Miron Cristea aprecia: „Nu putem serba cu vrednicie unitatea noastră națională și îndeosebi alipirea Ardealului la patria mamă, fără a aminti generației de azi și din viitor, cu sentimente de adâncă și veșnică recunoștință, faptele acelora care – în decursul veacurilor de înstrăinare – au contribuit cu munca lor la menținerea românismului, la întărirea sa culturală, socială și economică și mai ales celor care cu

vitejia și cu jertfa vieții lor au hotărât întregirea țării“. În ultimii ani ai vieții, prim-ministru al României (1 februarie 1938 - 6 martie 1939). Constatând că patriarhul Miron Cristea era tot mai slăbit, la 1 februarie 1939, regele I-a numit pe Armand Călinescu în funcția de vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, care a preluat efectiv conducerea guvernului. Apoi, la 21 februarie, Carol al II-lea a semnat decretul prin care Miron Cristea, președintele Consiliului de Miniștri, intra într-un concediu de o lună de zile.

La 22 februarie patriarhul a plecat la Cannes „cu nădejdi de însănătoșire“. În tren a căpătat o bronhopneumonie, stingându-se din viață la 6 martie 1939. Depus inițial în biserica rusească (ortodoxă) din Cannes, patriarhul a fost adus în țară, unde i s-au organizat funeralii naționale. Regele Carol al II-lea avea să noteze: „Sicriul, așezat în mijlocul Catedralei, avea un capac de sticlă, așa încât am putut să-l văd o ultimă dată pe acest bun slujitor al Bisericii și al Țării“. A fost înmormântat în cripta din interiorul bisericii Patriarhale în ziua de 14 martie 1939.

În testamentul său, Miron Cristea a scris: „Desigur, chemarea omului pe acest pământ este nu de a trăi în zadar, ci a-ți pune puterile sufletești și trupești ce ți le-a dăruit bunul Dumnezeu la muncă cinstită pentru tine însuși, pentru familia ta, iar de altă parte în scopul de a contribui cât mai mult la binele obștesc, la propășirea și întărirea neamului din care faci parte“. A trecut la cele veșnice la Cannes, Franța, unde se afla pentru tratament medical, și a fost înmormântat în Catedrala Patriarhală din București.

Moștenirea sa este complexă, îmbinând realizări semnificative în plan religios, cultural și politic. Personalitatea sa rămâne peste vremuri o lumină, faptele și atitudinile sale în vremuri dificile fiind așezate prin rânduiala lui Dumnezeu la temelia consolidării și afirmării Bisericii Ortodoxe Române.

Bibliografie:

- <https://basilica.ro/pe-urmele-lui-miron-cristea-primul-patriarh-al-romaniei/>
- <https://www.rador.ro/2023/07/18/portret-miron-cristea-primul-patriarh-al-romaniei-un-sustinator-neobosit-al-marii-uniri-3/>
- <https://cipriandemeter.ro/2024/07/20/miron-cristea-primul-patriarh-al-romaniei-un-destin-marcate-patriotism-si-spiritualitate/>
- <https://ziarulnatiunea.ro/2013/02/13/miron-cristea-si-marea-unire/>
- <https://www.arhiepiscopiaaradului.ro/2018/03/patriarhul-miron-cristea-fauritor-al-marii-uniri/>
- <https://ziarul lumina.ro/actualitate-religioasa/documentar/contributia-bisericii-la-marea-unire-128572.html>

Mitropolitul Calinic Miclescu, un far al credinței ortodoxe

*Elev: Tatarciuc Ioan-Matei,
Pr. prof. Pristavu Cosmin Constantin,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

În vederea realizării lucrării pentru simpozionul de astăzi, ținând cont de momentul istoric la care asistăm, centenarul Patriarhiei Române și obținerii autocefaliei sale, mi-am canalizat atenția asupra unei personalități cu un renume și contribuție în Istoria Bisericii Ortodoxe Române, Înalț Prea Sfințitul Calinic Miclescu, Mitropolit Primat al Principatelor Unite.

Informații cu caracter biografic

Constantin Miclescu, viitorul Mitropolitul Calinic Miclescu, s-a născut la data de 16 aprilie 1822, în orașul Suceava, dintr-o veche familie boierească, unchiul său fiind viitorul mitropolit al Moldovei, Sofronie Miclescu. A fost călugărit la Huși la 18 iunie 1842, sub numele Calinic, de către unchiul său, episcopul Sofronie Miclescu. A fost hirotonit ierodiacon (23 aprilie 1843), ieromonah (31 noiembrie 1848), fiind hirotesit apoi protosinghel și arhimandrit.

Între anii 1851 și 1858 este egumen la Mănăstirea Slatina, când a înființat o școală în satul Mălini pentru copiii țăranilor. La 2 februarie 1855 a fost hirotonit arhiereu titular cu titlul „Hariupoleos”. Activează ca membru în Divanul Ad-hoc (1857). Pentru o perioadă, PS Calinic este numit ca locțiitor de episcop la Huși (8 noiembrie 1858-15 ianuarie 1861), după care devine din nou egumen la Mănăstirea Slatina (1861-1863). La data de 7 mai 1863, PS Calinic este numit ca locțiitor de mitropolit al Moldovei, apoi la 10 mai 1865 este numit mitropolit al Moldovei prin decret al domnitorului Alexandru Ioan Cuza.

Activitatea sa de Mitropolit primat al Moldovei (1865-1875)

În primele luni de după abdicarea lui Alexandru Ioan Cuza, situația din Principatele Unite nu era deloc clară. Plebiscitul pentru alegerea ca Domn a Prințului Carol de Hohenzollern fusese perturbat de apariția unor mișcări sociale, mai ales în rândul țăranilor, speriați de eventualitatea unei anulări a Legii rurale din 1864. Un început de rebeliune se înregistrase și printre militarii rămași fideli lui Cuza-Vodă (grănicerii de pe Dunăre). Pe fondul acestei situații tulbure, unele puteri străine (mai ales Rusia, Austria și Turcia) își exprimau pe față ostilitatea privind ideea aducerii unui prinț străin pe tronul vacant, încurajând chiar o mișcare separatistă între moldoveni și munteni.

La Iași, în fruntea acțiunilor secesioniste se afla prințul Costache Moruzzi, uneltind cu Rusia. El conducea un grup energic, compus din Nicolae Rosetti-Roznovanu, Teodor Boldur-Lătescu, N. Ceaur-Aslan, ș.a. De partea conspiratorilor se afla și Mitropolitul Calinic Miclescu, pe care Titu Maiorescu îl numește “ușorul la minte Mitropolit Calinic”. Părerea mentorului Junimii era evident subiectivă, pentru că, așa cum remarcă N. Iorga, “tânărul și mlădiosul Calinic Miclescu era un ierarh ce aparținea mai mult clasei sale decât cercului călugăresc în care intrase prin înrăurirea Mitropolitului Sofronie (1851–1860), unchiul său”.

În dimineața zilei de 3 aprilie 1866, în curtea Mitropoliei și a Palatului Roznovanu, aflat peste drum, se adunase o mulțime de ieșeni, „înarmați cu ciomege și arme, ridicați din mahalale de Toderiță Lătescu, boier de neam vechi, dar de reputație îndoielnică și de o forță fizică de temut”. La Palatul Roznovanu, Mitropolitul Calinic a binecuvântat mulțimea și a semnat declarația separatistă. Apoi, în sunetele clopotelor Mitropoliei, IPS Calinic, cu crucea în mână, s-a pus în fruntea răsculașilor, îndemnându-i spre Palat, unde se afla locotenentul domnesc, Lascăr Catargiu, venit cu o zi înaintea în capitala moldavă pentru a zădărnici complotul separatist.

Armata a fost chemată să intervină, mulțimea „antiunioniștilor” fiind respinsă pe Ulița Mare, spre Mitropolie și Palatul Roznovanu. Din Palat s-au tras câteva focuri de armă, iar trupa care venise să restabilească ordinea a fost atacată cu pietre. După ce s-au tras câteva focuri de avertisment și generalul Davilla a încercat să pacifice mulțimea care l-a întâmpinat cu pietre și gloanțe, trupa a tras în plin pentru a împrăști răzvrătiții, înregistrându-se 16 morți și peste 30 de răniți în rândul soldaților și peste 100 de morți și răniți dintre răzvrătiți. Baricada din fața reședinței Roznovanu a fost dărâmată, soldații l-au arestat pe Nunuță Roznovanu și „...au tras de picioare de sub canapele” pe alți conspiratori aflați în situație disperată.

Calinic Miclescu se alege cu o rană, fiind ajutat de diaconul Ion Creangă care, împreună cu colegul său, Ienăchescu, îl ascund în pivnița unei case din apropiere, salvându-i astfel viața. Mitropolitul, travestit cu caftan evreiesc, s-a întâlnit în taină cu Titu Maiorescu, care l-a convins să se predea. A fost dus la Mănăstirea Sf. Spiridon, iar apartamentul de la Mitropolie i-a fost sigilat. Au fost operate numeroase arestări în rândul rebelilor, iar Mitropolitul Moldovei a fost pus sub acuzare. Probabil, ar fi căzut și el în definitivă dizgrație, asemenea unchiului său Sofronie, cu ani în urmă, dacă Prințul Carol, care tocmai intrase în țară, nu semna la Golești un decret de amnistiere, ce a salvat viața Mitropolitului Calinic și a iertat pe opozanții moldoveni, absolviți de „crime și delikte politice”.

Suspendat între 6 aprilie 1866 și 2 iunie 1866, el girează episcopiile de Roman, Huși și a Dunării de Jos. Asemenea multor personalități ale vremii, Calinic Miclescu se împacă până la urmă cu realitatea. În aprilie 1868, când prințul Carol I călătorește în Moldova, acceptă să-l găzduiască la Palatul Mitropoliei. Șeful Mișcării din 1866, N. Rosetti-Roznovanu îl invită pe Prinț la ceremonia căsătoriei sale.

După moartea mitropolitului Nifon Rusailă, la 31 mai 1875 IPS Calinic Miclescu este ales mitropolit primat al României, deținând această demnitate până la moarte. La 11 aprilie 1876, senator

de drept fiind, e ales, la propunerea lui I.C. Brătianu, președinte al Senatului, cu 47 de voturi din 53 de votanți. La 14 martie 1881, Senatul, urmând Camerei Deputaților, votează Legea prin care România devine Regat, Carol I fiind proclamat Rege. În cuvântul rostit cu acest prilej, mitropolitul Calinic a spus:

„(...)Clerul român se asociază din tot sufletul la acest mare act național și, împărtășind simțămintele de bucurie ale întregii națiuni române, roagă pe cel Atotputernic să binecuvânteze acest mare act și să facă ca scumpa noastră Patrie să prospere înmiiit sub scutul Regalității și sub conducerea Augustului și prea iubitului nostru Suveran Carol I.

Să trăiască Majestatea-Sa, Carol I, Regele României!

Să trăiască Majestatea-Sa Doamna, Regina României!

Să trăiască Națiunea română și guvernul care a condus până aci destinele ei! (aplauze generale)”

—Stenograma ședinței

În timpul păstoririi sale, s-au deschis cursurile Facultății de Teologie din București, la stăruințele lui (1881) și s-a înființat Tipografia Cărților Bisericești (1882). La 25 martie 1882, în Joia Mare a Sfințelor Paști, membrii Sfântului Sinod sfințesc, pentru prima dată, Sfântul și Marele Mir în Catedrala Mitropolitană din București, fără a mai cere permisiunea Patriarhiei Ecumenice. Aceasta este dovada că obținerea autocefaliei devenise o problemă doar de ordin formal. Acțiunea a atras un protest scris, foarte dur, din partea Patriarhului Ecumenic Ioachim al III-lea.

Răspunsul a fost dat de Episcopul Melchisedec al Romanului, la 23 noiembrie 1882, răspuns care avea să devină „Act Sinodal care cuprinde autocefalia Bisericii Ortodoxe Române și relațiile ei cu Patriarhia de Constantinopol”. După mai multe încercări, la 25 aprilie 1885 Patriarhul Ecumenic Ioachim al IV-lea confirmă autocefalia Bisericii noastre. La 30 mai 1885, Mitropolitul Primat al României, Calinic Miclescu, a trimis o scrisoare de mulțumire Patriarhiei Ecumenice, anunțând deopotrivă celelalte Biserici surori autocefale despre recunoașterea oficială a autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române.

Mitropolitul Calinic Miclescu a trecut la cele veșnice la 14 august 1886, în București. „De piatră la rinichi și bășică” – scrie Constantin Bacalbașa în „Bucureștii de altădată”. A fost înmormântat la Mănăstirea Neamț, în pridvorul mic, în partea de vest, chiar în același mormânt cu unchiul său Sofronie Miclescu. Despre înmormântarea lui Calinic Miclescu avem mărturia Marucăi Cantacuzino-Enescu. În memoriile sale, fosta soție a lui Mihail Cantacuzino scrie că „jumătate din Moldova l-a condus în trăsura, în caruță și pe jos, în ultima lui paradă pe pământ, pe elegantul, fastuosul, Prea Sfântul Calinic Miclescu”.

Rolul său în obținerea autocefaliei Bisericii Ortodoxe

Pe data de 25 aprilie 1885, Patriarhul Ecumenic Ioachim al IV-lea a trimis mitropolitului primat Calinic Miclescu, în calitate de președinte al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, Tomosul de autocefalie prin care „cu bucurie sufletească binecuvintează Biserica Ortodoxă Română, recunoscând-o autocefală întru toate de sine ocârmuită”.

Tot atunci, Patriarhul Ecumenic a comunicat printr-o scrisoare-enciclică tuturor Bisericilor Ortodoxe Autocefale surori recunoașterea autocefaliei acordate Bisericii Ortodoxe Române. Autocefalia a fost primită formal la data de 25 aprilie 1885, fiindcă cele două Biserici Ortodoxe din Țara Românească și Moldova, încă de la începutul organizării politice și ecleziastice din cele două țări românești extracarpătice, „s-au afirmat cu o independență egală autocefaliei, fără să accepte vreun amestec jurisdicțional din partea unei ierarhii bisericești din afară”, se arată în Enciclopedia Ortodoxiei Românești. Datorită acestor drepturi, cele două mitropolii ortodoxe românești și-au exercitat cele trei puteri bisericești (învățătoarească, sacramentală și jurisdicțională) în mod liber, și anume au alcătuit și tipărit cărți de cuprins doctrinar, au apărut Ortodoxia ardeleană de acțiunile prozelitiste calvine și catolice, au introdus limba națională în cult, dar și elemente specifice în arta bisericească, au fost ocârmuite de ierarhi aleși din țară, alegerea fiind doar anunțată Patriarhiei Ecumenice, au stabilit singure legi sau norme de conducere și de organizare, toate acestea fără aprobarea prealabilă din partea unei Biserici din afară.

În concluzie, realizările și activitatea acestui vrednic de pomenire arhieru a reprezentat o placă de temelie pentru Biserica Ortodoxă de astăzi, pentru slujitorii ei și turma cea cuvântătoare. Curajul, patriotismul, abnegația și credința dovedită vor rămâne de-a pururi în istoria Unirii Principatelor Unite și a întregirii Țării!

Bibliografie:

- Mircea Păcurariu – „Dicționarul Teologilor Români” (Ed. Univers Enciclopedic, București, 1996)
- Măreția înmormântărilor de altădată, 8 iulie 2005, Ion Cristoiu, Jurnalul Național
- Magazin Istoric nr. 5/2002 – „Nunuța Rosetti-Roznovanu: Conspirația unui separatist” Arhivat în 7 octombrie 2007, la Wayback Machine.

Glas divin, suflet pierdut

*Elev: Munteanu Miruna,
Prof. Ignat Cristina-Ionela,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

Un vers nemuritor... geniu pustiu ca Eminescu,
Un glas divin, asurzitor în tine se renăscu.
Când tu nu ești sufletul-mi varsă sânge,
De dorul tău nespus, inima-mi se frânge.
Când tu dispari până și luna plânge,
Iar nufărul galben din lac de dorul tău se strânge.
Zâmbetul meu - Dar veșnic trist – tu nu vezi cât mă doare?
Când stropi de stele curg încet, din ce în ce mai tare.
Și, zău, că ești un fel de eu dar opus la culoare,
Ca suflet negru tot mereu, iar albul tău mă doare.
Se sparg oceane-n ochii tăi întunecați de viață,
Tu, vers nemuritor, doar mă faci să simt
Și ca Luceafărul, din nou, ochii tăi mă-ngheață.
Și-mi pare rău, tu, glas divin,
Îmi pare rău că mint... suflet pierdut.

Iubire...

*Elev: Hapău Florinela,
Prof. Ignat Cristina-Ionela,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

Noaptea-i neagră, inima-mi sfâșiată,
Amintirea ta mă bântuie mereu,
Sub clar de lună, sufletu-mi se-nalță,
Dar fără tine, totul e pustiu și greu.

Pe cărări întunecate, te-am pierdut,
Un vis frânt, iubirea noastră-i vânt,
În fiecare șoaptă, dorul s-a născut,
Dar tu ai dispărut, tăcut și blând.

Te chem în vise, cu lacrimi și cu dor,
În fiecare stea, te caut, te implor,
Dar ești doar o umbră, în amintiri pierdut,
Iubirea noastră-i veșnică, dar tu ai dispărut.

Sub cerul trist, cu inima sfâșiată,
Te plâng în noapte, în tăcerea grea,
Iubirea noastră, o rană neînchisă,
Rămâne doar durerea, în inima mea.

Sub clarul lunii

*Elev: Hapău Florinela,
Prof. Ignat Cristina-Ionela,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

Sub clarul lunii pal, în noaptea rece,
Un dor adânc în suflet mi se țese,
Te-am iubit cu foc și cu durere,
Dar iubirea noastră e o taină grea.

Pe cărările tăcute ale vieții,
Ne-am întâlnit și ne-am pierdut oftând,
Un destin de tristă despărțire,
Am fost doi trecători în noaptea-nfrântă.

În ochii tăi, văzut-am stele stinse,
În sufletul tău, ecou de vis pierdut,
Te chem în șoapte, printre frunze-n vânt,
Dar ești doar umbră-n amintiri aprinse.

Întreb mereu ce sens are iubirea,
Când tot ce am trăit a fost un vis,
Rămân doar eu, cu dorul și-amăgirea,
Și umbra ta, pierdută în abis.

Vita brevis, ars longa

Elev: Moise Diana-Andreea,

Prof. Ignat Cristina-Ionela,

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani

Nu înțeleg eu cântecul,
Iar cuvântu-mi este greu
Din toate eu cunosc doar pensula,
Vopsea, șevaletul meu.

Am auzit de oameni de renume,
Da Vinci, Claude Monet,
Dar doar îi știu, eu nu-i cunosc-
Ce mi-i o vază, ce mi-i un portret?

Dar printre toți acești mari pictori
Ce îi știu, dar nu-i cunosc,
Se află totuși cineva
Pe care pot să-l recunosc.

Născut la Botoșani, la Ștefănești,
Învățat chiar de Grigorescu,
Este domnul Luchian -
Ajuns, poate, mai faimos ca Andreescu.

Scrisoare către Eminescu

*Elev: Huțanu-Alexoaie Sebastian,
Prof. Ignat Cristina-Ionela,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

Nu există mii de graiuri,
Și nu vor exista vreodată,
Și de- ar fi fost vreunul-
Acela ar fi fost Eternul.

Un blând Luceafăr ce privești,
Asupra miilor de poeți,
Iar noi ne înălțăm spre tine,
Veghează-ne clipe și vieți.

Ah! Prea puțin tu ai trăit,
Dar noi rămânem mulțumiți,
Ai fost un blând și bun poet
Ce se remarcă-n veci și-n veci.

Căci ești o stea ce-n nopți veghează,
Un glas mirific, răsăritor,
Iar slova ta etern rămâne,
În suflet pur, nemuritor.

Și, Doamne, cum să-ți mulțumim?
Comoară sfântă ne-ai lăsat,
Prin Eminescu dăinuim,
Scrisoare, către infinit, ți-am dat.

Ai scris tezaur fără de sfârșit,
Și-n veci noi te vom pomeni,
O, scump și drag al nostru poet,
Îți mulțumim că ne-ai ales!

Luceafăr etern

*Elev: Pribeagu Selma,
Prof. Ignat Cristina-Ionela,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

Prin codrii verzi și tainice izvoare,
Aduce-n șoapte glas de taină plin,
Și-n rime dulci, în versuri visătoare,
Ne cheamă-n lumea dorului divin.

În noaptea blândă-a vremii, sus, pe boltă,
Se-nalță-al versului Luceafăr lin,
Cu slova-i pură, caldă și revoltă,
Cu dor de țară, codru și alin.

În mări de stele sufletul își poartă,
Prin vis de basm și gând adânc-răscol,
Iar timpul ce în valuri se tot poartă
Îi leagănă al nemuririi gol.

Eminescu trăiește-n veșnicie,
În rânduri scrise, suflet răsădit,
Și-n inimile noastre, o solie -
Poezia, darul său nemărginit.

Rapsodia unui geniu

*Elev: Constantin Adnana,
Prof. Ignat Cristina-Ionela,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

Pe plaiul Moldovei, în leagăn de dor,
Se naște un geniu cu nume sonor;
În Liveni - pe cer s-a aprins o stea
Ce avea să lumineze pentru pururea.

Copil minune, cu arcuș fermecat,
Prin note și cântece mereu legănat,
Din Dorohoi până-n largul Paris,
Cu vioara magică, inimi a atins.

Rapsodii duioase, ecou peste ani,
Poarta Botoșaniului peste a lumii plai,
În sunet de doină, de plâns și de cânt,
Istoria vie se-așterne în vânt.

Dirijor, compozitor profesor strălucit,
Sub mână lui muzica prinde un altfel de ritm.
Și-n freacă de coarde, răsună sufletul său,
Cuprinzând lumea printr-un mirific ecou.

George Enescu, geniu român,
Peste vioară a devenit stăpân.
Prin muzica lui ne cuprinde prin dorul cel sfânt,
Legănând pe veacuri al nostru neam sfânt.

Gând eminescian

*Elev: Vițalariu Cezara,
Prof. Ignat Cristina-Ionela,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

Luna blândă-l mângâia,
Codrul dorul îi șoptea;
Din cuvinte-a făurit
Veșnic Rai nemărginit.

Glasul lui în vers răsună,
Ca o taină peste lună,
Și în inimi ne rămâne,
Luminând pe-a vieții strune.

Luceafăr drag, ce ne păzești
Atât de drag și dulce ești,
Luminează mintea noastră
Ca și valea prea frumoasă!

Scump poet, tu, ține minte!
Mulțumirile sunt sfinte,
Să știi că te iubim,
Prin a ta slovă trăim.

Dorul tău nu se sfârșește,
În lumină ne unește,
Și oricâte vremi apun,
Versul tău rămâne bun.

Geniul

*Elev: Tabarcea Cristian-Petru,
Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

Floare albastr-a României,
Luceafăr între scriitori,
Pentru noi toți o mândrie,
O călătorie către zori.

Ca statut - Împărat și Proletar,
Ca ființă - eminent intelectual,
Ca fervență - amoros înfocat,
Ca faimă - ilustru elogiât.

Geniul Neegalat

*Elev: Șurubaru Ioan-Adrian,
Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

Un luceafăr pe pământ s-a coborât
În taina sa divină,
Si lângă un lac posomorât
A aprins veșnică lumină.

A scris sute de poezii
Cu gândul de geniu tulburat,
Până a atins absolutul
Și a rămas neegalat.

Acum privește de sus
Cum un popor întreg,
Îi laudă și azi
Arta pe care nu i-o înțeleg.

Valeriu Gafencu

*Elev: Pribac Bogdan,
Prof. Alexa Ana-Maria,
Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” Timișoara, Timiș*

Valeriu Gafencu s-a născut la 24 ianuarie 1921, la Sângerei, Bălți, în Basarabia, urmând școala primară la Sângerei și Liceul Teoretic ”Ion Creangă” din Bălți. La câteva zile după absolvirea liceului a fost martor la ocupația sovietică a Basarabiei și Bucovinei de Nord. Gafencu a trecut Prutul împreună cu familia sa, refugiindu-se în Iași. În anul 1941, Gafencu a fost arestat de către autoritățile antonesciene pentru convingerile sale politice la o pedeapsă de 25 de ani de muncă silnică. Astfel, în perioada 1942-1948 a fost încarcerat la Penitenciarul Aiud, însă adevărata transformare spirituală a avut loc în închisorile comuniste. În 1944, pedeapsa inițială de 25 de ani de muncă silnică pe care o primise Gafencu i-a fost redusă cu 6 ani și 3 luni. Ulterior, acesta a fost deținut în Închisoarea Pitești, dar va ajunge în penitenciarul de la Târgu Ocna într-o stare gravă, netratat și subnutrit, suferind de TBC.

La Târgu Ocna, în ciuda suferințelor fizice și a condițiilor inumane, Valeriu Gafencu și-a găsit o nouă misiune. Cu o forță spirituală ieșită din comun, el a continuat să predice teologia ortodoxă, devenind un adevărat părinte spiritual pentru tinerii deținuți, marcați de chinurile închisorilor comuniste. Cuvintele sale, pline de înțelepciune și credință, le-au insuflat speranță și le-au oferit un refugiu într-o lume plină de întuneric. Gafencu nu se limita doar la predici. El și-a manifestat iubirea față de ceilalți prin fapte concrete. Cu o generozitate care uimea pe toți, renunța la porțiile sale mici de mâncare, deseori insuficiente pentru a-și potoli foamea, și le dădea celor mai slăbiți dintre deținuți. Gesturile sale simple, dar pline de semnificație, au creat o atmosferă de solidaritate și frăție într-un loc marcat de egoism și luptă pentru supraviețuire.

Însă, chinurile îndurate în închisoare și-au pus amprenta asupra sănătății sale fragile. Tuberculoza, subnutriția și epuizarea fizică și-au făcut simțite efectele, iar starea lui se deteriora rapid. Cu toate acestea, Gafencu nu și-a pierdut niciodată zâmbetul și speranța. În ciuda suferinței, el continua să-i încurajeze pe ceilalți, amintindu-le că există o viață dincolo de zidurile închisorii.

Într-o dovadă impresionantă de solidaritate umană, soarta pastorului Richard Wurmbrand s-a împletit cu cea a altor deținuți. O doză salvatoare de streptomycină, destinată inițial lui Leonida Stratan, a ajuns, printr-un lanț de gesturi altruiste, la Valeriu Gafencu, care, la rândul său, a cedat doza lui Wurmbrand, salvându-i astfel viața și periclitând-o pe a lui. Acest act de sacrificiu l-a marcat profund pe pastor, care, în semn de recunoștință, a simțit nevoia să se boteze ortodox.

Un alt episod care a marcat profund atât pe Valeriu Gafencu, cât și pe cei din jurul său, a fost operația de apendicită suferită în 1951. Într-o perioadă în care suferința fizică era considerată o banalitate în închisori, această intervenție chirurgicală s-a dovedit a fi o încercare deosebit de dură. Din cauza unei erori medicale, anestezia nu a avut efectul scontat, iar Gafencu a fost nevoit să suporte durerea intensă a operației pe viu. Cu toate acestea, el nu a scos un singur sunet de durere, demonstrând o stăpânire de sine și o credință de neclintit. Această experiență a întărit convingerea lui Gafencu că suferința poate fi o cale spre purificare spirituală. El a acceptat durerea cu o demnitate care a impresionat pe toți cei prezenți. În zilele care au urmat, slăbit de boală și de operație, Gafencu a continuat să-i încurajeze pe ceilalți deținuți, împărtășindu-le din credința sa.

Cu câteva săptămâni înainte de a muri, Gafencu a avut o viziune în care i s-a dezvăluit data exactă a trecerii sale în neființă: 18 februarie 1952. Și-a împărtășit această revelație cu camarazii săi, care au fost profund marcați de cuvintele sale. În zilele care au urmat, colegii de suferință au avut grijă de el cu o tandrețe deosebită, știind că se apropie sfârșitul.

La data de 18 februarie 1952, așa cum își prezisese, Valeriu Gafencu și-a dat sufletul. Moartea sa a fost un moment de mare durere pentru toți cei care l-au cunoscut și admirat. Cu toate acestea, în inimile lor a rămas vie amintirea unui om excepțional, care și-a trăit viața într-o continuă căutare a adevărului și a binelui.

În cei doar 31 de ani de viață, Valeriu Gafencu, un simplu student basarabean, a demonstrat o forță spirituală remarcabilă. Prin sacrificiul său suprem și devotamentul față de semenii săi, a devenit un simbol al rezistenței și al credinței. Camarazii săi au văzut în el un înger păzitor, convins fiind că datorită lui au reușit să supraviețuiască în iadul închisorilor comuniste.

George Enescu sau „Rapsodia culturii românești”

*Elev: Ilie Cosmina Andreea,
Prof. Drăghici Claudia,
Colegiul Național Pedagogic „Ștefan Velovan” Craiova, Dolj*

„Mamă, pot să le spun acolo (Viena) că sunt român?, întreabă deodată Jujac (George Enescu) – Sigur, de ce să nu le spui? -Mă gândeam ...să nu creadă ...că mă laud.”

Lumina zilei l-a cunoscut pe marele nostru muzician, George Enescu, la data de 19 august 1881, în comuna Liveni, în județul Botoșani, localitate care astăzi îi poartă numele. Încă din copilărie, acesta și-a notat propriul vis pe o stea, și acela de a fi compozitor, deși, nu a avut persoane din familie care să-l influențeze. La vârsta de 3 ani, are primul contact cu muzica în adevărata ei formă, când a auzit întâmplător, pentru prima oară, un taraf cântând într-o stațiune balneară situată în apropierea satului natal. Pentru acesta, acel eveniment a reprezentat mai mult decât o audiție a unei viori, al unui țambal și al unui nai. Părinții surprinși de pasiunea sa, l-au susținut, de aceea îi oferă cadou o vioară. Primele noțiuni muzicale le primește de la tatăl său, la vârsta de 4 ani. Prima compoziție a fost scrisă la 6 ani, iar Eduard Caudella, compozitor și profesor la Conservatorul din Iași, acesta fiind de asemenea viitor de-al său profesor care își va lăsa amprenta asupra lui George Enescu în mod însemnat, îi sfătuiește pe părinți să-l îndrume spre tainele muzicii. În anul 1884, începe să descopere și farmecul pianului. Nu peste mult timp, a pus în partitură prima sa lucrare, „Țara Românească, operă pentru vioară și pian”. Se înscrie la Conservatorul din Viena în 1888, unde a avut ocazia să studieze cu mari profesori ca Siegmund Bachrich și Joseph Hellmesberger jr. (vioară) și Ludwig Ernst (pian) și învață elementele de bază ale studiului instrumentului, tehnica de interpretare a operelor lui Beethoven, Schubert și tehnica dirijării unei orchestre și cursurile teoretice muzicale cu profesorul de armonie Robert Fuchs.

Critica muzicală deja îl denumea pe Jujac, cum îl alintau părinții, „Un Mozart român”, deoarece unicitatea acestuia în interpretarea melodiilor la vioară și pian, reprezenta ceva spectaculos și chiar de necrezut pentru un copil de 11 ani.

Este trimis de tatăl său să studieze la Paris, în anii 1895 – 1899, sub îndrumarea profesorilor José White și Martin-Pierre-Joseph Marsick la vioară, Jules Massenet și Gabriel Fauré la compoziție, Ambroise Thomas și Théodore Dubois la armonie și André Gédalge la contrapunct. Performanțele sale incredibile nu se opresc aici și recită în cadrul unui concert cameral la Petite Salle Pleyel din Paris, acesta fiind primul recital de autor al unui creator român peste hotare, interpretează pentru întâia oară muzică de cameră, „Sonata op. 12” de A. Gédalge, în sala Pleyel din Paris. La doar 17 ani, apare pentru prima oară pe scena Ateneului Român, alături de Orchestra Filarmonică, în data de 1 martie 1898, în tripla sa calitate de violonist, compozitor și dirijor.

Compozitorul român primește admirația însăși a Reginei Elisabeta a României, fiind invitat deseori să cânte la Castelul Peleş din Sinaia. Cele mai bine cunoscute compoziții ale acestuia datează din primii ani ai începutului de secol XX. Printre acestea se numără cele două Rapsodii Române (1901-1902), Suita nr. 1 pentru orchestră în Do major, op. 9.

Pe Maruca (Maria Rosetti Cantacuzino) a cunoscut-o în anul 1909, iar până în anul 1946, poposește la reședința familiei boierești Rosetti-Tescanu, în casa părinților acesteia, viitoarea soție a muzicianului. Cu fonduri proprii a înființat în 1912, premiul național de compoziție „George Enescu”, pentru încurajarea tinerelor talente și a promovării artei componistice românești. A rămas la București în anii Primului Război Mondial, susținând concerte în România pentru răniții din spitale.

George Enescu s-a dedicat și pedagogiei, aprecierea și renumele internațional i-au oferit lui numeroase ocazii de a susține cursuri de interpretare muzicală, stilistică, analiză și forme muzicale la École Normale de Musique din Paris, École Instrumentale „Yvonne Astruc” din Paris, Accademia Musicale Chigiana din Siena (Italia) chiar și la Universitatea Harvard din Cambridge, Massachussets (SUA).

În septembrie 1946 pleacă, împreună cu soția sa Maria, în turneu în Statele Unite ale Americii, iar la revenirea în Europa se stabilește la Paris, în semn de protest față de regimul comunist instaurat în România. Părăsește definitiv România după perioada imediat următoare a celui de-al Doilea Război Mondial.

Printre distincțiile ce i s-au acordat în semn de prețuire și recunoaștere se regăsesc: titlurile de ofițer și cavaler al Legiunii de Onoare a Franței (1913, 1936), Membru de onoare (1916) și Membru activ (1933) al Academiei Române din București, Membru corespondent la Académie des Beaux Arts din Paris (1929), Accademia Nazionale di Santa Cecilia din Roma (1931), Institut de France din Paris (1936) și Academia de Arte și Științe din Praga (1937).

În timp ce lucra la opera sa, Oedip, George Enescu a terminat o serie de lucrări simfonice și camerale, reprezentative pentru stilul de maturitate al compozitorului: Simfonia nr. 2 în La major, op. 17 (1914), Suita pentru orchestră nr. 2 în Do major, op. 20 (1915), Simfonia nr. 3 în Do major, op. 21 (1918 – 1921), precum și Cvartetul de coarde în Mi bemol major, op. 22, nr. 1 (1920), Sonata pentru pian în fa diez minor, op. 24, nr. 1 (1924), Sonata pentru pian și vioară nr. 3, în la minor, în caracter popular românesc, op. 25 (1926).

Orchestra Simfonică George Enescu din Iași, înființată de acesta dar și orchestrele Societății Filarmonica Română, Ministerului Instrucțiunii Publice și Filarmonicii din București au fost dirijate de acesta în perioada 1898 și 1946.

George Enescu, rămâne în istoria neamului românesc drept unul dintre cei mai de seamă, asumându-și rolul de ambasador și propovăduitor al muzicii, atât în țară cât și peste hotare.

Bibliografie:

- <https://www.radioromaniacultural.ro/sectiuni-articole/muzica-dans-arte/portret-george-enescu-cel-mai-important-muzician-roman-din-istorie-id22979.html>
- https://www.georgeenescu.ro/georgeenescu-ro_doc_20_george-enescu-date-biografice_pg_0.htm

George Enescu: Geniul universal al muzicii românești

*Elevi: Mihai Cosmina Mădălina, Mușat Lucia-Maria,
Prof. Crișan Nela,
Liceul Tehnologic „Costache Conachi” Pechea, Galați*

George Enescu: copilul minune

George Enescu s-a născut pe 19 august 1881, în satul Liveni, din județul Botoșani, într-o familie modestă, dar profund dedicată culturii. Tatăl său, Costache Enescu, un om simplu, dar înțelept, i-a insuflat respectul pentru tradițiile populare, iar mama sa, Maria, a fost cea care i-a trezit sensibilitatea artistică. Ea cânta adesea cântece populare, iar sunetul melodios al fluierului său a fost prima introducere a micuțului Enescu în lumea muzicii.

Chiar din copilărie, geniul său a devenit evident. La doar patru ani, George a început să producă sunete pe diverse obiecte din casă, imitând instrumentele pe care le auzea. Părinții au recunoscut acest talent precoce și, la cinci ani, i-au cumpărat o vioară, cu care a început să exerseze sub îndrumarea tatălui său. La scurt timp, talentul său i-a impresionat pe toți cei din jur. În sat, copilul era privit cu uimire, fiind considerat „un dar de la Dumnezeu”.

Primii săi ani de studiu formal au început sub îndrumarea profesorului Eduard Caudella. La vârsta de șapte ani, George Enescu a compus prima sa lucrare, intitulată „Pământ românesc”, demonstrând o maturitate muzicală incredibilă pentru vârsta sa. La opt ani, Enescu a susținut primul său concert, interpretând piese clasice care i-au lăsat pe spectatori fără cuvinte.

Admiterea la Conservatorul din Viena: începutul ascensiunii

La doar șapte ani, Enescu a fost admis la Conservatorul din Viena, una dintre cele mai prestigioase instituții de învățământ muzical din Europa. Într-o epocă în care elevii erau selectați cu strictețe, Enescu a fost acceptat datorită abilităților sale excepționale. Era cel mai tânăr student al conservatorului și, în scurt timp, a devenit cel mai admirat.

Sub îndrumarea unor profesori celebri, precum Joseph Hellmesberger, Enescu a studiat vioara, teoria muzicală și compoziția. La vârsta de 12 ani, a absolvit conservatorul cu medalia de aur, uimindu-și profesorii prin tehnica sa impecabilă și profunzimea interpretării. Acest succes remarcabil l-a determinat să își continue studiile la Conservatorul din Paris, unde a avut ocazia să lucreze cu mari maeștri ai muzicii, precum Gabriel Fauré și Jules Massenet.

Creație componistică: un amestec de tradiție și inovație

Opera lui George Enescu se află la confluența dintre tradiția muzicală românească și universalitatea muzicii clasice europene. Cea mai cunoscută lucrare a sa, „Rapsodia Română nr. 1”,

compusă în 1901, este o adevărată bijuterie muzicală. Inspirată din muzica populară românească, această lucrare reprezintă o explozie de bucurie, fiind caracterizată de ritmuri vioaie și teme melodice preluate din folclor.

„Rapsodia Română nr. 2” este diferită, având un ton mai introspectiv. Melodiile sunt mai lente, iar atmosfera generală evocă melancolia specifică sufletului românesc. Aceste două rapsodii sunt, însă, doar o parte a operei sale vaste.

Enescu a compus trei simfonii, fiecare dintre ele demonstrând o evoluție constantă în stilul său. Alte lucrări notabile includ „Sonata a III-a pentru pian și vioară în caracter popular românesc”, care este considerată una dintre cele mai complexe și rafinate piese de cameră ale sale, și opera „Oedip”, o capodoperă a secolului XX. Aceasta din urmă, bazată pe mitul lui Oedip, combină elemente de tragedie greacă cu teme filosofice și existențiale, demonstrând profunzimea gândirii și imaginației sale.

Activități interpretative și pedagogice

George Enescu nu a fost doar un compozitor genial, ci și un interpret desăvârșit. Ca violonist, era cunoscut pentru tehnica sa impecabilă, dar ceea ce îl deosebea era emoția profundă pe care o transmitea în interpretările sale. Enescu nu cânta doar pentru a impresiona tehnic, ci pentru a comunica trăiri interioare, lucru care l-a făcut un artist unic.

De-a lungul carierei sale, Enescu a colaborat cu cele mai mari orchestre din lume și a fost invitat să dirijeze în centre culturale de prestigiu. În calitate de dirijor, avea o capacitate extraordinară de a inspira muzicienii din orchestră, reușind să obțină interpretări memorabile.

Un alt aspect important al vieții lui Enescu a fost dedicarea sa pentru pedagogie. Printre cei mai faimoși studenți ai săi se numără Yehudi Menuhin, care l-a descris drept „cel mai mare om pe care l-am cunoscut vreodată”. Menuhin spunea că Enescu nu era doar un profesor de vioară, ci un adevărat mentor spiritual.

Moștenirea lui George Enescu

George Enescu a fost un simbol al culturii românești, un artist care a reușit să ducă valorile autentice ale muzicii noastre pe cele mai mari scene ale lumii. În ciuda succesului său internațional, Enescu nu și-a uitat niciodată rădăcinile. A revenit frecvent în România, unde a organizat concerte și a sprijinit inițiative culturale.

După moartea sa, în 1955, moștenirea lui a fost păstrată vie prin Festivalul Internațional George Enescu, care se desfășoară la București și atrage artiști de renume mondial. Acest festival nu este doar un omagiu adus operei sale, ci și o celebrare a spiritului universal al artei.

Astăzi, George Enescu rămâne o figură emblematică, un model de excelență artistică și un simbol al geniului românesc pe plan mondial. Moștenirea sa continuă să inspire noi generații de artiști și iubitori de muzică.

Geniul din spatele scenei

Dincolo de luminile reflectoarelor și de succesul obținut pe marile scene ale lumii, George Enescu era un om al introspecției, al modestiei și al devotamentului față de artă. Spre deosebire de mulți artiști celebri ai vremii, Enescu refuza să fie perceput ca o vedetă, preferând să-și dedice viața înțelegerii și aprofundării muzicii. În scrisorile și notele sale personale, Enescu vorbea adesea despre responsabilitatea artistului în fața societății, considerând că arta trebuie să fie o punte între oameni, un limbaj universal al sufletului.

Enescu era cunoscut pentru generozitatea sa, atât pe plan profesional, cât și personal. În timpul Primului și celui de-al Doilea Război Mondial, a susținut concerte caritabile și a oferit ajutor financiar artiștilor români afectați de dificultățile vremii. Totodată, a sprijinit tinerii talentați, oferindu-le nu doar lecții de muzică, ci și îndrumare pentru a-și găsi propriul drum în lumea artistică.

Deși a trăit o mare parte din viață în străinătate, dragostea sa pentru România a rămas constantă. A considerat mereu că rădăcinile sale românești îi definesc identitatea artistică, iar folclorul românesc a fost o sursă inepuizabilă de inspirație pentru creațiile sale. În corespondențele sale, Enescu vorbea deseori despre dorul de casă și despre nevoia de a contribui la dezvoltarea culturală a țării sale natale.

Concluzie

George Enescu rămâne o personalitate unică în istoria muzicii mondiale, un geniu artistic care a știut să îmbine tradiția cu inovația, modestia cu măreția, introspecția cu acțiunea. Prin opera sa, el a transformat folclorul românesc într-un limbaj muzical universal, contribuind la integrarea culturii românești în patrimoniul cultural mondial.

Moștenirea sa nu se limitează la compozițiile, interpretările sau lecțiile oferite studenților săi; ea se regăsește și în valorile pe care le-a promovat: autenticitate, umanitate, respect pentru artă și pentru oameni. Festivalul Internațional George Enescu continuă să fie o dovadă vie a influenței sale, aducând laolaltă muzicieni din întreaga lume și demonstrând că arta poate transcende orice graniță.

Enescu nu a fost doar un muzician excepțional, ci și un simbol al excelenței artistice și al iubirii de țară. Prin dedicarea sa față de muzică și față de oameni, el a dovedit că geniuul nu constă doar în talent, ci și în capacitatea de a influența viețile celor din jur, lăsând în urmă o moștenire care va dăinui pentru totdeauna.

Bibliografie:

- Boerescu, D.-S. (2023). George Enescu: Un Oedip în lupta cu sine însuși. Editura Neverland.
- De acord George Enescu. (nd). George Enescu .
- <https://concurs.festivalenescu.ro/ro/home/george-enescu/>
- George Enescu. (nd). George Enescu - Date biografice.
- https://www.georgeenescu.ro/georgeenescu-ro_doc_20_george-enescu-date-biografice_pg_0.htm
- Vocea Națională. (nd). Visuri minuscule - citat de George Enescu .
- <https://www.voceanationala.ro/visuri-minuscule-citat-de-george-enescu/>
- Wikipedia. (nd). George Enescu .https://ro.wikipedia.org/wiki/George_Enescu

Ion Creangă - marele povestitor

*Elevi: Pașilea Claudia Diana, Albu Lorena Andreea,
Prof. Crișan Nela,
Liceul Tehnologic „Costache Conachi” Pechea, Galați*

Ion Creangă este una dintre cele mai importante figuri ale literaturii române din secolul al XIX-lea, fiind un scriitor, dascăl și diacon ale cărui lucrări au avut o influență majoră asupra culturii românești. Născut în satul Humulești, din județul Neamț, Creangă este cunoscut în special pentru autobiografia „Amintiri din copilărie”, în care redă atmosfera satului moldovenesc, dar și pentru basmele și nuvelele sale pline de înțelepciune populară.

Basmele celebre ale lui Creangă, precum „Capra cu trei iezi”, „Soacra cu trei nurori” sau „Punguța cu doi bani”, sunt pline de umor și lecții morale, reflectând valorile și tradițiile poporului român. De asemenea, nuvelele sale, cu personaje ca Ivan Turbincă, Dănilă Prepeleac și Stan Pățitul, sunt un amestec de fantastic și realitate, având un puternic caracter educativ și moralizator.

Creangă a reușit să îmbine folclorul românesc cu un stil literar propriu, creând lucrări care nu doar că amuză, dar și transmit învățăminte importante despre viață și caracterul uman. Moștenirea sa literară continuă să fie apreciată și astăzi, fiind un simbol al culturii și tradițiilor românești.

Creangă face parte din grupul celor patru mari clasici ai literaturii române, alături de I.L. Caragiale, Ioan Slavici și Mihai Eminescu, având un impact semnificativ asupra dezvoltării literaturii naționale. Moștenirea sa este sărbătorită și astăzi, iar una dintre realizările cele mai importante este Bojdeuca din Iași, locul în care a trăit și a scris, care a fost transformată într-un muzeu încă din 1918, pentru a păstra vie amintirea acestui mare scriitor.

Ion Creangă, născut pe 1 martie 1837 în satul Humulești din județul Neamț, a fost o personalitate marcantă a literaturii române. Provenind dintr-o familie țărănească, cu tatăl negustor și mama provenind dintr-o familie cu tradiții religioase și folclorice puternice, Creangă a crescut într-un mediu impregnat de tradițiile și obiceiurile populare ale regiunii. Familia sa avea rădăcini adânci în comunitățile din Maramureș și Transilvania, iar acest context a influențat profund dezvoltarea sa ca om și scriitor.

Ion Creangă a început studiile în satul natal și le-a continuat în școli religioase din Târgu Neamț și Fălticeni, visând inițial să devină preot, așa cum își dorea mama sa. A fost diacon la Biserica „Patru Sfinți” din Iași în 1859, însă cariera sa religioasă a fost marcată de controverse și conflicte personale. În 1872, a fost exclus din cler pentru comportamente considerate nepotrivite, dar acest lucru nu l-a împiedicat să continue să scrie și să devină un dascăl inovator, contribuind la modernizarea educației din România. Creangă a colaborat la realizarea unor manuale școlare, inclusiv

„Abecedarul” din 1868, și era apreciat pentru stilul său pedagogic. A continuat să își construiască o carieră literară și educațională, devenind cunoscut în cercurile intelectuale din Iași, unde a avut o legătură strânsă cu Mihai Eminescu, care l-a influențat profund în dezvoltarea sa literară.

Cine putea bănuși pe atunci că autorul abecedarului avea să fie într-o zi unul din cei mai mari scriitori români?

Poate criticul Titu Maiorescu, profesorul său de la școala normal, care în 1909, la vârsta de șaptezeci de ani, retrăgându-se din învățământul universitar, elogia nobila misiune a învățătorului în cuvinte de neuitat: „Ce fericit a trebuit să fie primul profesor care a dat de prima lucrare a școlarului Eminescu! Și ce fericit a fost cel ce vă vorbește acum, când la Trei Ierarhi din Iași a dat de prima lucrare a școlarului său Ion Creangă!”

După excluderea din cler, Creangă s-a dedicat învățământului și scrisului. A avut o legătură strânsă cu Mihai Eminescu, iar împreună au influențat profund literatura română. Îndemnându-l pe Ion Creangă să încredințeze hârtiei cele trăite ori închipuite, ca și altă dată, cu ani în urmă, când la Viena îl îndemănase pe Ioan Slavici să scrie, Eminescu recunoștea bucuria descoperirii unui scriitor autentic.

În 1875 Mihai Eminescu îl aduce pe Creangă la serile literare ale Junimii, unde humuleșteanul reușește să-i cucerească și pe cei care îl priveau cu neîncredere. Din toamna aceluiași an revista Convorbiri literare începe să-i publice povestirile și poveștile.

Prin urmare, Mihai Eminescu l-a descoperit pe Ion Creangă. „Această piatră prețioasă cum se zicea la „Junimea”, ședea ascunsă în pulberea școlii primare, până ce au văzut-o strălucind ochii pătrunzători ai revizorului poet”. Era începutul înfiripării unei prietenii care va deveni celebră. Mulți se întrebau cum e posibilă o asemenea prietenie între două personalități cu totul neasemănătoare, situate la poli opuși. Stranie părea multora această prietenie dintre doi oameni cu firi total diferite. Se pune întrebarea: Ce i-a unit pe cei doi scriitori cu structuri umane opuse? Răspunsul ar fi acesta: inteligența, agerimea minții, talentul, apropierea de izvoarele creațiilor folclorice și valorificarea acestora în scrierile lor, puternica afecțiune îndreptată spre țărănime, comuniunea de idei și de concepții. Pe cei doi i-a reunit și situația materială precară.

„De sărăcie nu m-am temut niciodată, afirma Ion Creangă, căci totdeauna a fost cu mine”.

Cu ce l-a cucerit Ion Creangă pe viitorul său prieten? Pe Eminescu l-a fermecat puterea de rostire a vechiului grai moldovenesc, presărat cu adânci și înțelepte cugetări, proverbe și zicături provenite din izvoarele filosofice poporane, din înțelepciunea poporului. Toate erau filtrate prin „cristalul minții” lui Ion Creangă. „Nu-l pot uita, scrie Eminescu, pe marele meu prieten, care a știut în nopțile înstelate petrecute în cerdacul bojdeucii de la Iași să-mi cânte ca un rapsod din alte vremuri minunatele povești rupte din sufletul Moldovei, căci glasul lui avea ceva din armonia divinității”.

Iată ce scrie romancierul Jean Bart, care evocă figura învățătorului său Ion Creangă și a poetului nemuritor: „Eminescu, poet fin, închis, sensibil, c-o vastă cultură filozofică și artistic dobândită după profunde studii în străinătate. Creangă, seminarist, rămas tot țăran în sufletul său

vesel, glumeț, dar fără să știe limbi străine, fără cunoașterea clasicismului antic și a romantismului nemțesc, cu puțină carte, dar cu multă minte...”

Cele mai celebre lucrări ale sale sunt basmele și nuvelele populare, cum ar fi „Capra cu trei iezi”, „Soacra cu trei nurori”, „Povestea porcului” și „Amintiri din copilărie”. Aceste lucrări combină folclorul cu un realism caracteristic, iar prin personaje și întâmplări vii, Creangă a reușit să redescopere și să conserve tradițiile poporului român.

Operele sale celebre, cum ar fi „Amintiri din copilărie” și basmele „Capra cu trei iezi”, „Povestea porcului”, „Soacra cu trei nurori” și altele, au fost scrise în această perioadă și reflectă înțelepciunea populară, umorul și magia folclorului românesc. Aceste lucrări sunt încă apreciate și studiate de cititorii de toate vârstele și sunt un simbol al literaturii pentru copii. Creangă a reușit să îmbine cu măiestrie înțelepciunea populară și imaginația folclorică cu o tehnică narativă autentică, transformându-se într-un adevărat păstrător al tradițiilor românești prin cuvânt. Ion Creangă a trăit o viață marcată atât de creație literară, cât și de suferință personală.

În anul 1878, este decorat cu ordinul Bene-merenti pentru activitatea didactică depusă.

După o perioadă de boală cronică, a murit pe 31 decembrie 1889, iar pe 2 ianuarie 1890 a fost înmormântat în cimitirul Eternitatea din Iași. Murea la Iași, în bojdeuca din mahalaua Țicău. Anul, atât de nefericit pentru istoria literaturii române, își mai adăuga acum un nume ilustru. Ziua de 15 iunie 1889 marcase moartea lui Mihai Eminescu. În 4 august murise Veronica Micle. Bolnav de mulți ani, Creangă avea presimțiri sumbre iar vestea morții lui Eminescu îl doborâse: „Fu văzut plângând ca un copil și adormind cu cartea de poezii a lui Eminescu. Presimțirea morții se înnegri și mai tare în inima lui. De acum el se gândi cu seriozitate la stingere și-ncepu să-și pună întrebări asupra vieții viitoare. Ca diacon, nu prea se gândise la astfel de lucruri, luat de necazurile vieții, și nici seminarul nu avea obiceiul să răscolească sufletul cu niște probleme care nu trebuie popilor de țară.” scria G. Călinescu în *Viața lui Ion Creangă*, publicată în 1938).

Ion Creangă a devenit un simbol al literaturii române pentru copii, iar moștenirea sa literară a fost recunoscută și după moartea sa. Astăzi, Bojdeuca sa din Iași este un muzeu dedicat vieții și operei sale, iar moștenirea sa culturală continuă să trăiască prin lucrările sale, apreciate de cititori de toate vârstele. Au avut chiar o popularitate semnificativă în rândul cititorilor britanici de literatură română.

Lucrările lui au atras, de asemenea, interes din partea doctoranzilor și a scriitorilor, una dintre lucrările sale fiind publicată ca prima monografie în limba franceză. Mergând mai departe către vremuri mai recente, moștenirea sa poate fi încă văzută în toată România; străzi, piețe, repere, instituții și premii academice au primit numele lui „Ion Creangă”. Fiul său, Constantin, și nepoții săi, Horia și Ion Creangă, au continuat să adâncească moștenirea culturală a scriitorului, iar prin contribuțiile lor în domeniul arhitecturii au lăsat și ei o amprentă asupra patrimoniului cultural al României.

În amintire poetului românesc a rămas vie numeroase scrieri precum: "Capra cu trei iezi" (1875), "Dănilă Prepeleac" (1876), "Fata babei și fata moșneagului" (1877), "Făt Frumos, fiul iepei" (1877), "Povestea lui Harap-Alb" (1877), "Ivan Turbincă" (1878), "Povestea lui Ionică cel prost" (1877), "Povestea lui Stan-Pășitul" (1877), "Povestea porcului" (1876), "Povestea poveștilor" (1877-1878), "Povestea unui om leneș" (1878), "Punguța cu doi bani" (1875), "Soacra cu trei nurori" (1875).

și citate celebre:

"Știu că sunt prost. Dar când mă uit în jur, prind curaj."

"Lumea asta e pe dos, toate merg cu capu-n jos."

"Hai mai bine despre copilărie să povestim, căci ea este veselă și nevinovată și drept vorbind, acesta-i adevărul."

"Ca să-ți dai seama de nivelul culturii generale a unei nații, trebuie să vezi ce idoli are."

„Dar și sărac așa ca în anul acesta, ca în anul trecut și că de când sunt niciodată n-am fost!”

Bibliografie:

- https://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_Creangă
- <https://www.twinkl.ro/teaching-wiki/ion-creanga>
- <https://bibliotecaalexandrudonici.wordpress.com/2021/03/02/ion-creanga-viata-si-opera/>
- <https://fainsisimplu.ro/citate-de-mihai-eminescu-11533.html>
- https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/27/Ion_Creanga-Foto03.jpg/800px-Ion_Creanga-Foto03.jpg
- <https://cdn.g4media.ro/wp-content/uploads/2021/10/bijdeuca-creanca-ticau-768x404.jpeg>

Mihail Sadoveanu - scriitor și om politic

*Elevi: Bute Cristina-Anamaria, Constantin Giulia-Ionela,
Prof. Crișan Nela,
Liceul Tehnologic „Costache Conachi” Pechea, Galați*

Scriitor, nuvelist, povestitor, academician și om politic român, Mihail Sadoveanu este cunoscut datorită romanelor istorice și de aventuri pe care le-a scris de-a lungul vieții.

Mihail Sadoveanu, născut la 5 noiembrie în 1880 în Pașcani, județul Iași, a fost unul dintre cei mai importanți și prolifici prozatori români din prima jumătate a secolului al XX-lea, având o carieră de cincizeci de ani. Este cunoscut mai ales pentru romanele sale istorice și de aventuri. Parinții acestuia sunt Alexandru Sadoveanu și Profira Ursache, aceștia nu au fost niciodată căsătoriți, iar paternitatea i-a fost cunoscută abia în 1891, atunci când devine Mihail Sadoveanu, până atunci numindu-se Mihail Ursache. A urmat școala gimnazială “ Alecu Alecsandru Donici” din Fălticeni dar din cauza expedițiilor la locurile naturale care l-au înconjurat, Sadoveanu rămâne repetent un an, însă, după moartea mamei sale, devine un elev excelent.

Încă din copilărie, Mihail Sadoveanu vădește o mare pasiune pentru istorie și îndeosebi pentru figura domnitorului Ștefan cel Mare. „Din cei dintâi ani ai vieții mele-mărturisește scriitorul-Ștefan cel Mare a fost pentru mine cel mai luminos erou al istoriei. Îmi plăcea să caut prin cărțile pe care le aveam la îndemână cât mai multe lămuriri asupra epocii în care a domnit peste Țara Moldovei acel voievod minunat. În școala primară, la dascălul meu domnul Busuioc, am fost scos la lecție să spun ce știu despre bătălia de la Războieni. Am ieșit în fața băncilor și am început a povesti celor de față, pe larg, cum s-a săvârșit acest episod al domniei marelui voievod. Domnul Busuioc, minunat de cunoștințele mele, m-a cercetat numaidecât de unde am aflat acele lucruri. <<Din cărți>>, am răspuns liniștit. M-am înfățișat cu comoara din care îmi luasem acele cunoștințe: Istoria românilor a lui Tocilescu, alta a lui Xenopol, și altele pe care le găsisem pri biblioteca tatălui meu. Gustul pentru istorie, de altfel, l-am moștenit de la tata, care avea obiceiul să-mi povestească cu mare plăcere din istoria popoarelor....”

La vârsta de 17 ani acesta debutează în revista bucureșteană “Dracu” cu schița “Domnișoara M din Fălticeni”, pe care îl semnează cu pseudonimul Mihai din Pașcani. În anul 1900, Sadoveanu, pleacă la București cu intenția de a studia dreptul, însă, renunță la scurt timp pentru a se dedica literaturii, iar în aceeași perioadă decide să renunțe la poezie și să scrie numai proză realistă. Acesta se căsătorește cu Ecaterina Bălu, în anul 1901, cu care se stabilește în Fălticeni, unde începe să lucreze la primele nuvele. Scriitorul a avut unsprezece copii, toată familia a locuit inițial într-o casă deținută de Ion Creangă, mutându-se ulterior într-o casă nouă.

Debutul editorial are loc în 1904, cu patru volume simultan: „Povestiri”, „Dureri înăbușite”, „Crășma lui Moș Precu” și „Șoimii”. Drept urmare, Nicolae Iorga, care a remarcat interesul vădit al scriitorului pentru istorie, a denumit anul 1904 „anul Sadoveanu”.

Mihail Sadoveanu a fost unul din primii colaboratori ai revistei tradiționaliste Sămănătorul înainte de a deveni un scriitor realist și adept al curentului poporanist reprezentat de revista literară Viața Românească. A fost președintele Unirii Scriitorilor din România și, începând cu anul 1921, membru al Academiei Române.

Opera sa înglobează trei etape: o etapă sămănătoristă (cea de început, care cuprinde nuvele și povestiri), o a doua etapă, mitico-simbolică, aparținând perioadei interbelice („Creanga de aur”, „Divanul persian”), precum și o ultimă fază, corespunzătoare realismului socialist, manifestată după instaurarea regimului comunist în România. Stilul său literar a fost puternic influențat de personalitatea, experiența de viață și contextul în care scriitorul a trăit. Opera lui este caracterizată, printre altele, de aplecarea asupra vieții tradiționale și a societății patriarhale a satului românesc

Activitatea politică o începe în 1926, când este ales senator pe listele Partidului Poporului, condus de generalul Alexandru Averescu. Apropiat al „globe-trotter-ului” politic Constantin Argetoianu, Sadoveanu l-a urmat pe acesta îndeaproape în timpul schimbărilor orientărilor și taberelor politice. Astfel, în timpul așa-numitului guvern „Iorga - Argetoianu” (18 aprilie 1931 - 31 mai 1932), Mihail Sadoveanu a fost preferat să ocupe funcția de președinte al Senatului (18 iunie 1931 - 10 iunie 1932).

Profitând de criza politică, Carol I-a desemnat prim-ministru pe Nicolae Iorga pe 18 aprilie 1931, deoarece savantul se bucura de un prestigiu ireproșabil în ochii opiniei publice și în străinătate, ceea ce constituia o „perdea de fum” pentru restul clasei politice. În fapt, regele deținea puterea indirectă, iar Constantin Argetoianu, din funcția de ministru al Internelor, s-a ocupat de manevrele de culise pentru a asigura succesul guvernului în alegeri. Lista miniștrilor a fost alcătuită personal de Carol, iar Argetoianu a negociat cu I. G. Duca participarea PNL pe lista unei coaliții de partide politice denumită Uniunea Națională. Portofoliile au fost împărțite după un algoritm prestabilit la fel ca și președinția celor două camere. Candidatul din partea PND, academicianul Dimitrie Pompeiu, a primit șefia Adunării, iar Argetoianu l-a desemnat pe Sadoveanu, un apropiat al său, la conducerea Senatului. Realitatea de la guvernare s-a dovedit însă neîndurătoare cu marele om de cultură, într-un moment în care criza mondială ajunsese la punctul culminant. Pe 31 mai 1932, Nicolae Iorga a pus capăt tristei sale experiențe depunându-și mandatul, iar scriitorul Mihail Sadoveanu l-a urmat pe Argetoianu când acesta și-a format propriul partid, Uniunea Agrară, pe 8 iunie 1932.

Își publică lucrările într-un ritm accelerat, culminând cu primul volum din trilogia sa istorică Frații Ideri (Ucenicia lui Ionuț), publicat în anul 1935. În 1936, preia direcția ziarului Adevărul și a ediției sale matinale, Dimineața. Alături de George Topârceanu, Mihai Codreanu și Grigore T. Popa editează, începând cu luna ianuarie, revista lunară Însemnări ieșene.

Prin intermediul lui Argetoianu, Mihail Sadoveanu a devenit unul dintre apropiații lui Carol al II-lea. Din iunie 1939, s-a numărat printre senatorii numiți de rege în Parlament. ca urmare a noii legi electorale din 9 mai 1939.

Regele îl numește membru al restrânsului senat corporatist. În 1940, Editura Fundațiilor Regale îi publică primul volum de Opere. După ce Conducătorul Ion Antonescu înlătură Garda de Fier în timpul rebeliunii legionare și își stabilește propriul regim fascist, Sadoveanu rămâne apolitic și este din ce în ce mai prezent în viața publică, ținând prelegeri pe teme culturale pentru postul național de radio. După publicarea în 1942 a ultimei părți a trilogiei Frații Jderi, Sadoveanu se retrage din nou, la cabana sa de vânătoare de la Oașa, pe Valea Frumoasei, alături de care construise și o bisericuță; acest loc i-a servit ca inspirație pentru povestirile din volumele Valea Frumoasei, Ochi de urs și Poveștile de la Bradu-Strâmb. În timpul acestor ani, scriitorul o întâlnește pe Valeria Mitru, o jurnalistă feministă mai tânără ca el, cu care, după o scurtă perioadă de timp, se căsătorește. În august 1944, prin Lovitura de stat de la 23 august 1944, România a întors armele, trecând de partea aliaților, trupele române luptând cu sau fără voie alături de Armata Roșie. Paul-Mihu Sadoveanu a murit pe front, la 22 septembrie, în Transilvania. Conform Profirei Sadoveanu, durerea resimțită de scriitor l-a împiedicat pentru totdeauna să scrie cel de-al patrulea și ultim volum al Fraților Jderi. Tot în 1944, Sadoveanu candidează la președinția Societății Scriitorilor Români, dar este învins de Victor Eftimiu. Cea de-a patruzecia aniversare a debutului său este sărbătorită printr-o ceremonie specială la Academie, unde Tudor Vianu susține un discurs prin care realizează o retrospectivă a întregii opere a confratelui său.

Mihail Sadoveanu este cunoscut pentru stilul sau narativ bogat și descrierile detaliate, care evoca peisaje pitorești și atmosfera specifică zonelor rurale și montane din România. El este adesea considerat un maestru al realismului, dar operele sale conțin și elemente romantism și simbolism. Temele centrale ale scrierilor sale includ: natura, viața rurală, istorie și legendă și lupta pentru dreptate. Unele dintre cele mai cunoscute opere ale sale includ romanele "Baltagul" și "Hanul Ancuței". Capodopera lui Mihail Sadoveanu, pe tema copilăriei, rămâne Dumbrava minunată. Cadrul este al unei povestiri realiste: începutul și sfârșitul, iar în acest cadru, totul este feeric, de basm, populat de imaginația Lizucăi, cu personaje și întâmplări din basme, auzite de la bunicii ei, sau citite de răposata ei mamă. În anul 1948 publică romanul Păuna Mică, iar câțiva ani mai târziu, în 1952 publică romanul istoric Nicoară Potcoavă, capodoperă a geniului. În 1954 publică volumul Aventură în lunca Dunării. Pe lângă romanele sale celebre, Mihail Sadoveanu a scris și numeroase povestiri, nuvele, piese de teatru și articole de presă.

Odată cu venirea comuniștilor la putere pe 6 martie 1945, Mihail Sadoveanu și-a schimbat și orientarea politică devenind un colaborator apropiat al Partidului Comunist.

În 1948, după abdicarea Regelui Mihai și instalarea regimului comunist la putere, Sadoveanu primește cele mai înalte poziții care au fost acordate vreodată unui scriitor român.

Prezidiul Provizoriu al Adunării Deputaților în 1948. De la stânga la dreapta: Ștefan Voitec, Sadoveanu, Gheorghe Stere, Constantin Ion Parhon, Ion Niculi

Legăturile scriitorului Mihail Sadoveanu cu regimul comunist au rămas controversate până astăzi. Dintre marii scriitori și oameni de litere interbelici care au acceptat colaborarea cu regimul comunist, Sadoveanu a fost cel care a primit contra unor importante beneficii materiale, cele mai multe și înalte funcții în stat și a semnat și texte de propagandă ale regimului.

În luna iunie a anului 1952, devine președinte al Consiliului Științific al Academiei, cel care va modifica alfabetul limbii române. Astfel se renunță la litera â, fiind înlocuită cu î, scrierea preferată de Sadoveanu în primele sale lucrări. Este reprezentantul României la Consiliul Mondial al Păcii, primind, în 1951, Premiul Internațional pentru Pace.

Din postura de parlamentar, Sadoveanu face parte din comitetul însărcinat cu elaborarea noii constituții din 1952. În martie 1953, la puțin timp după moartea lui Stalin, scriitorul conduce mai multe ședințe ale Uniunii Scriitorilor, discutând despre noile directive culturale ale URSS date de Georgy Malenkov, și manifestându-se împotriva tinerilor autori care nu au renunțat la proletcultism. În noiembrie 1955, la puțin timp după ce împlinește vârsta de 75 de ani, scriitorului i se conferă titlul de Erou al Muncii Socialiste. După 1956 regimul a anunțat o ușoară destalinizare, continuând să-l recomande pe Mihail Sadoveanu ca unul din cele mai importante modele culturale ale regimului.

Mihail Sadoveanu oferea propria definiție a politicii sale într-o conversație cu scriitorul Ion Biberi (1946). „Nu am intrat în politică pentru a fi singura persoană care controlează lumea.” „Sunt o persoană de dreapta, care urmează zelul poporanist în spiritul revistei *Viața Românească*, dar unul adaptat noilor circumstanțe.” Cioroianu observă în aceste afirmații că, încercând să scape de trecutul său, Sadoveanu se includea în grupul intelectualilor socialiști care erau „dornici să se lase cucerți de șarmul indescritibil și întregul avânt dat de utopia comunistă”, dar că în realitate ar fi fost „motivată de frică”. Parafrazând vocabularul comunist, Stanomir îl descrie pe scriitor ca fiind una dintre personalitățile burgheziei care au ajuns să-i susțină pe comuniști fără a fi cu adevărat unul din ei, susținând că dorința lui Sadoveanu era ca democrația să fie în mâinile oamenilor, „un model de cameleonism”.

În anul 1961, suferă un infarct care îi afectează vorbirea și îl lasă aproape orb. Este îngrijit de o echipă de medici condusă de Nicolae Gh. Lupu.

A murit în 19 octombrie 1961, la ora 9 dimineața la București și a fost înmormântat pe 21 octombrie la Cimitirul Bellu din București.

Mihail Sadoveanu rămâne o figură esențială a culturii române, om care a îmbogățit patrimoniul literar și cultural al țării prin talentul său și prin dedicarea sa deosebită. Contribuțiile diversificate sale reflectă nu doar un scriitor, ci și un cetățean implicat.

“Nu cunosc altă libertate pentru oameni și popoare decât cultura. Nici libertatea de a trăi în prejudecăți și privilegii, nici libertatea de a te folosi de munca altora, nici libertatea de a nu face nimic, nici libertatea de abuzuri lângă suferința obștească nu le socotesc libertăți”. – Mihail Sadoveanu.

Despre minunata artă a scrisului, povestitorul spune: „Minunea cărții nu e atât minunea în sine de a comunica gândul și simțirea noastră sentimentului nostru de departe, sentimentului nostru din alt veac și de dincolo de moarte, ci acel rar privilegiu, pe care eu l-aș numi divin de a trăi prin adevăr și sinceritate.”

Consider că, în biografiile marilor personalități ca și în cazul lui Mihail Sadoveanu, s-au descoperit și se vor descoperi întotdeauna motive de controversă. Dincolo de argumentele pro și contra rămân, însă, realizările ce nu pot fi puse în discuție. Pentru Sadoveanu pledează cele aproape 100 de volume publicate, cele mai multe dintre ele de o valoare incontestabilă și cititorii săi din toate generațiile.

Oricât de multe slăbiciuni omenești ar fi avut sau i se pot reproșa, Sadoveanu este unul dintre cei mai mari prozatori naționali și va rămâne pentru totdeauna Ceahlăul literaturii române..

Bibliografie:

- http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Mihail_Sadoveanu
- <https://www.libertatea.ro/lifestyle/mihail-sadoveanu-biografie3404834>
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Mihail_Sadoveanu
- Profira Sadoveanu, Cu Mihail Sadoveanu despre Izvorul Alb, în volumul Stele și Luceferi, 1969
- <https://www.travellerinromania.com/fig/mihail-sadoveanu/>
- <https://sadoveanu.wordpress.com/>

Viața lui Ștefan Luchian

*Elevi: Crișan Bianca-Mădălina, Căus Petrica,
Prof. Crișan Nela,
Liceul Tehnologic „Costache Conachi” Pechea, Galați*

Motto: „Luchian avea toate darurile marelui artist și, în primul rând, acel caracter autentic, acea neîmblânzită vehemență a personalității după care recunoști pe maeștri... Profunda capacitate afectuoasă și energie, o melancolie îmbinată cu o viguroasă autoritate..., un sentiment nervos al formei, sunt trăsăturile pe care le sesizăm mai bine în caracterul și în talentul său” – Tudor Vianu despre Ștefan Luchian

Ștefan Luchian reprezintă una dintre cele mai mari figuri ale picturii românești, iar opera sa rămâne un simbol al modernismului în arta națională. Născut în 1868, la Ștefănești, județul Botoșani, Luchian a fost un artist profund legat de realitățile și tradițiile țării sale, reușind să îmbine elemente din realism și impresionism pentru a crea o artă autentică, sensibilă și profund umană. Chiar dacă viața sa a fost scurtă și marcată de o boală debilitantă, Ștefan Luchian a lăsat o moștenire artistică care continuă să influențeze arta românească și să capteze imaginația publicului până în prezent. În acest eseu, vom explora biografia sa, stilul artistic, principalele sale lucrări și impactul pe care l-a avut asupra picturii românești, precum și moștenirea sa culturală.

Ștefan Luchian s-a născut la 1 februarie 1868, într-o familie de intelectuali din satul Ștefănești, județul Botoșani. De mic, a fost înconjurat de influențe culturale și educaționale care l-au determinat să își urmeze vocația artistică. A început studiile la Academia de Arte Frumoase din București, unde a avut posibilitatea să învețe de la maeștri ai vremii. Din adolescență, și-a demonstrat talentul excepțional pentru desen și pictură.

După finalizarea studiilor în țară, Luchian a plecat la Paris, unde a avut ocazia să studieze la renumite școli de artă și să intre în contact cu marile mișcări artistice ale vremii, cum ar fi impresionismul și realismul. În această perioadă, a aprofundat tehnicile de pictură ale marilor maeștri europeni, dar și-a păstrat un stil personal, ancorat în realitatea cotidiană a vieții rurale din România.

Deși și-a început cariera cu speranțe mari și un viitor promițător, viața lui Luchian a fost marcată de o tragedie personală. La vârsta de 30 de ani, a fost diagnosticat cu scleroză multiplă, o boală neurodegenerativă care i-a afectat mobilitatea și l-a forțat să renunțe treptat la activitățile sale sociale. Cu toate acestea, Luchian nu a abandonat arta; el a continuat să picteze, chiar și în condițiile dificile impuse de boală, iar lucrările sale din această perioadă sunt unele dintre cele mai valoroase din întreaga sa carieră.

Ștefan Luchian este cunoscut pentru stilul său distinctiv, în care influențele impresioniste și realiste se îmbină armonios. Picturile sale sunt caracterizate prin tușe largi și energice de pensulă, o paletă de culori vii și o atmosferă de autenticitate și spontaneitate. Deși a fost influențat de marile școli de artă din Franța, Luchian a reușit să imprime lucrărilor sale o marcă personală, ancorându-le profund în peisajele și viața cotidiană românească.

Luchian a expus în 1902, la Tinerimea Artistică, opt tablouri, între care capodopera „După ploaie la Băneasa”, iar în anul 1903 a deschis o expoziție la Casa Assan, în care a prezentat lucrarea „Birt fără mușterii”.

Cu expoziția de la Ateneul Român, din 1904, Luchian și caricaturistul Nicolae Petrescu-Găină au stârnit un scandal din cauza unui portret considerat nepotrivit al prim-ministrului de atunci, Dimitrie A. Sturdza, realizat de caricaturist. Momentul apare și în filmul „Ștefan Luchian” din 1981, regizat de Nicolae Mărgineanu, cu Ion Caramitru în rol principal.

Printre lucrările celebre ale lui Luchian se numără „Flori de câmp”, „Muncitoare”, și „Anemone”.

„Flori de câmp” este o lucrare emblematică care reflectă dragostea sa pentru natură, dar și talentul său de a capta frumusețea efemeră a florilor. Această lucrare este un exemplu clar al influenței impresionismului asupra stilului său, fiind o fantezie vibrantă de culori care sugerează mișcarea naturii.

„Anemone” este una dintre lucrările celebre ale lui Ștefan Luchian, un pictor român important al secolului XX, cunoscut pentru abordarea sa impresionistă. În această lucrare, Luchian redă o serie de flori de anemone, cu o paletă de culori vii și contrastante, care reflectă sensibilitatea și rafinamentul artistului. Pictura surprinde delicatetea florilor și texturile lor, utilizând pensulație rapidă și largă, caracteristică stilului impresionist. Prin această lucrare, Luchian reînvie legătura dintre natură și artă, evidențiind frumusețea efemeră a florilor, în acord cu propria viziune asupra lumii.

„Muncitoare” este o lucrare importantă a lui Ștefan Luchian, în care artistul surprinde viața cotidiană a oamenilor de rând, exprimând un realism social caracteristic vremii. Pictura o înfățișează pe o femeie muncitoare, imortalizată într-un moment de trudă, cu o atenție deosebită la trăsăturile fizice și emoționale ale acesteia. Luchian reușește să transmită respect față de munca și demnitatea muncitorilor printr-o cromatică sobruă și prin contrastul între lumini și umbre. Opera reflectă legătura profundă dintre omul muncitor și munca sa, într-o perioadă în care astfel de subiecte erau rar abordate în arta oficială.

Ștefan Luchian a avut o viață personală marcată de suferință, începând cu boala sa debilitantă. Scleroza multiplă i-a afectat mobilitatea și a dus la o izolare progresivă. Cu toate acestea, chiar și în condițiile grele impuse de boală, Luchian nu și-a abandonat pasiunea pentru pictură. Multe dintre lucrările sale celebre au fost realizate în această perioadă de suferință, când el era deja parțial imobilizat. Acest lucru face ca lucrările sale din această perioadă să fie și mai impresionante, reflectând lupta interioară și forța de caracter a artistului.

Deși a fost un om solitar în multe privințe, Luchian a avut o legătură puternică cu natura și cu lumea simplă a țăranilor. Adesea, își petrecea zilele în zonele rurale din România, studiind peisajele și personajele care l-au inspirat. Aceste influențe sunt evidente în multe dintre lucrările sale, care captează esența și autenticitatea oamenilor și locurilor pe care le-a pictat.

Ștefan Luchian a fost un artist cu o viziune profundă și o sensibilitate remarcabilă, care a reușit să redefinească peisajul artistic românesc. Chiar și în fața greutăților fizice și personale, el a continuat să creeze și să inspire prin lucrările sale. Moștenirea sa artistică este un testament al pasiunii sale pentru frumusețea simplă a naturii și al profunde sale legături cu cultura română. Luchian rămâne un simbol al artei românești, iar lucrările sale vor continua să lumineze drumul artei contemporane.

În ultimii ani din viață, pe lângă durerile provocate de boală, pictorul Luchian a trecut și prin coșmarul unor acuzații de plagiat. Procesul a fost intentat de Take Ionescu în 1915, iar acuzația s-a referit la tablourile pictate de Luchian împreună cu colaboratori de-ai săi în ultimii ani ai vieții. Din cauza acuzațiilor, Luchian a fost pus sub arest la domiciliu. Procesul s-a încheiat odată cu moartea artistului.

Luchian a decedat pe 16 iunie 1916, într-un moment când arta sa se afla într-o ascensiune continuă, iar influența sa asupra generațiilor de pictori români se făcea tot mai evidentă. Opera sa nu doar că reflectă spiritul timpului în care a trăit, dar a și influențat evoluția picturii românești, devenind un model pentru tinerii artiști care au venit după el. Astăzi, lucrările lui Ștefan Luchian sunt expuse în muzeele din întreaga țară, iar numele său rămâne asociat cu modernismul în arta românească. Relevanța și impactul său sunt incontestabile, iar el continuă să fie un simbol al artei naționale.

Moștenirea artistică lăsată de Ștefan Luchian este enormă. El este considerat unul dintre cei mai mari pictori ai României, iar lucrările sale sunt un punct de referință în dezvoltarea picturii românești moderne. Deși a avut o carieră scurtă, având o viață de doar 48 de ani, Luchian a reușit să creeze lucrări de o profunzime rar întâlnită, care continuă să fie studiate și apreciate de generațiile viitoare de artiști și iubitori de artă.

Nu întâmplător, la 28 octombrie 1948, Ștefan Luchian a fost ales membru post-mortem al Academiei Române.

În anul 1981, regizorul Nicolae Mărgineanu a lansat pe marile ecrane filmul biografic „Ștefan Luchian”, rolul artistului fiind interpretat de către Ion Caramitru.

Mai multe localități din România – Arad, Cluj, Constanța, Brașov, București, Botoșani, Bacău, Sibiu, Suceava – au dat numele artistului unor străzi, iar mai multe instituții din țară îi poartă numele – Liceul de artă „Ștefan Luchian” din Botoșani, Muzeul „Ștefan Luchian” din Botoșani, Biblioteca Municipală „Ștefan Luchian” din Moinești, Fundația „Ștefan Luchian” Botoșani sau Galeriile de Artă Plastică „Ștefan Luchian” din Botoșani.

„Luchian este rezultatul energiilor creatoare ale geniului românesc; în Luchian s-au împletit și s-au dospit cele mai frumoase însușiri ale acestui popor, care își descarcă emoția fie printr-o poezie

limpede, armonioasă și discretă, fie în armonii mai grave.“ - Krikor K. Zambaccian, critic și colecționar de artă.

Bibliografie:

- https://ro.wikipedia.org/wiki/Ștefan_Luchian
- <https://www.observatorcultural.ro/articol/calator-printre-imagini-si-cuvinte-stefan-luchian/>
- <https://historia.ro/sectiune/portret/suferinta-lui-stefan-luchian-bolnav-de-scleroza-2182002.html>
- <https://www.rador.ro/2023/02/01/portret-stefan-luchian-pictorul-splendorilor-scanteietoare-ale-sufletului-romanesc-4/>
- Veronica D. Niculescu, Luchian. Ochii, sufletul, mâna , București

Ștefan Luchian (1868-1916), personalitate emblematică din țara de sus

*Elev: Engelmann Edward,
Prof. Cirimpei Olimpia-Doina,
Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva” Timișoara, Timiș*

Țara de Sus este o denumire dată părții de nord-vest a Moldovei. Această zonă pitorească, „împresurată cu munți înalți”, cu dealuri și câmpii mănoase, străbătute de „ape împodobite cu atâtea jocuri ale naturei” pe care rar le mai găsești „în vreo altă țară atât de mărginită”, era împărțită în 7 ținuturi: Ținutul Bacăului, Ținutul Cernăuților, Ținutul Dorohoiului, Ținutul Hârlăului, Ținutul Hotinului, Ținutul Neamțului, Ținutul Sucevei și Ocolul liber Câmpulung.

Acest colț de Rai, Țara de Sus, a dat României numeroase personalități marcante, precum Sfântul Cuvios Ioan Iacob, Părintele Cleopa Ilie, Sfântul Onufrie de la Vorona, Spiru Haret, Nicolae Iorga, Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri, Ion Creangă, George Bacovia, Costache Negruzzi, Bogdan Petriceicu Hașdeu, George Enescu. Acești oameni, de o spiritualitate profundă sau de o cultură vastă, au avut merite deosebite și i-au lăsat țării noastre un tezaur inestimabil.

Un reprezentant emblematic al acestor meleaguri este și Ștefan Luchian, supranumit poetul plastic al florilor. El s-a născut la data 1 februarie 1868, în localitatea Ștefănești din județul Botoșani. A fost fiul al maiorului Dumitru Luchian și al Elenei Chiriacescu. În aprilie 1873, Ștefan Luchian s-a mutat împreună cu familia la București.

Cu o vocație declarată încă din copilărie, pictorul l-a avut în perioada de formare ca maestru nedisputat pe Nicolae Grigorescu, de la care a preluat nu numai elemente de limbaj, ci și sugestii tematice. Educația plastică și-a început-o la Școala de Belle-Arte, apoi a completat-o la München, la Academia de Arte Frumoase și la Paris, la Academia Julien. Anul 1891, petrecut la Paris, a fost unul de intensă activitate artistică, deoarece în acest an s-a deschis prima expoziție a „Artiștilor independenți”. În acest mediu efervescent și plin de competiție artistică, Luchian și-a format elementele de limbaj propriu, potrivite exprimării mesajului său în domeniul picturii. Tabloul intitulat „Ultima cursă de toamnă” exprimă atât influența evidentă a pictorilor Edouard Manet și Edgar Degas, cât și ecoul unor predilecții mondene, pe care Luchian va continua să le aibă pentru o vreme și la București.

Prin opera sa, Ștefan Luchian s-a dovedit a fi o personalitate artistică originală, afirmându-se cu o pictură generoasă, vibrantă și care, prin paleta cromatică plină de lumină, prin poziția artistică înnoitoare, precum și printr-o scânteietoare expunere a limbajului, a reușit să transmită privitorului un mesaj umanist de mare calitate. Marele aport inovator adus de Luchian în pictura românească din

acele vremuri este reprezentat de modul de transpunere a efectelor de lumină, care la el izbucnesc la fiecare tușă de culoare.

A reușit să fixeze în memorie „splendorile scânteietoare” ale peisajului românesc, pe care l-a redat într-o serie întreagă de opere, considerate adevărate miracole de finețe și de simplitate, de sinteză cromatică și arhitecturală a formelor, de colorit strălucit și delicat totodată. Referindu-se la arta picturii, Luchian spunea că „natura nu trebuie s-o imiți, nici să o copiezi, trebuie să lucrezi în felul ei... Cum se poate lucra în felul ei? Să știi să observi, asta-i cheia... Natura îți dă povește, când te pricepi să observi. Noi, artiștii, privim cu ochiul, dar lucrăm cu sufletul.”

Pictura lui a fost în același timp și un semn al atitudinii de protest social, datorită faptului că a redat viața de trudă a muncitorilor și a evocat condiția mizeră și socială a mahalalelor de odinioară.

Cu o stare materială precară și suferind de scleroză multiplă, după anul 1900, a ajuns să picteze ținut în fotoliu și cu penelul legat de încheietura mâinii. În această perioadă în care și-a concentrat toată energia creatoare, toată pasiunea pentru natură și toată dragostea pentru viață și pentru frumos spre pictarea florilor, Luchian a alăturat tehnicii uleiului, pentru peisaj și pentru natura moartă cu flori, pastelul, cu care a ajuns la o măiestrie de neegalat.

Ștefan Luchian a fost considerat de către critica de artă un continuator al lui Nicolae Grigorescu. Prin comparație, artistul s-a individualizat față de mentorul său printr-un realism al tratării tematicii sociale și printr-o cromatică plină de strălucire, precum și prin modernitatea rezultată din experimentarea tehnicilor grafice de care a dat dovadă. El și-a echilibrat lucrările din punct de vedere cromatic și prin exactitatea cu care și-a definit precizia planurilor compoziționale, a ajuns la o simplificare modernă a formelor. Datorită acestei realități, Luchian a fost apreciat la superlativ încă de la prima expoziție retrospectivă ce i-a fost organizată în anul 1939.

Surprinzătoare rămâne capacitatea cu care Luchian, de-a lungul întregii sale cariere artistice, a trecut de la o tehnică la alta, a schimbat suportul stratului pictural și a plasat astfel, experimentul grafic în prim-planul modernității românești. Experimentele tehnice și cromatice, curajul demersului artistic, l-au plasat pe cea mai înaltă treaptă a artei moderne. Părerea criticii de artă este că Ștefan Luchian a fost un deschizător de drumuri în domeniul impunerii graficii ca artă majoră.

„Luchian este, mai mult decât mulți pictori, omul artei sale. Pentru tablourile lui, el e ceea ce-s fluturii pentru câmpie, ale căror culori se reproduc pe pânza aripilor albă. Dacă trupu-i muncit de toate sfintele dureri, nu este de catifea și mătăasă, ochii lui Luchian, iluminați de-o flacără adâncă, poartă-ntr-înșii ștofa strălucită a tuturor tablourilor lui.”

Apărută în centrul realităților românești, impregnată de spiritul poporului și mai ales de frumusețile naturii țării sale, pictura lui Ștefan Luchian, prin bogăția conținutului și emoționanta sa autenticitate, ne este oferită cu o mare generozitate și expresivitate a limbajului artistic. Preferința pictorului pentru simplitatea formelor limpezite de accesorii, pentru cromatica strălucitoare și curată, demonstrează că Luchian a reușit să-și însușească cele mai rodnice învățăminte din arta populară românească.

Portretele pe care artistul le-a realizat de-a lungul carierei sale plastice au înfățișat florărese, lucrători, cerșetori și lăutari, oameni sărmani dar plini de demnitate și omenie, exemplu stând în acest sens Safta florăreasa pe care a pictat-o în acuarelă, în anul 1901.

Poet epic al durerilor celor săraci, Luchian a fost un rapsod al modului lor de viață, peisajele lui urbane fiind în totalitatea lor colțuri sărace de periferie. Peisajele precum Case bătrânești, Mahalaua Dracului, Ghereta din Filantropia, Puț în mahala, La marginea satului, obținute prin mijloace artistice superioare în acuarelă sau pastel, evocă viața de mizerie a săracimii din Bucureștiul de odinioară.

În peisajele lui Luchian realizate la Brebu, la Moinești, la Hângani sau la Poduri, se observă că prin utilizarea minimală de mijloace cum ar fi atmosfera, obiectele, anotimpul, totul este foarte precis indicat, nu doar sugerat.

Iubită și apreciată, opera pictorului Ștefan Luchian este prețioasă nu numai prin nivelul artistic la care s-a ridicat. Ea a reprezentat și un imbold pentru urmașii săi și a contribuit la înflorirea picturii românești pe calea realismului critic. Opera lui Luchian a pătruns în inima și în conștiința poporului în fața căruia și-a închinat întreaga ocupație creatoare. Ștefan Luchian a rămas ca „unul dintre cei mai mari maeștri ai picturii moderne din țara noastră”, opera sa ocupând un loc de cinste în cadrul patrimoniului național și universal.

Bibliografie:

- Ion Bucșa, Teodor Capotă ș. a., Literatura română - Crestomație de critică și istorie literară, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1983
- 2. Dimitrie Cantemir, Descrierea Moldovei, Editura Minerva, București, 1981, pp. 31, 36, 60-65
- Vasile Drăguț, Ștefan Luchian, Editura Meridiane, București, 1968
- https://ro.wikipedia.org/wiki/%C8%98tefan_Luchian
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Fi%C8%99ier:Stefan_Luchian_Ultima_cursa_de_toamna.jpg
- [https://ro.wikipedia.org/wiki/Fi%C8%99ier:Stefan_Luchian_-_Safta-Florareasa_\(acuarela\).jpg](https://ro.wikipedia.org/wiki/Fi%C8%99ier:Stefan_Luchian_-_Safta-Florareasa_(acuarela).jpg)
- <https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/oameni-si-locuri-din-tara-de-sus-si-tara-de-jos-85135.html>
- <https://lamineinsuflet.wordpress.com/2016/09/24/personalitati-ale-moldovei/>

În umbra unui geniu

*Elev: Mărcuș Timeea, Stanic Luiza Daria,
Prof. Cirimpei Olimpia-Doina,
Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva” Timișoara, Timiș*

Pe culmile Moldovei de nord încețoșate
În satul crescut în tăcere, lipsit de putere
Peste lumile apparent înfățișate
O lume nouă apare dintr-o singură naștere

15 ianuarie 1850 marchează data
Care a inovat lumea de altădată
Cu însușirea principală “creativitate”
Va străbate lumea în eternitate

Cu solve dăruite el timpul îl străbate
Luceafărul geniului aprins în toate
Strălucind în lumea cuprinsă de gheață
Ca o stea dătătoare de viață

Din an în an a devenit o artă
Punând în valoare a iubirii hartă
Din doruri și vise, din gânduri adânci
A scris pentru lume din trecut până-n veci

Codrul și luna, izvorul curat
O nouă valoare ușor ne-a insuflat
El- glasul naturii, el- murmur de vânt
E dorul ce arde pe-al țării pământ

Din Moldova în Viena
De la Alpi pân' la Carpați
Trecând peste toate doctrină
Tuturor ne-a spus: „SCHIMBAȚI!”

București 1889 însemnează
Sfârșitul vieții trecătoare
Începutul călătoriei viitoare
Noi creații inovează

Temelia din nou se naște
În noi concepte înflorește
„Toate-s vechi și nouă toate”
El cu glasul-i ne-amintește

Oamenii de cultură din România: contribuții esențiale la patrimoniul național și universal, cu accent pe poetul național Mihai Eminescu

*Elev: Enache Alexandra-Maria,
Prof. Cirimpei Olimpia-Doina,
Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva” Timișoara, Timiș*

Cultura unei națiuni este un pilon esențial al identității sale, o mărturie a diversității și bogăției moștenirii sale istorice. România, o țară cu un trecut marcat de transformări politice, sociale și culturale, a oferit lumii personalități excepționale, care au influențat profund literatura, artele și gândirea umanistă. De la savanți precum Dimitrie Cantemir și Nicolae Iorga, la scriitori precum Ion Creangă sau Marin Preda, și până la artiști plastici precum Constantin Brâncuși, România a contribuit substanțial la patrimoniul cultural universal. Totuși, printre aceste personalități marcante, figura lui Mihai Eminescu strălucește cu o intensitate aparte, fiind considerat poetul național al României și unul dintre cei mai mari creatori de literatură ai lumii.

Importanța oamenilor de cultură în România

Oamenii de cultură joacă un rol crucial în formarea identității naționale și în promovarea valorilor universale. Ei sunt cei care, prin operele lor, oglindesc realitățile sociale, aspiră către idealuri înalte și creează punți de legătură între trecut, prezent și viitor. În contextul românesc, cultura a reprezentat o formă de rezistență în fața vicisitudinilor istorice, o metodă de conservare a valorilor identitare într-un spațiu geografic aflat la confluența dintre Est și Vest.

Mihai Eminescu: simbol al culturii românești

Mihai Eminescu (1850–1889) este considerat cel mai mare poet al literaturii române, o figură emblematică care a marcat profund dezvoltarea culturii și identității naționale. Deși a trăit doar 39 de ani, creația sa vastă și complexă continuă să inspire generații, fiind tradusă și studiată în întreaga lume. Mihai Eminescu reprezintă sinteza dintre specificul național românesc și universalitatea marilor creatori ai lumii. Cunoscut drept „poetul nepereche” al literaturii române, Eminescu nu este doar un exponent al romantismului european, ci și o personalitate care transcende epoca sa, prin profunzimea ideilor și originalitatea limbajului poetic. De-a lungul vieții sale, Eminescu a creat o operă vastă, care cuprinde poezii, proză, articole de presă și manuscrise filozofice. Aceasta reflectă atât o profundă ancorare în cultura românească, cât și o deschidere spre valorile universale.

Prin opera sa, Mihai Eminescu a devenit simbolul geniului creator românesc. Este considerat un reprezentant al aspirațiilor naționale, un vizionar care a surprins esența poporului român în cuvinte nemuritoare. Poezia sa reușește să unească tradițiile și simbolurile românești cu o viziune filozofică universală, explorând teme precum timpul, dragostea, natura și raportul omului cu cosmosul.

Eminescu este o punte între trecut și prezent, între specificul local și universalitatea spiritului uman. El a reușit să valorifice folclorul românesc, integrându-l armonios într-o structură poetică modernă și inovatoare. Acesta nu a fost doar poet, ci și jurnalist, filosof și gânditor social. Prin activitatea sa publicistică la ziarul „Timpul”, a luptat pentru idealurile naționale și pentru conservarea valorilor identitare într-o perioadă de transformări sociale și politice. În articolele sale, Eminescu a militat pentru unitatea națională, pentru dreptatea socială și pentru protejarea culturii și a limbii române, aspecte care demonstrează preocuparea sa profundă pentru viitorul României. Personalitatea lui Eminescu este complexă, fiind caracterizată de o sete continuă de cunoaștere. Studiile sale la Viena și Berlin au avut un rol esențial în formarea sa intelectuală. Eminescu a fost influențat de gânditori precum Schopenhauer, Kant și Hegel, dar și de tradițiile culturale românești, pe care le-a integrat în propria sa viziune artistică. În opera sa, el combină filozofia occidentală cu motivele tradiționale românești, creând un stil unic, inconfundabil.

Pe lângă valoarea estetică, opera lui Eminescu are și o dimensiune identitară profundă. El a reușit să exprime, în cele mai frumoase versuri, dorurile și aspirațiile poporului român, devenind astfel o figură-simbol pentru cultura națională. Spre exemplu, poezii precum „Dorința”, „O, mamă...” sau „Scrisoarea III” sunt dovezi ale unei legături profunde cu identitatea românească, dar și ale unei dorințe de a plasa cultura națională pe harta valorilor universale. Mai mult decât atât, Eminescu a transformat limba română literară, rafinând-o și îmbogățind-o. Stilul său, plin de armonie și muzicalitate, a deschis noi orizonturi pentru literatura română. Poetul a demonstrat că limba română poate exprima idei filozofice complexe și sentimente universale, devenind astfel un model pentru generațiile ulterioare de scriitori. În acest sens, el este adesea comparat cu Shakespeare, Goethe sau Pușkin, fiind recunoscut ca o figură emblematică a culturii mondiale. În acest fel, Eminescu reprezintă o punte între România și restul lumii, un ambasador al spiritului românesc în context universal. Figura lui Eminescu simbolizează mai mult decât talentul poetic – el este o expresie a aspirațiilor naționale, a dorinței de a transcende limitele și de a atinge absolutul. Prin viața și opera sa, Mihai Eminescu continuă să fie un reper de neegalat în cultura românească și o sursă inepuizabilă de inspirație pentru generațiile prezente și viitoare.

Contextul istoric și formarea lui Mihai Eminescu

Eminescu s-a născut la 15 ianuarie 1850, în Ipotești, într-o familie modestă, dar cu preocupări intelectuale. Mediul rural în care a copilărit și tradițiile populare au avut un impact profund asupra formării sale, iar mai târziu acestea se vor regăsi în creațiile sale literare. A fost un elev strălucit, atras de filozofie, istorie, literatură și științe. Studiile sale la Cernăuți, Viena și Berlin i-au oferit o perspectivă vastă asupra culturii europene și l-au conectat la curentele de gândire ale vremii, precum romantismul și clasicismul. Totuși, Eminescu a reușit să integreze aceste influențe în propria sa viziune artistică, dând naștere unei opere profund originale.

Temele și stilul poeziei eminesciene

Opera lui Mihai Eminescu este caracterizată de o profunzime filozofică rar întâlnită și de o sensibilitate poetică aparte. Temele centrale ale poeziei sale includ dragostea, natura, timpul, condiția umană și aspirațiile spirituale ale omenirii.

Dragostea, una dintre temele dominante, este adesea văzută ca un ideal inaccesibil. În poezii precum „Luceafărul” sau „Floare albastră”, iubirea este asociată cu frumusețea efemeră și cu dorința eternă de absolut. Natura este prezentă în mod constant în versurile sale, fiind descrisă cu o precizie picturală și o sensibilitate rară. În „Mai am un singur dor”, natura devine un loc de refugiu și contemplare, un spațiu sacru al comuniunii dintre om și cosmos. Timpul și condiția umană sunt abordate cu o adâncă introspecție filozofică. În „Glossa” sau „Scrisoarea I”, Eminescu explorează trecerea inexorabilă a timpului, efemeritatea vieții și raportul dintre om și univers.

Stilul său poetic este marcat de o combinație unică de armonie, muzicalitate și complexitate conceptuală. Eminescu a îmbinat influențele romantice cu elemente ale poeziei populare românești, rezultând o operă de o originalitate remarcabilă.

„Luceafărul” – o capodoperă a literaturii universale

Un exemplu emblematic al geniului eminescian este poemul „Luceafărul”, considerat cea mai valoroasă operă lirică din literatura română și una dintre cele mai lungi poezii din literatura europeană. Publicat pentru prima dată în 1883, poemul este o alegorie a aspirației spre ideal și a conflictului dintre lumea materială și cea spirituală. „Luceafărul” este fără îndoială una dintre cele mai mari realizări literare nu doar ale lui Mihai Eminescu, ci și ale literaturii universale. Publicat în 1883, poemul reprezintă o sinteză a întregii sale gândiri poetice și filozofice, fiind o alegorie profundă despre aspirația către ideal, condiția geniului și relația dintre spirit și materie. Cu cele 98 de strofe, „Luceafărul” este cea mai lungă poezie romantică scrisă în limba română, dar ceea ce impresionează cu adevărat nu este lungimea sa, ci complexitatea ideatică și frumusețea expresivă a versurilor. În centrul poemului se află Luceafărul, o personificare a geniului superior, simbol al infinitului, eternității și cunoașterii absolute. Acesta se îndrăgostește de Cătălina, o muritoare, iar între cei doi se naște o relație imposibilă, marcată de diferențele ireconciliabile dintre cele două lumi pe care le reprezintă: lumea spirituală, eternă și imaterială, și lumea materială, efemeră și limitată. Refuzul Cătălinei de a răspunde chemării Luceafărului și de a-l urma în nemurire devine o metaforă a imposibilității omului comun de a înțelege și de a accede la idealurile supreme ale geniului.

Din punct de vedere filozofic, „Luceafărul” este impregnat de influențe kantiene și schopenhaueriene, dar și de concepte din filosofia indiană, pe care Eminescu le-a cunoscut și asimilat. În poem, Luceafărul transcende limitele umane și devine un simbol al aspirației către absolut, însă această condiție îl condamnă și la o solitudine profundă, izolându-l de restul lumii. În această alegorie, Eminescu explorează tema sacrificiului pe care geniul trebuie să-l facă, fiind nevoit să renunțe la fericirea personală în favoarea unei misiuni mai înalte. Pe de altă parte, Cătălina și Cătălin reprezintă lumea umană, guvernată de dorințe imediate, superficialitate și efemeritate. Alegerea Cătălinei de a rămâne în lumea sa și de a respinge chemarea Luceafărului nu este doar o respingere a iubirii, ci și o

refuzare a transcendenței și a idealului. Contrastul dintre cele două lumi scoate în evidență prăpastia dintre valorile comune și cele ale geniului, dintre confortul lumii materiale și aspirațiile spirituale.

Stilistic, „Luceafărul” este un exemplu de măiestrie poetică. Eminescu îmbină armonios descrierile pline de picturalitate cu simbolurile profunde, creând imagini memorabile și pline de sugestie. Structura ritmică și muzicalitatea versurilor conferă poeziei o eleganță aparte, făcând-o accesibilă nu doar pentru cititorii erudiți, ci și pentru publicul larg. În plus, „Luceafărul” a devenit un simbol cultural al României, fiind tradus în numeroase limbi și apreciat la nivel internațional. Critici și scriitori precum George Călinescu, Tudor Vianu sau Mircea Eliade au analizat în detaliu poemul, evidențiind complexitatea sa tematică și valoarea sa universală. George Călinescu, de exemplu, a descris „Luceafărul” drept „un mit al românilor”, subliniind puterea sa de a sintetiza aspirațiile spirituale și culturale ale poporului român. Astfel, „Luceafărul” nu este doar o poezie, ci o operă monumentală care transcende granițele culturale și temporale. Este un testament al geniului lui Eminescu și al capacității sale de a explora cele mai profunde întrebări despre condiția umană, dragoste, nemurire și sensul existenței. Această capodoperă rămâne o sursă de inspirație inepuizabilă pentru cititori și o emblemă a valorilor culturale românești.

Pasiunea lui Mihai Eminescu pentru cultura indiană

Una dintre trăsăturile distincte ale operei lui Mihai Eminescu este influența profundă a culturii și filozofiei indiene, pe care poetul le-a descoperit în timpul studiilor sale la Viena și Berlin. Fascinat de textele sacre indiene, precum „Vedele”, „Upanișadele” și „Bhagavad-Gita”, Eminescu a integrat concepte filozofice precum karma, reîncarnarea, și universalitatea sufletului în propria sa viziune artistică. Această pasiune pentru cultura indiană este evidentă în multe dintre poeziile sale, unde regăsim meditații profunde asupra naturii timpului, efemerității vieții și căutării absolutului.

Un exemplu grăitor al influenței indiene în creația sa este poemul „Rugăciunea unui dac”, unde poetul explorează relația omului cu divinitatea și caracterul ciclic al existenței. De asemenea, ideile legate de armonia universală și de echilibrul dintre spirit și materie, specifice gândirii indiene, sunt integrate subtil în versurile sale, reflectând o sinteză unică între tradițiile orientale și cele europene.

Această afinitate pentru cultura indiană nu a fost doar o simplă curiozitate intelectuală, ci o adevărată sursă de inspirație spirituală. Eminescu a găsit în filozofia indiană o rezonanță cu propriile sale frământări existențiale, oferindu-i un cadru conceptual prin care să își exprime viziunea asupra lumii. Pasiunea sa pentru acest univers cultural exotic demonstrează deschiderea sa către valorile universale și capacitatea de a transcende granițele culturale, ceea ce contribuie la universalitatea operei sale.

Impactul lui Mihai Eminescu asupra culturii române

Mihai Eminescu nu a fost doar un poet, ci și un gânditor profund, un jurnalist incisiv și un patriot dedicat. Activitatea sa publicistică în cadrul ziarului „Timpul” a reflectat preocupările sale față de problemele politice și sociale ale României, precum corupția, inegalitățile sociale și amenințările

externe. Articolele sale au fost marcate de un stil polemic și de o logică impecabilă, evidențiind o cunoaștere profundă a realităților vremii.

Eminescu a influențat profund generațiile ulterioare de poeți și scriitori, de la simbolismul români, precum George Bacovia, până la modernismul din perioada interbelică. Opera sa continuă să fie o sursă de inspirație și un reper esențial pentru literatura română.

Concluzie

Oamenii de cultură reprezintă coloana vertebrală a unei națiuni, iar România se mândrește cu personalități remarcabile care au lăsat o amprentă de neșters asupra patrimoniului universal. Mihai Eminescu, prin profunzimea gândirii sale și frumusețea incomparabilă a poeziei sale, simbolizează esența geniului românesc. El a reușit să transpună specificul național în limbajul universal al artei, devenind nu doar poetul național al României, ci și un simbol al umanității.

Astăzi, mai mult ca oricând, este datoria noastră să păstrăm vie moștenirea lui Eminescu și a celorlalți oameni de cultură, promovând valorile autentice și încurajând generațiile viitoare să se inspire din acest tezaur inestimabil. Cultura este puntea care ne leagă de trecut, ne definește prezentul și ne oferă un sens pentru viitor. În Mihai Eminescu, România are o stea călăuzitoare, un model de excelență și o sursă nesecată de inspirație.

Bibliografie:

- Blaga, Lucian. Trilogia culturii. București: Editura Humanitas, 1994.
- Călinescu, George. Istoria literaturii române de la origini până în prezent. București: Editura Minerva, 1982.
- Eliade, Mircea. Mitul eternei reîntoarceri. București: Editura Univers Enciclopedic, 1999.
- Eminescu, Mihai. Poezii. Ediție îngrijită de Perpessicius. București: Editura Academiei Române, 1964.
- Iorga, Nicolae. Istoria românilor. București: Editura Enciclopedică, 1936.
- Schopenhauer, Arthur. Lumea ca voință și reprezentare. București: Editura Univers Enciclopedic, 1995.
- Vianu, Tudor. Studii de literatură universală. București: Editura Minerva, 1970.

Viața Sfântului Ioan Iacob de la Neamț

*Elev: Sachelaru Anastasia,
Prof. Chirilă Elena,
Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi, Botoșani*

Sfântul Ioan Iacob de la Neamț a trăit o viață plină de iubire față de Dumnezeu. S-a născut la 23 iulie 1913, într-un sat frumos, numit Crăiniceni, aproape de orașul Darabani, județul Botoșani, primind la Botez numele Ilie. Părinții săi se numeau Maxim și Ecaterina. La vârsta de 6 luni, a rămas orfan de mamă, iar atunci când a împlinit trei anișori, tatăl lui a murit pe front. Până la vârsta de 10 ani, a fost crescut de bunica sa, Maria Iacob. După moartea acesteia, a fost crescut de unchiul său, Alecu Iacob. Școala gimnazială a urmat-o la Lipsani, după care a absolvit Liceul „Dimitrie Cantemir” din Cozmeni. Încă din copilărie, a simțit o chemare specială în sufletul său, aceea de a-L urma pe Dumnezeu.

A plecat la Mănăstirea Neamț. Aici, i s-a încredințat biblioteca și farmacia. Visul său a fost acela de a ajunge în Muntele Athos. Acest lucru nu a fost posibil datorită faptului că nu avea stagiul militar. Astfel, a ajuns în Dorohoi pentru a realiza acest stagiul la Regimentul 29 Infanterie. Aici, a fost infirmier, având o grijă deosebită pentru cei aflați în suferință. Se reîntoarce la Mănăstirea Neamț unde devine călugăr cu numele de Ioan. Ca monah, s-a străduit să îplinească ascultările încredințate.

În anul 1936, pleacă în pelerinaj la locurile sfinte. Rămâne profund impresionat de aceste locuri și decide să rămână într-o peșteră din pustiul Iordanului, nu departe de Marea Moartă. S-a nevoit aici timp de 8 ani de zile. Iubea tăcerea, postea și se ruga foarte mult. Citea din „Sfânta Scriptură” și „Viețile sfinților” și compunea versuri alese.

Se retrage apoi la Mănăstirea Sfântul Sava unde a rămas într-o liniște profundă timp de 8 ani de zile. Aici, învață limbile greacă, arabă, germană și franceză, citind în original și traducând din Sfinții Părinți. Avea o minte cu scilipiri de piatră prețioasă.

Mai târziu, se retrage în peștera „Sfânta Ana” din Pustiul Hozeva, lângă Ierihon. Și-a înțeles chemarea sfântă și a ales ca să dobândească asemănarea cu Dumnezeu. În această peșteră, a petrecut ultimii ani din viață în permanentă convorbire cu Dumnezeu.

La 5 august 1960, s-a mutat la Domnul la vârsta de 47 de ani. La data de 8 august 1980, a fost descoperit trupul său sfințit, pătruns de mireasmă dumnezeiască. A fost trecut în rândul sfinților de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române la 20 iunie 1992.

Chip albastru de argint

*Elev: Butacu Maria,
Prof. Blănariu-Cozma Alina-Liliana,
Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei” Galați*

Eminescu, stea aprinsă,
Chip albastru-n vers curat,
Luceafăr în noapte-ntinsă,
Vino azi de te arat'!

Sub luna clară, visătoare,
Tu ți-ai scris nemuritor
Dragostea nemăsurată,
Dăruind-o tuturor!

Și azi lumea te citește,
Te ascultă, te recită!
Mult ne este dor, poete,
Vin și sufletele-ncântă!

Te coboară printre noi,
Printre stihuri, printre foi,
Vino iar de ne răsfăță,
Dăruiește-ne povață,

Ia-ne dorul și-l transformă
Într-un vers sau într-un basm,
Dă-i pământului o formă
Și tot neamului un glas!

Dor de tine, Eminescu

*Elev: Petrea Larisa,
Prof. Blănariu-Cozma Alina-Liliana,
Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei” Galați*

Te caut iar în nopți cu stele,
În codrii verzi și-n ape line,
În șoapte pline de mistere,
În dorul sfânt ce-n inimă îmi vine!

Te-aud în vântul ce îngână
Și-n frunzele care dansează,
În murmur blând de apă lină,
În ochiul drept care visează!

Te simt în valul mării albastre,
În scoici, în glas de pescăruși,
Te caut, noaptea, printre astre,
O, Eminescu, chip prea blând!

Eminescu, geniu printre stele

*Elev: Sava Teodora,
Prof. Blănariu-Cozma Alina-Liliana,
Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei” Galați*

Pe bolta-albastră, printre stele,
Lucești etern, în veșnicie,
Din stihurile tale curg
Cuvinte și emoții – o mie!

Ești glasul păsării ce cântă,
Ești apă vie și curată,
Lumină-n lumea-ntunecată
Și geniu-n poezia sfântă!

Chematu-ne-ai și ieri, și azi,
Ne-ai bucurat cu rime felurite,
Ne-ai șters lacrimile de pe obraz
Cu ale tale splendide cuvinte!

Răsari din veșnicie

*Elev: Manolache Teodora,
Prof. Blănariu-Cozma Alina-Liliana,
Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei” Galați*

Timpul curge fără teamă,
Peste munți și peste văi,
Versurile tale-ndeamnă
La a fi pace-ntre noi!

Norii poartă-n ei lumină,
Nu-i lumină oarecare,
E din privirea-ți senină,
Te coboară, căci ne doare!

Ne doare versul sfârtecat,
Ne doare limba biciuită,
Căci oamenii uitară toți
Cât muncit-ați în atâtea nopți.

Răsari din veșnicie,
Vin' de ne luminează,
Mai scrie poezie,
Viața ne-o-nseninează!

Eminescu, suflet viu

*Elev: Carp Teodor,
Prof. Blănariu-Cozma Alina-Liliana,
Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ap. Andrei” Galați*

Eminescu, suflet viu,
Tu arzi în noi și esti senin,
Lucești în râul străveziu
Și-n versul cel divin!

Exiști prin versurile scrise,
Prin poeziile rostite,
Prin toate paginile ninse
De-atâția ani.

Noi te cântăm și te slăvim
Și operele le citim,
De tine mereu ne-amintim,
Te prețuim și te iubim!

Pânza Sufletului

*Elev: Stancu Radu Gabriel-David,
Prof. Bidireanu Alina,
Colegiul Economic „Ion Ghica” Târgoviște, Dâmbovița*

Ștefan Luchian, cu pensula tăcută,
Își scria pe pânză dorința de viață,
Cu fiecare tușă, lumea devenea mai pură,
Și culorile lui scoteau la iveală speranța.

În grădina de flori, în peisajul visat,
Luchian a desenat sufletul naturii,
Cu mâini obosite, dar cu inima aprinsă,
A pictat pe cerul lumii o lume plină de frumuseți.

Iar fluturii ce zboară din paleta sa de aur,
Poartă cu ei dorul unui vis nemărturisit,
Iar florile de câmp, în fiecare tablou,
Strălucesc ca un ecou al unei iubiri neîntrerupte.

Ștefan Luchian, în fața unei pânze goale,
Nu caută doar să picteze, ci să simtă,
În culori și forme, izvorul vieții,
Care curge prin fiecare linie, prin fiecare nuanță.

Și astfel, în fața luminii ce trece,
Pictorul rămâne nemuritor,
În fiecare tablou, în fiecare detaliu,
Luchian ne vorbește despre eternul său dor.

Arta și cultura din Țara de Sus - Sufletul Românesc

*Elev: Avrămescu Daria Maria,
Prof. Apetroae Alin,
Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași*

De-a lungul istoriei, cultura a fost un far al spiritualității și un liant între trecut și prezent, între valorile străvechi și aspirațiile modernității. Regiunea Țării de Sus, cu peisajele sale pitorești, mănăstirile încărcate de istorie și tradițiile adânc înrădăcinate, a dat naștere unor personalități remarcabile care au modelat identitatea spirituală a românilor. De la poeziile pline de dor și melancolie ale lui Mihai Eminescu, la poveștile inconfundabile și pline de înțelepciune ale lui Ion Creangă, de la armoniile sublimе ale lui George Enescu și până la picturile meditative ale lui Ștefan Luchian și gândirea profundă a lui Nicolae Iorga, aceste creații au influențat nu doar estetica, ci și sufletul colectiv al Moldovei și al întregii Românie. Acest eseu își propune să exploreze, într-o manieră amplă și detaliată, cum operele marilor oameni de cultură din Țara de Sus au contribuit la dezvoltarea spirituală a populației, generând un impact durabil asupra valorilor naționale și a conștiinței colective.

Regiunea Țării de Sus este mult mai mult decât o simplă zonă geografică; este un spațiu încărcat de semnificații istorice, culturale și spirituale. Mănăstirile cu fresce uimitoare, bisericile pitorești și peisajele naturale care par să se fi desprins din basmele populare, au creat un mediu unde credința ortodoxă și tradițiile se îmbină armonios. Acest cadru sacru a devenit sursa de inspirație pentru nenumărate creații artistice, literare și muzicale. Așa cum afirmă Vasile Păun în studiul său *Tradiție și spiritualitate în Țara de Sus* (2011):

„În Țara de Sus, natura și credința nu fac decât să se întrepătrundă, oferind un cadru ideal pentru nașterea unei culturi vibrante și pline de spiritualitate.”

Această fuziune a naturii cu elementele sacre ale credinței a condus la dezvoltarea unui patrimoniu cultural de o profunzime rar întâlnită, care a pus bazele identității naționale a românilor. De aici a răsărit o tradiție care, de-a lungul secolelor, a inspirat artiști, scriitori și muzicieni, contribuind la formarea unei conștiințe spirituale solide, ce se regăsește chiar și în prezent în inimile oamenilor din Moldova și din întreaga Românie.

Mihai Eminescu, născut în Ipotești, reprezintă, fără îndoială, stâlpul literaturii române. Poeziile sale, impregnate de o melancolie profundă și de o căutare neîncetată a adevărului, au devenit manifestări ale spiritului românesc, rezonând cu sufletele celor ce au setea de cunoaștere și de frumusețe spirituală. Versurile sale sunt adevărate invitații la meditație și introspecție, reamintind cititorilor de eternitatea valorilor morale.

Unul dintre cele mai faimoase citate din opera eminesciană, „Numai poetul, / Ca pasărea ce zboară / Deasupra valurilor, / Trece peste nemărginirea timpului”, este o metaforă a aspirației spre infinit și a modului în care arta poate transcende condiția umană. Eminescu a reușit să creeze un limbaj poetic unic, în care natura, iubirea și spiritualitatea se împletesc într-o simfonie de cuvinte ce continuă să inspire generații întregi.

Criticul literar Ion D. Caragiale remarcă în *Voci din vechime* (2007):

„Versurile lui Eminescu sunt ca niște imnuri, ce, rostite de o inimă plină de dor, reușesc să alunge efemeritatea vieții și să trezească în noi speranța unui mâine mai luminos.”

Astfel, opera sa a devenit o sursă inepuizabilă de inspirație nu doar pentru poeți și scriitori, ci și pentru oricine dorește să pătrundă în adâncurile sufletului românesc și să descopere frumusețea spirituală a identității naționale.

În mijlocul tradițiilor orale și al poveștilor transmise din generație în generație, Ion Creangă se distinge ca un maestru al cuvântului. Opera sa, reprezentată în special prin *Amintiri din copilărie* și diverse povestiri populare, redă cu fidelitate farmecul vieții rurale și esența tradițiilor moldovenești. Creangă a reușit să transforme întâmplările cotidiene în adevărate lecții de viață, pline de umor, înțelepciune și valori morale, contribuind la consolidarea unei conștiințe spirituale puternice.

Tudor Vianu, în *Istoria literaturii române* (1982), scrie:

„Ion Creangă a transpus pe hârtie farmecul unei lumi uitate, unde fiecare poveste devine o punte între realitatea palpabilă și tărâmul ideal al valorilor eterne.”

Astfel, povestirile sale nu sunt doar simple relatări ludice, ci și expresii ale unui mod de a trăi în armonie cu natura și cu tradițiile străvechi. Ele oferă un antidot la modernitatea forțată, readucând în prim-plan importanța umanității, a simplității și a credinței în puterea comunității. Pentru populația din Moldova, aceste creații au fost și rămân o verigă esențială a identității culturale, care a ghidat și continuă să ghideze drumul către redescoperirea valorilor autentice.

George Enescu, geniul muzicii românești, a reușit să creeze o simfonie a sufletului ce îmbină tradițiile populare cu virtuozitatea muzicii clasice. Compozițiile sale, precum „*Rapsodia Română*”, sunt nu doar opere de artă, ci adevărate meditații sonore, în care fiecare notă capătă o semnificație profundă. Enescu a privit muzica ca pe un mijloc prin care se poate atinge o stare de comuniune cu divinul, iar creațiile sale rămân un testament al acestei viziuni.

Într-un celebru interviu, Enescu spunea:

„Muzica este limbajul sufletului; prin ea, ne apropiem de divin.”

Această afirmație rezumă perfect filozofia sa. Studiile din domeniu, cum ar fi cele prezentate în *Muzica și spiritualitatea* (Ciprian Florescu, 2010), arată că, compozițiile lui Enescu au capacitatea de a trezi emoții profunde și de a induce stări de meditație asemănătoare celor experimentate în cadrul liturgiilor ortodoxe. Ritmurile și armoniile sale evocă imnurile bisericești, unde fiecare imn este o rugăciune ce ridică sufletul către cer.

În contextul dezvoltării spirituale a populației, muzica lui Enescu a funcționat ca un catalizator al introspecției, contribuind la întărirea unui sentiment de unitate și identitate culturală. Aceasta a inspirat nu doar muzicieni și compozitori, ci și publicul larg, devenind o sursă de mângâiere și de speranță în momentele de cumpănă.

În lumea artelor plastice, Ștefan Luchian se remarcă ca un vizionar, capabil să transforme pânza într-un altar de lumină și culoare. Picturile sale, care redau cu sensibilitate peisajele din Moldova, nu sunt simple reprezentări estetice, ci meditații vizuale asupra efemerității vieții și a reînnoirii spirituale. În opere precum „Peisaj de iarnă”, „Grădina de Crăciun” sau „Floarea de colț”, Luchian folosește culoarea ca pe un limbaj al divinului, aducând pe pânză o lumină ce se aseamănă cu strălucirea icoanelor din lăcașurile ortodoxe.

Mihai Popescu, în volumul său *Lumina din pânză* (2005), remarcă:

„Fiecare tușă de culoare a lui Luchian este o rugăciune, o invocație a spiritului care trăiește în armonie cu creația.”

Această perspectivă critică subliniază capacitatea artistului de a transforma elementele naturale în simboluri ale renașterii spirituale. Pentru populația moldovenească, picturile lui Luchian au fost o sursă de inspirație și de liniște, oferind un refugiu de la agitația cotidiană și reamintind de valorile sacre transmise de tradițiile străvechi.

În plus, Luchian a reușit să creeze un dialog între arta modernă și spiritualitatea tradițională, demonstrând că frumusețea adevărată se regăsește în echilibrul dintre tehnică și sensibilitate, dintre material și divin.

Nicolae Iorga a fost un om de cultură polivalent, ale cărui lucrări în domeniul istoriei, literaturii și politicii au jucat un rol esențial în formarea identității naționale. Prin studiile și scrierile sale, Iorga a descifrat codurile trecutului și a redescoperit valorile care au conturat destinul românesc. Opera sa, în special *Istoria românilor* (1929), este o veritabilă odisee în care trecutul se contopește cu prezentul, iar fiecare pagină devine o lecție despre importanța tradiției și a spiritualității.

În cuvintele lui Nicolae Iorga:

„Istoria nu este doar o succesiune de întâmplări, ci un imn al spiritului național, o operă de artă ce ne aduce mai aproape de esența ființei.”

Această viziune a fost esențială în conturarea unei mentalități critice și spirituale, care a influențat generații întregi de români. Prin promovarea unei culturi bazate pe respectul față de tradiție și credință, Iorga a contribuit la întărirea legăturii dintre popor și valorile sale fundamentale. Această moștenire intelectuală a stimulat nu doar cunoașterea istorică, ci și o reflecție profundă asupra identității naționale și spirituale, fundamentându-se pe convingerea că trecutul este esențial pentru construirea unui viitor luminos.

Un alt aspect important al influenței culturale din Țara de Sus îl reprezintă modul în care operele acestor mari personalități au fost integrate în sistemul educațional. În școlile din întreaga Românie, studiul operelor lui Eminescu, Creangă, Enescu, Luchian și Iorga nu este perceput doar ca

un demers academic, ci ca o modalitate de a insufla elevilor valori morale și spirituale. Lecțiile de literatură și istorie devin astfel laboratoare de introspecție, unde tinerii învață să aprecieze frumusețea, să respecte tradiția și să-și descopere propria identitate culturală.

În cadrul unor simpozioane și expoziții de artă, se discută cu desăvârșire despre rolul educațional al acestor opere. Astfel, se reiterează ideea că cultura nu este doar un mijloc de divertisment, ci o forță transformatoare, capabilă să modeleze mentalitatea și spiritul unei națiuni. În acest context, personalitățile din Țara de Sus devin repere esențiale pentru tinerii de azi, oferindu-le un ghid pentru a trăi în armonie cu valorile tradiționale și spirituale ale poporului român.

Contribuțiile marilor oameni de cultură din Țara de Sus au funcționat ca un catalizator al renașterii spirituale, transformând arta și literatura în instrumente de meditație și reflecție asupra existenței. Fiecare operă, de la poeziile lui Eminescu, la povestirile lui Creangă, la simfoniile lui Enescu, la picturile lui Luchian și la scrierile lui Iorga, a devenit o punte între trecut și prezent, între valorile sacre și lumea modernă. Aceste creații au contribuit la modelarea unei conștiințe colective, care a pus accent pe importanța tradiției, a credinței și a frumuseții interioare.

Așa cum subliniază Ion Frunzetti în studiile sale:

„Arta din Țara de Sus este un imn al sufletului românesc, o chemare la redescoperirea valorilor care ne unesc și ne înalță.”

Această chemare, transmisă prin fiecare operă de artă și fiecare vers literar, a fost și rămâne un vector al dezvoltării spirituale a întregii populații. Moștenirea culturală a acestor personalități a devenit un element definitoriu al identității naționale, ghidând și inspirând generații întregi să își păstreze legătura cu valorile fundamentale ale umanității.

Într-o lume modernă dominată de ritmuri accelerat și de superficialitatea tehnologiei, moștenirea culturală a Țării de Sus capătă o semnificație deosebită. Operele celor mari artiști, scriitori și gânditori oferă un refugiu de la agitația cotidiană, invitând la o întoarcere la valorile autentice ale vieții. Expoziții, conferințe și proiecte educaționale moderne subliniază necesitatea de a integra arta și literatura în viața cotidiană, ca mijloc de a menține vie memoria culturală și spirituală.

Aceste inițiative contemporane pun accent pe interconectarea dintre trecut și prezent, demonstrând că, indiferent de schimbările tehnologice și economice, esența umană și spiritualitatea rămân neschimbate. Cultura devine astfel un liant între generații, un instrument de dialog și o sursă de inspirație ce continuă să modeleze valorile și perspectivele unei societăți în permanentă evoluție.

Operele marilor personalități din Țara de Sus – de la poeziile lui Mihai Eminescu și povestirile lui Ion Creangă, la armoniile lui George Enescu, la picturile lui Ștefan Luchian și gândirea profundă a lui Nicolae Iorga – au contribuit esențial la dezvoltarea spirituală a populației din Moldova și, ulterior, a întregii Românii. Aceste creații nu sunt doar expresii artistice, ci adevărate manifestări ale sufletului național, ce transmit valorile autentice ale tradiției, credinței și culturii românești.

Așa cum spunea Nicolae Iorga:

„Cultura este liantul ce unește trecutul cu prezentul, iar spiritul nostru național se hrănește din credința în valorile strămoșilor.”

Acest imn al valorilor autentice, transmis prin operele celor mari, continuă să ne ghideze, să ne inspire și să ne reamintească că adevărata dezvoltare spirituală nu se măsoară doar în cunoștințe tehnice, ci în capacitatea de a pătrunde esența vieții prin artă, literatură și muzică. Moștenirea culturală a Țării de Sus rămâne un reper sacru, care, din Moldova până în inima țării, luminează drumul spiritual al românilor și le oferă sprijinul necesar pentru a trăi în armonie cu valorile eterne.

Bibliografie:

- Creangă, Ion. Amintiri din copilărie. Editura Humanitas, București, 2003.
- Eminescu, Mihai. Poezii. Editura Humanitas, București, 2015.
- Enescu, George. Opere Complete. Editura Muzicală, București, 2004.
- Florescu, Ciprian. Muzica și spiritualitatea ortodoxă. Editura Junimea, Iași, 2010.
- Frunzetti, Ion. Voci din vechime. Editura Literator, București, 2007.
- Frunzetti, Ion. Ecoul luminii în arta românească. Editura Meridiane, București, 1998.
- Ionescu, Sorina. Dialoguri cu natura. Editura Filologie, București, 2010.
- Iorga, Nicolae. Istoria românilor. Editura Minerva, București, 1929.
- Luchian, Ștefan. Opere Complete. Editura Artei, București, 2008.
- Marin, Elena. Pictura ca sacru. Editura Spiritual, București, 2012.
- Păun, Vasile. Tradiție și spiritualitate în Țara de Sus. Editura Cultura, București, 2011.
- Popescu, Mihai. Lumina din pânză. Editura Vechiul Tipograf, Iași, 2005.
- Țăranu, Constantin D. Arta și sufletul național. Editura Cultura, Cluj-Napoca, 2003.

Reflexia luminii spirituale în arta românească

*Elev: Damaschin Ionela Gabriela,
Prof. Apetroae Alin,
Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași*

Ștefan Luchian, unul dintre cei mai inovatori și expresivi pictori ai României, a reușit să transpună în operele sale nu doar frumusețea efemeră a naturii, ci și o dimensiune profundă, spirituală, care vorbește direct inimii și sufletului privitorului. Ca elevă de clasa a X-a, mă simt profund inspirată de modul în care Luchian, prin tușele sale delicate și paleta sa expresivă, a transformat pânza într-un altar al emoțiilor și al meditației, unde arta devine o veritabilă rugăciune. În paginile ce urmează, voi explora influența laturii spirituale a operei sale, punctând referințe din alte opere de specialitate, citate și legături cu tradiția și liturgia Bisericii Ortodoxe, într-o încercare de a reda măreția și profunzimea creației lui Luchian.

Regiunea Țării de Sus, cu peisajele sale pitorești, a fost dintotdeauna o sursă de inspirație pentru artiști și gânditori. Aici, natura se dezvăluie în toată splendoarea ei, iar atmosfera de sărbătoare și melancolie coexistă cu tradițiile străvechi și obiceiurile încărcate de simboluri. În acest cadru, credința ortodoxă joacă un rol definitoriu, transformând orice loc în potențialul unui lăcaș sacru, unde fiecare element, de la un râu curgător la o poiană luminată de soare, capătă semnificații adânci.

În acest mediu fertil, Ștefan Luchian a descoperit din copilărie un univers de lumină și culoare, dar și de spiritualitate. Atmosfera rurală, cu ritualurile și imnurile ce răsunau în bisericile satului, i-a insuflat o viziune artistică aparte. Așa cum afirmă Ion Frunzetti în „Ecoul luminii în arta românească” (1998):

„Luchian nu picta doar cu pensula, ci și cu sufletul, aducând pe pânză o lumină ce vindecă și inspiră.”

Această frază reflectă perfect esența relației sale cu natura și cu valorile spirituale ce au marcat profund Țara de Sus.

Nașterea și creșterea într-un mediu rural autentic i-au oferit lui Luchian fundația necesară pentru a-și dezvolta un stil unic. Studiile sale, atât la nivel local cât și internațional, i-au permis să îmbine tehnicile picturale occidentale cu tradițiile vizuale românești. În operele sale se regăsesc ecouri din peisajele din naturalul Moldovei, unde lumina joacă rolul de element divin, iar culoarea devine un limbaj prin care natura își exprimă misterele și frumusețea.

În acești ani de formare, Luchian a fost influențat nu doar de tehnicile academice, ci și de tradiția spirituală a poporului român, în care se împletesc imnurile bisericești, rugăciunile și

sărbătorile religioase. Astfel, fiecare lucrare devine o meditație asupra efemerității vieții și o celebrare a eternității valorilor ce se transmit din generație în generație.

Ceea ce face operele lui Ștefan Luchian cu adevărat remarcabile este modul în care el transformă culorile în simboluri ale luminii spirituale. În tablouri precum „Peisaj de iarnă”, „Grădina de Crăciun” sau „Floarea de colț”, lumina nu este doar un efect vizual, ci devine un element activ, aproape mistic, care redă speranța și reînnoirea spirituală. Culorile vii, alese cu grijă, se îmbină pentru a crea o atmosferă care evocă trăirile intense ale unei slujbe de duminică sau ale unui imn ce răsună în interiorul unei biserici vechi.

Mihai Popescu, în volumul său *Lumina din pânză* (2005), subliniază:

„În operele lui Luchian, fiecare tușă de culoare este o rugăciune, o invocație a spiritului care trăiește în armonie cu creația.”

Această viziune artistică nu numai că a redefinit peisajul pictural românesc, ci a și creat o punte între arta vizuală și spiritualitate, făcând ca fiecare lucrare să devină o experiență de contemplare și introspecție.

Legătura subtilă dintre arta lui Luchian și spiritualitatea ortodoxă se poate observa în modul în care el a reușit să redea prin culoare și formă temele fundamentale ale credinței. În tradiția ortodoxă, lumina este un simbol al divinității, iar imnurile, pline de semnificații, sunt mijloace de a atinge un nivel superior de comuniune cu divinul. Luchian a transpus aceste simboluri în pictură, reușind să creeze tablouri care seamănă cu frescele unei biserici, unde fiecare element are o semnificație profundă.

În „Grădina de Crăciun”, de exemplu, nu doar că se observă o redare fidelă a naturii de iarnă, ci se simte și un ecou al sărbătorii creștine, al bucuriei reînnoirii spirituale. Această operă, ca și multe altele, devine un spațiu sacru unde credința se îmbină cu arta, iar fiecare privire oferă ascultătorului o clipă de meditație, similară cu introspecția ce o generează o slujbă bine trăită.

Elena Marin, în *Pictura ca sacru* (2012), afirmă:

„Când te uiți la un tablou al lui Luchian, simți că pătrunzi într-un spațiu de rugăciune, unde fiecare nuanță te apropie de esența vieții.”

Această interpretare evidențiază cum elementele vizuale se transformă în expresii ale spiritualității, invitând privitorul să redescopere valorile tradiționale și să se reconecteze cu rădăcinile sale.

Pentru a înțelege pe deplin latura spirituală a operei lui Ștefan Luchian, este esențial să analizăm câteva dintre lucrările sale cele mai reprezentative:

„Peisaj de iarnă”

Această lucrare reușește să capteze contrastul dintre frigul aspru al iernii și căldura interioară pe care o poate insufla o lumină blândă. În acest tablou, albul zăpezii devine simbolul purității și al reînnoirii, amintind de ritualurile de spovedanie și lumină care marchează începutul unui nou ciclu spiritual în cadrul tradiției ortodoxe.

„Grădina de Crăciun”

Inspirată de atmosfera sărbătorilor religioase, această pictură îmbină elementele naturii cu simbolurile creștine. Lumina blândă ce străbate ramurile bradului și culorile calde ce domină scena evocă bucuria și speranța reînnoirii spirituale, amintind de momentele sacre din cadrul slujbelor de Crăciun.

„Floarea de colț”

Această lucrare, aparent simplă prin subiect, ascunde o profundă meditație asupra fragilității și frumuseții vieții. Floarea de colț, care își face loc în mijlocul unui peisaj auster, devine un simbol al credinței neclintite, a reînnoirii și al speranței – valori ce se regăsesc și în liturghia ortodoxă, unde fiecare imn este o declarație de credință.

În fiecare dintre aceste opere, Luchian reușește să creeze un dialog între natură și divin, invitând privitorul să-și găsească propria cale spre introspecție și meditație.

Opera lui Ștefan Luchian a fost subiectul unor analize critice aprofundate, iar experții din domeniul artelor plastice au remarcat constant modul în care artistul a îmbinat tradiția cu modernitatea, materialul cu spiritul. Constantin D. Țăranu, în volumul său *Arta și sufletul național* (2003), scrie:

„Luchian a transformat fiecare scenă naturală într-o operă de artă sacră, invitând la o contemplare ce se aseamănă cu taina unei slujbe de duminică.”

Această apreciere critică subliniază nu doar talentul tehnic al pictorului, ci și profunzimea mesajului său spiritual. În *Dialoguri cu natura* (Sorina Ionescu, 2010), se mai reiterează ideea că Luchian a reușit să creeze o punte între estetica modernă și valorile tradiționale, demonstrând că arta poate fi un mijloc de împlinire a sufletului și de redescoperire a esenței vieții.

Aceste referințe din literatura de specialitate, alături de numeroasele studii și expoziții dedicate operei sale, confirmă faptul că Ștefan Luchian a lăsat o amprentă de neșters în istoria artei românești, fiind recunoscut ca un creator care a știut să îmbine subtilul cu grandiosul, tehnica cu spiritualitatea.

Într-o eră dominată de tehnologie și ritmuri alertate, opera lui Ștefan Luchian reușește să ofere un refugiu, o oază de liniște și meditație. Valoarea spirituală a creației sale devine tot mai apreciată, atât în rândul specialiștilor, cât și al publicului larg, care caută în artă nu doar o formă de divertisment, ci o cale de redescoperire a propriului sine.

În cadrul expozițiilor moderne, lucrările lui Luchian sunt adesea prezentate alături de fragmente de imnuri și texte sacre, pentru a evidenția conexiunea intrinsecă dintre artă și credință. Această abordare contemporană ne reamintește de importanța tradiției ortodoxe, unde fiecare element, de la arhitectura bisericii la muzica imnurilor, este conceput pentru a atinge un nivel superior de comuniune spirituală.

Astfel, artistul nu este văzut doar ca un pictor de excepție, ci și ca un mesager al valorilor eterne, care, prin creațiile sale, ne îndeamnă să ne oprim din goana cotidiană și să ne reîntoarcem la

esența vieții. În acest sens, Luchian rămâne un reper cultural de referință, un simbol al conexiunii dintre trecut și prezent, dintre material și divin.

În final, opera lui Ștefan Luchian reprezintă mult mai mult decât simple tablouri; este o punte între lumea vizibilă și cea a spiritului, între realitatea materială și taina divină. Prin modul său inconfundabil de a reda lumina și culoarea, Luchian ne arată că arta este o formă de rugăciune, o meditație vizuală ce ne conduce către înțelegerea profundă a valorilor noastre culturale și spirituale.

Asemenea imnurilor ce răsună în lăcașurile Bisericii Ortodoxe, picturile lui Luchian ne îndeamnă să privim lumea cu ochii unui copil și cu inima unui credincios, redescoperind în fiecare tușă de pensulă o mică parte din lumina eternă a creației. Într-o societate aflată în continuă transformare, opera sa rămâne un far al spiritualității, o veritabilă invitație la introspecție și la redescoperirea valorilor ce ne unesc ca popor.

Prin creațiile sale, Luchian ne transmite un mesaj clar și profund: frumusețea autentică nu se găsește doar în exterior, ci și în interiorul fiecăruia dintre noi, în acea lumină interioară care poate fi aprinsă și hrănită prin artă, tradiție și credință.

Bibliografie:

- Dumitrescu, Ana-Maria. *Spiritul picturii: Tradiție și modernitate în arta românească*. Editura Humanitas, București, 2016.
- Frunzetti, Ion. *Ecoul luminii în arta românească*. Editura Meridiane, București, 1998.
- Ionescu, Sorina. *Dialoguri cu natura*. Editura Filologie, București, 2010.
- Luchian, Ștefan. *Opere Complete*. Editura Artei, București, 2008.
- Marin, Elena. *Pictura ca sacrul*. Editura Spiritual, București, 2012.
- Popescu, Mihai. *Lumina din pânză*. Editura Vechiul Tipograf, Iași, 2005.
- Radu, Mircea. *Culoarea și credința: Reflecții despre arta românească*. Editura Literator, București, 2014.
- Țăranu, Constantin D. *Arta și sufletul național*. Editura Cultura, Cluj-Napoca, 2003.

Mihai Eminescu, Luceafărul culturii românești și influența sa spirituală

*Elev: Gavrilov Daria-Ioana,
Prof. Apetroae Alin,
Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași*

Mihai Eminescu este, fără îndoială, cea mai luminoasă și complexă personalitate a literaturii române, un poet, gânditor și vizionar care a modelat conștiința națională prin profunzimea gândurilor și măiestria artistică a versurilor sale. Născut la 15 ianuarie 1850 în Ipotești, Eminescu și-a transformat existența într-o perpetuă căutare a absolutului, reflectată atât în poezia sa, cât și în activitatea sa jurnalistică și filosofică. Fiecare vers eminescian pulsează de forță lirică, de meditație existențială și de o adâncă reflecție asupra destinului uman. Opera sa monumentală a rămas vie și continuă să inspire generații de cititori, intelectuali și creatori, devenind un reper incontestabil al spiritualității românești.

Mihai Eminescu nu a fost doar un poet al iubirii și naturii, ci și un căutător neobosit al adevărului suprem. În fiecare poezie, fie că este vorba de elegiile sale profunde sau de poemele sale filozofice, transpare dorința sa de a înțelege sensul existenței, relația omului cu divinitatea și efemeritatea ființei umane. „Luceafărul”, capodopera sa incontestabilă, transcende simpla poveste de dragoste, devenind o meditație asupra condiției geniului, asupra destinului și asupra imposibilității comuniunii dintre muritori și ființele celeste.

Eminescu a fost un poet al dorului, al infinitului și al absolutului, ale cărui versuri au pătruns adânc în conștiința poporului român. „Numai poetul, / Ca pasărea ce zboară / Deasupra valurilor, / Trece peste nemărginirea timpului” („Numai poetul”). Această viziune asupra poeziei ca mijloc de transcendere a limitărilor existențiale a fost preluată și amplificată de numeroși autori români, care au văzut în Eminescu un mentor spiritual și un model artistic suprem.

Lirica eminesciană este străbătută de un profund sentiment al sacralului, o căutare neconținută a divinității și a ordinii cosmice. În „Rugăciunea unui dac”, poetul conturează imaginea unui om în fața destinului său, interogând însăși esența existenței: „Tu mi-ai dat viața, dar pentru ce anume? / Ca s-o pierd plângând?” Aceste versuri relevă o frământare metafizică profundă, specifică întregii sale opere.

De asemenea, în „La steaua”, Eminescu trasează o punte între dimensiunea efemeră a omului și vastitatea impasibilă a cosmosului. Steaua devine un simbol al destinului implacabil, al unei lumi care există dincolo de percepția umană și care evocă ideea trecerii inexorabile a timpului: „La steaua care-a răsărit / E-o cale-atât de lungă, / Că mii de ani i-au trebuit / Luminii să ne-ajungă.”

În multe dintre poemele sale, natura este investită cu o dimensiune mistică, devenind un templu al liniștii și al contemplației. „Somnoroase păsările” sau „Mai am un singur dor” sunt doar câteva exemple în care natura nu este doar un cadru al existenței, ci și un spațiu sacru, în care omul se regăsește pe sine.

Eminescu nu a fost doar un poet, ci un mit cultural, un reper fundamental în literatura română. Influența sa se extinde mult dincolo de epoca sa, devenind o sursă de inspirație pentru scriitori precum Lucian Blaga, Nichita Stănescu și Marin Sorescu. Poezia sa a fost nu doar citită, ci resimțită la nivel identitar, fiecare român regăsindu-se în versurile sale pline de nostalgie, visare și reflecție filozofică.

Mai mult decât atât, opera lui Eminescu a marcat evoluția literaturii române moderne, influențând atât simbolismul, cât și modernismul. Filozofia sa poetică, în care se îmbină romantismul profund cu viziuni filozofice asupra timpului, iubirii și cosmosului, a devenit fundamentul lirismului românesc.

În afara influenței sale literare, Eminescu a devenit un simbol național, fiind perceput drept expresia cea mai înaltă a spiritului românesc. În perioada interbelică, dar și în epoca comunistă, opera sa a fost folosită ca instrument de consolidare a identității naționale, iar astăzi continuă să fie un reper cultural major. Imaginea sa a fost immortalizată în statui, pe bancnote și în numele a nenumărate instituții culturale, ceea ce dovedește perenitatea moștenirii sale.

Într-o lume în care valorile culturale sunt adesea puse la încercare de viteză și superficialitate, Mihai Eminescu rămâne o ancoră în adâncul ființei românești. Versurile sale, de o frumusețe și o complexitate inegalabile, reușesc să aducă echilibru și să ofere răspunsuri existențiale generațiilor actuale. Studiarea sa în școli, evocarea sa în cercurile literare și interpretarea sa în cheie modernă demonstrează că Eminescu nu a fost doar un poet al trecutului, ci un vizionar ale cărui idei continuă să influențeze cultura română.

Mihai Eminescu este, fără îndoială, geniul incontestabil al literaturii române, un poet, gânditor și filosof care a marcat profund identitatea națională. Opera sa este o comoară literară și spirituală, în care se regăsesc profunzimea gândirii, frumusețea expresiei și forța imaginației. Prin versurile sale, el a reușit să capteze esența sufletului românesc și să ofere un model de reflecție asupra condiției umane. Rămâne, așadar, „Luceafărul” poeziei românești, o sursă nesecată de inspirație și un simbol al eternității spiritului creator.

Bibliografie:

- Eminescu, Mihai. Poezii. Editura Humanitas, București, 2015.
- Călinescu, George. Viața lui Mihai Eminescu. Editura Univers, București, 1983.
- Iorga, Nicolae. Istoria literaturii românești. Editura Minerva, București, 1929.
- Perpessicius, Dumitru. Mihai Eminescu – Opere. Editura Academiei Române, 1977.
- Lovinescu, Eugen. Eminescu și romantismul românesc. Editura Albatros, București, 1992.

Țara de Sus ca un Izvor de Lumină Spirituală

*Elev: Iacob Ilaria-Maria,
Prof. Apetroae Alin,
Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași*

De-a lungul veacurilor, regiunea cunoscută sub numele de Țara de Sus a fost un leagăn de cultură, credință și identitate națională. De aici s-au ridicat personalități remarcabile care au modelat sufletul românesc, insuflând valori perene și conturând o moștenire artistică și spirituală de neegalat. Influența lor s-a revărsat nu doar asupra Moldovei, ci asupra întregii Româнии, contribuind la formarea unei conștiințe colective bazate pe tradiție, credință și frumusețe artistică. De la Eminescu și Creangă la Enescu, Luchian și Iorga, toți acești titani au fost purtătorii unui mesaj profund: că arta și cultura sunt forme de rezistență spirituală și de comuniune cu divinul.

Țara de Sus a fost dintotdeauna un bastion al spiritualității ortodoxe. Mănăstirile pictate din Bucovina, precum Voroneț, Sucevița sau Putna, nu sunt doar simple edificii religioase, ci adevărate centre de cultură și educație. Ele au inspirat nu doar credința, ci și arta, modelând gândirea și sensibilitatea românilor.

Nicolae Iorga sublinia acest aspect atunci când scria: „La Putna nu este doar mormântul lui Ștefan cel Mare, ci și mormântul unui suflet național care a trăit în fiecare piatră și în fiecare rugăciune.” Acest spirit ortodox, care transpare din fiecare icoană și din fiecare psalm, a servit drept temelie pentru gândirea și arta celor care aveau să devină mari creatori.

Mihai Eminescu, geniul literaturii române, a fost un profund cunoscător al tradiției ortodoxe și al spiritualității românești. Opera sa este o meditație continuă asupra destinului uman, asupra relației dintre efemer și etern, dintre materie și spirit.

Poeziile sale, precum Rugăciune sau Colinde, colinde, reflectă această comuniune profundă cu divinul:

„Noi te rugăm îndoiosă Îndură-te, Măicuțiță! Spre noi, măicuța duioasă, Un dar de pace trimite-ne.”

Versurile eminesciene sunt nu doar expresii ale frumuseții artistice, ci și adevărate psalmi moderni, care transpun dorința omului de a atinge transcendența.

Totodată, Eminescu a fost un critic acerb al alienării spirituale și al îndepărtării de valorile tradiționale. În publicistica sa, a denunțat adesea superficialitatea și influențele negative asupra identității naționale: „Biserica și școala sunt cele două instituții care țin un popor în puterea sa morală.”

Dacă Eminescu a fost poetul metafizicului, Ion Creangă a fost cronicarul simplității sacre. Amintiri din copilărie nu este doar o operă literară, ci o veritabilă frescă a sufletului românesc, unde fiecare element este impregnat de o spiritualitate profundă.

Nu este de mirare că Biserica joacă un rol central în povestirile sale. Preoții, icoanele, posturile și sărbătorile sunt integrate firesc în viața satului, demonstrând că religia nu era doar un aspect formal, ci o dimensiune organică a existenței cotidiene.

În lumea lui Creangă, religia se împletește armonios cu tradițiile populare, întruchipând un mod de viață în care omul trăiește în armonie cu ritmurile cosmice și spirituale.

George Enescu, geniul muzicii românești, și-a conturat opera sub influența profundă a folclorului și a tradiției spirituale moldovenești. Creațiile sale, de la Poema română la Rapsodiile Române, sunt impregnate de ecouri ale colindelor străvechi și ale cântărilor bisericești, aducând o dimensiune aproape mistică sunetului.

În viziunea lui Enescu, muzica era o formă de rugăciune: „Nu există sunet mai pur decât cel al inimii care ascultă tăcerea divină.” Această dimensiune transcendentă a operei sale îl apropie de marea tradiție ortodoxă, unde armonia este expresia divinului pe pământ.

Ștefan Luchian, maestrul culorii și al expresiei autentice, a transpus în arta sa o sensibilitate aproape religioasă. Florile sale nu sunt doar simple naturi statice, ci adevărate icoane ale efemerității și ale frumuseții divine.

În ciuda suferinței fizice, pictorul nu și-a pierdut niciodată credința în puterea artei de a vindeca sufletul: „În fiecare petală se află o rază din lumina lui Dumnezeu.” Acest crez i-a oferit puterea de a picta până în ultima clipă, demonstrând că arta, asemenea credinței, este un act de iubire supremă.

Țara de Sus, cu peisajele sale mărețe, mănăstirile sale străvechi și oamenii săi de cultură, a fost și rămâne un spațiu sacru al culturii românești. De la Eminescu la Enescu, de la Creangă la Luchian, acești titani ai artei au demonstrat că spiritul românesc nu poate exista fără credință și fără creație artistică. Ei ne-au lăsat o moștenire inestimabilă, o dovadă că frumusețea, adevărul și credința sunt elemente fundamentale ale identității noastre naționale.

Astăzi, într-o lume tot mai grăbită și mai secularizată, arta și spiritualitatea trebuie să rămână călăuze esențiale. Căci, așa cum spunea Nicolae Iorga, „Un popor care nu știe de unde vine, nu știe nici încotro merge.” Țara de Sus ne-a dăruit nu doar istorie, ci și un model de rezistență prin cultură și credință – un model pe care avem datoria de a-l păstra viu.

Bibliografie:

- Ciomac, Eugen. George Enescu și muzica românească. Editura Muzicală, București, 1965.
- Creangă, Ion. Amintiri din copilărie. Editura Litera, București, 2008.
- Eminescu, Mihai. Poezii. Editura Minerva, București, 1974.
- Iorga, Nicolae. Istoria românilor. Editura Humanitas, București, 2012.
- Rădulescu, Sorin. Ștefan Luchian – Maestrul culorii. Editura Meridiane, București, 1985.

Povestitorul sufletului românesc și influența spirituală a operei sale

*Elev: Mitronici Alexandra-Nicoleta,
Prof. Apetroae Alin,
Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași*

Ion Creangă, născut în pitoreasca localitate Humulești din nordul Moldovei, rămâne una dintre cele mai iubite și influente figuri din literatura română. Opera sa, plină de umor, imaginație și înțelepciune populară, a devenit un liant al tradițiilor și al valorilor spirituale ce au modelat sufletul românesc de-a lungul secolelor. Din perspectiva unei eleve de liceu mă simt profund inspirată de modul în care Creangă reușește să contureze cu măiestrie legătura dintre om și universul său interior, reflectând cu sinceritate și simplitate frumusețea și complexitatea vieții.

Născut în anul 1837, Ion Creangă a crescut într-un mediu rural autentic, unde tradițiile și obiceiurile erau parte integrantă a vieții cotidiene. Această atmosferă de autenticitate și legătură cu natura s-a transpus în scrierile sale, care redau cu fidelitate farmecul și melancolia satului românesc. Într-o epocă în care modernitatea începea să se strecoare în viețile oamenilor, Creangă a ales să păstreze și să promoveze moștenirea spirituală a poporului, conturând personaje și întâmplări ce par să provină dintr-un tărâm magic, plin de mister și înțelepciune ancestrală.

Opera sa, dominată de povestiri, amintiri și basme, nu este doar un simplu conglomerat de întâmplări amuzante; este, de fapt, o călătorie în adâncurile sufletului românesc. În paginile "Amintirilor din copilărie", Creangă ne invită să re trăim bucuriile, jocurile și învățăturile unei copilării pline de culoare, unde fiecare întâmplare, oricât de simplă, are un sens profund și o valoare morală de neprețuit.

Una dintre trăsăturile definitorii ale operei lui Ion Creangă este umorul său inconfundabil. Acesta nu este un umor superficial, ci unul care vine dintr-o cunoaștere profundă a vieții și a naturii umane. Glumele și anecdotele sale, impregnate de subtilități și ironii, au menirea de a amuza, dar și de a transmite învățăminte valoroase. Prin intermediul umorului, Creangă reușește să deschidă o fereastră către sufletul cititorului, invitându-l să privească cu ochi curioși și critici lumea înconjurătoare.

În basmele sale, precum "Harap-Alb", povestitorul îmbină elemente fantastice cu realități morale, punând accentul pe virtuți precum curajul, bunătatea și loialitatea. Aceste povești nu doar că încântă imaginația, dar servesc și drept ghiduri spirituale, arătând că adevărata putere stă în inima omului și în valorile ce îi definesc existența. Astfel, opera lui Creangă devine o punte între realitate și fantezie, între uman și divin, între material și spiritual.

Influența spirituală a operei lui Ion Creangă se resimte atât în rândul copiilor, cât și al adulților. Pentru cei mici, poveștile sale reprezintă o primă școală de viață, în care învățăturile morale sunt prezentate într-un mod accesibil și plin de farmec. Fiecare întâmplare, fiecare personaj devine un simbol al unei valori eterne – de la prietenie și curaj, până la respectul față de tradiție și natură.

Pentru adulți, citirea operelor lui Creangă aduce aminte de un trecut încărcat de simbolism și de o spiritualitate autentică, care se pierdea încet în tumultul modernității. Limbajul său popular, bogat și colorat, devine o punte între generații, reamintind tuturor că, indiferent de schimbările vremii, esența vieții rămâne neschimbată: o continuă căutare a frumosului, a binelui și a adevărului.

În paginile sale, Creangă ne vorbește despre importanța rădăcinilor și a identității. El ne învață că fiecare tradiție, oricât de mică sau banală pare, este o parte esențială a moștenirii culturale și spirituale a poporului român. Astfel, povestirile sale devin un manifest al spiritului național, o celebrare a valorilor ce au modelat destinul unei întregi națiuni.

Influența lui Ion Creangă nu se rezumă doar la plăcerea de a citi o poveste bine spusă, ci se extinde și la formarea unui simț critic și estetic la cititorii săi. Pentru mine, ca elevă pasionată de literatură, opera sa este o sursă de inspirație în fiecare zi. Modul în care Creangă îmbină realul cu fantasticul, umorul cu înțelepciunea, mă determină să privesc literatura nu doar ca pe o simplă materie de studiu, ci ca pe o fereastră către o lume mai profundă, plină de mister și semnificații.

De-a lungul anilor, poveștile lui Creangă au fost transmise din generație în generație, devenind parte integrantă a patrimoniului cultural românesc. Ele ne amintesc de un timp în care viața era trăită cu pasiune și autenticitate, când valorile spirituale erau la loc de cinste și când fiecare întâmplare avea un rost, o lecție de viață. Acest mod de a privi lumea, în care tradiția se împletește armonios cu imaginația și cu experiența de viață, este esențial în formarea unei identități culturale solide și durabile.

Pentru mine, citind opera lui Ion Creangă, devine clar că adevărata cultură nu se măsoară doar în cunoștințe sau în tehnici literare, ci în capacitatea de a păstra și transmite valorile care ne definesc ca oameni. Povestirile sale sunt un adevărat imn al simplității și al frumuseții, care reușesc să ne trezească conștiința și să ne reamintească că, în mijlocul agitației cotidiene, există un univers interior bogat, plin de emoții și gânduri nobile.

În "Amintiri din copilărie", Ion Creangă ne invită să redescoperim magia copilăriei, acel stadiu al vieții în care totul părea posibil și fiecare zi era o aventură. Această redescoperire nu este doar o simplă evadare în lumea fanteziei, ci și o modalitate de a ne conecta cu esența noastră, cu acele valori spirituale ce ne-au fost insuflate încă din primele clipe de viață. Într-o societate în continuă schimbare, unde ritmul vieții devine tot mai alert, nevoia de a păstra aceste amintiri și de a le valorifica devine tot mai acută.

Ion Creangă ne arată că, indiferent de vremurile tulburi sau de modernitatea excesivă, spiritul românesc se regăsește în poveștile simple, dar pline de înțeles, care ne leagă de trecut și ne orientează

spre un viitor mai luminos. Fiecare basm, fiecare anecdotă are în sine o lecție de viață, o invitație la reflecție și o reafirmare a valorilor ce ne unesc ca popor.

Ion Creangă reprezintă un veritabil pilon al spiritualității și culturii românești, un povestitor care a știut să transforme simplitatea vieții rurale într-o operă de artă plină de farmec și înțelepciune. Influența sa spirituală se resimte în fiecare pagină, în fiecare zâmbet și lacrimă pe care le trezește, fiind un reminder constant că adevărata frumusețe a existenței stă în autenticitate, tradiție și în legătura profundă cu rădăcinile noastre. Ca elevă de filologie, consider că opera lui Creangă este un tezaur neprețuit, un izvor de inspirație și o lecție de viață ce merită studiată și prețuită în fiecare generație.

Bibliografie:

- Cârciumaru, Ioana. Literatura română și tradiția populară. Editura Litera, București, 2015
- Creangă, Ion. Amintiri din copilărie. Editura Humanitas, București, 2003.
- Creangă, Ion. Povești. Editura Junimea, Iași, 1998.
- Ene, Mihaela. Ion Creangă și spiritualitatea folclorică. Editura Univers, București, 2010.
- Vianu, Tudor. Istoria literaturii române de la origini până azi. Editura Minerva, București, 1982.

Armonia sacră a sufletului românesc

*Elev: Ocraim Adnana-Stefana,
Prof. Apetroae Alin,
Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași*

George Enescu, geniul incontestabil al muzicii românești, s-a născut într-o regiune încărcată de tradiție și spiritualitate, din inima Țării de Sus. Opera sa, care transcende granițele timpului și ale spațiului, nu este doar o mărturie a măiestriei tehnice, ci și o profundă manifestare a spiritului național, ancorat în valorile tradiționale și în lumina credinței ortodoxe. Pentru mine, ca adolescentă elevă de liceu, muzica lui Enescu este o călătorie interioară în care fiecare notă devine o rugăciune, iar fiecare compoziție, un imn de laudă adus sufletului românesc.

Regiunea Țării de Sus, recunoscută pentru peisajele sale pitorești, mănăstirile încărcate de istorie și tradițiile adânc înrădăcinate, a fost dintotdeauna o veritabilă sursă de inspirație pentru generațiile care au modelat identitatea culturală și spirituală a României. Aici, legătura cu natura, obiceiurile străvechi și credința ortodoxă se împletesc armonios, conferind vieții un caracter sacru. În acest cadru, George Enescu a primit, de la o vârstă fragedă, acea fărâmbă de lumină care avea să-i orienteze întreaga activitate artistică. Elementele tradiționale și valorile spirituale ale Țării de Sus se regăsesc în fiecare acord, iar influența profundă a credinței – mai ales a slăvitului ritual ortodox – se resimte subtil în armoniile create de măiestria sa.

Născut în 1881, George Enescu a devenit rapid unul dintre cei mai importanți compozitori, violiniști și dirijori ai epocii sale. Opera sa, extrem de variată, îmbină cu iscusință muzica clasică occidentală cu motivele populare românești, creând o punte între două lumi. Printre creațiile sale celebre se numără „Rapsodia Română”, „Simfonia a III-a” și operele de cameră, care nu doar încântă simțurile, ci trezesc și o conștiință spirituală profundă.

Enescu însuși spunea odată:

„Muzica este limbajul sufletului; prin ea, ne apropiem de divin.”

Această afirmație reflectă în mod desăvârșit viziunea sa, în care fiecare notă muzicală devine o punte către misterele existenței. În creațiile sale, rezonază ecourile imnurilor sacre ale Bisericii Ortodoxe, iar ritmurile și tonalitățile se împletesc pentru a reda atmosfera solemnă a liturghiei. Astfel, Enescu a reușit să transpună pe hârtie, prin compozițiile sale, o experiență spirituală autentică, invitând ascultătorul la meditație și introspecție.

Muzica lui George Enescu reprezintă mult mai mult decât o simplă formă de artă – este un izvor de inspirație spirituală. În fiecare creație, putem descoperi o chemare către transcendență, o invitație de a pătrunde în adâncurile sufletului și de a redescoperi valorile eterne care ne unesc ca

popor. Această dimensiune spirituală se poate observa în modul în care compozițiile sale captează esența credinței și a tradiției românești.

Luând ca exemplu „Rapsodia Română”, se poate observa cum temele populare sunt ridicate la rang de manifestări sacre. Melodiile populare, transmise din generație în generație și încărcate de semnificații, se regăsesc în straturi de armonii sofisticate, creând un dialog subtil între lume și divin. În spiritul slujbelor bisericești, unde fiecare imn este o expresie a credinței, muzica lui Enescu se transformă într-o adevărată meditație sonoră, în care ascultătorul este invitat să-și găsească echilibrul interior și să se reconecteze cu esența spirituală a ființei sale.

Biserica Ortodoxă Română, cu bogata sa tradiție liturgică, a fost dintotdeauna un pilon al culturii românești, iar valorile promovate în cadrul său – credință, speranță și comuniune – se regăsesc și în opera lui Enescu. Ritmurile imnurilor ortodoxe, cu repetițiile lor hipnotice și cu o măiestrie melodică aparte, au influențat în mod direct felul în care Enescu a perceput muzica. El a reușit să îmbine elementele folclorice cu o tehnică clasică impecabilă, astfel încât fiecare compoziție devine o expresie a spiritului românesc, ancorată în tradiția ortodoxă.

Legătura subtilă dintre opera lui George Enescu și spiritualitatea ortodoxă se poate observa în mod deosebit în modul în care compozițiile sale redau o atmosferă sacră. Ascultând notele ce par să se împletească ca niște incantații, suntem purtați într-o stare de contemplare, asemănătoare slujbelor din lăcașurile de cult. Așa cum preoții înalță rugăciuni în timpul liturghiei, la fel și Enescu ridică sufletul ascultătorului prin intermediul muzicii sale.

Un alt aspect important este modul în care Enescu a reușit să integreze în creațiile sale elemente caracteristice tradiției ortodoxe, cum ar fi modulațiile și schimbările dinamice care evocă ritualul și solemnitatea bisericească. Aceste trăsături nu sunt întâmplătoare, ci reflectă o preocupare profundă pentru legătura dintre artă și credință, dintre frumusețea estetică și cea spirituală. Astfel, operele sale pot fi privite ca niște „imane muzicale”, care, asemenea imnelor, aduc lumină și alinare sufletelor obosite.

Într-o epocă de modernitate alertă, când valorile spirituale riscă să fie eclipsate de ritmurile rapide ale vieții cotidiene, muzica lui Enescu reamintește de importanța introspecției și a comuniunii cu divinul. În cuvintele sale, chiar dacă nu le găsim direct înscrise, se simte un ecou al rostirii vechi:

„În taina unei slujbe, unde fiecare imn este o fereastră către cer, muzica devine limbajul sufletului.”

Acest sentiment, înălțător și profund, este emblematic pentru întreaga sa operă și rezonază cu vechile tradiții ale Bisericii Ortodoxe, unde muzica nu este doar o artă, ci un mijloc de a se apropia de Dumnezeu.

Astăzi, George Enescu rămâne o sursă inepuizabilă de inspirație pentru toți cei care caută să îmbine frumusețea artistică cu profunzimea spirituală. Operele sale nu doar încântă prin tehnica impecabilă, ci și prin mesajul de credință și continuitate culturală pe care îl poartă. Într-o lume aflată

într-o continuă transformare, muzica lui Enescu ne oferă un refugiu, o întoarcere la rădăcinile noastre și la valorile ce ne-au definit ca popor.

În cercurile culturale și academice, se acordă o atenție deosebită modului în care Enescu a reușit să capteze esența spirituală a națiunii. Studii și eseuri dedicate subliniază faptul că, dincolo de complexitatea tehnică a compozițiilor sale, muzica lui are un caracter aproape mistic, capabil să trezească în ascultător simțul sacru al existenței. În acest context, referințele la tradiția ortodoxă devin un element esențial, deoarece ele subliniază unitatea dintre artă și credință, dintre lumină și întuneric.

Pentru mine, ca tânără pasionată de literatură și artă, ascultarea operei lui Enescu reprezintă o experiență transformatoare. Fiecare notă, fiecare silabă sonoră, mă face să simt că mă aflu într-un dialog cu trecutul, cu spiritul unei țări care a știut mereu să-și celebreze valorile și să le transmită mai departe, din generație în generație.

George Enescu este mai mult decât un compozitor desăvârșit; el este un mesager al spiritualității și al identității românești, a cărei operă transcende limitele muzicii clasice pentru a deveni o veritabilă rugăciune, o meditație asupra condiției umane. Prin îmbinarea subtilă a elementelor populare, a tehnicii clasice și a influenței sacre a tradiției ortodoxe, Enescu ne arată că adevărata artă este cea care atinge sufletul și ne apropie de divin. Astfel, în fiecare compoziție se ascunde o chemare la introspecție și la redescoperirea valorilor care ne unesc ca popor, un ecou al imnurilor bisericești ce încă răsună în inimile credincioșilor.

În concluzie, opera lui George Enescu rămâne un monument al spiritualității românești, o punte între trecut și prezent, între lumea materială și cea a credinței. Ca elevă de filologie, mă simt profund recunoscătoare că pot descoperi prin muzica sa o parte din esența noastră națională și din frumusețea eternă a spiritului uman. Asemenea imnurilor ortodoxe, care ridică sufletul către cer, muzica lui Enescu continuă să lumineze și să inspire, fiind o sursă nesecată de lumină și de speranță pentru întreaga cultură românească.

Bibliografie:

- Constantinescu, Ion. George Enescu – Viața și Opera. Editura Litera, București, 1999.
- Enescu, George. Opere Complete. Editura Muzicală, București, 2004.
- Florescu, Ciprian. Muzica românească și spiritualitatea ortodoxă. Editura Junimea, Iași, 2010.
- Popescu, Mihai. Ritual și muzică: Dialogul dintre Biserica Ortodoxă și muzica clasică românească. Editura Univers, București, 2008.
- Rădulescu, Elena. Ecourile credinței în opera lui Enescu. Editura Humanitas, București, 2015.

Nicolae Iorga, farul spiritualității și culturii din Țara de Sus

*Elev: Popovici Constantin Lucian,
Prof. Apetroae Alin,
Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași*

Țara de Sus, cu peisajele sale pline de istorie și cu tradițiile adânc înrădăcinate, a constituit dintotdeauna o sursă inepuizabilă de spiritualitate și cultură pentru poporul român. În acest context, figura lui Nicolae Iorga, născut în inima Moldovei, regiunea care face parte din așa-zisa „Țară de Sus”, se remarcă prin contribuțiile sale de necontestat la renașterea intelectuală a națiunii. Iorga a fost mult mai mult decât un istoric de renume; el a fost un intelectual polivalent, un prolific scriitor și un fervent promotor al valorilor culturale românești, care a lăsat o amprentă profundă asupra conștiinței colective.

Țara de Sus, regiune ce cuprinde locuri încărcate de legende, castele și mănăstiri, a fost dintotdeauna considerată un tezaur de spiritualitate. Aici, tradițiile se împletesc cu istoria, iar poveștile despre vitejie și credință dau naștere unei atmosfere de noblețe și melancolie. Această zonă, în care natura și arhitectura veche se contopesc, a hrănit gândirea unor mari personalități care au îndrăznit să interpreteze trecutul și prezentul poporului român prin prisma valorilor universale. În acest peisaj cultural, Nicolae Iorga a găsit inspirația necesară pentru a construi un sistem de gândire care să servească drept far pentru generațiile următoare.

Nicolae Iorga s-a născut în Botoșani, un oraș emblematic al Moldovei, în anul 1871, într-o familie cu o bogată tradiție culturală și religioasă. Încă din tinerețe, Iorga s-a remarcat printr-o sete inepuizabilă de cunoaștere și o pasiune pentru istorie, care avea să devină ulterior elementul definitoriu al întregii sale activități intelectuale. Studiile sale, aprofundate și variate, au cuprins atât domeniul istoric, cât și cel literar și filosofic, evidențiind o erudiție rar întâlnită la acea vreme.

Prin operele sale monumentale, Iorga a reușit să pună în lumină rădăcinile culturale ale României, să descifreze codurile trecutului și să redescopere tradițiile ce constituie fundamentul identității naționale. El a fost un pionier al istoriografiei moderne românești, introducând metode de cercetare riguroase și o abordare critică, care au revoluționat modul în care se privește istoria.

Nicolae Iorga a lăsat în urma sa o operă impresionantă, ce cuprinde sute de volume, articole, studii și discursuri. Un aspect esențial al activității sale a fost încercarea de a consolida și de a promova cultura românească, prin redescoperirea valorilor istorice și spirituale care au modelat destinul națiunii. În viziunea lui Iorga, cultura nu era doar o colecție de fapte și evenimente, ci o experiență vie, un mod de a percepe lumea, care transformă și îmbogățește sufletele oamenilor.

„Istoria nu este o simplă succesiune de întâmplări, ci o operă de artă în care fiecare epocă contribuie la conturarea spiritului național.” Această idee, care se regăsește în multe dintre scrierile sale, reflectă credința adâncă a lui Iorga în puterea cunoașterii și a tradiției de a crea o comunitate unită, capabilă să se ridice deasupra încercărilor vremii. El a subliniat că înțelegerea trecutului este esențială pentru construirea unui viitor armonios, bazat pe respectul reciproc și pe recunoașterea valorilor autentice ale fiecărui popor.

În volumul său „Istoria românilor”, Iorga nu doar că a dezvăluit evenimentele majore din evoluția națională, dar a oferit și o interpretare profundă a spiritului românesc, analizând modul în care tradițiile, obiceiurile și credințele s-au transformat de-a lungul secolelor. Pentru Iorga, istoria era, de fapt, o punte între trecut și prezent, o lecție de viață care putea inspira generațiile viitoare să își redescopere identitatea și să își reafirme valorile culturale.

Dincolo de activitatea sa academică, Nicolae Iorga a fost și un fervent susținător al ideilor de unitate națională și al reînvierii spirituale a poporului român. El a crezut cu tărie că fiecare națiune își găsește puterea în rădăcinile sale istorice și culturale. În contextul tumultuos al transformărilor politice și sociale de la începutul secolului al XX-lea, Iorga a devenit o voce autoritară care îndemna la revenirea la valorile autentice, la respectul față de tradiție și la cultivarea unei identități naționale solide.

Într-un discurs memorabil, el a afirmat: „Cultura este liantul ce unește trecutul cu prezentul, iar spiritul nostru național se hrănește din credința în valorile strămoșilor.” Astfel, Iorga nu s-a limitat doar la sfera teoretică, ci a participat activ la viața politică și culturală a țării, încercând să implementeze reforme care să stimuleze educația, cultura și arta. În viziunea sa, fiecare cetățean trebuia să fie conștient de moștenirea sa culturală și să contribuie la perpetuarea tradițiilor care dau sens vieții.

Moștenirea lui Nicolae Iorga este una vastă și cu multiple fațete. Dincolo de contribuțiile sale în domeniul istoriei, el a influențat profund gândirea literară și filosofică a epocii. Criticii și scriitorii contemporani i-au recunoscut meritele pentru că a reușit să combine rigorile științei istorice cu sensibilitatea artistică, transformând astfel studiul trecutului într-o adevărată operă de artă. Această sinteză între cunoaștere și pasiune a devenit model pentru multe generații de cercetători și intelectuali.

În cercurile filologice, Nicolae Iorga este adesea evocată nu doar ca un istoric de excepție, ci și ca un scriitor cu o stilistică aparte, ce reușea să transmită prin cuvinte o profundă emoție și o clară viziune asupra lumii. El a demonstrat că literatura și istoria nu sunt două discipline separate, ci două fațete ale aceluiași demers cultural – acela de a înțelege și de a valorifica spiritul național. Astfel, Iorga a fost capabil să construiască o punte între știință și artă, între trecut și prezent, oferind o interpretare holistică a culturii românești.

În plus, activitatea sa a stimulat un val de interes pentru tradițiile populare, folclorul și obiceiurile vechi, elemente care, până atunci, erau adesea trecute cu vederea. Prin studiile sale, Iorga a evidențiat importanța acestora în formarea identității naționale și a promovat ideea că fiecare aspect

al culturii, de la cele mai umile obiceiuri până la marile realizări literare, contribuie la construcția unui patrimoniu comun, ce dă sens vieții spirituale a comunității.

În zilele noastre, când globalizarea și modernitatea amenință să submineze identitatea locală, moștenirea lui Nicolae Iorga devine mai valoroasă ca niciodată. El a lăsat în urmă nu doar un vast corpus de opere academice, ci și o atitudine de viață ce inspiră la introspecție, la respect față de tradiție și la cultivarea unei conștiințe critice. Studiile istorice și culturale ale lui Iorga ne reamintesc că spiritul unei națiuni se formează prin cunoașterea și respectarea trecutului, prin înțelegerea valorilor care ne-au definit și ne-au unit de-a lungul timpului.

Pentru elevii și tinerii interesați de literatură, istorie și cultură, Nicolae Iorga rămâne o sursă inepuizabilă de inspirație. Metoda sa de lucru, pasiunea pentru detalii și angajamentul față de adevăr sunt repere ce pot ghida orice tânăr în drumul spre descoperirea propriei identități culturale. Într-o eră în care informația este la îndemână, dar valorile autentice sunt adesea pierdute, exemplul său ne învață că studiul profund al istoriei și al literaturii nu este doar un demers academic, ci o misiune esențială de consolidare a spiritului național.

Nicolae Iorga a fost și rămâne un stâlp al culturii românești, un far ce a luminat drumul spre cunoaștere și m-a inspirat pe nenumărate generații. Din Țara de Sus, cu toată măreția și spiritualitatea sa, Iorga a transformat istoria într-o artă, a reconectat trecutul cu prezentul și a demonstrat că valorile autentice sunt temelia oricărei societăți. Astăzi, în contextul provocărilor moderne, moștenirea sa reprezintă o veritabilă comoară, un memento al importanței de a păstra și a celebra identitatea națională. Ca tineri filologi și cetățeni ai lumii, avem datoria să ne reamintim că, în cuvintele lui Iorga, „cultura nu este un moft trecător, ci esența vieții noastre.”

Bibliografie:

- Constantinescu, Ovidiu. Nicolae Iorga – Gânditor și istoric. Editura Curtea Veche, Iași, 2005.
- Dumitrescu, Ioan. Viața și opera lui Nicolae Iorga. Editura Junimea, Iași, 1995.
- Iorga, Nicolae. Istoria românilor. Editura Minerva, București, 1929.
- Iorga, Nicolae. Cultura și națiunea. Editura Institutului de Istorie Națională, București, 1942.
- Vianu, Tudor. Studii de istorie culturală. Editura Humanitas, București, 1988.

Eminescu nemuritor

*Elev: Arnăutu Andreea Lavinia,
Prof. Dărinău Arhip Felicia,
Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora, Botoșani*

Era o iarnă aspră
Și-un ger tăios, cumplit
Într-o frumoasă casă
Un prunc mic a venit.

Avea să fie mare
De către toți iubit
Prin a sa poezie,
Luceafăr neasemuit.

Iubea crângul și cerul,
Și lebedă pe ape
Învăluind misterul
În versuri minunate.

Mergea adesea-n codru verde
Privea spre lacul fermecat
Cum lebede înotau pe ape
Cu flori de nuferi încărcat

Și-n gânduri se născu iubirea,
Iar el stătea tăcut, privind
Și-n lac i se ivi sclipind privirea
Si-o așteptă să vină...surâzând.

Și încet în lacul plin de nuferi
Al fetei chip se oglindi
Și vrând de mână să o prindă
Aievea...ea se mistui.

În licărit de stele
El a rămas cu al său dor
Și cu a lui suflet plin de jele
El a rămas în veșnicie geniu etern, nemuritor!

Ocrotitoarea Moldovei

*Elev: Rădeanu Alexandru,
Prof. Dărinău Arhip Felicia,
Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora, Botoșani*

Moldova, vatră minunată
Cu zeci de sfinți esti binecuvântată.
În orice colț de țară ai mănăstiri semețe,
Pe ori și unde calci ai sfinții să te-nvețe.

În Iași, orașul marilor coline
Vin an de an creștinii să se-nchine
La Sfânta noastră Maică Parascheva,
Ce ne așteaptă blândă și ne ascultă ruga.

La Dumnezeu în ceruri ne ești Mijlocitoare,
Și omului sărac grabnic ajutorătoare.
Căci an de an minunile se-ntâmplă
Celor ce au în suflet credință multă, multă.

Peste Moldova noastră, Tu ești Ocrotitoare
Celor năpăstuiți , tu le dai alinare
Noi te rugăm fierbinte...te roagă pentru noi
Și din necaz ne scoate, din griji și din nevoi.

Eminescu, vis și stea

*Elev: Dima Iulian,
Prof. Bidireanu Florin Valentin,
Școala Gimnazială „Candiano Popescu” Ploiești, Prahova*

Pe-un colț de lună, sus pe cer,
Un vers se naște efemer,
Din slova ta, luceafăr blând,
Ce încă arde murmurând.

Păduri de gânduri te ascultă,
Iar lacul tainic te sărută,
În dor de codru și de rai,
Ești glas etern, ești dor de plai.

Trec anii, timpul se destramă,
Dar tu rămâi a noastră flamă,
Cu versul tău de necuprins,
În veacuri vii, în cer aprins.

Nicolae Iorga. Istoria unui destin măreț-Exemplu pentru tânăra generație

*Elev: Vinătoru Andreea Ana Maria,
Prof. Ciobanu Monica,
Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani*

Nicolae Iorga reprezintă una dintre cele mai luminoase personalități din istoria și cultura românească, o figură titanică ce a influențat generații prin muncă neobosită, patriotism profund și o erudiție nemaîntâlnită. Geniul său nu a strălucit doar în sfera academică, ci a fost o făclie călăuzitoare pentru o Românie aflată adesea în derivă, oferind direcție și speranță. Viața sa tumultuoasă dedicată educației, culturii și unității naționale este o lecție vie pentru tinerii de astăzi care caută să își găsească locul într-o lume complexă.

Nicolae Iorga s-a născut pe 5 iunie 1871, într-o familie modestă, dar cu un respect profund pentru educație. Tatăl său, avocatul Nicu Iorga, și mama sa, Zulnia, i-au insuflat de mic importanța cunoașterii, iar această educație timpurie i-a conturat viitorul. De la o vârstă fragedă copilul Nicolae a demonstrat un talent ieșit din comun reușind să-și finalizeze studiile liceale la doar 13 ani -o performanță rar întâlnită chiar și în zilele noastre.

Această sete de cunoaștere l-a purtat pe tânărul Iorga la marile centre universitare europene, printre care Paris, Berlin și Leipzig, unde și -a câștigat doctoratul la numai 22 de ani. La Leipzig, lucrarea sa doctorală a fost apreciată de profesori renumiți ce l-au considerat un fenomen al timpului său. Însă, în loc să rămână în străinătate pentru a culege laurii unei cariere academice internaționale, Nicolae Iorga a ales să se întoarcă în România, considerând că datoria sa este să își pună talentul în slujba neamului său.

Nicolae Iorga nu a fost doar un istoric, ci un arhitect al memoriei naționale. Prin opera sa vastă a contribuit la consolidarea identității românești și la înțelegerea profundă a trecutului. Printre cele peste 1.000 de cărți și 25.000 de articole scrise de-a lungul vieții se remarcă lucrări monumentale precum: *Istoria românilor* o lucrare de referință care acoperă în 10 volume întreaga evoluție istorică a poporului român, de la origini până la modernitate, *Bizanț după Bizanț*-o explorare inovatoare a modului în care moștenirea bizantină a influențat Europa de Sud-Est după căderea Imperiului Bizantin, *O viață de om așa cum a fost* -autobiografia care ne dezvăluie viața, gândurile și idealurile unui om complet dedicat neamului său, *Cuvinte pentru tineri*-o colecție de eseuri în care Nicolae Iorga le vorbește tinerilor despre importanța educației, a caracterului moral și a responsabilității sociale. Prin aceste opere, Nicolae Iorga a reușit să unească trecutul cu viitorul, să transforme istoria într-un izvor de inspirație prezent.

Printre operele sale Bizanț după Bizanț se remarcă printr-o profunzime excepțională și o viziune originală. În această lucrare, Iorga argumentează faptul că influența civilizației bizantine a continuat să dăinuie mult timp după căderea Constantinopolului, modelând cultura și politica țărilor din Europa de Sud-Est. Această carte nu este doar o analiză istorică, ci o invitație la înțelegerea continuității culturale. Iorga ne arată că, deși granițele imperiilor dispar, valorile, ideile și tradițiile persistă și transformă lumea. El folosește exemple din istoria țărilor române pentru a demonstra cum moștenirea bizantină a influențat cultura, arhitectura, religia și chiar politica. Lucrare este de o actualitate extraordinară, mai ales pentru tinerii de astăzi, deoarece ne amintește că identitatea noastră se construiește nu doar din prezent, ci și dintr-o legătură intensă cu trecutul. Bizanț după Bizanț este mai mult decât o carte, este o lecție despre rădăcinile noastre și despre forța continuității culturale.

Nicolae Iorga este un exemplu ideal de perseverență, integritate și muncă asiduă. Tinerii de astăzi, care trăiesc într-o lume în continua schimbare pot învăța multe de la acest mare om. Pot învăța importanța educației deoarece Iorga a fost convins că educația este cheia progresului individual și național. Prin exemplul său, el ne învață că fiecare carte citită, fiecare idee învățată adaugă valoare vieții noastre. De asemenea, ne învață curajul de a lupta pentru idealuri deoarece deși a întâmpinat numeroase obstacole, Nicolae Iorga nu a renunțat niciodată la dorința de a schimba lumea în bine. Totodată putem învăța respectul pentru identitate mai ales că suntem într-o lume globalizată, iar opera lui Iorga ne amintește că trebuie să ne păstrăm rădăcinile și să fim mândri de tradițiile noastre. Nu în ultimul rând de la Nicolae Iorga învățăm responsabilitatea față de societate deoarece prin înființarea Universității Populare de la Vălenii de Munte, acesta a demonstrat că datoria fiecărui om educat este să împărtășească ceea ce știe cu ceilalți.

Nicolae Iorga rămâne fără doar și poate una dintre cele mai complexe și importante figuri din istoria culturii românești, un titan al gândirii și al cuvântului, care a trăit cu o neobosită sete de cunoaștere și un profund devotament față de națiunea română. Țin să relievez faptul că, el nu a fost doar istoric și scriitor, ceea ce substituie fără îndoială alineatele de mai sus, a fost, de asemenea dramaturg, critic literar, om de știință documentarist, memorialist, enciclopedist, numit de George Călinescu „Voltaire al României”, și nu în cele din urmă, după o viață dusă pe culmile recunoașterii universitare, științifice, sociale și chiar politice a fost ministru, parlamentar și prim-ministru, reputatul om de știință și-a încheiat viața la marginea unei păduri împușcat de nouă ori și batjocorit.

Moartea acestuia a fost una tragică, rezultatul unui asasinat politic ce a tulburat întreaga societate românească. Pe 27 noiembrie 1940, la vârsta de 69 de ani, marele savant a fost ucis de un comando legionar, în apropiere localității Strejnic, județul Prahova. La începutul anului 1940, România trecea printr-o perioadă de instabilitate politică profundă, caracterizată de ascensiunea mișcării legionare și de influența regimurilor totalitare din Europa. După abdicarea regelui Carol al II-lea și venirea la putere a lui Ion Antonescu, care a format un guvern în colaborare cu Garda de Fier, România intrase într-o etapă marcată de violențe politice și răfuieli între facțiuni.

Nicolae Iorga era o voce critică la adresa extremismului. Prin articolele și discursurile sale publice, acesta a condamnat vehement politica agresivă a Gărzii de Fier, dar și compromisurile pe care unele guverne le făceau în fața presiunilor externe. De-a lungul anilor, Iorga a fost văzut aidoma unui simbol al echilibrului și al rațiunii, dar și ca o amenințare pentru grupările extremiste care nu tolerau opoziția.

Nicolae Iorga a fost nu doar un savant, ci și un pedagog exceptional. Prelegerile sale atrăgeau studenți nu doar din România, ci și din alte țări, fiind considerate adevărate spectacole de erudiție și pasiune. Elevii săi nu veneau doar pentru a învăța istorie, ci pentru a fi inspirați de un om ce trăia pentru cunoaștere și descoperire continuă. De asemenea, fondarea Universității Populare de la Vălenii de Munte a fost un proiect unic, care a democratizat educația într-o perioadă în care aceasta era accesibilă doar elitelor. Iorga a organizat cursuri pentru țărani, muncitori și alte categorii sociale defavorizate contribuind astfel la ridicarea nivelului de educație al întregii societăți.

De altfel, Nicolae Iorga a avut o contribuție cu totul remarcabilă și în domeniul literaturii. Poeziile sale sunt impregnate de un adânc sentiment patriotic, iar piesele de teatru dezvăluie teme precum destinul, moralitatea și, nu în ultimul rând, dragostea față de țară. Opera Doamna lui Ieremia Vodă este un exemplu al talentului său dramaturgic. Piesa reflectă complexitatea relațiilor umane ce se împletesc cu dilemele morale transcendând timpul, personajele fiind creionate cu o finețe deosebită, iar dialogurile lor dezvăluind mai apoi profunzimi filozofice și emoționale. Literatura acestuia este relevantă și astăzi deoarece transmite valori perene - iubirea de țară, respectul pentru tradiții și importanța educației. Tinerii pot găsi în opera sa nu doar o lecție despre trecut, ci și o sursă de inspirație pentru viitor.

Pe lângă dimensiunea istorică, pedagogică și literară, Nicolae Iorga a avut un impact semnificativ asupra consolidării poziției culturii românești în lume. Prin intermediul conferințelor susținute în marile centre universitare europene și al numeroaselor articole publicate în reviste internaționale, Iorga a devenit un ambasador al valorilor românești, promovând un tablou autentic și demn al României. Una dintre realizările notabile ale lui Iorga o reprezintă efortul său de a demonstra contribuția românilor la cultura europeană. El a evidențiat continuitatea poporului român pe teritoriul Daciei, legăturile istorice și culturale cu lumea occidentală și specificul identitar ce a permis românilor să-și păstreze valorile chiar și în vremuri de încercare. În acest sens, Iorga a fost un pionier al ideii de integrare a națiunii române în marea familie a popoarelor europene, fără a renunța la identitatea proprie.

Astăzi, în contextul globalizării și al provocărilor identitare, Nicolae Iorga rămâne mai actual ca oricând. Prin scrierile sale el ne învață că a ne cunoaște trecutul este crucial pentru a construi temelia solidă a unui viitor strălucit. În fața tendințelor de uniformizare culturală, operele lui Iorga ne reamintește de importanța păstrării specificului național și a respectului pentru diversitate. Mai mult mesaje sale despre educație, muncă și integritate sunt de o relevanță incontestabilă într-o epocă în care valorile fundamentale sunt adesea puse la încercare. Prin exemplul său, Iorga ne inspiră să

investim în educație, să cultivăm respectul pentru cultură și să fim, înainte de toate, oameni integri și dedicați cauzei comune. Nicolae Iorga nu a fost doar un simplu istoric, scriitor sau politician, ci un adevărat model al excelenței românești. Viața și opera sa reflectă un testament al valorilor ce definesc identitatea națională: curaj, muncă, respectul suprem pentru adevăr și patriotism.

Dacă, în perioada în care Iorga a trăit și a scris, România se află adesea în fața unui pericol de marginalizare în fața marilor puteri, astăzi, tineretul român se confruntă cu o provocare similară: integrarea în universul globalizat al informației și al culturii. Nicolae Iorga însă ne-ar învăța, prin exemplul său, că integrarea nu înseamnă renunțarea la propria identitate. O națiune ce își respectă trecutul și valorile fundamentale are capacitatea de a dialoga cu întreaga lume fără a se pierde în acest proces. Tocmai de aceea, Iorga rămâne un model, nu doar prin cercetările sale istorice, ci și prin viziunea sa despre cultură. El a fost un mare promotor al ideii că o țară are nevoie de cultură pentru a-și asigura progresul și supraviețuirea. În această viziune, tinerii de astăzi trebuie să înțeleagă că succesul unei națiuni nu se măsoară doar în termeni economici sau politici, ci și în forța autenticității culturii sale.

O altă lecție importantă pe care tineretul român o poate lua în considerare de la Nicolae Iorga este importanța reconstrucției naționale, atât pe plan cultural, cât și pe plan politic. În perioada interbelică, România s-a confruntat cu multiple provocări, inclusiv cu granițele sale fragile și cu o situație economică complicată. Acesta, însă, nu a fost niciodată descurajat de aceste dificultăți. A luptat pentru unitatea națională și pentru întărirea identității culturale, chiar în fața celor mai dificile circumstanțe. Astăzi, când România se confruntă cu provocări legate de migrarea tinerilor, de fragmentarea identitară și de acest impact al globalizării, lecția lui Iorga rămâne mai relevantă ca oricând. Tineretul de astăzi are datoria de a păstra viu spiritul național, de a promova educația și cultura, și de a construi o societate care să fie în același timp deschisă și respectuoasă față de diversitate.

În concluzie, Nicolae Iorga a fost și fără îndoială rămâne un simbol etern al spiritului românesc, un exemplu de erudiție, dedicare și iubire de țară. Moștenirea sa, mai mult decât o colecție de opere, este o lecție vie despre puterea cunoașterii și despre valoarea identității naționale. Prin învățăturile sale, ne arată că doar păstrând tradițiile, iubind cultura și înțelegând trecutul, putem construi un viitor demn de mândria noastră. Acesta nu a scris doar istoria românilor, ci ne-a lăsat cheia pentru a ne înțelege ca popor. Nicolae Iorga a fost glasul interior al trecutului ce ne-a învățat să construim viitorul cu mândrie, cunoaștere și iubire sinceră față de neam.

Bibliografie:

- Constantin, Dinu, *Viața și opera lui Nicolae Iorga*, Editura Academiei Române, București, 2003.
- Iorga, Nicolae, *Istoria Bizantină*, Editura Albatros, București, 1999.
- Iorga, Nicolae, *Istoria românilor*, vol. I, Editura Saeculum, București, 1998.
- Rădulescu, Oana, *Nicolae Iorga: între istorie și literatură*, Editura Universității din București, București, 2010.

Matematicianul Octav Onicescu

*Elev: Nichiforeac Ana,
Prof. Ciobanu Monica,
Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani*

Octav Onicescu este unul dintre cei mai străluciți matematicieni din toate timpurile, cu o contribuție importantă în mai toate ramurile matematicii, atât teoretice cât și aplicate. Pentru școala românească de matematică a fost un deschizător de drumuri în multe direcții, având numeroase contribuții în teoria probabilităților, statistică matematică, mecanică, geometrie diferențială, analiză matematică și algebră.

Născut la 20 august 1892 în Botoșani, a urmat școala primară și liceul (renumitul "August Treboniu Laurian") în orașul natal. În timpul liceului, care după spusele distinsului profesor avea să-i fie o a doua familie, s-a remarcat prin interesul deosebit și aptitudinile pentru matematică și filosofie. Interesul pentru matematică a fost susținut și de colaborarea pentru o perioadă cu Gazeta Matematică. A fost unul dintre cei mai buni elevi ai timpului său și, după cum relatează cu umor în Memorii, nu doar cota pentru matematică îi era ridicată în acea vreme, ci poate și cea pentru poezie, dar după Eminescu nu mai îndrăzneau nimeni să o evalueze.

Și-a continuat studiile la Facultatea de Științe și Facultatea de Filosofie din București, pe care le-a finalizat în doar doi ani (1911-1913), fiind un student excepțional. A urmat cursurile de matematică cu Gheorghe Țițeica, Dimitrie Pompeiu și Traian Lalescu și pe cele de filosofie cu Constantin Rădulescu-Motru și P. P. Negulescu. În perioada 1916-1918, Onicescu a participat la războiul de întregire a țării, în domeniul aeronauticii.

Imediat după război pleacă la Roma unde va face un doctorat strălucit într-o problemă de mare actualitate la acea vreme, și anume aplicații ale geometriei diferențiale în teoria relativității generalizate, ce fusese recent elaborată de Albert Einstein. În Italia a fost înconjurat și îndrumat de mari maeștri în matematică, cum ar fi Tullio Levi-Civita, Vito Volterra și Guido Castelnuovo, care aveau să-i influențeze pozitiv cariera științifică. Încă din timpul stagiului de doctorat a publicat diverse lucrări în geometria diferențială, fapt care i-a adus un mare prestigiu în viața academică. A fost primul român ce și-a trecut doctoratul în matematică la Roma, obținând titlul de doctor în iunie 1920, în urma susținerii tezei *Sopra gli einsteiniani a gruppi continui di trasformazione* (Asupra aplicațiilor einsteiniene cu grupuri continue de transformare), sub îndrumarea directă a lui Levi Civita, creatorul calculului diferențial absolut. Această lucrare, care din păcate a rămas nepublicată, a avut ca punct de plecare două memorii ale unor mari matematicieni ai vremii, Bianchi și Ricci, în care au studiat varietățile diferențiale cu trei dimensiuni ce admiteau grupuri de transformări. Octav

Onicescu introduce o nouă dimensiune în calcul, în conformitate cu teoria relativității lui Einstein, unde intervin patru dimensiuni: trei pentru spațiu și una temporală. Pe lângă teza de doctorat, care a fost susținută în fața unei comisii de unsprezece matematicieni renumiți, a mai prezentat și alte trei lucrări suplimentare ("tezine"). Pentru contribuția sa a primit titlul magna cum laude și a polarizat felicitările comisiei, deși mai erau și alți candidați care și-au prezentat tezele în același timp, generând astfel invidie în rândul colegilor săi, mai ales pentru faptul că un străin a obținut ceea ce râvneau mulți alții.

Imediat după ce a părăsit cetatea eternă, a plecat la Paris, înscriindu-se la Seminarul "Jacques Hadamard" de la "Collège de France". În același timp, ia parte la prestigioasa universitate Sorbona unde frecventează cursurile marilor profesori Emile Picard și Elie Cartan și organizează un seminar pentru matematicienii români.

Întors în România în 1921, devine profesor universitar și începe o carieră didactică remarcabilă la Facultatea de Științe din București, unde a fost numit profesor titular în 1931, predând cursuri de Mecanică, Algebră și Teoria Probabilităților. În 1930, Onicescu înființează la București Școala de Statistică, Actuarial și Calcul, și contribuie la dezvoltarea unei noi generații de matematicieni specializați în aceste domenii. Totodată, a reorganizat Institutul de Educație Fizică din Dealul Spirei, unde a fost director. La propunerea sa, s-a reeditat revista "Natura", la care a lucrat împreună cu Gheorghe Țițeica și Gh. Longinescu, și s-a preocupat de publicarea într-o colecție științifică a operelor celor mai de seamă oameni de știință din România la editura "Cultura Națională". De-a lungul carierei sale, Onicescu a fost un important organizator al cercetărilor matematice și al educației în România, publicând peste 250 de lucrări științifice și cărți. Să amintim câteva dintre cele mai importante creații științifice ale sale. Este ctitorul școlii românești de teoria probabilităților, disciplină în care a avut contribuții foarte importante. În colaborare cu Gh. Mihoc, a introdus noțiunea de "lanțuri probabilistice cu legături complexe", care acum poartă numele de lanțuri Onicescu-Mihoc. Acestea sunt procese aleatoare cu memorie de lungă durată, foarte utile în fizica matematică, care a avut un mare ecou în lumea științifică, punând în umbră celebrele lanțuri Markov. De asemenea, a adus importante contribuții în extensiunea legii evenimentelor rare (Poisson) pentru lanțuri Markov și a scris numeroase tratate de calculul probabilităților, ce au constituit un punct de pornire în formarea noilor generații de probabiliști români. De asemenea, a avut numeroase lucrări originale în Statistica Matematică sau în domeniul Statisticilor Stelare. Este

inventatorul celebrei energii informaționale și a coeficientului de corelație informațională, ce au stat la baza unei noi discipline, Statistica Informațională, care urmărește caracterizarea gradul de organizare a unui sistem.

Pentru activitatea sa științifică, Onicescu a fost distins cu Premiul de Stat în 1962 și a fost recunoscut internațional pentru lucrările sale. A fost invitat să conferențieze la universități din Paris, Bruxelles, Geneva și Roma, iar contribuțiile sale sunt citate pe larg în lucrările de specialitate.

Onicescu a fost, de asemenea, implicat în numeroase proiecte internaționale, inclusiv în înființarea și conducerea Institutului Center of Mechanical Sciences din Udine, Italia.

Chiar și atunci când a obținut recunoaștere internațională, Onicescu nu s-a lăsat copleșit de gloria profesională. Rămânea modest și dedicat muncii sale, iar satisfacția cea mai mare o găsea în cercetările sale și în succesul elevilor săi. Viața lui, plină de călătorii, cercetări și conferințe, nu era doar o succesiune de realizări științifice, ci și o viață trăită cu pasiune, în care fiecare zi reprezenta o nouă oportunitate de a învăța și de a împărtăși din cunoștințele sale.

În ciuda marilor sale realizări, Onicescu nu a uitat niciodată de umanitatea sa, iar dragostea pentru știință a fost mereu însoțită de o profundă respectare a oamenilor și a lumii care îl înconjurau. Viața și munca sa rămân un exemplu despre cum, chiar și în lumea extrem de logică și abstractă a matematicii, locul rațiunii poate fi în armonie cu sentimentul, umanitatea și curiozitatea profundă de a înțelege mai mult despre natură și despre noi înșine.

În 1992, la 9 ani după moartea sa, Onicescu a fost omagiat de poșta română printr-o marcă poștală, fiind unul dintre puținii matematicieni români onorați astfel. Prin munca sa de o viață, Octav Onicescu a lăsat o amprentă de neșters asupra științei și educației din România și a rămas o figură emblematică a secolului XX, fiind un adevărat creator și deschizător de drumuri în domeniul matematicii și științelor exacte.

În opinia mea, Octav Onicescu a fost un matematician de excepție, al cărui impact în domeniul matematicii și al educației românești rămâne remarcabil. A fost un om cu o minte scilpitoare, capabil să deschidă noi perspective asupra unor concepte complexe și să contribuie semnificativ la dezvoltarea teoriei probabilităților și a altor ramuri ale matematicii. Însă dincolo de realizările sale academice, Onicescu a fost un model de modestie și dedicare. Era un profesor atent și răbdător, preocupat nu doar de aprofundarea cunoștințelor științifice, dar și de formarea caracterului studenților săi. Generozitatea cu care își împărtășea cunoștințele și empatia față de cei din jurul său îl făceau nu doar un mare om de știință, ci și un mentor adevărat.

Viața sa, plină de muncă intensă și de explorare a misterelor lumii matematice, este un exemplu despre cum, prin pasiune și perseverență, poți lăsa o amprentă adâncă nu doar într-un domeniu, ci și în inimile celor care te-au cunoscut. Onicescu rămâne o inspirație, un simbol al integrității și al respectului față de cunoaștere.

Mă regăsesc în Octav Onicescu prin pasiunea pentru matematică, perseverența în fața obstacolelor și dorința de a învăța și contribui în domeniul educațional, chiar și în circumstanțe dificile, rămânând fidel principiilor și valorilor personale.

Bibliografie:

- Andonie, George Șt., Istoria matematicii în România, vol. II, Editura Științifică, București, 1966.
- Onicescu, Octav, Memorii, vol. I, II, Editura Științifică și Pedagogică, București, 1983.
- Stoleriu, Iulian, Facultatea de Matematică, Universitatea "Al. I. Cuza" Iași, 1998.
- Surse online:
- <https://www.math.uaic.ro/>
- <https://ro.wikipedia.org/>
- <https://onicescu.ro/>
- <https://luceafarul.net/>
- <https://www.agerpres.ro/>

Ștefan Luchian- Pictorul florilor si poetul imaginii

*Elev: Antonescu Elisabetta,
Prof. Ciobanu Monica,
Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani*

Ștefan Luchian este una dintre cele mai reprezentative figuri ale artei românești, un artist care a marcat profund dezvoltarea picturii din țara noastră la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX. Supranumit „poetul plastic al florilor” datorită tematicii sale preferate și a stilului inconfundabil, Luchian a fost nu doar un maestru al pensulei, ci și un spirit însetat de cunoaștere și o personalitate artistică distinctă, mereu în căutare de noi forme de expresie.

Născut pe 1 februarie 1868 în Ștefănești, județul Botoșani, într-o familie cu tradiție militară și administrativă, Luchian provenea dintr-un mediu respectabil. Tatăl său, maiorul Dumitru Luchian, și mama, Elena Chiriacescu, l-au încurajat să își urmeze pasiunea pentru artă, chiar dacă aceasta nu se înscrisa în așteptările societății vremii. Vocația sa artistică s-a manifestat încă din copilărie, când a început să picteze și să aprecieze frumusețea naturii din jur. A urmat cursurile școlii primare în satul natal, iar apoi, după mutarea familiei la București în 1873, s-a înscris la Liceul „Sfântul Sava”, unde și-a consolidat pasiunea pentru desen.

La vârsta de 16 ani, Luchian a realizat prima sa lucrare cunoscută, un tablou semnat „Luchian Șt. cl. III”, care reprezenta o casă. A urmat apoi cursurile Școlii Naționale de Arte Frumoase din București (Școala de Belle-Arte), unde s-a format ca artist sub îndrumarea unor mari profesori, precum Gheorghe Tattarescu, Theodor Aman și Constantin I. Stăncescu. În cadrul acestei școli, Luchian a obținut medalia de bronz pentru un „Cap de expresie” și un „Studiu după natură”. În acea perioadă, arta academică tradițională era predominantă în învățământul artistic, dar Luchian simțea nevoia unei reforme a acestui sistem, considerându-l prea rigid și incapabil să reflecte realitatea vieții.

În ciuda influențelor academice, adevăratul său mentor a fost Nicolae Grigorescu, pe care Luchian l-a considerat un model și de la care a învățat, mai ales, importanța observării și transpunerii naturii în artă. Grigorescu l-a încurajat să își dezvolte propriul limbaj artistic, bazat pe un realism subtil și pe o cromatică vibrantă. Luchian i-a mulțumit public pentru învățăturile primite, afirmând că „tot ce știu am învățat de la Grigorescu”. Acesta i-a oferit nu doar lecții de tehnică, dar și libertatea de a experimenta și a crea într-un mod personal.

După absolvirea Școlii de Belle-Arte în 1889, Luchian a plecat în străinătate pentru a-și lărgi orizontul artistic. A studiat la München la Academia de Arte Frumoase, unde a avut ocazia să învețe de la profesori conservatori, dar și să observe lucrările marilor maeștri europeni, precum Correggio și Rembrandt. După München, în 1891, s-a mutat la Paris, unde a studiat la Academia Julian, unde a

intrat în contact cu curențele artistice moderne ale vremii. Aici, Luchian a avut posibilitatea să cunoască lucrările impresioniste și postimpresioniste ale unor mari artiști precum Vincent van Gogh, Paul Cézanne și Edgar Degas, influențe ce aveau să-i marcheze profund stilul și abordările ulterioare.

În Paris, Luchian a învățat să aprecieze noul limbaj artistic care respingea academicismul rigid și îmbrățișa libertatea de expresie a culorii și a formelor. Experiențele pariziene au fost o adevărată revelație pentru tânărul pictor, iar la întoarcerea în țară, el va deveni unul dintre cei mai importanți reprezentanți ai modernismului românesc.

De-a lungul carierei sale, Ștefan Luchian s-a afirmat ca un artist cu o viziune unică, diferită de curențele academice ale vremii. Opera sa se remarcă printr-o cromatică strălucitoare, printr-o lumină vibrantă ce pătrunde fiecare tușă de pensulă și printr-o tematică dominată de natura românească și de viața cotidiană a oamenilor simpli. Luchian a fost un pictor al naturii, dar și al oamenilor din mahalale, al muncitorilor și al celor care trăiau în condiții grele. A ales să reflecte în lucrările sale nu doar frumusețea, ci și realitatea vieții, evocând în lucrările sale mizeria și trudă ale celor nevoiași.

Una dintre cele mai importante trăsături ale picturii lui Luchian este felul în care a transpus lumina în lucrările sale. Lumina, atât de prezentă în peisajele sale, era un element-cheie în transmiterea mesajului artistic, iar paleta de culori a pictorului, plină de strălucire și delicatețe, a fost un semn al originalității și al rafinamentului său. Luchian a reușit să capteze „splendorile scânteietoare” ale peisajului românesc, dar și frumusețea efemeră a florilor, una dintre temele sale predilecte.

În perioada sa de apogeu, Luchian a continuat să experimenteze noi tehnici și forme de expresie. A devenit cunoscut pentru natura sa moartă cu flori, realizată într-un pastel deosebit, o tehnică ce i-a adus un succes considerabil. Tablourile sale cu flori, în special crizanteme, garoafe sau bujori, sunt celebre pentru finețea detaliilor și pentru luminozitatea culorilor. Aceste lucrări au fost apreciate pentru capacitatea lor de a reda esența naturii și fragilitatea efemeră a florilor, un simbol al sensibilității și al dăruirii complete față de frumusețea lumii înconjurătoare.

Din păcate, cariera și viața lui Ștefan Luchian au fost marcate de o boală nemiloasă, scleroza multiplă, care i-a afectat grav capacitatea de a se mișca. După 1900, starea sa de sănătate s-a deteriorat rapid, iar artistul a fost nevoit să picteze din fotoliu, cu penelul legat de încheietura mâinii. În ciuda acestor dificultăți fizice, Luchian a continuat să creeze lucrări remarcabile, concentrându-se în special pe florile pe care le iubea atât de mult. Era, totodată, un om de o mare generozitate și sensibilitate, care nu s-a concentrat doar pe suferința sa, ci a înțeles nevoile celor din jur. A pictat cu o sinceritate deosebită, fără a căuta efecte teatrale, ci doar pentru a reda realitatea în toată complexitatea și frumusețea sa.

Luchian a murit pe 28 iunie 1916, la vârsta de 48 de ani, lăsând în urma sa o operă deosebită, apreciată atât în țară, cât și în afacerea internațională. După moartea sa, critica de artă l-a consacrat

drept un mare inovator al picturii românești, iar expozițiile retrospective din anii următori, în special cea din 1939, i-au confirmat valoarea și originalitatea.

Ștefan Luchian a rămas în istoria artei românești nu doar ca un continuator al tradiției lui Nicolae Grigorescu, dar și ca un artist care a reformat pictura românească printr-o cromatică strălucitoare, printr-o profundă sensibilitate față de natură și față de viața oamenilor simpli. Opera sa a fost un far pentru generațiile de artiști care l-au urmat, iar astăzi, Luchian este considerat unul dintre marii maeștri ai picturii moderne din România. Crearea unei legături strânse între arta sa și natura românească a făcut din el un simbol al autenticii frumoase românești, iar flori ca garoafele, crizantemele sau bujorii rămân, și astăzi, o semnătură inconfundabilă a operei sale.

Așadar, putem spune că Ștefan Luchian este mai mult decât un simplu pictor al florilor. Este un creator care a transformat fiecare tușă de pensulă într-o adevărată poezie vizuală, un artist care a înțeles și a exprimat lumea în toată complexitatea și frumusețea sa, dăruind astfel tuturor iubitorilor de artă o moștenire inestimabilă.

Ștefan Luchian, considerat primul mare pictor român modern, este astăzi cunoscut și apreciat în întreaga lume pentru creațiile sale, care se vând cu sume impresionante. Însă în spatele acestor opere de artă, ce reflectă o sensibilitate aparte față de natură, în special față de flori, se află o poveste de viață marcată de iubire, suferință și lupta cu o boală cruntă. Pictorul a fost un adevărat geniu, cu o vocație clară încă din copilărie, însă destinul său a fost umbrat de o serie de tragedii. Pe vremea când lucra la decorarea Catedralei din Alexandria, s-a îndrăgostit de fiica primarului, Cecilia Vasilescu. Deși între cei doi existau planuri de căsătorie, acestea nu s-au materializat din cauza situației materiale precare a artistului și a bolii care deja îl afectase. Într-o perioadă în care artistul se confrunta cu dificultăți financiare, el a fost nevoit să lucreze și pentru oameni influenți precum Victor Antonescu, ministrul Justiției, însă plata muncii sale a fost departe de a fi corectă. Chiar și în fața acestui tratament injust, Luchian nu și-a pierdut dragostea pentru artă. După 1900, boala care l-a marcat profund a început să se manifeste, iar în 1902, diagnosticul de scleroză multiplă l-a condamnat la o viață imobilizată. Cu toate acestea, Luchian nu a abandonat pictura. Imobilizat în scaunul cu roțile, și-a transformat pasiunea pentru flori într-o sursă de inspirație, continuând să picteze, cerându-le celor din jurul său să-i aducă flori pe care să le înfățișeze pe pânză. Deși durerea fizică îl străpungea, artistul a realizat unele dintre cele mai mari lucrări ale sale în această perioadă de agonie, cum ar fi „Anemonele”, pictând cu o pasiune și o intensitate pe care doar un spirit profund ar fi putut să o aibă. Ultimele sale zile au fost marcate de suferință extremă, dar și de un curaj și o dăruire rar întâlnite în fața unui destin nemilos. Într-o poveste care transcende drama personală, Luchian a reușit să îmbine suferința cu frumosul, lăsând o moștenire artistică ce continuă să emoționeze și astăzi privitorii din întreaga lume.

Ștefan Luchian, cu întreaga sa viață marcată de suferință și dăruire totală pentru artă, rămâne un model de perseverență și autenticitate, valori care pot avea un impact semnificativ asupra generației actuale. Într-o eră digitalizată și marcată de schimbări rapide, în care multe dintre idealurile

tradiționale sunt testate și, adesea, uitate, Luchian reînvie, prin creațiile și istoria sa personală, ideea că adevărata artă nu poate fi înțeleasă decât printr-o conexiune profundă cu sinele și cu natura, dar și printr-o muncă asiduă și o disciplină interioară neclintită.

În primul rând, pentru tinerii de astăzi, Luchian reprezintă o lecție despre autenticitatea artistică. Deși a trăit într-o perioadă în care nu era în mod oficial apreciat la justa sa valoare, pictorul a continuat să își urmeze viziunea și să creeze dintr-o dorință pură de a exprima viața în formele ei cele mai delicate, de la florile pe care le iubea, la autoportretele pline de introspecție. Într-o vreme în care succesul imediat și validarea publicului sunt adesea mai importante decât procesul creativ sau mesajul autentic, Luchian poate inspira tineretul să nu se lase distras de presiuni externe și să se concentreze pe a-și exprima propriile viziuni și sentimente.

De asemenea, lupta sa cu scleroza multiplă și continuarea creației în fața unei dureri fizice insuportabile transmite o lecție de reziliență extremă. Într-o societate care, adesea, pune accent pe confortul fizic și pe succesul imediat, exemplul lui Luchian arată că adevărata realizare nu depinde de circumstanțele exterioare, ci de determinarea interioară de a-ți urma calea, indiferent de obstacolele întâmpinate. Așadar, tinerii din zilele noastre pot învăța de la Luchian că adevărata frumusețe și valoare a unei opere nu se află în exterior, ci în dedicarea totală și în procesul de a-ți transforma vulnerabilitățile în surse de inspirație.

Pasiunea profundă a lui Ștefan Luchian pentru flori, exprimată cu o măiestrie inegalabilă în operele sale, reprezintă un omagiu adus naturii în formele ei cele mai delicate, sincere și autentice. Prin fiecare petală redată cu o sensibilitate aparte, artistul pare să surprindă nu doar frumusețea vizuală a florilor, ci și esența lor vie, fragilă și efemeră, transmițând privitorului un mesaj subtil, dar profund, despre legătura noastră cu natura. Pentru generația tânără, această pasiune poate deveni o invitație deschisă la recunoașterea frumuseții simple, la încetinirea ritmului alert al vieții moderne și la o redescoperire a conexiunii cu lumea naturală care ne înconjoară. Într-o epocă dominată de tehnologie, unde timpul petrecut în fața ecranelor tinde să eclipseze momentele de contemplare a naturii, Luchian ne amintește cât de esențial este să regăsim armonia cu mediul natural, să apreciem subtilitățile fiecărui detaliu și să privim lumea cu ochii unui observator atent și conectat. Astfel, florile lui devin mai mult decât simple reprezentări artistice – ele sunt un simbol al nevoii noastre de a trăi cu o conștientizare mai profundă, de a cultiva respectul pentru tot ceea ce este viu și de a înțelege că adevărata frumusețe se află adesea în lucrurile cele mai simple, dar pline de semnificație.

Moștenirea lăsată de Ștefan Luchian, marele maestru al artei plastice românești, are potențialul de a influența profund generația actuală, oferindu-le tinerilor o viziune clară și inspirațională asupra valorilor fundamentale care transcend timpul. Prin intermediul operei sale pline de autenticitate și sensibilitate, Luchian ne învață să privim dincolo de suprafață, să explorăm adevărurile mai adânci ale vieții și să apreciem frumosul în toate manifestările sale, fie ele naturale sau create de mâna omului. În fața adversităților pe care le-a întâmpinat în propria viață, artistul ne dă un exemplu puternic de curaj, reziliență și devotament față de pasiunea sa, arătându-ne că

obstacolele pot fi depășite prin voință și perseverență. Prin redescoperirea frumuseții pure a naturii, prin jocul subtil al culorilor și prin sinceritatea cu care și-a exprimat trăirile interioare, Luchian ne provoacă să ne conectăm mai profund cu lumea din jur și cu propria noastră expresie creativă. Astfel, tinerii de astăzi pot învăța să își cultive sensibilitatea artistică, să își asume unicitatea și să își urmeze drumul personal cu încredere, indiferent de dificultăți, transformând această moștenire într-un far de lumină pentru viitor.

Bibliografie:

- Cebuc, Alexandru, Luchian-album de artă, Ed. Monitorul Oficial, București, 2008.
- Enescu, Theodor, Ștefan Luchian, Ed. Cartea Nouă, București, 2020.
- Jianu, Ionel, Comărnescu, Petru, Ștefan Luchian, Ed. De Stat pentru Literatură și Artă, București, 1956.
- www.historia.ro
- <https://vatra-mcp.ro/artisti-si-patrimoniu/pictori-romani/botosani/stefan-luchian-pictor/>
- <https://www.artline.ro/Luchian--Stefan-13686-2-n.html>

România

*Elev: Ababe Miruna Ștefania,
Prof. Năstase Stela Andreea,
Colegiul Agricol și de Industrie Alimentară „Vasile Adamachi” Iași*

România, țara Mioriței și a Carpaților semeți, este un loc binecuvântat de natură și istorie. Așezată în inima Europei, cu peisaje ce împletesc munți impunători, dealuri blânde și câmpii roditoare, România este mai mult decât un loc pe hartă este o casă a sufletului românesc.

De-a lungul secolelor, poporul român a fost păstrătorul unei moșteniri culturale și spirituale unice. De la cetățile dacice din Munții Orăștiei, la mănăstirile pictate din Bucovina, fiecare colț al țării respiră povestea strămoșilor noștri. Aici, Dunărea își duce apele către Marea Neagră, iar Delta sa, un adevărat paradis al naturii, este un dar pentru întreaga lume.

România este țara lui Mihai Eminescu, a lui Constantin Brâncuși și a Anei Aslan oameni care au dovedit că geniul nu cunoaște granițe. Este locul unde tradițiile încă se păstrează vii, de la horele ce strâng oamenii în cercuri de bucurie, la obiceiurile de Crăciun și Paște ce aduc lumină și căldură în casele românilor.

Dar mai presus de toate, România este despre oameni. Despre cei care, prin trudă și speranță, își clădesc un viitor mai bun, păstrând în inimă dragostea de neam și credința în valorile ce ne definesc. Fiecare român poartă în suflet dorul de țară, acel sentiment profund care ne leagă de pământul unde s-au născut visurile noastre.

România nu este doar un loc, ci o stare de spirit un amestec de mândrie, iubire și responsabilitate. Este țara care ne cheamă să fim mai buni, să o onorăm prin faptele noastre și să îi purtăm numele cu demnitate în lume. România este și va rămâne patria noastră, acel loc care, oricât de departe ne-ar purta viața, ne va chema mereu acasă.

Iubirea față de artă

*Elev: Chirilă Mihail,
Prof. Năstase Stela Andreea,
Colegiul Agricol și de Industrie Alimentară „Vasile Adamachi” Iași*

Eminescu drag, tată al poeziei românești
Cu căldură în suflet, ne bucurăm că ai fost român
Peste arta poetică vei rămâne în veci stăpân.
Ai plecat dintre noi dar ne-ai lăsat ale tale daruri dumnezeiești
Ca un sculptor ne-ai modelat identitatea
La fel cum Brâncuși ne-a creat povești
Cu dor în suflet a plecat din țară,
Visând să fi creat o istorie mai bună.
În odaia casei, bunicii se bucură de ai lor nepoți
Așa și Creangă, se bucura, cu lacrimi în ochi
Când, pe ale sale ciorne, lăsa cu urmă de dor,
Poveștile copilăriei sale pline de culoare.
Nimic nu e mai frumos decât să fii copil
În operele lui Caragiale, ne amintim
De poznele copiilor neastâmpărați,
Ce plâng acum că nu-i mai privim.
Cerul înstelat ne amintește
Cum frumusețile naturii care ne înconjoară
Atâția scriitori au privit acest cer
Atâtea opere minunate ei au scris.
Orice poezie scrisă, de Sadoveanu, Blaga sau chiar Bacovia,
Ne umple sufletul de o nostalgie cruntă,
Dorindu-ne să fim și noi
Printre ale lor stele pe care le priveau.

Suflet românesc

*Elev: Pînzaru Dorin,
Prof. Năstase Stela Andreea,
Colegiul Agricol și de Industrie Alimentară „Vasile Adamachi” Iași*

Pe prispa lumii noastre, strajă stau
Eminescu, Blaga și-al lor cuvânt,
În versuri cresc pădurile de stejar,
Și-n ele curge-un dor adânc de sfânt.

Sunt mănăstirile din Bucovina,
Icoane-n piatră, timpuri ce nu pier,
Sunt țăranii ce-au sădit în brazde
Cântecul vechi al pământului smer.

Brâncuși cioplește zborul în tăcere,
Și Coloana ne ridică-n spre lumină,
Pe dealuri, doinele se nasc din dor,
Iar hora strânge inimi într-o vină.

Cultura noastră e o carte deschisă,
Scrisă cu trudă, sânge și iubire,
În ea s-a pus nădejdea de-a rămâne
Popor ce nu se frânge-n amintire.

Și preoți, și țărani, și cărturari,
Cu mâini de lut sau gânduri ce lucesc,
Au ridicat o țară din durere
Și i-au șoptit: “Rămâi, căci te iubesc.”

E-un suflet viu în fiecare sat,
În jocul copiilor, în șezători,
E-un cântec ce tresare-n fiecare,
În noi, în voi, în câmp, în sărbători.

Așa trăim, legați de rădăcini,
Cultură, cer și suflet într-un tot,
Un neam ce cântă, ară și iubește,
Un dor ce-n veci nu va cunoaște pot.

Cei înțelepți

*Elev: Costan Andrei-Daniel,
Prof. Ștefiuc Daniela,
Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Iași*

În Țara de Sus, pe dealuri înalte,
Sunt oameni ce au scris povești minunate.
Prin carte și vers, prin cântec și dor,
Ne-au lăsat lumină, ne-au lăsat ogor.

Cu muncă și har, cu gândul curat,
Ei trecutul nostru mereu l-au păstrat.
Prin slove și artă, prin graiul cel sfânt,
Ne-au lăsat mai departe povești pe pământ.

Cuvintele lor sunt stele pe cer,
Ne învață, ne aprind un vis sincer.
Și peste timp, rămân neclintiți,
În inimile noastre mereu prețuiți.

Ai noștri

*Elev: Olăeriu Iuliana-Ionela,
Prof. Ștefiuc Daniela,
Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Iași*

Pe plaiuri domoale sub cer senin,
S-a scris istorie prin vers divin.
Aici, în șoapte de codru bătrân,
S-au auzit glasuri ce-n veac rămân.

Eminescu, luceafăr aprins de dor,
A dat glas iubirii și lumii fior.
Prin scrieri curate, relatabile, prin gând nemurit,
Ne-a lăsat versul, veșnic iubit.

Enescu, maestru, pe corzi a cântat
Și lumea întreagă l-a ascultat.
Prin doine și note, prin haru-i divin,
A compus nemurirea pe cântec lin.

Nicolae Iorga, cu mintea sa vastă,
A așternut trecutul pe foi de poveste fastă.
Un cronicar al lumii încă viu,
Prin el, istoria e scrisă cu fir auriu.

Pe-ale noastre meleaguri, cu soare pe creste,
S-au născut geniile, s-a scris poveste.
Țara de Sus, icoana în gând,
Tărâm al culturii, veșnic vibrând.

Oamenii de cultură din Țara de Sus,
Cu munca lor grea, în timp au pătruns.
Ei au lăsat în urma lor o lumină
Care străbate dincolo de zare, divină.

George Enescu, genialul muzician român

*Elev: Alexe Cosmin Georgian,
Prof. Stana Coca,
Colegiul Național „Vladimir Streinu” Găești, Dâmbovița*

Compozitor român, violonist, pianist, dirijor și pedagog, unul dintre cei mai proeminenți muzicieni de la sfârșitul sec. al XIX-lea și din prima jumătate a sec. al XX-lea, Enescu a ridicat muzica profesională românească la nivelul valorilor muzicii universale.

George Enescu (n. 19 august 1881, Liveni, Botoșani - m. 4 mai 1955, Paris) este considerat cel mai important muzician român. Personalitatea sa artistică s-a manifestat în multiple ipostaze: compozitor, violonist, pedagog, pianist și dirijor.

La vârsta de 3 ani a avut una dintre experiențele muzicale hotărâtoare, când a auzit întâmplător, pentru prima oară, un taraf cântând într-o stațiune balneară situată în apropierea satului natal. Impresionat de ceea ce auzise, copilul a încercat a doua zi să imite instrumentele tarafului: vioara printr-un „fir de ață de cusut pe o bucată de lemn”.

Primele noțiuni muzicale le primește de la tatăl său, la vârsta de 4 ani. Văzând preocuparea pentru arta sunetelor, părinții îi dăruiesc viitorului muzician o mică vioară cu trei coarde.

Supărat că nu este luat în serios și că nu a primit o vioară adevărată, copilul aruncă jucăria în foc. Abia după ce primește vioara mult visată, începe să cânte după ureche, pe o singură coardă, cu un singur deget, melodii auzite în sat.

“Eram, dacă-mi amintesc bine, un copil silitor și chiar destul de conștiincios. La patru ani știam să citesc, să scriu, să adun și să scad. Nu era meritul meu, căci îmi plăcea învățătura și aveam groază de aproape toate jocurile, mai cu seamă de cele brutale; le găseam nefolositoare, având simțământul că pierd timpul; fugeam de zgomot și de vulgaritate, iar mai mult decât orice simțeam un fel de spaimă înăscută în fața vieții. Ciudat copil, nu?” Bernard Gavoty - Amintirile lui George Enescu”.

De la vârsta de 5-6 ani datează primele sale încercări de compoziție. Studiul profesionist al muzicii i s-a datorat, pentru început, profesorului Eduard Caudella. În 1886, Eduard Caudella, compozitor și profesor la Conservatorul din Iași, remarcă talentul deosebit al lui George Enescu și îi sfătuiește pe părinții acestuia să-și îndrepte copilul către studii muzicale.

Între anii 1888-1894, studiază la Conservatorul din Viena, avându-i ca profesori, printre alții, pe Joseph Hellmesberger jr. (vioară) și pe Robert Fuchs (compoziție). La vârsta de 8 ani debutează ca violinist. Presa vieneză l-a numit „un Mozart român”.

La recomandarea lui Josef Hellmesberger Jr., profesor de vioară și fiul directorului Conservatorului din Viena, George Enescu este trimis de tatăl său să studieze la Paris.

Astfel, se perfecționează la Conservatorul din Paris (1895 – 1899) sub îndrumarea profesorilor José White și Martin-Pierre-Joseph Marsick la vioară, Jules Massenet și Gabriel Fauré la compoziție, Ambroise Thomas și Théodore Dubois la armonie și André Gédalge la contrapunct.

Din perioada studiilor la Paris datează cele patru „simfonii de școală”, lucrări care i-au adus recunoașterea tânărului compozitor George Enescu: Poema Română op. 1 (1897) pentru orchestră și cor bărbătesc, Sonata nr. 1 pentru pian și vioară în Re major, op. 2 (1897), Suita nr. 1, în sol minor, în stil vechi pentru pian, op. 3 (1897), Sonata nr. 2 pentru pian și vioară în fa minor, op. 6 (1899).

La începutul secolului al XX-lea încep să apară lucrările semnificative cum sunt cele două Rapsodii Române (1901-1902), Suita Nr. 1 pentru orchestră (1903), prima sa Simfonie (1905), Șapte cântece pe versuri de Clément Marot (1908).

În anii primului război mondial rămâne în București, dirijează Simfonia a IX-a de Ludwig van Beethoven (pentru prima dată în audiție integrală în România), compoziții de Claude Debussy, precum și creațiile proprii: Simfonia Nr. 2 (1913), Suita pentru orchestră Nr. 2 (1915).

În anii 1918-1920, a concertat cu Orchestra simfonică ”George Enescu” din Iași, între anii 1920-1946, a dirijat Filarmonica din București, în anul 1920 a fost unul dintre întemeietorii Societății compozitorilor români și primul ei președinte (până în 1948), iar la 8 decembrie 1921, a dirijat ”Lohengrin” de Richard Wagner, în cadrul unui spectacol care marca inaugurarea Operei Române din București.

Pornind de la subiectul binecunoscut al tragediei clasice grecești, Enescu a scris opera „Oedip” e străbătută de un conținut emoțional generos și intens și se distinge printr-un limbaj poetic evocator și dramatic. Ea cuprinde și transpuneri ale unor elemente folclorice, pe planul unei înalte generalizări, cu mijloace de expresie caracteristice artei contemporane occidentale.

A lucrat la această operă între anii 1921-1931 pe care o dedică Mariei Tescanu Rosetti (fostă Cantacuzino), cu care se va căsători în 1937.

Despre lucrarea sa excepțională, Enescu avea să declare: „Oedip mi-a frământat mintea timp de un sfert de secol și mi-a luat zece ani de muncă. Primele note le-am scris în Elveția, aproape de Lausanne, iar ultimele la Tescani, în Moldova (...) Nu sunt eu în măsură să declar dacă „Oedip” este sau nu cea mai reușită dintre lucrările mele. Ceea ce pot afirma cu certitudine este că, dintre toate, îmi este cea mai dragă”.

Au urmat anii în care George Enescu s-a dedicat pedagogiei, a susținut cursuri la Conservatorul de Muzică și în străinătate, ca profesor de interpretare muzicală, la mari instituții din Franța, Italia, Marea Britanie sau la Universitatea din Illinois (SUA), și ca profesor de compoziție, la Universitatea Harvard (SUA).

În timpul celui de al doilea război mondial, rămas în București, a avut o activitate dirijorală bogată, încurajând și creațiile unor muzicieni români ca Mihail Jora, Constantin Silvestri, Ionel

Perlea, Nicolae Brânzeu, Sabin Drăgoi. După război a dat concerte împreună cu David Oistrach, Lev Oborin, Emil Gilels și Yehudi Menuhin, care l-a vizitat la București și la Sinaia.

În ultimii ani ai vieții a compus Cvartetul de coarde Nr. 2, Simfonia de Cameră pentru douăsprezece instrumente soliste, a desăvârșit Poemul simfonic Vox Maris pentru soprană, tenor, cor și orchestră, schițat încă din 1929, Simfoniile Nr. 4 și 5 rămase neterminate (au fost orchestrate mai târziu de compozitorul Pascal Bentoiu).

Odată instaurată dictatura comunistă, s-a exilat definitiv la Paris.

Până în 1949, deși aflat în străinătate, a deținut încă funcția de președinte al Societății Compozitorilor din România. La 22-23 octombrie 1949 Societatea a fost înlocuită de Uniunea Compozitorilor, în care Enescu nu mai figura nici ca membru.

S-a stins din viață la Paris în noaptea dintre 3 și 4 mai 1955. A fost înmormântat în cimitirul Père-Lachaise din Paris, într-un cavou de marmură albă.

Prin creația și activitatea sa Enescu se situează în rândul celor mai reprezentative figuri ale culturii românești progresiste. Pentru cinstirea memoriei lui Enescu, guvernul român a înființat bursa „George Enescu” și a instituit Concursul și Festivalul Internațional „George Enescu”, care a avut loc din trei în trei ani, începând din 1958, la București.

Bibliografie:

- George Enescu - date biografice | Muzeul Național "GEORGE ENESCU";
- Despre George Enescu | Muzeul Național "GEORGE ENESCU";
- George Enescu - Wikipedia;
- PORTRET: George Enescu – cel mai important muzician român din istorie | Muzică-Dans-Arte | Radio România Cultural.

Minunea creației

*Elev: Tăpârjan Gabriel,
Prof. Ifrim Ștefana,
Colegiul Tehnic Auto „Traian Vuia” Focșani, Vrancea*

Din nimic, dar cu multă dăruire și iubire,
Dumnezeu a creat lumea pe care o știe orișicine.

La început a făcut cerul și pământul.
Iar pământul, netocmit și gol
Străbătea peste el din adânc întunericul
Ce îmbrăca, pe măreția Sa Cuvântul.

Și El, Cuvântul a poruncit:
Să fie lumină!
Și așa se făcu
Ziua și noaptea dintr-o dată apăru.

Apoi desparte apa de tărie,
Două lumi minunate să fie.
Și Cuvântul lui când se împlinește,
Uscatul și apa se și ivește.

Și dă Dumnezeu poruncă
Pământul să rodească,
Pomii din sămânța lor să se înmulțească,
După fel și asemănare, precum a pământului purtare.

Pe tăria cerului a pus minunați luminători
Să despartă zilele de nopți,
Și anotimpurile cu veșnicele lor culori,
Înfrumusețând pe rând anii trecători.

Și-apoi Dumnezeu a binecuvântat
Să mișune-n ape și-n cer vietăți,
Pești a lăsat Dumnezeu în ape,
Iar pe cer tot felul de păsări înaripate.

Și umple Dumnezeu pământul de ființe necuvântătoare
De la domestice, sălbatice până la cele târătoare,
Și le lasă să se înmulțească după voia lor
Cum le e felul vertebratelor.

Și după toate câte a înfăptuit,
Din pământul cel cu de toate îmbogățit,
Face pe om și-l așază împărat,
Peste lumea minunată ce El a creat.

Și-i lasă bărbat și femeie,
Căci nu-i bine omul singur să fie.
Să umple și să stăpânească pământul,
Dar să asculte de Dumnezeu Cuvântul.

Perfecțiunea creației divine

*Elev: Goia Cosmin,
Prof. Ifrim Ștefana,
Colegiul Tehnic Auto „Traian Vuia” Focșani, Vrancea*

Din mâna Lui s-a născut lumina,
Un cer albastru plin de infinit
Cu stele-n dans ce-și Țes cortina,
Și totu-n jur e viu, desăvârșit.

Pământul bogat și falnic sub soare
Cu munți ce străpung lumina spre cer,
Și râuri ce curg, cristaline izvoare,
În cântecul lor, un veșnic mister.

O floare-n vânt, un câmp plin cu grâne,
Un fluture zboară lin prin văzduh,
Sunt darurile sfinte, ce omul le simte,
Sunt bucurii de la Domnul ce vin.

Și omul, făptură al chipului Său bun,
Cu sufletul pur, se arată în lume.
E martorul viu, ce poate transpune
Iubirea divină doar în fapte bune.

Creația-ntreagă? o pură minune,
Un dar sfânt pentru om pe pământ,
Il face pe-acesta să-nalțe cu gândul
La Creatorul, la Domnul cel Sfânt.

Ștefan Luchian – O poveste adevărată

*Elev: Bahrin Rareș-Sorin,
Prof. Dobrinicu Alina,
Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani*

Ștefan Luchian (1868–1916) este considerat unul dintre cei mai mari pictori români ai tuturor timpurilor. Supranumit „poetul plastic al florilor”, Luchian a reușit să transpună frumusețea naturii în opere de o sensibilitate aparte, aducând o contribuție esențială la dezvoltarea artei românești moderne. Pictura sa, caracterizată printr-o cromatică și o profunzime emoțională rar întâlnite, este rezultatul unei vieți trăite cu intensitate, dar marcată de dificultăți materiale și de o luptă dureroasă cu o boală nemiloasă. Ștefan Luchian s-a născut la 1 februarie 1868 în Ștefănești, județul Botoșani, într-o familie modestă. Tatăl său, maiorul Dumitru Luchian, provenea dintr-o veche familie de militari, iar mama sa, Elena Chiriacescu, era o femeie cu o sensibilitate deosebită, care și-a dorit ca fiul său să urmeze o carieră sigură. Încă din copilărie, Luchian a manifestat o înclinație aparte pentru desen și culoare, petrecând ore întregi observând natura și încercând să o transpună în schițele sale.

În 1873, familia sa s-a mutat la București, unde Ștefan a început să ia lecții de desen. În ciuda dorinței mamei sale de a-l înscrie la școala militară, tânărul Luchian a ales să-și urmeze pasiunea pentru artă. În 1885, s-a înscris la Școala de Belle-Arte din București, avându-l ca profesor pe Theodor Aman, o personalitate marcantă a artei românești din acea perioadă. Sub îndrumarea acestuia, Luchian și-a dezvoltat talentul nativ, deprinzând bazele desenului academic și ale tehnicilor de pictură. După absolvirea Școlii de Belle-Arte, Luchian a dorit să își continue formarea artistică la un nivel superior. În 1889, s-a înscris la Academia de Arte Frumoase din München, unde a studiat sub îndrumarea unor profesori renumiți, familiarizându-se cu realismul german și cu rigoarea tehnică specifică acestei școli. Totuși, spiritul său sensibil și înclinat spre inovație nu a găsit în totalitate o compatibilitate cu stilul academic strict promovat acolo.

În 1891, Luchian a plecat la Paris, un centru cultural efervescent, unde s-a înscris la Academia Julian. Aici a intrat în contact cu curentele artistice avangardiste, în special cu impresionismul. Lucrările lui Claude Monet, Édouard Manet și Pierre-Auguste Renoir l-au influențat profund, iar vizitele frecvente la muzeele pariziene i-au lărgit orizonturile artistice. În această perioadă, Luchian a învățat să pună accent pe lumină și culoare, elemente care aveau să devină definitorii pentru stilul său.

Întors în România în 1893, Ștefan Luchian a început să participe la expoziții organizate la București, atrăgând atenția criticilor și a publicului prin originalitatea lucrărilor sale. Totodată, a devenit unul dintre fondatorii „Societății Ileana”, o organizație artistică ce promova noile tendințe în

artă și încuraja artiștii tineri să se exprime liber, fără constrângeri academice. Această inițiativă a fost urmată de participarea sa activă la expozițiile organizate de „Tinerimea Artistică”, un grup format din pictori și sculptori care doreau să aducă un suflu nou în arta românească. În această perioadă, Luchian a început să se dedice în mod special peisajului și naturii statice, tematici pe care le-a abordat cu o sensibilitate aparte. Picturile sale, precum „Peisaj la Brebu” sau „Flori de câmp”, reflectă nu doar o măiestrie tehnică desăvârșită, ci și o conexiune profundă cu natura. În lucrările sale, Luchian a reușit să surprindă efemeritatea vieții și frumusețea fragilă a clipelor, creând imagini care rămân impregnate în memoria privitorului.

Stilul lui Ștefan Luchian este greu de încadrat într-o singură categorie, fiind influențat de mai multe curente artistice, dar și de propria sa sensibilitate și viziune unică asupra lumii. Deși a fost influențat de impresionism, Luchian nu s-a limitat la reproducerea acestuia, ci a reușit să-l adapteze la specificul românesc, creând un stil personal caracterizat prin armonie cromatică, spontaneitate și expresivitate. Florile ocupă un loc central în opera sa, devenind un simbol al frumuseții trecătoare și al sensibilității umane. Lucrări precum „Anemonele”, „Crizanteme” sau „Flori de nălbă” dezvăluie o abordare plină de delicatețe, în care fiecare petală pare să prindă viață sub pensula artistului. Aceste naturi statice nu sunt doar reprezentări estetice, ci și meditații asupra vieții și efemerității. Peisajele realizate de Luchian, cum ar fi „La marginea pădurii” sau „Peisaj de iarnă”, reflectă o intimitate profundă cu natura. Liniștea și echilibrul compozițional al acestor lucrări dezvăluie un artist care își găsea refugiul în frumusețea peisajelor rurale, departe de tumultul vieții urbane.

În ciuda succesului său artistic, viața lui Ștefan Luchian a fost marcată de dificultăți financiare și de o sănătate precară. În jurul anului 1900, pictorul a început să manifeste primele simptome ale sclerozei multiple, o boală degenerativă care avea să-i afecteze grav mobilitatea și să-i îngreuneze munca artistică. Această suferință fizică, combinată cu lipsurile materiale, a făcut ca Luchian să ducă o existență plină de privațiuni și sacrificii.

În ciuda acestor dificultăți, artistul nu a renunțat la pasiunea sa pentru pictură. În ultimii ani de viață, când boala îl imobilizase la pat, Luchian a continuat să picteze, folosind pensule legate de mâna sa paralizată. Această perioadă de suferință a fost, paradoxal, una dintre cele mai productive din cariera sa, în care a creat unele dintre cele mai valoroase lucrări ale sale. Forța interioară și dedicația sa pentru artă au transformat aceste ultime creații în adevărate capodopere, pline de emoție și profunzime.

Ștefan Luchian s-a stins din viață la 28 iunie 1916, la vârsta de doar 48 de ani, lăsând în urmă o operă impresionantă care continuă să inspire și să emoționeze generații întregi. Deși a trăit într-o perioadă marcată de schimbări sociale și politice, Luchian a reușit să-și păstreze autenticitatea artistică, rămânând fidel sensibilității și viziunii sale.

Astăzi, Ștefan Luchian este considerat unul dintre cei mai mari pictori români, alături de Nicolae Grigorescu și Ion Andreescu. Lucrările sale, expuse în muzee și colecții private din întreaga lume, sunt admirate nu doar pentru frumusețea lor estetică, ci și pentru profunzimea emoțională pe

care o transmit. Prin talentul său excepțional și prin dedicarea cu care a abordat arta, Luchian a reușit să-și depășească limitele impuse de boală și de condițiile vitrege ale vremii, lăsând o moștenire culturală de neprețuit.

Bibliografia:

- <https://historia.ro/sectiune/portret/suferinta-lui-stefan-luchian-bolnav-de-scleroza-2182002.html>

George Enescu – pentru eternitate

*Elev: Gheorghiță Ștefan-Sergiu,
Prof. Dobrinu Alina,
Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani*

George Enescu s-a născut la 7/19 august 1881, în comuna Liveni, în județul Botoșani, localitate care astăzi poartă numele marelui muzician, părinții săi fiind arendașul Costache Enescu și Maria, fiica preotului Cosmovici. El a fost al optulea copil născut al familiei și primul care nu a murit în copilărie, ceilalți frați ai săi fiind răpuși încă din primii ani de viață – cinci dintre ei în urma epidemiei de angină difterică. Prin simplul fapt că a reușit să trăiască, a fost semnul unei minuni, mama sa înconjurându-l mereu cu o grijă aproape obsesivă. A părăsit casa natală la vârsta de trei ani, când familia s-a mutat într-un conac impunător, la Cracalia, în satul vecin.

La aceeași vârstă a avut una dintre experiențele muzicale hotărâtoare, când a auzit întâmplător, pentru prima oară, un taraf cântând într-o stațiune balneară situată în apropierea satului natal. Impresionat de ceea ce auzise, copilul a încercat a doua zi să imite instrumentele tarafului: vioara printr-un „fir de ață de cusut pe o bucată de lemn”. Tot în anul 1884, a început să descopere și tainele pianului. La vârsta de patru ani, știa deja să citească, să scrie, să facă adunări și scăderi. Tot atunci a primit o vioară și a început să cânte, la început sub îndrumările tatălui său, mai apoi, după ureche, după un vestit lăutar din Dorohoi, Niculae Chiorul.

La cinci ani, în 1886, vârsta la care deja visa să devină compozitor, a pus în partitură prima sa lucrare, ”Țara Românească, operă pentru vioară și pian”. „Lucru curios: nu știam nimic, nu ascultasem nimic sau prea puțin, nu am avut pe lângă mine vreo persoană să mă influențeze și, totuși, de copil, am avut această idee fixă de a fi compozitor. De a fi numai compozitor”, îi declara mai târziu George Enescu lui Bernard Gavoty, critic muzical și jurnalist de radio.

Părinții săi, care aveau să divorțeze mai târziu, l-au alintat cu numele „Jurjac”, dat de guvernanta franceză Lydie Cedre, care a avut o influență profundă asupra educației sale începând cu vârsta de 6 ani.

În anul 1888, la îndemnul lui Caudella, Enescu s-a înscris la Conservatorul de Muzică din Viena, unde a studiat cu mari profesori ca Siegmund Bachrich și Joseph Hellmesberger jr. (vioară) și Ludwig Ernst (pian). Aici va învăța elementele de bază ale studiului instrumentului, tehnica de interpretare a operelor lui Beethoven și Schubert și tehnica dirijării unei orchestre. A frecventat, apoi, cursurile teoretice muzicale cu profesorul de armonie Robert Fuchs.

La vârsta de 11 ani, Enescu va păși pe scena de concert a sălii Bösendorfer din Viena, în acompaniamentul Orchestrei Conservatorului. Era momentul în care Enescu surprindea prin

remarcabila polivalență muzicală, abordând rondoul, sonata sau variațiunea, dar și prin felul unic în care stăpânea vioara și pianul, cu o maturitate și o virtuozitate de necrezut pentru un copil de 11 ani. Nu întâmplător, critica muzicală vieneză l-a numit "un Mozart român".

În perioada 1895-1899, George Enescu este trimis de tatăl său să studieze la Conservatorul de la Paris, unde a fost îndrumat de profesorii José White și Martin-Pierre-Joseph Marsick la vioară, Jules Massenet și Gabriel Fauré la compoziție, Ambroise Thomas și Théodore Dubois la armonie și André Gédalge la contrapunct. La 11 iunie 1897, susține un recital în cadrul unui concert cameral la Petite Salle Pleyel din Paris, acesta fiind primul recital de autor al unui creator român peste hotare. La 23 decembrie 1897, interpretează pentru întâia oară muzică de cameră, "Sonata op. 12" de A. Gédalge, în sala Pleyel din Paris. La această vârstă, artistul scrisese deja trei simfonii, iar la 6 februarie 1898, debutează în calitate de compozitor, în cadrul Concertelor Colonne din Paris cu premiera Suitei simfonice „Poema Română”, cu un succes excepțional.

La 1 martie 1898, apare pentru prima oară pe scena Ateneului Român, alături de Orchestra Filarmonică, George Enescu – la doar 17 ani – în tripla sa calitate de violonist, compozitor și dirijor, un moment de referință în istoria muzicii noastre.

Muzicianul este admirat de însăși Regina Elisabeta a României (celebra protectoare a artei Carmen Sylva), fiind invitat deseori să cânte la Castelul Peleş din Sinaia. Enescu a compus chiar mai multe lieduri, inspirat fiind de câteva poeme ale reginei Carmen Sylva.

Între compozițiile sale simfonice, până la acest moment, se mai numărau două "Rapsodii" pe teme naționale românești, o "Suită de orchestră", apoi lucrări pentru orchestră – precum "Simfonia concertantă pentru violoncel și orchestră", "Simfonia de cameră pentru 12 instrumente soliste", "Uvertura triumfală", concerte pentru pian și orchestră, pentru vioară și orchestră, poemul simfonic "Vox Maris", suite, precum "Săteasca", lucrări pentru formații de cameră, pentru pian, pentru violoncel și pian, pentru vioară și pian (sonate), precum și piese vocale cu acompaniament de pian, muzică corală, muzică vocal-simfonică. Compune, apoi, "Rapsodiile române" (1901 și 1902), în anul 1902, a fondat un "Trio instrumental", alături de Alfredo Casella și Louis Fournier, iar în 1904 a înființat cvartetul de coarde "George Enescu", alături de Henri Cassadesus, Louis Fournier și Fritz Schneider.

În anul 1909, a cunoscut-o pe Maruca (Maria Rosetti Cantacuzino), iar de atunci a poposit la Tescani, periodic, până în anul 1946, în reședința familiei boierești Rosetti-Tescanu, casa fiind construită cu un an înainte de a se naște Enescu, de părinții Marucăi, cea căreia avea să-i devină soț.

În anul 1912, a înființat, din fonduri proprii, premiul național de compoziție „George Enescu”, pentru încurajarea tinerelor talente și a promovării artei componistice românești, care va fi decernat până în anul 1946, momentul plecării sale definitive din România. În 1913, are loc prima ediție a Concursului Național de Compoziție fondat de el cu scopul stimulării creației muzicale autohtone, iar premiul oferea câștigătorilor inclusiv șansa de a se specializa la Paris, precum și de a-și auzi interpretate în concerte piesele laureate.

Maria Rosetti era fosta soție a politicianului conservator Gheorghe Cantacuzino, fosta amantă a filosofului Nae Ionescu și una din doamnele de companie ale reginei Maria. După aceste povești romantice, ea și-a turnat acid pe față. Se spune că la auzul veștii, Enescu s-a întors de la Paris imediat la București și a vegheat la căpătâiul doamnei de care era îndrăgostit. În urma acestui episod, Maruca Rosetti-Cantacuzino va rămâne desfigurată toată viața și va apărea în fotografii cu un voal negru pe față.

Despre lucrarea sa excepțională, Enescu avea să declare: „Oedip mi-a frământat mintea timp de un sfert de secol și mi-a luat zece ani de muncă. Primele note le-am scris în Elveția, aproape de Lausanne, iar ultimele la Tescani, în Moldova (...) Nu sunt eu în măsură să declar dacă „Oedip” este sau nu cea mai reușită dintre lucrările mele. Ceea ce pot afirma cu certitudine este că, dintre toate, îmi este cea mai dragă”.

În septembrie 1946 pleacă, împreună cu soția sa Maria, în turneu în Statele Unite ale Americii, iar la revenirea în Europa se stabilește la Paris, în semn de protest față de regimul comunist instaurat în România.

În 13/14 iulie 1954, Enescu a suferit un atac cerebral. George Enescu a trecut la Domnul, la Paris, la 4 mai 1955, fiind înmormântat, trei zile mai târziu, în Cimitirul „Pere Lachaise”, din capitala Franței.

Lângă Moinești se găsește conacul de la Tescani, donat de soția lui Enescu statului român cu condiția ca acesta să construiască aici un centru de cultură pentru artiști. Bustul muzicianului din grădina Casei memoriale „George Enescu” – Vila Luminiș, în cartierul Cumpătul din Sinaia. În conacul din Tescani, („Centrul Cultural Rosetti-Tescanu”), statul român a deschis în anii '80 un centru de creație, aici au fost compuse opere literare („Jurnalul de la Tescani”, de Andrei Pleșu) și au loc în fiecare an tabere de pictură și de filosofie. La Liveni se găsește casa în care a copilărit compozitorul iar la Sinaia există o casă memorială „George Enescu” – Vila Luminiș, în cartierul Cumpătul, pe strada Yehudi Menuhin.

Enescu a fost unul dintre cei mai de seamă dirijori contemporani, sub bagheta sa evoluând orchestre renumite din întreaga lume. Însă el nu a propagat peste hotare doar lucrările sale, ci și creațiile unor compatrioți ai săi, atrăgând astfel atenția asupra tinerei și talentatei școli muzicale românești.

Prietenul și elevul său, marele muzician Yehudi Menuhin mărturisea: ”Când am început să studiez cu Enescu, cântam, mai mult sau mai puțin, așa cum o pasăre își spune versul, în mod instinctiv... Ceea ce am primit de la el, prin exemplu, nu prin cuvinte, a fost aptitudinea de a transforma nota într-un mesaj vital, de a da formă, înțeles frazei, viață muzicii” ...

Bibliografia:

- <https://www.radoromaniacultural.ro/sectiuni-articole/muzica-dans-arte/portret-george-enescu-cel-mai-important-muzician-roman-din-istorie-id22979.html>

George Enescu – o eternitate

*Elev: Nagîț Damian-Gabriel,
Prof. Dobrințu Alina,
Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani*

George Enescu (n. 19 august 1881, Liveni, Botoșani – d. 4 mai 1955, Paris) este unanim recunoscut drept cel mai important muzician român, având o carieră prolifică în calitate de compozitor, violonist, pedagog, pianist și dirijor.

Născut într-o familie modestă din satul Liveni, Enescu a manifestat de timpuriu o înclinație remarcabilă către muzică. La vârsta de patru ani, a început să cânte la vioară, sub îndrumarea părinților și a lăutarului Niculae Chioru. Primele sale încercări de compoziție datează de la cinci-șase ani, iar talentul său precoce a atras atenția profesorului Eduard Caudella, care l-a îndrumat în studiul muzicii. Între 1888 și 1894, Enescu a studiat la Conservatorul din Viena, avându-i ca profesori pe Joseph Hellmesberger Jr. (vioară) și Robert Fuchs (compoziție). La doar opt ani, a debutat ca violonist, fiind supranumit de presa vieneză „un Mozart român”. După absolvirea Conservatorului din Viena, și-a continuat studiile la Conservatorul din Paris (1895-1899), sub îndrumarea lui Martin Pierre Marsick (vioară), André Gédalge (contrapunct), Jules Massenet și Gabriel Fauré (compoziție). Printre colegii săi de la Paris s-au numărat Maurice Ravel, Florent Schmitt și Charles Koechlin.

Debutul componistic al lui Enescu a avut loc pe 6 februarie 1898, la Concertele Colonne din Paris, cu „Poema Română”, op. 1. În același an, a început să predea lecții de vioară și să susțină recitaluri la București. Admirat de Regina Elisabeta a României (Carmen Sylva), a fost frecvent invitat să cânte la Castelul Peleş din Sinaia, compunând mai multe lieduri inspirate de poeziile reginei.

În primele decenii ale secolului XX, Enescu a compus lucrări de referință, precum cele două „Rapsodii Române”, op. 11 (1901-1902), „Suita nr. 1 pentru orchestră”, op. 9 (1903), „Simfonia nr. 1 în Mi bemol major”, op. 13 (1905) și „Șapte cântece pe versuri de Clément Marot”, op. 15 (1908). Activitatea sa muzicală s-a desfășurat atât la București, cât și la Paris, întreprinzând turnee în Europa alături de muzicieni prestigioși, precum Alfredo Casella și Pablo Casals.

În timpul Primului Război Mondial, Enescu a rămas în București, dirijând lucrări de Beethoven, Berlioz, Debussy și Wagner, precum și propriile compoziții, cum ar fi „Simfonia nr. 2” (1913) și „Suita pentru orchestră nr. 2”, op. 20 (1915). În 1913, a fondat Concursul Național de Compoziție, cu scopul de a stimula creația muzicală românească, oferind premii generoase din fonduri proprii. După război, Enescu a continuat seria turneelor în Europa și Statele Unite ale Americii, dirijând orchestre de renume, precum Philadelphia Orchestra și Chicago Symphony. Ca

pedagog, a avut un impact semnificativ, având printre elevi violoniști de prestigiu, precum Yehudi Menuhin, care a păstrat o profundă afecțiune pentru maestrul său.

Una dintre realizările sale majore a fost premiera operei „Oedip” pe 13 martie 1936 la Paris, pe un libret de Edmond Fleg, care a avut un succes răsunător. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, Enescu a rămas în București, încurajând creațiile muzicienilor români și susținând o activitate dirijorală intensă.

În 1946, a întreprins un turneu în URSS, întâlnindu-se cu personalități muzicale precum Dmitri Șostakovici și David Oistrach. În septembrie același an, împreună cu soția sa, Maria Rosetti-Tescanu, a plecat în turneu în Statele Unite, iar la revenirea în Europa s-a stabilit la Paris, protestând astfel față de regimul comunist instaurat în România.

Printre ultimele sale creații se numără „Cvartetul de coarde”, op. 22 nr. 2, poemul simfonic „Vox Maris”, op. 31 și „Simfonia de cameră”, op. 33. George Enescu s-a stins din viață în noaptea de 3 spre 4 mai 1955 și este înmormântat la cimitirul Père Lachaise din Paris.

Bibliografia:

- <https://www.radioromaniacultural.ro/sectiuni-articole/muzica-dans-arte/portret-george-enescu-cel-mai-important-muzician-roman-din-istorie-id22979.html>

Mihai Eminescu – Luceafărul poeziei românești

*Elev: Tanasă Alice-Iuliana,
Prof. Dobrincu Alina,
Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani*

Mihai Eminescu (născut Mihail Eminovici; n. 15 ianuarie 1850, Botoșani – d. 15 iunie 1889, București) a fost un poet, prozator și jurnalist român, socotit de cititorii români și de critica literară postumă drept cea mai importantă voce poetică din literatura română.

Poetul avea o bună educație filosofică, opera sa poetică fiind influențată de marile sisteme filosofice ale epocii sale, de filosofia antică, de la Heraclit la Platon, de marile sisteme de gândire ale romantismului, de teoriile lui Arthur Schopenhauer, Immanuel Kant și de teoriile lui Hegel.

Rădăcina ideologică principală a gândirii sale economice sau politice era conservatoare; prin articolele sale publicate mai ales în perioada în care a lucrat la *Timpul* a reușit să-i deranjeze pe câțiva lideri importanți din acest mare partid care au lansat sloganul, celebru în epocă, „la mai opriți-l pe Eminescu ăsta!”.

Eminescu a fost activ în societatea politico-literară *Junimea*, și a lucrat ca redactor la *Timpul*, ziarul oficial al Partidului Conservator. A publicat primul său poem la vârsta de 16 ani, iar la 19 ani a plecat să studieze la Viena. Manuscrisele poetului Mihai Eminescu, 46 de volume, aproximativ 14.000 de file, au fost dăruite Academiei Române de Titu Maiorescu, în ședința din 25 ianuarie 1902.

Eminescu a fost internat în 3 februarie 1889 la spitalul Mărcuța din București și apoi a fost transportat la sanatoriul Caritas. În data de 15 iunie 1889, în jurul orei 4 dimineața, poetul a murit în sanatoriul doctorului Șuțu. În 17 iunie Eminescu a fost înmormântat la umbra unui tei din cimitirul Bellu din București. A fost ales post-mortem (28 octombrie 1948) membru al Academiei Române.

Într-un registru al membrilor *Junimii*, Eminescu însuși și-a trecut data nașterii ca fiind 20 decembrie 1849, iar în documentele gimnaziului din Cernăuți unde a studiat Eminescu este trecută data de 14 decembrie 1849. Totuși, Titu Maiorescu, în lucrarea *Eminescu și poeziile lui* (1889) citează cercetările în acest sens ale lui N. D. Giurescu și preia concluzia acestuia privind data și locul nașterii lui Mihai Eminescu la 15 ianuarie 1850, în Botoșani. Data nașterii este confirmată de sora mai mare a poetului, Aglae Droglă, care însă susține că locul nașterii trebuie considerat satul Ipotești.

Mihai Eminescu este al șaptelea dintre cei unsprezece copii ai căminarului Gheorghe Eminovici, provenit dintr-o familie de țărani români din nordul Moldovei, și al Ralucăi Eminovici, născută Jurașcu, fiică de stolnic din Joldești. Copilăria a petrecut-o la Botoșani și Ipotești, în casa

părintească și prin împrejurimi, într-o totală libertate de mișcare și de contact cu oamenii și cu natura, stare evocată cu adâncă nostalgie în poezia de mai târziu (Fiind băiet... sau O, rămâi)..

Între 1869 și 1872 este student la Viena. Urmează ca „auditor extraordinar” Facultatea de Filozofie și Drept (dar audiază și cursuri de la alte facultăți).

La București, în 23 iunie, pe o căldură înăbușitoare, Eminescu a dat semne de alienare mintală, iar la 28 iunie, boala a izbucnit din plin. În aceeași zi a fost internat în sanatoriul doctorului Șuțu, cu diagnosticul de „manie acută”. Conform părerii dr. Ion Nica, exprimată în cartea „Eminescu, structura somato-psihica” (1972), poetul suferea de psihoză maniaco-depresivă – opinie adoptată și de criticul Nicolae Manolescu.

Moartea lui Eminescu s-a produs pe data de 15 iunie 1889, în jurul orei 4 dimineața, după ce la începutul anului boala sa devenise tot mai violentă, în casa de sănătate a doctorului Șuțu din strada Plantelor nr. 9, București. Ziarul Românul anunța ziua următoare la știri: Eminescu nu mai este. Corpul poetului a fost expus publicului în Biserica Sf. Gheorghe, pe un catafalc simplu, împodobit cu cetină de brad. Un cor dirijat de muzicianul C. Bărcănescu a interpretat litania „Mai am un singur dor”.

Despre moartea poetului, George Călinescu a scris: „Astfel se stinse în al optulea lustru de viață cel mai mare poet, pe care l-a ivit și-l va ivi vreodată, poate, pământul românesc. Ape vor seca în albie și peste locul îngropării sale va răsări pădure sau cetate, și câte o stea va veșteji pe cer în depărtări, până când acest pământ să-și strângă toate sevele și să le ridice în țeava subțire a altui crin de tăria parfumurilor sale.

Cea mai realistă analiză psihologică a lui Eminescu i-o datorăm lui I.L. Caragiale care după moartea poetului a publicat trei scurte articole pe această temă: În Nirvana, Ironie și Două note.

După părerea lui Caragiale trăsătura cea mai caracteristică a lui Eminescu era faptul că „avea un temperament de o excesivă neegalitate”. Viața lui Eminescu a fost o continuă oscilare între atitudini introvertite și extravertite. „Așa l-am cunoscut atuncea, așa a rămas până în cele din urmă momente bune: vesel și trist; comunicativ și ursuz; blând și aspru; mulțumindu-se cu nimica și nemulțumit totdeauna de toate; aci de o abstenență de pustnic, aci apoi lacom de plăcerile vieții; fugind de oameni și căutându-i; nepăsător ca un bătrân stoic și iritabil ca o fată nervoasă. Ciudată amestecătură! – fericită pentru artist, nefericită pentru om!”

Maiorescu a promovat imaginea unui visător rupt de realitate, care nu suferea din cauza condițiilor materiale în care trăia, indiferent la ironiile și laudele semenilor, caracteristica lui principală fiind „seninătatea abstractă”. „Ceea ce caracterizează mai întâi de toate personalitatea lui Eminescu este o așa covârșitoare inteligență, ajutată de o memorie căreia nimic din cele ce-și întâmpărise vreodată nu-i mai scăpa (nici chiar în perioadele bolnave declarate), încât lumea în care trăia el după firea lui și fără nici o silă era aproape exclusiv lumea ideilor generale ce și le însușise și le avea pururea la îndemână. În aceeași proporție tot ce era caz individual, întâmplare externă,

convenție socială, avere sau neavere, rang sau nivelare obștească și chiar soarta externă a persoanei sale ca persoană îi era indiferentă.”

Ioan Slavici, un alt mare scriitor junimist, descoperit tot de Mihai Eminescu la Viena, a evocat în câteva texte cu caracter memorialistic atât amintirile din perioada prieteniei lor vieneze, cât și sărbătoarea consacrată serbării de la Putna, organizată la propunerea societății României june, din care cei doi au făcut parte în epoca studiilor lor la Universitatea din Viena.

Bibliografia:

- <https://www.unitischimbam.ro/mihai-eminescu/>

Marele Ștefan Luchian

*Elev: Hrimiuc Elena,
Prof. Dobrinu Alina,
Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani*

Ștefan Luchian, supranumit „poetul plastic al florilor”, s-a născut la 1 februarie 1868 în Ștefănești, județul Botoșani, într-o familie cu rădăcini boierești. Tatăl său, maiorul Dumitru Luchian, și mama sa, Elena Chiriacescu, i-au oferit o educație aleasă, permițându-i să-și urmeze vocația artistică manifestată încă din copilărie.

În 1873, familia s-a mutat la București, unde tânărul Ștefan a urmat cursurile Școlii din Tabaci și, ulterior, ale Liceului „Sfântul Sava”. Pasiunea sa pentru desen era evidentă; obișnuia să realizeze teme de la colegii contra unei mici sume de bani. În 1885, împotriva dorinței mamei sale de a urma o carieră militară, s-a înscris la Școala Națională de Arte Frumoase din București, avându-i ca profesori pe Gheorghe Tattarescu și Theodor Aman. Paralel, a urmat cursurile Conservatorului, studiind flautul, deși visul său era să cânte la vioară.

După absolvirea Școlii de Arte Frumoase în 1889, Luchian a plecat la München, unde a studiat la Academia de Arte Frumoase. Revenit în țară la moartea mamei sale, a plecat ulterior la Paris, înscriindu-se la Academia Julian. Aici a intrat în contact cu noile curente artistice, fiind profund influențat de impresionism și de operele marilor maeștri expuse în muzeele pariziene.

Întors în România, Luchian a devenit un promotor al înnoirii artei românești. A participat la înființarea „Salonului Independenților” în 1896, dorind să ofere o alternativă la academismul conservator al vremii. Lucrările sale din această perioadă reflectă o paletă cromatică vibrantă și o abordare realistă a tematicii sociale, evidențiindu-se prin portrete de țărani, peisaje și naturi statice cu flori.

În jurul anului 1900, Luchian a început să manifeste simptomele sclerozei multiple, boală care i-a afectat grav mobilitatea. Cu toate acestea, a continuat să picteze, adesea cu pensula legată de mână, realizând unele dintre cele mai valoroase opere ale sale în această perioadă. Florile, în special, au devenit un subiect central al creației sale, reflectând o sensibilitate profundă și o măiestrie tehnică deosebită.

Critica de artă îl consideră pe Luchian un continuator al lui Nicolae Grigorescu, deși s-a individualizat prin realismul tematicii și strălucirea cromatică. A experimentat diverse tehnici, inclusiv pastelul și acuarela, contribuind semnificativ la modernizarea artei românești și la impunerea graficii ca artă majoră.

În ciuda talentului său incontestabil, Luchian a trăit în condiții materiale precare, mai ales în ultimii ani de viață, când boala l-a imobilizat complet. A fost îngrijit de familia Cocea, care l-a sprijinit până la sfârșitul vieții. Ștefan Luchian s-a stins din viață la 28 iunie 1916, lăsând în urmă o operă vastă și valoroasă, care continuă să inspire și să emoționeze generații de iubitori ai artei.

Bibliografia:

- [Ștefan Luchian – Wikipedia](https://ro.wikipedia.org/wiki/%C8%98tefan_Luchian);
- [Suferința lui Ștefan Luchian: Bolnav de scleroză, a pictat cu pensula legată de mână](<https://historia.ro/sectiune/portret/suferinta-lui-stefan-luchian-bolnav-de-scleroza-2182002.html>)

Mihai Eminescu - Eternitatea unui suflet de geniu

*Elev: Andreescu Maria Deea,
Prof. Irimia Denisa-Anca,
Școala Gimnazială „Radu Stanian” Ploiești, Prahova*

În inima literaturii române, strălucește o stea, un luceafăr, care nu apune niciodată și care vă dăinuie pe cerul culturii românești: Mihai Eminescu. Născut la Ipotești, el a fost mult mai mult decât un poet – a fost un vizionar, un filozof al sufletului românesc, un căutător de adevăruri ascunse în adâncurile existenței. Deși a trăit în secolul al XIX-lea, opera sa este citită și admirată și astăzi, dovedind că ce este valoros, rămâne o comoară și peste timpuri.

Cum mi-l imaginez eu pe Eminescu? Un tânăr plin de vise, care găsea în oglinda argintată a unui lac, în freamătul plopilor singuratici, în foșnetul codrilor, în cântecul izvoarelor și în sclipirea stelelor, o lume întreagă de povești și idei. Povești cu Feți-frumoși, cu Ilene Cosânzene, cu zmei, cu tineri îndrăgostiți, cu natura și creaturile sale... Acesta era Eminescu – sufletul romantic care transforma natura într-un personaj viu, capabil să simtă și să vorbească. În versurile sale, codrii devin confidenți, lacul devine o oglindă a dorințelor, iar stelele sunt martori ai iubirilor nemuritoare. Mihai Eminescu era un spirit profund, zbuciumat de marile întrebări ale vieții, un filozof care-și picura gândurile și frământările în versurile poeziilor sale. În capodopera sa, Luceafărul, el a creat o poveste care depășește barierele timpului și spațiului. Hyperion, luceafărul de seară, simbolizează setea de absolut, dorința de a depăși condiția umană. Însă iubirea sa imposibilă pentru o ființă muritoare reflectă drama eternă a celor care visează mai departe decât le permite realitatea.

Eminescu nu a fost doar un poet al iubirii și al naturii, ci și un gânditor care a meditat asupra soartei neamului românesc. A fost un foarte bun cunoscător al istoriei poporului român și a încercat prin poeziile lui să aducă în fața cititorului, momente de mare însemnătate istorică pentru noi, românii. Prin poezii precum „Scrisoarea a III-a”, el a adus în prim-plan valorile patriotismului și ale demnității, chemându-ne să ne privim trecutul cu mândrie și să construim un viitor bazat pe respect și curaj.

Deși viața sa a fost scurtă, iar destinul l-a pus adesea la încercare, Mihai Eminescu a reușit să lase în urmă o moștenire nemuritoare. Prin fiecare vers, el ne amintește că frumusețea lumii stă în sensibilitatea cu care o privim, iar adevărata eternitate nu se măsoară în ani, ci în intensitatea cu care ne trăim idealurile.

Astăzi, Mihai Eminescu nu mai este doar un nume, ci o parte din sufletul nostru colectiv. Fiecare român care îi citește opera simte că descoperă ceva mai mult decât poezie – descoperă o bucată din sine, o fărâmbă de lumină care continuă să strălucească, indiferent de trecerea timpului.

Bibliografie:

- Stefanelli Teodor, Amintiri despre Eminescu, Editura Erc Press, București, 2023
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Mihai_Eminescu

Nicolae Iorga

*Elev: Dumitrescu Antonia,
Prof. Irimia Denisa-Anca,
Școala Gimnazială „Radu Stanian” Ploiești, Prahova*

Nicolae Iorga...istoric, critic literar și documentarist,
Dramaturg român, poet și enciclopedist,
Ministru, om politic, memorialist,
Dar cunoscut în lume ca medievist.

Pe deasupra să vă spun,
Cel mai important ... era om bun.
În viața sa, șase copii avea,
Și pe toți din suflet îi iubea.

În cărțile lui, găsim îndemnuri frumoase,
Prețioase, importante, valoroase.
De marele istoric scrise,
Urmașilor săi, cu mult drag, transmise.

George Enescu

*Elev: Pană Iulia Teodora,
Prof. Irimia Denisa-Anca,
Școala Gimnazială „Radu Stanian” Ploiești, Prahova*

De câte ori se vorbește în jurul meu despre muzica românească, îmi este imposibil să nu mă gândesc la marele nostrum compozitor George Enescu. Mama mea mi-a cumpărat o carte despre acesta și am aflat multe lucruri interesante despre viața și opera sa.

George Enescu s-a născut pe data de 19 august, în anul 1881. Data morții lui a fost pe 4 mai 1955. Părinții lui se numeau Costache Enescu și Maria Enescu. George Enescu a fost un compozitor, pedagog, violonist, dirijor român și a fost și pianist. Este considerat cel mai important muzician român. O parte din piesele lui sunt: „Ciocârlia”, „Simfonia Română”, „Rapsodia Română nr 1 și 2”, etc. Prima lui întâlnire cu muzica a fost la vârsta de 3 ani. A început să studieze vioara la o vârstă fragedă și a fost recunoscut ca un copil excepțional. Copilăria lui a fost marcată de pasiunea pentru muzică și de talentul său remarcabil.

Părinții l-au alintat în copilărie cu numele de „Jurjac” dat de guvernanta franceză Lydie Cedre, care a avut o influență profundă asupra educației sale începând cu vârsta de 6 ani. La vârsta de 4 ani George Enescu a început să cânte la vioară, iar la vârsta de 5 ani a avut primul lui concert. Între anii 1888 și 1894 a studiat la conservatorul din Viena, având ca profesori pe Joseph Hellmesberger și Robert Fuchs. El a avut și o soție pe nume Maria Tescanu Rosetti cu care a avut o relație timp de 7 ani. Pe data de 13 MARTIE în anul 1936, a avut loc la Paris premiera operei „Oedip”, care s-a bucurat de un succes răsunător la public. La vârsta de 17 ani începuse să dea lecții de vioară și suținea recitaluri la București, fiind apreciat chiar și de Regina Elisabeta a României, soția regelui Carol I.

Operele compuse de George Enescu îmi plac foarte mult, îmi transmit emoție, bucurie, îmi înfățișează în minte peisaje de pe meleagurile românești. Este suficient să închizi ochii și te transpun într-o altă lume, lumea lui Enescu... cu natură pitorească, păsări cântătoare, raze blânde ale soarelui, oameni buni cu inimi mari și mândri că sunt români.

Bibliografie

- Gheorghe Sbarcea, Povestea vieții lui George Enescu, Editura Ion Creangă, 1982.
- https://www.georgeenescu.ro/georgeenescu-ro_doc_19_despre-george-enescu_pg_0.htm

Nicolae Iorga

*Elev: Iluc Alexandra-Alesia,
Pr. prof. Pleșca Florin,
Școala Gimnazială „N. Iorga” Dersca, Botoșani*

În cărți și cuvinte vechi, ai scris cu mâna clară,
Istorie și vise de neîntrecut, cu hară.
În zori de zi, cu chipul alb și gânduri pline,
Ai prins în vers și fapte, cu o credință de lumină.

Cu pasul tău hotărât prin timpuri adânci,
Ai călăuzit națiunea, luptând cu jugul lung.
Purtai în inima ta istoria adâncă,
Și glasul poporului îți răsună adânc.

Prin scrierile tale, lasai un drum adânc,
Un far ce strălucește peste ani, mai puternic decât frâng.
Ai fost un far în noaptea rece a vremii,
Luminând calea către neuitate vremuri, fără teme.

Nicolae Iorga, tu nu vei fi uitat,
Prin cuvintele tale, România ai iubit,
Și-n fiecare pagină, în fiecare gând,
Ești viu, ești mare, peste tot, peste timp și loc.

Mihai Eminescu

*Elev: Tănăsele Patricia,
Pr. prof. Pleșca Florin,
Școala Gimnazială „N. Iorga” Dersca, Botoșani*

Cade noapte lin
Pe iarba, rece verzuie
Și umple sufletele notând
Cu ale lui vorbe mute.

Oamenii sunt interesați
De fiecare cuvânt, șoaptă
Iar Eminescu, tot scrie și scrie
Despre a lui iubire vie.

Poeziile lui sunt ca niște scrisori,
Unele de dragoste, altele de moarte
Ceea ce contează, că Eminescu
A pus suflet pentru a ajunge în inimile noastre
Ca un tablou cu rime frumoase.

Din satul străbunilor

*Elev: Șeucaliuc Mădălina,
Prof. Galan George,
Școala Gimnazială Călinești-Cuparencu, Suceava*

În Călinești la aer curat
Vântul șoptește la timpul uitat,
Se-nalță un bust al unui poet
Aici în Călinești!

Peste ulița noastră din sat
E ca și cum luna- ntrebat,
În casa lor el a crescut?
În casa bunicilor lui.

Mihai Eminescu pe lângă- un izvor
Aduce suspinul de pe sub cărări,
Poetul națiunii, poetul din gol
Poetul numit, cel nemuritor.

Bustul său, privire adâncă
Veghează peste toți,
O stea dintr-o luna
Din Călinești, legenda cea vie!

Când îngerii cântă
Doar oamenii plâng,
Că la moartea lui
Luceafăr, s-a spus!

Visez...

*Elev: Vodă Roberta,
Prof. Nae Mihaela,
Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș*

Visez că sunt Eminescu...
Visez că pot să zbor
Printre „plopilor fără soț” rostind
O „rugăciune” care să coboare
Cât mai repede „sara pe deal”.
Mă trezesc și realizez că
Trebuie să-mi iau „adio” de la
natură, deși aș vrea să-i spun
„O...rămâi” încă o clipă lângă mine!
Sper să pot păstra măcar o
„floare albastră” din această lume...
Acum „când ramuri bat în geam”
aș vrea să pot să dorm și să
„mai am un singur dor”:
acela de a nu fi Eminescu.
De ce?
Pentru că niciodată nu m-aș
putea descoperi în totalitate.

Poetul sufletului meu

*Elev: Moșoiu Nikol,
Prof. Nae Mihaela,
Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș*

Eminescu, iubit poet al sufletului meu,
Al versurilor de iubire zeu
Când inima mi-i frântă și sufletul îmi arde
Îți citesc poeziile de sute de ori, poate chiar miliarde.

Dulce poet al țării noastre sfinte,
Pentru a transmite admirația pentru tine nu m-aș putea rezuma la câteva cuvinte.
Luceafăr blând, vindecător al tinerelor fete,
Ce plâng amar, căci ai lor poeți nu le mai scriu versuri pline de epitete.

Vei rămâne veșnic un vis al mândrelor domnițe...

Ce prințesă adevărată,
Nu și-ar dori măcar o dată
Să i se scrie o poezie precum „De-ce nu-mi vii”?
Dacă ai știi, crede-mă, că ți-ai dori să învii
Și pe moment o poezie să ne scrii,

Dulce al țării noastre domn,
E ziua ta, iară tu, te afli-n veșnicul tău somn
Codri mândri...azi suspină-
Lacul lor albastru plânge
Iar noi, oamenii de rând... doar îți mulțumim
În această țară, vei rămâne veșnic un nume sublim.

Luceafărul sihastru

*Elev: Ștefan Riana,
Prof. Nae Mihaela,
Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș*

“Eminescu și azi trăiește
Numele lui strălucește
Și în țară și în lume
Prin scris și-a făcut nume.

El, Luceafărul sihastru
Strălucind pe ceru –albastru
Vise ,doruri, patimă
El “Făt-frumos din lacrimă“.

E foșnetul frunzelor
Ce cad toamna din covor,
Norii ce-acoperă luna
Apa ce susură-ntruna.

Codrii de argint,de-aramă
Dormitori fără de teamă,
Este țara cu noi toți
Și Plopii fără de soț.

El e dragostea de țară
Dulce cântec de vioară,
Eminescu-i “Floarea-albastră”
El e bogăția noastră.

E doina ce îți alină
Sufletul tău când suspină,
E iubirea-n poezie
E suspinul-n armonie.

Fericirea-n”Regăsire”
Tristețe în despărțire,
Înserarea de pe deal,
Cânt de bucium și caval.

Eminescu

*Elev: Duicu Andreea,
Prof. Gîlcă Claudiu,
Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș*

Poate c-ai fost cândva
O bobîță de rouă,
Venită din ceruri,
Ori din apa mărilor,
Și prin nu știu ce taine -
Te-ai preschimbat
Într-un sfânt preacurat.

Acum ești cerul și pământul,
Departele și aproapele.
Ești totul într-un singur cuvânt -
O inimă imensă,
Care-a-nceput să bată
Și-n pieptul meu.

Dulce Românie...

*Elev: Ciobanu Cristina,
Prof. Gîlcă Claudiu,
Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș*

Dulce Românie, țara sufletului meu,
Îți doresc ca niciodată să nu dai de greu,
Ai tăi fii aproape mereu să-ți rămână -
Cu mândrie rolul de român să-l poarte;
Îți doresc putere, țară mea cea sfântă,
Iar ori de câte ori viața ți-i grea,
Găsește-ți alinarea în puterea ta-
Falnici să-ți fie feciorii ca soarele în zori,
Dumbrava cea verde încununată cu flori,
Să fii întotdeauna plină de valori,
Asta-ți doresc eu ție, scumpă Românie!
Țara mea de suflet, țara mea de dor.

Luceafărul din Ipotești

*Elev: Iancu Alexandru,
Prof. Gîlcă Claudiu,
Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș*

Eminescu-i numai dor,
El - prietenul codrilor
Și al cerului cu stele
E cântec de dor și “Jele”.

Mireasma de flori de tei,
E istorie, dacă vrei,
Lac cu nuferi și parfum,
Viața dără de fum.

Pomii ce-ascund în rămurele.
“Somnoroase păsărele,”
Susur de izvor globiu.
Jalea codrului pustiu.

Marea cu înalte valuri,
Vânturi ce le-aduc spre maluri,
Însorita dimineață,
Moarte și clocot de viață.

Eminescu de-ar lipsi
O, cât de sărăcuți am fi,
El ne-a adus gloria,
Să-i cinstim memoria.

Anii, secole, vor spune
Eminescu va rămâne,
Peste veacuri strălucești,
“Luceafăr” din Ipotești”!

Viața și activitatea militară a generalului Vasile Ionel

Elev: Adumitroae Tudor-Sebastian,

Prof. Istrate Vlad,

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani

Generalul Vasile Ionel este una dintre cele mai marcante personalități ale armatei române din a doua jumătate a secolului XX. Prin cariera sa impresionantă, acesta a avut un impact semnificativ asupra dezvoltării și modernizării forțelor armate ale României, atât în perioada comunistă, cât și după evenimentele din decembrie 1989. De-a lungul timpului, a ocupat funcții de mare responsabilitate, contribuind la integrarea României în structurile internaționale de securitate și apărare.

Vasile Ionel s-a născut la 22 martie 1927, în municipiul Botoșani, într-o perioadă marcată de instabilitate politică și economică. Încă din tinerețe, a manifestat o înclinație către cariera militară, având o disciplină riguroasă și o dorință puternică de a contribui la apărarea țării.

După absolvirea Liceului „August Treboniu Laurian” în 1945, s-a înscris la Școala de Ofițeri de Artilerie din Pitești, unde a studiat tacticile și tehnicile specifice artileriei. A absolvit în 1947 cu gradul de sublocotenent, moment care a marcat începutul unei cariere militare strălucite.

Între anii 1949 și 1954, Vasile Ionel a urmat cursurile Academiei Militare de Artilerie și Rachete din Moscova, una dintre cele mai prestigioase instituții de învățământ militar din Uniunea Sovietică. Această perioadă a fost crucială pentru dezvoltarea sa profesională, deoarece i-a oferit cunoștințe avansate în domeniul artileriei, rachetelor și strategiei militare.

Studiile sale la Moscova au avut un impact profund asupra carierei sale, oferindu-i o perspectivă strategică și tehnică necesară pentru a implementa reforme în armata română. În urma acestor studii, a fost recunoscut ca unul dintre cei mai bine pregătiți ofițeri ai generației sale.

După revenirea în țară, Vasile Ionel a ocupat diverse funcții de comandă în cadrul armatei române. Una dintre cele mai importante etape ale carierei sale a fost numirea sa, în 1960, ca șef al Direcției de Planificare-Înzestrare și Mobilizare din cadrul Marelui Stat Major. În această calitate, a avut un rol esențial în modernizarea echipamentului militar al României.

În 1961, a fost avansat la gradul de general-maior, consolidându-și poziția ca unul dintre cei mai influenți militari din țară. În această perioadă, a participat la întâlniri internaționale, inclusiv la Consiliul Politic Consultativ al Tratatului de la Varșovia, unde s-au luat decizii importante privind înzestrarea armatelor cu rachete și tehnologie avansată.

În anii '70, Vasile Ionel a continuat să avanseze în ierarhia militară, ocupând poziții de conducere în cadrul Ministerului Apărării Naționale. A contribuit la implementarea unor strategii de apărare și la adaptarea armatei române la noile provocări ale Războiului Rece.

Cu toate acestea, în 1980, în contextul politic al epocii, a fost trecut în rezervă și a fost numit în funcții civile. A devenit adjunct al ministrului Transporturilor și Telecomunicațiilor și director general al Centralei Canalului Dunăre - Marea Neagră, unde a coordonat activități de logistică și infrastructură strategică.

Revoluția din decembrie 1989 a marcat o schimbare radicală în cariera lui Vasile Ionel. La 28 decembrie 1989, a fost rechemat în serviciul activ și numit șef al Marelui Stat Major al Armatei Române. În această funcție, a avut o misiune crucială: reorganizarea și democratizarea armatei române, eliminarea influențelor fostului regim și adaptarea forțelor armate la noile cerințe ale democrației.

Mandatul său s-a încheiat la 30 aprilie 1991, însă a rămas activ în domeniul apărării naționale, ocupând funcția de consilier prezidențial pentru apărare și siguranță națională. A fost membru al Consiliului Suprem de Apărare a Țării (CSAT) până în 1996, contribuind la elaborarea politicilor de securitate ale României.

În 1994, Vasile Ionel a fost avansat la gradul de general de armată, un titlu care i-a recunoscut meritele deosebite în slujba țării. A fost trecut în retragere în 1995, dar a rămas o voce respectată în domeniul apărării și securității naționale.

Generalul Vasile Ionel a încetat din viață la 20 iunie 2015, la vârsta de 88 de ani. Moștenirea sa rămâne una importantă pentru istoria militară a României, fiind considerat unul dintre cei mai influenți generali ai epocii sale.

Cariera generalului Vasile Ionel este un exemplu de devotament, profesionalism și viziune strategică. De la începuturile sale ca tânăr ofițer de artilerie până la pozițiile de vârf din conducerea armatei române, el a demonstrat o capacitate extraordinară de adaptare și leadership. Prin contribuțiile sale la modernizarea forțelor armate și la integrarea României în structurile internaționale de securitate, Vasile Ionel și-a lăsat o amprentă profundă asupra istoriei militare a țării noastre.

Bibliografie:

- Popescu, Ion - "Generalii Armatei Române", Editura Militară, București, 2001.
- Ionescu, Mircea - "Strategia Militară Românească în Secolul XX", Editura Academiei, București, 1998.
- Dumitrescu, Alexandru - "Evoluția Forțelor Armate Române", Editura Humanitas, București, 2010.

Viața și opera lui Grigore Antipa

*Elev: Amarie Georgiana-Amalia,
Prof. Istrate Vlad,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

Grigore Antipa este una dintre cele mai importante figuri ale științei românești, un biolog, zoolog și oceanolog de renume, cunoscut mai ales pentru contribuțiile sale în domeniul hidrobiologiei și pentru organizarea Muzeului Național de Istorie Naturală din București, care astăzi îi poartă numele. Activitatea sa a avut un impact major asupra cercetării științifice din România și a influențat dezvoltarea muzeologiei moderne. Prin eforturile sale, Antipa a reușit să transforme studiul biologiei și al mediilor acvatice, oferind soluții inovatoare pentru valorificarea resurselor naturale.

Grigore Antipa s-a născut pe 27 noiembrie 1867 la Botoșani, într-o familie de intelectuali. A urmat studiile liceale în România, iar apoi a plecat la Jena, în Germania, unde și-a aprofundat cunoștințele în domeniul biologiei sub îndrumarea faimosului profesor Ernst Haeckel. Aici a intrat în contact cu cele mai noi teorii ale evoluției și ale ecologiei, ceea ce l-a influențat profund în cercetările sale ulterioare. Antipa a obținut doctoratul în zoologie în anul 1891, specializându-se în studiul organismelor acvatice. Pe parcursul studiilor, Antipa a călătorit în mai multe zone din Europa pentru a observa și a studia ecosistemele acvatice, ceea ce i-a permis să dezvolte o abordare holistică asupra biodiversității și a utilizării durabile a resurselor naturale.

După revenirea în România, Grigore Antipa și-a dedicat viața cercetării faunei acvatice și dezvoltării unei viziuni moderne asupra organizării muzeelor de științele naturii. Una dintre cele mai importante realizări ale sale a fost studiul ecosistemelor Dunării și al Mării Negre, prin care a demonstrat importanța economică a acestor resurse naturale. Antipa a fost unul dintre primii cercetători care a promovat ideea de conservare a biodiversității și de gestionare responsabilă a resurselor naturale.

El a elaborat studii detaliate despre pescuitul în Delta Dunării și a propus metode de valorificare sustenabilă a resurselor acvatice. De asemenea, a introdus concepte inovatoare în domeniul hidrobiologiei, care au stat la baza dezvoltării pisciculturii moderne în România. Prin cercetările sale, Antipa a influențat politica economică a statului român în domeniul gestionării apelor și protecției mediului.

Cea mai cunoscută moștenire a lui Grigore Antipa este reorganizarea Muzeului Național de Istorie Naturală din București, pe care l-a condus timp de peste 50 de ani. Sub conducerea sa, muzeul a devenit un centru științific de referință, atrăgând cercetători și vizitatori din întreaga lume. Antipa a

fost un pionier în introducerea dioramelor în muzeele de istorie naturală, un concept inovator care permitea vizitatorilor să vadă habitatul natural al diferitelor specii reprodus într-un mod realist.

Această metodă de expunere a fost apreciată la nivel internațional și adoptată ulterior de multe muzee din Europa și America. Prin muzeul pe care l-a organizat, Antipa a reușit să educe publicul și să promoveze importanța conservării naturii și a respectului față de biodiversitate.

Datorită contribuțiilor sale remarcabile, Grigore Antipa a fost apreciat nu doar în România, ci și pe plan internațional. A fost membru al mai multor academii științifice și a primit numeroase distincții pentru activitatea sa. A colaborat cu instituții de prestigiu din Europa și a fost invitat la numeroase conferințe internaționale pentru a-și prezenta cercetările.

Moștenirea sa științifică rămâne un reper fundamental în biologia românească, iar metodele sale inovatoare sunt folosite și astăzi în studiul ecosistemelor acvatice. De asemenea, conceptul său de organizare a muzeelor continuă să fie un model de referință pentru instituțiile similare din lume.

Astăzi, numele lui Grigore Antipa este sinonim cu excelența în domeniul biologiei și conservării naturii, iar contribuțiile sale sunt recunoscute prin multiple inițiative educaționale și de cercetare inspirate de munca sa. Muzeul care îi poartă numele rămâne un simbol al pasiunii pentru știință și al eforturilor de a proteja natura pentru generațiile viitoare.

Grigore Antipa a fost un om de știință vizionar, ale cărui descoperiri și inovații continuă să influențeze domeniul biologiei și muzeologiei. Prin cercetările sale asupra ecosistemelor acvatice și prin contribuția la modernizarea muzeelor, el a lăsat o amprentă profundă asupra științei românești. Opera sa rămâne un model de inspirație pentru generațiile viitoare, iar numele său va continua să fie asociat cu inovația și excelența în cercetare.

Bibliografie:

- Antipa, G., "Pescăriile din România", Editura Academiei Române, București, 1916.
- Antipa, G., "Marea Neagră și faunul său", Editura Cartea Românească, București, 1933.
- Grădinaru, I., "Grigore Antipa: Savantul și opera sa", Editura Academiei, București, 1972.

Octav Băncilă: viața și opera

*Elev: Lupu Maria Elisa,
Prof. Istrate Vlad,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani*

Octav Băncilă (1872-1944) a fost un pictor român cunoscut pentru operele sale realiste, care reflectă viața și luptele clasei muncitoare. Prin arta sa, el a surprins cu empatie suferințele țăranilor, muncitorilor și ale celor marginalizați, consolidându-și poziția ca unul dintre cei mai importanți artiști social-realiști ai României.

Născut pe 4 februarie 1872, la Botoșani, Octav Băncilă a fost influențat de contextul social al epocii sale. Provenind dintr-o familie modestă, a dezvoltat de timpuriu o sensibilitate față de problemele sociale, ceea ce avea să se reflecte profund în creația sa artistică. A studiat pictura la Școala de Arte Frumoase din Iași, unde a fost elevul lui Gheorghe Panaiteșcu Bardasare și a continuat să se perfecționeze prin autoeducație și studii individuale.

Pe parcursul vieții sale, Băncilă a fost atras de ideile socialiste, pe care le-a promovat nu doar prin artă, ci și prin implicarea sa activă în mișcările sociale ale vremii. Prietenia sa cu personalități progresiste, precum Nicolae Iorga și Constantin Stere, a contribuit la formarea convingerilor sale politice.

Opera lui Octav Băncilă este caracterizată de realism, putere expresivă și un profund angajament social. Cele mai cunoscute lucrări ale sale abordează teme precum sărăcia, exploatarea muncitorilor și momente importante din istoria României.

Una dintre cele mai celebre lucrări ale sale este "1907", inspirată de Răscoala Țăranilor din 1907. Tabloul surprinde expresia deznădejdiei și revoltei într-un mod dramatic, redând cu fidelitate suferințele celor exploatați. Alte lucrări semnificative includ "La arat", "Muncitorul", "Lăutul" și "Revoluționarii", fiecare dintre acestea subliniind condiția dificilă a clasei muncitoare și spiritul de luptă pentru dreptate socială.

Băncilă a abordat și teme portretistice, reușind să surprindă expresivitatea și trăirile interioare ale personajelor sale. Prin utilizarea culorilor și a luminii, el a reușit să creeze compoziții de mare impact emoțional.

Deși a trăit într-o perioadă marcată de schimbări politice și sociale majore, Octav Băncilă a rămas fidel idealurilor sale, utilizând arta ca mijloc de protest și conștientizare socială. Prin lucrările sale, el a oferit o voce celor oprimați și a documentat momente esențiale din istoria modernă a României.

Influența sa asupra artei românești este incontestabilă. El a deschis calea pentru o generație de artiști care au folosit pictura ca mijloc de exprimare a realităților sociale. Astăzi, lucrările sale sunt expuse în muzeele din România, fiind apreciate pentru mesajul lor puternic și pentru tehnica artistică deosebită.

Octav Băncilă rămâne una dintre cele mai importante figuri ale artei românești, un artist care a folosit pictura nu doar ca mijloc de exprimare estetică, ci și ca instrument de schimbare socială. Prin realismul său profund și mesajele sale puternice, el continuă să inspire generații de artiști și iubitori ai artei. Opera sa reprezintă nu doar o frescă a timpului său, ci și un manifest artistic în favoarea dreptății și egalității sociale.

Bibliografie:

- Băncilă, Octav. Jurnal artistic. Editura Minerva, București, 1975.
- Iorga, Nicolae. Octav Băncilă și realismul social. Editura Cartea Românească, București, 1932.
- Suter, Maria. Arta socială a lui Octav Băncilă. Editura Meridiane, București, 1985.
- Sandu, Dan. Pictura protestatară în România secolului XX. Editura Academiei Române, Iași, 1999.

Moartea lui Nicolae Iorga: O tragedie a istoriei române

Elev: Tuchiuc Eduard-Ionuț,

Prof. Istrate Vlad,

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani

Nicolae Iorga, unul dintre cei mai importanți istorici, scriitori și oameni politici ai României, a avut un destin tragic, sfârșind printr-un asasinat la 27 noiembrie 1940. Moartea sa a reprezentat nu doar o pierdere ireparabilă pentru cultura și istoria română, ci și un moment de profundă instabilitate politică. Acest eseu explorează contextul istoric al morții sale, motivele din spatele asasinatului și impactul pe care l-a avut asupra societății române.

Nicolae Iorga s-a impus ca un simbol al culturii și identității naționale. A fost istoric, academician, scriitor și politician, având un rol esențial în promovarea valorilor naționale și a unității românești. A fost prim-ministru al României în perioada 1931-1932 și a avut o activitate publicistică impresionantă, cu numeroase lucrări dedicate istoriei naționale.

Anul 1940 a fost unul de cumpănă pentru România. Pierderile teritoriale suferite în urma Dictatului de la Viena și a Pactului Ribbentrop-Molotov au provocat o criză profundă. Aceste evenimente au condus la abdicarea regelui Carol al II-lea și instaurarea statului național-legionar sub conducerea generalului Ion Antonescu și a Gărzii de Fier.

Regimul legionar, marcat de violență și extremism, și-a propus eliminarea tuturor opozanților politici. Nicolae Iorga, deși nu era un adversar direct al Gărzii de Fier, a fost perceput ca o figură incomodă, datorită viziunilor sale naționaliste, dar echilibrate, și criticii față de metodele radicale ale mișcării legionare.

La 27 noiembrie 1940, Nicolae Iorga a fost ridicat de la reședința sa din Strejnic de către un grup de legionari. A fost dus în apropierea localității Strejnicu, județul Prahova, unde a fost executat printr-o rafală de gloanțe. Moartea sa a fost parte a unei serii de asasinate politice comise de Garda de Fier în cadrul "Rebeliunii Legionare". Motivul oficial al execuției lui Iorga a fost răzbunarea pentru poziția sa critică față de regimul legionar și pentru faptul că, în trecut, condamnase acțiunile extremiste ale acestora. De asemenea, implicarea sa în politica interbelică și relația sa tensionată cu liderii legionarilor l-au transformat într-o țintă.

Reacțiile la moartea lui Iorga au fost puternice atât în țară, cât și pe plan internațional. Personalități culturale și politice au condamnat vehement acest act, considerându-l un atac grav asupra intelectualității române. De asemenea, regimul Antonescu a utilizat acest eveniment pentru a reprima mișcarea legionară, eliminând-o de la putere în ianuarie 1941.

Asasinarea lui Nicolae Iorga a fost una dintre cele mai tragice pierderi pentru cultura română. A fost un om de o vastă erudiție, care a contribuit fundamental la dezvoltarea istoriografiei române. Moartea sa a simbolizat pericolele extremismului politic și intoleranței.

Pe plan academic, Iorga a lăsat în urmă o moștenire impresionantă. A scris peste 1.000 de volume și mii de articole, oferind o perspectivă amplă asupra istoriei românilor. Influența sa continuă să fie resimțită în lucrările de specialitate și în educația istorică din România. Politic, moartea sa a marcat un punct de cotitură în relațiile dintre Ion Antonescu și Garda de Fier. În urma acestei serii de asasinat, Antonescu a declanșat o reprimare dură a legionarilor, consolidându-și puterea și reducând influența acestora în stat.

Moartea lui Nicolae Iorga rămâne una dintre cele mai dureroase pagini din istoria României. Asasinatul său a demonstrat fragilitatea democrației în fața extremismului și a servit ca un avertisment asupra pericolelor pe care le presupune radicalizarea politică. Totuși, moștenirea sa culturală și academică continuă să inspire generații de istorici și iubitori ai culturii române. Nicolae Iorga rămâne o figură emblematică, al cărei contribuție la identitatea națională este de necontestat.

Bibliografie:

- Cioroianu, A, Pe umerii lui Marx: o introducere în istoria comunismului românesc, București, editura Curtea Veche, 2007;
- Crohmălniceanu, O., Literatura română între cele două războaie mondiale, Vol. I, Editura Minerva, București, 1972
- Deletant, D., Hitler's Forgotten Ally: Ion Antonescu and His Regime, Romania, 1940-1944, Palgrave Macmillan, Londra, 2006.
- Djuvara, N., Între Orient și Occident. Țările române la începutul epocii moderne, Humanitas, București, 1995.
- Drăguț, V., Vasile Florea, Dan Grigorescu, Marin Mihalache, Pictura românească în imagini, Editura Meridiane, București, 1970.
- Grigorescu, D., Istoria unei generații pierdute: expresioniștii, Editura Eminescu, București, 1980
- Lazăr, T. D., "O parte a 'clanului Iorga' ", in Magazin Istoric, June 2011, p. 41-44

Mihai Eminescu, Luceafărul Poeziei

*Elev: Agapie Denisa Maria,
Prof. Militaru Nicoleta-Marilena,
Liceul de Arte „Ionel Perlea” Slobozia, Ialomița*

Tu, Luceafăr fără seamăn,
Veghezi în nopte peste tot,
Ai pus în rime vis și teamă,
Ai adus iubirea printre noi.
Prin codrii verzi, prin nopți albastre,
Se-aud în vânt șoapte de duh mângâietoare.,
Și-a scris cu slovele măiestre
Durerea unui neam de dor.
Și astăzi, când te recitim,
Ne duci în timp de dor și jale,
În inimile noastre, știi, vei străluci deplin.

George Enescu: Suflet în armonie

*Elev: Crăciun Angela Mihaela,
Prof. Militaru Nicoleta-Marilena,
Liceul de Arte „Ionel Perlea” Slobozia, Ialomița*

Din strune calde, pline de viață,
Se înalță-un cânt ce poartă speranță,
Pe aripi de sunet, dorul răscolește,
Și inima se frânge în melancolii cerești.
Prin munți și ape, prin câmpie,
Ai pus în note graiul sfânt,
Și-n orice doină ce învie,
Rămâi mereu ca un cuvânt.
Tu n-ai murit, căci muzica ta
Răsună-n timp neconținut,
Ești stea pe cer, ești vocea clară,
În fiecare notă te simțim.

Stele eterne

*Elev: Fătăliga Maria Magdalena,
Prof. Militaru Nicoleta-Marilena,
Liceul de Arte „Ionel Perlea” Slobozia, Ialomița*

În umbre dulci de tei, sub cer senin,
Eminescu-și scria gândul divin.
Cu versuri de aur, cu dor nesfârșit,
A pus nemurirea în versul sfințit.
Pe strune vibrând, în noapte târziu,
Enescu cânta un dor argintiu.
Cu sufletul plin de aripi de vânt,
Dădea glas luminii, făcea timpului cânt.
Unul – poetul, visând infinit,
Altul – maestrul, sonor nesfârșit.
Amândoi, ca stele pe cerul profund,
Ne-au dat nemurirea prin vers și prin sunet rotund.

Pânza lui Luchian

*Elev: Lopez Meca Wendolyn Andreea,
Prof. Militaru Nicoleta-Marilena,
Liceul de Arte „Ionel Perlea” Slobozia, Ialomița*

Fiecare trăire e un tablou,
Pe care-l lasă în urmă timpul greu,
Chiar dacă dorul te trăgea în jos,
Tu ai creat frumusețea din cerul tău.
Luchian, pictor al dorului românesc,
Cu brațul slab, dar cu suflet mare,
Ai lăsat în fiecare frunză și în fiecare petală
O lume de lumină, plină de splendoare.

Pictorul florilor

*Elev: Spânu Lorena Maria,
Prof. Militaru Nicoleta-Marilena,
Liceul de Arte „Ionel Perlea” Slobozia, Ialomița*

Cu pensula-n mână, Luchian desena,
Și flori de lumină pe pânză lăsa.
Cu roșu, cu galben, cu-albastru senin,
Făcea din culoare un lucru divin.
Lalele și maci în raze dansau,
Privind către cer, parcă îi șopteau.
Iar mâna-i slăbită, de boală răpusă,
Îl lăsa totuși să viseze pe pânză.

Mihai Eminescu: viața, opera și moștenirea unui titan al literaturii române

*Elev: Andrieș Bianca-Elena,
Prof. Antoci Tamara,
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași*

Mihai Eminescu este considerat cel mai mare poet național al României, iar opera sa este recunoscută nu doar în țară, ci și în întreaga lume. Fiind o personalitate complexă, Eminescu a reușit să contopească viziuni filosofice profunde cu elemente din folclorul românesc, dar și cu influențe ale literaturii și gândirii europene. Opera sa poetică se remarcă printr-o adâncă reflecție asupra destinului uman, asupra relației omului cu natura și cu universul. Poezia sa, de o frumusețe rară și de o adâncire filosofică neegalată, reprezintă un punct de referință în literatura română. De asemenea, Mihai Eminescu a fost un jurnalist dedicat și un apărător al valorilor naționale, lăsând o moștenire importantă, ce continuă să influențeze gândirea și cultura românească până în prezent.

1. Viața și formarea lui Mihai Eminescu

Mihai Eminescu s-a născut pe 15 ianuarie 1850, în satul Ipotești din județul Botoșani, într-o familie de mici boieri. Tatăl său, Gheorghe Eminescu, era un funcționar public, iar mama sa, Raluca, provenea dintr-o familie înstărită. În copilărie, Mihai a avut parte de o educație aleasă și de o atmosferă culturală propice formării sale intelectuale. De la o vârstă fragedă, a învățat să citească și să scrie, iar talentul său a fost recunoscut de dascălii din sat, care i-au cultivat pasiunea pentru lectură și cunoaștere.

La vârsta de 9 ani, Mihai Eminescu este trimis la școala din Botoșani, iar mai târziu, în 1866, se mută la Iași, unde va urma cursurile liceale la „Academia Mihaileană”. În această perioadă, începe să frecventeze cercurile literare ale Iașului, începând să scrie poezii și să publice primele sale lucrări în reviste literare. Studiile sale vor continua la Viena și Berlin, unde se va aprofunda în domeniul filosofiei și literaturii clasice.

Deși Mihai Eminescu nu a finalizat studiile universitare, perioada petrecută în capitalele europene i-a fost de mare folos. A citit lucrările marilor filosofi germani, în special pe cele ale lui Immanuel Kant și Arthur Schopenhauer, care i-au marcat profund gândirea și viziunea asupra lumii. De asemenea, contactul cu literatura germană și europeană l-a influențat pe Eminescu, care a fost un admirator al romantismului german și al clasicismului francez.

2. Cariera literară și publicistică

Mihai Eminescu și-a început activitatea literară încă din perioada liceului, dar adevărata sa afirmare a avut loc în timpul petrecut la București, la redacția „Timpul”, unde a fost angajat ca redactor principal. Aici, Eminescu a publicat numeroase articole pe teme politice și culturale, dar și

poezii care vor deveni parte din tezaurul literaturii române. Activitatea sa publicistică a fost strâns legată de idealurile naționaliste și de dorința de modernizare a țării. Ca jurnalist, Eminescu a criticat în mod constant corupția politică și influențele străine asupra culturii române.

Pe lângă activitatea sa jurnalistică, Mihai Eminescu a devenit rapid un poet apreciat, iar lucrările sale au fost publicate în diverse reviste literare ale vremii. Poeziile sale au fost întâmpinate cu entuziasm de publicul cititor, iar Eminescu s-a afirmat ca o voce importantă în literatura română.

Unul dintre cele mai importante momente ale carierei sale literare a fost publicarea poemului „Luceafărul”, un poem epic complex, care reflectă marile teme ale poeziei eminesciene: iubirea imposibilă, destinul, natura și cosmologia. „Luceafărul” rămâne una dintre cele mai mari realizări ale literaturii mondiale și este considerat un simbol al romantismului românesc.

3. Temele și viziunea filosofică din opera eminesciană

Opera lui Mihai Eminescu este marcată de o viziune profund filosofică, în care se regăsesc influențe din gândirea germană, dar și din tradițiile spirituale ale poporului român. Poetul a fost un mare cunoscător al filozofiei, iar lucrările sale sunt permeate de teme existențialiste, metafizice și cosmologice.

Printre temele recurente în poeziile sale se numără iubirea, moartea, timpul, natura și destinul. Eminescu a fost un gânditor profund, care a reflectat asupra condiției umane și asupra locului omului în univers. În poeziile sale, omul este văzut adesea ca o ființă efemeră, ale cărei dorințe și suferințe sunt înfruntate de puterea nemărginită a naturii și a destinului. În „Luceafărul”, de exemplu, se regăsește ideea iubirii imposibile între Cătălina, o fată de împărat, și Hyperion, un înger căzut din ceruri, care simbolizează idealul imposibil de atins.

Un alt aspect important al operei eminesciene este legătura sa cu natura. Poezia eminesciană este plină de imagini sugestive ale peisajului românesc, care devin metafore ale stărilor sufletești ale poetului. Natură nu este doar un decor în care se desfășoară drama umană, ci o prezență vie, care influențează destinul oamenilor. Poezia „Doina” este un exemplu clar al acestei viziuni, în care natura devine o forță de mobilizare a conștiinței naționale.

4. „Luceafărul” și alte poezii eminesciene

„Luceafărul” este fără îndoială cea mai cunoscută poezie a lui Mihai Eminescu, o capodoperă a literaturii românești, ce a fost tradusă în multe limbi și admirată pentru profunzimea sa. Poezia este structurată în patru părți și relatează o poveste de dragoste imposibilă între Cătălina, o fată de împărat, și Hyperion, un demon sau înger căzut, simbolizând idealul inaccesibil. „Luceafărul” explorează teme filosofice, cum ar fi limita dintre sacru și profan, iubirea imposibilă, dar și soarta umană.

Pe lângă „Luceafărul”, alte poezii celebre ale lui Eminescu sunt „Doina”, „Glosa”, „Memento mori” și „Scrisoarea III”. Fiecare dintre aceste lucrări este un exemplu al stilului său unic, care îmbină lirismul cu reflecția filosofică. „Doina” este o poezie naționalistă, în care poetul face un

apel la unitatea națională și la mândria de a fi român, în timp ce „Glossa” este un poem filozofic în care Eminescu discută despre natura cunoașterii și a destinului uman.

5. Problemele de sănătate și sfârșitul prematur

Mihai Eminescu a avut o viață destul de tumultuoasă, marcată de perioade de boală și suferință psihică. Începând cu anul 1883, poetul a început să manifeste semne de boală mentală, suferind crize de delirium și depresie. A fost internat de mai multe ori în spitale, iar starea sa de sănătate s-a agravat progresiv.

Pe 15 iunie 1889, Mihai Eminescu moare la doar 39 de ani, lăsând în urmă o operă literară extraordinară. Moartea sa a fost un șoc pentru întreaga națiune, iar dispariția unui geniu de asemenea dimensiuni a fost resimțită ca o mare pierdere pentru cultura română.

6. Moștenirea lui Mihai Eminescu

Mihai Eminescu a fost și continuă să fie considerat simbolul literaturii române. Opera sa a influențat nu doar literatura, ci și gândirea filozofică și cultura națională. Poeziile sale sunt studiate în școli și universități, iar zilele dedicate poetului, cum ar fi Ziua Națională a Culturii, pe 15 ianuarie, sunt momente de omagiu pentru gândirea și opera sa.

Moștenirea lui Eminescu este una profundă și în continuare activă, iar relevanța operei sale este evidentă și astăzi, când poeziile sale sunt citite și admirate de milioane de oameni din întreaga lume.

În concluzie, Mihai Eminescu este nu doar un poet de renume, ci și o personalitate emblematică pentru cultura română. Opera sa se remarcă printr-o viziune profund filozofică, dar și printr-o legătură strânsă cu tradițiile și valorile poporului român. Poeziile sale, cum ar fi „Luceafărul”, „Doina” sau „Glossa” nu sunt doar capodopere literare, ci și reflecții asupra marilor teme universale, cum ar fi iubirea, destinul, natura și condiția umană. Eminescu rămâne o figură de referință în literatura mondială, iar moștenirea sa continuă să inspire generațiile de astăzi.

Webografie:

- crișana.ro
- Infocultura.ro

Luceafărul Țării de Sus

*Elev: Coteț Daria-Mihaela,
Prof. Tamara Antoci,
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași*

În țara de sus, cu păduri și izvoare,
Sub ceruri albastre și soare-n splendoare,
S-a născut un poet cu suflet adânc,
Cuvintele-i curg ca un tainic izvor.

Mihai Eminescu, luceafăr de dor,
Și-a scris nemurirea din visuri ce mor.
Din codrii cei veșnici, din nopți fără stea,
A dat poeziei o patrie-a sa.

Cu gândul înalt, peste lume zburând,
A fost o lumină prin timpuri arzând.
În versul său dulce e cântul Moldovei,
În ochii săi limpezi e dorul luminii.

Pe dealuri de doruri, sub ramuri tăcute,
Eminescu scrie povești neștiute.
Cuvintele-i cresc ca o rază de foc,
Iar timpul se-oprește sub pasul lui sfânt.

În țara de sus, sub bolți necuprinse,
Poeții sunt stele de ceruri aprinse.
Și Mihai rămâne în veci călăuză,
Luceafăr ce-n lume mereu luminează.

Din inimă mare, din doruri tăcute,
El scoate din umbră comori neștiute.
În fiecare român, o scânteie din el
Străluce în suflet – luceafăr fidel.

Acolo, în munți, sub cerul deschis,
Mihai e o șoaptă, e dorul promis.
Și țara de sus, cu mândră făptură,
Îl ține pe veci în a sa legătură.

Nicolae Iorga - Păstrătorul Istoriei

*Elev: Cârliș Ionela-Andreea,
Prof. Tamara Antoci,
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași*

În Țara de Sus, unde vântul șuieră lin,
Se naște Iorga, cu gânduri ce dau alin.
Cărturar de seamă, cu minte pătrunzătoare,
A scris despre neam cu dragoste mare.
Istoria Moldovei i-a fost viață și hrană,
În fiecare pagină, o poveste divină.
Despre Ștefan, despre luptă, despre strămoși,
A dat țării un nume, un rost, un alai de eroi.
„Iubiți România!” spunea cu glas tare,
Și învăța poporul să lupte cu demnitate mare.
Prin cuvinte și fapte, prin muncă și dor,
A înălțat națiunea, a aprins un nou far.
Nicolae Iorga, cu spiritul său viu,
A rămas nemuritor în istoria ce-i adăpost.
O stea ce nu s-a stins, o lumină în noapte,
Păstrător al trecutului și ghid pentru viitor.

Simfonia Eternității

*Elev: Hrițcu Denisa-Andreea,
Prof. Tamara Antoci,
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași*

În lume răsună acorduri divine,
George Enescu, maestru al armoniei,
Cu arcușul și coardele sale fine,
Creează un cosmos din melodie.

Pe scene mari, cu aplauze furtunoase,
Simfonii în suflete adânc pătrund,
Fiecare notă, ca o rază de soare,
Îi umple inimile cu muzică profund.

Strunele viorii dansează-n tăcere,
Sub degetele-i magice, fără de sfârșit,
La fiecare adiere a unui acord,
Lumea întreagă devine un vis nesfârșit.

Din România până-n zărilor străine,
George Enescu, în al său univers,
A ridicat muzica la ceruri divine,
Un nume nemuritor, în timp adânc invers.

Eminescu...

*Elev: Ușurelu Dumitrița,
Prof. Muntianu Violeta Ana,
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași*

Se-aștern covoare pe alei,
Natura-și schimbă des portretul,
Se-agită frunzele în tei,
Tot așteptând cu dor poetul!

Miroase-a toamnă în amurg,
Pe jos văd dansuri de petale
Din cer, lacrimi amare curg
Mă doare lipsa mâinii tale ...

Mă plimb fără vreun scop precis,
Gândul îmi zboară spre trecut,
Mă simt ca-ntr-un crâmpei de vis,
În vremuri stinse, petrecut!

Târziu, încep a căuta
Copacul sfânt, în zarea ceții.
O, teiule ...! Prin fața ta,
S-au perindat, pe rând, poezii!

Pe fruntea ta adorm cristale,
Un licurici arde pe-un ciot,
Parfumul poeziei tale,
Mă urmărește peste tot!

Când mă gândesc la ce a fost,
Se frânge inima-n două,
Îmi caut trist un adăpost,
E toamnă în Copou ... și plouă ...

Glasurile Țării de Sus

*Elev: Doboș Andreea-Bianca,
Prof. Ignat Eugenia Corina,
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași*

În Țara de Sus, pe plaiuri cu dor,
Se-nalță spre ceruri un cântec ușor.
Aici s-a născut al poeziei zeu,
Mihai Eminescu, luceafăr mereu.

Sub pana lui blândă, păduri murmurau,
Izvoare de stele în noapte cântau.
Cuvintele sale, ca ploaia de vară,
Au udat veșnicia din câmpia cea rară.

Iar George Enescu, al viorii stăpân,
A prins în acorduri al inimii fior.
Din suflet românesc, a-nfipt rădăcini,
În muzică talentul, lumii i se arată.

E dorul și focul ce-n inimi tresară,
Un cântec ce zboară, o torță înaltă.
Țara de Sus, cu-a sa rază rară,
Pe Eminescu și Enescu mereu îi arată.

Pe crestele înalte, în zări de smarald,
Se-mbină trecutul cu timpul cel cald.
Și oameni de spirit, sub cerul senin,
Țes veșnicia din dorul divin.

În Țara de Sus, pe al istoriei prag,
Se-nalță cultura ca steagul pe catarg.
Cu glasuri de aur și inimi de dor,
Înalță o țară spre ceruri de zbor.

Lumina Țării de Sus

*Elev: Busuioc Ilinca-Elena,
Prof. Ignat Eugenia Corina,
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași*

În Țările de Sus, unde munții s-au ascuns,
După Dunărea măreață, se întind lacrimile cu dor.
Astfel doi maeștri virtuoși, cu sufletul creator,
Au lăsat în urma lor opere din popor.

Ștefan Luchian cu pensula sa
A lăsat lumii pe pânza sa
Flori de câmp pe sacru mormânt
Purtând amintirea dulcelui veșmânt.

Nicolae Iorga, cu mintea luminată
Și inima de dor curtată
A scris povestea sacră a poporului nostru
Ca voi să nu uitați eternitatea neamului vostru.

Și-au lăsat pe pământ o urmă de eră
Cu gânduri adânci și viață efemeră
Și astăzi, în inimă, noi nu uităm
Căci ceea ce-au scris noi în suflet păstrăm.

Raluca Iurașcu Eminovici

*Elev: Aicoboaie Ana Maria,
Prof. Condrea Adina-Silvia,
Liceul Tehnologic „Ștefan cel Mare și Sfânt” Vorona, Botoșani*

În sânul tău, Raluca, s-a născut,
Un vis de aur, un geniu tăcut.
În ochii tăi, lumina se juca,
Și cu blândețe, destinul se-nfășura.

Cu vorbe dulci, ca o mângâiere,
Ai fost farul în nopțile de cere.
Cu brațele tale, l-ai îmbrățișat,
Pe Mihai, fiul tău, poet îndrăzneț.

Pe cărările vieții, cu pași de dor,
I-ai dăruit aripi, i-ai dat fior.
Elena, mama lui, o stea strălucind,
În inima marelui poet, iubind.

În fiecare vers, în fiecare rând,
Se simte ecoul iubirii, profund.
Tu ești rădăcina, tu ești izvor,
Raluca Iurașcu, eternul fior.

George Enescu

*Elev: Moldovan Alexandra,
Prof. Pop Maria Emanuela,
Liceul Tehnologic Automecanică Mediaș, Sibiu*

Moldovă, oameni însemnați ne-ai dat,
Din simpli și educați părinți.
George Enescu s-a remarcat
Între compozitorii emeriți.

Totul în viață ți s-a schimbat
Când la trei ani taraful ai ascultat.
La patru ani vioara ai învățat.
Și muzica pe loc te-a transformat.

Pianul și compoziția ai studiat
Ținând concerte-n lumea întreagă.
La Viena și Paris te-ai transformat
Neuitând de România dragă.

Festivalul Internațional numele ți-a luat
Cu Rapsodii Române prin alte țări
Sonatele în Do major ne-au încântat
Și simfoniile în suflet ne dau fiori.

Nici războiul nu te-a oprit
Cu vioara prin ale ei note
Concerte pentru cei răniți ai dăruit
Cântând la cele mai înalte cote.

Spiru Haret

*Elev: Armenci Sonia,
Prof. Moga Adina,
Liceul Tehnologic Automecanică Mediaș, Sibiu*

Te-ai școlit la noi în țară
Dorohoi, Iași, București
Dar ai continuat și-afară
La Sorbona strălucești.

Matematician, un geniu rar
Hotărât, cu suflet mare
În școală un bun cărturar
În învățământ ai adus schimbare.

Învățămantu-ai reformat
În istorie dăinuiești în veac
Că multe școli tu ai format
Și-n chipuri sfinte te îmbrac.

Prin tine cartea s-a deschis
Și satul mic s-a luminat
Ai fost un nume-n lume scris
Un gând etern, predestinat.

Ștefan Luchian – Poetul Culoarii

*Elev: Aldea Ovidiu,
Prof. Szoke Daniela,
Liceul Tehnologic Automecanică Mediaș, Sibiu*

Cu pensula-n mână, visând neîncetat,
A prins pe pânză un colț de lumină,
Flori delicate, pe veci ne-a lăsat,
Sufletul artei purtându-l în tihnă.

Maci arzători și albastre cicoare,
În tablourile sale prind glas,
Cu suflet și dor, dintr-o rază de soare,
A scris frumusețea pe-un tainic atlas.

Prin mâini tremurânde, dar pline de har,
A dus mai departe iubirea de frumos,
Nici suferința, nici vremea-n zadar
N-au stins al său dar prețios.

Bătrânele case, un colț de natură,
Copii și femei, într-un dans nesfârșit,
Toate prind viață sub linia pură,
În culori ce născând n-au murit.

Deși boala grea l-a făcut să ofteze,
El n-a încetat să picteze visând,
Căci arta-i rămâne pe veci să vegheze
Un suflet de foc, peste timpuri arzând.

Și azi, în muzeu, un mac ne zâmbește,
Un alb de cicoare ne cheamă încet,
Ștefan Luchian, prin artă trăiește,
Maestrul culorii, veșnic poet.

Nicolae Iorga – Lumina Neamului

*Elev: Zlătar Silviana,
Prof. Dan Teodora Maria,
Liceul Tehnologic Automecanică Mediaș, Sibiu*

Pe-al înțelepciunii drum sfințit,
Un gânditor s-a ridicat,
Prin slove-n veac ne-a dăruit
Un neam întreg luminat.

Istoria, cu glas profund,
Sub pana sa a prins contur,
Așternută-n carte și-n gând,
Ca un izvor nesecat, pur.

Cu suflet drept și curajos,
A apărat al țării grai,
Prin fapte și prin scris frumos,
Păstrând al neamului alai.

Academician, dascăl iubit,
A dăruit fără-nțetare,
Cuvântul lui a dăinuit,
Ca o lumină călătoare.

A scris trecutul rând cu rând,
Cu dor de țară și dreptate,
Lăsând în urmă, ca un gând,
Comori de carte-nmiresmate.

Nicolae Iorga-i nemurit,
Prin slova sa și-nțelepciune,
În inimile ce-au citit,
Îi va rămâne-al vieții nume

Nicolae Iorga – apărătorul credinței neamului românesc

*Elev: Stoica Iuliana Emanuela,
Prof. Dulma Daniela-Iuliana,
Liceul Tehnologic Măcin, Tulcea*

Nicolae Iorga, o figură de seamă în istoria României, a fost nu doar un istoric, politician și academician, ci și un susținător pasionat al credinței și identității naționale a poporului român. Contribuțiile sale la păstrarea și promovarea culturii și tradițiilor românești au avut un impact durabil asupra peisajului cultural al țării.

În acest eseu, ne propunem să explorăm rolul lui Nicolae Iorga ca „apărător al credinței neamului românesc”, analizând eforturile sale de a proteja patrimoniul spiritual al națiunii române. Vom examina contextul istoric în care Iorga a trăit și a activat, luând în considerare provocările întâmpinate și strategiile utilizate pentru a apăra și promova identitatea culturală și religioasă românească. De asemenea, vom discuta relevanța contemporană a moștenirii lui Iorga, evaluând impactul acesteia asupra societății și culturii române de astăzi.

Nicolae Iorga s-a născut pe 17 ianuarie 1871, în Botoșani, România. A fost un istoric prolific, critic literar, dramaturg și politician, având un impact semnificativ asupra peisajului cultural și intelectual al României la începutul secolului XX. Iorga a fost un susținător fervent al păstrării limbii, literaturii și tradițiilor românești, dedicându-și o mare parte din activitate celebrării și promovării bogatului patrimoniu cultural al poporului român.

Interesul său pentru istorie și literatură a început de la o vârstă fragedă, iar el a urmat o carieră academică, obținând un doctorat în istorie la Universitatea din Paris. După întoarcerea în România, a avut o carieră academică de succes, publicând numeroase lucrări despre istoria, literatura și folclorul românesc. De asemenea, a intrat în politică, devenind membru al Parlamentului și ocupând diverse funcții guvernamentale.

Unul dintre aspectele esențiale ale programului său intelectual și politic a fost angajamentul de a apăra și promova credința și identitatea culturală a românilor. Iorga considera că patrimoniul spiritual al națiunii române este un pilon fundamental al identității sale naționale și că trebuie să depunem eforturi pentru a-l păstra și proteja de amenințările și influențele externe.

Rolul lui Iorga ca „apărător al credinței neamului românesc” se bazează pe convingerea sa profundă în importanța Bisericii Ortodoxe Române, văzută ca o instituție culturală și spirituală ce a unit poporul român. El considera Biserica Ortodoxă un protector al credinței, limbii și tradițiilor românești, având un rol crucial în formarea și menținerea identității naționale.

Apărarea Bisericii Ortodoxe Române de către Iorga nu s-a limitat doar la cercetarea academică, ci a inclus și implicarea sa în politică. A pledat pentru autonomia și independența bisericii față de influențele externe, în special cele din partea statului, și a muncit pentru a se asigura că aceasta rămâne un simbol al culturii și spiritualității românești.

Unul dintre modurile prin care Iorga a susținut Biserica Ortodoxă Română a fost prin încurajarea studiului istoriei, literaturii și folclorului românesc, pe care le considera esențiale pentru identitatea națională. A încercat să educe poporul român despre moștenirea sa culturală, însuflându-le un sentiment de mândrie și respect pentru tradițiile lor.

Eforturile lui Iorga de a apăra credința românilor s-au manifestat și prin sprijinul său pentru conservarea monumentelor și tradițiilor religioase. A lucrat pentru protejarea și restaurarea bisericilor istorice, mănăstirilor și siturilor culturale amenințate de neglijență, degradare sau distrugere. Aceste locuri erau pentru el simboluri ale credinței durabile a poporului român, iar el a dorit să se asigure că vor fi păstrate pentru generațiile viitoare.

Moștenirea lui Nicolae Iorga ca „apărător al credinței neamului românesc” continuă să aibă ecou în societatea și cultura românească de astăzi. Eforturile sale de a susține Biserica Ortodoxă Română și de a promova cultura și tradițiile românești au lăsat o amprentă durabilă asupra vieții culturale și intelectuale a țării.

În contextul actual, marcat de schimbări rapide, în care globalizarea și modernizarea pun la încercare valorile și practicile tradiționale, apărarea credinței poporului român de către Iorga capătă o nouă semnificație. Sublinierea importanței moștenirii culturale, a limbii și a spiritualității reamintește de valoarea păstrării și celebrării rădăcinilor noastre în fața influențelor externe.

De asemenea, accentul pe care Iorga l-a pus pe educație și conștientizarea istoriei și culturii românești rămâne relevant pentru promovarea unui sentiment de identitate și mândrie națională în rândul românilor. Prin înțelegerea și aprecierea patrimoniului cultural, oamenii pot să se conecteze mai profund cu trecutul lor și să își contureze viitorul într-un mod semnificativ.

În concluzie, moștenirea lui Nicolae Iorga ca „apărătorul credinței neamului românesc” este o dovadă a dedicării sale pentru apărarea și promovarea patrimoniului spiritual al poporului român. Activitatea sa de istoric, politician și susținător al culturii românești a lăsat o amprentă de neșters asupra vieții culturale și intelectuale a țării, inspirând generații de români să-și îmbrățișeze și să-și celebreze moștenirea. Exemplul său ne amintește de importanța păstrării și prețuirii rădăcinilor noastre într-o lume din ce în ce mai interconectată și globalizată.

Bibliografie:

- Beuvelet, J., Nicolae Iorga – apărătorul credinței neamului românesc., Editura Academiei Române, București, 2018
- Criste, V., Nicolae Iorga: Biografie, Editura Corint, București, 2005
- Simionescu, P., Nicolae Iorga – figura istorică și morală a României., Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2010.

Suntem patrioți

*Elev: Ungurianu Oualkili Hadija,
Prof. Năpîrcă Felicia,
Liceul Teoretic „Dr. Mihai Ciucă” Săveni, Botoșani*

Suntem „patrioți”, dar ne urâm propria țară,
Căci mulți dintre noi suntem în stare să o vindem pentru o brățară.
Țara e minunată și o comoară în sine,
Păcat de oamenii ce pleacă în țările străine.

Nu e vina lor, ci a celor ce sunt sus,
Căci fură de la noi, crezându-se mai presus.
Unii spun că pleacă pentru că nu știu meserie,
Când clădiri întregi sunt făcute de o întreagă galerie.

Deși sunt încă un copil, ce țara mi-o iubesc,
Observ cum ne subestimăm arborele strămoșesc.
„Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte!”,
Ne iubim țara, dar tot noi suntem cei ce vor să o îngroape.

Mi-ați alungat părinții la mii de kilometri,
Iar voi vă țineți familiile la câțiva metri.
I-ați obligat, din nevoie, să tot fugă,
Și veniți să spuneți că nu sunt capabili de vreo slujbă.

Sunteți români, dar vă e rușine în alte țări,
Și vă e al dracului de greu să credeți în schimbări.
Vă doriți forța de muncă înapoi,
Dar fugăriți și generația în care suntem noi.

Fugim pentru viitorul nostru, dar acasă e acasă!
Cum de-au ajuns părinții să vină doar de sărbători la masă?
Vă place să vă trăiți fiecare zi în durere,
Iar apoi vă plângeți că nu mai aveți putere.

Vă pierdeți în minciuni, în fața reflectoarelor,
Și vă faceți de rușine în fața popoarelor.
Vin străini la noi și încep să ne iubească țara,
Și-apare un român și spune că asta e greșeala.

Dor de Eminescu

*Elev: Urzică Alexandru,
Prof. Năpîrcă Felicia,
Liceul Teoretic „Dr. Mihai Ciucă” Săveni, Botoșani*

Sub teiul bătrân și sfânt,
Ai pus dorul în cuvânt,
Și l-ai dus departe-n zare,
Spre o lume visătoare.

Codrii vechi te-au ascultat,
Glasul lor te-a inspirat,
Lacul lin și valul mic,
Ți-au șoptit un cântec unic.

Prin iubire și tristeți,
Ai scris pentru noi poeți,
Și din versuri, ca din stele,
Ai făcut lumini rebele.

Ești în gândul meu mereu,
Eminescu, suflet greu,
Te privesc și simt că pot
Să visez, chiar de e tot.

Eminescu – Luceafărul etern

*Elev: Năpîrcă Elena,
Prof. Năpîrcă Felicia,
Liceul Teoretic „Dr. Mihai Ciucă” Săveni, Botoșani*

În noaptea blândă-a poeziei,
Un luceafăr strălucea,
Din izvorul veșniciei
Dor și vers el revărsa.
Cu-al său suflet plin de jale,
De iubire și mister,
A cules din cer petale
Și-a făcut din ele cer.
Marea-i gândurilor ninse
S-a întins peste popor,
Și în inimile-aprinse
A lăsat al său fior.
Doină dulce, vis de seară,
Codru verde fremătând,
El ne-a scris o primăvară
Ce trăiește-n veac oricând.
Și de-ar trece timpul, vântul,
Glasul lui va răsună,
Căci în el s-a strâns pământul,
Țara, dorul, dragostea.
Mihai, stea nemuritoare,
Tu, al sufletului zeu,
Printre filele de soare,
Ești și vei rămâne-al meu.

Grigore Vieru - Poetul Duminicii Mari

Elev: Agafii Ecaterina,

Prof. Agafii Elena,

Liceul Teoretic Lipcani sucursala Hlina, or.Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova

Grigore Vieru este verbul de lumină pentru cititorii de toate vârstele, atât din Republica Moldova, cât și din România, este o personalitate marcantă din Țara de sus-vatră de spiritualitate și cultură românească. În plus, numeroase volume de poezii pentru cei mici și pentru maturi ale lui Vieru sunt editate în limba ucraineană, letonă, lituaniană, estonică, rusă. Grupaje și prezentări ale creației sale au văzut lumina tiparului în România, Bulgaria, Cehoslovacia, Polonia, Iugoslavia, Franța, SUA (1987).

Așadar, Grigore Vieru (n. 14 februarie 1935, în comuna Pererita, fostul județ Hotin (azi raionul Briceni), Regatul României – d. 18 ianuarie 2009, Chișinău, Republica Moldova, în urma unui accident de automobil) a fost un poet român din Republica Moldova. Pe lângă numeroasele premii care i s-au acordat, în 1993 a fost ales membru corespondent al Academiei Române.

Grigore Vieru s-a născut în familia lui Pavel și Eudochia Vieru, a absolvit școala de 7 clase din satul natal, în anul 1950, după care urmează școala medie din orașul Lipcani (localitatea în care trăiesc), pe care o termină în 1953.

Mă mândresc cu faptul că Grigore Vieru a făcut studiile la școala noastră din Lipcani și ne-a dedicat poezia „Acasă”:

„Toamnă târzie/La noi la Lipcani,/Rece ca sfecla de zahăr./Mă trezesc dimineața/Cu toate lăicerele casei pe mine,/Ostenit de greul lor colorat./„Mă temeam să nu-ți fie frig”,/Zice mama.”.

Despre Grigore Vieru, despre poezia viereană, s-a scris mult și, indispensabil, se va mai scrie. De la simple cronici, tablete, eseuri, până la solide monografii. De la prima micromonografie „Mirajul copilăriei” (1968), semnată de Mihai Cimpoi, până la cel mai recent demers monografic „Duminica Mare a lui Grigore Vieru” (2004), realizat de Theodor Codreanu, s-a construit, treptat, o impunătoare bibliotecă de referință.

Într-un univers aparent limitat (mama, iubita, copilăria, graiul), Grigore Vieru se mișcă dezinvolt, cu multă inspirație. Lansarea antologiei de poezie românească, alcătuită de Grigore Vieru „Cât de frumoasă ești” (2004), consacrată acestei sfinte trinități, care este mama, iubirea și limba română, va prilejui mai multe comentarii.

Astfel, antologia „Cât de frumoasă ești” se prezintă ca un imn neîntrerupt al generațiilor de poeți, până la Poetul Anonim, închinat limbii și ființei iubite, dar și ca un gest reparatoriu față de cei ce și-au sacrificat tinerețile pe altarul Limbii Române.

Îngânată la leagănul pruncului, șoptită la urechea iubitei, cântată inegalabil de regretații Ion și Doina Aldea-Teodorovici sau rostită patetic de la tribuna Marii Adunări Naționale, poezia lui Grigore Vieru izvorăște limpede, cu demnitate și convingere în necesitatea inerentă a dreptății sale. Această poezie, care a schimbat fața poeziei basarabene împotmolită în dogmă și inerții, nu se lasă totuși atât de ușor omologată și catalogată în canoanele interpretative. Ea poate fi comparată cu însăși albia Prutului între ale cărui maluri și în a cărui oglindă se mai zbate și astăzi cămășuica amară a copilăriei Poetului.

Grigore Vieru menționa: „Scriu nu pentru că sînt poet, ci pentru că am văzut în copilărie cum curgea Prutul. Cred că venea de undeva din Cer”.

Aforismele lui Grigore Vieru sunt, în marea lor majoritate, poeme într-un singur vers, scrise în cea mai bună tradiție simbolistă a vecinului său de peste Prut, de la Miorcani, – a subtilului poet Ion Pillat. Cred că poetul basarabean și-a zbuciumat viața, metaforic zis, între cele două maluri, pentru că „Știu: cândva, la miez de noapte/Ori la răsărit de soare”, alegoric fiind spus, este, în esență, reaprinderea Candeliei și regăsirea Luceafărului, a marelui Eminescu.

Din interviurile lui Grigore Vieru, aflăm că, fiind copil, rămânea singur în casă. Astfel a apărut poezia „Cântecul puișorului de melc” pentru cei mici: „S-a stins soarele cel bun,/Eu mă culc, povești îmi spun./Dar niciuna nu-i frumoasă/Greu e singurel în casă!”. Poetul menționa: „Ei bine, află că melcul din poezie sunt eu când eram mic. Rămâneam noaptea singur în casă. Nu mai închideam ochii. Vorbeam cu umbra uscată a zarzărului din fața geamului, singură și ea și ghemuită pe fața casei sub liniștea aurie a lunii. Cred că atunci am început să fac literatură – de frică și singurătate”.

Grigore Vieru pleda pentru pace, în acest sens, menționa: „Iară una din misiunile fundamentale este să întindă punți între oameni, între popoare, să-și desfășoare larg steagul luptei pentru cauza păcii: „Nu plumbul!/Porumbul/Cu săbii de aur./Nu norul! Ci dorul/Pe frunzele de laur./Nu ceața!/Ci fața Ta, lună, în ape./Nu spada! Ci draga./Aproape-aproape.”

În contextul acestor zile grele, când în țara vecină e război, poezia aceasta e o declarație, e un manifest în numele păcii. Poetul ne îndeamnă: „Păzit trebuiește totul ce-i viu: țărâna, pomul, pasărea, izvoarele. A păzi izvoarele.”

Consider că Vieru vorbește nu doar despre izvoarele propriu-zise, ci și de cele ale neamului: „Divinizez pământul care se „urcă până-n vârful frunzelor.”

Fiind întrebat: „— Ce vă place mai mult la omul nostru de azi?”, poetul a răspuns: „— Vrerea lui de pace, în primul rând.”

Cât de actual este acest mesaj.

Mi-a prezentat interes mărturisirea lui Grigore Vieru: „Omul dacă ar trăi nu 70, ci 700 de ani, s-ar urca la Dumnezeu în cap...”

Așadar, Grigore Vieru a dat naștere unei poezii care a făcut epocă în Basarabia. Odată cu trecerea timpului mitul Grigore Vieru s-a extins, aura poeziei sale a crescut, iar poetul a devenit simbolul renașterii naționale a românilor din stânga Prutului.

În concluzie, creație poetică a lui Grigore Vieru își păstrează – în tot ce ea are mai valoros, mai profund și mai palpitant – statutul de creație autentică emblematică pentru literatura basarabeană din cea de a doua jumătate a secolului XX, formula sa proprie, inconfundabilă.

Formula poetică a lui Grigore Vieru s-a aflat, încă de la început, într-o consonanță sincronică cu modelele poetice ale generației sale din partea dreaptă a Prutului, care este cea a lui Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Adrian Păunescu, Ana Blandiana, Ioan Alexandru...

Poezia lui Grigore Vieru va rămâne mereu actuală, deoarece reflectă mesajele lumii contemporane pe care ea le conține, o lume aflată în continuă disoluție, deformată de o îndelungată criză a moralității, respirând prin sinceritatea și autenticitatea spunerii.

Astfel, Grigore Vieru va rămâne pentru cititorii din toate timpurile o "Duminică Mare" a literaturii române.

Bibliografie:

- Grigore Vieru „Cel care sînt“, Chișinău, ed. „Literatura artistică“, 1987.
- Grigore Vieru „Cine crede“, Chișinău, ed. „Literatura artistică“, 1989.
- Grigore Vieru „Cântec de iubire“ Chișinău, ed. Prut Internațional, 2020, 2022.

O țară minunată

Elev: Agafii Ecaterina,

Prof. Agafii Elena,

Liceul Teoretic Lipcani sucursala Hlina, or.Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova

Am dat de-o țară minunată,
În care ziua se făcea,
Cu o condiție, doar dacă
Câțiva bărbați cu zor munceau.

Unul cu părul negru-n vânt,
Pe-o scară toată din aripi,
Ne lustruia pe cer o stea
Ca nu cumva, ca nu cumva...

Altul prin vie tot umbla,
La struguri din abecedar citea
Și boabele râdeau la soare,
Le era drag Vieru-l tare.

Iar din dumbrava alăturată
Se-auzea cântec de vioară,
Peisajul sacru acordând,
Crearea Domnului slăvind.

Și-un pictor florile suave,
Pe-o pânză albă le-ntindea,
Vorbind cu ele de-ale sale,
El tot misterul le sporea.

Colo-ntr-un deal din Sihăstrie,
La ei un stareț cobora
Zicându-le: „Mânca-v-ar raiul!
Frumos e-n Țara noastră, da!”

Țara de Sus - Cântecul Eternității

*Elev: Panțerni Vlad,
Prof. Sîrbu Liliana,*

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova

Sub cerul senin, unde graiul se-nfrânge,
Se naște o țară ce-n veci nu se stinge.
Cuvântul e pur, ca o rază divină,
Tăcerea-i altături ce-n duh ne închină.

Aici răsărise izvorul de stele,
Din inimi curate, din vechi temelii,
Cuvântul se-nalță, din lut și din mare,
Noi cu toți ai Domnului copii.

În Țara de Sus, veșnicia s-apeacă,
Sub ramuri de dor, ce în suflet se-mbracă,
Eminescu visând prin păduri de cuvinte,
Iar Enescu în zvonuri, strunele-și alintă.

O, Țară de Sus, unde slova e artă,
Și taina se-ascunde în freamăt de soartă,
În tine găsim rădăcina cea vie,
Și-n tăcere, un cântec ce-n suflet învie.

Pe dealuri de aur, Luchian întinde paleta,
Pictând amintiri dintr-o lume discretă.
Iorga, cu pana, ridicând mari cetăți,
Pe ziduri de timp, cu vorbe bizantinist.

Cum spune Scriptura, tăcerea-i sfințită,
Dar vorba curată în cer se avântă.
Pe culmi de lumină și-n umbrele mute,
Țara de Sus țese visuri pierdute.

Sub ceruri de smirnă și aur topit,
Țara de Sus din dor s-a ivit.
Pe dealuri, lumina veghează-n tăcere,
Iar umbrele timpului urcă-n mistere.

Din codrii adânci și din stânci răzvrătite,
Se-nalță icoane în doruri sfințite.
Pământul te cheamă, cu glasul lui vechi,
Aici, din tăcere, răsar noi perechi.

Un râu strălucește, ca firul de-argint,
Șoptind amintiri dintr-un vis necuprins.
Iar vântul, din munte, cu foșnet ușor,
Leagănă clipe de cântec și dor.

Pe dealuri uitate, lumina tresaltă,
Un foc nevăzut în tăceri se înalță.
Sub cerul albastru, pământul răspunde,
E dorul străbun ce prin vremuri pătrunde.

Din freamătul frunzei se naște o rugă,
E viața cea veche, ce încă se-njugă.
În vatra de piatră, lumina s-a strâns,
Țara de Sus, un altar neatins.

Cum spune Scriptura, tăcerea-i divină,
Ea poartă un cânt de iubire deplină.
Din liniștea sfântă, izvoare apar,
E glasul adânc al unui hotar.

Aici, unde norii sărută pământul,
Și stelele cântă tăcut legământul,
Se naște o lume din visul curat,
Pe aripi de dor neîncetat.

Țara de Sus, unde-i cântec și rugă,
Și piatra cea rece căldura îndrugă,
Povestea tăcută în ramuri se scrie,
Și-n inima celor ce vin din vecie.

Pe dealuri de aur și-n nopți fără glas,
Lumina coboară pe-al vremii popas.
Iar umbrele vremii se-apeacă și plâng,
Din Țara de Sus, doruri vechi se răsfrâng.

O, țară uitată, dar veșnic păstrată,
Din tine răsare lumina curată.
Tăcerea se face cuvânt de prisos,
Și focul din tine, etern și frumos.

Eminescu și universalitatea creației sale

*Elev: Guțan Iulia,
Prof. Sîrbu Liliana,*

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova

În Număi poetul,
Ca păsări ce zboară
Deasupra valurilor,
Trece peste nemărginirea timpului :
În ramurile gândului,
În sfintele lunci,
Unde păsări ca el
Se întrec în cântări.
(Mihai Eminescu)

Mihai Eminovici s-a născut în familia lui Gheorghe și Raluca Eminovici, ca fiind al șaptelea copil din cei unsprezece ai familiei. Copilaria și-a petrecut-o la Ipotești în plină libertate, hoinărind prin împrejurimile pitorești ale satului, având ca prieten pe fratele mai mic Ilie, pe care îl amintește în unele din poemele sale. Nu se cunoaște unde își face primele două clase primare, iar începând cu clasa a treia studiază la Cernăuți la Școala Primară Ortodoxă Orientală, având succese impunătoare la învățătură. Mai târziu, urmează cursurile primului liceu german din Cernăuți, unde nu este calificat la limba latină și matematică, dar unde se cunoaște cu Aron Pumnul, profesorul care își lasă amprenta în formarea lui Mihai și căruia îi va dedica câteva din creațiile sale. Pumnul a întemeiat o bibliotecă, prin donații și achiziționare de carte românească, unde accesul îl are și elevul său – Mihai Eminovici. El citea foarte mult în timpul său liber, iar „cartea lui de căpătâi” au devenit cele patru volume din „Lepturariul românesc” scrise de Aron Pumnul, această pasiune pentru lectură și dragostea față de slova românească îl va transforma de-a lungul vieții în cel mai mare poet romantic al neamului românesc. Apoi, este student la Viena unde studiază la Facultatea de Filozofie și Drept. Aici se împrietenește cu Ioan Slavici și Veronica Micle, iubirea căreia o va purta până la moarte. În această perioadă, începe colaborarea cu revista „Convorbiri literare” și debutează ca publicist în ziarul românesc „Albina”.

În operele sale, Eminescu cuprinde mai multe teme asupra cărora reflectă profund: natura, dragostea, patria, istoria etc.

Una din temele romantice de bază din operele eminesciene este dragostea. Acest profund sentiment, trăit și simțit de însuși poetul cu fiecare particulă a corpului. Uneori dragostea era reciprocă, înălțătoare, pasională, plină de dor și melancolică, alteori sentimentul era marcat de neîmplinire, în care dragostea este prezentată prin prisma suferinței și a neputinței de a fi împreună cu persoana iubită. Drept exemplu poate servi poezia "Pe lângă plopul fără soț", care transmite ideea unei iubiri neîmpărtășite sau pierdute. Dragostea e plasată în contextul trecerii timpului, cu un accent pe amintiri și nostalgie. Imaginile melancolice, precum plopul „fără soț” și "o șoaptă de răspuns", reflectă efemeritatea sentimentelor. Eul liric pare să-și fi creat o imagine idealizată a iubitei, însă această imagine nu se aliniază cu realitatea. Visul iubirii perfecte este trădat de nepăsarea celui alt: "Mă cunoșteau vecinii toți -/Tu nu m-ai cunoscut..."; "O lume toată-nțelegea - /Tu nu m-ai înțeles..."; "Dându-mi din ochiul tău senin/O rază dinadins..". Eminescu utilizează aici simbolul solitudinii - plopul „fără soț” devin un simbol al singurătății și al neîmplinirii în iubire. În acest peisaj pustiu, se resimte un ecou al sufletului gol al eului liric.

Același sentiment de dragoste romantică, melancolică, plină de dor nemărginit este descris și în poezia "De ce nu-mi vii". Aceasta este o elegie a iubirii pierdute, exprimând intensitatea sentimentelor celui care iubește și dorința de a reîntâlni persoana dragă. Dorul devine tema centrală a poeziei, sugerând că iubirea este inseparabilă de suferință și nostalgie. Eul liric își exprimă tristețea prin imagini vizuale și sonore, evocând peisaje autumnale și stări sufletești apăsătoare: „Vezi, rândunelele se duc,

Se scutur frunzele de nuc,
S-așază bruma peste vii
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?"

Eul liric își amintește cu dor și bucurie despre clipele petrecute împreună în sânul naturii, când iubita îi era alături și momentele erau pline de fericire și împlinire: "Ți-aduci aminte cum pe-atunci/ Când ne plimbam prin văi și lunci,/ te ridicam de subsuori/ de-atâtea ori, de atâtea ori..."

Femeia iubită este descrisă ca o ființă ideală, sursa liniștii și a frumuseții spirituale. Ea devine simbolul speranței și al împlinirii sufletești. Prin prezența ei, întreg universul capătă sens și frumusețe: "Căci tu înseninezi mereu/Viața sufletului meu,/ Mai mândră decât orice stea, / Iubita mea, iubita mea!" Tonul elegiac al poeziei subliniază suferința cauzată de imposibilitatea de a reîntâlni femeia iubită. Atmosfera melancolică este accentuată de imagini ale naturii care sugerează trecerea timpului și singurătatea: "Târzie toamnă e acum, /Se scutur frunzele pe drum,/Și lanurile sunt pustii.../De ce nu-mi vii? De ce nu-mi vii?" În „De ce nu-mi vii,” dragostea este o emoție complexă, care combină dorința, suferința și nostalgia. Poezia redă un ideal de iubire pură și profundă, dar marcată de distanță și imposibilitatea iubitorilor de a fi împreună, făcându-l pe cititor să resimtă intensitatea sentimentelor eului liric.

Tema natura este una din preferatele teme ale lui Eminescu, reflectând universul feeric al copilăriei, când unicul refugiu și spațiu pentru năzbâtii erau pădurile fermecate, lacurile nostalgice și câmpiile înflorite din preajma Ipoteștilor. Însă natura nu este doar un decor, ci un element viu, plin de semnificații profunde, care reflectă stările sufletești ale personajelor, gândurile poetului sau chiar teme filosofice complexe. În funcție de context, natura poate fi un spațiu idilic, un tărâm al visării sau un simbol al efemerității și al eternității.

Poezia "Fiind băiet păduri cutreieram" este o capodoperă a liricii romantice, în care poetul îmbină cu măiestrie motivele naturii, copilăriei și visului, creând o atmosferă de basm și melancolie. Versurile surprind un moment de comuniune profundă cu natura, transfigurată prin visare și imaginație, evocând frumusețea pură și idealizată a copilăriei și a iubirii.

Chiar din primele versuri autorul descrie relația sa intimă cu natura: "Fiind băiet păduri cutreieram/Și mă culcam ades lângă izvor,/Iar brațul drept sub cap eu mi-l puneam,/ S-aud cum apa sună-ncetișor..." Eul liric re trăiește momentele copilăriei, când natura era un refugiu și un spațiu al armoniei totale. Elementele naturale, precum izvorul, ramurile, luna și câmpiile învăluite în ceață, sunt descrise cu o sensibilitate aparte, reflectând starea de liniște și contemplație a eului liric. În a doua parte a poeziei, natura este transfigurată în plan oniric. Din cadrul idilic al copilăriei, poetul trece în lumea visului, unde o crăiasă misterioasă și idealizată devine simbolul iubirii perfecte: "Alături teiul vechi mi se deschise:/Din el ieși o tânără crăiasă..." Acest motiv al iubirii ideale, frecvent întâlnit la Eminescu, sugerează dorința profundă a poetului de a regăsi frumusețea absolută și armonia sufletească. Frumusețea acestei crăiese depășește limitele realului: "Și ah, era atâta de frumoasă,/Cum numa-n vis o dată-n viața ta/Un înger blând cu fața radioasă,/Venind din cer se poate arăta..." Poetul o compară cu un înger blând și înțelege că astfel de femeie frumoasă doar o dată-n viață o poți întâlni.

„Fiind băiet păduri cutreieram” este o poezie a nostalgiei și a visării. Eul liric evocă momentele copilăriei, când natura era un spațiu al inocenței și al bucuriei pure. Prin transfigurarea naturii într-un tărâm de vis, poetul exprimă dorul de ideal, de iubire absolută și de armonie pierdută. Crăiasa simbolizează frumusețea supremă și inefabilă, accesibilă doar în vis, ceea ce sugerează imposibilitatea regăsirii acestei lumi ideale în realitatea cotidiană.

În poezia lui Eminescu codrul, muntele sau alte elemente naturale sunt simboluri ale permanenței în contrast cu efemeritatea vieții umane. Ele devin martori ai trecerii timpului și păstrătorii memoriei. Reprezentativă în acest sens poate fi poezia "Revedere", care ilustrează relația profundă dintre om și natură, trecerea inexorabilă a timpului și permanența lumii naturale. Poezia reprezintă un dialog între eul liric și codrul personificat, în care natura devine martorul și simbolul veșniciei, în contrast cu efemeritatea vieții omenești. Poetul exprimă dorul de natură, meditează asupra trecerii timpului și subliniază fragilitatea omului față de eternitatea naturii." Numai omu-i

schimbător,/Pe pământ rătăcitor,/Iar noi locului ne ținem,/Cum am fost așa rămânem:/Marea și cu râurile,/Lumea cu pustiurile,/Luna și cu soarele,/Codrul cu izvoarele”.

Eul liric se adresează codrului, exprimându-și bucuria revederii. Codrul este personificat, fiind un prieten vechi, martor al copilăriei și al vieții poetului:”- Codrule, codruțule,/Ce mai faci, drăguțule,/Că de când nu ne-am văzut/Multă vreme au trecut...” Codrul este simbolul permanenței, indiferent la trecerea timpului sau la schimbările din viața umană. În contrast, eul liric este conștient de trecerea sa prin lume.

Următoarea secvență lirică este o interogație retorică a eului liric, în care conceptul filozofic al timpului este sugerat deosebit de expresiv: „Vreme trece, vreme vine”, trecerea ireversibilă și implacabilă a timpului însemnând pentru natură o regenerare permanentă, o continuă întinerire: „Tu din tânăr precum ești /Tot mereu întinerești”. Poezia capătă aici sensuri filozofice profunde, iar codrul, ca simbol al naturii, devine un simbol al întregului Univers. Finalul poeziei ilustrează, prin câteva elemente-simbol cu rol de metaforă, alcătuirea Universului, ca ultim argument pentru faptul că timpul codrului este eternitatea, în care se înscriu: „Marea și cu râurile / Lumea cu pustiurile / Luna și cu soarele / Codrul cu izvoarele”.

„Revedere” este o meditație asupra timpului și vieții umane, subliniind contrastul dintre efemeritatea omului și eternitatea naturii. Prin personificarea codrului și dialogul dintre cele două entități, Eminescu exprimă nostalgia copilăriei și regretul față de trecerea ireversibilă a timpului.

Natura, indiferentă la zbuciumul uman, rămâne un simbol al continuității, oferind un refugiu spiritual și o conexiune profundă cu universul.

În concluzie, menționez că Mihai Eminescu este cel mai mare poet al literaturii române, o personalitate emblematică a romantismului, ale cărui opere au transformat profund literatura națională. Viața și creația sa reflectă complexitatea unui suflet sensibil, cu o gândire profundă și o viziune artistică nemaiîntâlnită. Eminescu a fost mai mult decât un poet – a fost jurnalist, prozator și gânditor. Preocupările sale s-au extins asupra filosofiei, istoriei, mitologiei și științelor, iar cunoștințele sale enciclopedice sunt evidente în scrierile sale.

Opera lui Eminescu transcende granițele timpului și spațiului. Prin profunzimea ideilor și expresivitatea limbajului, creația sa este recunoscută nu doar în literatura română, ci și în cea universală. Poezia sa explorează o gamă largă de teme: iubirea, natura, timpul, condiția umană, visul, moartea, eternitatea și relația dintre om și cosmos. Limbajul poetic al lui Eminescu este de o frumusețe și expresivitate aparte. Prin imagini artistice, ritm, muzicalitate și o simplitate aparentă, poetul atinge profunzimi de neegalat. Fiecare vers eminescian este lucrat cu măiestrie, dezvăluind o sensibilitate rar întâlnită. Deși integrat curentului romantic, Eminescu își păstrează o amprentă profund personală. Influențele din filosofia lui Schopenhauer, mitologia indiană și folclorul românesc se împletesc armonios într-o creație originală, marcată de gânduri metafizice și sensibilitate artistică. Eminescu este un simbol al identității naționale românești. Prin operele sale, a reușit să exprime spiritul și

sensibilitatea poporului român, devenind un reper cultural și spiritual pentru generațiile viitoare. În esență, creația sa este o celebrare a frumuseții și complexității existenței, oferind cititorilor o perspectivă profundă asupra vieții, iubirii și universului.

Bibliografie:

- Docendo Discimus, revista, T. Mistreanu "Opera lui M. Eminescu – izvor de cunoaștere a istoriei"
- Limba Română, revista, D. Balmuș "Relația tradiție – modernitate în opera lui Mihai Eminescu"
- <https://www.agerpres.ro/documentare/2019/06/13/mihai-eminescu-130-de-ani-de-la-moarte-scriitori-si-critici-literari-despre-poetul-national-al-romanilor--325456>
- <https://centruleminescubm.wordpress.com/2017/01/09/citate-si-aprecieri-critice-despre-mihai-eminescu-si-opera-lui/>
- <https://www.libertatea.ro/lifestyle/mihai-eminescu-biografie-3391645>
- <https://www.libertatea.ro/lifestyle/lucruri-nu-stiai-mihai-eminescu-3376724>
- <https://luceafarul.net/mihai-eminescu-si-aron-pumnul>
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Opera_poetic%C4%83_a_lui_Mihai_Eminescu

Mihai Eminescu - Lumina Poeziei în Vatra Spiritualității Românești.

Elev: Vacari Artiom,

Prof. Iațeniuc Angela,

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova

În Din neguri te arată,
Lumină dulce, clară,
O, Maică Preacurată
Și pururea Fecioară,
Marie!

Mihai Eminescu reprezintă o coloană de lumină în vastul univers al literaturii române. Opera sa, profund înrădăcinată în valorile spiritualității românești, transcende timpul, devenind un fundament pentru identitatea noastră culturală. Simpozionul „Țara de Sus – vatră de spiritualitate și cultură românească” ne oferă prilejul să reflectăm asupra contribuțiilor lui Eminescu la patrimoniul cultural al României, în contextul mai larg al Moldovei istorice, vatră de nestins a poeziei și gândirii românești. În această vastă moștenire culturală, Eminescu se distinge nu doar prin valoarea estetică a poeziei sale, ci și prin profunzimea gândirii și prin angajamentul său față de valorile naționale. De la evocarea naturii la meditațiile asupra timpului și condiției umane, de la dragostea idealizată la evocările istorice grandioase, creația sa reprezintă o sinteză a sufletului românesc. El este, fără îndoială, vocea unei epoci și oglinda unei identități colective care își găsește rădăcinile în spiritualitatea poporului nostru. Fiecare vers scris de Eminescu pare să aducă la lumină esența acestei spiritualități, oferind o punte între trecutul glorios și un viitor plin de speranță. Studiul operei eminesciene, și când spunem asta nu ne gândim numai la poezie, ci la întreaga producție literară pe care o găsim consemnată în manuscrisele sale, în articolele apărute în presa timpului, ne descoperă o personalitate cu o neostoită sete de cunoaștere, dornică de a-și însuși tot ceea ce oferea gândirea omenească în cele mai variate domenii de manifestare a spiritului. „Nu e ramură de știință, afirma Ioan Slavici despre Mihai Eminescu, pentru care el n-avea, cum zicea, o "particulară slăbiciune", și când se înfigea odată în vreo chestiune, citea un întreg șir de cărți privitoare la ea...”. Ar fi interesant un scurt voiaj prin gândirea lui, cu accent pus pe viziunea sa asupra creștinismului și pe perspectiva din care evalua omul.

Mihai Eminescu este: „Omul deplin al culturii Române... o conștiință de cultură deschisă către tot”, scria Constantin Noica. Născut în inima Moldovei, la Botoșani, Mihai este al șaptelea fiu, din cei 11 ai lui Gheorghe și Raluca Eminovici. Încă din copilărie a fost fascinat de farmecul pădurilor

și de susurul izvoarelor de pe moșia părintească din Ipotești, marcându-i întreaga existență creativă pentru tot restul vieții, din care a lăsat urmașilor, adevărate comori literare, a fost martor al unor vremuri de schimbare și efervescență națională. Contextul istoric al secolului al XIX-lea a fost marcat de eforturile de modernizare și consolidare a identității naționale, iar literatura a devenit o armă puternică în lupta pentru emancipare culturală. Eminescu, prin opera sa, a îles perfect aceste frământări și le-a transpus în creații care oglindesc valorile fundamentale ale neamului românesc. Opera lui Mihai Eminescu este străbătută de un profund spirit național. Poezii precum „Scrisoarea III” sau „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie” sunt expresii ale iubirii de patrie și ale dorinței de unitate. În viziunea sa, națiunea română este o entitate spirituală, legată indisolubil de valorile morale și tradițiile strămoșești. Eminescu nu doar că idealizează trecutul, ci și rețesește să proiecteze viitorul pe baza valorilor fundamentale ale neamului. Deși adânc întrupat în ethosul românesc, Eminescu are o valoare universală. Temele abordate – iubirea, natura, condiția umană, timpul și spațiul – sunt fundamentale și de o actualitate perpetuă. Poezii precum „Luceafărul” sau „Odă (în metru antic)” transcend granițele culturale, fiind apreciate de cititori din întreaga lume. „Luceafărul”, de exemplu, nu este doar o poveste de dragoste mitologică, ci o meditație profundă asupra destinului și aspirațiilor umane. Multă lume și-a creat impresia falsă că Mihai Eminescu ar fi un naționalist disperat, care detesta existența celorlalte popoare, dar ceea ce apără el în fapt sunt tradiția neamului, limba curată, românească și credința creștină: „naționalismul este un semn rău la un popor. Nimeni nu ține la existența sa decât acela ce are să o piardă în curând și aceasta se simte instinctiv. Nicăieri nu se manifestă voință de viață mai tare decât acolo unde viața este periclitată sau prin boală internă sau prin pericol extern” Cosmopolitismului, la modă spre sfârșitul secolului al XIX-lea, veacul constituirii națiunilor moderne, cosmopolitism pe care Mihai Eminescu îl învinuia că ar fi introdus în estul Europei „formele costisitoare de cultură ale Apusului”, îi opunea cultura națională în adevăratul înțeles al cuvântului. Într-un articol, publicat în ziarul „Timpul” la 22 ianuarie anul 1880, autorul mărturisea cu nedisimulată amărăciune: „În loc de-a merge la biserică, mergem la Caffé-chantant, unde ne-ntâlnim cu omenirea din toate unghiurile pământului, scursă la noi ca prin minune. Ba pentru că limba noastră cam veche, cu sintaxa ei frumoasă, dar grea, cu multele ei locuțiuni, îi cam jena pe prietenii noștri, am dat-o de o parte și am primit o ciripitură de limbă păsărească cu sintaxa cosmopolită pe care cineva, dacă știe nițică franțuzească, o învață într-o săptămână de zile. Bietul Varlaam, mitropolitul Moldovei și al Sucevei, care în înțelegere cu Domnii de atunci și c-un sinod general al bisericei noastre au întemeiat acea admirabilă unitate care-a făcut ca limba noastră să fie aceeași în palat, în colibă și-n toată româneimea, și-ar face cruce creștinul auzind o păsărească pe care poporul, vorbitorul de căpetenie și păstrul limbei, n-o mai înțelege”. Legătura dintre Biserica Ortodoxă și neamul românesc Mihai Eminescu o considera a fi fundamentală pentru dăinuirea în istorie a poporului din care și el făcea parte. Rolul pe care Biserica l-a avut în dezvoltarea culturii și identității naționale este incontestabil și aceasta pentru că „Biserica răsăriteană e de optsprezece sute

de ani păstrătoarea elementului latin de lângă Dunăre. Ea a stabilit și unificat limba noastră într-un mod atât de admirabil, încât suntem singurul popor fără dialecte propriu-zise; ea ne-a ferit de înghițirea prin poloni, unguri, tătari și turci, ea este încă astăzi singura armă de apărare și singurul sprijin al milioanele de români cari trăiesc dincolo de hotarele noastre. Cine-o combate pe ea și ritualele ei poate fi cosmopolit, socialist, nihilist, republican universal și orice i-o veni în minte, dar numai român nu e”. Educația poporului constituia în gândirea eminesciană un pilon de sprijin pentru societatea românească. Instrucția publică are în vedere și integritatea morală a cetățenilor pentru că „moralitatea e pentru suflete identică cu sănătatea pentru trup. Un popor imoral este fizic nesănătos sau degenerat”. Față de calamitățile fizice cu care se confruntă adeseori țara întreagă, dar care se răsfrâng mai cu seamă asupra celor săraci, pericolele pe care le reprezintă oamenii corupți, vicleni, superficiali sunt mult mai mari și descurajatoare pentru contribuabilul român: „Între caracter și inteligență n-ar trebui să existe alegere. Inteligențe se găsesc foarte adesea, caractere, foarte arare. Ceea ce trebuie încurajat într-o societate omenească sunt oamenii de caracter. Energia centrului lor de gravitate și dreapta ascensiune a liniei lor de mișcare trebuie descărcată de greutatea prea mari. Precum Arhimede cerea un punct fix, pentru a ridica cu pârgă lumea din țăfâni, astfel caracterele tari și determinate sunt (ilizibil) împrejurul căreia se-nvârt lucrurile lumii. Este drept că ele adeseori sunt rezultatul mișcării sociale”. Schimbând acum, registrul discuției noastre, mă întreb și vă întreb: Cum mai este receptat, tratat și abordat astăzi Mihai Eminescu? Așa cum spunea într-un interviu criticul literar Felix Nicolau, Mihai Eminescu este respectat și amintit doar de zilele nașterii și morții sale, dar mai rău decât atât este faptul că în ultimii ani s-a pus accentul pe omul Mihai Eminescu mai mult decât pe opera sa. Ce mai știe generația de azi despre cel numit șablonard „poetul nepereche al literaturii române” și „poetul național al românilor”? Opera lui Eminescu este o reflectare profundă a spiritualității românești. Poezia sa, plină de imagini și simboluri, reîntrezește miturile și credințele poporului român. Prin versurile sale, Eminescu ne conectează la esența noastră spirituală, la valorile morale și la identitatea noastră națională. În același timp, apropierea sa de ideile biblice, fie prin reflecția asupra iubirii necondiționate, fie prin introspecția asupra suferinței, conferă poeziei sale o dimensiune universală. „Căutați și veți găsi” (Matei 7:7) este o chemare la introspecție, la descoperirea sensului mai profund al existenței, idee care reverberează puternic în poeziile sale filozofice. Luceafărul, de pildă, poate fi privit ca o alegorie a căutării divine și a sacrificiului suprem, amintind de jertfa mântuitoare din Noul Testament.

În concluzie, Mihai Eminescu rămâne o lumină călăuzitoare în vatra spiritualității românești. Opera sa este o invitație la introspecție, o punte către trecut și un far către viitor. Prin versurile sale, descoperim frumusețea limbii române, adâncimea gândirii noastre și puterea spiritului nostru național. În contextul simpozionului „Țara de Sus – vatră de spiritualitate și cultură românească”, Eminescu este mai actual ca niciodată, un simbol al continuității și al permanenței valorilor noastre spirituale.

Bibliografie:

- Noul Testament (Matei 7:7)
- Mihai Eminescu „Poezii” volumul I
- Fragmentarium, p. 129
- M. Eminescu, Opere, vol. X, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1989, p. 187
- „Mihai Eminescu în viziunea Bisericii” Revista ART-EMIS
- „Mihai Eminescu - Simbolul Culturii Naționale” CrestinOrtodox.ro
- „Eminescu între religie și credință” revista Luceafărul

Mihai Eminescu – o sursă de inspirație pentru noi începuturi

Elev: Tigu Anastasia,

Prof. Seiciuc Gutiera,

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova

Mihai Eminescu, supranumit „Luceafărul poeziei noastre”, rămâne o figură emblematică a literaturii și culturii românești, fiind un simbol al profunzimii și al sensibilității artistice. Opera sa ne îndeamnă să visăm, să reflectăm și, mai ales, să găsim curajul pentru a începe mereu ceva nou.

Poezia lui Eminescu este o punte dintre trecut și viitor. Prin versurile sale, poetul explorează teme universale, precum timpul, destinul și idealul. Aceste reflecții ne determină să ne întrebăm care este locul nostru în lume și cum putem să evoluăm. Fiecare poezie devine un îndemn de a privi dincolo de limitele cotidiene și de a porni într-o căutare interioară. De asemenea, Eminescu ne inspiră prin perseverența sa.

Deși viața i-a fost marcată de dificultăți și de neînțelegeri, poetul nu a încetat niciodată să scrie, să creeze și să viseze. Această pasiune pentru artă și cunoaștere este un exemplu pentru noi, generația secolului al XXI-lea, care ne demonstrează că orice obstacol poate fi depășit chiar dacă avem un ideal cât de mic, dar puternic.

Lumea lui Eminescu, plină de farmec, iubire și melancolie, este o invitație la reîntoarcerea către esență. Într-o epocă modernă, dominată de agitație, poetul ne arată cât de important este să ne regăsim rădăcinile și să ne regândim direcția. Fiecare lectură din opera poetului poate fi și un moment de reflecție, o oportunitate de a ne reînnoi viziunea asupra vieții.

Astfel, Mihai Eminescu rămâne mai mult decât un poet, el este o sursă de inspirație inepuizabilă, care ne provoacă să căutăm noi începuturi, fie ele în cunoaștere, creație sau iubire. Versurile sale vor rămâne un far pentru generațiile următoare, încurajându-ne să visăm și să pornim pe drumul necunoscut al transformării.

Pe ambele maluri ale Prutului

*Elev: Tigu Anastasia,
Prof. Seiciuc Gutiera,*

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova

Pe ambele maluri ale Prutului,
Curge un dor de lumină ce-n vers se alină
El e Luceafărul nostru divin,
Comoară de gând și al nostru destin.

Din slovele tale izvorâsc comori
Ca roua pe ramuri în zori de fiori.
Cu drag te cinstim, poet nepereche,
Tu ești al iubirii veșnică lege.

Și-n codrii bătrâni, și-n văile line,
E glasul tău râu ce-n suflet rămâne,
La Nistru, la Prut, oriunde-am trăi,
Cu tine în inimi vom dăinui.

Eterna-ți lumină nu poate apune
În noi ești prezent oriunde ai fi
Unire de neam ești, al patriei glas,
Icoană de-altar a unui popas.

Dorul lui Eminescu

Elev: Coșman Doina,

Prof. Seiciuc Gutiera,

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova

Eminescu-i numai dor,
Eminescu e-un izvor.
Dor de țară, dor de plai,
Dor de munte, dor de grai!
Dor de codrii tremurând,
De izvoarele șoptind,
Dor de lacul cel albastru,
Dor de cerul plin de astru.
Dor de plopii fără soț,
De luceafărul din colț.
Dor de dragoste și-amor
Și de Veronica dor!
Dor de seara de pe deal,
Dor de dulce și amar,
Dor de-o dulce Românie
Și de glorii, de frăție.
Dor de mamă, dor de vară
Și de-o dulce primăvară!
Dor de-o mândră floricică,
Gingașă și tinerică.
Nu i-a fost nicicând ușor,
De singurătate dor.
Nici de multe suferinți,
Nici de multe umilinți.
Niciodată fericit,
Dar de dor nemărginit
E poetul meu iubit.
Eminescu de-atât dor
A rămas nemuritor.

Luceafărul nepieritor

*Elev: Anton Miruna,
Prof. Turliuc Mariana,
Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava*

Pe boltă-naltă , printre stele,
Un luceafăr strălucea,
Și-n versuri dulci, nemuritoare,
Sufletul mi-l mângâia .

Din codrii veșnic, verzi și tainici,
Din ape limpezi, liniștiri,
El a țesut, cu doruri sfinte,
Povești de vis și amintiri.

Iubirea lui-un cântec tainic,
Un murmur blând de dor adânc,
În versu-i curge veșnicia,
Ca râul clar ce trece-n vânt.

Și azi,când vântul lin adie,
Parcă-l auzim șoptind ușor,
Eminescu nu se stinge,
Ci trăiește-n al nost dor.

El ne-a lăsat ca moștenire,
Cuvinte vii, ce nu apun,
Un dor născut din nemurire,
Din vis, din suflet, din străbun.

Prin timp, prin vânt, prin veacuri grele,
Poezia lui străbate lin,
Și-n nopțile cu dor de stele,
Îl găsim ca un alin.

În glasul frunzelor ce cântă,
În susur blând de râu curat,
În gândul ce mereu frământă,
Eminescu-i neuitat.

Bunătate și recunoștință

*Elev: Ohrenciuc Irina,
Prof. Turliuc Mariana,
Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava*

În lumea asta de încercări,
Când vantu-i rece, iară gându-i greu,
Un zâmbet și o vorbă bună
Sunt raze ce răsar mereu.

Bunătatea n-are margini,
E o floare în vânt, un strop de cer,
Crește-n inimi, dăruiește,
Lumină în orice colț stingher.

Iar recunoștința, dulce șoaptă,
Se ascunde în lucruri mărunte, în timp,
În ochii celui ce ți-a spus vreodată
Mulțumesc în al său chip

Recunoștință și bunătate
Să avem cu toții în minte,
Nădejde în a sufletului șoapte
Și iubire pentru cele sfinte.

Eminescu - ecoul copilăriei mele

*Elev: Buga Anisia,
Prof. Chirilov Nicoleta,*

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova

Un, Luceafăr blând,
Strălucește la fereastra mea.
Cuvintele răsună în armonie,
Peste a nopții ferie.
Deschid cartea, pentru a citi rugăciunea, dar aud glasul gîngăș și melodios al mamei:
„Somnoroase păsarele,
Pe la cuiburi se adună...”

Mă mir de unde au venit aceste păsarele?! Oare nu din poezia lui Mihai Eminescu? Ele au zburat peste câmpuri și lacuri, făcându-și cuiburile în copacii de tei sau de salcâm.

Apoi și-au cântat melodiile acompaniate de frunzele codrilor de argint, iar scena le-a fost lacul plin de nuferi galbeni și fermecați, unde stăpâna era o crăiasă din povești.

Stăpâna nopți-luna, dansează valsul cu stelele care strălucesc peste filele cărții mele, iar mama continuă să-mi citească din versurile poetului, care a rămas să fie „rege al poeziei noastre.”

Mă îmbrățișează somnul, dar doresc ca glasul pur al mamei să-mi citească mai departe, descoperind alaiul fermecat al naturii și basmele din lacrimă pe care ni le-a oferit poetul ca pe niște bijuterii ce sclipesc înconjurate de Luceafăr, iar eu le-aș spune:

„O rămâi, rămâi la mine
Te iubesc atât de mult...”

Poetul Mihai Eminescu este și va fi un simbol al universului literar, promotor al identității naționale, modelând dezvoltarea limbi române și a culturii românești. După cum afirmă Emil Cioran: „Eminescu a fost și rămâne cea mai copleșitoare mărturie despre forma inegalabilă pe care o poate atinge geniul creator, atur când se alimentează din adâncimile fertile și insondabile ale unui fond autentic.”

Trăim cu Eminescu în suflet.....

Elev: Calaraș Victoria,

Prof. Chirilov Nicoleta,

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova

Mă numesc Victoria. Am abia nouă ani, dar deja știu că cel mai mare poet național este Mihai

Prima cunoștință cu creația lui am făcut la grădiniță, pornind de la poezia „Somnoroase păsărele”. Anume această poezie mi-a trezit interesul față de creația literară a poetului. Acum știu că este și prozător. În creația lui au loc și basme. Basmele lui inspiră copiilor dragostea față de oameni.

Anii trec, dar Eminescu continuă să trăiască în sufletele noastre.

Un poet pentru o veșnicie

*Elev: Caraion Vladislav,
Prof. Chirilov Nicoleta,*

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova

„Cobori în jos luceafăr blând
Alunecând pe-o rază ”

Eminescu și peste veacuri asemeni luceafărului său blând a rămas nemuritor pe buzele celor tineri și adulți. Poeria lui Eminescu este atât de sinceră și dragă că te simți cu ea mereu acasă.

Tinerii îndrăgostiți își cântă iubirea prin cuvintele sale pline de duioșie, căldură și dor, iar adulții se regăsesc în atitudinea și opiniile sale vis-à-vis de domeniile vieții sociale, a societății, regimului politic și natură.

Eminescu s-a născut să lumineze sufletele oamenilor pentru o veșnicie. A avut o viață scurtă, dar a lăsat atâta înțelepciune prin operele sale pline de dragoste și sens.

„ A coborât cu al său senin
Și s-a născut din ape...”

Eminescu, în oglinda veacului

*Elev: Creșciuc Alisa,
Prof. Chirilov Nicoleta,*

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova

Mihai Eminescu, geniu nepereche al literaturii române, este cel care a dat naștere unei opere ce răsună în inima fiecărui român ca o melodie veșnică. Cu o sensibilitate profundă și o viziune unică asupra lumii, el a reușit să capteze esența timpului său și să o transpună în cuvinte nemuritoare. În lucrările sale, universul se împletește cu spiritul uman într-un dans al ideilor, al visurilor și al suferințelor, iar fiecare cuvânt este o fereastră către adâncurile cunoașterii. Cu o mare măiestrie în utilizarea expresiilor plastice și a figurilor de stil, Eminescu își lasă amprenta asupra limbii române într-un mod inconfundabil.

Poetul „național” este adesea considerat „Luceafărul” literaturii române, iar acest titlu nu este doar o metaforă, ci o adevărată consacrare a măreției sale. În poemul său „Luceafărul”, Eminescu îmbină viziunea mitologică cu una filozofică, folosind o paletă de expresii plastice pentru a crea imagini vizuale, care lasă cititorul cu o senzație de dorință și de inaccesibilitate. „Luceafărul” nu este doar un simbol al iubirii imposibile, ci și un simbol al idealului neîmplinit. În acest poem, stelele nu sunt doar corpuri cerești, ci sunt „sufletele nemărginirii”, o metaforă desăvârșită care sugerează transcendența și inaccesibilitatea perfecțiunii. Poetul ne face să simțim durerea unei iubiri imposibile prin împletirea imaginii „stelei ce plânge” cu „marea adâncă” sau „vântul ce șuieră”. Această simbolistică și aceste imagini sunt esențiale în înțelegerea sensibilității eminesciene.

Limbajul eminescian se remarcă printr-o îmbinare a expresiilor plastice și a figurilor de stil care fac ca fiecare vers să prindă viață. Metaforele, comparațiile și epitetelor sunt adesea folosite pentru a crea un tablou vibrant al lumii. De exemplu, în „Sara pe deal”, Eminescu descrie un peisaj rural cu o delicatețe impresionantă: „Sara pe deal / Cu ochi de cristal / Privind din afar’ / Marea de dor...”. Aici, imaginea „ochilor de cristal” evocă claritatea și puritatea unui moment fragil, în timp ce „marea de dor” este o metaforă ce sugerează imensitatea și adâncimea sentimentului trăit de narator. Prin asemenea imagini, poetul construiește o atmosferă melancolică, iar cititorul se simte prins în valurile acestui dor nespus.

Pe lângă figurile de stil, Eminescu folosește cu măiestrie și repetițiile, care nu sunt doar elemente de sunet, ci și un mijloc de a amplifica stările sufletești. În poezia „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie?”, refrenul repetitiv „Ce-ți doresc eu ție...” devine un fel de invocație, un fel de rugăciune

pentru țară, un apel la unitate și mândrie națională. Repetația face ca dorințele exprimate de poet să ajungă la inima cititorului, învăluindu-l într-un sentiment de solidaritate și de adorație față de patrie.

Dincolo de frumusețea formală a poeziei sale, Eminescu se distinge prin profunzimea tematicilor abordate. El nu scrie doar despre iubire și natură, ci despre conflictul dintre ideal și realitate, despre destinul omului și efemeritatea vieții. Aceste teme sunt exprimate cu ajutorul unui limbaj simbolic, plin de sensuri adânci, iar figurile de stil capătă o valoare filozofică. „Împărăția visului” din „Luceafărul” nu este doar o imagine poetică, ci o reflecție asupra fragilității condiției umane și a dorinței de transcendență. Este un spațiu unde oamenii încearcă să-și regăsească sensul existenței, dar, în același timp, un loc inaccesibil și utopic.

Prin genialitatea sa, Eminescu a demonstrat că poezia nu este doar un mijloc de a exprima emoții și idei, ci o formă de artă în care cuvintele se transformă în imagini vii, care rezonază în inimile cititorilor din toate timpurile. Astfel, opera sa continuă să trăiască și să inspire, călăuzind sufletele către luminile cunoașterii și ale înțelegerii.

Ecoul lui Eminescu

*Elev: Ivasiuc Daria,
Prof. Chirilov Nicoleta,*

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova

Pe limba timpului, cu pași mărunți,
Eminescu a mers, cu gândul frânt,
Și-n ochii lui, o lume întreagă,
Se naște, crește și se stinge în ploaie.

Cu fiecare vers, a dăruit dorințe,
A cântat iubirea, și al lumii suferințe.
Pe malul mării, stelele sunt martore,
La șoaptele ce poartă numele lui în gând.

Fără de sfârșit, ca marea-ntr-o furtună,
Luminile-i strălucesc în plină glorie,
Și fiecare cuvânt rămâne scris pe pietre,
Peste veacuri, povestea lui e o cale curată.

Eminescu e visul ce nu se pierde,
E arc peste timp, ce răsună și pierde.
O ființă ce-a îmbrățișat lumina,
Iar în noi, se naște și moare mereu.

E o reverberație în fiecare suflet,
O amintire vie de geniu, în vânt.
De la "Luceafărul" până la "Sara pe deal",
Răsună-n inimile noastre, ca un ideal.

Luceafărul poeziei românești

*Elev: Nigaciov Iana,
Prof. Chirilov Nicoleta,
Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, orașul Lipcani, raionul Briceni, Republica Moldova*

Mihai Eminescu este unul dintre cei mai mari poeți ai României.

S-a născut pe 15 ianuarie 1850 și a scris multe poezii frumoase. El a scris despre natură, dragoste și țara sa. Una dintre cele mai cunoscute poezii ale lui este „Luceafărul”. Aceasta povestește despre un luceafăr care se îndrăgostește de o fată de pe pământ. Dar fata nu-l poate iubi pentru că el este din cer, iar ea este om. Eminescu a scris și despre dor, tristețe și visuri. Poeziile lui sunt pline și gânduri adânci.

De aceea, el este numit, Luceafărul poeziei românești!"

Eminescu

*Elev: Sănica Bianca Daniela,
Prof. Voinea Oana Cristina,
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași*

Sub cerul înstelat, în noaptea grea,
Eminescu scria despre o lume întreagă,
Cu visul său curat, cu dor și jale
A dat lumii poezie, a dat iubire mare.

Luceafărul său strălucea-n adânc,
Un vis de nemurire, un dor fără sfârșit,
Cu aripi de argint, pe mări el zbura,
Și -al inimii ecou în versuri se împlinea.

Pe câmpuri de dor, prin păduri de vis,
A lăsat cuvinte ce încă ne-aprind.
Iar viața lui, poem nemuritor,
În sufletele noastre dăinuie cu dor.

Mihai Eminescu, far peste veac,
Poezia-i străbate timpul sărac.
Un geniu ce-n veci nu va fi uitat,
Cu inima-n vers ne-a rămas nemișcat.

Constantin Brâncuși

*Elev: Tofan Emanuela,
Prof. Voinea Oana Cristina,
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași*

Din piatră și lemn și-a făcut o poveste,
Cu mâini minunate a cioplit nesfârșit ,
A dat vieții formă, iubirii poveste,
Și-n forme sculptate un vis împlinit.

„Coloana se-nalță”, păstrând amintirea,
În pașii ce spre cer neclintiți s-au urcat,
Iar „Masa Tăcerii” își plânge durerea ,
În piatra luminii , de dor necurmat .

Sub „Poarta Sărutului” umbre se strâng,
Iubiri neșterse se-aprind într-un gând,
Iar „Pasărea Măiastră” își caută-n zbor
Lumina ce arde în cerul plin de dor .

Brâncuși, din piatră, a dat zbor visării
Lemnului tainic i-a scris un cuvânt,
În fiecare formă, ecoul chemării,
Și-n dalta lui nemurirea-n pământ.

A deschis căi noi, necunoscute înainte,
Cu mâinele sale, lumea a fost schimbată,
Fiecare lucrare un semn al veșniciei,
Lăsată în urmă ca o moștenire luminată.

Nu doar sculptor, ci și un visător al lumii,
Cu fiecare daltă a dus un vis mai sus,
Din piatră a făurit o poveste curată,
Șoptită de-un fior al soarelui în apus.

Natura – frumusețe divină

*Elev: Bianga Claudiu,
Prof. Cerna Delia,
Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara*

În zorii zilei, când soarele răsare,
Un tablou de doruri în ceruri se pare,
Culori ca o pânză, în raze ce cresc,
Și glasuri de vânturi pe pajiști își vestesc.

Pe ramuri se-așează un fulg de zăpadă,
Un colț din misterul unei lumi sacre,
În fiecare petală, în fiecare frunză,
Se naște o poveste pe care o simți tăcută.

Iar munții cei vechi, cu vârfuri înalte,
Privesc către ceruri cu ochi plini de jale,
Dar natura-i un cântec, o simfonie lină,
În fiecare fir de iarbă, o divinitate divină.

Izvorul ce curge și râul ce tace,
Ne poartă în tăcere pe drumuri de pace,
Și-n fiecare pasăre ce zboară ușor,
Răsună un imn către-al cerului dor.

În briza ce trece și-n pașii de dor,
Se află iubirea unui Creator,
În fiecare clipă, în fiecare zvon,
Frumusețea divină e tot ce-a rămas în tron.

De vorbă cu duhovnicul meu

*Elev: Cioara Albert Alexandru,
Prof. Cerna Delia,
Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara*

La umbra unui copac bătrân, în liniștea unei mănăstiri,
Mă așez să stau în fața duhovnicului, cu gânduri adânci și clipe de frământare.
Iar el, cu ochii blânzi și glasul plin de pace, îmi vorbește despre taina mântuirii,
Despre lumina ce nu se stinge niciodată, chiar și în nopțile de încercare.

„Fiule”, îmi spune, „nu te teme de umbrele ce ți se ivesc pe drum,
Căci fiecare suferință, fiecare lacrimă, sunt trepte ce duc spre cer.
Fii răbdător și smerit, căci în umilință găsești adevărata putere,
Și, chiar când nu înțelegi, Dumnezeu nu te părăsește niciodată.”

Lângă el, cuvintele sunt ca un balsam pentru sufletul obosit.
Nu-mi cere răspunsuri, doar îmi dă linii de lumină,
Iar în privirea sa înțeleg că întreaga mea povară poate fi ușurată,
Dacă învăț să mă abandonez voinței divine, cu credință și iubire.

„Nu te îngrijora de ce nu poți schimba, ci îngrijește-te de ce poți face acum,
Căci fiecare zi e un dar al lui Dumnezeu.
Lasă-ți inima deschisă și ascultă tăcerea, căci acolo va răsună glasul Lui,
În fiecare pas pe care-l faci, în fiecare rugăciune rostită cu smerenie.”

Și plec de la duhovnic, cu inima mai ușoară,
Cu o liniște ce vine din adâncul sufletului,
Pentru că știu că în fiecare cuvânt al său se află o cale spre lumină,
Și că Dumnezeu, în bunătatea Lui, mă însoțește mereu pe drumul mântuirii.

Natura – creație divină

Elev: Hajdu Istvan Gabriel,

Prof. Cerna Delia,

Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara

Într-o dimineață de iarnă târzie, când razele soarelui se strecurau timid printre crengile copacilor înghețați, natura se trezea la viață într-o tăcere sacrală. Fiecare fulg de zăpadă care credeam că nu va mai veni anul acesta, care se așeza pe pământ sau pe ramurile copacilor, părea să poarte în el o fărâmbă din misterul divin. Era ca și cum întreaga lume ar fi fost pictată cu pensula unei mâini divine, într-o frumusețe și echilibru perfect.

Privind natura, nu poți să nu simți că ceva sublim se află în fiecare colț de pădure, în fiecare râuleț care își croiește drum printre stânci, în fiecare frunză ce tremură sub adierea vântului. Este o frumusețe care nu poate fi cuprinsă în cuvinte, o armonie care se naște dintr-o legătură nevăzută, dar profundă, între toate formele de viață. În fiecare dimensiune a acestei lumi se află o perfecțiune care răsare dintr-o ordine naturală, dintr-o forță mai mare, ce depășește înțelegerea umană.

Răsăritul soarelui aduce cu el o explozie de culori, iar cerul, ca o pânză imensă, este pictat cu nuanțe de roz, galben și portocaliu, ca o mângâiere divină pentru sufletele celor care privesc cu atenție. În acele momente, întreaga lume pare să se oprească, iar omul devine martor al unui miracol. Frumusețea divină nu se află doar în imaginea perfectă a peisajului, ci și în simplitatea gesturilor naturale, în muzica vântului printre iarba sau în dansul valurilor la malul mării.

Fiecare floare care se deschide, fiecare copac care crește, fiecare pasăre care zboară în înaltul cerului este un act de creație, o dovadă a măreției unui Creator care a lăsat natura să vorbească în limbajul ei tăcut. Este o limbă universală, în care frumusețea se împletește cu armonia și echilibrul, iar perfecțiunea nu este un ideal, ci o realitate ce ne înconjoară.

În fiecare pădure sau câmp, în fiecare munte sau ocean, natura nu face altceva decât să ne aducă aminte de fragilitatea noastră, de mărire și splendoarea a ceea ce este divin. Ea ne învață răbdare și respect, ne îndeamnă să înțelegem că frumusețea adevărată nu este doar în exterior, ci și în simplitatea interioară.

Când închidem ochii și ascultăm murmurul vântului printre frunze sau cântecul unui izvor, putem simți cum totul se aliniază într-o perfectă armonie. În aceste momente, în mijlocul naturii, înțelegem că frumusețea nu este doar o trăsătură a lumii înconjurătoare, ci și o fărâmbă din perfectul divin ce există în fiecare dintre noi. Iar natura, cu splendoarea ei, devine un templu sacru al acestei frumuseți infinite și perfecte.

Nicolae Iorga: Istoricul și omul politic

*Elev: Buradel Crina,
Prof. dr. Bonteanu Raluca Cristina,
Liceul Teoretic „Nicolae Cartojan” Giurgiu*

Nicolae Iorga, o figură emblematică a culturii române, a fost atât un eminent istoric, cât și un activ om politic. Opera sa vastă, care cuprinde peste o mie de volume, a influențat profund istoriografia românească și a contribuit la formarea conștiinței naționale. Întreaga sa activitate a fost marcată de o strânsă legătură între istorie și politică, o relație complexă și reciprocă. Acest eseu își propune să exploreze această interconectare, analizând modul în care Iorga a utilizat istoria pentru a-și susține ideile politice și cum implicarea sa politică a influențat viziunea sa asupra trecutului. A fost nu doar un istoric de renume, ci și un activ om politic. Implicarea sa în viața publică a fost strâns legată de viziunea sa asupra istoriei și de dorința de a pune în practică ideile sale despre națiune și stat. Inițial, Iorga s-a dedicat în totalitate cercetării istorice și activității academice. A publicat numeroase lucrări, a fondat reviste și instituții culturale, devenind rapid o figură de referință în lumea intelectuală românească. Atrăși de ideile sale naționaliste și de autoritatea sa morală, Iorga a fost invitat să intre în politică. În 1910, a co-fondat Partidul Național-Democrat, al cărui program se baza pe principii naționaliste și conservatoare. Datorită prestigiului său intelectual și a popularității de care se bucura, Iorga a urcat rapid în ierarhia politică. A fost ales deputat în mai multe legislaturi, iar în 1931 a devenit prim-ministru al României.

Nicolae Iorga, personalitate complexă a culturii române, a realizat o îmbinare unică între istorie și politică, influențând profund atât evoluția istoriografiei românești, cât și destinul națiunii române. Într-un context marcat de aspirațiile naționale și de căutările de identitate, Nicolae Iorga s-a impus ca unul dintre cei mai influenți intelectuali ai secolului al XX-lea.

Iorga era un susținător al unei istorii totalitare, care să cuprindă toate aspectele vieții sociale, politice și culturale ale unei națiuni. El acorda o importanță deosebită surselor primare, călătorind în arhivele europene pentru a descoperi documente inedite. În lucrarea sa, "Istoria Românilor", el își expune metoda de lucru, subliniind necesitatea unei abordări multidisciplinare.

Contribuțiile lui Iorga la istoriografia românească sunt fundamentale. El a pus bazele unei istorii naționale unificate, subliniind continuitatea istorică a poporului român. Opera sa a popularizat istoria și a trezit interesul public pentru trecutul național. Iorga a realizat o vastă sinteză a istoriei românilor, de la origini până în prezent, în lucrarea sa monumentală "Istoria Românilor". Această operă a oferit pentru prima dată românilor o viziune unitară asupra trecutului lor, subliniind continuitatea istorică și specificitatea națională. O idee centrală în opera lui Iorga este aceea a

continuității istorice a poporului român. El a subliniat legăturile dintre Dacia romană și Țările Române, precum și influențele bizantine și slave asupra culturii române. Această viziune a contribuit la consolidarea conștiinței naționale și la legitimarea aspirațiilor de unire națională. Iorga a demonstrat o cunoaștere enciclopedică a surselor istorice și o pasiune deosebită pentru trecutul neamului său. Opera sa este o adevărată sinteză a istoriei românilor, de la origini până în prezent.

A folosit istoria ca instrument pentru a legitima aspirațiile politice ale românilor și pentru a consolida unitatea națională. A fost implicat direct în viața politică, fiind membru al Parlamentului și fondator de partide politice. Iorga a reușit să transforme istoria dintr-un domeniu de interes al unei elite restrânse într-o materie accesibilă și captivantă pentru publicul larg. Prin scrierile sale, conferințele și inițiativele editoriale, el a stârnit interesul pentru trecutul național și a contribuit la formarea unei conștiințe istorice colective. Deși a fost un romantic în viziunea sa asupra istoriei, Iorga a promovat și o abordare științifică, încurajând cercetarea arhivelor și utilizarea surselor primare. El a contribuit la dezvoltarea unei metodologii istorice solide în România.

Opera lui Iorga a pus bazele unei istoriografii românești moderne, unificând și sistematizând cunoștințele despre trecutul național. El a subliniat continuitatea istorică a poporului român și a contribuit la consolidarea identității naționale. Iorga a înființat numeroase instituții culturale, precum Societatea pentru Literatura Română, care au avut un rol important în promovarea studiilor istorice și în educarea publicului.

Iorga a contribuit la crearea unei narațiuni istorice coerente și unificate, subliniind continuitatea istorică a poporului român. Această viziune a fost reflectată în manualele școlare, care prezentau istoria României ca o succesiune de evenimente legate organic, cu accent pe momentele de glorie și pe personalitățile marcante. Multe dintre temele abordate de Iorga, precum originile românilor, relațiile cu vecinii, sau rolul Bisericii în viața socială, au devenit teme centrale în manualele școlare. De asemenea, personaje istorice precum Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul sau Mihai Eminescu au fost prezentate în manuale în conformitate cu interpretările lui Iorga. Cu timpul, abordarea lui Iorga a fost supusă unor critici, în special în ceea ce privește naționalismul excesiv și tendința de a idealiza trecutul. Ca urmare, manualele școlare mai recente au adoptat o perspectivă mai critică și mai nuanțată asupra istoriei. Deși influența directă a lui Iorga asupra manualelor școlare actuale este mai redusă, moștenirea sa rămâne prezentă. Multe dintre ideile și interpretările sale continuă să influențeze modul în care este predată istoria în școli. Cu toate acestea, manualele moderne încearcă să ofere o perspectivă mai echilibrată și mai complexă asupra trecutului, luând în considerare atât contribuțiile lui Iorga, cât și criticile aduse operei sale.

Nicolae Iorga rămâne o figură complexă și controversată în istoria culturii române. Legătura strânsă dintre istorie și politică în viața sa a influențat atât opera sa științifică, cât și evoluția societății românești. Moștenirea sa este complexă și continuă să genereze dezbateri aprinse în rândul istoricilor și al publicului larg.

Bibliografie:

- Iorga, Nicolae. Istoria Românilor. București: Editura Socec, 1936-1939.
- Pop, Ioan. Nicolae Iorga: între istorie și politică. București: Humanitas, 2010.
- Boia, Lucian. Istorie și mit în conștiința românească. București: Humanitas, 2001.

Webografie:

- http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Nicolae_Iorga
- <https://afostodata.ro/nicolae-iorga/>

Nicolae Iorga

*Elev: Hânceanu Antonia Ioana,
Prof. Condrea Adina Silvia,
Școala Gimnazială Nr. 1 Cristești, Botoșani*

Fost-au și rămas-a mare om de sfat și stat
Un Nicolae Iorga, nume de neuitat
Ca un astru a strălucit
În lumea istoriei, neconținut,
Crescut pe meleaguri eminesciene
A adunat pagini, eseuri și dileme
Lucrând neconținut
Pe altarul țării, neostenit.
Împușcat ca un câine
De legionarii cu probleme
Răsuna glia și azi și mâine
De al sau mare nume.

George Enescu

*Elev: Zvîncă Elena Ioana,
Prof. Condrea Adina Silvia,
Școala Gimnazială Nr. 1 Cristești, Botoșani*

Lin cu vioara a încercat
Sufletul și l-a dat
Pe altarul muzicii strălucind
Ca un crin mirosind.
A umblat peste mări și țări
Ducând al său dor, tuturor
De țara sa, care-l măcina.
De mic a fost de neclintit
Visul și l-a îndeplinit
Răbdând, cugetând și cântând ...o viață ...
Același om plăpând...ENESCU

Nicolae Iorga – fundament al identității românești

*Elev: Oprisan Matei,
Prof. Moraru Mirela Elena,
Școala Gimnazială nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța*

Nicolae Iorga a fost un istoric, academician, om politic, scriitor și profesor român de renume, cu o influență profundă asupra culturii și identității naționale românești. Religia a jucat un rol important în gândirea și opera sa, fiind un element esențial în concepția sa despre națiune, istorie și moralitate.

Iorga considera religia ortodoxă un element fundamental al identității românești, având un rol esențial în formarea și păstrarea unității naționale. El sublinia că Biserica Ortodoxă a fost un factor de coeziune în istoria poporului român, mai ales în perioadele de dominație străină.

Iorga vedea religia nu doar ca pe o credință personală, ci și ca pe un element cultural de mare importanță. El a studiat și promovat istoria Bisericii Ortodoxe Române, evidențiind contribuția acesteia la dezvoltarea literaturii, artei și educației în spațiul românesc.

Deși era un susținător al modernizării, Iorga avertiza asupra pericolului pierderii valorilor tradiționale odată cu procesul de secularizare. El considera că progresul trebuie să fie în armonie cu tradiția și să nu ducă la o înstrăinare de rădăcinile spirituale ale națiunii.

Iorga promova valorile morale creștine ca fundament pentru o societate sănătoasă. El condamna corupția, lipsa de educație și superficialitatea, considerând că religia oferă un ghid de conduită necesar pentru dezvoltarea unei națiuni puternice.

A scris numeroase lucrări despre istoria Bisericii Ortodoxe Române, inclusiv despre rolul acesteia în Evul Mediu. A scris peste 1.000 de volume și 25.000 de articole despre istoria României și a lumii.

A avut un rol esențial în dezvoltarea istoriografiei românești și a contribuit la recunoașterea identității naționale.

A susținut restaurarea monumentelor religioase și promovarea patrimoniului cultural bisericesc.

A fost preocupat de studierea influenței religiilor asupra civilizațiilor și istoriei universale.

În gândirea lui Iorga, ortodoxia joacă un rol crucial în păstrarea unității românilor. El vede Biserica Ortodoxă ca un garant al culturii naționale, mai ales în momentele de criză istorică, cum ar fi dominațiile străine sau epocile de tranziție. Prin intermediul Bisericii, limba, obiceiurile și credințele populare s-au menținut nealterate.

Nicolae Iorga a avut o viziune profundă asupra religiei, considerând-o esențială pentru identitatea și continuitatea națiunii române. Nicolae Iorga avea o viziune complexă asupra religiei, combinând respectul profund pentru tradiție cu dorința de autenticitate și implicare socială. El vedea credința nu ca pe un refugiu pasiv, ci ca pe o forță vie, capabilă să modeleze destine individuale și colective.

Moștenirea sa culturală rămâne, însă, una dintre cele mai importante din istoria României.

Bibliografie :

- Ioan Scurtu, Culegere de documente și materiale privind istoria României (1938 - 1940), București, 1974, pp.113-114
- Nicolae Iorga, Doi ani de restaurație, Vălenii de Munte, 1932, p.45

Mihai Eminescu, steaua poeziei românești

*Elev: Chioibasus Daniel,
Prof. Moraru Mirela Elena,
Școala Gimnazială nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța*

Mihai Eminescu este considerat cea mai mare stea a poeziei românești, un simbol al literaturii noastre și un geniu al lirismului. Prin versurile sale, el a reușit să îmbine filozofia, natura, iubirea și dorul de absolut într-un mod unic, care încă rezonază profund cu cititorii de astăzi.

Poeme precum Luceafărul, Floare albastră, Odă (în metru antic) sau Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie rămân nemuritoare, iar viziunea sa romantică și melancolică asupra lumii îi conferă un loc aparte în literatura universală. Temele fundamentale în opera lui Eminescu sunt iubirea, natura, timpul și destinul. Poeziile sale sunt adesea caracterizate de un ton melancolic și de o viziune pesimistă asupra vieții.

A fost un susținător al unei educații naționale, al unui sistem politic mai echitabil și al unei societăți în care cultura și valorile naționale să fie respectate și promovate.

Mihai Eminescu rămâne un simbol al literaturii române, iar opera sa continuă să fie studiată și admirată în întreaga lume. Poemele sale sunt încă o sursă de inspirație și reflecție pentru toți cei care se apropie de gândirea sa profundă și de viziunea sa asupra lumii.

Descoperindu-l pe George Enescu

*Elev: Purice Anastasia,
Prof. Nanu Simina,
Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani*

Se spune că muzica „pornește de la inimă și se adresează inimilor”. Aceste cuvinte aparțin geniului muzical al României, despre care Camil Petrescu spunea

„George Enescu este unul dintre cei mai autentici reprezentanți ai sufletului românesc, în întreaga lume, un artist executant complet, de reputație înaltă, și un creator dintre cei care vor rămâne în cultura europeană. Ca om, înseamnă, prin nemaipomenita sa contopire cu arta, prin dragostea de inițiere și sprijin pentru cei care vin după el, un nou soi de frumusețe, care ne face să fim mândri că e român.

„Să cânt la vioară e meseria mea, în timp ce să compun îmi e vocația.”- spunea George Enescu despre propria-i activitate.-(Camil Petrescu)

Astăzi, putem susține cu tărie, ca George Enescu este una dintre cele mai strălucite figuri ale muzicii clasice românești, cunoscut și apreciat pe plan internațional. Prin talentul său neobișnuit și devotamentul său față de muzică, Enescu a lăsat în urmă o moștenire impresionantă care continuă să inspire generații întregi.

George Enescu s-a născut pe 19 august 1881 în satul Liveni, din județul Botoșani și a devenit unul dintre cei mai importanți muzicieni ai secolului XX. Talentul său remarcabil a fost recunoscut încă din copilărie, iar cariera sa a influențat profund scena muzicală internațională.

Enescu a început să studieze violonul încă de la o vârstă fragedă. La doar 6 ani, a cântat la prima sa serenadă, iar la 16 ani a fost admis la Conservatorul din Paris, unde a fost inspirat de mari muzicieni și compozitori.

De-a lungul carierei sale, Enescu a compus numeroase lucrări muzicale, inclusiv simfonii, sonate și opere. Una dintre cele mai cunoscute lucrări ale sale este "Rapsodia Română" nr.1 și nr. 2, care evidențiază folclorul românesc și influențele tradiționale ale muzicii sale. Enescu a fost, de asemenea, un violonist talentat și a prestat în numeroase concerte în întreaga lume.

Opera sa monumentală, „Oedip”, considerată capodopera sa, demonstrează complexitatea și profunzimea abordării sale muzicale.

„Un Mozart român, un genial compozitor al secolului XX”- spunea Pablo Casals, faimosul violoncelist. Acest citat subliniază talentul absolut al lui Enescu și recunoașterea sa internațională ca fiind unul dintre cei mai mari muzicieni ai timpului său. Viziunea sa deschisă și unificatoare asupra

muzicii, subliniind convingerea că muzica poate depăși barierele culturale și geografice sunt susținute de însuși compozitorul roman în citatul său „Nu există granițe pentru muzică, ea este limba universală a omenirii.”

Contribuția lui George Enescu la muzica clasică este de necontestat, iar impactul său rămâne viu atât în România, cât și peste hotare. Festivalul internațional „George Enescu”, organizat în fiecare an la București, onorează moștenirea acestui muzician extraordinar, aducând pe scenă artiști de renume mondial.

Lacul tănuit

*Elev: Bejenaru Adriana,
Prof. Nanu Simina,
Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani*

Sub clar de lună-n noapte, Luceafărul străluce-n vis,
Natura-și cântă lin povestea, sub cerul larg deschis.
Stelele pulsează-n lac, iar timpul doarme liniștit,
A lui Eminescu lume e un vis ce s-a-mplinit.

Luceafărul privește tainic spre cerul înstelat,
Coborând pe aripi de vânt pe un lac contemplat.
Natura-i plină de șoapte, învăluită-n mister,
În lumea lui Eminescu, visul devine eter.

Luceafărul visător se-nalță-n zori spre infinit,
Țesând cu raze blânde taina unui dor cumplit.
Noaptea-și varsă veșnicia peste lacul lin, tăcut,
În universul lui Eminescu, visul devine avut.

În umbra lui Eminescu!

Elev: Andronic Mihaela-Dumitrița,

Prof. Șfaițer Anca,

Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora, Botoșani

În freamăt de codru, cu gânduri de dor
Eminescu stârnea un gingaș fior ,
Pe aripi de vânt, cu visuri în zbor,
Înșira cuvinte în rime ușor.

În nopțile tăcute, cu lună de argint,
Trăia iubiri pierdute, în gânduri de demult,
Visând până în zori sub teiul ce nu minte.....
Țesea covor de ode, în feluri de cuvinte.

Astfel rămâne viu, în inimi și în minte,
Acest Luceafăr unic, cu rimele lui sfinte,
O lume, o enigmă în fiecare vers.....
A dus a nemuririi poveste-n univer!

Slavă lui Eminescu!

*Elev: Andronic Alexandra Vanesa,
Prof. Șfaițer Anca,
Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora, Botoșani*

Fiind băiet, păduri cutreierai,
Și te-așezai încet lângă izvor,
Visând adânc la tot ce-ți era drag,
La stea, la plop, la ape și la nor!

Sub clarul lunii și cu pași tăcuți,
Simțai cum timpul zboară peste munți,
Și-n lumea largă- a visului măreț,
Ai inspirat cuvinte, și rime cu-nțeleș!

Tu ai creat comoară și legendă vie,
Ne-ai strecurat în suflet istoria de neam,
Cu pensula vrajdit-ai nemuritoare ode,
Nuvele, chiar și basme, și păsări sus pe ram!

O! ce geniu, ce Luceafăr, și azi încă te caut,
Prin umbre reci în noapte, prin file de poveste,
Dar tu nu ești aici, te-ai transformat în faur,
Te-ai dăruit luminii, și-ai devenit TEZAUR!!!

Steaua poeziei românești

*Elev: Bocancea David,
Prof. Șfaițer Anca,
Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora, Botoșani*

Mihai Eminescu, suflet adânc și plin,
Pe cerul poeziei mereu el strălucind,
Cuvintele sale-s ca vântul de suav,
Iar inimile noastre le percepe grav!

Privind în sus, spre cerul instelat
Sădește gânduri noi, spre a nu fi uitate,
Lirismul său e-un râu ce curge lin,
Deschide porți sublime, spre- un univers divin.
De la “Luceafărul” înalt și doritor,
Până la “Doina” plină de-un albastru dor,
Condeiiul său ne poartă prin felurite scrieri,
De la ode, imnuri , romantice descrieri.

Sub bolte reci , cu pas greoi,
El a trezit istoria, și timpul - n noi,
Lăsând posterității ideea nemuririi,
Că viața poate fi aievea sau poate-o utopie!

Enescu-al nostru dar!

Elev: Irimiciuc Mario Gabriel,

Prof. Șfaițer Anca,

Școala Gimnazială „Tiberiu Crudu” Tudora, Botoșani

Pe-un plai de doruri și dorințe,
În colt de rai, cum unii au prezis,
Văzut-a zorile un copilandru,
În mână c-un arcuș și cu un vis.

Acea mică genune ce se numea Enescu
Avea să-nalțe muzica la cer,
Dar cerul nu era o barieră,
Ci doar o trecere frumoasă în eter.

Un geniu-ascuns prin note și suspine,
Un simbol drag al neamului creștin,
Enescu va domni prin rapsodie,
În orice inimă albastră de român!

Religia în viața și în operele lui Mihai Eminescu

*Elev: Elisei Riccardo Alessandro,
Prof. Șoptică Ciprian,
Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani*

Religia a ocupat un loc important în viața și opera lui Mihai Eminescu, fiind o temă centrală în reflecțiile sale filosofice, în căutările existențiale și în modul în care poetul percepea legătura dintre identitatea națională și spiritualitatea poporului român. Influențat de credința creștin-ortodoxă în care a fost crescut și fascinat de mitologia universală și de gândirea filosofică, Eminescu a integrat aceste elemente într-o viziune complexă asupra lumii și existenței.

Religia în viața lui Mihai Eminescu

Din copilărie, Eminescu a fost înconjurat de o atmosferă profund religioasă. Familia sa era strâns legată de tradițiile creștin-ortodoxe, având numeroși membri care au ales viața monahală. Mătușile sale, Fevronia, Aglaia și Harieta, erau călugărițe la Mănăstirea Agafton, un loc unde poetul și-a petrecut deseori vacanțele copilăriei. Aceste vizite au avut un impact profund asupra formării sale spirituale, oferindu-i ocazia să descopere liniștea, frumusețea naturii și o legătură autentică cu valorile religioase.

În perioada maturității, Eminescu a fost marcat de frământările vieții moderne, dar și de dificultățile personale, cum ar fi presiunile sociale, dezamăgirile politice și problemele de sănătate. În momentele de criză, poetul s-a gândit chiar la retragerea din lume, exprimându-și intenția de a se călugări, dezvăluind astfel dorința de a găsi liniște și refugiu în credință.

Religia în operele lui Mihai Eminescu

În creația literară a lui Eminescu, religia ocupă un loc aparte, apărând sub diferite forme: ca reflexie asupra divinității, ca sursă de inspirație filosofică și ca fundament al identității naționale.

1. Relația cu divinitatea

Eminescu abordează adesea relația omului cu Dumnezeu în mod profund și personal. În poezia „Rugăciunea unui dac”, poetul își exprimă credința într-un zeu suprem, căruia i se adresează cu smerenie și respect. Această creație îmbină elemente creștine cu mitologia dacică, reflectând viziunea sa asupra destinului ca fiind prestabilit și guvernat de o forță superioară.

„Pe când nu era moarte, nimic nemuritor,

Nici sâmburul luminii de viață dătător...”

Această rugăciune, deși inspirată din spiritualitatea ancestrală, sugerează o profundă meditație asupra rolului divinității în univers.

2. Credința ca element al identității naționale

Pentru Eminescu, religia nu este doar o trăire personală, ci și o expresie colectivă a poporului român. În poezii precum „Doina” și „Scrisoarea III”, el elogiaza rolul Bisericii Ortodoxe în păstrarea unității și coeziunii naționale. Tradițiile religioase și simbolurile creștine sunt prezentate ca elemente esențiale ale identității românești, capabile să lege trecutul glorios de prezentul tumultuos.

În articolele sale de presă, Eminescu apăra adesea Biserica, considerând-o o instituție vitală pentru educație și cultură. El afirma: „Cine combate Biserica și ritualele ei poate fi cosmopolit, socialist, nihilist, republican universal și orice i-o veni în minte, dar numai român nu este!”

3. Elemente biblice și filosofice

Opera lui Eminescu este marcată de influențe biblice, filosofice și mitologice. În „Scrisoarea I”, cosmologia poetului reflectă idei creștine despre creație, dar și influențe din filosofia orientală și mitologia clasică. El explorează ideea începuturilor universului și a relației dintre efemeritatea umană și eternitatea divină.

4. Valorizarea tradițiilor religioase

Credința în operele lui Eminescu este strâns legată de viața simplă și tradițională a românilor. În poezia „Colinde, colinde”, el evocă frumusețea sărbătorilor de iarnă, asociind credința cu bucuria comunitară și cu legătura dintre generații.

Religia a fost pentru Mihai Eminescu o sursă de inspirație, o cale de reflecție și un sprijin în fața provocărilor existențiale. Prin modul în care a abordat credința, poetul a reușit să creeze o sinteză unică între spiritualitatea creștină, filosofia universală și valorile tradiționale românești. Religia, atât în viața cât și în opera sa, rămâne o mărturie a legăturii profunde dintre sacru, identitatea națională și căutările metafizice ale omului.

Atomul iubirii

*Elev: Căuș Emilian Andreas,
Prof. Panica Nastasia,
Școala Gimnazială nr. 8 Constanța*

În miezul tău, un atom tresare,
Se-nvârte lin, cu doruri mari,
Iubirea-i forța care ne leagă,
Un cer ascuns în mici fiori rari.

Din fulger, stele, vis și șoapte,
Se naște-n noi un gând curat,
Atomul vieții, fără moarte,
Iubirea-i tot ce am căutat.

Ne ține strâns, din vremi uitate,
Cu firele unui destin rotund,
Și-n ochii tăi, lumini în noapte,
Se aprind întrebări ce n-au răspuns.

Atomul crește, devine viață,
Un dor ce arde, fără sfârșit,
Și-n inimile noastre-ngheață,
Un univers fără descris.

Micul naționalist

*Elev: Bârzan Matei-Ștefan,
Prof. Panica Nastasia,
Școala Gimnazială nr. 8 Constanța*

Sunt român și mă mândresc
Îmi iubesc țara și neamul,
Iubesc portul românesc
Graiul, glia și țăranul.

Eu sunt primul românaș
Născut pentru-al său oraș
Să cinstesc și să trăiesc
Cum vreau, pe plai strămoșesc.

Dorul stelelor

*Elev: Costea Daria-Nicoleta,
Prof. Panica Nastasia,
Școala Gimnazială nr. 8 Constanța*

Privirea ta e-o poezie-ncet uitată,
Un dans pierdut sub luna înstelată.
Tăcerile vorbesc mai mult decât cuvinte,
Dar încă sper să-ți simt privirea.

Sub cerul nopții, te mai caut înc-o dată,
În vise pierdute și-n luna luminată.
Speranța încă arde, chiar dacă-i neștiut,
Privirea ta rămâne un dor necunoscut.

Și dacă aș fi o stea, tu ai fi cerul larg,
O clipă-n infinit, un vis ce-l port cu drag.
Lumina ta răzbate prin umbrele târzii,
Iubirea mută-i cântec ce nu-l poți risipi.

În brațele destinului

*Elev: Lefter Daria Maria,
Prof. Panica Nastasia,
Școala Gimnazială nr. 8 Constanța*

Încă sper să-ți mai simt parfumul dimineăta,
Să îmbrăcăm iubirea în lumina vieții-n față.
Să uităm trecutul, să-l lăsăm în urma lui,
Prezentul să ne fie calea către cerul înalt.

Să mergem împreună, fără teamă și dorință,
Să pășim în lumea noastră, cu o nouă viziune.
În ochii tăi găsesc tot ce-mi doresc să fiu,
Iar mâinile tale sunt casa mea, locul unde mă regăsesc viu.

În fiecare clipă, inima-mi bate pentru noi,
Iar dragostea noastră va străluci mereu, ca doi eroi.

Primăvara

*Elev: Platon Karina,
Prof. Panica Nastasia,
Școala Gimnazială nr. 8 Constanța*

Vine primăvara
Se topește neaua
Florile își scot căpșorul
Sorele încălzește tot
Pasărele-ș fac cazare
În copaci care de care
Ursul se trezește
Că a hibernat
Căci acest lung somn
L-a făcut să vrea un pește
Și știe bine unde-l găsește
Căci gheața se topește
Și lacul e plin de pește
Vulpea vrea să-i facă o farsă
Dar ursul e mai precaut ca prima oară
Copii ies pe câmpii
Flori aduc în casă zglobii
Și pisica e fericită
Ca păsări sunt acum
Și masa e pe drum
Dar Grivei nu prea crede
Și o sperie când pisica nu îl vede

Voi primi un răspuns în toate

*Elev: Caldare Sofia,
Prof. Panica Nastasia,
Școala Gimnazială nr. 8 Constanța*

Te-am întâlnit acum o seară,
Pe tărâmul viselor,
Ce auzeam frumos în zare,
Vocile colindelor,
Într-un colț erai și tu,
Singuratic, cam așa,
Iar când eu te-am privit,
Mi s-a deschis inima, acolo,
era casa ta,
Ne-am privit,
Și pe loc noi ne-am iubit,
Acum alarmă mi-a sunat,
Dar pe tine, tot nu te-am uitat,
Deși îmi doresc să te mai văd,
Dar, din păcate, nu se poate,
Voi trimite o alinare,
Poate așa curând în noapte,
Voi primi un răspuns în toate...

Mihai, poetul

*Elev: Avădăni Eliza Gabriela,
Prof. Ciurdea Elena Livia,
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț*

Știm cu toții-un scriitor,
Care-a scris de drag și dor.
Poezia el iubea,
Toată ziua compunea.

Eminescu îi spunea,
Amic cu Creangă era,
Și-o iubită el avea
Veronica o chema.

A scris poezii frumoase,
Multe, lungi, dar și faimoase:
„Somnoroase păsărele”,
„Luceafăr” ascuns în stele...

Al nostru geniu

*Elev: Constantin George,
Prof. Ciurdea Elena Livia,
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț*

Născut în ianuarie
Al nostru poet român,
Mihail Eminovici
Cu el, noi toți ne mândrim.

Nicicând, vreodată nu s-a scris
Atât de frumos, ca-ntr-un vis,
Despre natură și romantism,
Despre Luceferi, Ode și Scrisori...

Ne vorbește parcă, într-o altă limbă,
Sublimă, boemă, divină
Și mai știm că a fost foarte școlit
Pe la Viena, Berlin și Paris.

Cu Ion Creangă, bun prieten era,
Prin parc, adesea se plimba
Cu Veronica, pe care o iubea,
Și sub un tei secular, adesea ședeau.

Dar, astăzi, el nu mai este
Doar teiul și a sa poveste.
În schimb, ne-a lăsat toată averea
În opera și scrierea sa.

Poeme, proză și scrisori
Despre Lună, Luceferi și Sori
Cum, în lumea toată
Nu vor mai fi vreodată.

Sub umbra serii

*Elev: Iacobuț David Gabriel,
Prof. Ciuurdea Elena Livia,
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț*

Pe lacul stins, de valuri dinspre țărm,
Lucește luna-n cerul fără nori,
Iar vântul lin al nopții cântă-n taină,
Chemând din codrii vechi visări de dor.
Sub ramuri dese, clipele se-opresc,
Și stelele clipesc pe cer tăcut,
Un glas ascuns din inimă tresare,
De vremuri vechi și visuri de demult.

Poetul

*Elev: Nechita Eduard Alexandru,
Prof. Ciurdea Elena Livia,
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț*

Poetul cel mai iubit,
Este cel mai recunoscut,
Cunoscut în toată lumea,
Este celebrul MIHAI EMINESCU.
Dar vă voi spune ceva,
Că nu este născut,
În anul cel sfânt,
Ci este născut în anul cel trecut.
Dar poeziile lui,
Sunt cele mai iubite,
E poetul cel mai sfânt,
Și unic pe pământ.

Despre tine, drag roman

*Elev: Sofia Patrick Nicolas,
Prof. Ciurdea Elena Livia,
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț*

În Botoșani s-a născut,
Un simbol el a rămas,
Un poet, un prozator,
Moldovean brav din popor.

Eminescu ești prezent,
În suflete și-n gând,
Că nu ești un oricine,
Pe al nostru drag pământ.

Bucurii și mulțumire,
Pentru tot ce ai lăsat,
Dragostea din poezie,
Nu o să moară niciodată...

Ecoul nemuritor al lui Eminescu

*Elev: Blăgeanu Beatrice-Maria,
Prof. Ungureanu Anca-Paula,
Școala Profesională Mogoșesti, Iași*

În tăcerea nopții, sub clar de lună
Mă gândesc la versul ce-n suflet adună,
Cuvinte ce răsună din adânc de timp
De la Eminescu, în fiecare anotimp.

Pe malul mării, cu gândul pierdut,
Poezia sa e-un dor necunoscut,
Iar ochii săi adânci, ca două stele
Pătrund în ale noastre inimi, ferindu-ne de rele.

N-am nevoie de rețele, de chipuri străine
Căci versul lui e-o lumină ce mă ține
În sufletul meu viu, în lumea mea largă
Eminescu va trăi în viața mea-ntreagă.

Eminescu, dorul nostru

*Elev: Popa Jessica-Sophia,
Prof. Ungureanu Anca-Paula,
Școala Profesională Mogoșesti, Iași*

O rază blând-a unei stele
Îmi învăluie poeziile rătăcind prin ele
Iar printre versuri când aceasta se plimbă
Observă versul și viața mi-o schimbă.

Iar mai încolo, dacă a mers
A mai găsit încă un vers
Citi și zise cu tot interesul
Îl admir pe Eminescu!

Are zeci de poezii
Scrise-n rânduri mii și mii
Eminescu, așadar
Pentru români e un dar!

Eminescu, Luceafărul neamului meu

*Elev: Cioarec Daria Raisa Mihaela,
Prof. Ivan Alina-Cristina,
Școala Gimnazială Orodel, Dolj*

Mihai Eminescu, Poet și Luceafăr al neamului meu,
Cu versul său minunat, ne-a încântat mereu,
Povestind despre codrul bătrân cu foșnet de-aramă
Și despre limba noastră străbună, a poporului mamă!

Când cerul în noapte cu stele de aur se îmbrăca,
Sub tei, gânditor și singur, Luceafărul nostru stătea.
Și-n liniștea nopții, printre gânduri uitate de-amor,
Îngropa în tăcere, departe de toți, ascunsul său dor!

Și viața sa întreagă, zi după zi, a fost grea încercare,
Prin care a trecut singuratic în călătoria lui atât de mare,
Punând versuri mândre, născute din neant pe hârtie
Ca să ajungă trecând an după an, prin noi, în veșnicie!

Povestitor al copilăriei mele

*Elev: Mirescu Rannia Maria,
Prof. Ivan Alina-Cristina,
Școala Gimnazială Orodel, Dolj*

Am adormit cu ale tale basme,
Adeseori visând frumos și bine,
Mi le citea mămuca pe-nserate
Și eu râdeam voios, la fel ca tine!

Eu nu știam deloc cine- i Ion Creangă,
„Punguța cu doi bani”, însă-mi plăcea
Și-aievea îmi părea că e cocoșul,
Atunci când mama scumpă-mi povestea!

Iar „Capra cu trei iezi” îmi stârnea lacrimi,
Când fii și-i găsea mâncați de lup,
Și-nchipuiam în minte mii de patimi,
Ca-n groapa cu jărată să-l astup!

Cât despre mândra fată de moșneag,
Prinsesem eu, de dânsa, mare drag,
Iar lighioanele pe care le-a hrănit,
Nicăcând să mă-nspăimânte n-au venit!

Și anii tot s-au dus cu-așa povești
Până-ntr-o bună zi când am aflat,
Că tot ce-nveți atunci când micuț ești,
Te-ajută să fii un om minunat!

Din cireș în ... ananas!

*Elev: Florescu Maria,
Prof. Mantea Adriana,
Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Tg. Neamț, Neamț*

De când timpul a trecut și noi toți mari ne-am făcut,
Am gândit mult mai puțin și-am trăit în fir de in,
Am trăit fără-de povești și departe de mari vești,
Ne-am rupt de satul cel drag și-am furat ani-n șirag!

Bădie al meu iubit, eu prea mult n-am chinuit,
Deși Ozana-i ici pe mal, eu n-am fost nici în val,
Nici amonte nu prea știu, că nu-s un copil zglobiu!
N-am umblat nici la scăldat, nici pupeze n-am furat.

Nici chiar frați prea mulți nu am,
Eu mezin-s în al meu neam,
Mama mult ea mă iubește
Și ... deloc nu mă slăbește!

Mă pune mereu să-nvăț și asta n-are dezvăț,
Nici uratu nu-i urât, nici plimbare-n al meu sat!
Un amic ca tine-aș vrea, să mă-nvețe a colinda,
Să dispară energia și să-nceapă omenia!

Mărite Ștefan-Voievod,

*Elev: Mosor Casandra-Elena,
Prof. Mantea Adriana,
Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Tg. Neamț, Neamț*

În De când anii au trecut și țara o ai lăsat-o în mâinile a oricui vor s-o dreagă mai bine sau ... mai rău, nici noi nu mai găsim răgaz să... aflăm din cărți câte multe și mărețe fapte ai adus în lumea asta mică a Moldovei noastre.

Eu sunt un fel de plăieș, pentru că am cunoștință să existe un feminin pentru așa vrednicie, sunt prea ancorată în lumea asta modernă pe care nu ți-ai dori s-o afli, sunt doar un locuitor din zona pe care mult ai iubit-o: cea a Mănăstirii și a Cetății Neamțului, care amintesc cu pioșenie și demnitate de eroii care au vorbit despre Țară cu dragoste.

Mă cheamă Mosor, dar nu cred că am vreo legătură cu boierul trădător al lui Negruzzi, nu am sânge de erou și nici puterea vreunui armaș. Tremur la teste și am inima cât un purice când vine vorba de confruntări. Nu sunt chiar vrednică de așa înaintași, dar dacă tot sunt aici, aș vrea să îți povestesc ce mai face Țara lui Vodă Ștefan.

Cum suntem? Mai mici, mai lipsiți de neam și glie, mai triști și mai bogați în ecrane. Ce sunt ecranele? Un fel de câmp de luptă care te macină, te cutremură, te învârt și te sucește în mii de chipuri de nu prea mai știi ce e cu tine când ți se pare că „lupta” s-a încheiat. Și asta... ne ocupă cam tot timpul.

Ce facem? Culegem ce a mai rămas din ogoarele țării, trăim împrumutând valori străine care nu prea ne fac cinste, nu mai muncim prea mult, vin toate de-a gata pe bani mulți, am rămas fără aurul verde care ne dă viață, nici apa nu mai e bună! O preferăm pe cea din plasticuri care e adusă de cine știe unde. Pământ?! Mai este, întins și pustiu, lăsat să-l bucure soarele cu razele care încă mai mângâie pământul. Cât de mai îndură Dumnezeu în atâta întuneric?

Vino să ne vezi, vino și ne-nvață cum să spunem ȚARĂ cu lacrimi în suflet, cum să fim buni și iertători, cum să aflăm ce ne este de folos! Ne-am vândut cu totul și un Vodă Ștefan e nevoie pentru noi să ne aducă pământul înapoi și pe pământ cu capul plecat ca semn de respect pentru plăieșii care au purtat iubirea de neam în ei.

Dobândind eternitate

*Elev: Gheorghe Andra Georgiana,
Prof. Trușcă Daniela-Gabriela,
Școala Gimnazială Nr. 125 București*

În Putem spune natură, sau...
putem atinge idealurile unei iubiri,
Putem să-i citim versurile, sau...
le putem trăi;
Dumnezeul geniului l-a sorbit din popor,
cum soarbe soarele un nor de aur,
din marea de amar,
Infinitul i-a dăruit câte-un strop
din eternitate,
În fiecare poezie, vers sau lacrimă ce naște
puritate...
Cerul a șlefuit dorința oarbă de a trăi
aspirând spre absolut,
Marea înecându-i ochii, a auzit
un glas pierdut,
Iar cerul strălucind prin constelații
l-a iubit, l-a rănit, formându-i aspirații,
Noaptea-ntunecată, i-a spus că... totul trece
El simțind-se atunci „Nemuritor și rece”...
Dar, din durere, au izvorât versuri.
Ne-a transpus povestea „fetei din grădina de aur”
Prin „Luceafărul” ce nicicând
nu ajungea la soare;
Iar suferind după „fecioara fără corp”
se cufunda în mare...

Condeiul omului ce a dat poeziei
dimensiuni mitice

Acum... e cenușă,
Dar sufletul încă rătăcește printre
„oglinzi mișcătoare”,
Încă îi auzim ecoul singurătății
mărturisind, privind-o
„De câte ori... iubito”
Nu vom uita nicicând flacăra iubirii,
glasul naturii vorbind de pe un pedestal,
Acea legendă a literaturii
ghidată de emoții, sfidând
legea firii,
Un nume predestinat nemuririi,
Un poet laudat și de critici
Născut dintr-un copil sărac ce...
dormea printre licurici,
Noi, nu vom permite ca amintirea-i
să se transforme-n nisip,
Iar privind în larg cum apun stelele,
Nu vom lăsa să o-mprăștie
„vânturile, valurile”
Dar, ridicând privirea, clepsidra se
va opri în spațiu,
În timp ce cometele vor creiona
în linii fine
un „M” și un „Eminescu”.

Cu Veronica prin Infern

*Elev: Vioreanu Andrei,
Prof. Filipoiu Mihaela-Florentina,
Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe-Vodă Basarab” Curtea de Argeș, Argeș*

Să evoci pe Eminescu, ceea ce înseamnă el pentru literatura română, pentru noi ca români, să vorbești de ceea ce-l ducea la desăvârșire în publicistică, nu e ușor.

Exegeza eminesciană atât de bogată și diversă (ca abordare și metodologie) dovedește, pe de o parte, importanța subiectului, iar pe de alta, dificultatea reală de a-l înscrie într-o structură explicativă unică. Î

Întotdeauna un mare creator scapă, într-un fel sau altul, din plasa în care încearcă să-l înfășoare comentatorii. Mereu rămâne un fond inaccesibil, o notă de inefabil imposibil de raționalizat și exprimat în discursul critic. Scrisă în secolul al nouăsprezecelea, opera poetică a lui Eminescu reprezintă un punct nodal al literaturii și culturii noastre, către care converg numeroase linii de analiză și comentariu critic. Și totuși, mă întreb, se mai poate scrie ceva realmente nou, într-un raport de adecvare la o operă atât de frecvent vizitată? După Titu Maiorescu, C. Dobrogeanu-Gherea, Mihail Dragomirescu, G. Ibrăileanu, Tudor Vianu, G. Călinescu, E. Lovinescu, N. Iorga, D. Caracostea, Perpessicius, Vladimir Streinu, D. Popovici, Zoe Dumitrescu-Busulenga, Ion Negoitescu, Eugen Simion, I. Tohăneanu, Gheorghe Bulgăr, Edgar Papu, Constantin Noica, George Munteanu, Ioana Em. Petrescu, D. Irimia, D. Vatamaniuc, Mihai Cimpoi, Dan Manuca, George Gană, Rosa Del Conte, și mai noii, Nicolae Geogescu, Constantin Ene, Theodor Codreanu, Ovidiu Vuia, Constantin Barbu etc, mai există posibilitatea de a-l descoperi pe Eminescu într-un mod în care nimeni nu a mai fă-cut-o, până în prezent? Probabil că da. Orice poet e deschis, își creează o altă generație de receptori.

O extraordinară șansă face posibilă relansarea discuției critice despre Eminescu, pe o pistă nouă, pornind din teritoriul biografic. În anul 2000, a apărut (la Editura Polirom) un corpus de corespondență inedită între Mihai Eminescu și Veronica Micle, nu mai puțin de 108 scrisori complet necunoscute, până atunci, specialiștilor și publicului larg.

Iată cum norocul istoricilor literari stă, uneori, în mâinile frumoase ale unei femei, poate și în mândria ei de a se ști iubită de către un poet încă de pe atunci mare.

Evocarea eroticii “omului deplin al culturii române” cum îl definește Constantin Noica pe Eminescu, pare o îndeletnicire superfluă, o introducere brutală în viața intimă a poetului, o împietate. Dar când aceasta a fost deja răscolită, mistificând sau denaturând, interpretând pro sau contra, se impune o reabordare a poveștii de dragoste.

Posteritatea l-a purtat pe Eminescu între “soclul” de Poet Național sau “omul absolut” al culturii române, dar să nu uităm că înainte de toate a fost un simplu om care a iubit și a pățit la fel ca oricare altul.

Iubirea fundamentală a vieții lui Eminescu a fost Veronica Micle, pe care a întâlnit-o prima oară la Viena, în anul 1872. Cei doi se vor revedea în 1874, la Iași, unde Eminescu a fost numit directorul Bibliotecii Centrale. Mănuind arsenalul ponegririi, feluri istorici literari, biografi și publiciști în cursa după spectaculos, socotind că prin contrast slujesc purității amintirii și valorii lui Eminescu, au creat Veroniclei Micle efigia unei femei galante și au facilitat o tradiție de detractori, odioasă ca orice neadevăr. Chiar dacă, prin incidente inerente iubirii, în existența lor au fost hiaturi și imputări urmate de clarificări, de amnistieri și de frenezii reluate, penibilia procurori postumi – în ciuda faptului că părțile s-au împăcat, iar aura le conduce suvenirul în legendă – administrează acuzații asertive de la bara istoriei literare într-un proces încheiat demult și cu finalități precise. Corespondența dintre Mihai Eminescu și Veronica Micle constituie de multă vreme unul dintre subiectele controversate ale eminescologiei. Cunoscută parțial, recuperată în formule adeseori îndoielnice (cazul clasic al lui Octav Minar), ea își păstrează în continuare o doză apreciabilă de seducție și o aură de mister. Cei doi protagoniști au devenit – în parte și datorită splendorilor, contradictoriilor scrisori de dragoste – etalonul național al cuplului romantic nefericit, cu un destin tragic, demn de cel al marilor îndrăgostiți din cultura universală.

De altfel, interesul pentru corespondența dintre Mihai Eminescu și Veronica Micle este dovedit de editarea constantă a numărului relativ limitat de texte. Una dintre cele mai recente ediții datorată Simonei Cioculescu, ”Când te-am văzut, Verena (Editura Cartea Românească, 1998), a fost un veritabil best seller. Cele 48 de scrisori ale Veronicei Micle, comparate cu cele 18 ale poetului (dintre care cinci, editate de Octav Minar, și contestate), au indus ideea unanim acceptată, că a existat o disparitate între cei doi, tradusă și în coeficienți diferiți de implicare sentimentală. S-a spus, la o simplă și în același timp falsă evaluare cantitativă a textelor, că iubirea celor doi a fost mereu în contrasens, că elementul activ al poveștii de iubire a fost Veronica, pe când Eminescu s-ar fi aflat în defensivă.

De fapt, aceeași idee a fost susținută și de G. Călinescu în “Viața lui Mihai Eminescu”. O dragoste, așadar, aproape sufocantă pentru poet – în general, destul de indiferent la persoana asupra căreia își proiecta mitul erotic.

Ediția academică (Opere vol XVI) n-a schimbat radical acest scenariu al unei povești de iubire între doi tineri nefericiți de la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Prin bunăvoința Annei Maria Grigorcea – Messeri, strănepoata Veronicei Micle, tezaurul epistolar, scos la lumină prin ediția-surpriză *Dulcea mea Doamnă/ Eminul meu iubit*, îngrijită de Christina Zarifopol-Illiaș reprezintă, realmente, o „comoară ascunsă” lungă vreme, șocând lumea literară. Acest schimb epistolar, tănuit în arhivele urmașilor (Valérie Micle-Nanu, Graziella Nanu-

Grigorcea și Anna Maria Grigorcea-Messeri), conține 93 de scrisori adresate de Eminescu Veronicăi Micle, 15 adresate de Veronica Micle lui Eminescu, 2 scrisori ale Veronicăi Micle către Harieta Eminovici, sora poetului și o scurtă notă nedată a lui Titu Maiorescu adresată lui Eminescu.

Descoperirea recentă reprezintă un eveniment literar excepțional, neexistând dubii în privința autenticității textelor, noul corpus de scrisori răstoarnă această imagine, înfățișând un Eminescu mult mai participativ și trecând, ca toți îndrăgostiții lumii, prin registrul bogat al senzațiilor și suferințelor amoroase.

Scrisorile lui Eminescu cuprind perioada 1879 - 1883. Doar cinci n-au putut fi datate, dar n-au cum fi din afara intervalului cu pricina. Ale Veronicăi Micle cuprind perioada 1878-1881, una singură nepurtînd dată, dar fiind din 1881, așa cum s-a afirmat.

Toate aceste scrisori vorbesc despre o mare dragoste împărtășită (în pofida eclipselor), intrată în legendă, contrazicînd eticheta misoginismului, trainic impusă de prestigiul călărescian, evidențiind, o dată în plus, tragica iubire care i-a legat, în viață și în moarte, pe cei doi protagoniști. Cea care a fost pentru poet „o icoană de lumină”, iscînd invidie și bârfe într-o epocă puritană, taxată drept „ușuratică”, merita acest gest de abilitare. Posteritatea părea a se fi împăcat cu spusele logicianului Titu Maiorescu, cel care – suveran – decretase: pentru poet, femeia iubită nu putea fi decît „copia imperfectă a unui prototip nerealizabil”.

Se poate constata dincolo de orice tăgadă, că marea poveste de iubire n-a fost o simplă mitizare a unor hagiografii mai mult sau mai puțin inocente, ci o veritabilă comuniune sufletească. Numărul mare de scrisori nuanțează sau chiar anulează teza inegalității participării celor doi protagoniști la dialogul epistolar. Dimpotrivă, frecvența, impetuositatea și consistența emoțională a acestora oferă o amplă ilustrare a dramatismului relației dintre cele două personaje torturate, a căror comunicare – ce îmbină o intimitate dezarmantă cu un patos arareori reprimat – se constituie într-un destin exemplar în cadrul culturii române.

Pe măsura lecturii, am desoperit un lucru foarte important: că avem de-a face cu două tipuri umane extrem de bine individualizate, ilustrînd două principii romantice: „eternul feminin” aflat în confruntare cu „eternul masculin”. În ciuda sușurilor și a coborâșurilor, cei doi s-au iubit cu adevărat.

Veronica Micle s-a implicat pînă la jertfă, purtînd în posteritate un stigmat nemeritat. Spre cîntecul ei, a intuit genialitatea lui Eminescu, solidarizîndu-se plenar cu martirajul poetului damnat. Aceasta a suportat interdicțiile lansate de „lumea bună” și, în plus, eșecul unei visate împliniri matrimoniale. Să ne amintim că, istovit de bătăliile politice, Eminescu era pe punctul de a părăsi poezia; Veronica îl cheama stăruitor la Iași, înțelegînd că gazetarul incomod va fi eliminat din lumea bucureșteană. Când Eminescu, restabilit, retras la Botoșani, în aprilie 1887, tînjea de a reintra în viața publicistică, Veronica Micle îl aduce la București, știind prea bine că acolo se fac jocurile și numai astfel imaginea lui publică revenea în prim-plan. Când, în fine, moartea lui Eminescu îi desparte,

Veronica , refugiată la Văratec, se va sinucide cu arsenic (3 august 1889), lăsând posterității, prin scrisoarea adresată lui Vasile Pogor, rânduri cutremurătoare: „n-am pentru ce să mai trăiesc”.

La 6 august 1889, întinericul mormântului închidea pentru totdeauna chipul bălai al Veronicăi Micle, înhumată lângă bisericuța Sf. Ioan de la Văratec. Născuți în același an, 1850, părăsesc această lume la doar 50 de zile diferență.

Au fost puțin timp fericiți, mai mult nefericiți , dar nu pot fi lăsați pentru eternitate nedreptățiți. Adevărul stabilește locul unic al Veronicăi Micle în viața lui Mihai lui Eminescu și o aureolează cu apoteoza marilor iubite din literatura universală.

Finalul tragic al vieții lor amintește de tragediile antice elene...”Ce, s-a ales din două vieți? O mână de cuvinte, /Căror abia le-or da un preț /Aducerile-aminte” .

Cât timp se va vorbi românește, povestea lor de iubire va dăinui , iar numele lui Mihai Eminescu va chema în legenda veacurilor amintirea luminoasă a Veronicăi Micle .

Citiți scrisorile și veți vedea cât de profundă și dramatică a fost iubirea dintre ei! Ultimul mare poet romantic a atins cu sufletul întreaga claviatură a iubirii."

Bibliografie:

- Dulcea mea doamnă / Eminul meu iubit: corespondență inedită Mihai Eminescu – Veronica Micle, scrisori din arhiva familiei Grazziella și Vasile Grigorcea, ediție îngrijită, transcriere, note și prefață de Christiana Zarifopol-Illias, Editura Polirom, 2000.
- Dan C. Mihăilescu, Despre omul din scrisori: Mihai Eminescu, Editura Humanitas, București, 2009.

Culoare și sunet. O prințesă moldavă deasupra timpului

*Elev: Dragnea Mihail,
Prof. Filipoiu Mihaela-Florentina,
Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe-Vodă Basarab” Curtea de Argeș, Argeș*

Motto:

„Această poveste începe acolo, departe ,
pe plaiurile moldave și se sfîrșește în inima
Parisului”. (Enescu)

În nordul Moldovei, între Liveni și Cracalia, acolo unde șesurile nesfârșite ale Siretului se îngână cu colinele molcome care vestesc Carpații, pe acele plaiuri s-a născut Enescu . Viața la țară, de intimă comuniune cu natura , a lăsat o impresie neștersă în sufletul copilului , și ecourile acestea îndepărtate , impresiile zilelor fericite ale copilăriei le vom întâlni în muzica sa de mai târziu. Astfel ,cântecul firii și al neamului s-au întipărit în sufletul aceuia , pentru care n-au existat niciodată hotare între viață și muzică.

La 7 ani, îndemnat de Caudella ,pleacă la Viena unde , în doi ani, termină studiul obligatoriu de trei ani al viorii și începe apoi studiul superior. La treisprezece ani este îndrumat spre Paris și introdus în cercurile muzicale de principesa Elena Bibescu, ea însăși pianistă de talie europeană. Este prezentat lui Saint-Saens precum și lui Edouard Colonne .Enescu va cânta în capitala Franței Poema Română . De aici încolo, după succescul avut, românii află de “fenomenul Enescu”. Regina Elisabeta, mare iubitoare de artă și admiratoare a lui Enescu, îl sprijină, porțile palatului Peleş îi sunt deschise, regina îi dăruiește întreaga colecție originală a operelor lui Johann Sebastian Bach care datorită memoriei sale fenomenale și pasiunii pentru Bach sunt însușite și reproduse în concerte, întotdeauna din memorie. Carmen Sylva îl considera copilul ei adoptiv și îl alinta Pynx. Într-o seară de martie, în 1898, la sala Ateneului, are loc prima întâlnire a lui Enescu cu Maruca Cantacuzino, cea care-i va deveni iubită și soție. Maria Cantacuzino se născuse în ținutul Bacăului, în vechea familie Rosetti-Tescanu, „spiță puternică de nobili de țară, legați de pământul lor ce le aparținea de pe vremea lui Ștefan cel Mare. Bunicul, Dumitru Tescanu ,era un demofil generos, dăruise o parte din pământ țăranilor cu patru ani înaintea reformei lui Cuza, îi dezrobise pe ȝigani. Tatăl , Dumitru Rosetti-Tescani, fire introvertită, izolat în muțenia lui, pesimist, neuroastenic, s-a sinucis la 45 de ani. Era „floarea bolnavă „ a familiei. Făcuse temeince studii la Lausanne și Paris, fusese deputat. Mare iubitor de carte, frecventează „Junimea bucureșteană și traduce opera lui Vasile Conta în franceză. Este ultimul ascendent, pe linie bărbătească, al Rosetteștilor-Tescani. De la el, copiii (deci și Maria)

au învățat să simtă foarte devreme lumea superioară a meditației, nostalgia sferelor înalte ale contemplației și bucuriile subtile. Factorul ereditar a marcat-o toată viața pe Maruca, persoană bizară, cu toane extravagante, stări depresive ca și încercări de suicid. Bunica, doamnă din romanticul Iași de la 1850-1860, când femeile purtau crinolone foșnitoare și bărbații redingote, fusese frumoasă, cochetă și... egoistă: N-a iubit nimic altceva decât pe ea însăși și toaletele sale. Verile și le petrecea în stațiuni balneare de faimă europeană, precum Ems-les-Bains. Lipsind lungi perioade, bunicul a fost ademenit de farmecele unei vrajitoare, Safta, și prins în vâltoarea pasiunii. Cu toate că aveau majordomi, cameriste și sufragii francezi, modul lor de viață era moldovean. Acești boieri orientali trăiau în mijlocul lanurilor și al turmelor... ducând în fond o viață patriarhală. Maria ajunge să se îndrăgostească de soțul ei, Mihai Cantacuzino, viitor ministru conservator, iubind vinul și femeile, în contrast cu ea, ființa interiorizată. Pentru „luna de miere”, tinerii proiectează, ca timp de un an, să facă ocolul lumii. Însemnarile de călătorie sunt cam șterse. De la Constantinopol ajung la Atena, unde Mihai se îmbolnăvește de febră tifoidă. Ea îl îngrijește cu dragoste și devotament. Ajung în Italia. Cei doi se iubesc pasional, tânăra soție (19 ani) se lasă cuprinsă de voluptate. Se întorc foarte curând la București, unde Maruca intra în cercul celei mai înalte societăți, prințesa (viitoarea regină) Maria, Martha Bibescu, Elena Șutu, Olga Sturdza, nume de largă rezonanță. O timidă relație dintre sora ei Nellie și gelosul și bănuitorul Mihai, avansează până când Maria îi surprinde în flagrant. Drama se produce acum dureros. Vrea să divorțeze, dar Mihai o implora să-l ierte. Aveau doi copii. Au continuat să rămână sub același acoperiș, definitiv despărțiți. Ea îi da libertatea să-și trăiască viața cum îi va plăcea. La rândul ei, își va asuma un statut asemănător. Dezamăgită profund, se retrage din viața mondenă, în care „mai mult juca un rol decât trăia. Frumoasă, spirituală, elegantă, distinsă, una dintre cele mai culte fete de la curte, însă fire capricioasă. Se căsătorise cu Mișu Cantacuzino pentru că-i oferea dreptul să poarte titlul de prințesă, originilor ei boierești, și ele de certă noblete, nu le mai acorda importanță. Toanele, caracterul instabil, stilul de viață anormal nu puteau să facă pereche bună cu un om marcat de ambiții politice, și angrenat în preocupări care-l îndepărtau de capricioasa sa soție. După atâtea dezamăgiri, Maria Cantacuzino își caută alte orizonturi. Călătorește, în special în Franța, dar nu abandonează niciodată cercul de înalte doamne, instruite și talentate, cum erau Carmen Sylva, Martha Bibescu. Aici se cultiva pictura, poezia și mai cu seamă se făcea muzică. În acest context, ajunge să-l cunoască în 1907 pe George Enescu, de care va fi fascinată și se va îndrăgosti. După opt ani, Maruca și Enescu se reîntalnesc. Cele două destine se împletesc într-o poveste de dragoste. Maruca îl invită la Palatul Cantacuzino. Toți cei care veneau știau care era relația dintre cei doi, inclusiv soțul Marucăi, Mihai Cantacuzino. Enescu acceptă, contrar principiilor sale, poziția de „cântăreț la Curte” în casa Marucăi, Palatul Cantacuzino. După turneele din 1923-1924 din America, Enescu reușește să stângă bani pentru a-și ridica vila de la Luminiș, aceasta fiind construită pentru Maruca.

La Sinaia, Enescu compune neobosit. Aici a luat lecții de vioară timp de două luni Yehudi Menuhin care i-a fost discipol, aici traduce libretul operei “Oedip” dedicată Mariei Tescanu Rosetti. Premiera va avea loc la Paris, la 13 martie 1936. În august 1928, Mihai Cantacuzino moare într-un accident de mașină. La 50 de ani, rămasă recent văduvă, Maruca s-a îndrăgostit de filosoful Nae Ionescu care frecventa Palatul Cantacuzino și participa la audițiile muzicale organizate de stăpâna casei și care-l aveau protagonist pe..... Enescu . Acesta asistă neputincios la debutul idilei celor doi, fiind obligat să se retragă discret și să se refugieze în arta sa .De la Paris (Bellevue) Enescu îi scria Olgăi Brăiloiu:” Ma Reine, rendez-moi la Princesse aimée”.

În 1933, relația dintre Maruca și Nae Ionescu se încheie, marele filosof consolându-se în brațele unei alte doamne din înalta societate – Cella Delavrancea. Încetarea relației cu Nae Ionescu provoacă o cădere psihică puternică Marucăi, , își dă foc, are și câteva episoade psihotice. Singurul care îi acordă tot sprijinul și o îngrijește cu devotament este Enescu. El trebuia de acum să hotărască viața de zi cu zi a bolnavei, poate și cu un sentiment vag de egoism , acela de a crede că prințesa iubită este a lui, îi aparține în momentele atât de grave.

L-a iubit oare Maruca pe Nae Ionescu? Cu siguranță , da! Ei nu-i păsa de critici, de ce zicea lumea, dar s-a gândit oare ce se petrece în sufletul lui Enescu? A iubit-o oare Nae Ionescu pe femeia mai vîrstinică , dar care-l orbise cu fastul unui stil de viață luxuriant , cu toate ciudățeniile și capriciile și pe lângă care fidelul George Enescu suferea răbdător, așteptând parcă sfârșitul unei pasiuni trecătoare? Se vor căsători la 5 decembrie 1937, după 30 de ani. O slujbă religioasă sfințește căsătoria lor, în prezența Cellei Delavrancea, ca martoră, în noua lor locuință, un apartament într-un imobil cu vedere spre Cișmigiu. Preotul începuse slujba, când deodată s-a deschis ușa apărând Alice, fiica Marucăi. Fără a saluta preotul, a sărutat-o pe maică-sa, apoi uitându-se prelung la Enescu, care-i întindea mâna, i-a întors spatele și a plecat trântind ușa. Alice îl detesta pe Enescu, considerându-l, prin originea sa modestă, nedemn de a se căsători cu o prințesă.” . Dar Mișu Cantacuzino, nu se trăgea din Casa domnitoare a lui Șerban -Vodă Cantacuzino, ci din Drăghici Cantacuzino, fratele mai mare al acestuia. O înrudire cu prințul domnitor nu-I conferea dreptul de a beneficia de acest titlu princiar. Deci, Maruca n-avea dreptul să poarte titlul de prințesă, titlu pe care , culmea soțul ei , nu-l purta, nu-l impunea în societate. Enescu știa povestea asta, în fond era important să-i facă pe plac M Marucăi , cea care a rămas pentru el “La princesse aimée.

Nu-și putea imagina Maruca în acele clipe că martora ei, prietena Cella, îi va lua locul în brațele lui Nae Ionescu care va muri în 1940, când nu împlinise încă 50 de ani. Cella va fi cea care-i va închide ochii.

Cei doi soți se stabilesc în America, unde Enescu dirijează la Filarmonica din New York (1937-1938). După 1945 li se confiscă rând pe rând proprietățile de către regimul comunist.. Soții Enescu se refugiază la Paris, într-un apartament modest din Rue de Clichy, iar Enescu se vede silit să dea concerte oriunde pentru a se întreține. Bolnav de spondiloză anchilozantă, nemaiputând să-și

dedice tot timpul marii sale pasiuni- compoziția, devine un modest șef de orchestră. Pe 14 iulie 1954 are o comoție cerebrală în apartamentul său din Paris, în urma căreia rămâne parțial paralizat. Maruca îl lasă singur, bolnav, sărac , iar ultimele luni ale vieții și le trăiește în hotelul Atala, rue de Chateaubriand și asta datorită unor oameni generoși. Nu marea iubire a vieții lui, ci o asistentă socială îi veghează patul de suferință și ultimele clipe ale vieții. Cel mai mare compozitor roman al tuturor timpurilor moare în noaptea

4-5 mai 1955 în hotelul Atala și este înmormântat în cimitirul Père Lachaise din Paris. Rămasă singură, Maruca Enescu se va stinge și ea în 1969. Pe piatra de mormânt din același cimitir stă scris “George Enescu și Maruca Enescu, născută Rosetti Tescani”

Enescu ar fi trebuit să fie înmormântat, așa cum și-a dorit ,la Tescani, aici în țara în care s-a născut și căreia i-a dăruit tot geniul său până la ultima pâlpare a inimii transfigurând fluiditatea artei muzicale într-un edificiu arhitectonic.

Bibliografie:

- Cella Delavrancea, Dintr-un secol de viață , Editura Eminescu, București, 1988;
- Ilie Kogălniceanu , Destăinuiiri despre George Enescu, Editura Minerva, București, 1996

Eminescu – azi și de-a pururi...

*Elev: Călin Livia-Gabriela,
Prof. Filipoiu Mihaela-Florentina,
Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe-Vodă Basarab” Curtea de Argeș, Argeș*

“Cu totul osebit în felul său, om al timpului modern, deocamdată blazat în cuget, iubitor de antiteze cam exagerate, reflexiv mai peste marginile iertate, până acum așa de puțin format încât ne vine greu să-l cităm îndată după Alecsandri, dar în fine poet, poet în toată puterea cuvântului, este d. Mihail Eminescu.”

(Direcția nouă în poezia și proza română-T. Maiorescu)

În curgerea neînduplecată a vremii, a generațiilor ce se succedă fără istov, iată-ne ajunși , tot mai încărcăți de sfânta povară a slavei și recunoștinței, la cinstirea celui de-al 162-lea an de la venirea pe lume a Poetului celui fără seamăn al românilor-MIHAI EMINESCU- precum și a împlinirii a 123 de ani de la trecerea LUI în eternitate, în constelația veșnică a marilor spirite ale lumii.

Dacă ziua venirii pe lume a lui Eminescu-15 ianuarie 1850-și ziua în care i-a fost curmată viața-15 iunie 1889-sunt și vor rămâne pentru noi, românii, zile de reculegere, de meditație, în lumina vieții și a creației sale, în lumina arderilor umane, spirituale și orfice, pe care le-a stârnit în oricare din paginile scrise, supraîncărcate de revelații biografice, apoi nu-i mai puțin revelator și faptul că trăirea într-acest miracol de taine și de elevații ale Poeziei lui nemuritoare este și se cuvine a fi una cu toată clipa existenței noastre.Pentru că viața Poetului, ca și focarele de necurmată iradiație din întregul creației sale- în care suferința, aleanul, visul, cântecul, iubirea , viața, moartea , dorul de nemărginire și de înalturi, plânsul omului și plânsul elementelor, își află, într-un nesfârșit schimb de nuanțe, albiile comune sub semnul unei specifice omologii afective - sunt și vor rămâne de-a pururi pentru noi izvoare de lumină, de încredere , de biruință.. Pentru că EMINESCU – este cel mai bogat trezorier al cuvântului și verbului românesc, ale căror valori de expresie , unice, tulburătoare, uimesc, farmecă și vor fermeca de-a pururi.Pentru că pulsația versului său, înrudit cu rugăciunea, melodia poeziei lui -izvor de întinerire lirică pentru toate generațiile –este unică și irepetabilă.

POET al iubirii, trăită și mărturisită în vers în toată varietatea de intensitate și nuanțe, de la șoptirea în taină până la chemarea dramatică a fiorilor ei în auzul framătului pădurii și al vremurilor ce vin ; POET al naturii, al efectelor de lumini și de umbre, al sonorităților dulci și tulburătoare, ale codrului și ale cornului din pădurea mult îndrăgită, a minunilor firii, asociate nemijlocit aspirațiilor Sale , într-o iubire desăvârșită, ideală;-POET al nedreptăților , al revoltelor sociale, în transfigurarea cărora a brodat atâtea cugetări profetice; POET al meditațiilor filozofice asupra marilor probleme ale

vieții și ale morții. , EMINESCU este un POET al genezei , al obârșiiilor , al istoriei umanității și a nemului său, al făuritorilor acestei istorii , un critic virulent al levantinismului politic al epocii, în brazda căreia sădise atâtea rădăcini și nestemate. De la cea mai inocentă ironie până ,la pamfletul cel mai corosiv, p e toate le-a adus EMINESCU în poezia Sa , pe căi de migrație divină, și cu toate câte-a desăvârșit, sub semnul inconfundabil al lirismului său, de la memorabila odă din adolescență, La Bucovina, până la poemul celest, Luceafărul, cu vraja căruia POETUL trece, ca un Hyperion, peste” Nemărginirea Timpului/În sfintele lumi, / Unde păsări ca EL/ Se-ntrec în cântări...”

EMINESCU este și rămâne al tuturor timpurilor – o prezență vie , magnetică, mereu actuală, tot mai învăluitoare și imprevizibilă. Nu-i de mirare, de pildă, de ce creația sa taumaturgică se bucură de o continuă prezență în existența mulțimilor și de o cercetare tot mai profundă, mai pasionată și mai pasionantă. Pentru că niciun scriitor n-a relizat în opera lui , și încă într-o viață atât de scurtă și în condiții atât de neprielnice , o mai vastă și mai adâncă sinteză de atitudini, de valori lirice și filozofice , ca EMINESCU. Timpuria, multipla și variata experiență a existenței și tot atât de timpuria și nemărginita nevoie de cunoaștere, de adevăr, de armonie, de perfecțiune, fenomenala sa acumulare de cultură românească și universală, setea de cuprindere, patima totalității, a absolutului , titanismul său romantic , uimitoarea sensibilitate și fantezia LUI cuceritoare, viziunile contemplative și lirice desăvârșite la școala lui Homer, Dante, Shakespeare, Goethe, Hugo, pe temeliile veșnic vii ale tradițiilor noastre naționale și populare

În alte planuri ale creației , EMINESCU-poetul și gânditorul a cărei tinerețe fusese bântuită de focul răzvrătirii demonice, întocmai ca Toma Nour, ca Sărmanul Dionis, va coborî spre rădăcini, spre obârșii, sprijinindu-se pe sat, pe codru ca pe niște entități românești permanente și sacre. EL își adâncește apoi identificarea cu istoria și cu

mitologia națională, întocmai ca în acele fragmente autobiografice și scăpări de mit , cu referiri la Decebal, Bogdan-Drăgoș, Marele Ștefan , eroi ai dramelor sale , la care se întoarce îmbogățit , din vagățiile fenomenale prin lumea valorilor universale. Pentru ca , într-un mai târziu, cu toate dezamăgirile , durerile și jertfele ființei sale perceptibile, mai ales în marile momente ale creației- precum în cele ale Scrisorilor sau Luceafărul, în Glossă, Rugăciunea unui Dac, sau în Odă (în metru antic)-EMINESCU să-și desăvârșească uimitoarea –i sinteză lirică și filozofică. Poetul contopește și topește , la temperatura marilor arderi, tradiția națională paradigmatică cu rânduiețile umane și spirituale universale și eterne.

MIHAI EMINESCU reprezintă pentru literatura română sinteza secolului

al XIX-lea și modernitatea secolelor XX și XXI. Opera sa a confirmat previziunea lui Titu Maiorescu, din 1890, potrivit căreia”literatura poetică română va începe secolul

XX-lea sub auspiciile geniului său, și forma limbii naționale , care și-a găsit în poetul Eminescu cea mai frumoasă înfăptuire până astăzi, va fi punctul de plecare pentru dezvoltarea viitoare a veștmântului cugetării românești “

Clasicul visător, originalul mare romantic, inegalabilul modern, care a fost și rămâne de-a pururi EMINESCU-contemporan , în același timp, cu toate vârstele noastre și cu toate vârstele umanității- își integrează și-și reintegrează, astfel, creația, ca într-o ultimă și supremă aspirație, în seducătoarea măreție a unității cosmice.

Copleșiți , așadar, încă o dată mai mult, de uluitoarea personalitate creatoare a divinului nostru Aed, iată-ne, și în acest ceas al meditației ce-I dăruim , identificându-ne, până în cele mai tănuite adâncuri ale ființei noastre conștiente, cu patetica viziune profetică a lui G. Călinescu, cu care ne încredința, odată, într-un ceas aniversar:” Ape vor seca în albia lor, iar peste locul îngropării Sale va crește pădure sau Cetate și câte-o stea va vesteji în depărtări, până când acest pământ să-și poată strânge toate sevele și să le ridice în țeava subțire a altui crin de tăria parfumurilor Sale “

Bibliografie:

- Călinescu, George- *Viața lui Mihai Eminescu*, Editura Cultura Națională, București, 1932;
- Gheorghe, N.Fănică –*Mihai Eminescu*, EDP, București , 1993.

Martirii lui Eros

*Elev: Ursu Andrei-Ionuț,
Prof. Filipoiu Mihaela-Florentina,
Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe-Vodă Basarab” Curtea de Argeș, Argeș*

Să evoci pe Eminescu, ceea ce înseamnă el pentru noi ca români, pentru literatura română, (înnobilarea, rafinarea, îmbogățirea, înălțarea, cristalizarea în formele cele mai alese), să vorbești de ceea ce-l ducea la desăvârșire în publicistică, nu e ușor.

Exegeza eminesciană atât de bogată și diversă dovedește, pe de o parte, importanța subiectului, iar pe de alta, dificultatea reală de a-l înscrie într-o structură explicativă unică. Întotdeauna un mare creator scapă, într-un fel sau altul, din plasa în care încearcă să-l înfășoare comentatorii. Geniul creator sparge tiparele și scrie altele, proprii – după care un număr impresionant de cercetători încearcă să adapteze elementele teoriei și ansambele istoriei literare la această expresie unică a unei individualități excepționale.

Scrisă în secolul al nouăsprezecelea, opera poetică a lui Eminescu reprezintă un punct nodal al literaturii și culturii noastre, către care converg numeroase linii de analiză și comentariu critic. Și totuși, mă întreb, se mai poate scrie ceva realmente nou, într-un raport de adecvare la o operă atât de frecvent vizitată? Probabil că da. Orice poet e deschis, își creează o altă generație de cititori, de receptori. O extraordinară șansă face posibilă relansarea discuției critice despre Eminescu, pe o pistă nouă, pornind din teritoriul biografic. În anul 2000 a apărut (la Editura Polirom) un corpus de corespondență inedită între Mihai Eminescu și Veronica Micle, nu mai puțin de 108 scrisori complet necunoscute, până atunci specialiștilor și publicului larg. La fondul epistolar „tradițional”, compus din 66 de scrisori (13 ale lui Mihai Eminescu, 48 ale Veronicăi Micle și 5 atribuite / inventate de zelosul Octav Minar), s-au adăugat dintr-o dată, printr-o senzațională, de nimeni sperată, completare, 93 de scrisori trimise de Eminescu Veronicăi Micle și 15 pe care ea i le-a adresat poetului – toate fiind păstrate, până la această dată, de succesivele moștenitoare ale văduvei lui Ștefan Micle.(.....). Iată cum norocul istoricilor literari stă, uneori, în mâinile frumoase ale unei femei, poate și în mândria ei de a se ști iubită de către un poet încă de pe atunci mare. În urma unei certuri a îndrăgostiților, ce a survenit la un moment dat între ei, Veronica Micle i-a cerut imperativ lui Eminescu să-i returneze scrisorile trimise (plus o fotografie) – și poetul, cavalier, s-a conformat. Așa se explică situația paradoxală că o parte din epistolele schimbate între cei doi au rămas în posesia unuia singur. Din fericire. În acest fel, asistăm acum la o incredibilă lovitură de teatru: biografic și bibliografic, sentimental și literar.

Evocarea eroticii “omului deplin al culturii române” cum îl definește Constantin Noica pe Eminescu ,pare o îndeletnicire superfluă, o introducere brutală în viața intimă a poetului, o împietate. Dar când aceasta a fost deja răscolită, mistificând sau denaturând, interpretând pro sau contra, se impune o reabordare a poveștii de dragoste. Literatura cunoaște cupluri celebre de îndrăgostiți: Petrarca –Laura de Noves, Dante –Beatrice Pertinari , Goethe-Charlotte, Alfred de Musset-George Sand, Pușchin-moldoveanca PulherițaVarfolomei ,Conachi –Zulnia, Alecsandri-Elena Negri, și exemplele ar putea continua. Poeții premergători lui Eminescu cântau o dragoste de iatac. Eminescu face și în acest domeniu o cotitură. Erotica sa este de o sinceritate totală, cu trăiri și arderi intense pe rugul dragostei , este o dominantă a existenței, un mod de a privi și de a explica viața. Ea cuprinde întreaga multitudine de aspecte ale acestui fenomen uman , pe care el îl privește de la înălțimea destinului său unic.Posteritatea l-a purtat între “omul absolut” al culturii române și “soclul” de Poet Național, dar să nu uităm că înainte de toate a fost un simplu om care a iubit și a pățimit la fel ca oricare altul, corespondența inedită dându-ne posibilitatea de a-l privi pe poet în toată complexitatea personalității lui. Marele poet și filozoful autodidact, gazetarul public și epistolierul privat, scriitorul din om și omul din scriitor apar deodată, sub o sutură perfectă și cu o coerență insuportabilă. Răvașele schimbate vorbesc, negreșit, despre o mare iubire, oscilantă, dar hrănită din reciprocitate. Ecuația sentimentală nu e scutită de seisme. Când lucra la Luceafărul, pătruns de „frigurile versului”, poetul mărturisea că ar înnota „în stele”; se simțea senin ca „zilele de aur” dăruite de Veronica. Altădată, dezgustat, „sătul de viață fără a fi trăit deodată”, „împresurat de mizerii trupești și sufletești”, acuzând frigul moral, îi va cere imperativ: „dă-mă uitării”. Acest om "obosit de viață” râvnea un lung repaos . Cu luciditate simte, știe, ne anunță, prevestind destrămarea ființei. Sunt alternanțe de ton, într-un palpit plin de naturalețe .Pătrundem, astfel „în miezul omului” măcinat de griji, în viața sa domestică. Întâlnim nu un cuplu mitic, ci personaje vii, existând în contingentul ostil. Aceste pasaje cutremurătoare descriu suferința unui om pe care noi, cei de astăzi, nu avem cum să o înțelegem. Cât despre singurătatea acestui geniu, cu siguranță cuvintele ne-ar aluneca printre degete, mai triste ca noi. Așadar, scrisorile au drept miză reumanizarea figurii eminesciene, pe care un secol de mitizare a subțiat-o până ce a devenit un fel de abur, ceva eteric, ca și când Eminescu nici n-ar fi călcat vreodată cu adevărat pe acest pământ. Demersul mi se pare salutar și cred că o cale pentru a apropia publicul tânăr de poezia eminesciană, este și cea a biografiei. Poate singura șansă de a-i face pe adolescenții de azi atenți la opera poetului este încercarea de a reaminti că Eminescu a fost în egală măsură un om pasional și pasionat, un gazetar redutabil, virulent și cu numeroase excese, un om care a trăit o mare poveste de iubire. Iubirea dintre “îngerul blond”, și Eminescu a fost mare, adâncă, a învins totul și a reușit să existe dincolo de răutățile unor oameni care îi voiau despărțiți. Eminescu, poetul-om, a fost fascinat de frumusețea Veronicăi. În scurta viață a poetului au mai existat câteva iubiri. Casandra – Elena, fiica lui Gheorghe Alupului, adolescența care moare la 16 ani ,apoi Eufrosina Popescu,ce purta numele de scenă de Elena Marcolini, o jună artistă de o frumusețe răpitoare ce cânta în trupa de teatru

condusă de M. Pascali, în care și poetul a lucrat o perioadă , o anume croitoreasă Milli pe care a cunoscut-o la Berlin , apoi în 1875, se va lăsa cucerit de farmecele cumnatei lui Titu Maiorescu, Mite Kremnitz . Mai tânără cu opt ani ca soțul ei, devenit medicul particular al lui Carol I, cultă și orgolioasă , nu prea frumoasă, purtându-se cu un fel de naturalețe bine studiată, Mite era și o amatoare de senzații tari. În anul 1878, Mite pleacă într-o călătorie prin Europa doar cu Titu Maiorescu, cumnatul ei, așa cum ar fi mers într-un voiaj de nuntă. Se pare că la întoarcerea în țară , atenția criticului se îndreaptă spre Ana Rosetti, împingând această relație pe planul al doilea . Mite Kremnitz ținea la ea acasă un salon literar, numită fiind de Veronica “sultana favorită a junimiștilor în haremul lui Maiorescu”, ba mai mult o numește “-ce bas bleau allemande sans valeur et sans mérite ”-“bas bleau” însemnând “ciorap albastru”, adică cineva care nu are sânge albastru în vene, vrând să imite noblețea, un burghez în devenire provenit din clasele de jos.

Ezitănd ea însăși între plictiseala unei legături uzate și nevoia vindicativă (adică de răzbunare), experimentata Mite își permanentizează salonul literar (până atunci întâmplător). Era un mijloc de a-l aduce pe infidel în teren propriu, cu întraga-i suită și spectacolele lui cu tot, dând fundal și rafinament comediei ce jucau ei doi, sau , mai bine zis , ei trei, de când se ivise Ana Rosetti. Iar pentru a se realiza toate simetriile trebuitoare, cadrulul, rămânea să se mai găsească un

personaj (doctorul Kremnitz nu conta). Mite crezu a-l fi găsit pe Eminescu, deși poetul aparținea unei clase sociale pentru care nu avea niciun interes ,” era prea cărnos la față și cu înfățișarea prea matură”, după cum afirmase încă din 1876, când îl cunoscuse, iar ea nu corespundea idealului său feminin. Mite îl rugă să o ajute în studiul limbii române, flatându-l prin traducerea poeziei “Departe sunt de tine...” în mai multe variante și mai ales, înverșunându-se să-l încredințeze de candoarea ei. Ceea ce începuse a-l aduce zilnic pe poet în familia Kremnitz, o dată cu o anume lipsă de etichetă și cu prețuirea ce i-o arătau toți de la o vreme, era mai cu seamă aspirația reprimată de timpuriu, dar nu ucisă, după căldura unui cămin.

Mite a tradus împreună cu regina Carnea Sylva în antologia *Rumanische Dichtungen* , 21 de poezii ale lui Eminescu, prezent în casa ei în perioada 1878-1880. Se îndrăgostește de acesta. Idila trezește gelozia lui Maiorescu care-i cere cumnatei lui să-l facă pe poet să simtă distanța socială care-i desparte. Iată că Maiorescu apare în calea poetului , de data aceasta în dubla ipostază de Pater și “rival”. În *Amintiri fugare despre M. Eminescu* („Flüchtige Erinneunngen an M. Eminescu”), apărute în limba germană la 1893, iar în română la 1933, Mite Kremnitz nota că Eminescu i-ar fi dedicat poezia “Atât de fragedă”, aducând ca argument prezența acestei poezii , împreună cu alte patru , într-un album dăruit ei de autorul poeziilor. În realitate , poezia fusese dedicată se pare reginei Carnea Sylva, sau , după unii critici literari, Veronicăi Micle, fiind concepută înainte să o cunoască pe Mite, iar faptul că poetul o transcrisese în albumul ei , nu-i o dovadă a destinației dedicației. Călăuzită și de orgoliul ei teutonic – s-a revendicat ca unică inspiratoare, inclusiv pentru “ Cu mine zilele-ți adaogi...” și “Te duci...” . Semnificativ este faptul că o serie de opinii critice autorizate sunt

concordante nu atât în a proclama ca inspiratoare pe Veronica, cât în a o detronea din această postură pe Mite .

Respins cu diplomație în cele din urmă de Mite, Eminescu va tremura peste câteva luni "pe lângă plopul fără soț" de lângă ferestrele Cleopatrei Poenaru-Lecca, din strada Cometei , fiica pictorului C. Lecca și verișoară cu I.L. Caragiale. Această Cleopatra era "o femeie planturoasă, cu față plină de defecte atent asunse sub farduri, cinismul ei drapând anomalii ale celorlalte, glandulare. Divorțată, cu doi copii mari, dar suficient de inteligentă încât să-i stârnească inima lui Eminescu, aluat din coca lui Caragiale, Cleopatra era înainte de toate o frivolă.

Chipul Veronicăi le-a șters repede urma. Fata ei, Virginia Gruber scria : "Mama a fost plină de viață, plină de farmec, frumoasă, doamna perfectă și avea o voce superbă. În societatea aleasă pe care o vizita, datorită acestor calități superioare, făcea umbră întotdeauna în jurul celorlalte femei".

Iubirea fundamentală a vieții lui Eminescu rămâne , așadar , Veronica Micle, pe care a întâlnit-o prima oară la Viena, în anul 1872 .Această iubire va fi tensionată, dar statornică, de o sinceritate totală, cu trăiri și arderi intense pe rugul dragostei ,un vifor de patimi.El va înălța sentimentul de dragoste la potențe greu de atins, în timp ce Veronica va dezvălui posterității –prin corespondența sa –cifru ei omenesc, zbateri de viață, năzuințe și chemări patetice, disperări în etapele de contrarietăți și de rupturi temporale, conștientă că, asemeni Marcelinei Desbordes –Valmore, poetă franceză ale cărei versuri romantice se caracterizează prin stilul elegiac, prin vibranta sinceritate a sentimentelor și muzicalitatea originală, va sfârși prin suferințe și nefericiri , în moarte.

Mănuind arsenalul ponegririi, felurite istorici literari, biografi și publiciști în cursa după spectaculos , au creat Veronicăi Micle efigia unei femei galante și au facilitat o tradiție de detractori , odioasă ca orice neadevăr, crezând că prin preluarea bârfirii ei ca galatee ,ar adăuga noi carate artei iubitelui astral .Chiar dacă, prin incidente inerente iubirii, în existența lor au fost hiaturi și imputări urmate de clarificări, de amnistieri și de frenezii reluate , penibilei procurori postumi –în

ciuda faptului că părțile s-au împăcat , iar aura le conduce suvenirul în legendă-administrează acuzări asertorice de la bara istoriei literare într-un proces încheiat demult și cu finalități precise.

Noul corpus de scrisori înfățișează un Eminescu mult mai participativ și trecând, ca toți îndrăgostiții lumii, prin registrul bogat al senzațiilor și suferințelor amoroase: de la voluptate la durere, de la bucurie la deznădejde, de la vibrația ce se comunică imediat sufletului-pereche și până la tonul epistolar alb, de o rece politețe, formă superioară de exprimare/decantare a deznădejdii.

Parcurend mai multe scrisori, vom da peste un adevărat arsenal de diminutive și alte asemenea „atenții” onomastice, prin care epistolierii își arată inventivitatea erotic-lexicală. Eminescu devine Miguel, Emin, dar și Bébé, Titi, Tropețel, Mițule, Mițicule; în timp ce Veronica Micle e chemată cu o jerbă de apelative grațioase: Verena, Vroni, Veronicuța, Nica, Nicuțica, Cuța, Cuțica, Poțico, Poțotoni s.a.m.d. Nu lipsesc nici sintagme dulci, precum „îngerul meu blond”,

Așadar , tezaurul epistolar, scos la lumină prin ediția-surpriză Dulcea mea Doamnă/ Eminul meu iubit, îngrijită de Christina Zarifopol-Illiaș reprezintă, realmente, o „comoară ascunsă” lungă vreme, șocând lumea literară, vorbind despre o mare dragoste împărtășită (în pofida eclipselor), intrată în legendă, contrazicând eticheta misoginismului, trainic impusă de prestigiul călănescian. Prețioasele scrisori (facsimile) „acoperă” perioada august 1879 – februarie 1883 și evidențiază, o dată în plus, tragica iubire care i-a legat, în viață și în moarte, pe cei doi protagoniști. Cea care a fost pentru poet „o icoană de lumină”, iscând invidie și bârfe într-o epocă puritană, taxată drept „ușuratică”, merita acest gest de abilitare .Să recunoaștem că publicarea acestor scrisori a relansat discuția critică, recompunând” gama suferințelor amoroase trăite cu sinceritate devastatoare de cei doi. Pătrundem, astfel, în lumea lor intimă, descoperim omenescul poetului, dobândind o trăinicie simbolică, intrată definitiv în legendă, uniți pentru totdeauna”, măcar postum. Acum însă, după lectura acestor scrisori, înțelegem dramele cuplului imposibil și nedreptățile care i-au însoțit în posteritate, dar, nu mai puțin, în timpul vieții, Veronica – „bucurându-se “ de oprobiul public .Tezaurul epistolar recuperat corectează multe nedreptăți, luminând episoade biografice obscure, lăsate în penumbră.

Refuzul poetului de a încheia căsătoria în primăvara lui 1880 din cauza neajunsurilor materiale, a opoziției celor din exterior, în special a lui Maiorescu , duce la ceartă, cu declarații formale de despărțire. Pe cât de pasională în dragoste, pe atât de insistentă este Veronica și în ură. Vrea cu tot dinadinsul să se răzbune, amenință chiar cu un scandal de presă. Eminescu îi încredințase, în două scrisori , niște secrete cu totul deosebite din viața intimă a lui Titu Maiorescu Aceste scrisori , ale lui Eminescu, în care sunt descrise cu lux de amănunte lucruri compromițătoare-ajung în cele din urmă la I. L. Caragiale. După ce cei doi se împacă , vedem insistența deosebită a lui de a recupera corespondența. Toate acestea ar putea sta sub semnul titlului schillerian “Kabale und Liebe” (“Intrigă și iubire”)

Dacă pe ea a iertat-o, marele poet n-a mai vorbit niciodată cu “pezevenghiul cel de grec”.

Veronica Micle s-a implicat pînă la jertfă, purtând în posteritate un stigmat nemeritat. A fost „o luptătoare pentru Eminescu, nu o spectatoare a bolii lui. L-a „smuls” din Botoșani pentru a-l reinclude în circuitul publicistic știind prea bine că acolo se fac jocurile și numai astfel imaginea lui publică revenea în prim-plan, având parte de scrisorile vitriolante ale Harietei. A refuzat să-l vadă „lipsit de minte” (din pricini lesne explicabile), atrăgându-și oprobiul și puzderia de bârfe prin această „legătură”, nu i s-a admis prezența la înhumarea poetului

Spre cinstea ei , a intuit genialitatea lui Eminescu :"

Vârful nalt al piramidei ochiul meu abia-l atinge... Lâng-acest colos de piatră vezi tu cât de mică sunt

Astfel tu-n a cărui minte universul se răsfrânge, Al tău geniu peste veacuri rămâne-va pe pământ."

Aceasta a suportat eșecul unei visate împliniri matrimoniale , cei doi fiind victime colportărilor insidioase de salon. Când, în fine, moartea lui Eminescu îi desparte, Veronica Micle, refugiată la Văratec, se va sinucide cu arsenic (3 august 1889), lăsând posterității, prin scrisoarea adresată lui Vasile Pogor, rânduri cutremurătoare: „n-am pentru ce să mai trăiesc”.

La 6 august 1889, întunericul mormantului închidea pentru totdeauna chipul bălai al Veronicai Micle, înhumată lângă biserița Sf. Ioan de la Văratec. Născuți în același an, 1850, părăsesc această lume la doar 50 de zile diferență.

Au fost puțin timp fericiți, mai mult nefericiți ,dar nu pot fi lăsați pentru eternitate nedrețăriți. Adevărul stabilește locul unic al Veronicai Micle în viața lui Mihai lui Eminescu și o aureolează cu apoteoza marilor iubite din literatura universală.

Finalul tragic al vieții lor amintește de tragediile antice elene...”Ce s-a ales din două vieți? O mână de cuvinte, /Căror abia le-or da un preț /Aducerile-aminte” .

Cât timp se va vorbi românește, povestea lor de iubire va dăinui , iar numele lui Eminescu va chema în legenda veacurilor amintirea luminoasă a Veronicai Micle care a fost nu numai frumoasă, cultă, talentată,inteligentă, dar și devotată și capabilă de mari sacrificii .

Bibliografie:

- Dulcea mea doamnă / Eminul meu iubit: corespondență inedită Mihai Eminescu – Veronica Micle, scrisori din arhiva familiei Graziella și Vasile Grigorcea, ediție îngrijită, transcriere, note și prefață de Christina Zarifopol-Illias, Editura Polirom, 2000.
- Dan C. Mihăilescu, Despre omul din scrisori: Mihai Eminescu, Editura Humanitas, București, 2009.
- Nicolae Georgescu, Cu Veronica prin infern - Cartea regăsirilor, cartea despărțirilor, Editura Princeps ,Iași, 2008.

Ferpar

*Elev: Dermengiu Reginald Andrei,
Pr. prof. Spînu Stelian,
Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați*

-Te-ai dus și nimeni urmă-n nu-mi mai vie,
Eterna ta plecare mă desparte
De tot ce-am fost, de vise, de-a mea parte
Mă duc și eu astăzi cu tine.

Pe vechile morminte îți rezimi astăzi ochii,
Pe ochii mei îți dăinui iarăși chipul
Și-n neguri se prefac acum de-a tale rochii
Să îmi orbești tu iarăși gândul.

-Ce n-ai fi dat să-mi iscodești
În timpul vieții mele moartea
Și s-o alini cu false vreri
De dragoste deșartă!

Nu mă gândeam că pot privi
În ochii vieții moartea,
Dar ei știau că-i voi iubi
Neconținut o viață...

Ce chin nespus în tine-i oare
Ca Hades viața să o schimbi
Și să îmi curmi eterna dragoste
Cu recele și mutul morții nimb!

-Acum mai rar mă regăsesc
Privindu-mă în tine
O viață-ntragă te doresc

Și mii de alte clipe,

Dar ce-i un vis din depărtare
Când lumea toată stă în loc,
Să îmi doresc să fiu eu oare
Același viu? Același mort?

Și ce mai sunt eu pentru tine?
Decât un simplu vis pierdut,
Mă rătăcesc prin amintire
Ca Persefona în adânc.

Cu oceanida te asemeni
Pe valul morții cel de foc,
Atâtea veacuri trec prin vreme,
Atâtea vremuri stau pe loc!

Revino-mi iar, tu, amintire,
Măcar așa te regăsești
În dorul meu de nemurire
Tu încă tot trăiești pe veci.

-Teluric rămâi dragă
Pe veci al tău pământ,
Te-am părăsit o dată
Și nu te-am cunoscut!

Nu-ți cer doriri de viață,
Nici lirica de dor,
Dispari-mi din gândire
O clipă, ca să mor.

Nici cântece de stele,
Nici dragoste de gând,
Revino-ți! Tu pe tine
Să vezi al vieții cânt.

O, cum cerca-vei a ta viață-ntreagă
Să frângi din amintire cuvinte de amor,
Să schimbi un veac în veșnicie
Și lacrima în dor.

De ce te pierzi prin memorie
Tu suflet rătăcit și-nvins,
Descoperă-ți a ta menire,
Eu astăzi m-am desprins

Din foaia candidă a vieții
Eu am pătat-o cu dureri
De vechi păcate, nu veni!
A mele fapte să urmezi.

Lipsește-te de mine
Pe veci, adâncul tau;
Să rămân veșnic fără tine,
Să nu-mi mai pară rău!

-Ah, tu, iubito, nu-nțelegi
Că visele nu sunt ca tine,
O viață-ntreagă o petreci
Și tot atâtea clipe.

Și ele îmi urmează
Pe veci cugetul meu,
Cum îngerii lucrează
În cer lui Dumnezeu.

De aş putea, aş stinge
Un veac de amintiri,
Dar asta e urgia
Neprihănitelor iubiri.

Căci nu ai cum a frânge
Decât sufletul tău
Când dragostea-ți înfige
Un dor adânc și greu.

Un veac de viață i-aș da lui Hera
M-aș da chiar și pe mine
Să-ți pot simți iarăși atingerea
Și tainica privire.

Aș da o lume de tăceri
Să te aduc la viață iară,
Să-ți șterg din haina lumii reci
Pecetea mortuară.

Atunci când ea îl auzi
Din mintea ei se-ntoarse
Un gând de mii de ani pustii
Și moartea o uitase.

Simțind chemarea-ndepărtată
Și dorul dincolo de moarte,
Un fir de viață se-nfiripă,
Iar ea l-a prins în brațe.

-O, suflet drag, de-ai ști să vezi
Cum stelele s-au stins pe rând
Și-n golul necuprins să crezi
Că-mbrățișezi iubirea-n gând,

Căci moartea-i doar un simplu pas
În drumul către nemurire
Și-n ochii tăi am regăsit
Eternul dor de fericire.

Și de vei crede că-s doar vis,
O umbră fără de contur,
Ascultă-mi glasul cel desprins
Din taina nopților de-azur.

Căci moartea nu desparte dorul,
E doar o altă cale-a vieții
Și de mă chemi îți las fiorul
Să-ți fie praznicul tristeții.

Dar timpul a trecut și clipa
În umbra serii s-a topit,
Acum eu veșnic zbor tot una,
Iar tu iarăși te-ai fi trezit

Și astfel dragul meu să știi
Că nu-i sfârșit ce ni se-arată,
Un gând rămâne încă viu,
O umbră-n lumea-ți luminată.

Rămâi, iubite, ca un cântec
Pe care-l voi șopti mereu,
Căci doar prin moarte-s fără timp
Și doar prin tine mai sunt eu!

-Ah, glasul tău străbate-n ceruri
Ca adierea unei stele căzătoare,
Mă las cuprins de amintiri eterne
Și mă-nvelesc în dor și alinare.

Un vis răsună-n noaptea rece,
E cântecul ce mi-l șopteai cândva,
E ca un murmur de lumini și umbre,

Un dor ce încă mă străbate-n ea.

O, dragă, cum să mai renunț?
Cum să te smulg din pieptul meu?
Căci chiar și moartea are viață
În fiecare gând al tău.

Rămâi, rămâi o umbră-n vise,
Un dor ce nu va dispărea
Și dacă moartea ni-i menită,
Atunci, iubito, te-aș urma.

Aș adormi în taina nopții
Cu șoptele-ți ca murmur lin,
Rămâi o umbră vie-n mine,
Rămâi, iubito, dor divin!

.....
Te-ai dus și tu mândro pustie,
Cântec istovitor de dor,
Dar astăzi nu ești sus cu mine,
Ai coborât pe veci, amor!

Sălbaticul

*Elev: Slivneanu Florin,
Pr. prof. Spînu Stelian,
Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați*

Toarnă de sus de mii de ani
Cu lacrimi înalte, lacrimi angelice;
Fața lor umflată de plângeri
Și-o adorm firav pe pumni de stele,
Norii acoperindu-le,
Vântul tot stârnindu-le.
Soarele poate mai pocnește fără rost
Dar de unde dacă nu-l mai strâng ca să-l cunosc?..
Pământul bea nesătul și uită...
Pământul înecat de sus..
De-atâtea ceasuri lumina s-a dus,
S-a dus și poate încă bezmetică fuge
Unde minte de om nu poate ajunge.
De viu mă fac scânteie
Din însuși scânteile,
Dintre ape mă spăl o apă,
Dintre umbre, umbră ies,
Dintre vise tot un vis.
Te caut strâmb, te caut om,
Te caut și nu te las
Nici în focuri ori în mări, în visări ori în bezne;
Și tot ceea ce ești în mintea mea,
Răstai 'napoi.. și cât era să te-apuc de glezne..
Te caut, te visez, te ard, te aud;
Sunt așa de rumen, așa de crud..
Te implor, scoate-mă din pereți
Și din mușchiul rece, ud!
Apoi, când parcă îmi vine să mă scobor

Din luntre odată și să dispar, să ard ori să mor,
Mă șoptești dintre cețuri un
„Caută-mă!“,
Iar eu surâzând naiv, urlu
„Iartă-mă..“
Afară mi-e focul, potopul și plânsetul.
Sunt păcătosul, cântul și cugetul.
Sunt sălbatic dar Tu, Doamne..
Nu mă dezpotoli...
Îmblânzește-mă..

Cuget sfânt

*Elev: Coman Raluca,
Pr. prof. Ionescu Claudiu,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Gheorghe” Botoșani*

Un prunc s-a născut într-un prea fericit colț de rai,
Ce-n bucurie își ține-n mâinile firave zâmbind, o minunată cruce.
Căci îngerii i-au pus-o în brațele mici păzindu-l ca pe un crai.
Dar chipu-i se adumbrește știind că-n neliniște crucea vieții o va duce.

Floare efemeră și dulce râvnitor de cele sfinte,
În mănăstire găsind locaș de odihnă sufletului călător,
Păstor de necuvântătoare, luând cu mare seamă aminte,
Că totul în pântecelul acestei lumi este trecător.

Și dulce îi era graiul însemnat de-o sfântă judecată,
Precum o pasăre a cerului învățându-și puii să se înalțe în zbor,
Așa-i păstora cu paza buzelor pe cei ce-și lăsau mândria uitată.
Îndreptând pe cei răătăciți, cu suflet gol și rece, biruitor.

Și s-au șters de pe pământ cum se șterg norii de vânt,
Cei ce-n temniță călcâiele cu focul gerului i le-au aprins.
Cei ce sufletul i-au vătămat prin fără de Dumnezeu cuvânt,
Risipitu-s-au cei ce lacrima în nesătulă deznădejde i-au stins.

În zeghe grea de deținut, sfărâmat-a porțile ce-l mântuiau,
Cu ruga-i caldă și smerită către singurul Biruitor.
Cu vocile ce neîncetat spre cumplită disperare îl sileau.
Luptându-se și izbăvindu-și sufletul de vrăjmașul arzător.

Iar acum...

Îmi zâmbește lumina inexistenței sale pământești,
Pe un perete gol și rece al camerei ce-mi ascund ruga,
Îngenuncheat de grele urlate de fiare ce-mi ard mădularele trupești...
Acoperindu-mi fața de scâncetul mut, controlându-mi nefiresc fuga.

Și-mi privește blând fața-mi adumbrită de anii grei ce m-apăsau,
Din icoana sfântă ce tainic îi poartă chipul de pustie asuprit.
Cântau îngerii ușor, osanale-n ceas de rugă, trezind fiori ce m-atrăgeau,
Simțind al fricii sens, oftat de un necălător spre rai cumplit de urgisit.

Și greu îmi plec capul covârșit de regretele fărădelegii mele,
Căci faptele mă trag spre pierzare, acoperindu-mi în tăcere rănilile.
Și dulce-mi răsună-n gând: Răbdare! Răbdare! Răbdare!
Opritu-s-au nevăzutele războaie ce-n inimă lăsat-au răni prea grele.

Mută-i vina ce cu ruga ta mi-ai șters-o având armă tare,
Oprit-ai și a diavolilor cântare, scumpă piatră din capul unghiului,
Părinte Cleopa, să privești către a mea tristă cugetare,
Și fă-mi sufletul părtaș cu toți dreptii raiului.

Străjer la cele sfinte

*Elev: Daniliuc Valentin,
Pr. prof. Ionescu Claudiu,
Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Gheorghe” Botoșani*

Spune-ne Părinte...
Nu ești tu străjer la cele sfinte?
Ai pornit ca un boboc de floare,
Scăldat în grija razelor de soare,
Raze luminate, oameni sfinți,
Ca Sântul Paisie și alți Părinți.
Și ai preluat lucrarea stăreției,
De-ai păstrat-o cu prețul isihiei.

Când plecai în munții Neamțului
Apărea în ei tot harul Bizanțului.
Și transpira de el verdeața toată,
Izvoare de mireasmă parfumată,
Și ploua din 'Naltul cerului,
Agheasmă pe crengile cedrului,
Ridicând Domnului slăvire,
Cuprinzându-ți marea dăruire.

În coborârea ta la mănăstiri,
Ai săvârșit doar minunate fapteuri.
Pe Părintele Pimen Vlad l-ai înzestrat,
Cu dorința din care la Athos a urcat.
Și auzeam cum în cuvântările tale toate,
Îndrumai credincioși la duhovnicească sănătate.
Și te rugai și iar te închinai,
Ca viața lor să fie frumoasă doină de nai.

Buciumul învățăturilor tale,
Trezesc obști și gloate spirituale,
Ce coboară chiar mintea mea infimă,
Și o ung cu smerenie în inimă,
Să străbat mereu căile suferinței,
Să simt pe pielea mea căldura pocăinței,
Și-n pomelnicul ce-l țin mereu cu mine,
Să te țin legat gheronda și pe tine.

Vino acum Părinte Cleopa Ilie,
Zidește și sufletului meu o chilie,
Prin testamentul ce mi l-ai lăsat,
Zile multe să pot sta la rugat.
Și din căldura vorbelor tale sublime,
Să înțeleg rostul vieții mele creștine.
Ca și eu să-mi fac partea mea,
Zidind chilie duhului altcuiva.

Te rog, spune-mi Părinte...
Cum e să fii Străjer la cele sfinte?

Înger rănit

*Elev: Apostol Octavian,
Prof. Zugravu Claudiu-Vasile,
Școala Gimnazială „Dimitrie Pompeiu” Broscăuți, Botoșani*

Povestea vieții tale
Născută-i din durere,
Prea plină de amor și jale,
De visuri, de dorințe și plăceri
S-au înșirat în a ta cale.

Măreața opera-ți rămâne
Chiar de gândirea azi ți-e stinsă
Ca dintr-o altă lume parcă vine
De aripi nevăzute atinsă
Un geniu al ginte vechi latine.

Un sunet de clopot, un vis al disperării
Tu Eminescu, un nume ce nu trece
El va luci-n vecie până-n marginile zării,
Tresari și tremuri etern luceafăr rece
Mai strălucești și azi pe apele mării.

Chiar dacă critici azi îți cată
Greșeli, și-ar vrea să te doboare
Se dă prilej de ură, dar doina nu-i uitată
S-a înălțat mai sus, aproape lângă soare
Într-un înalt altar păstrată.

Azi ne cuprind ades fiorii
Că viața ți-ai jertfit odată
Dar, ai rămas de-a pururi în istorii
Un visitor cu inima bogată
Cu nopți de poezie, rămase în memorii.

Slavă lui George Enescu

*Elev: Pînzariu Alecsandru Gabriel,
Prof. Zugravu Claudiu-Vasile,
Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani*

În strune cântă vântul blând,
O doină veche, un gând profund
Ce-n inimă tresare lin
Ca-n mâna lui Enescu divin.

Sub degetele-i fermecate,
Vioara plânge și tresaltă
Povestind doruri nesecate
Prin note vii, prin fostele lui fapte.

Prin Rapsodii curge-n valuri
Pământul nostru, vis și jale,
Sunând ca râurile prin dealuri
Ca-n horele de pe ogoare.

Maestre, steaua ta lucește,
Spre veșnicie strălucește
Căci muzica-ți, ca un izvor
Ne cântă-n suflet, visător.

Poetul din Botoșani

*Elev: Neghina Deea Maria,
Prof. Zugravu Claudiu-Vasile,
Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani*

În Botoșani, sub cerul vechi și blând,
S-a născut glas ce-n versuri prinde vânt,
Eminescu, cu sufletu-i arzând,
A scris destin, a plâns și a fost cuvânt.

Pădurile-i șopteau balade vechi,
Iar vântui cânta prin frunze moarte,
El presăra lumină peste veac,
Și transforma tăcerea într-o carte.

Sub tei bătrâni pierdut în vis etern,
Cu pana lui de aur și durere,
A împletit un dor nemărginit,
Să-l poarte-n versuri lumea, fără vrere.

A scris de jale, de amor uitat,
De ceruri largi și dorul de casă,
De omul trist, de timpul ferecat,
Și steaua ce-n abisuri nu se lasă.

Eminescu, veșnic călător
A scuturat lumina peste foaie,
Și-n fiecare rând a fost fior,
Ce nici în moartea lui nu vrea să moară.

Rădăcini înțelepte

*Elev: Prisacariu Denisa-Nicoleta,
Prof. Cîrneala Cristina-Luminița,
Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Viișoara, Botoșani*

Dimitrie Brândză, un om de valoare
Un botanist tare renumit,
Cu pasiune în suflet, cu gândul senin,
Noi specii de plante a descoperit.

În grădina botanică, cu grijă și pricepere,
Flori și alte plante el a cultivat,
Descoperind noi specii, cu nume ce răsună,
Contribuții importante în domeniu ne-a dat.

Cu o inimă bună, plină de voință,
Cu gândul curat, dar și cu credință
În grădina lui Brândză, plină de culoare
Flori rare-nfloresc cu o mare splendoare.

Cu ochi strălucitori și inima deschisă,
Copilăria-n Viișoara el și-a petrecut,
Cu mâinile mici, dar pline de har
Dragostea pentru natură era un dar.

Viișorean cuniscut, cu multă răbdare,
Curios din fire și aventuros,
Studiază plantele și le dă nume,
Iar cunoștințele sale se răspândesc în lume.

Un om remarcabil și foarte priceput,
Cu care ne mândrim fără încetare,
Un nume de aur, amprenta și-a pus
În botanica de azi și a generațiilor viitoare.

Mihai Eminescu

*Elev: Pasat Larissa-Gabriela,
Prof. Pușcașu Oana Nicoleta,
Școala Gimnazială „D. D. Pătrășcanu” Tomești, Iași*

Este 15 ianuarie,
Zi de mare sărbătoare.
În această zi s-a născut,
Poetul cel neîntrecut.

El natura o admira,
Și „Luceafăru”-l scria.
El spre cer mereu a privit,
„La Steaua” care a răsărit.

A scris despre natura frumoasă,
Despre iubirea cea aleasă.
Despre durerea despărțirii,
Și ale copilăriei amintiri.

El a devenit vestit,
Peste tot pe acest Pământ.
Cu ale sale poezii,
Citite și de copii.

Visând la Eminescu

*Elev: Crăciun Iosif-Dorian,
Prof. Căraușu Mihaela,
Liceul Teoretic „Anastasia Bașotă” Pomârla, Botoșani*

Cu glasuri vineții,
Visăm, din nou să vii,
Catargelor pământuri
A bolților răstimpuri.

Văpaie pusă-n strună,
Codrii se văd în lună,
Și-a cailor visări,
Și-a stelelor chemări.

Pe raze curg șiroaie,
Mărgelilor din straie,
Privirea e clintită...
Spre-al stelelor suită.

Butucul cel stelar,
A lumilor amar,
Luminilor ridică
Ființa adormită.

O! Dragă alinare,
Maestre din chemare,
În lumea cea senină
Cu brațul artei... Vină!

Să ne alungi din spaimă
Cuprins de-a artei faimă
În gânduri adunate
De inimi așteptate.

Cu glasul tău duios,
Cu gândul tău voios,
Cuprins în așteptare
Primesc a ta chemare.

Ca o podoabă mută
În mintea mea născută,
Pe-a vieții poezie,
Pe-a lumii armonie.

E-a cerului izvor
Înmiresmat în dor
De-a tale amintiri,
De-a gândului șoptiri.

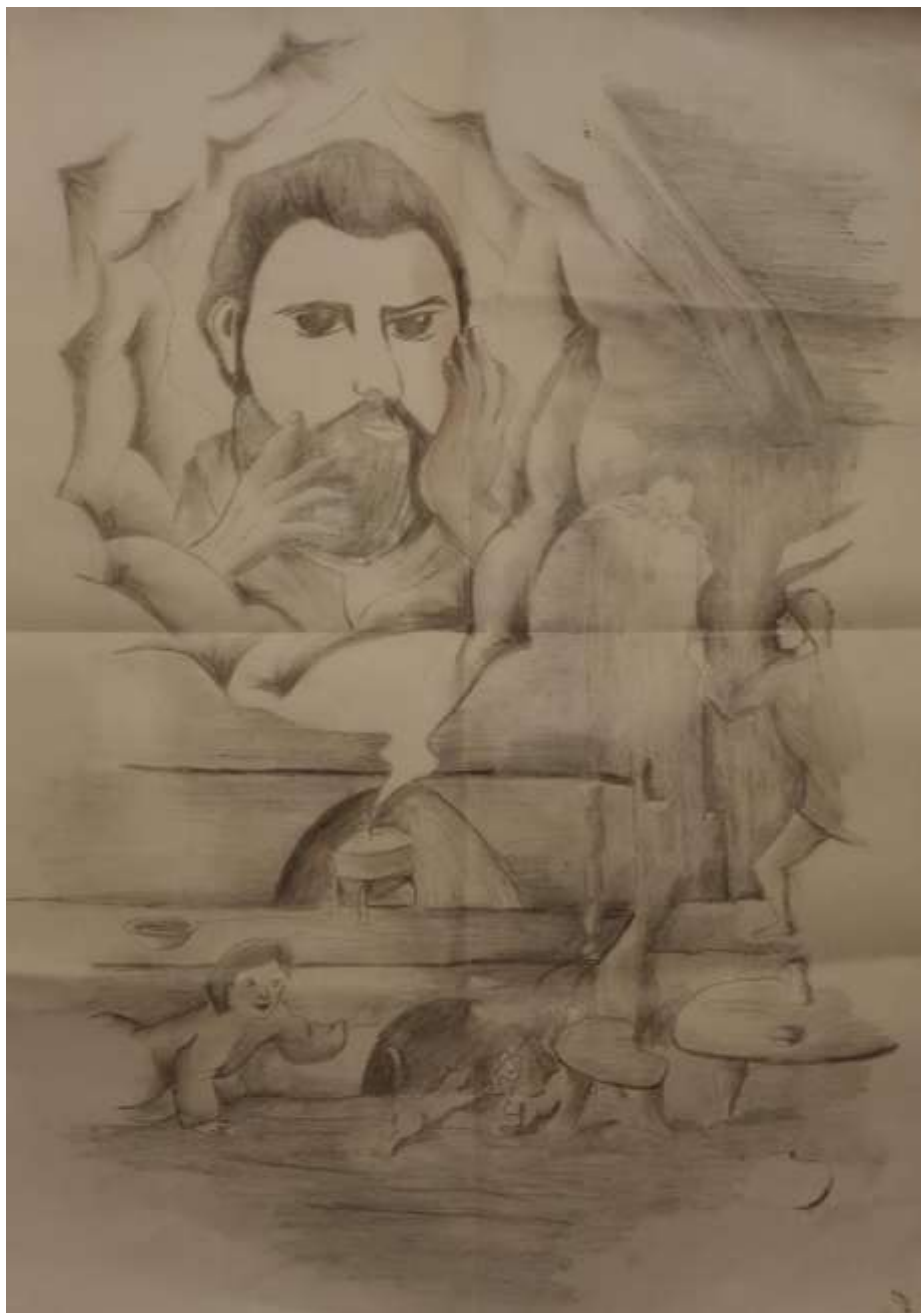
Sfânta Simplitate

Elev: Ionescu Raluca-Violeta,
Prof. Moroianu Magda-Daniela,
Școala Gimnazială Râmnicelu, Brăila

Sfinți români

*Elev: Ginerică Ștefania,
Prof. Moroianu Magda-Daniela,
Școala Gimnazială Râmnicelu, Brăila*

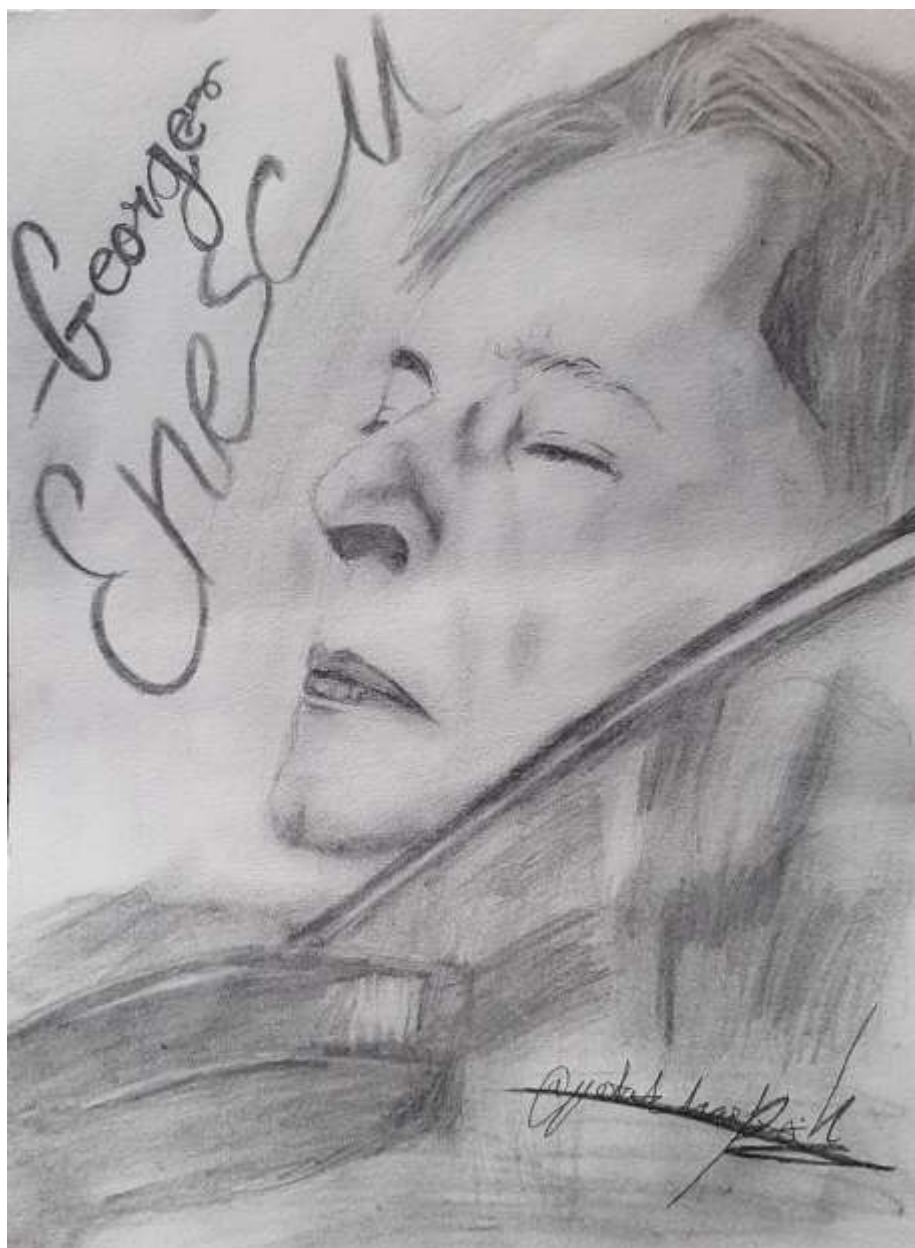

Ion Creangă

Elev: Bulgaru Alexandru,

Prof. Moraru Cristina-Elena,

Centrul Școlar Educație Incluzivă Brăila – Școala Gimnazială Specială Tichilești Brăila

George Enescu - portret

Elev: Hăisan Petruța,

Prof. Ignat Gabriela,

Liceul Tehnologic „N. Bălcescu” Flămânzi, Botoșani

Mitropolitul Dosoftei
Elev: Vert Georgiana,
Prof. Canae Iuliana,
Colegiul Național Pedagogic „Spiru Haret” Focșani, Vrancea

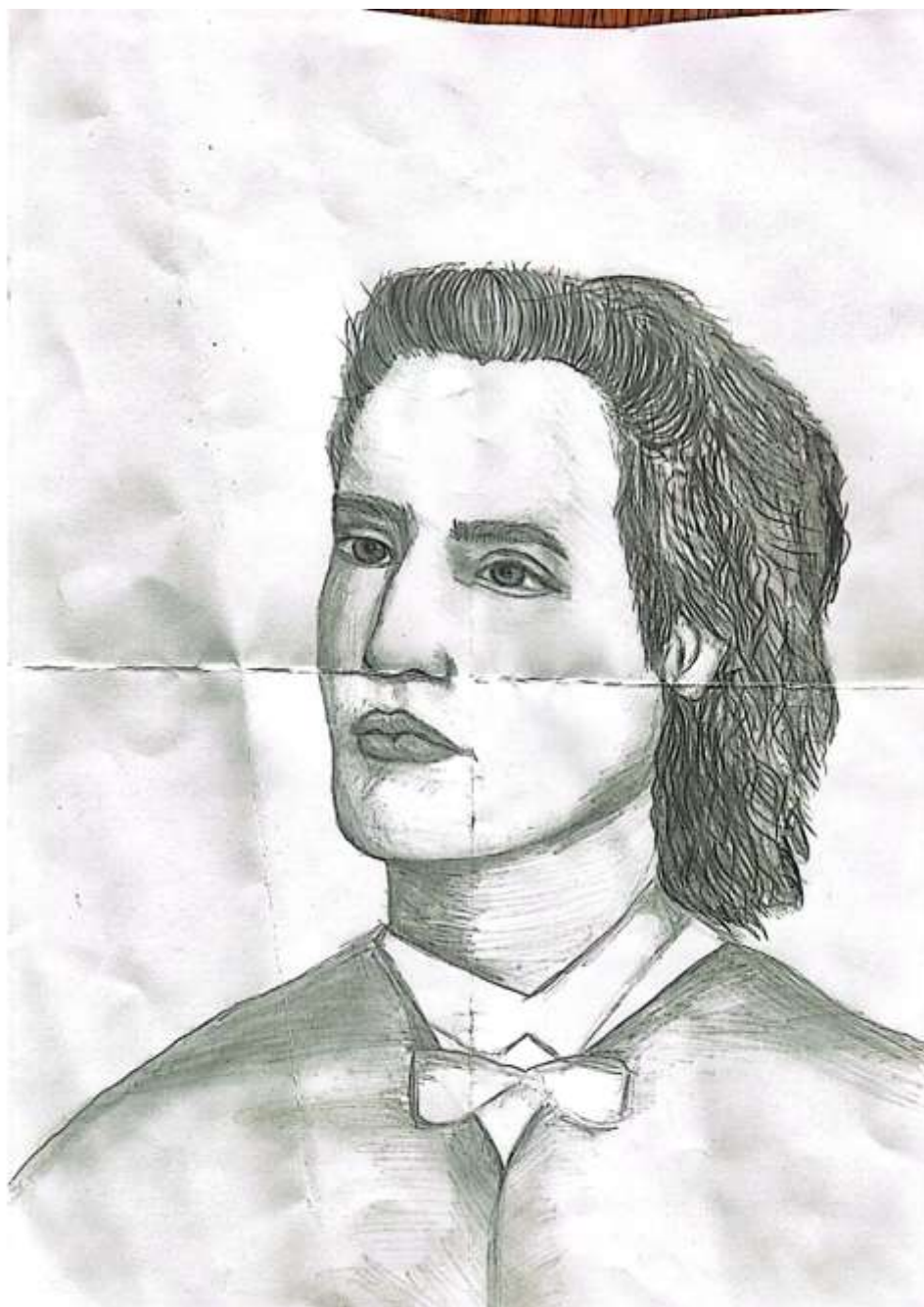

Sf. Cuv. Cleopa Ilie

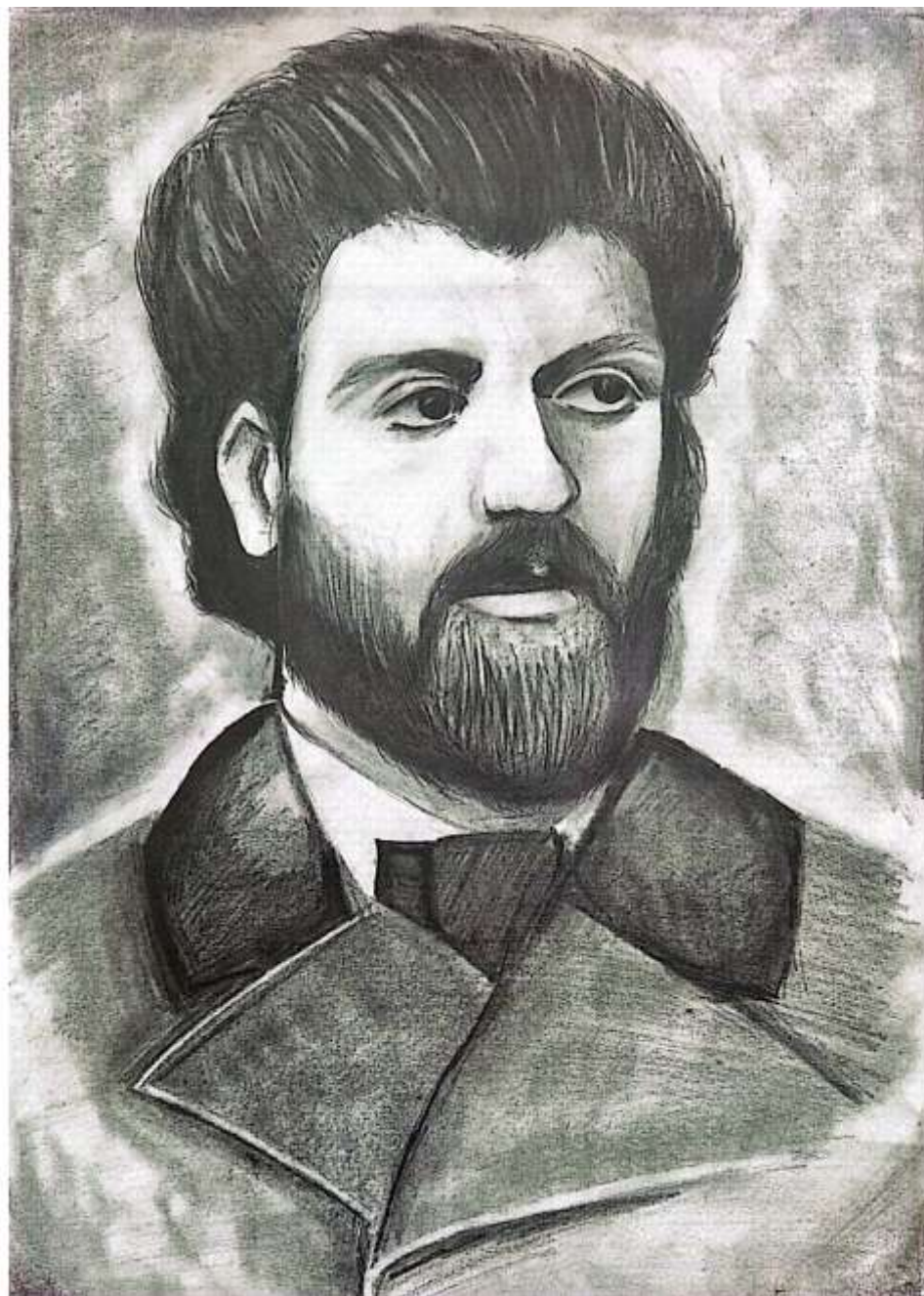
Elev: Bordea Nicolae Mihai,

Prof. Dolea Marian,

Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați

Mihai Eminescu
*Elev: Ferdinand Maria,
Prof. Dolea Marian,
Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați*

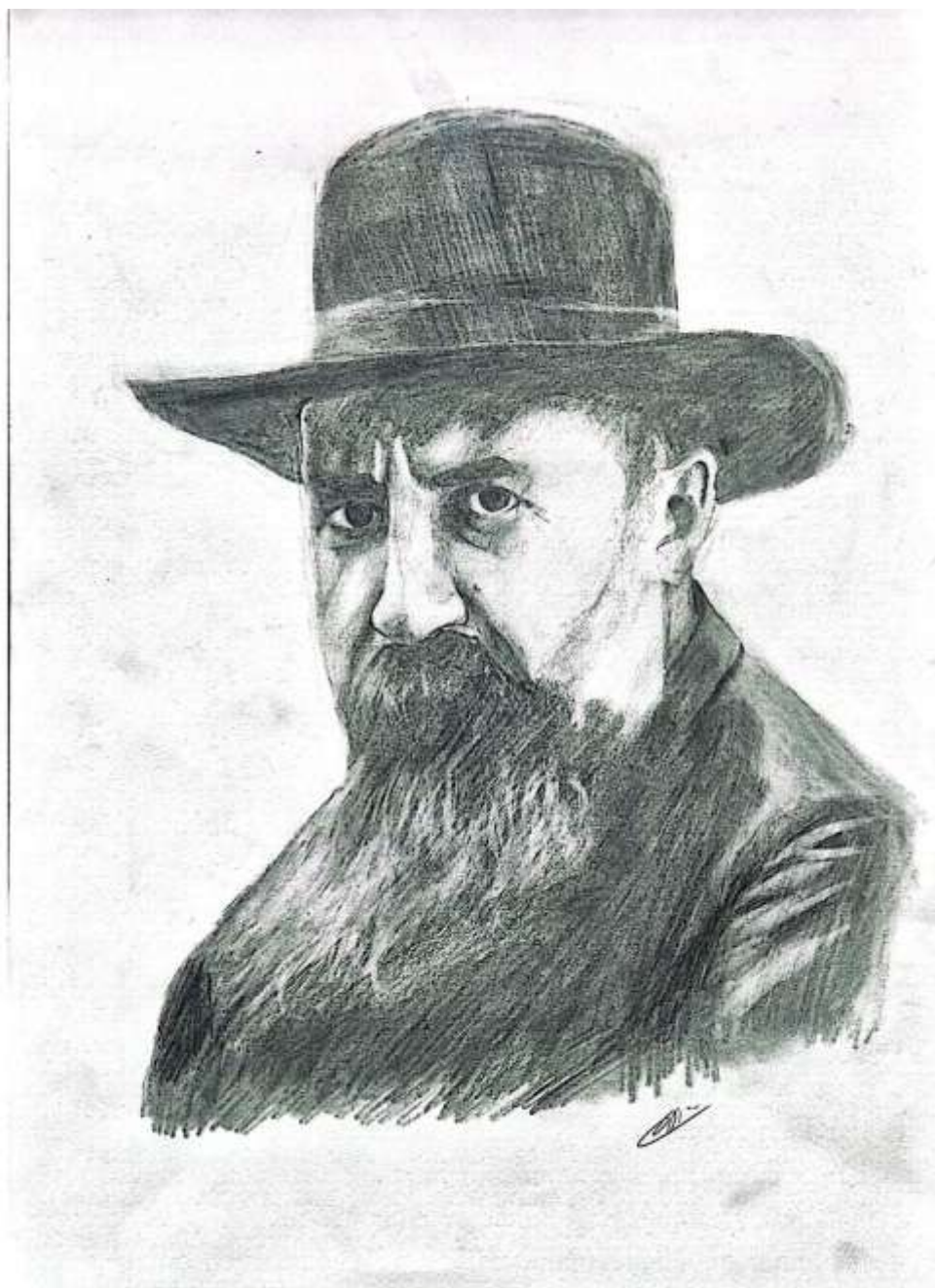

Ion Creangă

Elev: Nechita Florin,

Prof. Dolea Marian,

Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați

Nicolae Iorga

Elev: Nistor Cosmin Georgian,

Prof. Dolea Marian,

Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați

Sf. Cuv. Cleopa Ilie

Elev: Rusu Maria,

Prof. Țugui Ninel,

Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați

Sf. Cuv. Cleopa Ilie
Elev: Rusu Maria,
Prof. Dolea Marian,
Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați

Patriarhul Teoctist

Elev: Ojog Sergiu Mihai,

Prof. Dolea Marian,

Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați

George Enescu
*Elev: Panainte Irina,
Prof. Dolea Marian,
Seminarul Teologic „Sfântul Apostol Andrei” Galați*

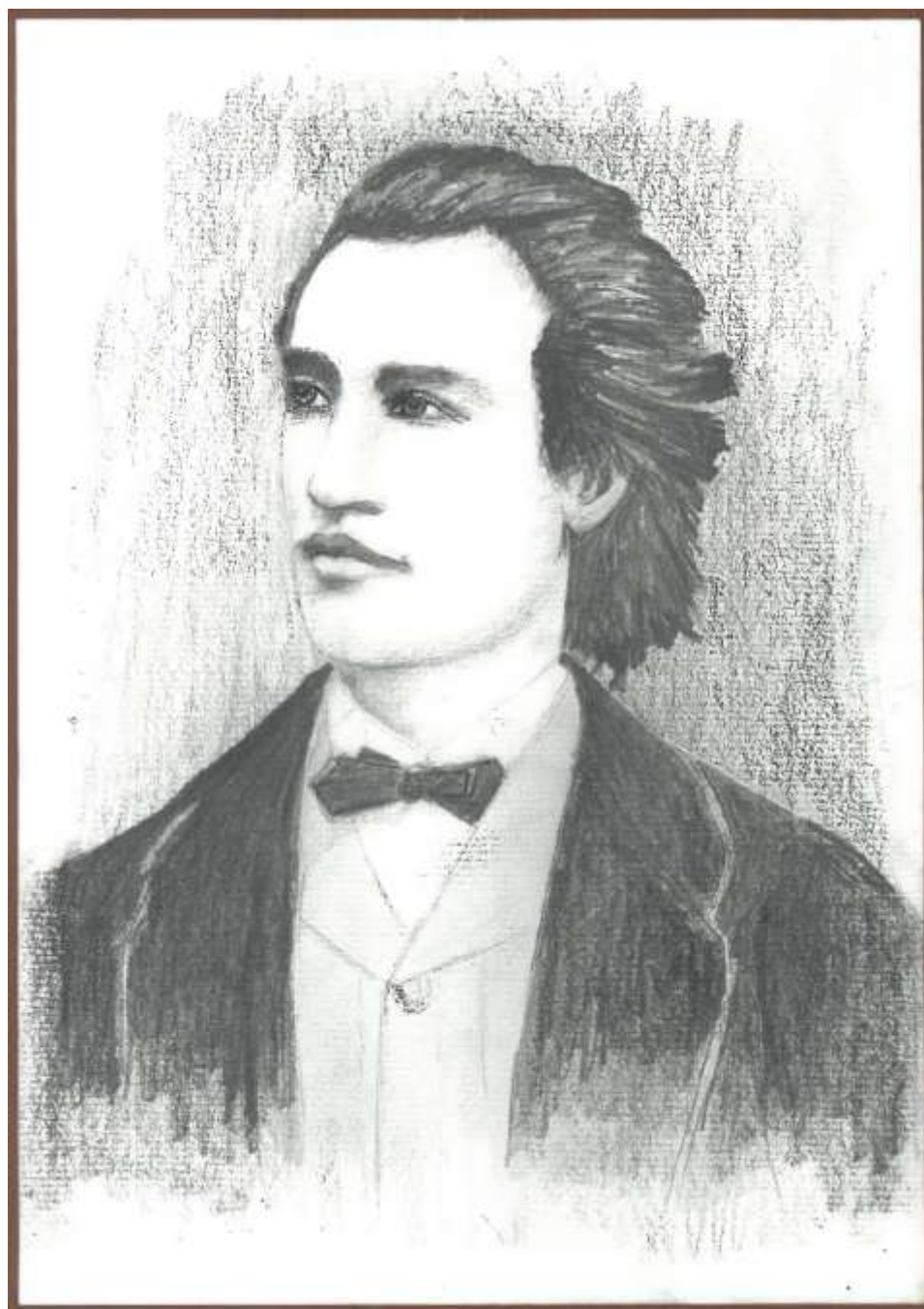

George Enescu

Elev: Țîrniceru Serafim

Prof. Căruceriu Lidia

Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani

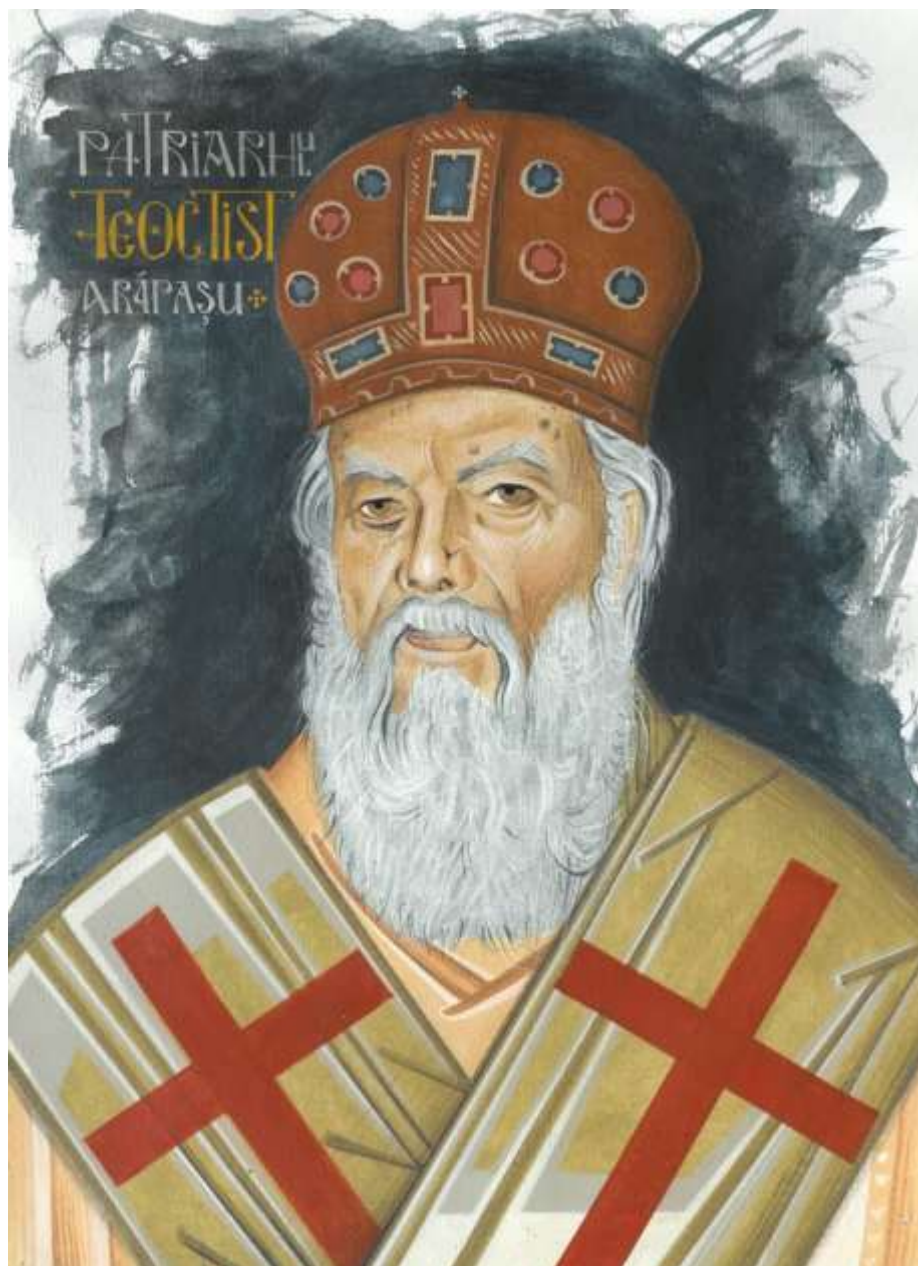

Mihai Eminescu

Elev: Pasc Maria

Prof. Nicolovici Constantin

Școala Gimnazială „Grigore Geamănu” Turcinești, Gorj

Patriarhul Teoctist Arăpașu

Prof. Cioca Tudor-Călin

Liceul Teoretic „Pavel Dan” Câmpia Turzii, Cluj

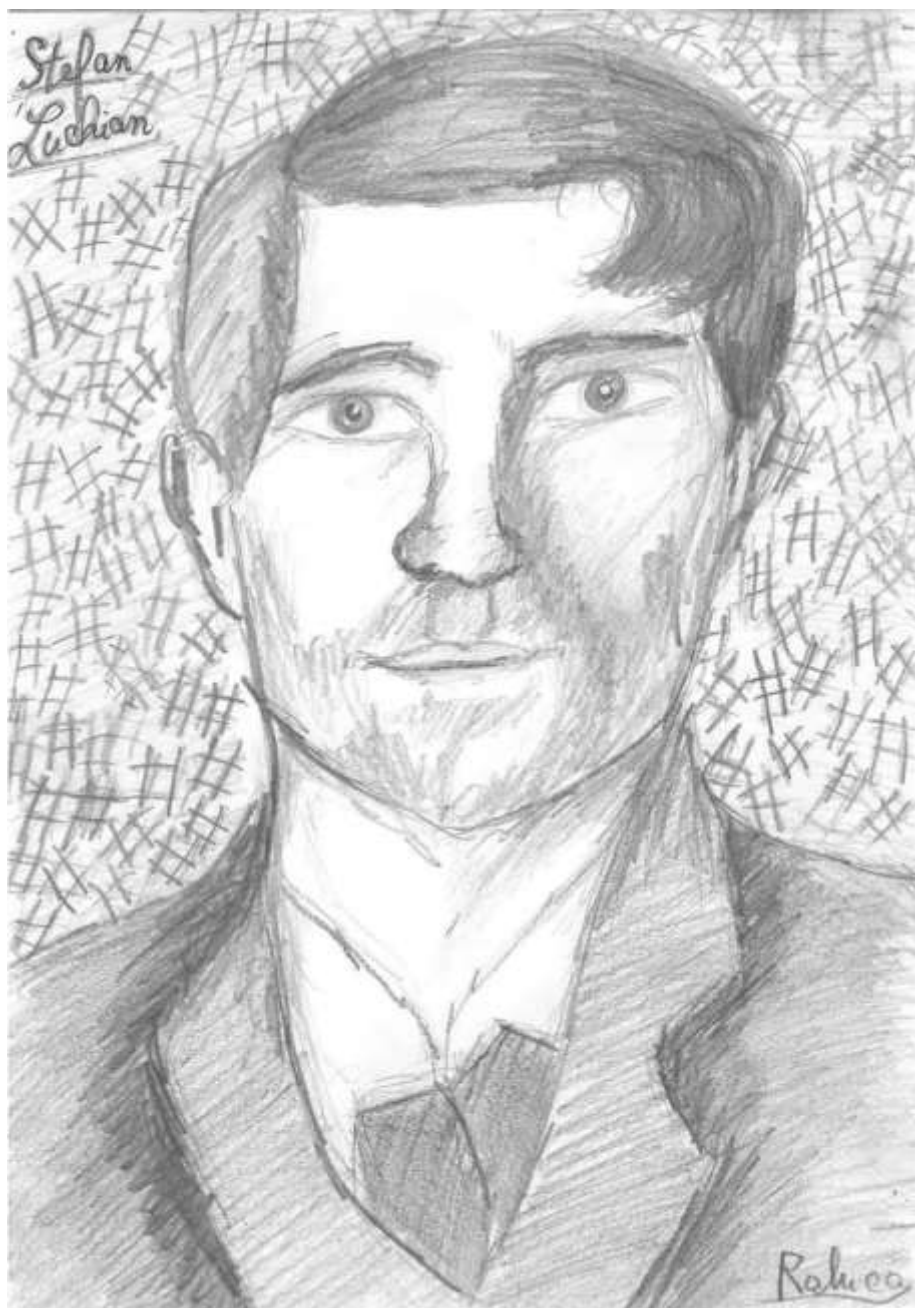

Nicolae Iorga

Elev: Hlebiuc Raluca

Prof. Dan Teodora Maria

Liceul Tehnologic Automecanică Mediaș, Sibiu

Ștefan Luchian

Elev: Răchieriu Maria-Raluca

Prof. Uscatu Ana Brîndușa

Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Târgu Neamț, Neamț

George Bacovia

Elev: Radu Andreea

Prof. Crișan Nela

Liceul Tehnologic „Costache Conachi” Pechea, Galați

CODREANU GEORGE DAVID
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „SCARLAT LONGHIN, DOITEANA, BACĂU”
CLASA a VI-a A
SECȚIUNEA : DESEN-PICTURĂ
TITLUL LUCRĂRII: GEORGE ENESCU
PROF. COORDONATOR: STANCIU ELIZA

George Enescu

Elev: Codreanu George-David

Prof. Stanciu Eliza

Școala Gimnazială „Scarlat Longhin” Doiteana, Bacău

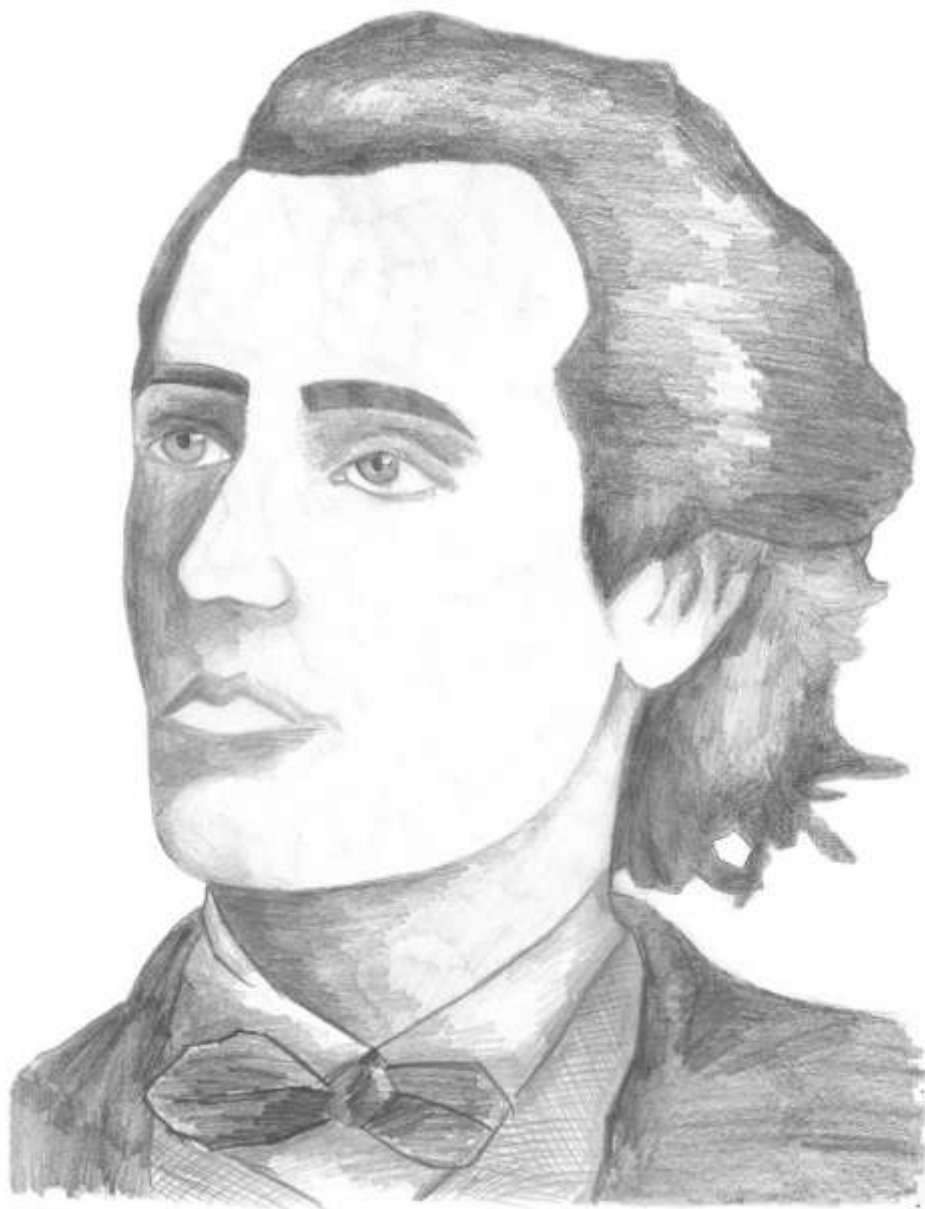

Mihai Eminescu

Elev: Voloșin Denisa-Ionela

Prof. Chelariu Cristina

Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Chitic Ana-Maria

Prof. Petrescu Ionela-Livioara

Liceul Teoretic „Henri Coandă” Craiova, Dolj

Spiru Haret

Elev: Damian Daniel

Prof. Bodai Ana-Maria

Liceul „Demostene Botez” Trușești, Botoșani

MARTIN DARIA ȘTEFANIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „SCARLAT LONGHIN”, DOFTEANA, BACĂU
CLASA a VI-a
SECȚIUNEA : DESEN-PICTURĂ
TITLUL LUCRĂRII ȘTEFAN LUCHIAN
PROF. COORDONATOR: STANCIU ELIZA

Ștefan Luchian

Elev: Martin Daria-Ștefania

Prof. Stanciu Eliza

Școala Gimnazială „Scarlat Longhin” Dofteana, Bacău

Emil Racoviță

Elev: Botgros Andreea

Prof. Cosac Daniela

Liceul Teoretic „Tudor Vianu” Giurgiu

Mihai Eminescu

Elev: Dascălu Andreea

Prof. Crișan Nela

Liceul Tehnologic „Costache Conachi” Peccea, Galați

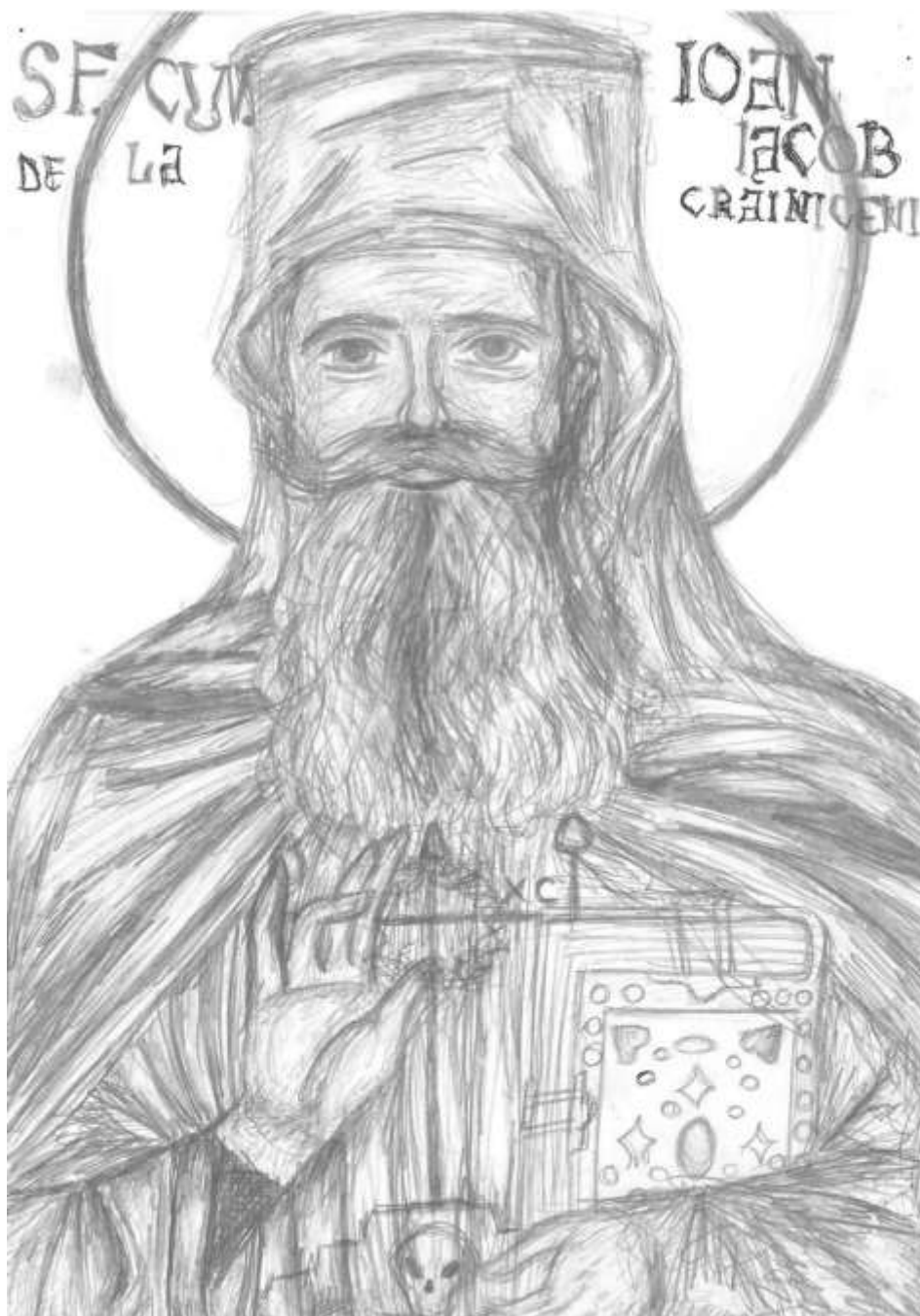

George Enescu

Elev: Bahrin Rareș-Sorin

Prof. Dobrințu Alina

Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani

Sfântul Cuvios Ioan Iacob

Elev: Dorobăț Ana-Maria Salomee

Prof. Chirilă Elena

Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi, Botoșani

Părintele Iustin Pârvu
Elev: Apopei Anamaria
Prof. Onu Marius-Dorin
Colegiul Național „Gheorghe Asachi” Piatra Neamț, Neamț

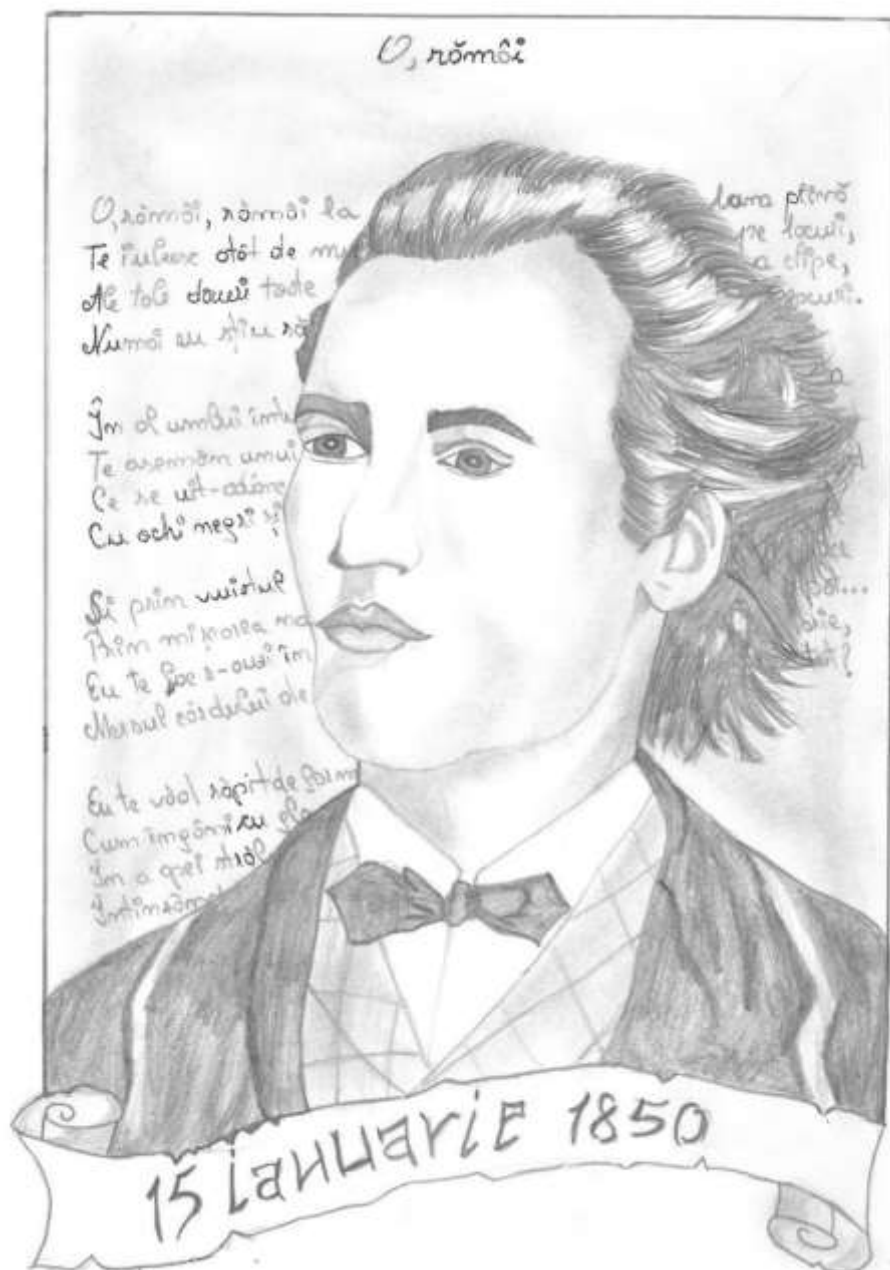

Ștefan Luchian

Elev: Demeter Luana

Prof. Cioca Tudor-Călin

Liceul Teoretic „Pavel Dan” Câmpia Turzii, Cluj

Mihai Eminescu

Elev: Robu Costel-Teodor

Prof. Pr. Budacă Teodor-Cătălin

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani

Sfântul Ioan Iacob de la Neamț

Elev: Iliescu Anya

Prof. Cosac Daniela

Școala Populară de Arte Giurgiu

Mihai Eminescu

Elev: Moruzi Daria-Ioana

Prof. Mancaș Florina

Școala Gimnazială „Ion Cernat” Havârna, Botoșani

Ion Creangă

Elev: Chican Sonia

Prof. Cosac Daniela

Școala Populară de Arte Giurgiu

***Nicolae Grigorescu**
Elev: Bratu Isabela
Prof. Cosac Daniela
Școala Populară de Arte Giurgiu*

Mihai Eminescu

Elev: Țiplea Adelina

Prof. Cioca Tudor-Călin

Liceul Teoretic „Pavel Dan” Câmpia Turzii, Cluj

Mihai Eminescu

Elev: Hrimiuc Elena

Prof. Dobrincu Alina

Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Ostafie Letizia Emima

Prof. Malenchi-Gafițanu Oana-Marina

Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani

Ion Creangă

Elev: Nistorache Ana

Prof. Cosac Daniela

Liceul Teoretic „Tudor Vianu” Giurgiu

Mihai Eminescu

Elev: Menchiu-Rosal Nectaria

Prof. Uscatu Ana Brîndușa

Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Târgu Neamț, Neamț

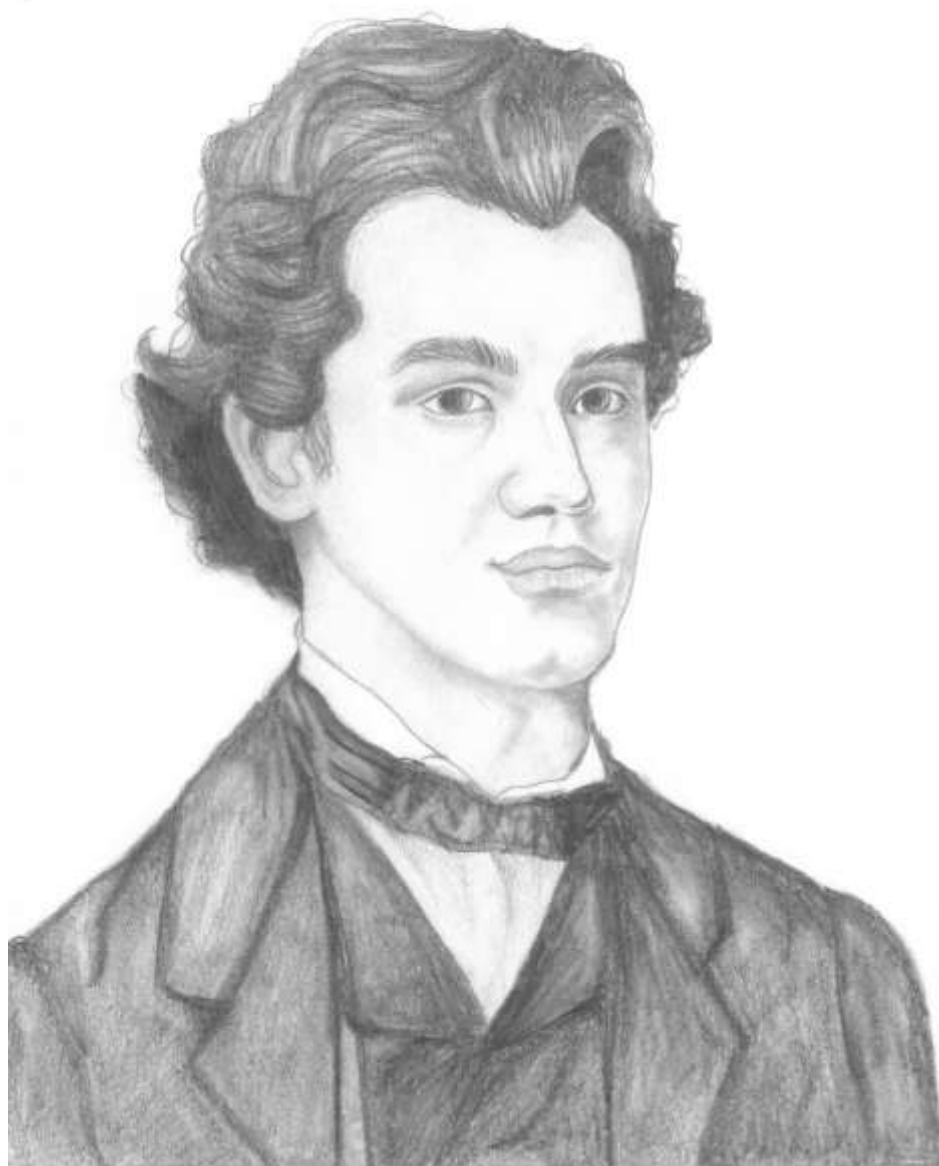

Octavian Cotescu

Elev: Onciuleanu Simona

Prof. Ciobanu Monica Claudia

Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Sandu Ana Maria Cristina

Prof. Ciobanu Monica Claudia

Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani

George Enescu

Elev: Rus Robert-Mihail

Prof. Chichioacă Petru-Georgel

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani

*"Mă simt împărțit cu tot ce este moldovean.
Peisajul natal pare să mă învionească, îmi împănăsește
sufletul și mi-l încarcă."*

- George Enescu -

George Enescu

Elev: Mihai Nicolle Yasmine

Prof. Zugravu Claudiu-Vasile

Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani

Spiru Haret

Elev: Vasile-Tudoran Claudiu

Prof. Szoke Anica Daniela

Liceul Tehnologic Automecanica Mediaș, Sibiu

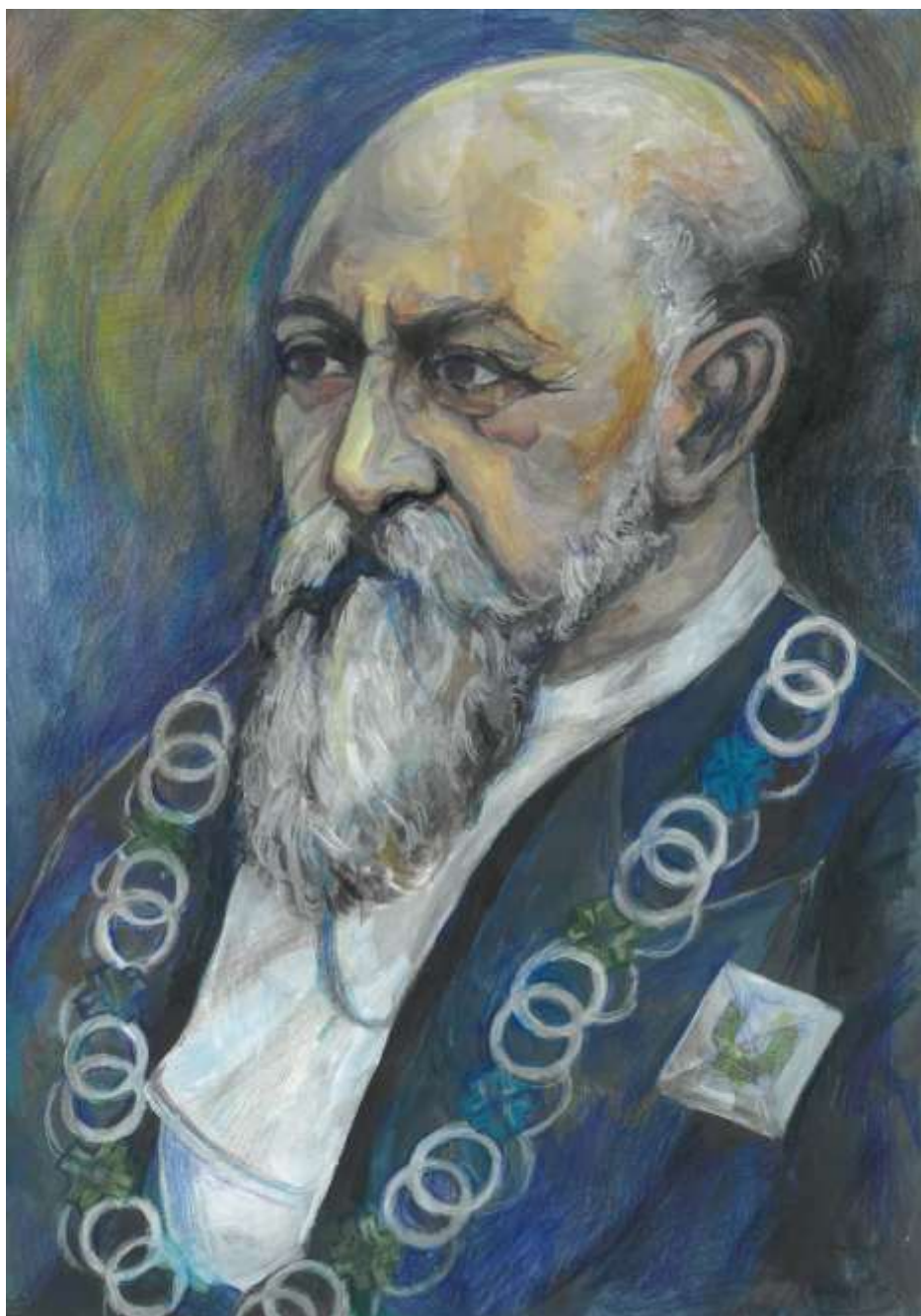

Ștefan Luchian

Elev: Carp Gabriela

Prof. Negoescu Liliana

Liceul de Arte „Dimitrie Cuclin” Galați

Nicolae Iorga

Elev: Moisă-Ignat Romina

Prof. Negoescu Liliana

Liceul de Arte „Dimitrie Cuclin” Galați

Sfântul Cuvios Paisie Olaru

Elev: Ivanov Maria-Milena

Prof. Negoescu Liliana

Liceul de Arte „Dimitrie Cuclin” Galați

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul

Elev: Balan Ana-Maria

Prof. Ungureanu Costina

Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași

Sfântul Ioan Iacob de la Neamț

Elev: Robu Costel-Teodor

Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani

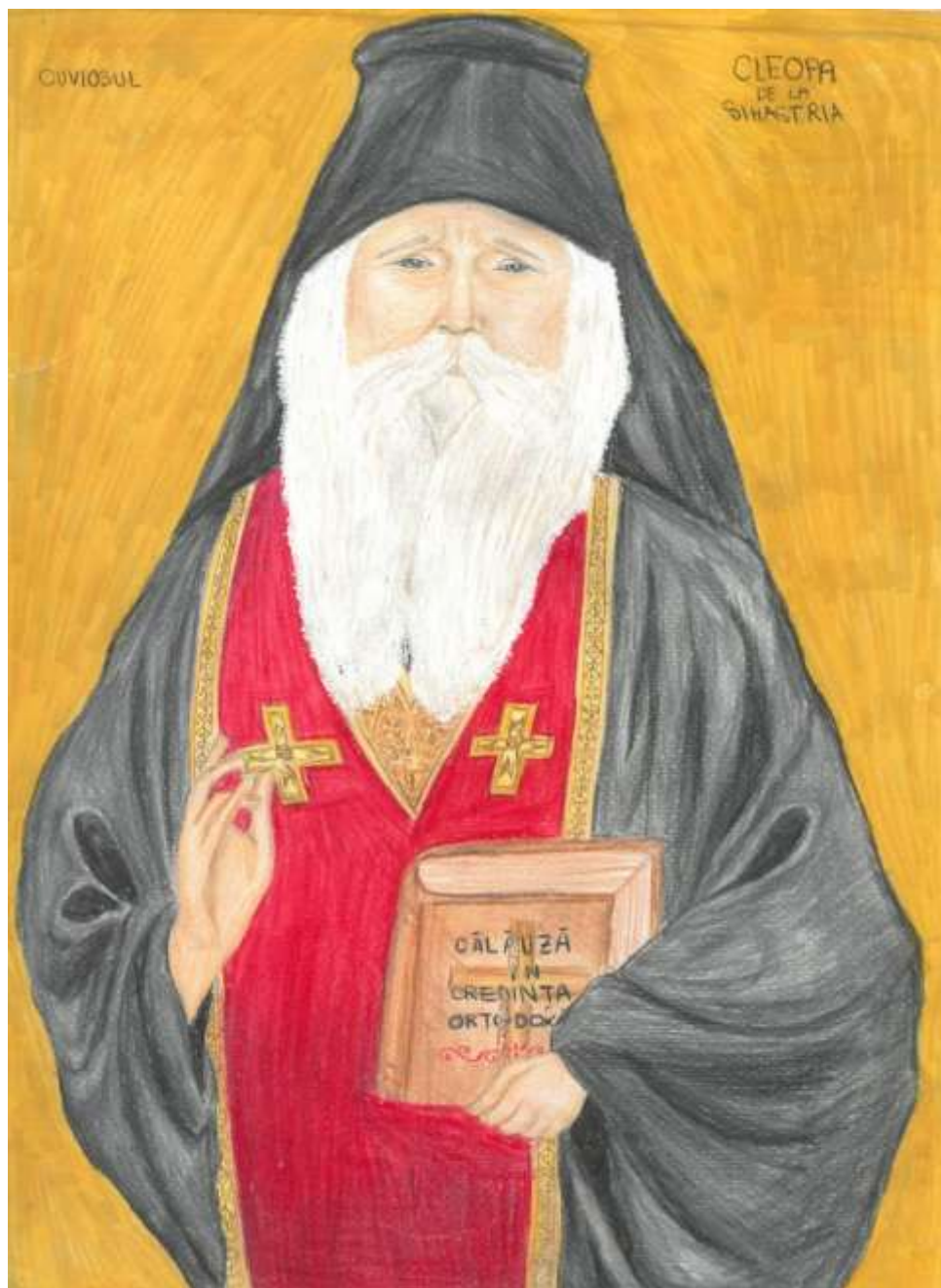

Sfântul Cuvios Ioan Iacob

Elev: Rus Robert-Mihail

Prof. Ignat Cristina-Ionela

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani

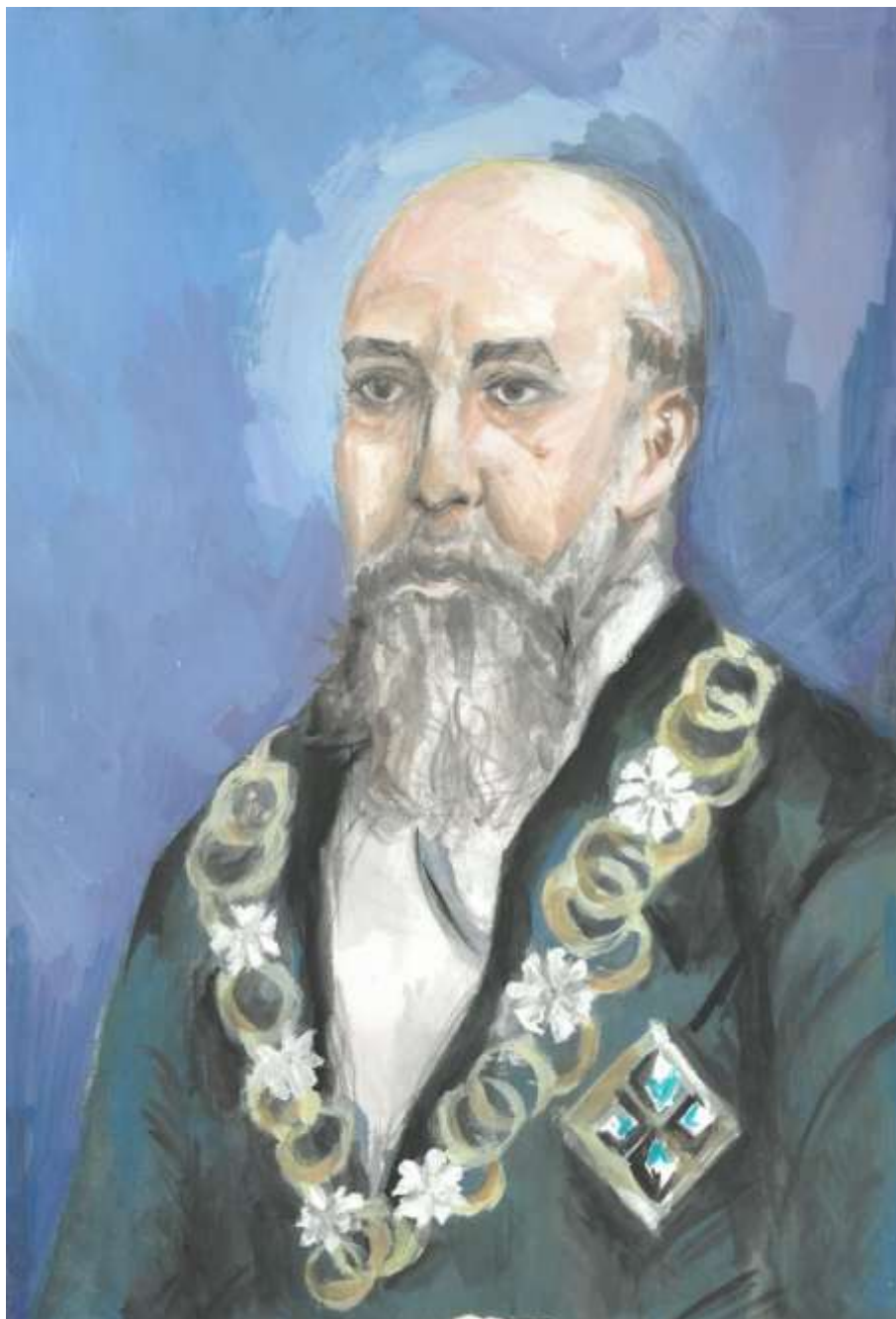

Sfântul Cuvios Cleopa de la Sihăstria

Elev: Dănilă Beatris

Prof. Ungureanu Costina

Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași

Nicolae Iorga

Elev: Corbeanu Iuliana

Prof. Negoescu Liliana

Liceul de Arte „Dimitrie Cuclin” Galați

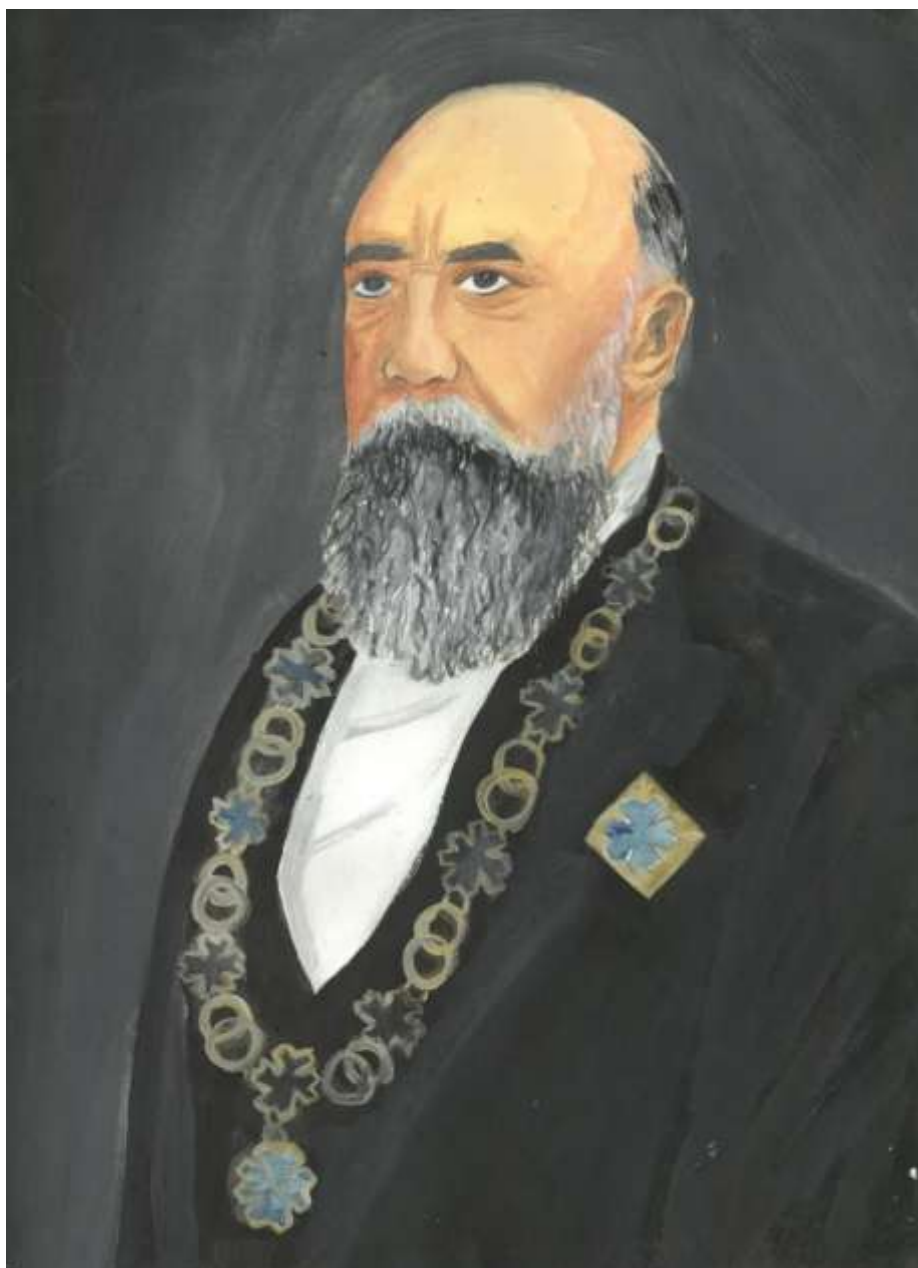

Ștefan Luchian

Elev: Arghir Bianca-Maria

Prof. Negoescu Liliana

Liceul de Arte „Dimitrie Cuclin” Galați

Nicolae Iorga

Elev: Abunei Livia-Mihaela

Prof. Ungureanu Costina

Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași

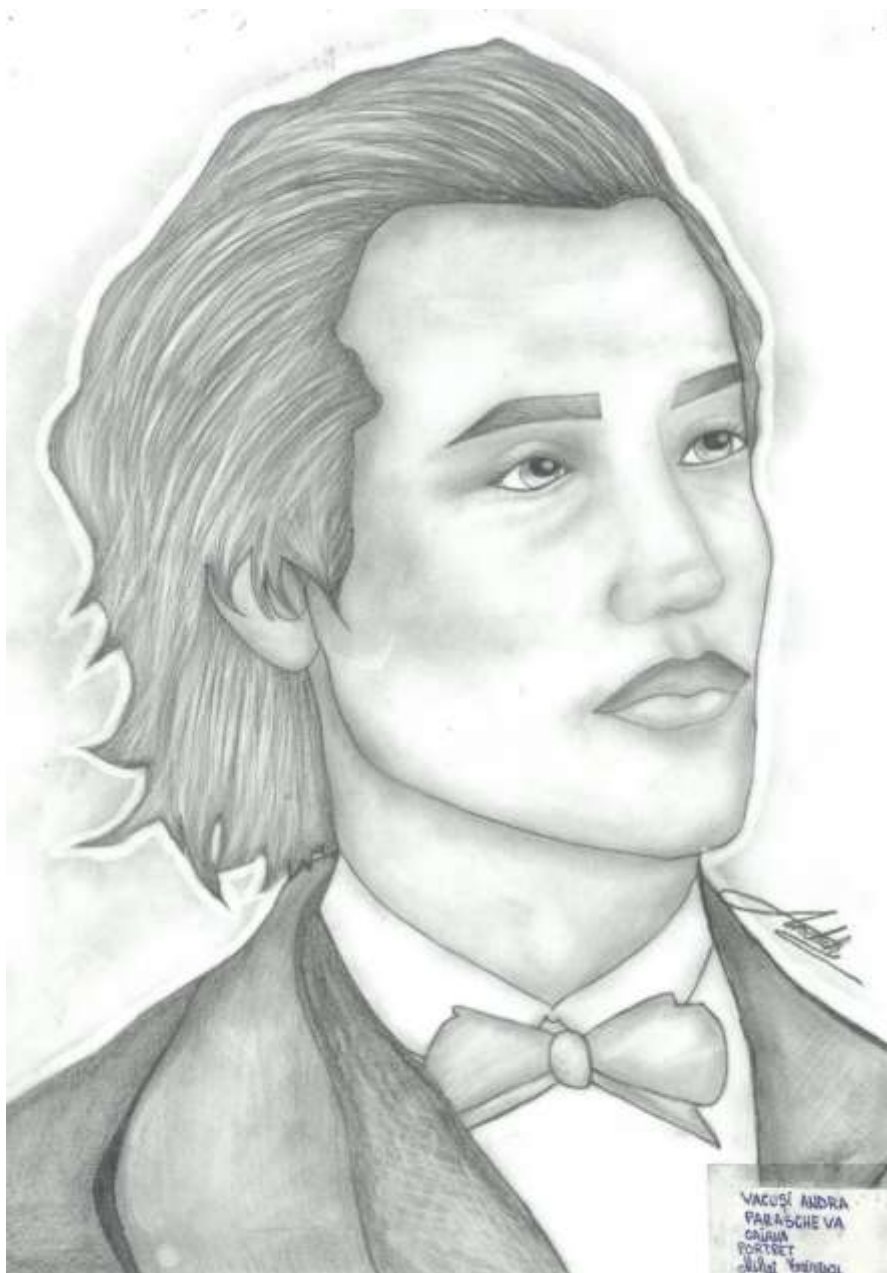

Ion Creangă

Elev: Vacuși Andra-Parascheva

Prof. Aignătoaiei Irina Păpușa

Colegiul Agricol și de Industrie Alimentară „V. Adamachi” Iași

Mihai Eminescu

Elev: Vacuși Andra-Parascheva

Prof. Năstase Andreea

Colegiul Agricol și de Industrie Alimentară „V. Adamachi” Iași

Patriarhul Teoctist Arăpașu

Elev: Rus Robert-Mihail

Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani

Nicolae Iorga

Elev: Lazăr Elena

Prof. Onu Marius Dorin

Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Asachi” Piatra Neamț, Neamț

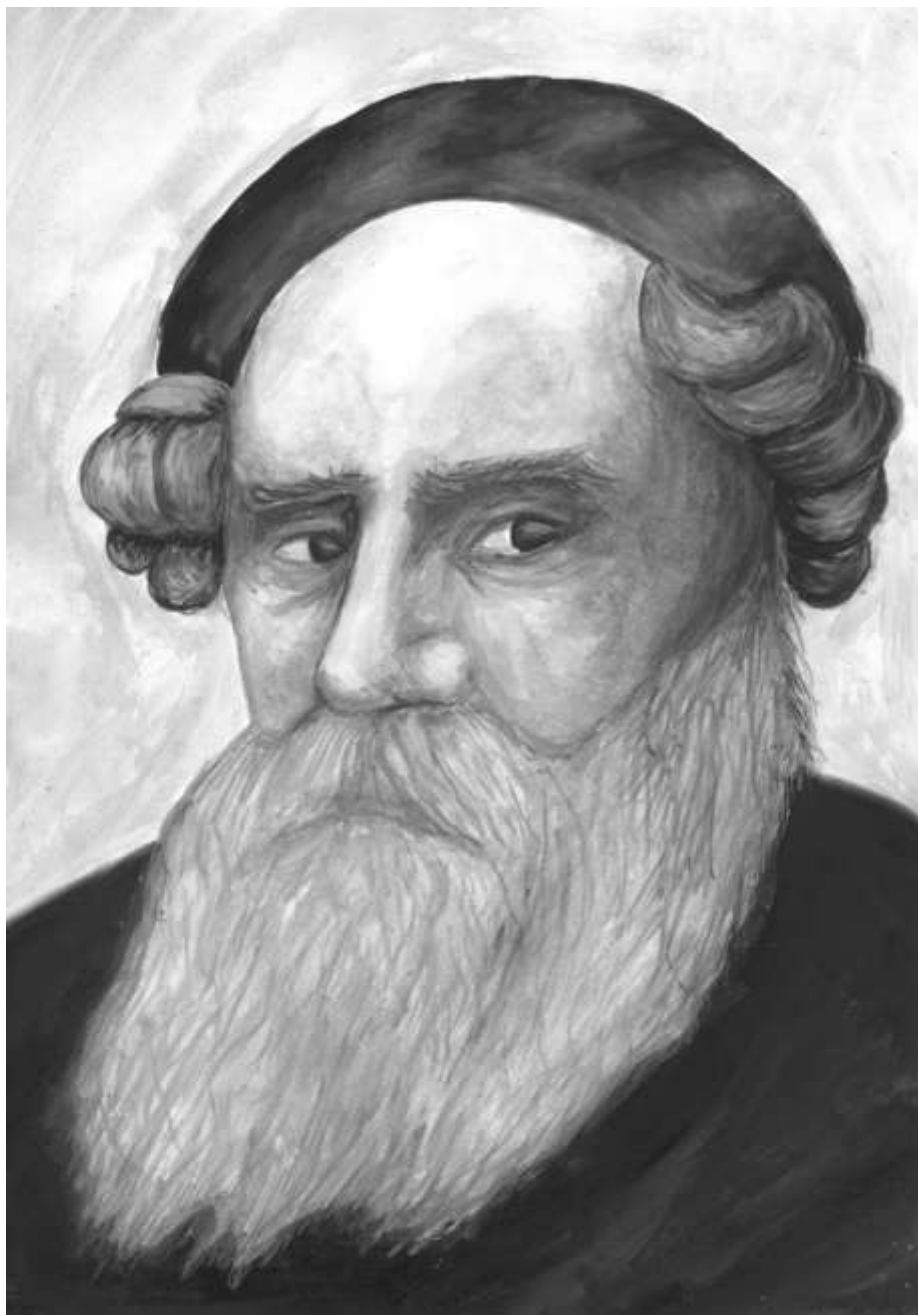

Patriarhul Miron Cristea

Elev: Robu Costel-Teodor

Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani

Octav Băncilă

Elev: Găman Andreea-Patricia

Prof. Popa Liliana

Liceul Teoretic „Ioan Slavici” Panciu, Vrancea

George Enescu

Elev: Maștei Gabriela

Prof. Ciobanu Monica-Claudia

Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani

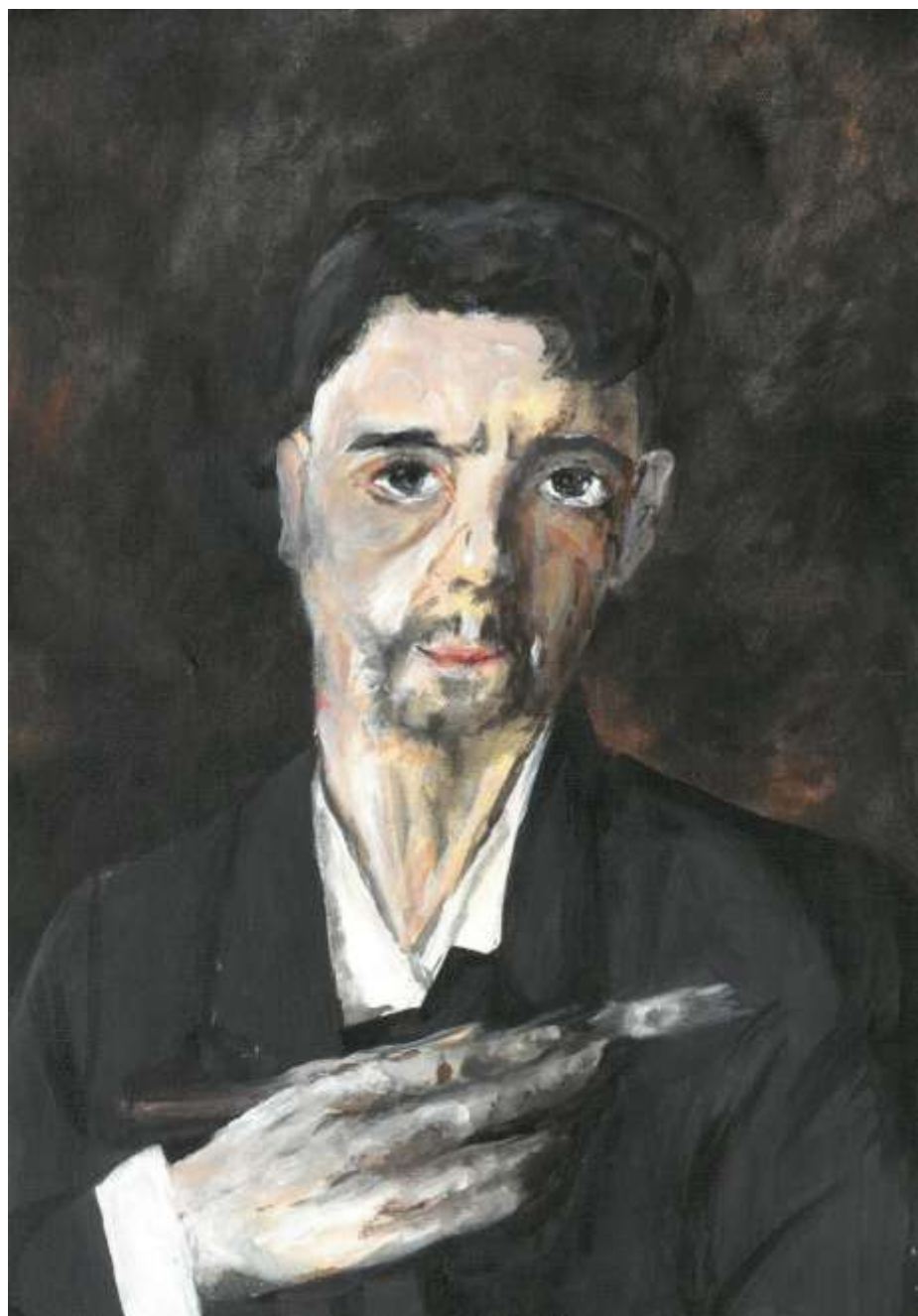

Sfântul Cuvios Cleopa Ilie

Elev: Totolici Daria-Valentina

Prof. Negoescu Liliana

Liceul de Artă „Dimitrie Cuclin” Galați

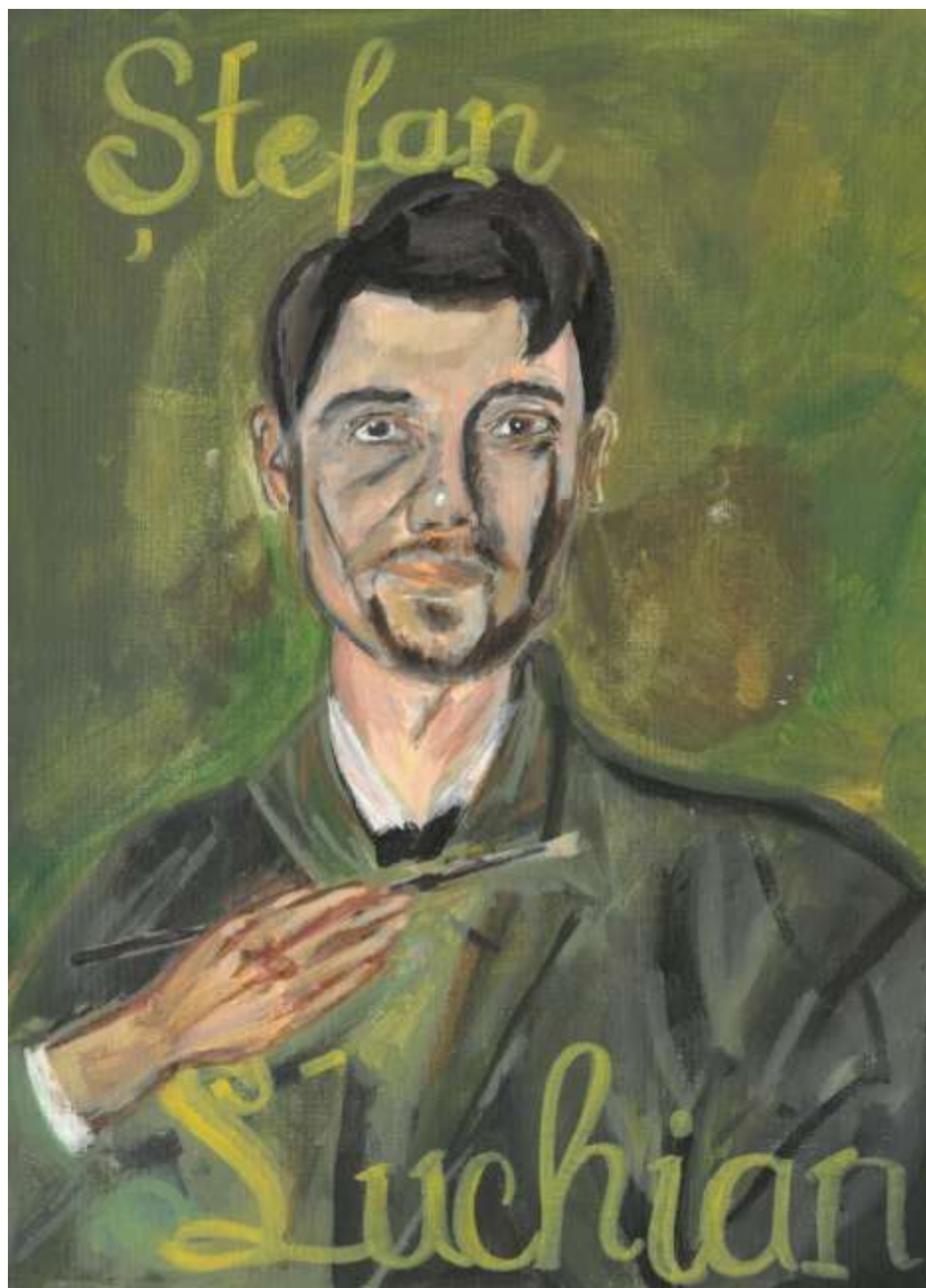

Ștefan Luchian

Elev: Tudose Daria

Prof. Cîrjan Mihaela

Liceul Teoretic „Duiliu Zamfirescu” Odobești, Vrancea

Ștefan Luchian

Elev: Cristea Natalia

Prof. Cioca Tudor-Călin

Liceul Teoretic „Pavel Dan” Câmpia Turzii, Cluj

Sfântul Cuvios Paisie Olaru

Elev: Vasilache Crina

Prof. Cârciumariu Dan

Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” Iași

Mihai Eminescu

Elev: Cozmei Dora-Gabriela

Prof. Turliuc Mariana

Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava

Mihai Eminescu

Elev: Moise Diana-Andreea

Pr. prof. Chichioacă Petru-Georgel

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani

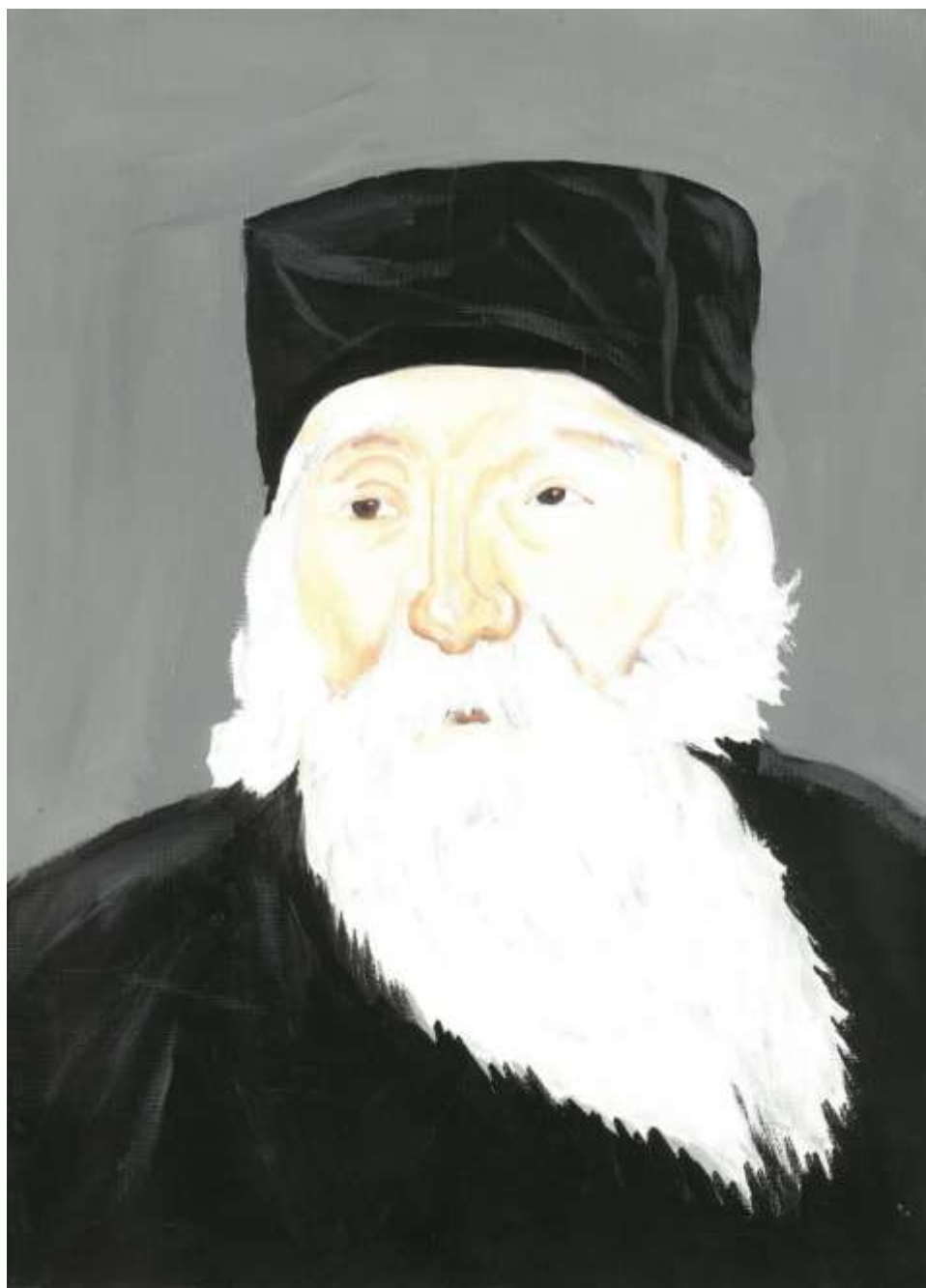

Theodor Burghel

Elev: Ilucă Andreea Ioana

Prof. Ciobanu Monica-Claudia

Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani

Sfântul Cuvios Cleopa Ilie

*Elev: Vieriu Georgiana,
Prof. Bodai Ana-Maria,
Liceul „Demostene Botez” Trușești, Botoșani*

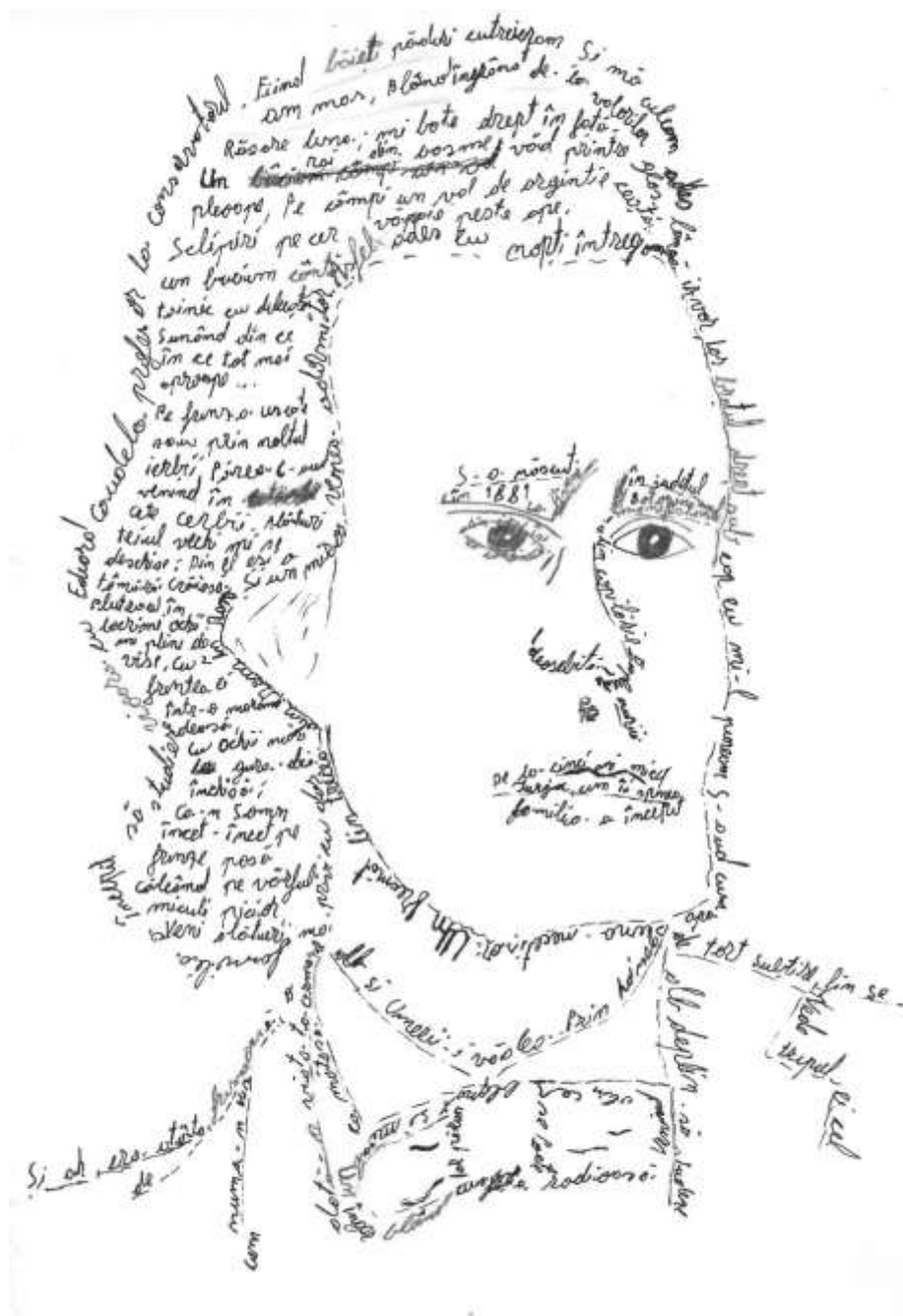

Sfântul Ierarh Dosoftei, mitropolitul Moldovei

Elev: Vert Georgiana,

Prof. Canae Iuliana,

Colegiul Național Pedagogic „Spiru Haret” Focșani, Vrancea

Mihai Eminescu

Elev: Grisaru David-Constantino

Prof. Ștefan Simona

Școala Gimnazială nr. 1 Dorohoi, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Străjeriu Maria

Prof. Aionesei Ramona

Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani

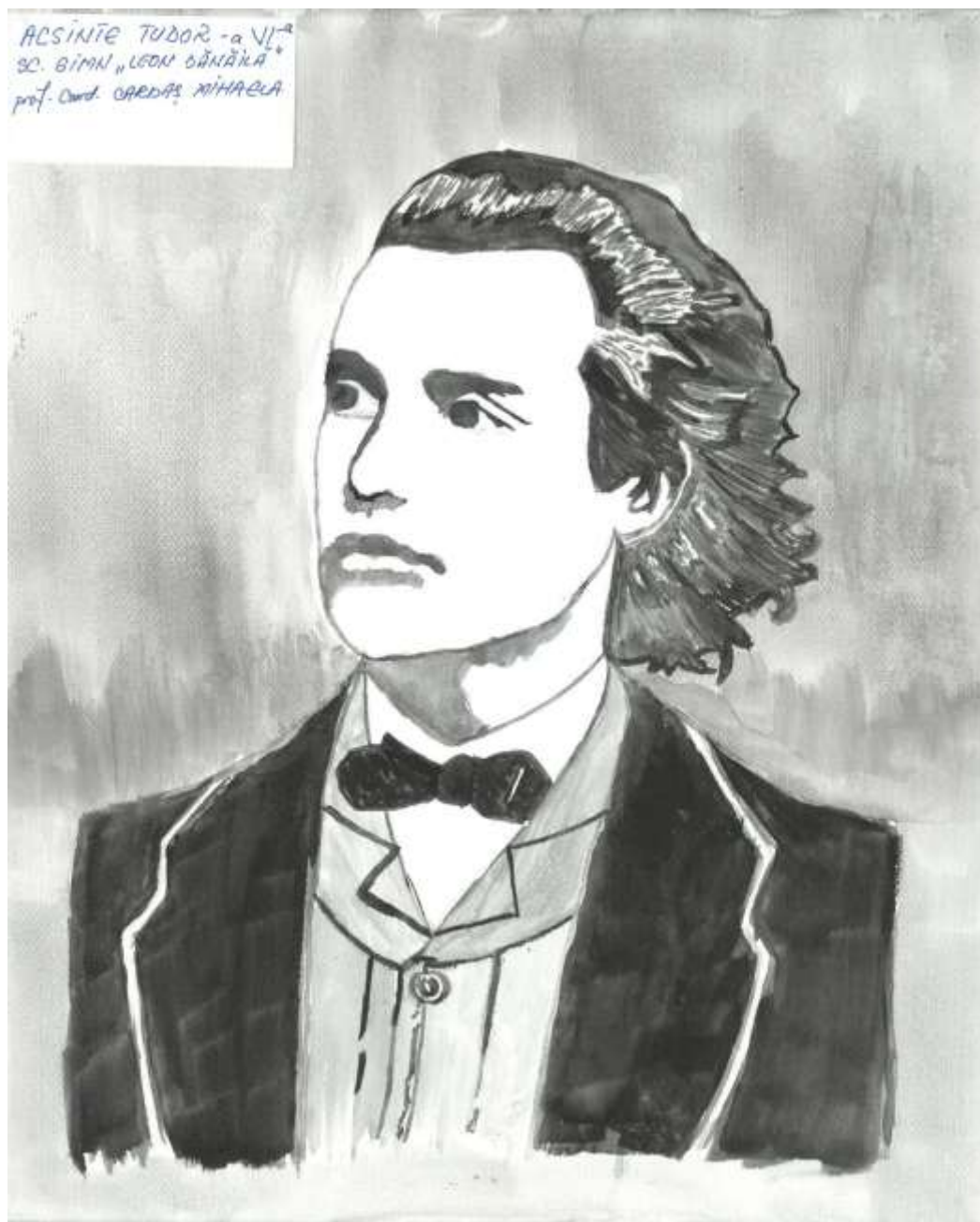

Mihai Eminescu

Elev: Stroe Beatrice

Prof. Cardăș Mihaela

Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani

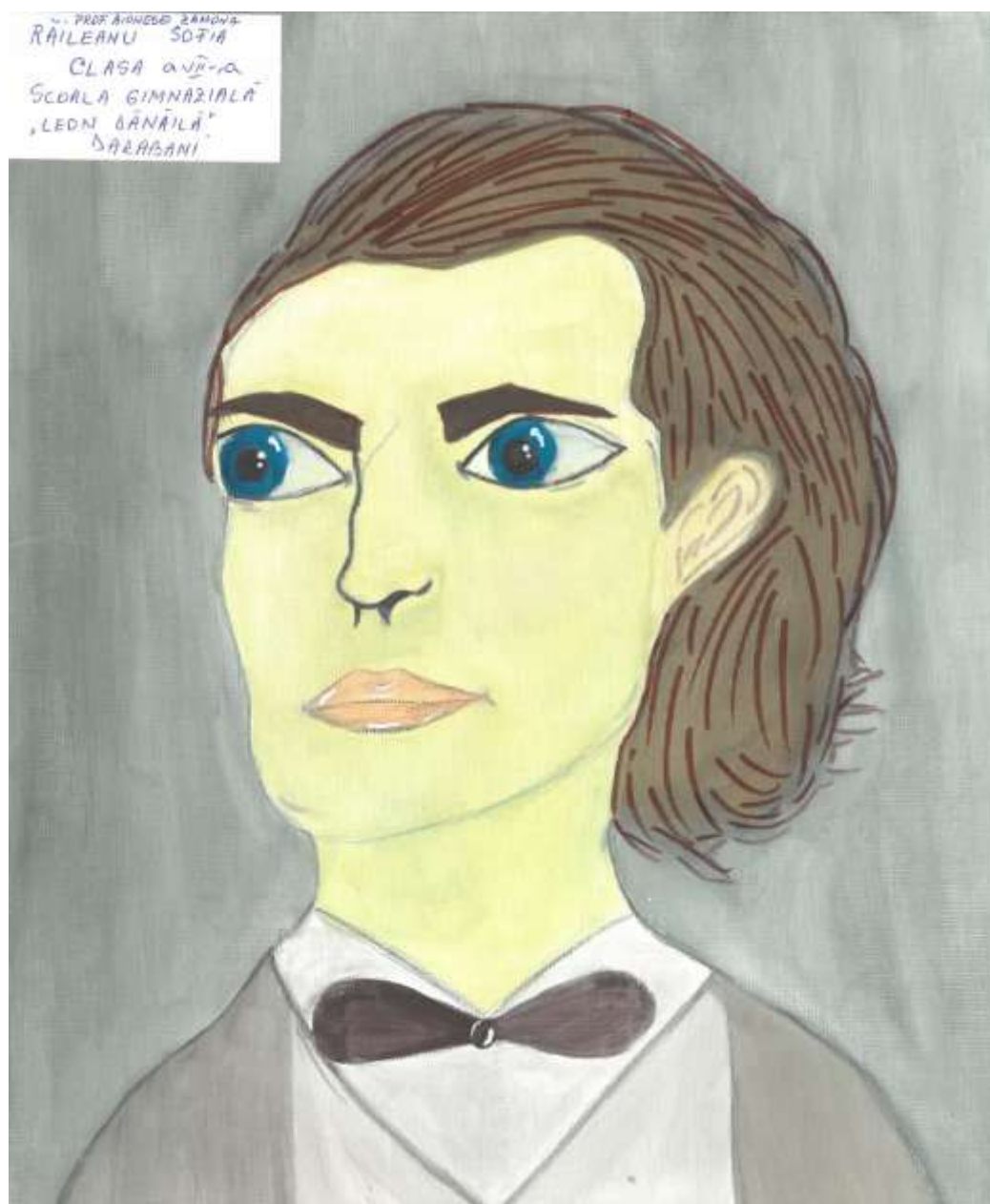

Mihai Eminescu

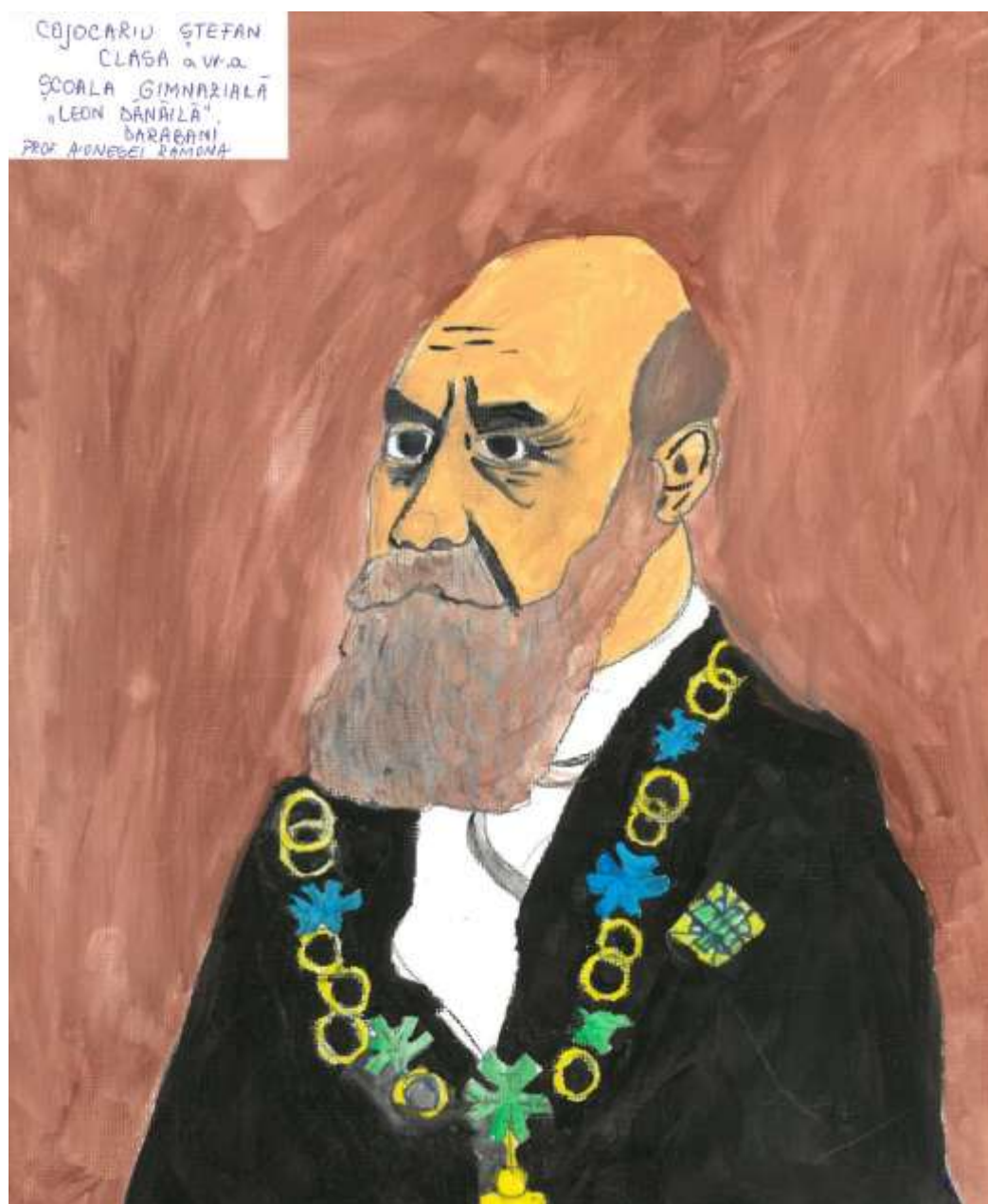
Elev: Acsinte Tudor

Prof. Cardaș Mihaela

Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani

Mihai Eminescu
Elev: Răileanu Sofia
Prof. Aionesei Ramona
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani

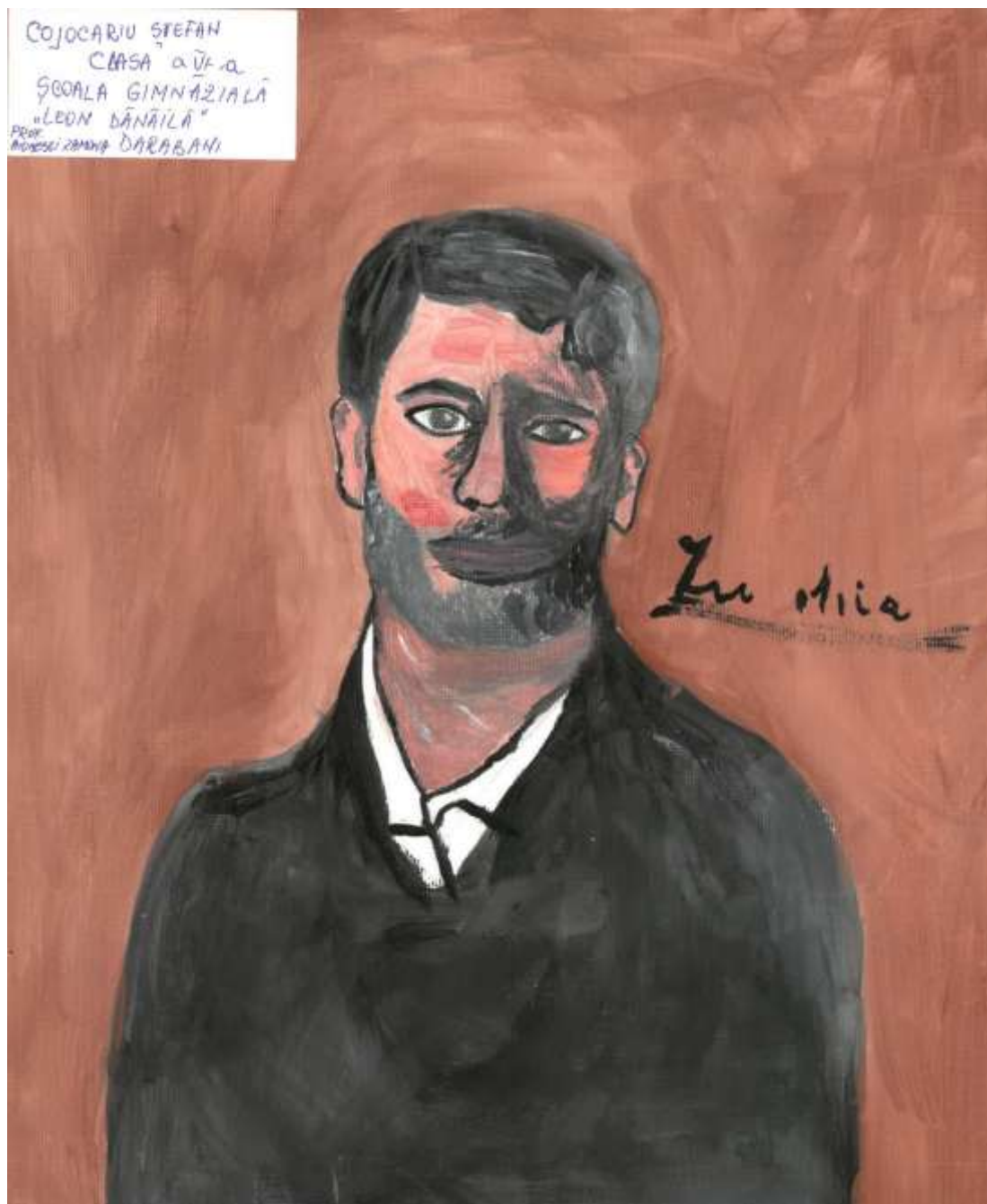

Nicolae Iorga

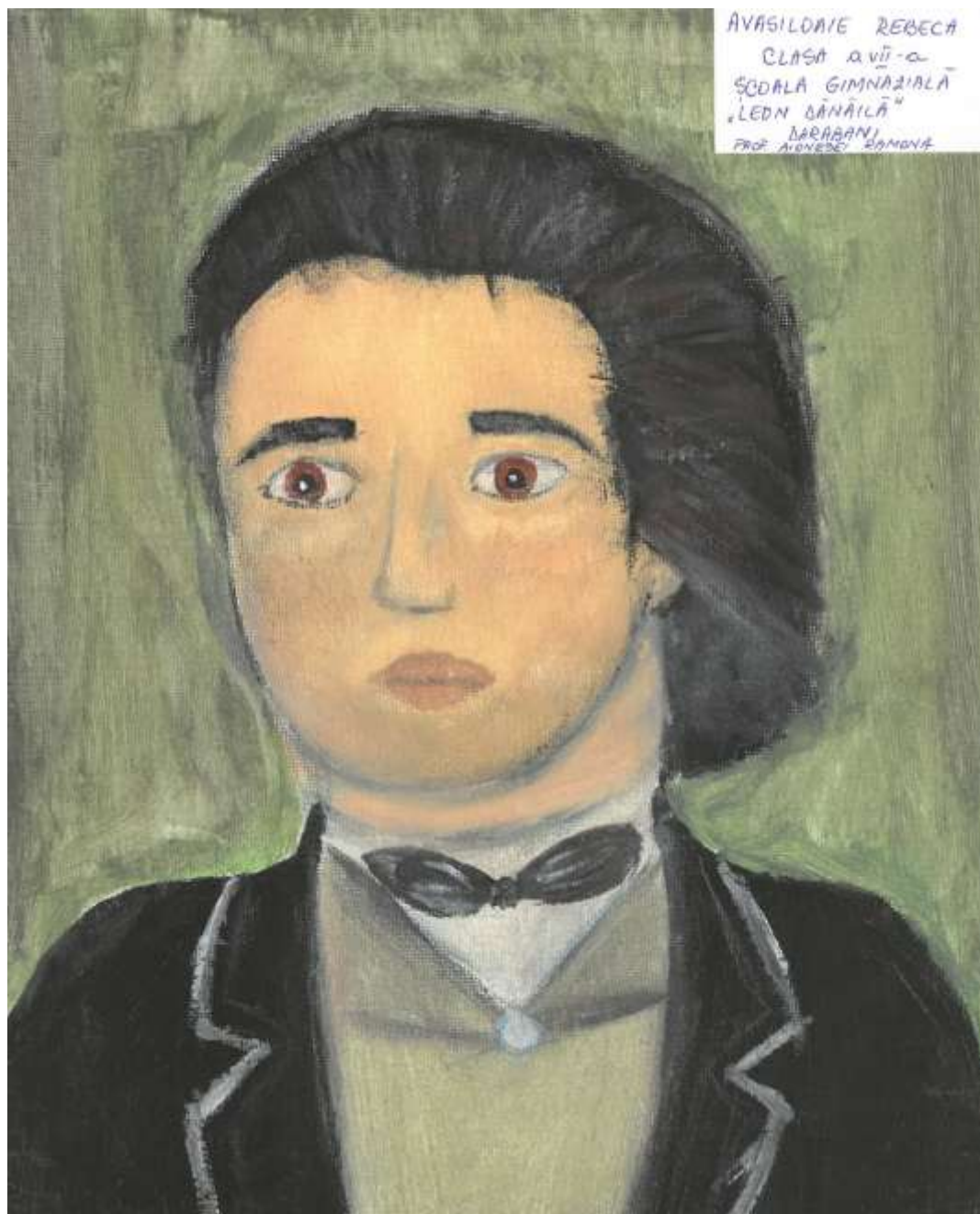
Elev: Cojocariu Ștefan

Prof. Aionesei Ramona

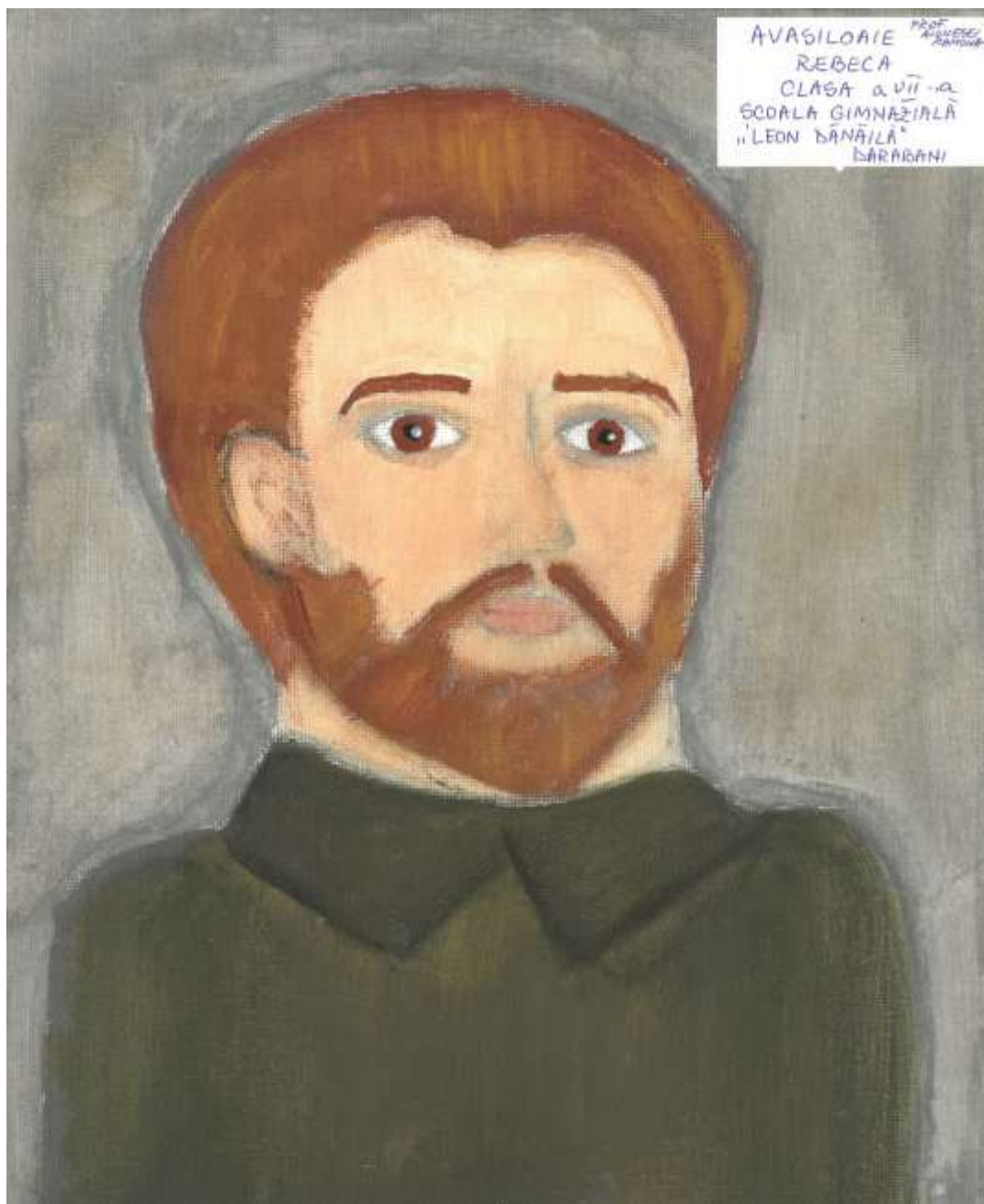
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani

Ștefan Luchian
Elev: Cojocariu Ștefan
Prof. Aionesei Ramona
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani

Mihai Eminescu
Elev: Avasiloiu Rebeca
Prof. Aionesei Ramona
Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani

Ion Creangă

Elev: Avasiloaie Rebeca

Prof. Aionesei Ramona

Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani

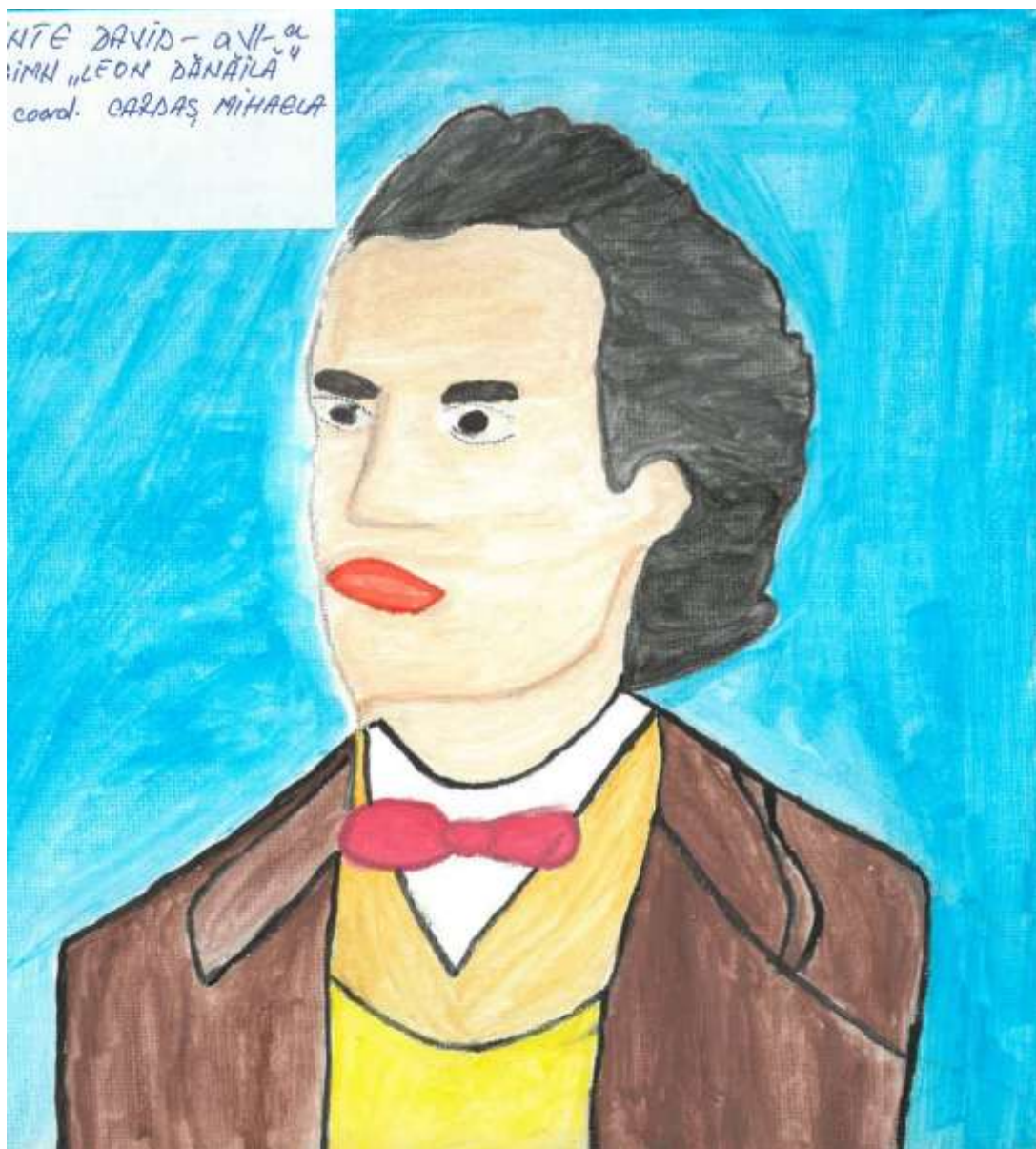

Mihai Eminescu

Elev: Papaghiuc Petronela

Prof. Cardăș Mihaela

Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Acsinte David

Prof. Cardăș Mihaela

Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Gheorghiciuc Iustina

Prof. Căruceriu Lidia

Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani

PĂRINTELE

CLEOPA
ILIE

Părintele Cleopa Ilie

Elev: Munteanu Teodora

Prof. Zugravu Claudiu-Vasile

Școala Gimnazială „Dimitrie Pompeiu” Broscăuți, Botoșani

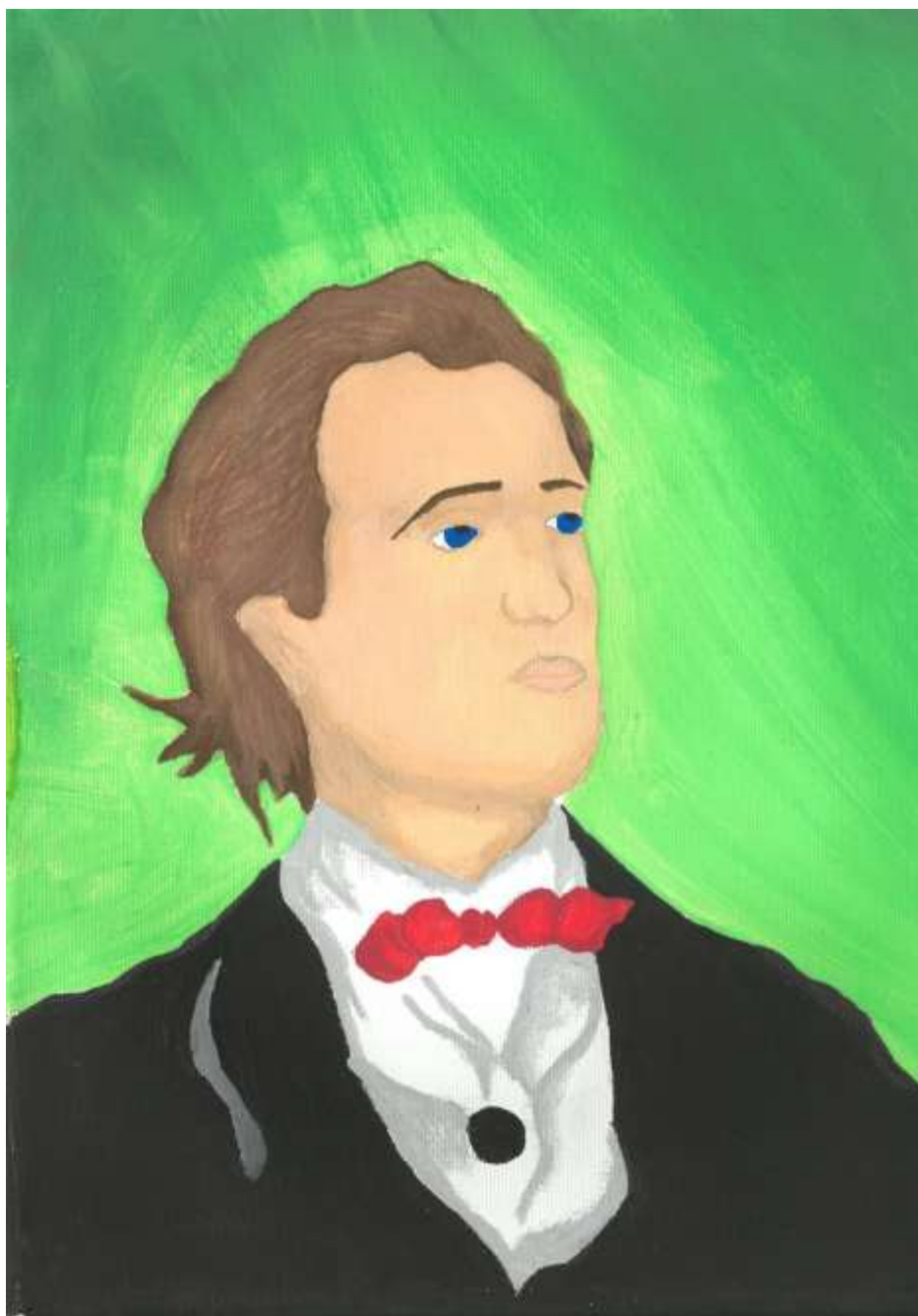

Mihai Eminescu

Elev: Apostol Octavian

Prof. Zugravu Vasile-Claudiu

Școala Gimnazială „Dimitrie Pompeiu” Broscăuți, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Prisacariu Denisa-Nicoleta

Prof. Cîrneală Cristina-Luminița

Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Viișoara, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Vișniță Bogdan

Prof. Țebreaș Livia-Teodora

Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Sf. Andrei” Gura Humorului, Suceava

George Enescu

Elev: Cozma Maria-Ioana

Prof. Țebrean Livia-Teodora

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitrul Dosoftei” Suceava

Ciprian Porumbescu

Elev: Roșu Clara-Adelina

Prof. Țebrean Livia-Teodora

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitrăopolitul Dosoftei” Suceava

George Enescu

Elev: Gârbă Carina-Valentina

Prof. Onu Marius-Dorin

Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Asachi” Piatra Neamț, Neamț

Mihai Eminescu
la 29 de ani

Mihai Eminescu la 29 de ani

Elev: Aplugăriței Maria-Mirela

Prof. Onu Marius-Dorin

Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Asachi” Piatra Neamț, Neamț

Mihai Eminescu

Elev: Mocanu Ania Ecaterina

Prof. Onu Marius Dorin

Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Asachi” Piatra Neamț, Neamț

George Enescu

Elev: Cliveț Miruna Nicola

Prof. Cîrneală Cristina Luminița

Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Vișoara, Botoșani

Dimitrie Brândză

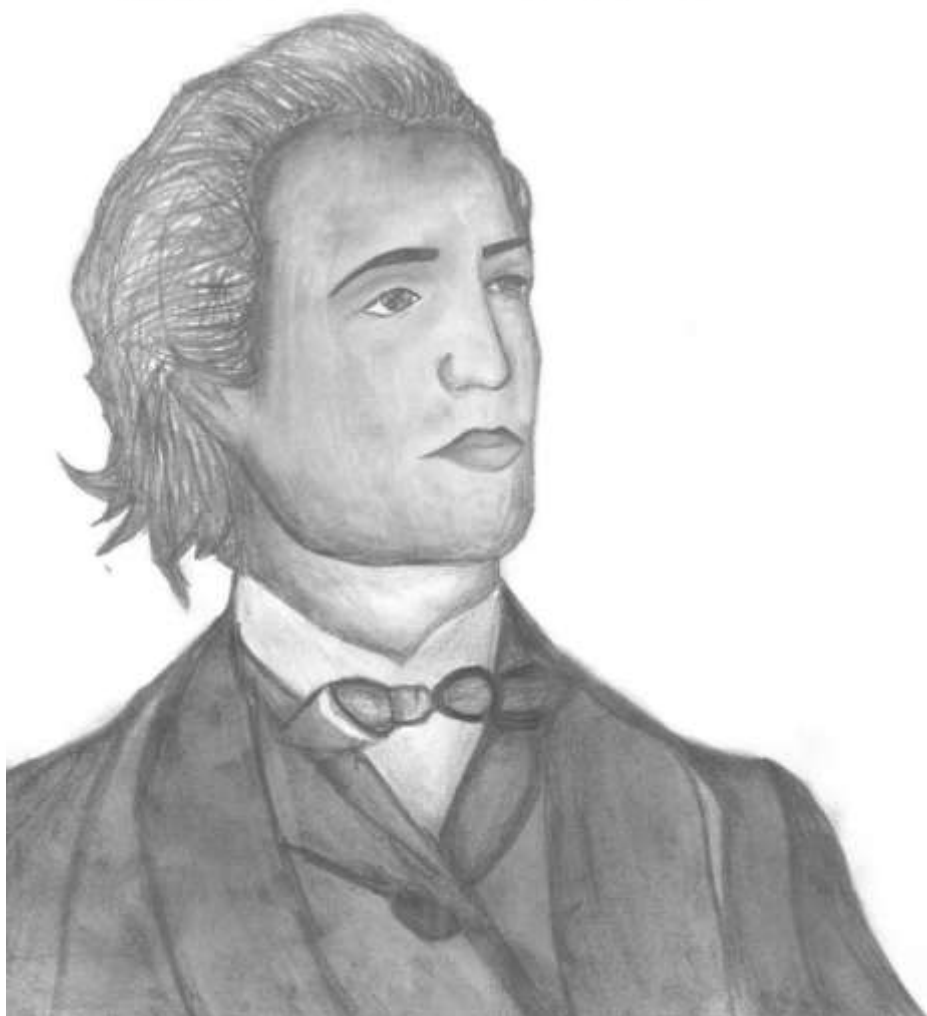
Elev: Chiorescu Adriana

Prof. Cîrneală Cristina Luminița

Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Viișoara, Botoșani

MIHAI EMINESCU

Mihai Eminescu

Elev: Prisacariu Denisa-Nicoleta

Prof. Cîrneală Cristina-Luminița

Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Viișoara, Botoșani

Sf. Părinte Cleopa Ilie

Elev: Zmoșu Nicolas

Prof. Marici Elisabeta

Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I” Rădăuți, Suceava

George Enescu

Elev: Zmoșu Nicolas

Prof. Marici Elisabeta

Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I” Rădăuți, Neamț

Mihai Eminescu

Elev: Zmoșu Nicolas

Prof. Marici Elisabeta

Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I” Rădăuți, Suceava

Lumina din ochii marelui violonist

Elev: Tanasă Alice-Iuliana

Prof. Dobrințu Alina

Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani

Luceafărul poeziei românești Mihai Eminescu

Elev: Gheorghiță Sergiu-Ștefan

Prof. Dobrincu Alina

Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani

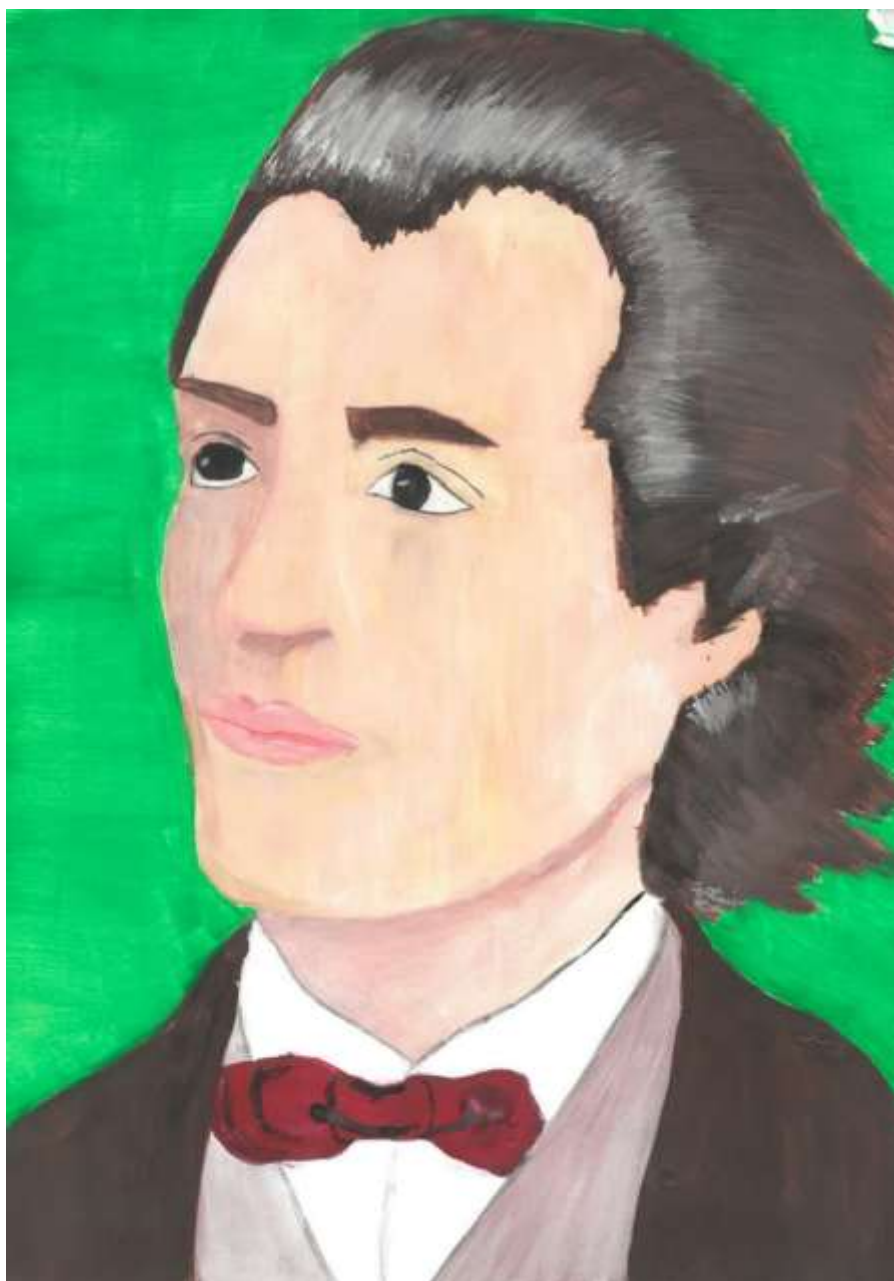

George Enescu

Elev: Coroiu Maria

Prof. Cîrjan Mihaela

Liceul Teoretic „Duiliu Zamfirescu” Odobești, Vrancea

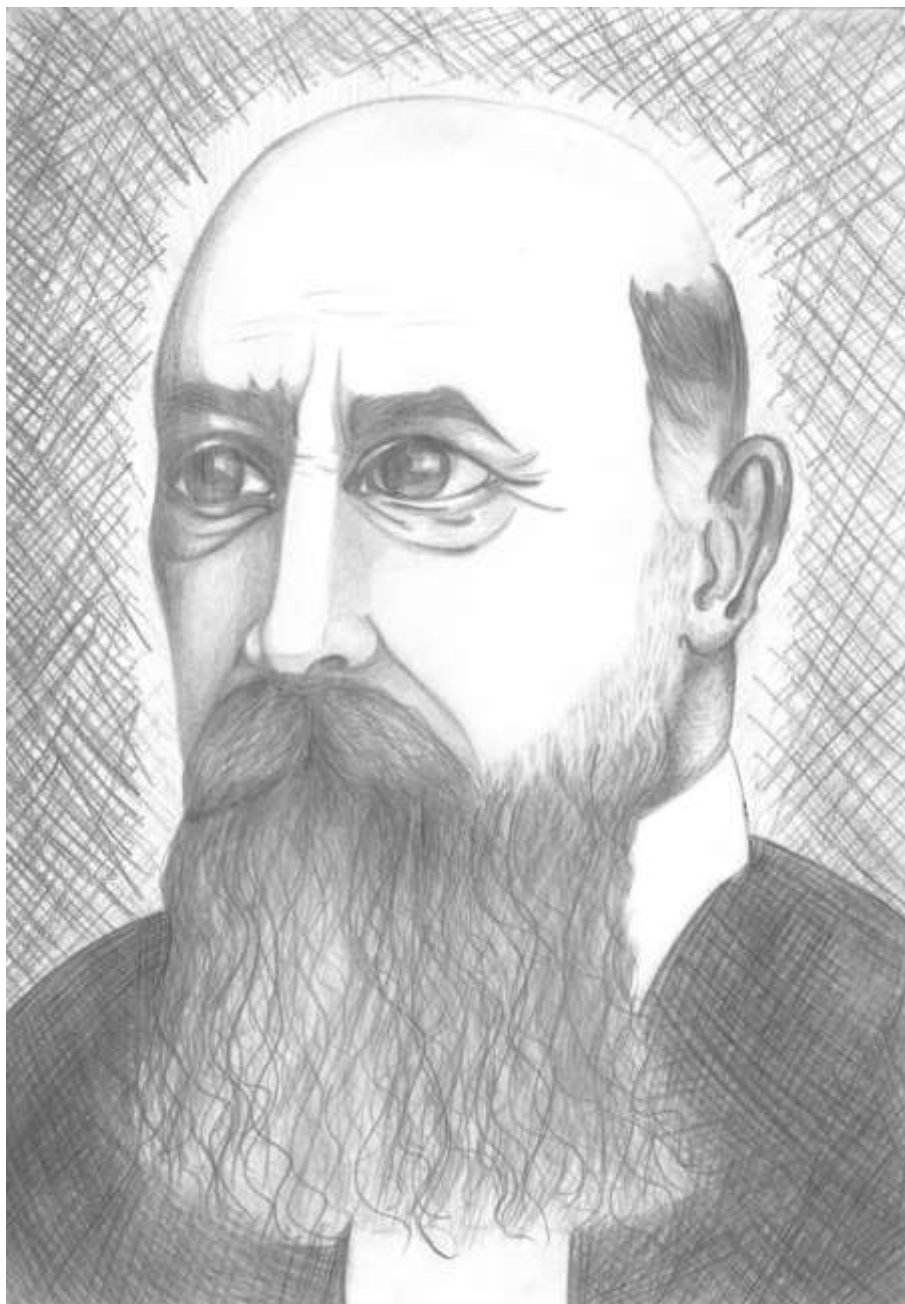

Mihai Eminescu, portret

Elev: Dediu Diana

Prof. Cîrjan Mihaela

Liceul Teoretic „Duiliu Zamfirescu” Odobești, Vrancea

Nicolae Iorga, portret

Elev: Bălan Ioachim

Prof. Cîrjan Mihaela

Liceul Teoretic „Duiliu Zamfirescu” Odobești, Vrancea

M I H A I E M I N E S C U

Mihai Eminescu

Elev: Hapău Florinela

Prof. Puiu Otilia-Mariana

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani

Mihai Eminescu
Elev: Drăxineanu Elena
Prof. Antoci Tamara
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași

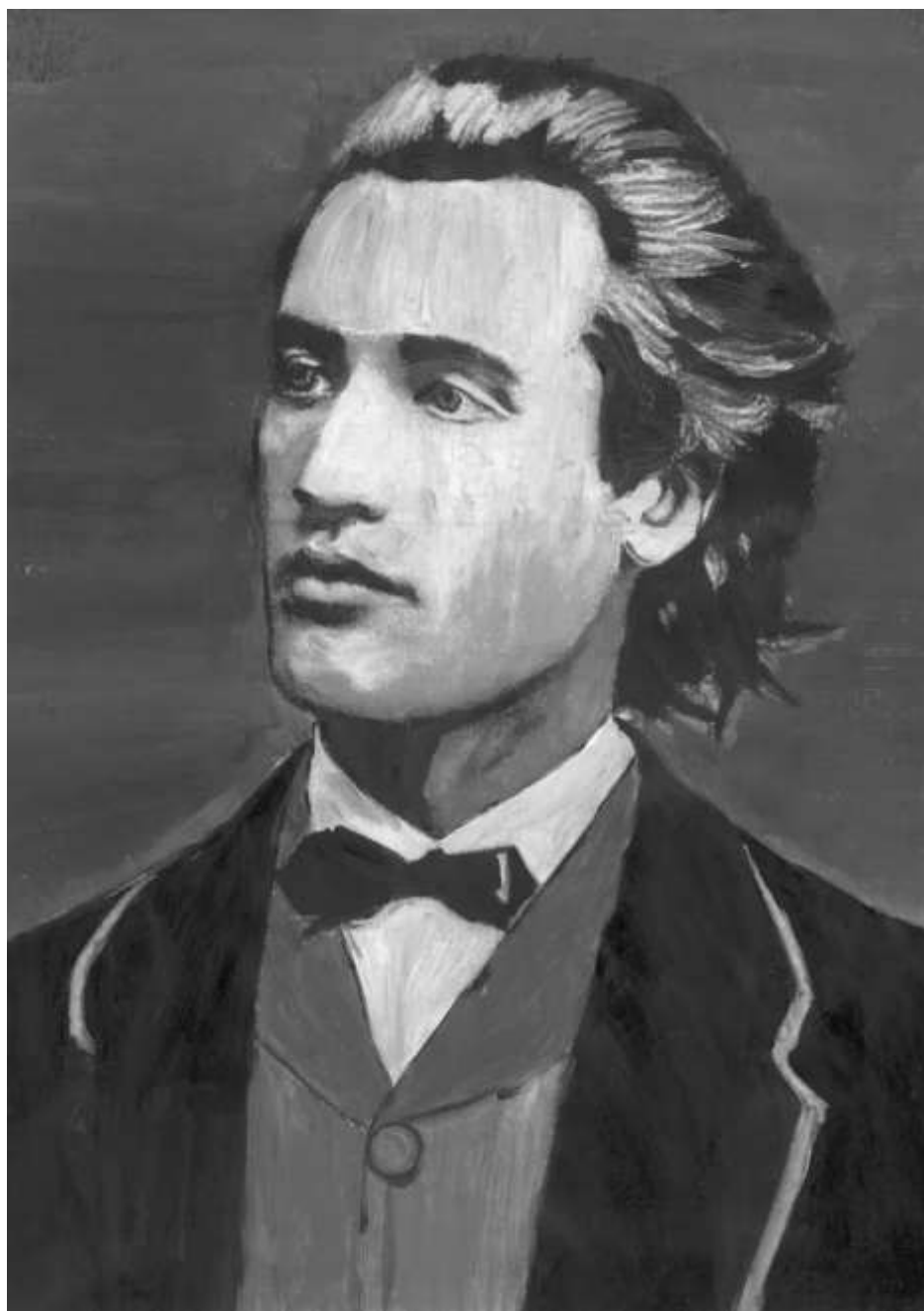

Mihai Eminescu

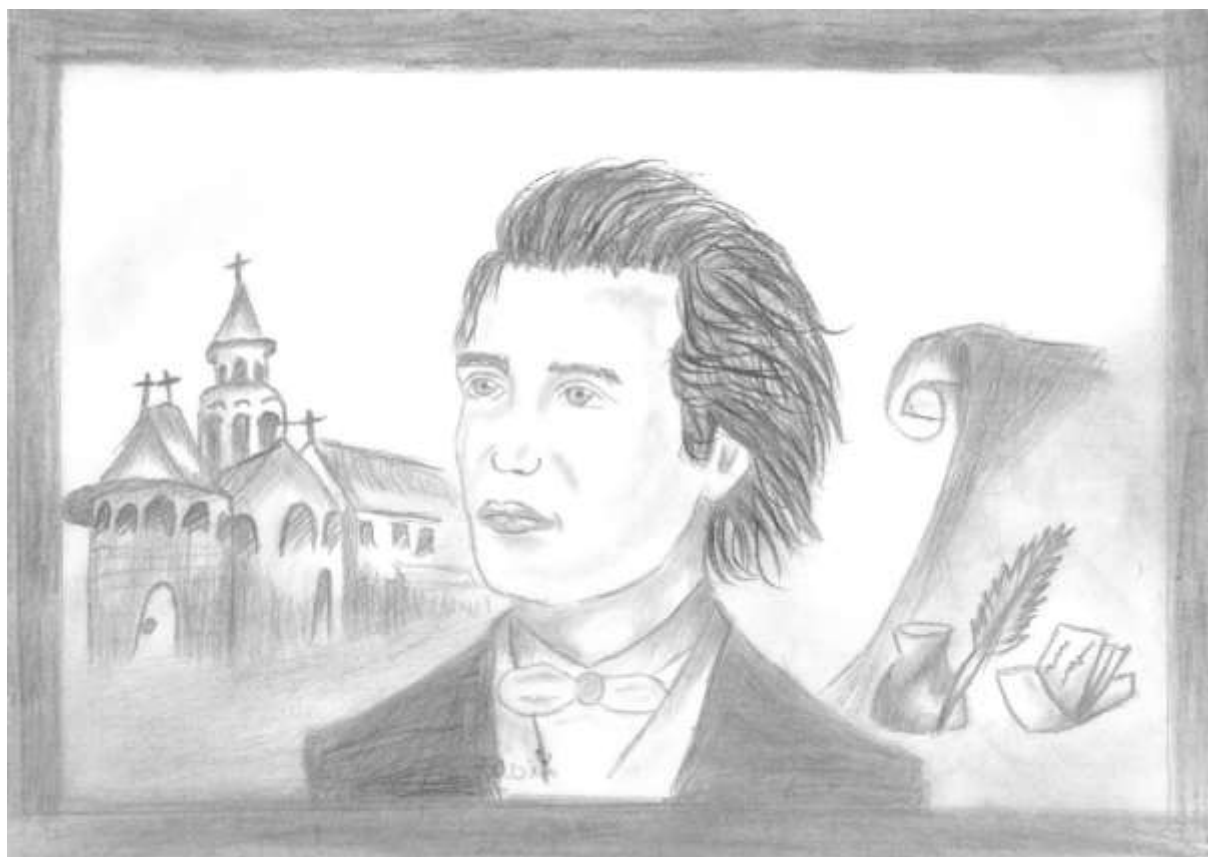
Elev: Arminescu Cornelia-Nicoleta

Prof. Antoci Tamara

Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași

Mihai Eminescu
Elev: Prisacariu Maria
Prof. Antoci Tamara
Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași

Mihai Eminescu

Elev: Davide Seliman

Prof. Antoci Tamara

Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași

Mihai Eminescu

Elev: Popa Maria Teodora

Prof. Goicea-Badea Mihaela

Colegiul Național „Tudor Vladimirescu” București, Sector 6

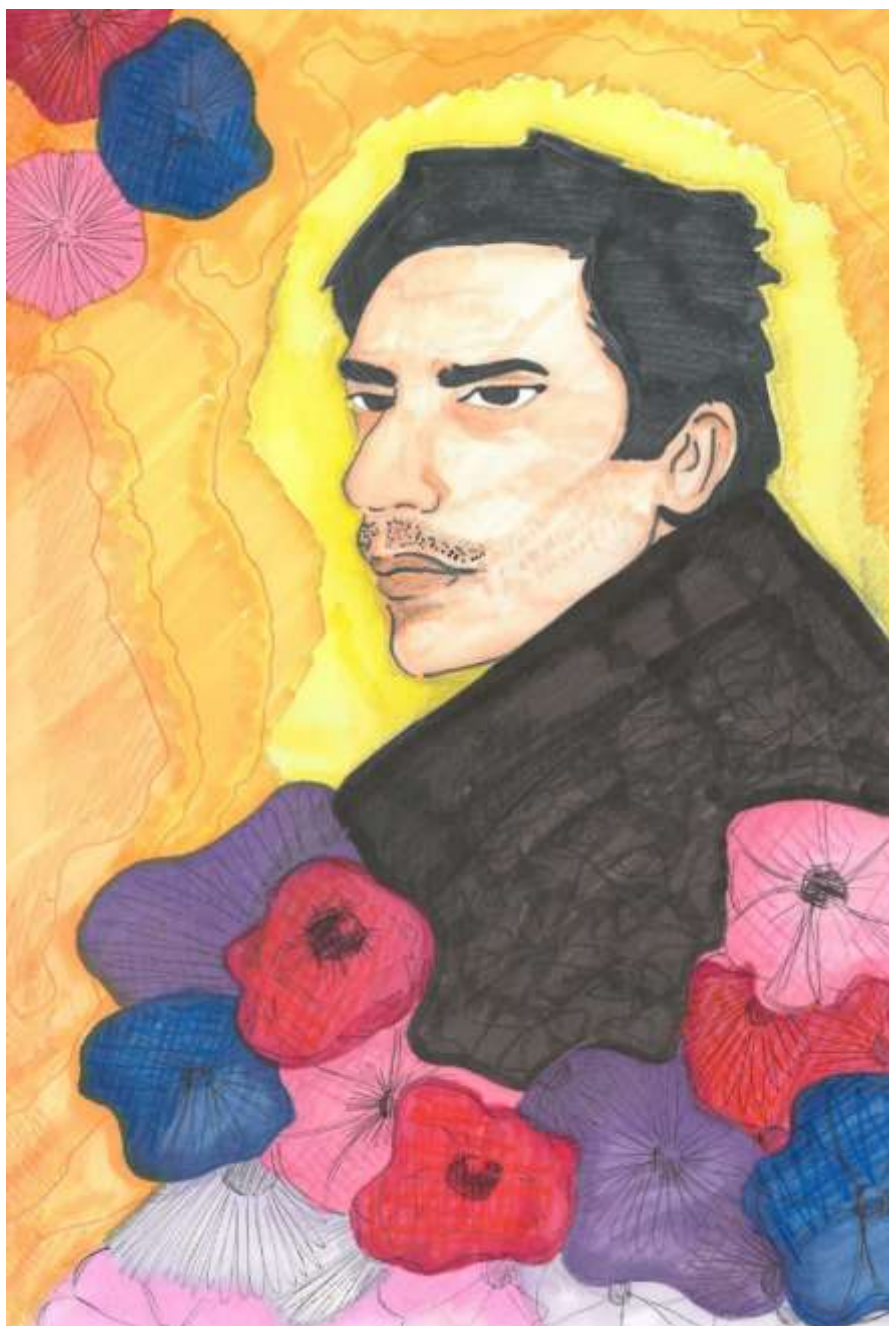

Mihai Eminescu

Elev: Neacșu Mario-Ionuț

Prof. Goicea-Badea Mihaela

Colegiul Național „Tudor Vladimirescu” București, Sector 6

Ștefan Luchian

Elev: Ionescu Carina-Florentina

Prof. Goicea-Badea Mihaela

Colegiul Național „Tudor Vladimirescu” București, Sector 6

Luceafăr nepereche

Elev: Larion Adriana Rodica

Prof. Constantin Mădălina

Liceul Tehnologic Târnăveni, Mureș

Steaua Bucovinei

Elev: Tompi Marius

Prof. Constantin Mădălina

Liceul Tehnologic Târnăveni, Mureș

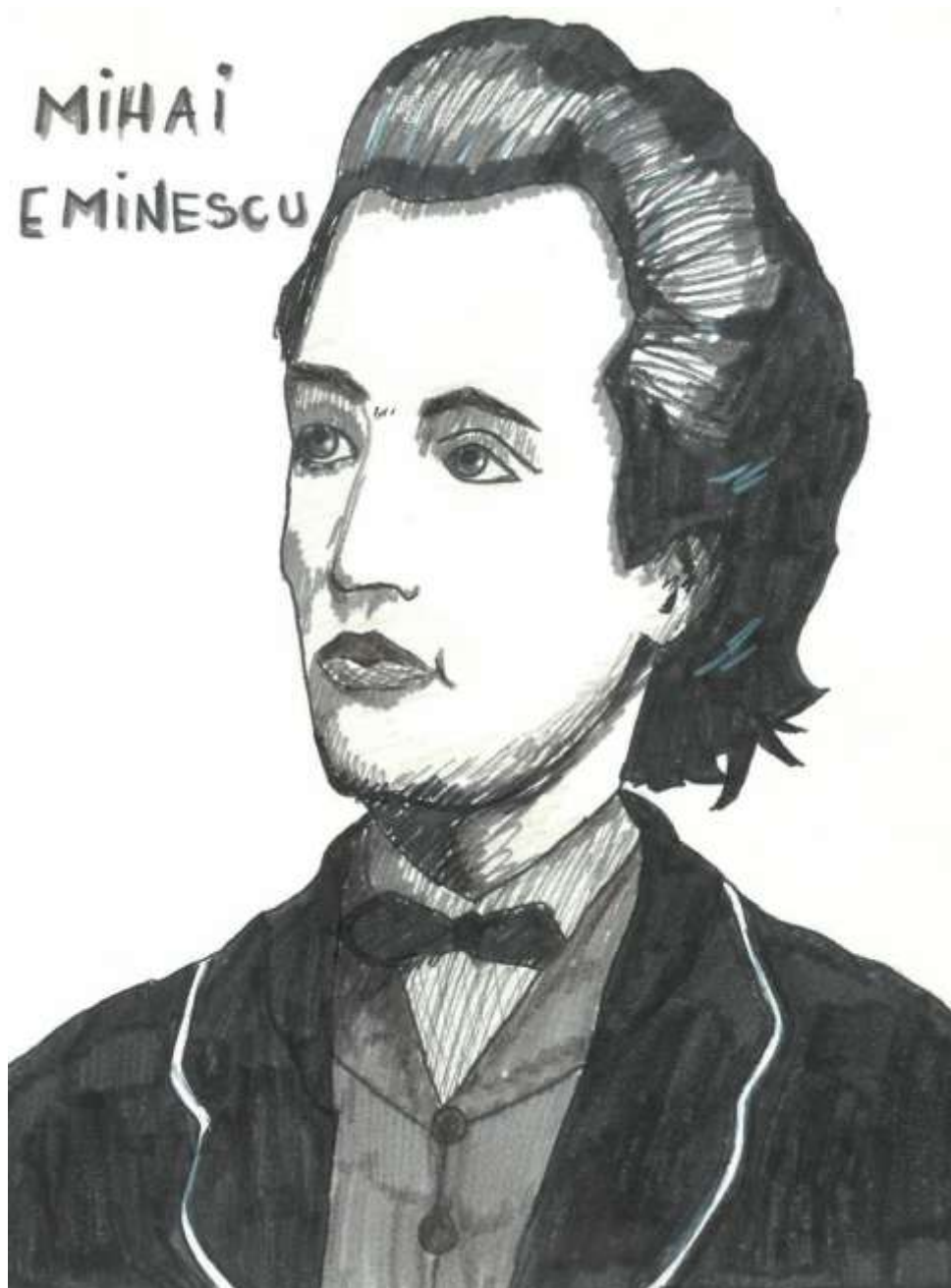

Mihai Eminescu

Elev: Humeniuc Paula

Prof. Malenchi-Gafițanu Oana Marina

Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani

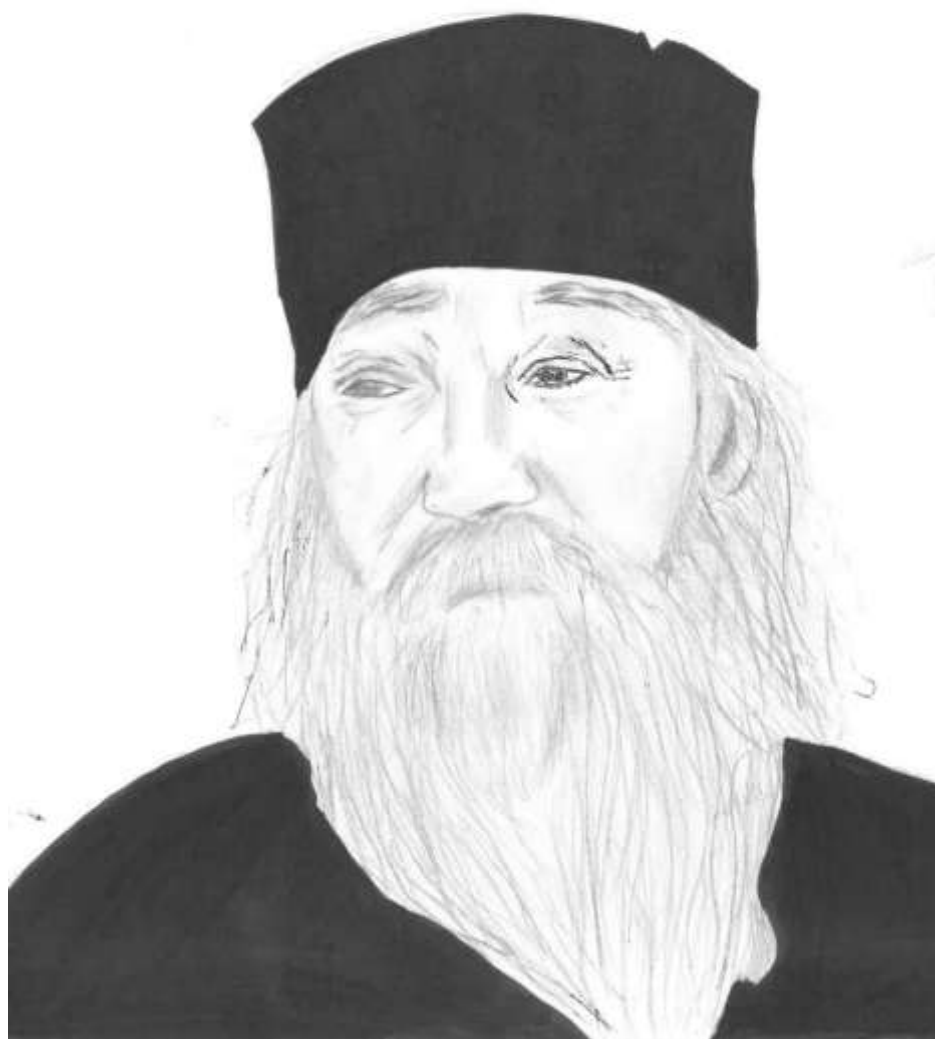

Mihai Eminescu

Elev: Vorică Naomi-Denisa

Prof. Malenchi-Gașitanu Oana Marina

Colegiul Național „Grigore Ghica” Dorohoi, Botoșani

Părintele Cleopa Ilie de la Sihăstria
Elev: Pașcu Denisa-Maria
Prof. Nechita Adrian-Viorel
Colegiul Național Pedagogic „Ștefan cel Mare” Bacău

George Enescu

Elev: Ivan Ioana Elisabeta

Prof. Nechita Adrian-Viorel

Colegiul Național Pedagogic „Ștefan cel Mare” Bacău

Mihai Eminescu

Elev: Hulea Sofia Maria

Prof. Nechita Adrian-Viorel

Colegiul Național Pedagogic „Ștefan cel Mare” Bacău

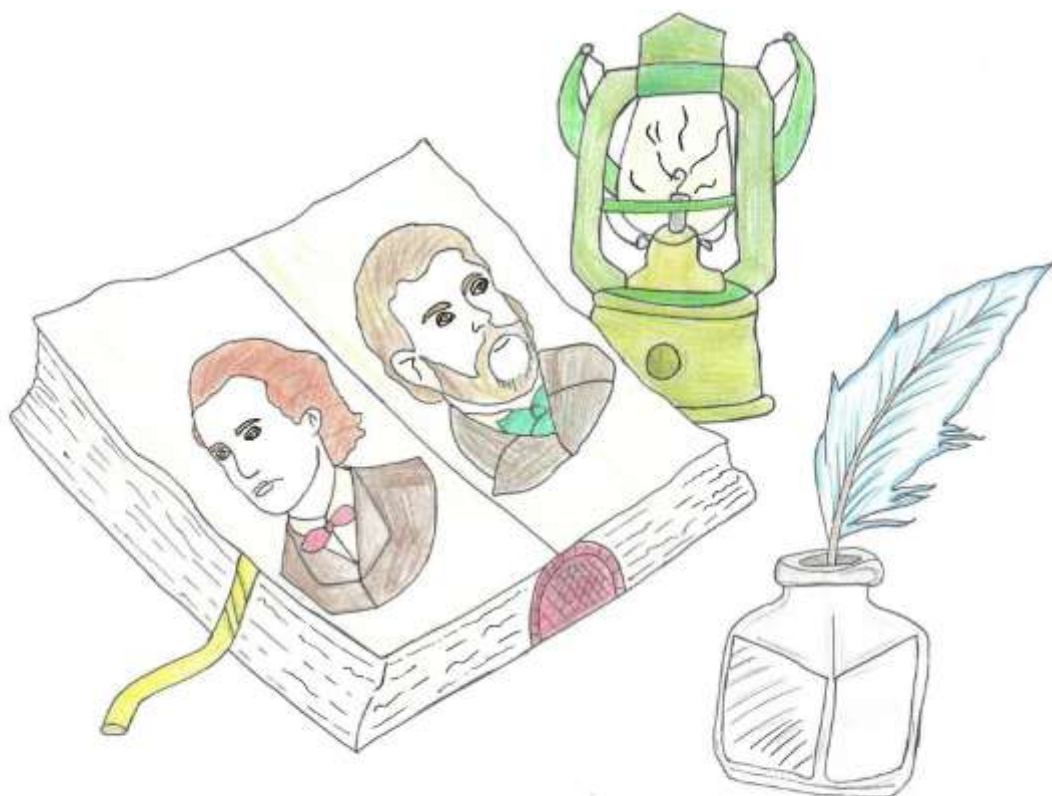

Ștefan cel Mare și Sfânt

Elev: Todârcă Georgiana

Prof. Nechita Adrian Viorel

Colegiul Național Pedagogic „Ștefan cel Mare” Bacău

Ion

Creangă și Mihai Eminescu

Elev: Ghețău Ilinca

Prof. Bucur Viorica

Colegiul Agricol și de Industrie Alimentară „V. Adamachi” Iași

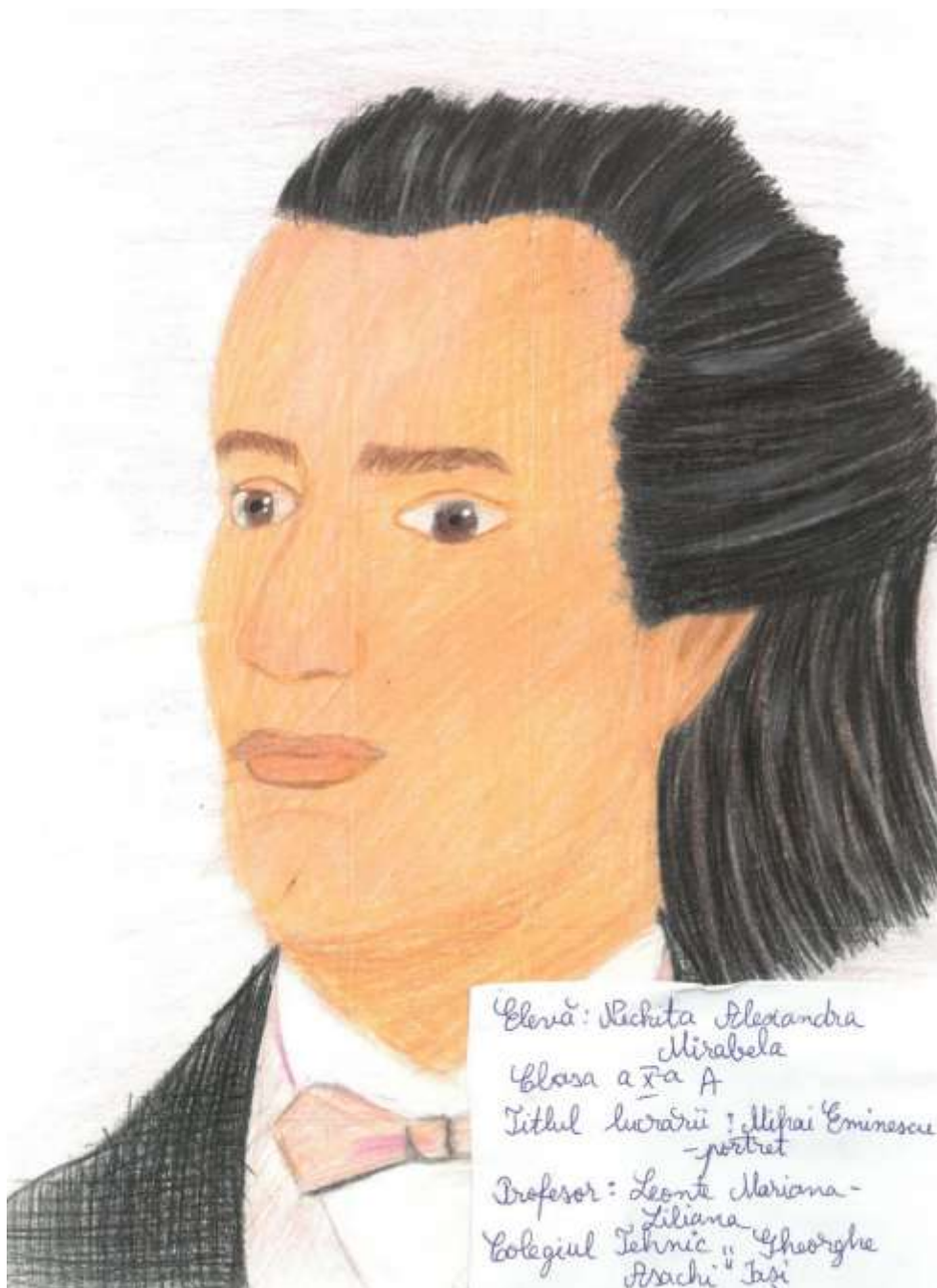

Omagiu marelui poet Mihai Eminescu

Elev: Aștefănoai Daria-Ioana

Prof. Năstase Andreea

Colegiul Agricol și de Industrie Alimentară „V. Adamachi” Iași

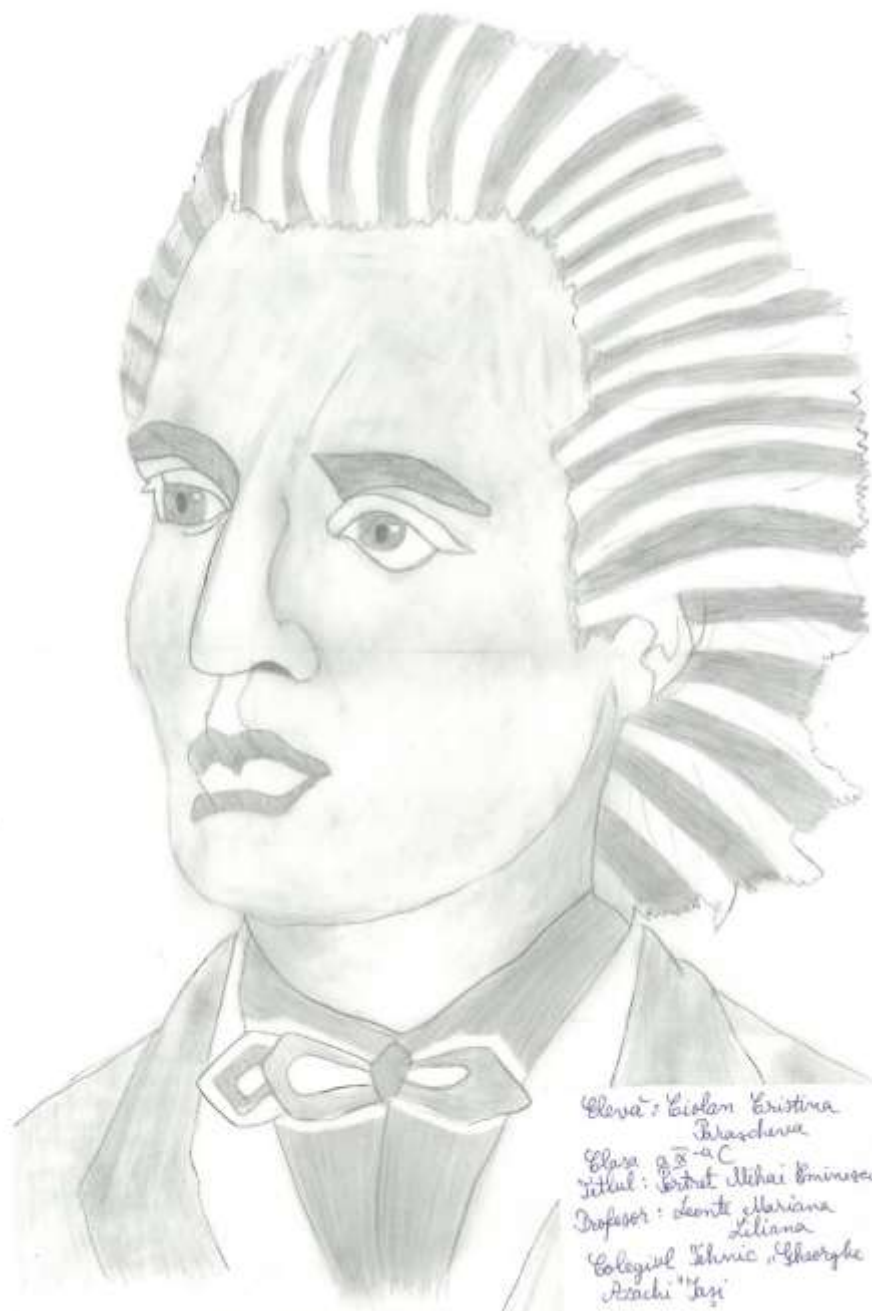
Elevă: Nechita Alexandra
Mirabela
Clasa a 7-a A
Titlul lucrării: Mihai Eminescu
-portret
Profesor: Leonte Mariana-
Liliana
Colegiul Tehnic „Gheorghe
Asachi” Iași

Mihai Eminescu – portret

Elev: Nechita Alexandra-Mirabela

Prof. Leonte Mariana-Liliana

Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași

Elevă: Ciolan Cristina
Parascheva
Clasa 9-a C
Titlul: Portret Mihai Eminescu
Profesor: Leonte Mariana-Liliana
Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași

Portret Mihai Eminescu

Elev: Ciolan Cristina Parascheva

Prof. Leonte Mariana-Liliana

Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași

Mihai Eminescu

Elev: Stancu Lorena-Alexandra

Prof. Pîrvu Simina

Liceul Tehnologic „Dacia” Caransebeș, Caraș-Severin

George Enescu

Elev: El Morshedi Maryam

Prof. Prof. Pîrvu Simina

Liceul Tehnologic „Dacia” Caransebeș, Caraș-Severin

Luceafărul românilor

Elev: Costoiu Bogdan

Prof. Avram Florentina

Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța

Mihai Eminescu

Elev: Costoiu Alexandru

Prof. Avram Florentina

Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța

Poetul național

Elev: Sfet Anamaria

Prof. Avram Florentina

Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța

CE-ȚI DORESC EU ȚIE, DULCE ROMÂNIE

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie?

Elev: Gafar Andrei

Prof. Avram Florentina

Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța

George Enescu, geniul muzicii românești

Elev: Vilcu Vanesa

Prof. Moraru Mirela Elena

Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța

Eminescu, vocea poetică

Elev: Lepădatu Nicoleta

Prof. Moraru Mirela Elena

Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța

Eminescu, o stea

Elev: Amet Denis

Prof. Moraru Mirela Elena

Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța

Mihai Eminescu

Geniul poeziei românești, Mihai Eminescu

Elev: Boariu Claudiu Mihail

Prof. Eni-Onofrei Silvia

Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța

Nicolae Iorga - istoric, critic, dramaturg

Elev: Ciobanu Roberto

Prof. Eni-Onofrei Silvia

Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța

Poet fără pereche – Mihai Eminescu

Elev: Bidoae Seelena Gabriela

Prof. Eni-Onofrei Silvia

Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța

M. Eminescu, greu de etalat

Elev: Petcu Gabriel

Prof. Eni-Onofrei Silvia

Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța

Luceafărul românilor

Elev: Delicostea Mircea Andrei

Prof. Eni-Onofrei Silvia

Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța

Luceafărul

Elev: Tigu Anastasia

Prof. Seiciuc Gutiera

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova

Arborele lui Eminescu

Elev: Nigaciov Iana

Prof. Chirilov Nicoleta

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova

Gând pentru Eminescu

Elev: Calaraș Victoria

Prof. Chirilov Nicoleta

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova

Eminescu – elev

Elev: Cârmez Ștefan

Prof. Ciurdea Elena-Livia

Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț

Mihai Eminescu

Elev: Jigrin Daria

Prof. Chirilov Nicoleta

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova

Mihai Eminescu

Elev: Ivasiuc Daria

Prof. Chirilov Nicoleta

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova

Mihai Eminescu

Elev: Burlac Alexandru

Prof. Chirilov Nicoleta

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova

Mihai Eminescu

Elev: Piguleac Irina

Prof. Chirilov Nicoleta

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova

1850-

1889

Mihai Eminescu

Elev: Ienciuc Emilia

Prof. Chirilov Nicoleta

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova

Eminescu în suflet

Elev: Șipitco Sofia

Prof. Chirilov Nicoleta

Liceul Teoretic Lipcani, sucursala Hlina, raion Briceni, Republica Moldova

Mihai Eminescu

Clasa a V-a A
Eșanu Ioana
15.01.2025

Mihai Eminescu

Elev: Eșanu Ioana

Prof. Pușcașu Oana Nicoleta

Școala Gimnazială „D. D. Pătrășcanu” Tomești, Iași

Ciocănaș Lorena 7C

*Mihai Eminescu
la 37 de ani.*

Mihai Eminescu

Elev: Ciocănaș Lorena

Prof. Pușcașu Oana Nicoleta

Școala Gimnazială „D. D. Pătrășcanu” Tomești, Iași

MIHAI EMINESCU

Mihai Eminescu

Elev: Degeratu Andreea Alexandra

Prof. Pușcașu Oana Nicoleta

Școala Gimnazială „D. D. Pătrășcanu” Tomești, Iași

MIHAI EMINESCU

Mihai Eminescu

Elev: Pîrvan Iulia Ilinca

Prof. Pușcașu Oana Nicoleta

Școala Gimnazială „D. D. Pătrășcanu” Tomești, Iași

Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, jud. Neamț
Clasa a II-a C, elev ILIE ELENA-CATINCA
Titlul lucrării: BĂTRÂNUL EMINESCU
Prof. Ciurdea Elena Livia

Bătrânul Eminescu

Elev: Ilie Elena-Catinca

Prof. Ciurdea Elena-Livia

Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț

Poetul

Elev: Avădani Eliza

Prof. Ciurdea Elena-Livia

Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț

MIHAI EMINESCU!

Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, jud. Neamț
Clasa a II-a C, elev MATEES JASMINE
Titlul lucrării: SCRITORUL
Prof. Ciurdea Elena Livia

Scriitorul

Elev: Matees Jasmine

Prof. Ciurdea Elena-Livia

Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț

Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Jud. Neamț
Clasa a II-a C, elev. CONSTANTIN GEORGE
Titlul lucrării: EMINESCU
Prof. Ciurdea Elena Livia

Eminescu

Elev: Constantin George

Prof. Ciurdea Elena-Livia

Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț

1850 - 1889

Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Jud. Neamț
Clasa a II-a C, elev NECHITA EDUARD
Titlul lucrării: PORTRET
Prof. Ciurdea Elena Livia

Portret

Elev: Nechita Eduard

Prof. Ciurdea Elena-Livia

Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț

Portret eminescian

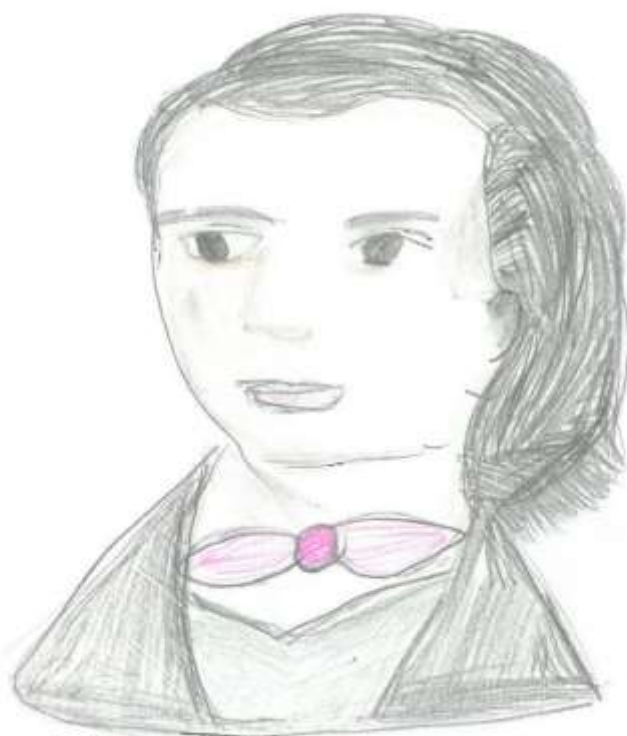
Elev: Samoilă Ionuț

Prof. Nanu Simina

Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani

MIHAI EMINESCU

Konrad Sara

Mihai Eminescu

Elev: Konrad Sara

Prof. Terme Alexandra

Școala Gimnazială Nr. 1 Călugări, Cărpinet, Bihor

Mihai Eminescu

Elev: Merce Mădălina

Prof. Terme Alexandra

Școala Gimnazială Nr. 1 Călugări, Cărpinet, Bihor

Mihai Eminescu

Elev: Ungurianu Dumitrița

Prof. Puiu Otilia-Mariana

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Apachiței Anelisse-Oana

Prof. Dragotă Mirela

Școala Gimnazială Nr. 1 Conțești, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Lăcătușu Maria

Prof. Dragotă Mirela

Școala Gimnazială Nr. 1 Conțești, Botoșani

Părintele Ilie Cleopa

Elev: Bulmagă Delia-Elisa

Prof. Dragotă Mirela

Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Moșneguțu Eduard-Ionuț

Prof. Dragotă Mirela

Școala Gimnazială Nr. 1 Conțești, Botoșani

Ștefan Luchian

Elev: Tărnăuceanu Sebastian-George

Prof. Dragotă Mirela

Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani

Nicolae Iorga

Elev: Tărnăuceanu Sebastian-George

Prof. Dragotă Mirela

Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani

Alexandru Ioan-Cuza

Elev: Frenț Alesia-Cristina

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Liceul Tehnologic Nisiporești, Botești, Neamț

Marele Eminescu

Elev: Șandor Giulia-Maria

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Liceul Tehnologic Nisiporești, Botești, Neamț

Ștefan cel Mare

Elev: Oprea Brigitta-Tereza

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Liceul Tehnologic Nisiporești, Botești, Neamț

Mihai Eminescu

Elev: Măgdici Alessia

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Liceul Tehnologic Nisiporești, Botești, Neamț

Mihai Eminescu

Elev: Iose Emanuel-Leonardo

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Liceul Tehnologic Nisiporești, Botești, Neamț

Mihai Eminescu

Elev: Iose Emanuel-Leonardo

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Liceul Tehnologic Nisiporești, Botești, Neamț

Vlad Țepeș

Elev: Chinez Lavinia

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Liceul Tehnologic Nisiporești, Botești, Neamț

Mihai Eminescu

Elev: Curpăn Maria Ioana

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Liceul Tehnologic Nisiporești, structura Barticești, Botești, Neamț

Nicolae Iorga

Elev: Trefaș Andreea

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Liceul Tehnologic Nisiporești, structura Barticești, Botești, Neamț

Mihai Eminescu

Elev: Roman Andrada

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Târgu Neamț, Neamț

George Enescu

Elev: Frunză Natalia Elena

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Târgu Neamț, Neamț

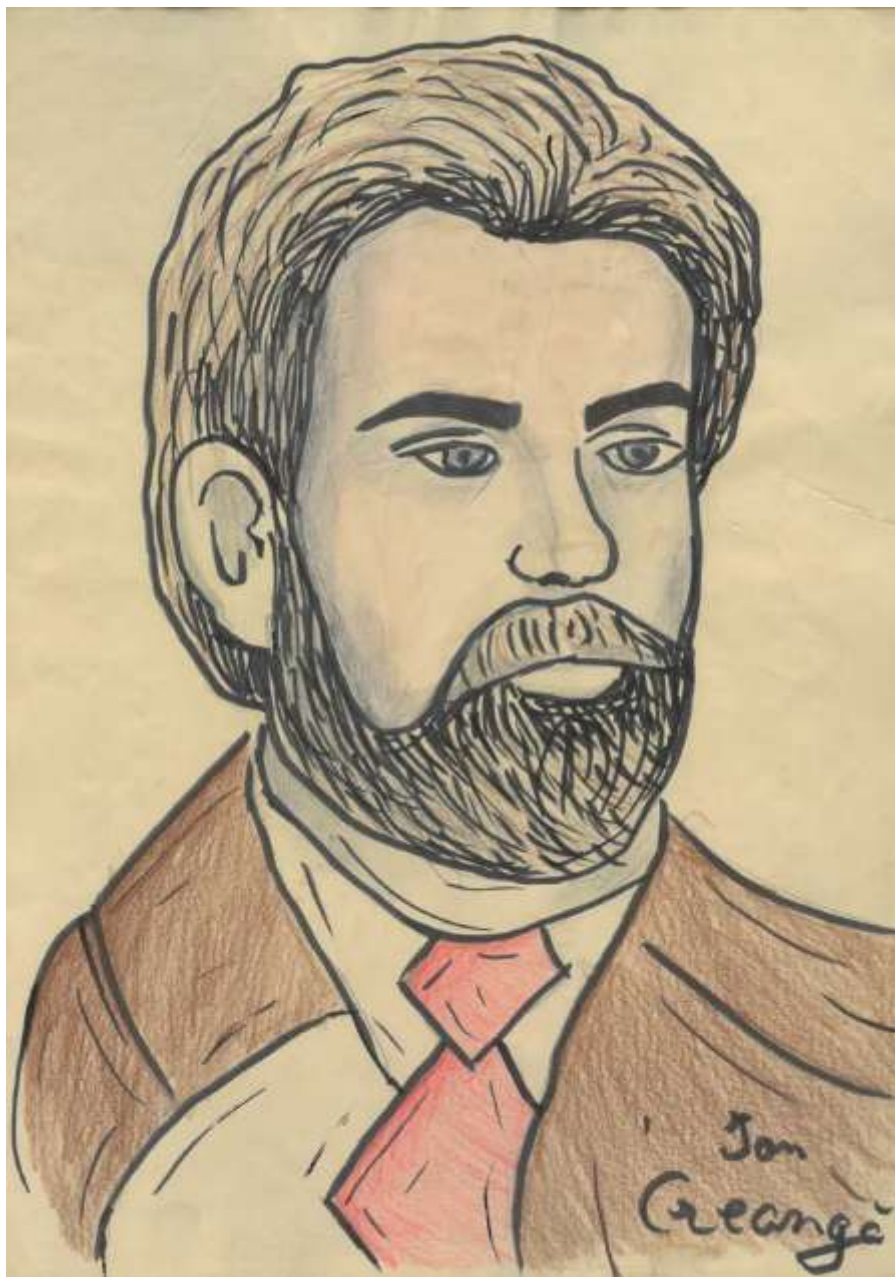

Ștefan cel Mare

Elev: Dîrjă Rebeca

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Târgu Neamț, Neamț

Ion Creangă

Elev: Roșu Alexandra

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Târgu Neamț, Neamț

Ștefan cel Mare

Elev: David Eric

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Școala Gimnazială nr. 2 Piatra Neamț, Neamț

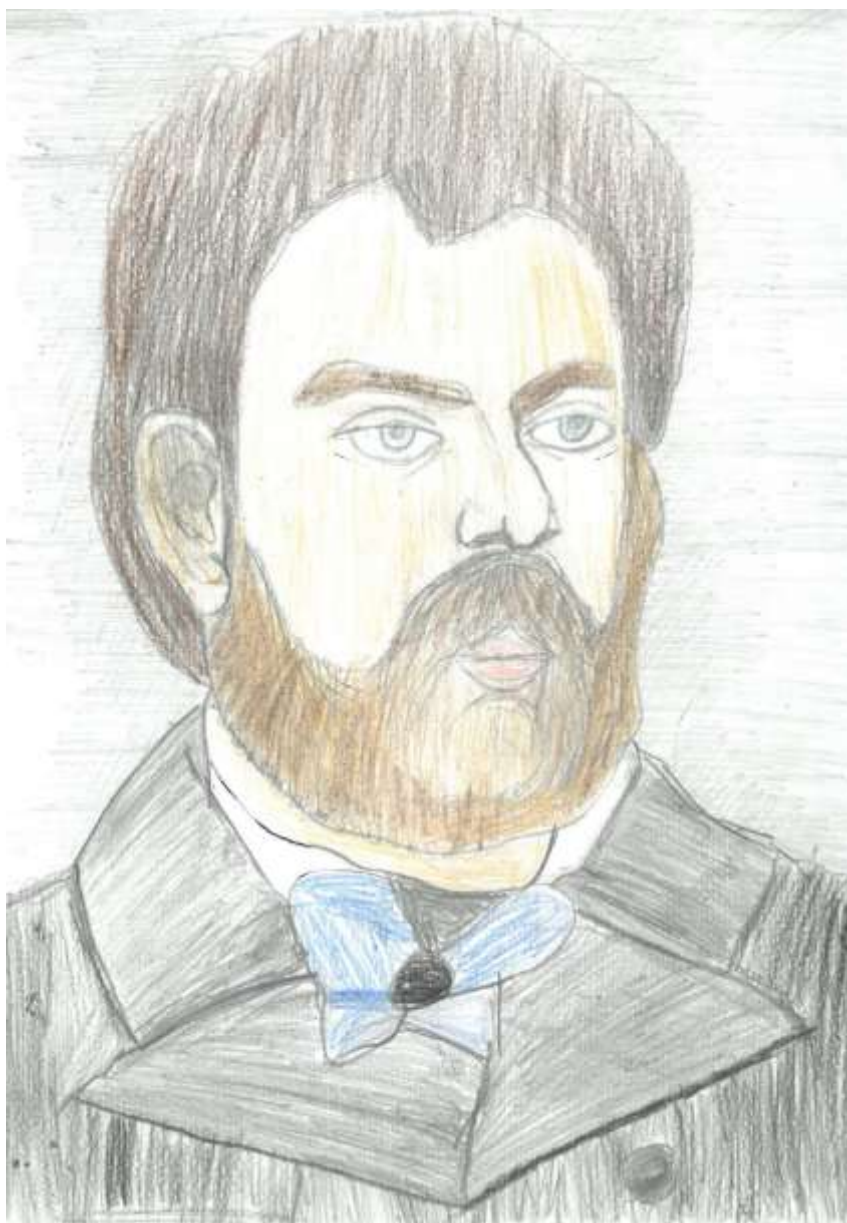

George Enescu

Elev: Marin Kevin

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Școala Gimnazială nr. 2 Piatra Neamț, Neamț

Ion Creangă

Elev: Niță Sofia

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Școala Gimnazială nr. 2 Piatra Neamț, Neamț

Vlad Țepeș

Elev: Purice Ana Maria

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Școala Gimnazială nr. 2 Piatra Neamț, Neamț

Ion Creangă

Elev: Brînzei Sofia

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Școala Gimnazială nr. 2 Piatra Neamț, Neamț

Ștefan cel Mare

Elev: Hilohi Edith Maria

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Școala Gimnazială nr. 2 Piatra Neamț, Neamț

Mihai
Eminescu

Mihai Eminescu

Elev: Vădureanu Antonia-Elena

Prof. Uscatu Ana-Brîndușa

Școala Gimnazială nr. 2 Piatra Neamț, Neamț

Mihai Eminescu

Mihai Eminescu

Elev: Măricuța Nadia Ștefania

Prof. Dăscălescu Adrian-Florentin

Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca, Suceava

Mihai Eminescu

Mihai Eminescu

Elev: Ungurean Adrian-Gabriel

Prof. Dăscălescu Adrian-Florentin

Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca, Suceava

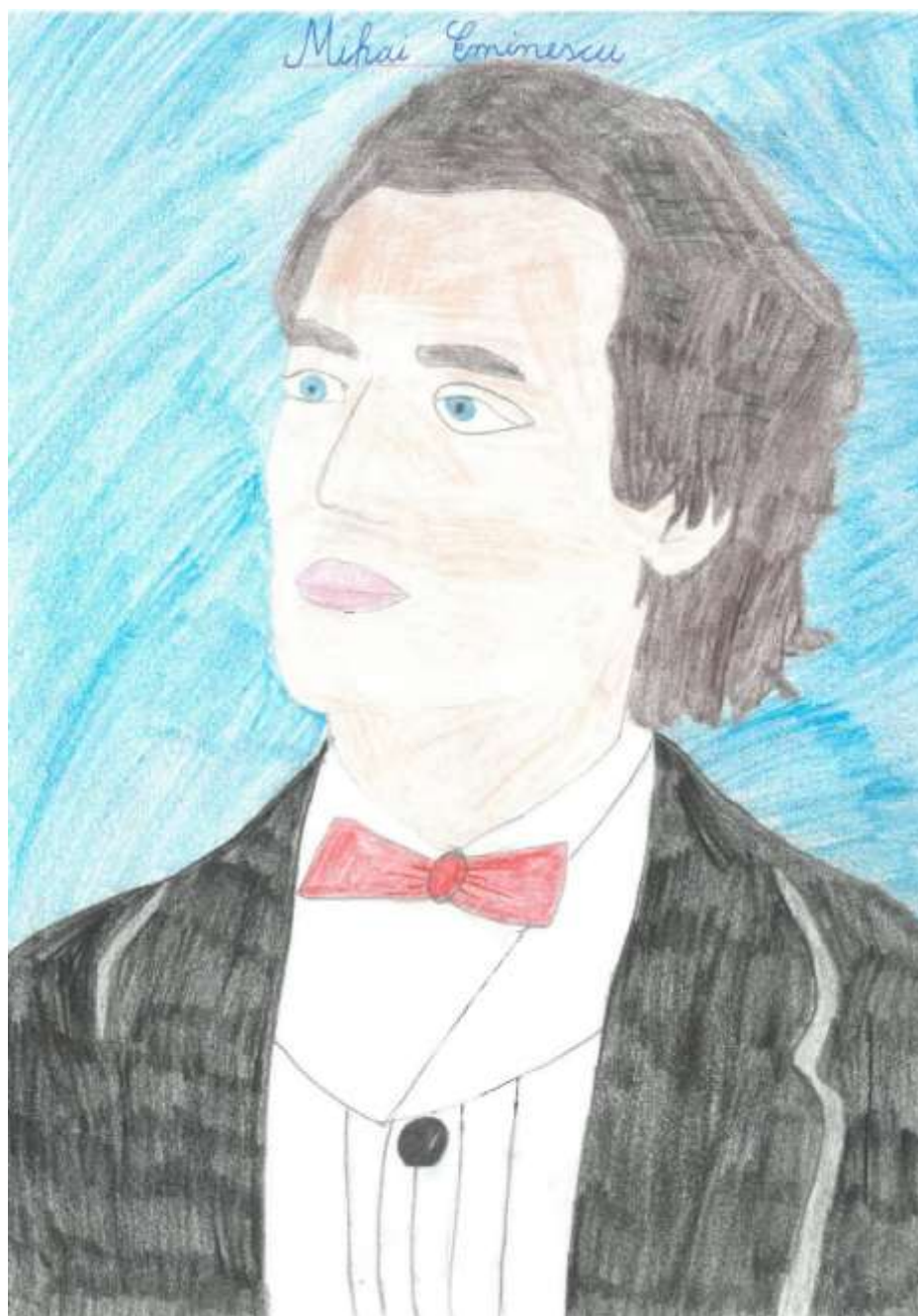

Mihai Eminescu

Elev: Mihai Mario

Prof. Dăscălescu Adrian-Florentin

Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca, Suceava

Mihai Eminescu

Elev: Bughiu Andreea Maria

Prof. Dăscălescu Adrian-Florentin

Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca, Suceava

Mihai Eminescu

Elev: Epure Georgiana

Prof. Dăscălescu Adrian-Florentin

Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca, Suceava

Mihai Eminescu

Elev: Rusu Flavius Florin

Prof. Dăscălescu Adrian-Florentin

Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca, Suceava

Mihai Eminescu

Elev: Găitan Alina-Ioana

Prof. Dăscălescu Adrian-Florentin

Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca, Suceava

Mihai Eminescu

Elev: Tituleac Carol

Prof. Cărașu Mihaela

Liceul Teoretic „Anastasia Bașotă” Pomârla, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Ciocoiu Andi-Nicolas

Prof. Aiordăchioaie Mărioara

Liceul Teoretic „Anastasia Bașotă” Pomârla, Botoșani

Ion Creangă

Elev: Pușcașu David

Prof. Aiordăchioaie Mărioara

Liceul Teoretic „Anastase Bașotă” Pomârla, Botoșani

Hyperion

Elev: Nadolu Andreea Narcisa

Prof. Filipoiu Mihaela

Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe Vodă Basarab” Curtea de Argeș, Argeș

Mihai Eminescu

Elev: Moisa Ianis

Prof. Cărăușu Mihaela

Liceul Teoretic „Anastasia Bașotă” Pomârla, Botoșani

Eminescu – de dincolo de timp

Elev: Dumitrescu Filoteea

Pr. prof. Dumitrescu Vasile

Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe Vodă Basarab” Curtea de Argeș

Luceafărul – scenă

Elev: Diaconu Ana-Maria

Prof. Mihăilescu Cornelia

Seminarul Teologic Ortodox „Neagoe Vodă Basarab” Curtea de Argeș, Argeș

Ion Creangă

Elev: Anton Raisa-Iulia

Prof. Căruceriu Lidia

Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani

Ștefan Luchian

Elev: Vițalariu Cezara-Petronela

Prof. Ignat Cristina-Ionela

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani

George Enescu (1881-1955)

George Enescu

Elev: Scripcă Giulia

Prof. Năpîrcă Felicia

Liceul Teoretic „Dr. Mihai Ciucă” Săveni, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Florea Robert Ioan

Prof. Marin Sultănică

Școala Gimnazială Nr. 1 Slobozia Conachi, Galați

Mihai Eminescu

Elev: Pecingină Gabriel

Prof. Pătrășcoiu Adriana

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Tg. Jiu, Gorj

Ștefan Luchian

Elev: Lorincz Andrei Vlad

Prof. Galiș Adina

Școala Gimnazială Specială Huedin, Cluj

Ciprian Porumbescu

Elev: Dani Alin

Prof. Galiș Adina

Școala Gimnazială Specială Huedin, Cluj

Ce te legeni...Eminescu

Elev: Kalo Tavi Eduard

Prof. Stancalău Raluca Adela

Școala Gimnazială Specială Huedin, Cluj

Eminescu – portret

Elev: Laco Lăcrămioara Mioara

Prof. Uțiu Andreea Loredana

Școala Gimnazială Specială Huedin, Cluj

Portretul lui Mihai Eminescu

Elev: Isfa Agneta Iasmina

Prof. Merca Lenuța

Școala Gimnazială Specială Huedin, Cluj

Portret al Marelui poet Mihai Eminescu

Elev: Muntean Iosif

Prof. Abrudan Simona-Rodica

Școala Gimnazială Specială Huedin, Cluj

Eminescu iar

Elevi: Muntean Benjamin

Prof. Abrudan Simona-Rodica

Școala Gimnazială Specială Huedin, Cluj

Portret Mihai Eminescu

Elev: Samoilă Ionuț-Vlad

Pr. Prof. Iftodi Marian-Liviu

Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani

Portret George Enescu

Elev: Vrabie Mihai-Ilie

Pr. Prof. Iftodi Marian-Liviu

Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani

Ion Creangă

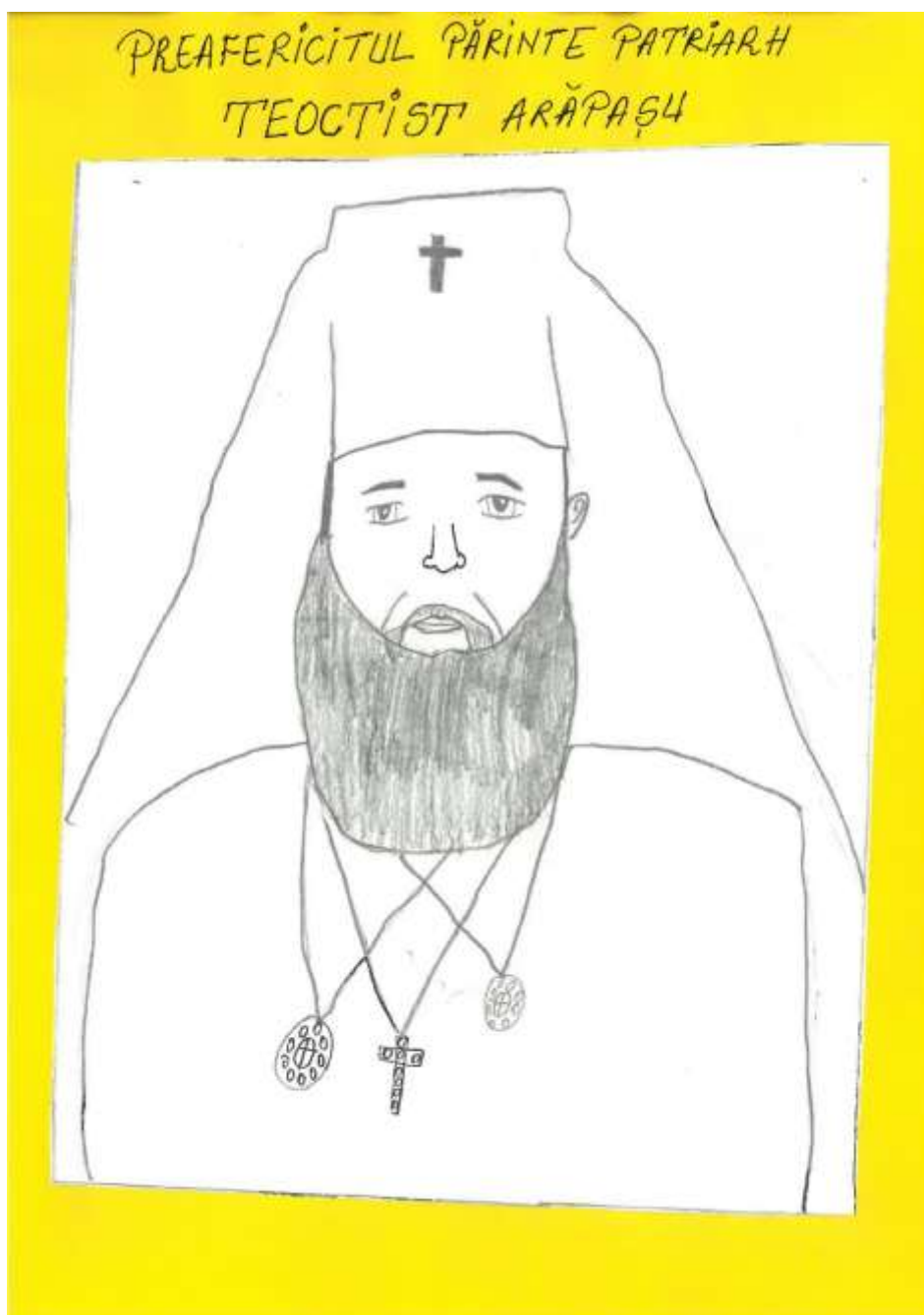

Portret Ion Creangă

Elev: Olănescu Iosif

Pr. Prof. Iftodi Marian-Liviu

Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani

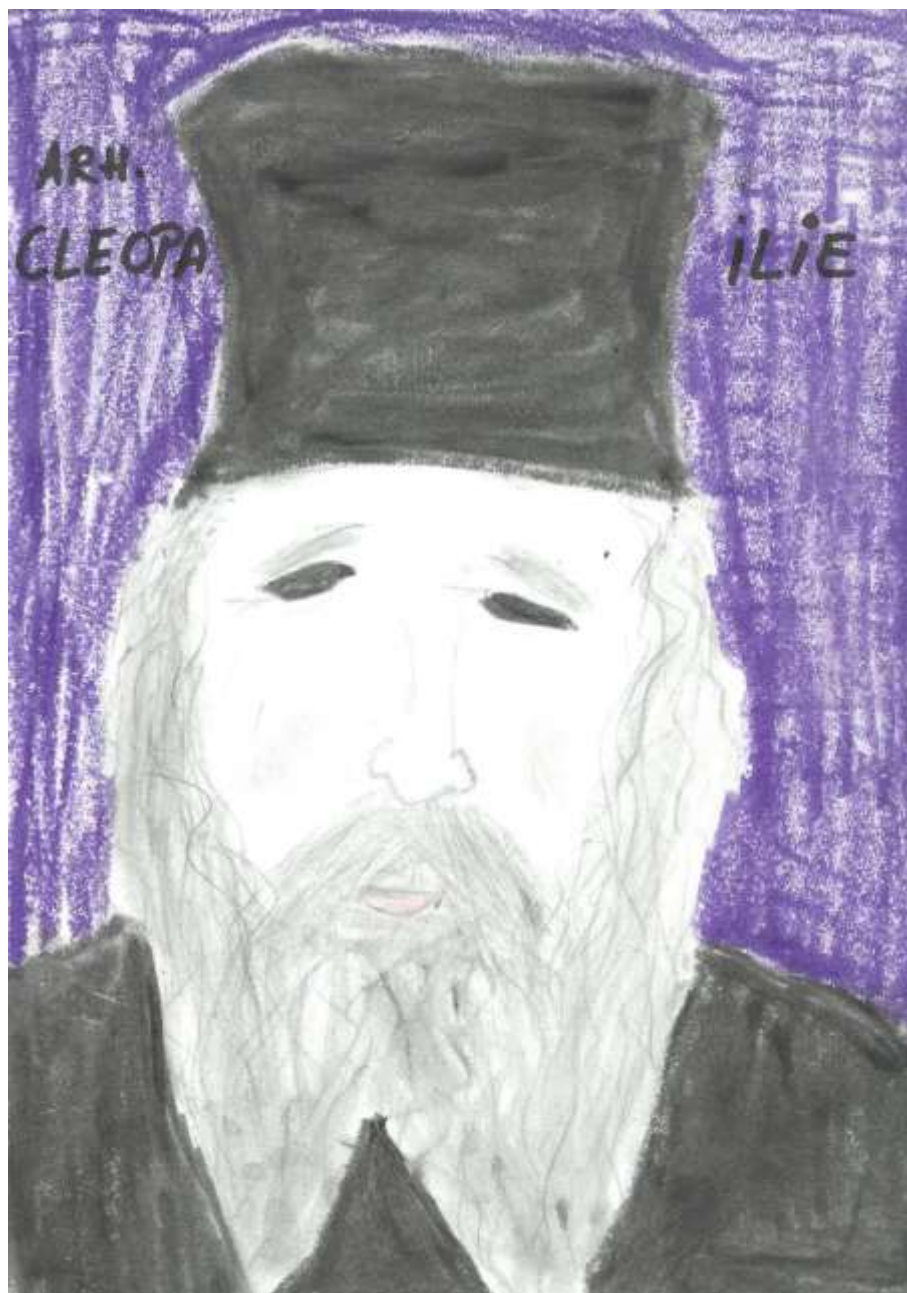

Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist Arăpașu

Elev: Bunduc Sebastian Tudorel

Pr. Prof. Iftodi Marian-Liviu

Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani

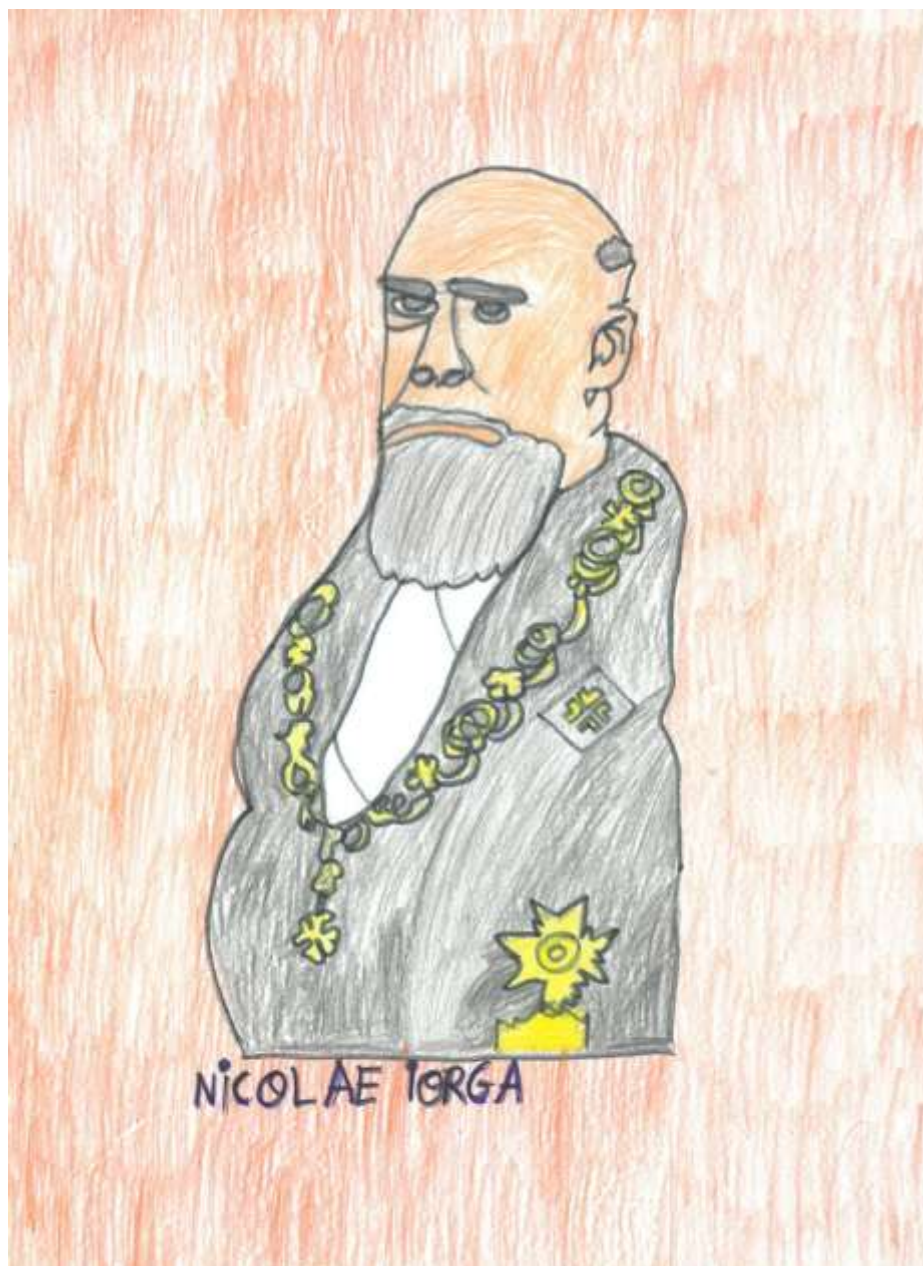

Portret Ilie Cleopa

Elev: Bulboacă Petronela

Pr. Prof. Iftodi Marian-Liviu

Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani

Portret Nicolae Iorga

Elev: Vrabie Ionela

Pr. Prof. Iftodi Marian-Liviu

Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani

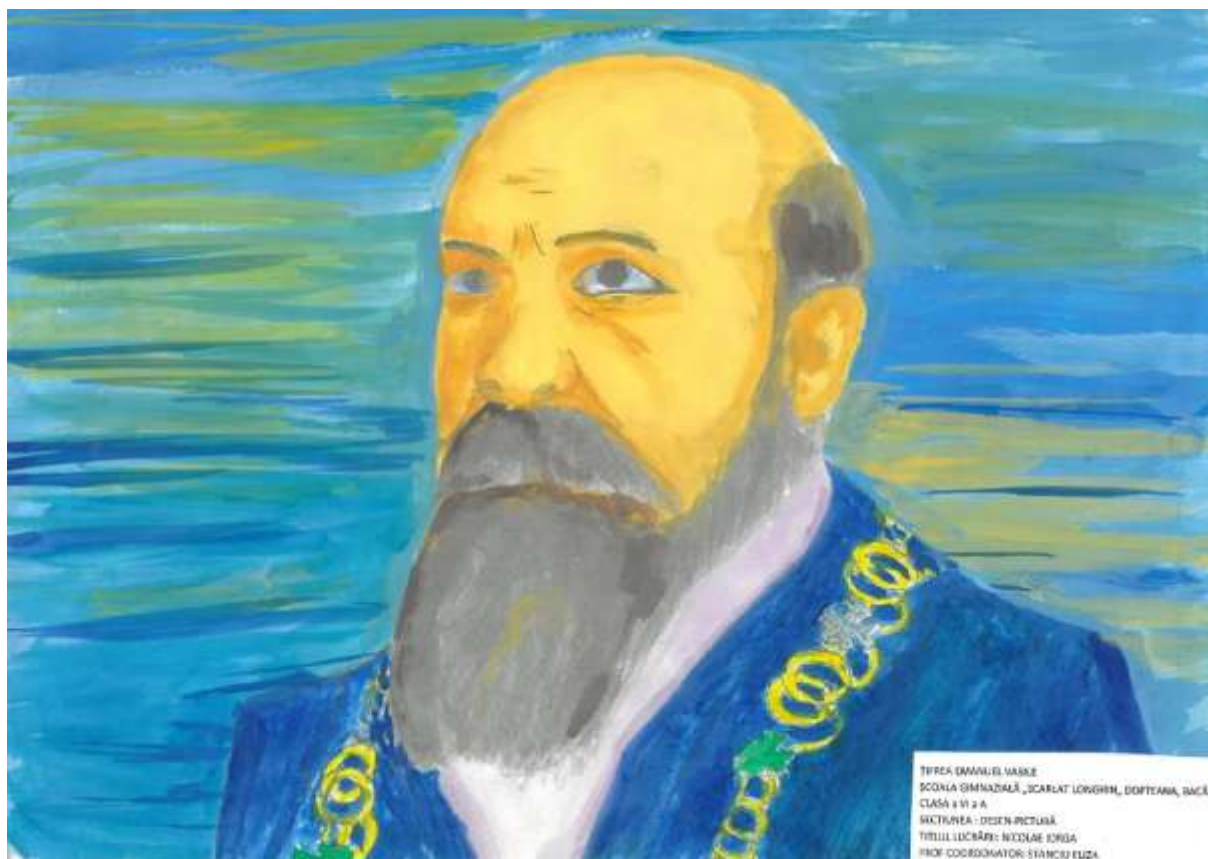

Portret George Enescu

Elev: Bunduc Geanina-Tudorița

Pr. Prof. Iftodi Marian Liviu

Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Dumbrăvița, Botoșani

Nicolae Iorga

Elev: Țifrea Emanuel Vasile

Prof. Stanciu Eliza

Școala Gimnazială „Scarlat Longhin” Dofteana, Bacău

Ciprian Porumbescu

Elev: Ciochină Raluca Nicoleta

Prof. Enache Mihaela

Colegiul Tehnic „Edmond Nicolau” Focșani, Vrancea

Mihai Eminescu

Elev: Ciochină Raluca Nicoleta

Prof. Enache Mihaela

Colegiul Tehnic „Edmond Nicolau” Focșani, Vrancea

Sfântul Ioan Iacob

Elev: Ciochină Raluca Nicoleta

Prof. Enache Mihaela

Colegiul Tehnic „Edmond Nicolau” Focșani, Vrancea

Mihai Eminescu

Elev: Irimia Bogdan

Prof. Ifrim Ștefana

Colegiul Tehnic auto „Traian Vuia” Focșani, Vrancea

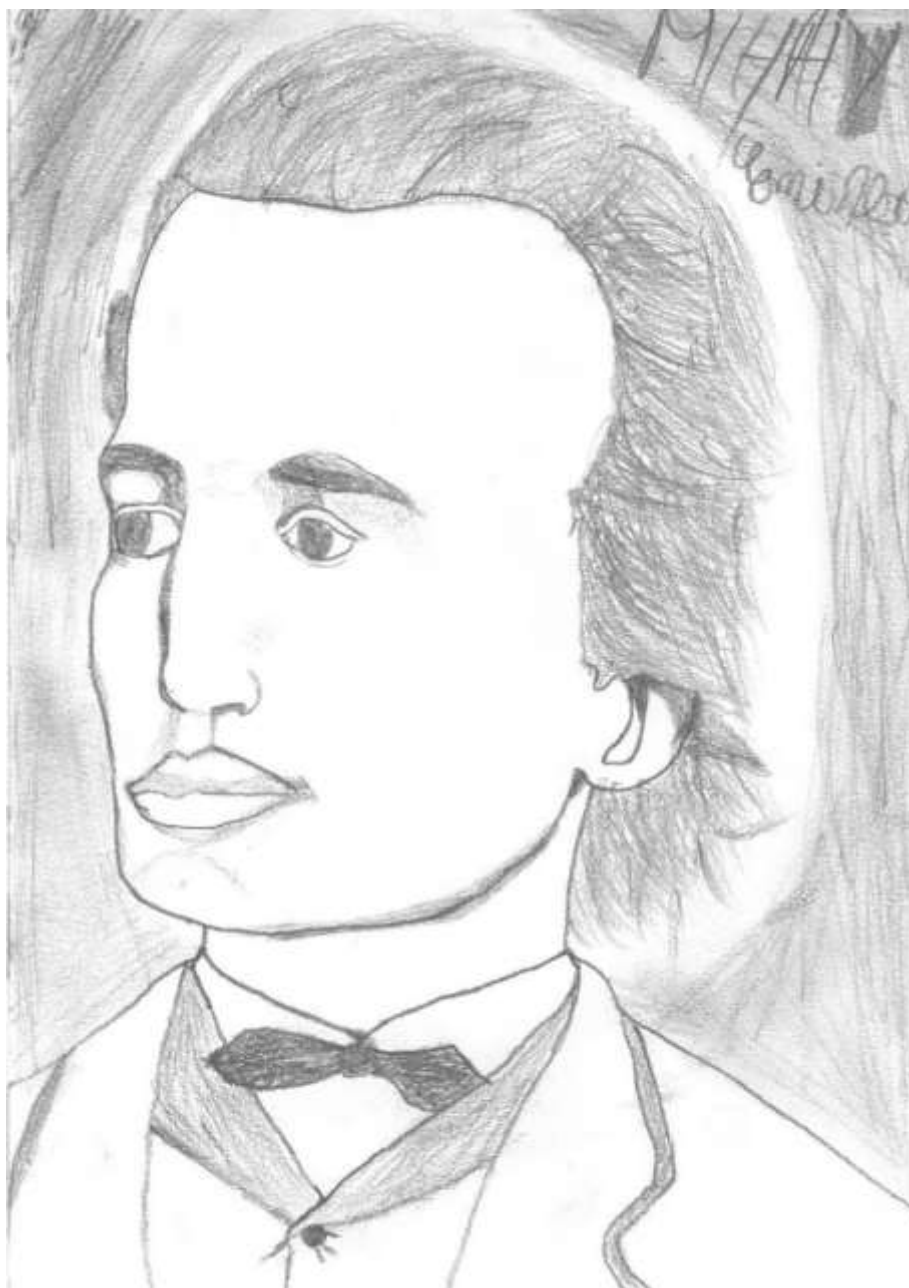

Nicolae Iorga

Elev: Hrițcu Mihail

Prof. Ifrim Ștefana

Colegiul Tehnic auto „Traian Vuia” Focșani, Vrancea

Mihai Eminescu

Elev: Fătă Ionuț

Prof. Ifrim Ștefana

Colegiul Tehnic auto „Traian Vuia” Focșani, Vrancea

Mihai Eminescu

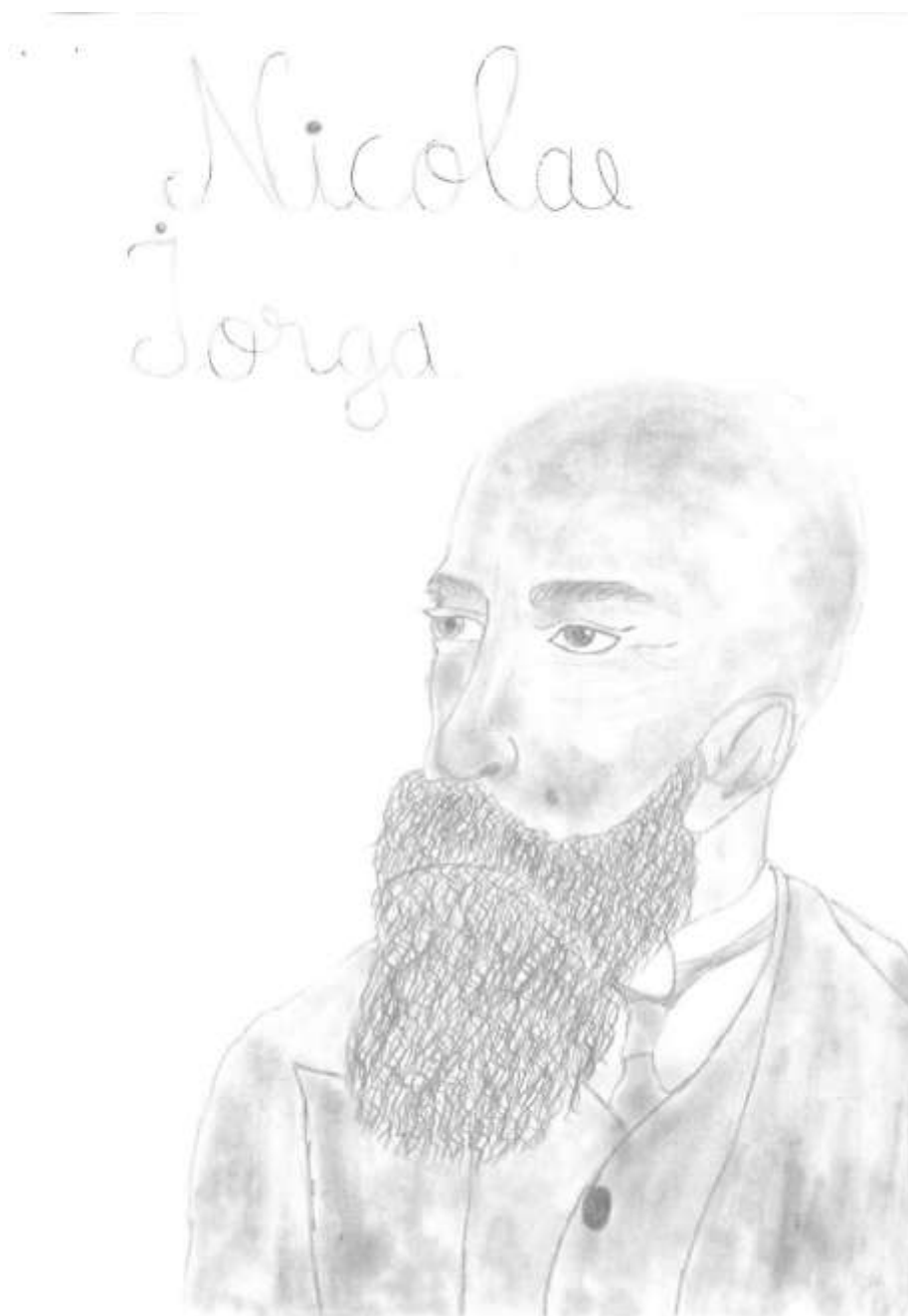

Mihai Eminescu

Elev: Seftiuc Beatrice

Prof. Epure Violeta

Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Viișoara, Botoșani

Nicolae Iorga

Elev: Huțanu Andreea

Prof. Epure Violeta

Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Viișoara, Botoșani

Sfântul Părinte Cleopa Ilie

Elev: Huțanu Andreea

Prof. Epure Violeta

Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Viișoara, Botoșani

Ștefan Luchian

Elev: Chiriac Andra Ștefania
Prof. Simionică Adriana- Diana
Școala Profesională Mogoșești, Iași

Sfântul Cuvios Onufrie de la Vorona

Elev: Blăgeanu Beatrice-Maria

Prof. Simionică Adriana-Diana

Școala Profesională Mogoșești, Iași

Grigore Antipa

Grigore Antipa

Elev: Gacea Andrei

Prof. Simionică Adriana-Diana

Școala Profesională Mogoșești, Iași

George Enescu

Elev: Apachiței-Toma Maria

Prof. Simionică Adriana-Diana

Școala Profesională Mogoșești, Iași

George Enescu

Elev: Ursache Ioana Adelina

Prof. Simionică Adriana-Diana

Școala Profesională Mogoșești, Iași

Grigore
Antipa

Grigore Antipa

Elev: Iluc Alexandra Alesia

Pr. Prof. Pleșca Florin

Școala Gimnazială „N. Iorga” Dersca, Botoșani

Mihai Eminescu.....

Mihai Eminescu

Elev: Iluc Alexandra Alesia

Pr. Prof. Pleșca Florin

Școala Gimnazială „N. Iorga” Dersca, Botoșani

Lucian Blaga

Elev: Iluc Alexandra Alesia

Pr. Prof. Pleșca Florin

Școala Gimnazială „N. Iorga” Dersca, Botoșani

Nicolae Iorga

Elev: Aftanase Gabriela

Prof. Voinea Oana Cristina

Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași

Mihai Eminescu

Elev: Moșneagu Cristina Gabriela

Prof. Voinea Oana Cristina

Liceul Tehnologic „Petru Poni” Iași

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul

Elev: Șaramet Elena

Prof. Timoftei Maria-Valentina

Școala Gimnazială „Elena Rareș” Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Bidalac Rareș

Prof. Timofte Maria-Valentina

Școala Gimnazială „Elena Rareș” Botoșani

Patriarhul Teoctist Arăpașu

Elev: Mocanu Maria-Sorina

Prof. Timofti Maria-Valentina

Școala Gimnazială „Elena Rareș” Botoșani

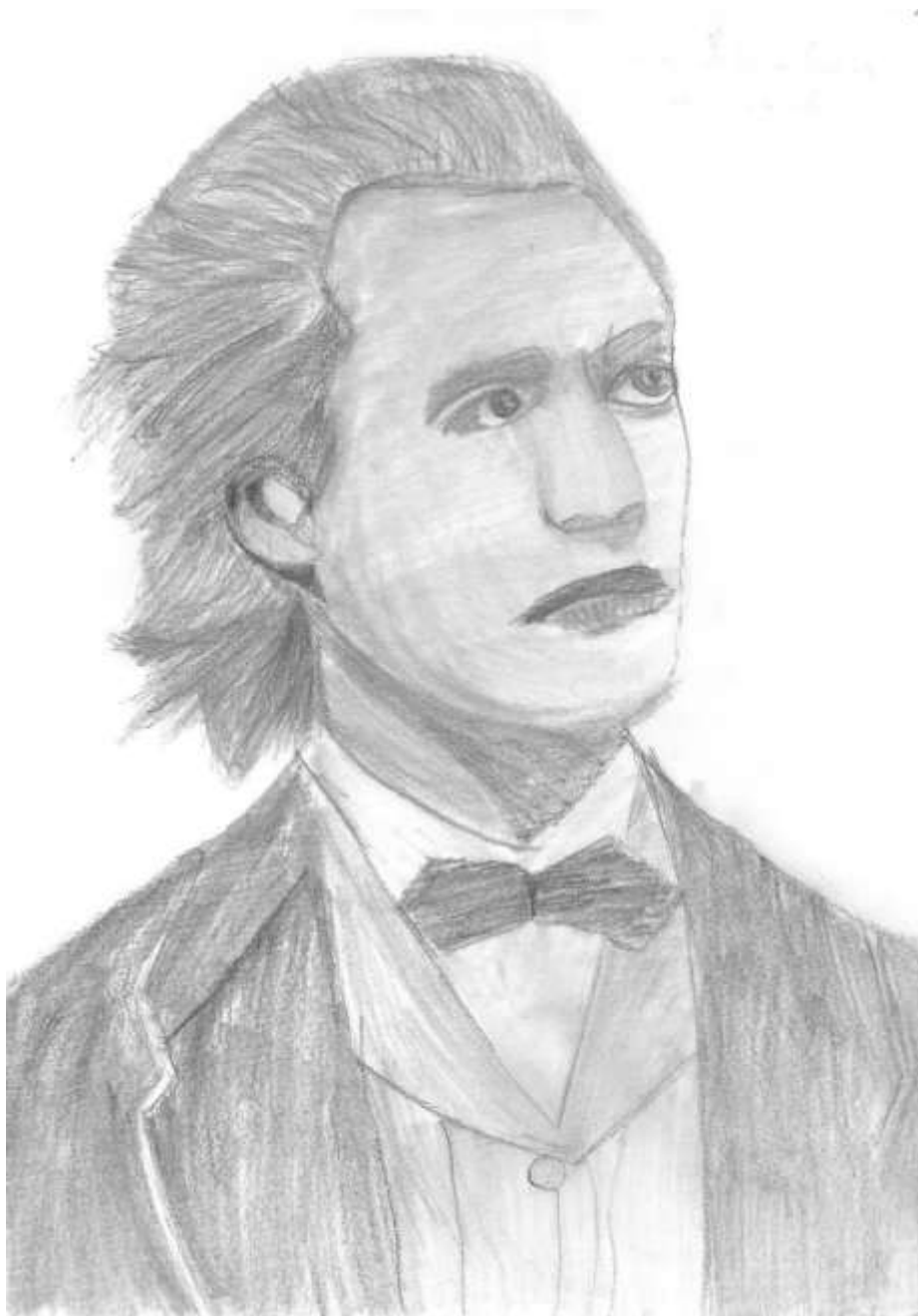

Ștefan Luchian

Elev: Ionescu Diana-Maria

Prof. Vasiliu Gabriela

Colegiul Național „Gh. Munteanu Murgoci” Brăila

Mihai Eminescu

Elev: Vieru Sebastian-Daniel

Prof Mancaș Florina

Școala Gimnazială „Ioan Cernat” Havârna, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Bejan Daria Alexandra

Prof. Chelariu N. Cristina

Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Hăisan Nicoleta Maria

Prof. Chelariu N. Cristina

Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, Botoșani

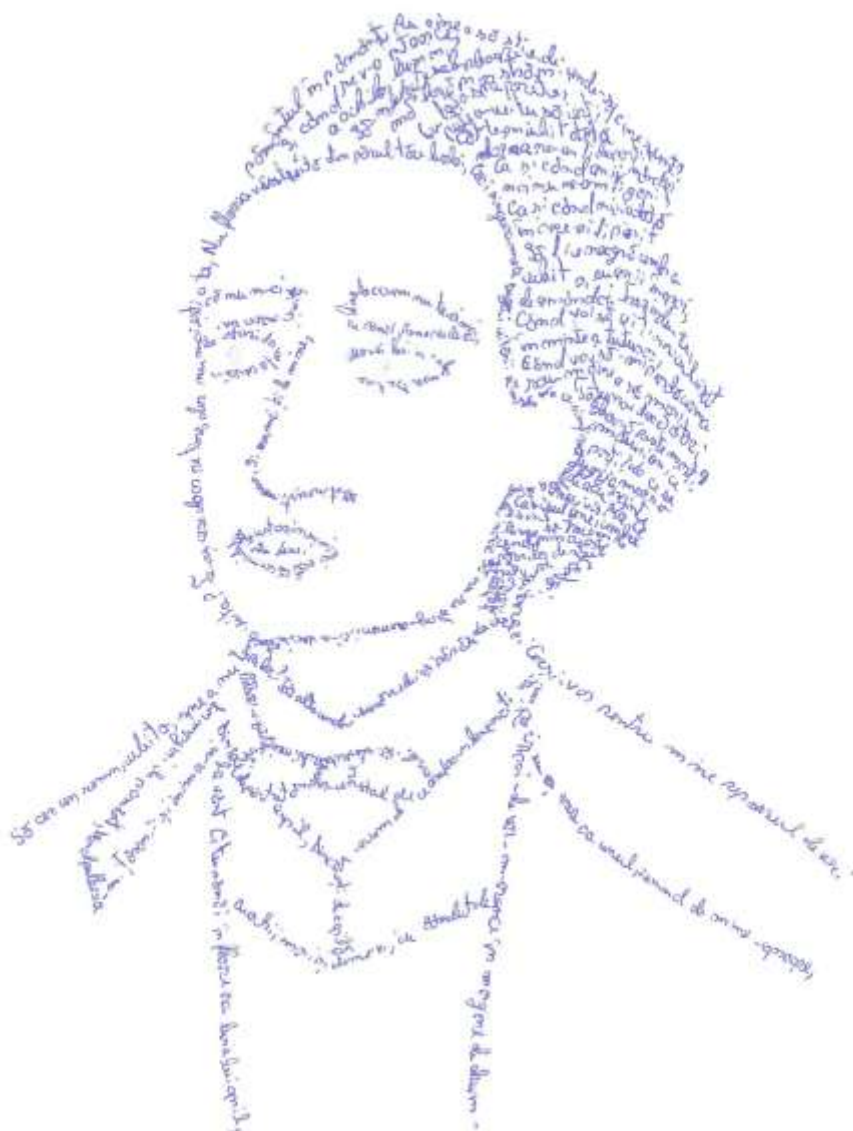

George Enescu

Elev: Lavric Ana Maria

Prof. Chelariu N. Cristina

Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, Botoșani

Caligramă: Despărțire și Adio

Elev: Foca Loredana Mihaela

Prof. Chelariu N. Cristina

Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Flămânzi, Botoșani

George Enescu

Elev: Hrițcușoru Andreea Ramona

Prof. Zugravu Claudiu-Vasile

Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Buțerchi Larisa

Prof. Zugravu Claudiu-Vasile

Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani

Pr. Dumitru Furtună

Elev: Țenică Cosmina-Iuliana

Prof. Zugravu Claudiu-Vasile

Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani

***Mihai
Eminescu***

Elev: Jacotă Georgiana-Alina

Prof. Zugravu Claudiu-Vasile

Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani

Ion Creangă

Elev: Giura Ionuț-Patric

Prof. Zugravu Claudiu-Vasile

Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani

Mihai Eminescu
Taradaciuc Dennis Iustin
Prof. Zugravu Claudiu-Vasile
Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani

Mihai Eminescu
Elev: Plugariu Anamaria
Prof. Zugravu Claudiu-Vasile
Liceul „Regina Maria” Dorohoi, Botoșani

Mihai Eminescu

Elev: Coșman Sara-Maria

Prof. Chirilă Elena

Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi, Botoșani

George Enescu

Elev: Sandu Eduard-Ionuț

Prof. Chirilă Elena

Școala Gimnazială „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi, Botoșani

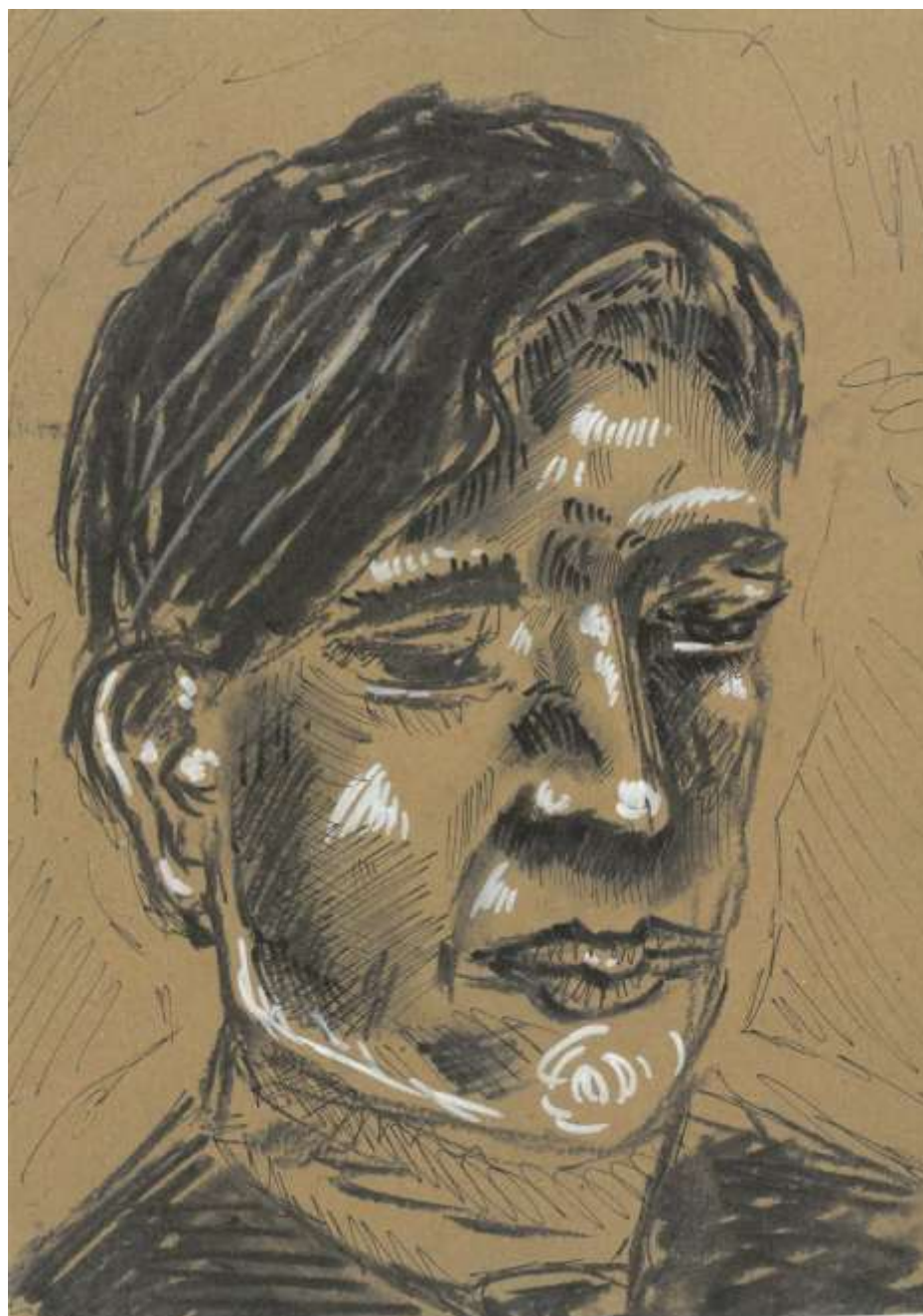

Sculptorul Ion Irimescu

Elev: Bora Camelia

Prof. Badea Mihnea Cristian

Centrul de excelență, Școala Nr. 1 Buftea, Ilfov

Ștefan Luchian

Elev: Stănică Matei

Prof. Badea Mihnea Cristian

Centrul de excelență, Școala Nr. 1 Buftea, Ilfov

Nicolae Labiș

Elev: Șușu Irene

Prof. Badea Mihnea Cristian

Centrul de excelență, Școala Nr. 1 Buftea, Ilfov

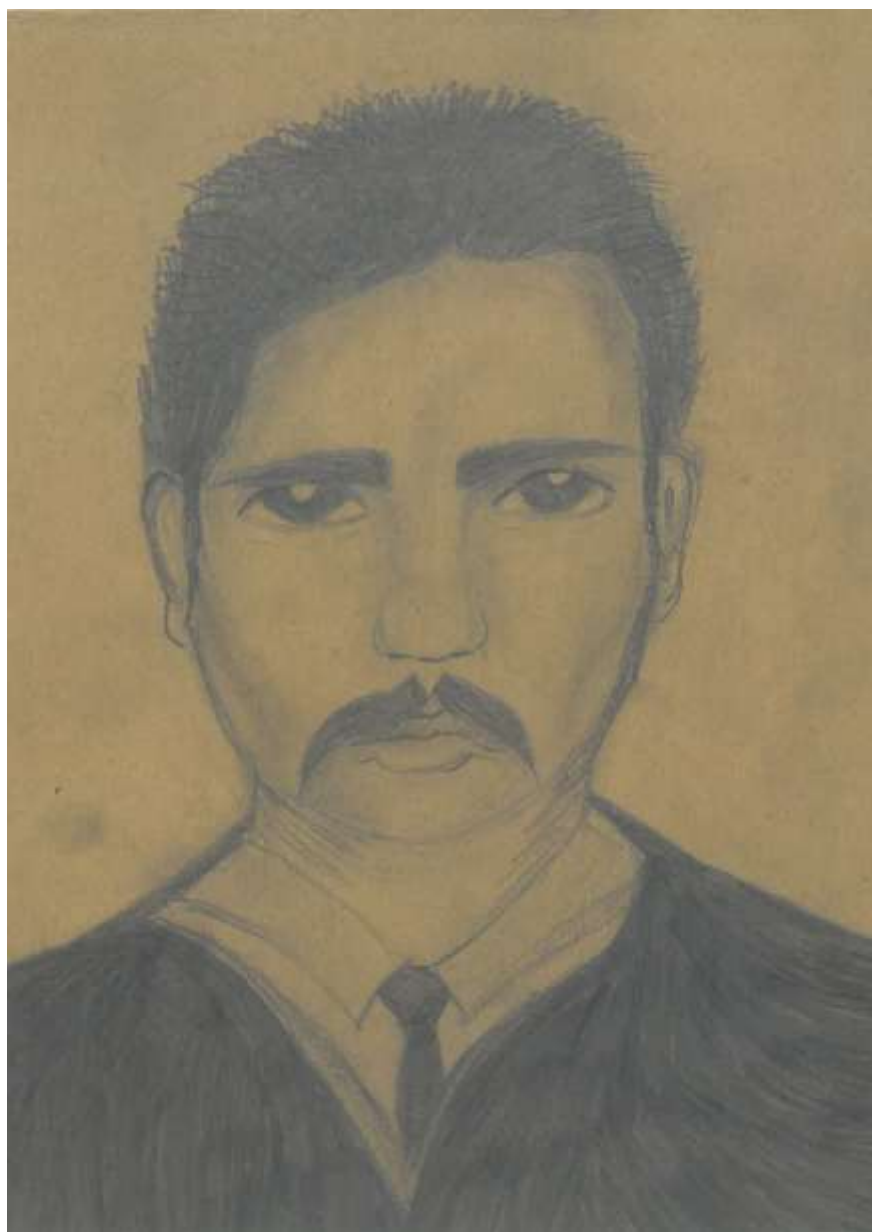

Ștefan Luchian

Elev: Ștefan Radu

Prof. Badea Mihnea Cristian

Centrul de excelență, Școala Nr. 1 Bufta, Ilfov

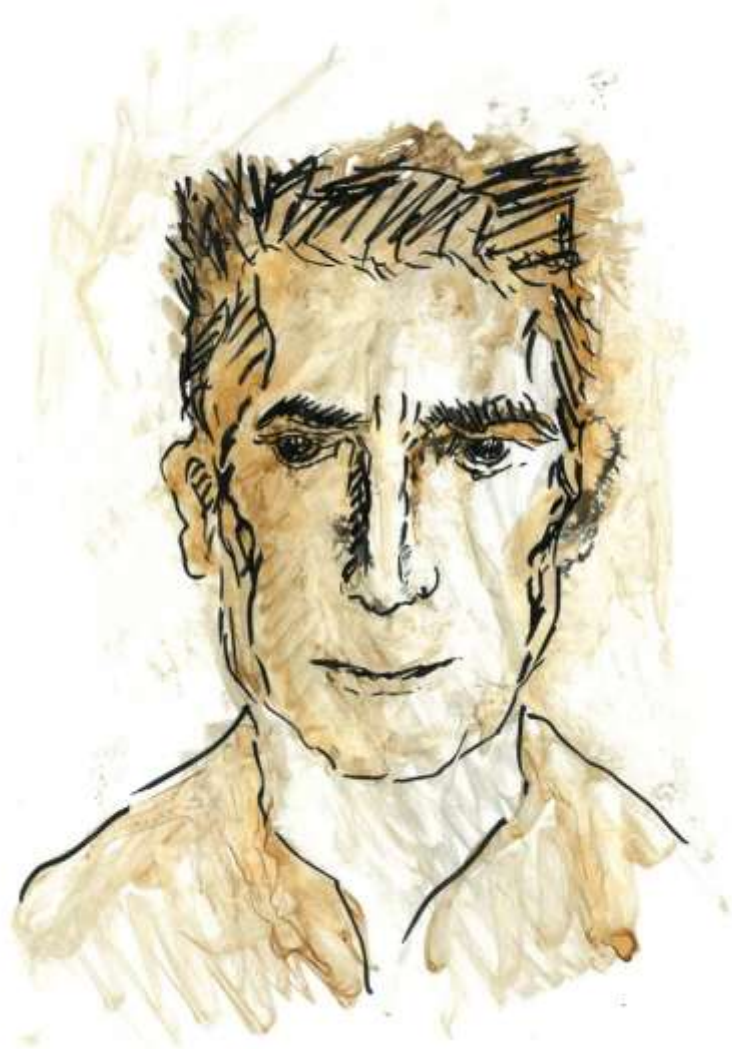

Nicolae Labiș

Elev: Minea Andreea

Prof. Badea Mihnea Cristian

Centrul de excelență, Școala Nr. 1 Buftea, Ilfov

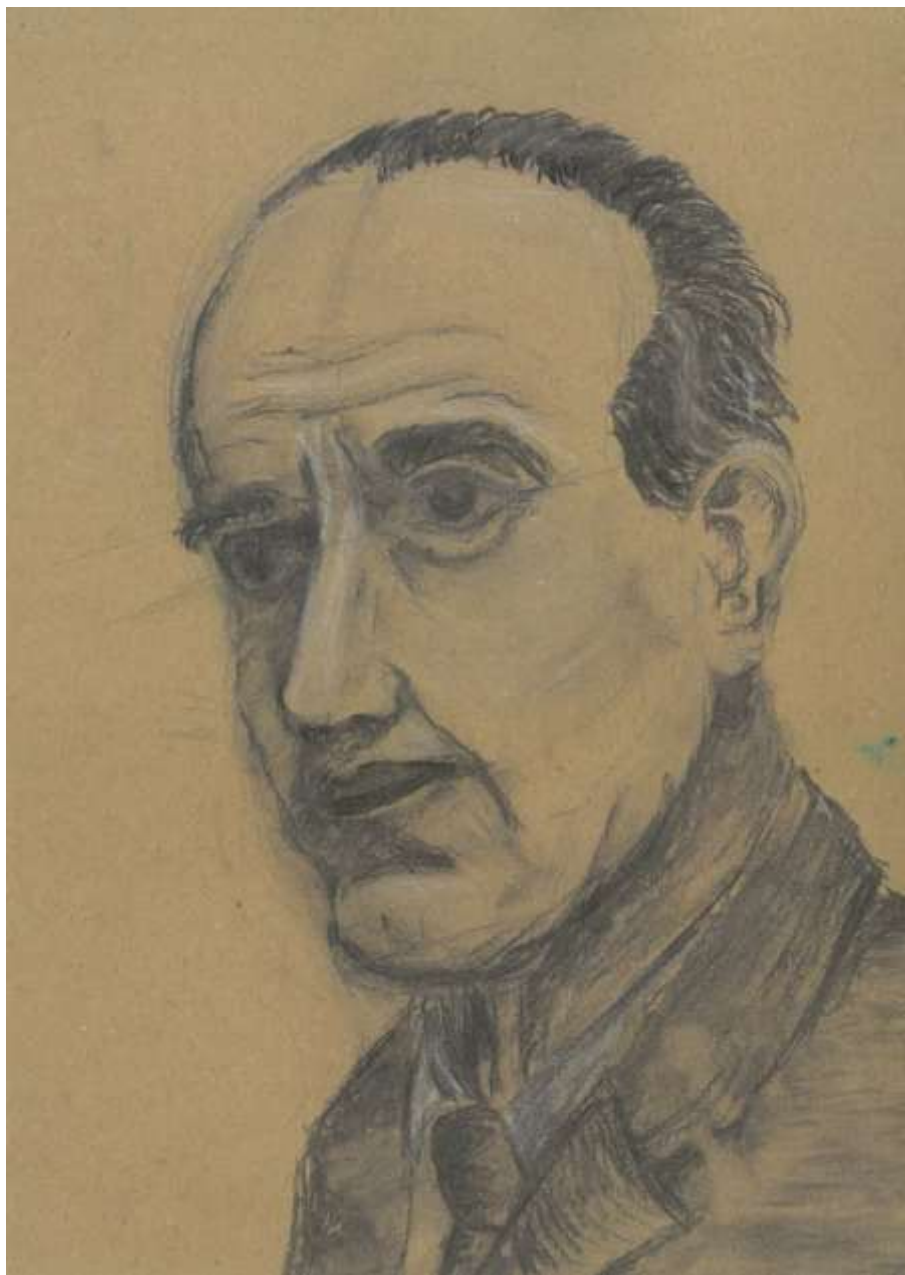

Ștefan Luchian

Elev: Andrei Alexandra

Prof. Badea Mihnea Cristian

Centrul de excelență, Școala Nr. 1 Buftea, Ilfov

Ion Irimescu

Elev: Doru Ștefania

Prof. Badea Mihnea

Centrul de excelență, Școala Nr. 1 Buftea, Ilfov

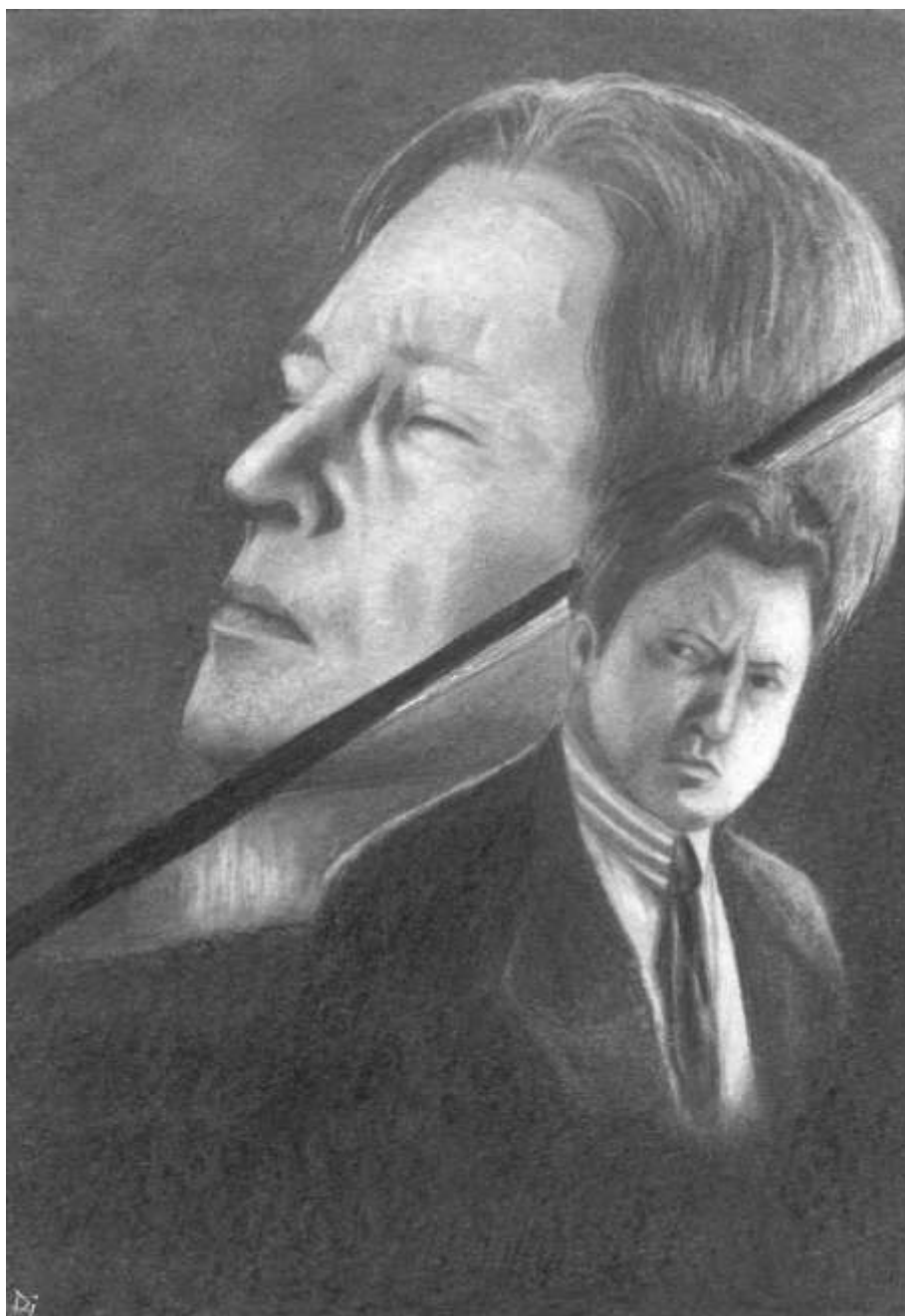

Maria Tănase

Elev: Avădăni Nicole

Prof. Iftimie Nadejda

Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” Săbăoani, Neamț

George Enescu

Elev: Robu Diana

Prof. Iftimie Nadejda

Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” Săbăoani, Neamț

Elev: Pasmaz Miray Asi, cl. a VIII-a

Titlul lucrării: Mihai Eminescu

Prof. coordonator: Turliuc Mariana

ȘCOALA GIMNAZIALĂ MĂRIȚEI,

Mihai Eminescu

Elev: Pasmaz Miray Asi

Prof. Turliuc Mariana

Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava

GEORGE
ENESCU

Elev: Popescu Andreea Georgiana, cl. a.VII-a

Titlul lucrării: George Enescu

Prof. coordonator: Turliuc Mariana

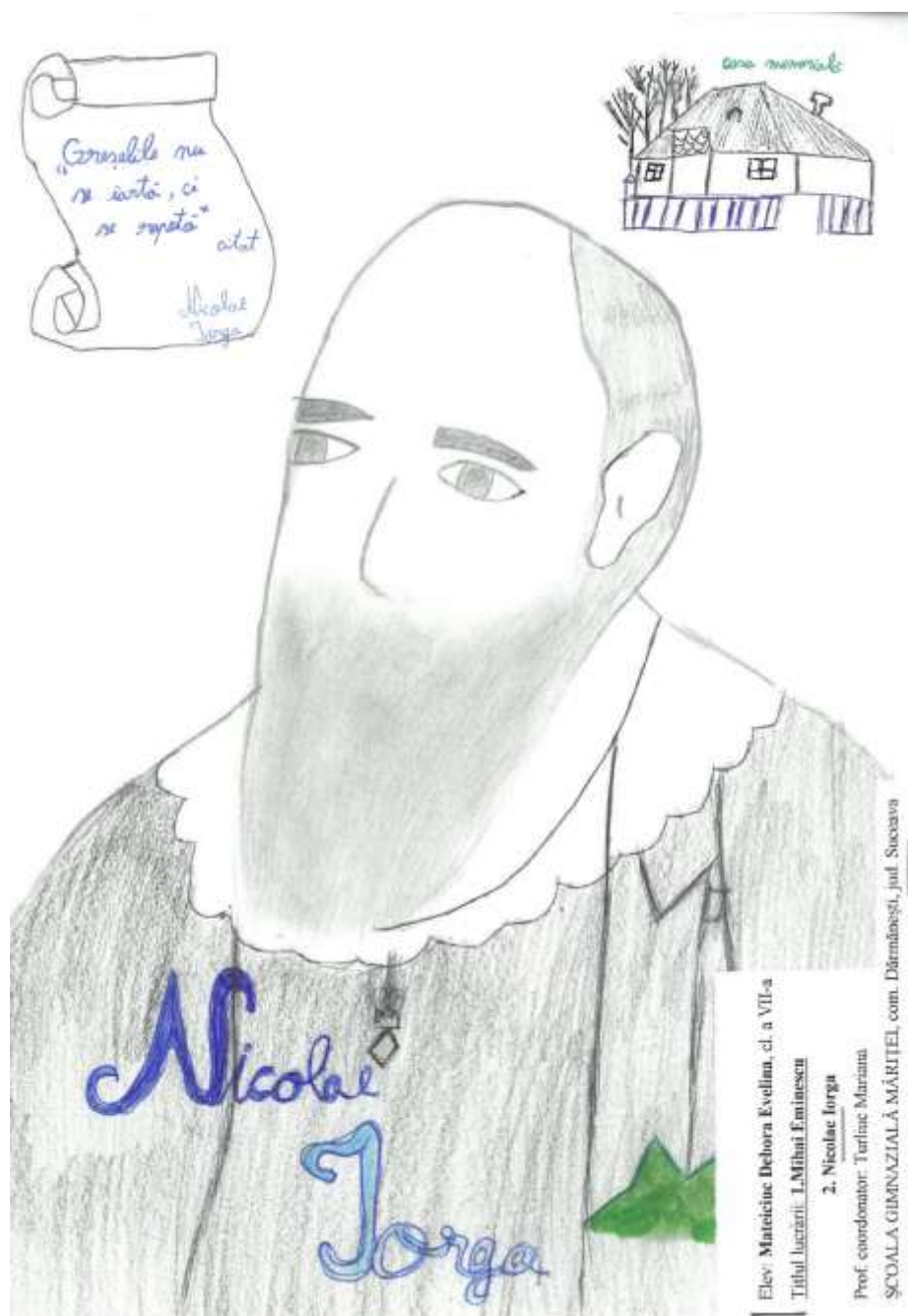
ȘCOALA GIMNAZIALĂ MĂRIȚEI, com. Dărmănești, jud. Suceava

George Enescu

Prof. Popescu Andreea Georgiana

Prof. Turliuc Mariana

Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava

Nicolae Iorga

Elev: Mateiciuc Debora Evelina

Prof. Turliuc Mariana

Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava

ELEV: MATEICIUC DEBORA
TITLUL LUCRĂRII: MIHAI EMINESCU
ROF. COORDONATOR: TURLIUC
MARIANA
ȘC. GIMN. MĂRIȚEI, COM. DĂRMĂNEȘTI

Lucrarea
A fost o dată cu-m
noastră,
A fost cu noi, o dată,
Din zilele noastre
săptămânile,
O prădătoare furtivă

Mihai Eminescu

Elev: Mateiciuc Debora Evelina

Prof. Turliuc Mariana

Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava

*"Un popor care nu-și cunoaște istoria e ca un copil
care nu-și cunoaște părinții."*

Nicolae Iorga (1871-1940)

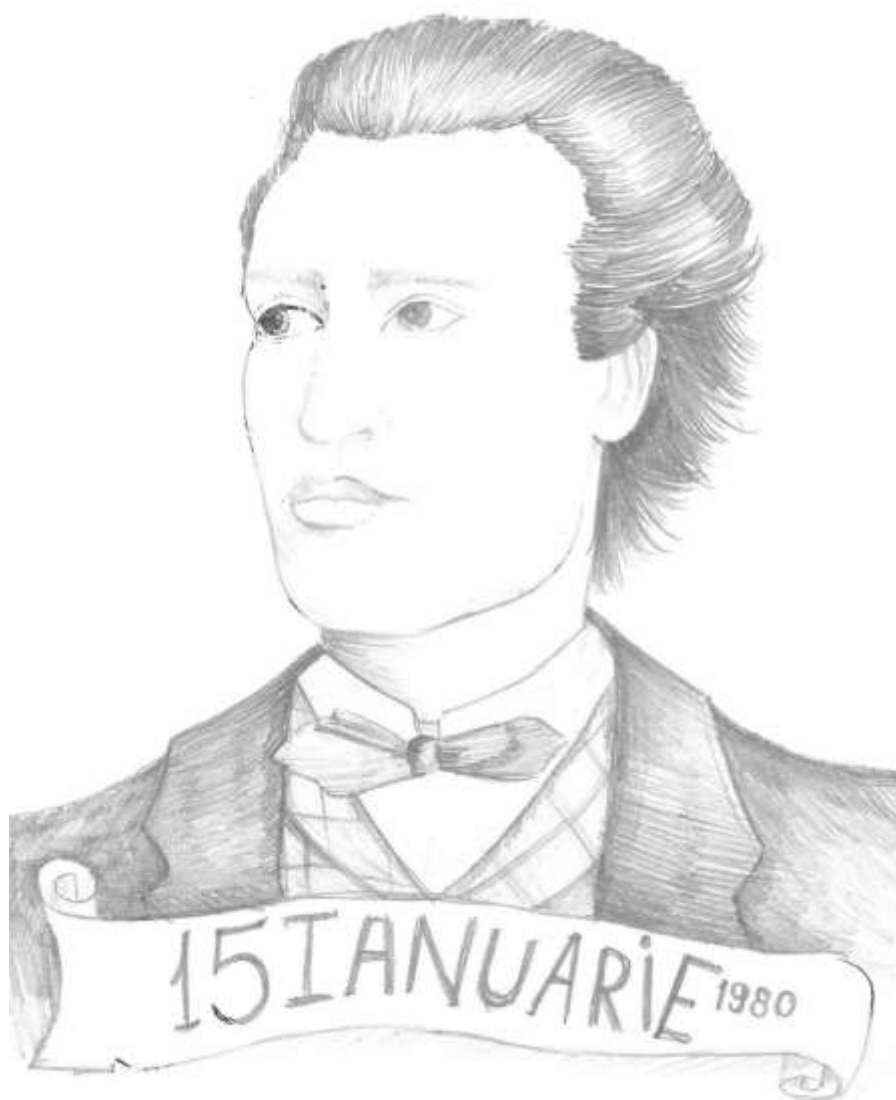

Nicolae Iorga

Elev: Ohrenciuc Ioana

Prof. Turliuc Mariana

Școala Gimnazială Măriței, Dărmănești, Suceava

Mihai Eminescu

Elev: Barbu Alexia

Prof. Nae Mihaela

Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș

Nicolae Iorga

Elev: Popa Florin

Prof. Gîlcă Claudiu

Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Pitești, Argeș

Inegalabilul

Elev: Sîrbu Rebeca-Andreea

Prof. Landea Florica-Monica

Școala Gimnazială Nr. 1 Conțești, Botoșani

Țara de Sus – Țara basmelor

Elev: Șchiopet Alesia-Maria

Prof. Landea Florica-Monica

Școala Gimnazială Nr. 1 Conțești, Botoșani

Un om între oameni

Elev: Alexandru Anastasia-Ștefania

Prof. Landea Florica-Monica

Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani

Domnitorul Cuza

Elev: Iancu Medeea-Evelynn

Prof. Landea Florica-Monica

Școala Gimnazială Nr. 1 Concești, Botoșani

Mihai Eminescu – portret modern

Elev: Rapauzu Ana-Maria

Prof. Burcea Elena

Școala Gimnazială Nr. 1 Mârșa, Giurgiu

Mihai Eminescu

Elev: Nicula Nicholas

Prof. Burcea Elena

Școala Gimnazială Nr. 1 Mârșa, Giurgiu

George Enescu

Elev: Tudose Sara

Prof. Burcea Elena

Școala Gimnazială Nr. 1 Mârșa, Giurgiu

Eminescu și profunzimea privirii

Elev: Tudose Sara

Prof. Burcea Elena

Școala Gimnazială Nr. 1 Mârșa, Giurgiu

N. Grigorescu pictorul naturii

Elev: Manofu Darius

Prof. Cosac Daniela

Liceul Teoretic „Tudor Vianu” Giurgiu

Al. Ioan Cuza

Elev: Șumudică Mihaela

Prof. Cosac Daniela

Școala Populară de Arte Giurgiu

Al. I. Cuza

Elev: Dobre Mihai

Prof. Cosac Daniela

Școala Populară de Arte Giurgiu

Ștefan Luchian

Elev: Ronă Ionuț

Prof. Crișan Nela

Liceul Tehnologic „Costache Conachi”, Pechea, Galați

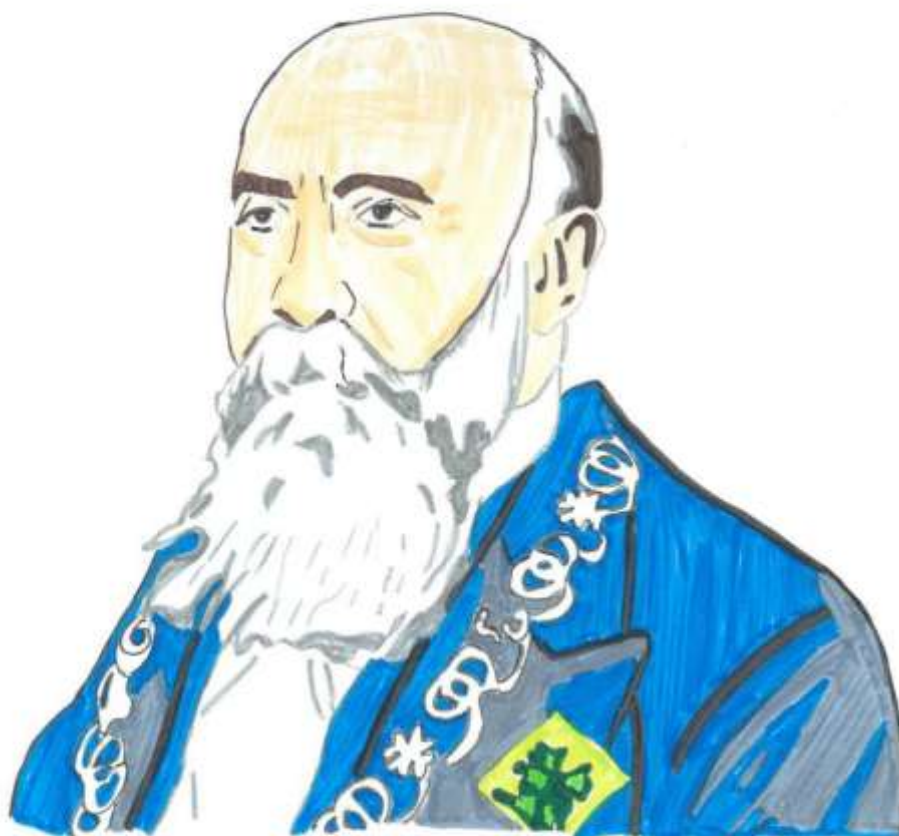

Nicolae Iorga

Elev: Lipan Mihaela

Prof. Popa Liliana

Liceul Teoretic „Ioan Slavici” Panciu, Vrancea

Nicolae Iorga

Elev: Bădărău Ana-Maria

Prof. Popa Liliana

Liceul Teoretic „Ioan Slavici” Panciu, Vrancea

Grigore Antipa

Elev: Andrei Gabriela-Iuliana

Prof. Popa Iuliana

Liceul Teoretic „Ioan Slavici” Panciu, Vrancea

Mihai Eminescu

Elev: Andrei Ioana Andreea

Prof. Popa Iuliana

Liceul Teoretic „Ioan Slavici” Panciu, Vrancea

Mihai Eminescu

Elev: Chiper Anca-Maria

Prof. Popa Liliana

Liceul Teoretic „Ioan Slavici” Panciu, Vrancea

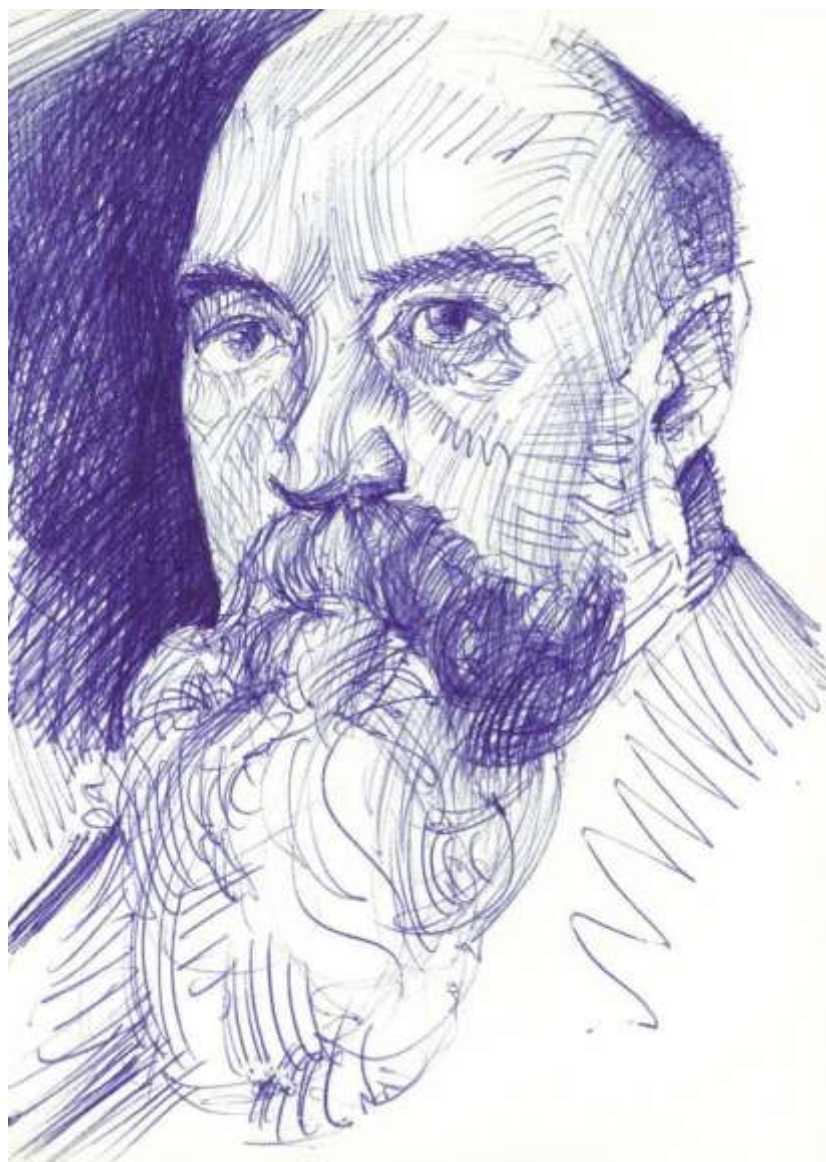

Mihai Eminescu

Elev: Dașinoiu Codruț-Fabrițio

Prof. Popa Liliana

Liceul Teoretic „Ioan Slavici” Panciu, Vrancea

Nicolae Iorga

Elev: Cernăhuz Mihail

Prof. Cârciumariu Dan

Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” Iași

Ioan Slavici

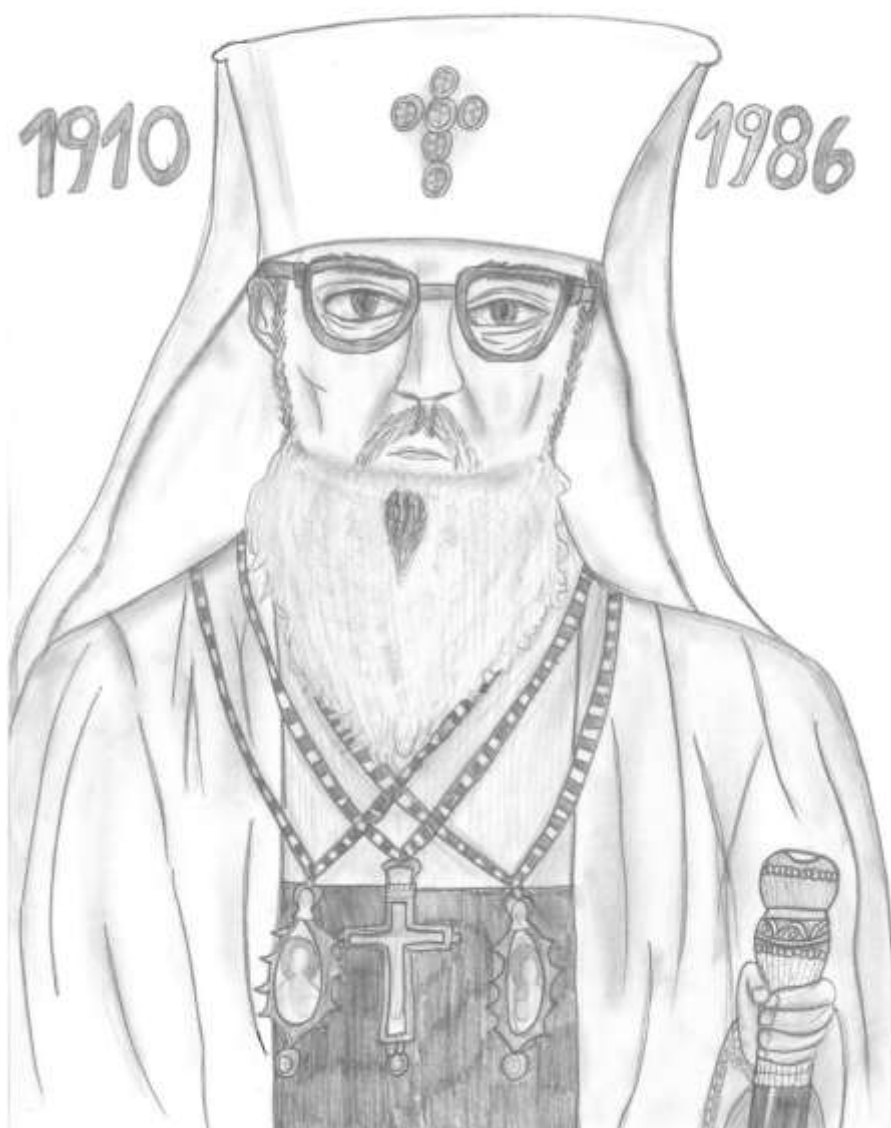
Elev: Timofte Ianis

Prof. Cârциumariu Dan

Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” Iași

PATRIARHUL IUSTIN MOISESCU

Patriarhul Iustin Moiescu

Elev: Vițalariu Cezara-Petronela

Pr. Prof. Pristavu Cosmin-Constantin

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, Botoșani

Sfinții Trei Ierarhi

Elev: Vițalariu Cezara-Petronela

Pr. Prof. Pristavu Cosmin-Constantin

Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi

Părintele Cleopa Ilie

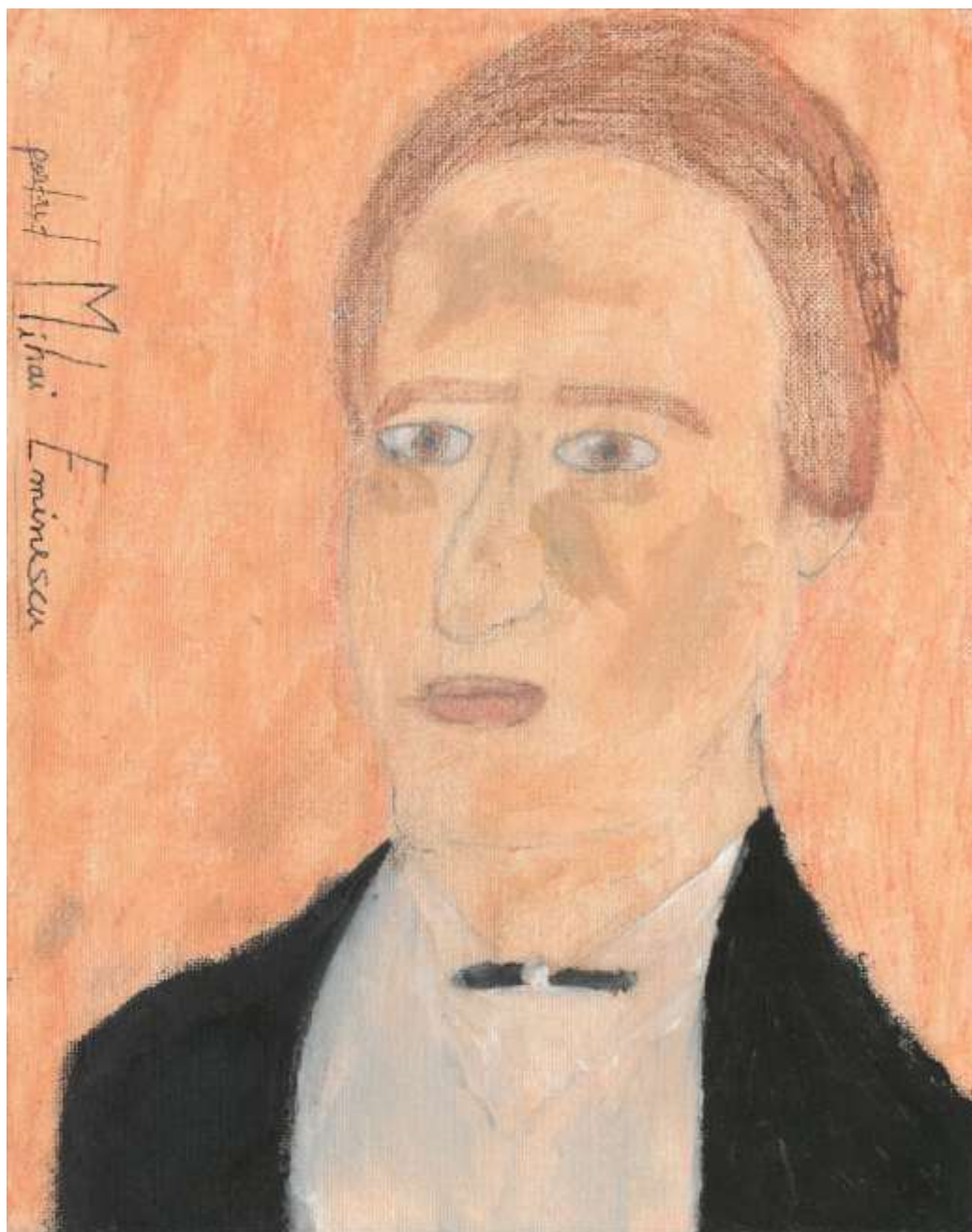

Părintele Cleopa Ilie

Elev: Cuc Ana-Iulia

Prof. Cioca Tudor-Călin

Liceul Teoretic „Pavel Dan” Câmpia Turzii, Cluj

Mihai Eminescu

Elev: Lup Maria Mădălina

Prof. Cioca Tudor-Călin

Liceul Teoretic „Pavel Dan” Câmpia Turzii, Cluj

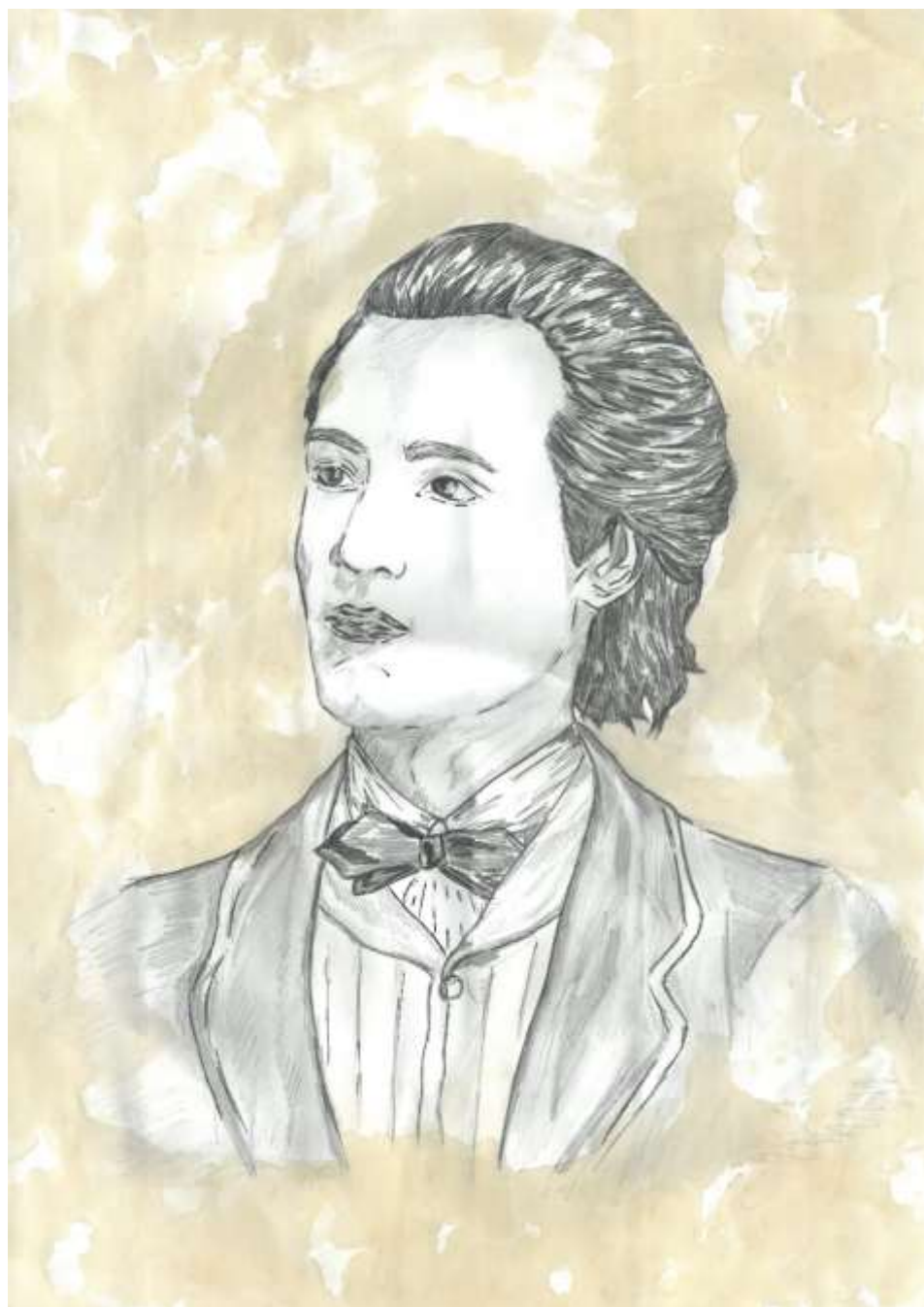

Mihai Eminescu

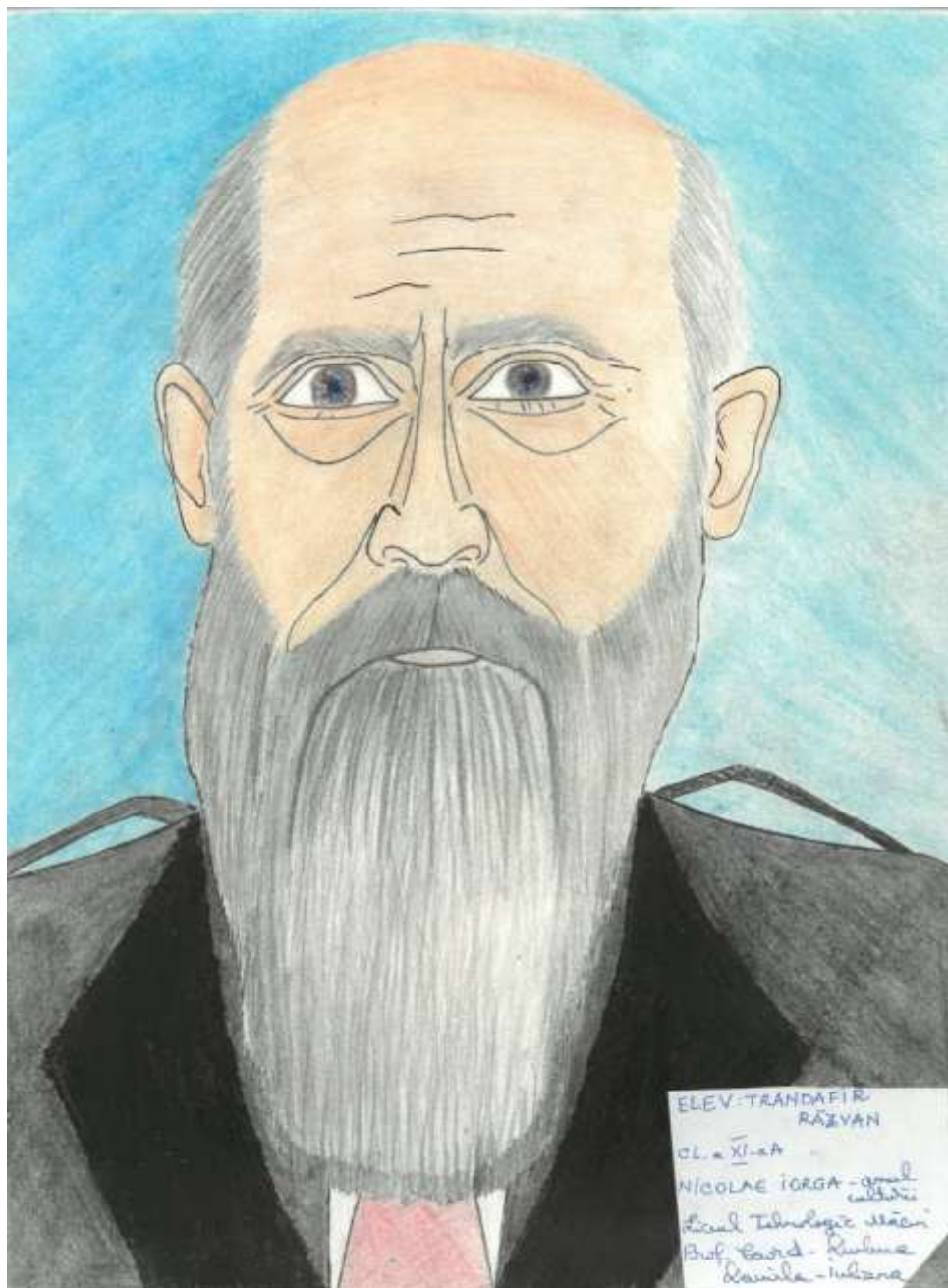
Elev: Jucan Alessia

Prof. Cioca Tudor-Călin

Liceul Teoretic „Pavel Dan” Câmpia Turzii, Cluj

Mihai Eminescu
Elev: Cozma Maria
Prof. Ungureanu Costina
Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași

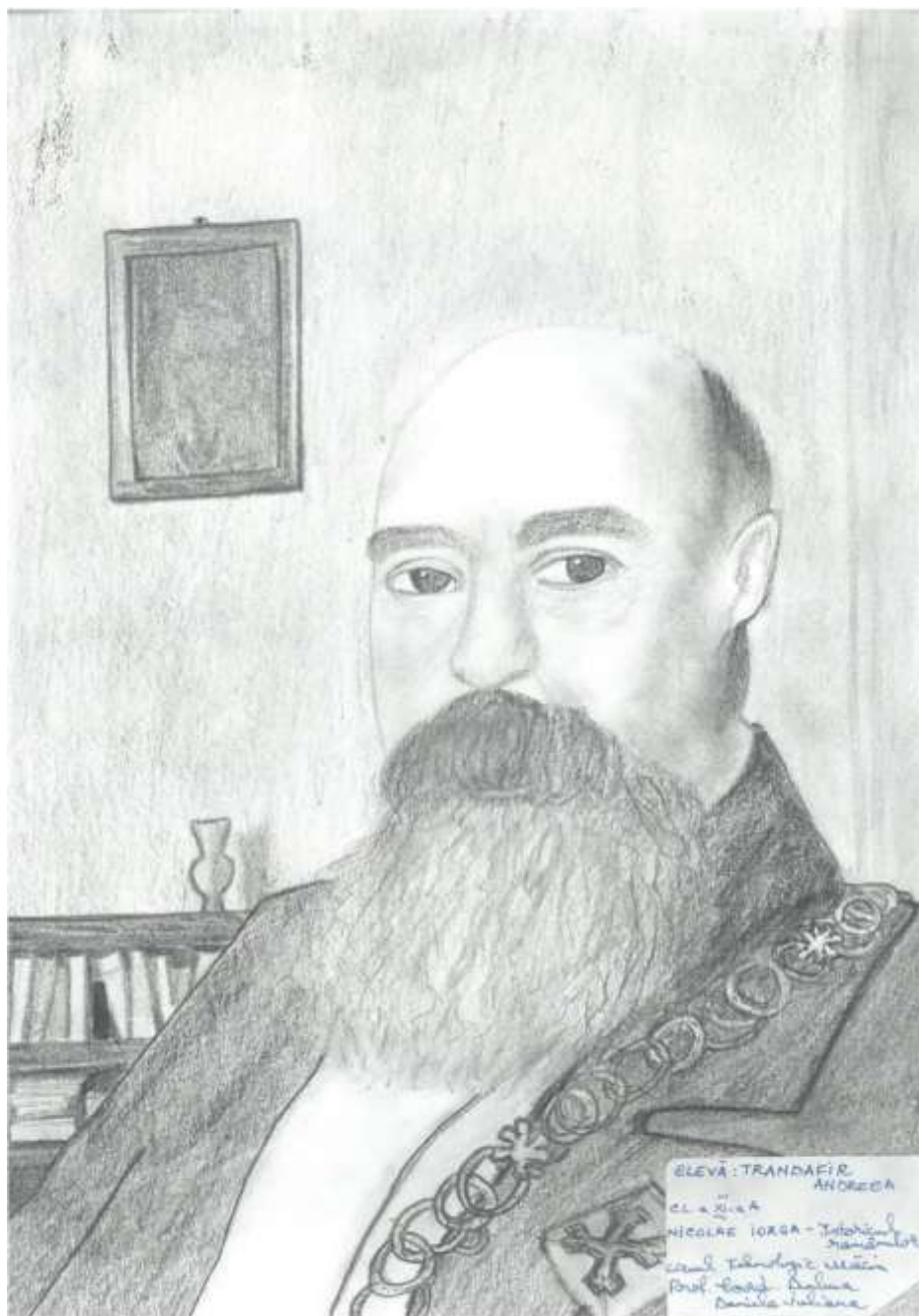

Nicolae Iorga – omul culturii

Elev: Trandafir Răzvan

Prof. Dulma Daniela-Liliana

Liceul Tehnologic Măcin, Tulcea

Nicolae Iorga – Istoricul românilor

Elev: Trandafîr Andreea

Prof. Dulma Daniela-Liliana

Liceul Tehnologic Măcin, Tulcea

Mihai Eminescu

Elev: Dani Cristina Lidia

Prof. Dumbrăvescu Nicolae

Liceul Teologic Greco-catolic „Sf. Vasile cel Mare” Blaj, Alba

Nicolae Iorga

Elev: Mărginean George-Ioan

Prof. Dumbrăvescu Nicolae

Liceul Teologic Greco-catolic „Sf. Vasile cel Mare” Blaj, Alba

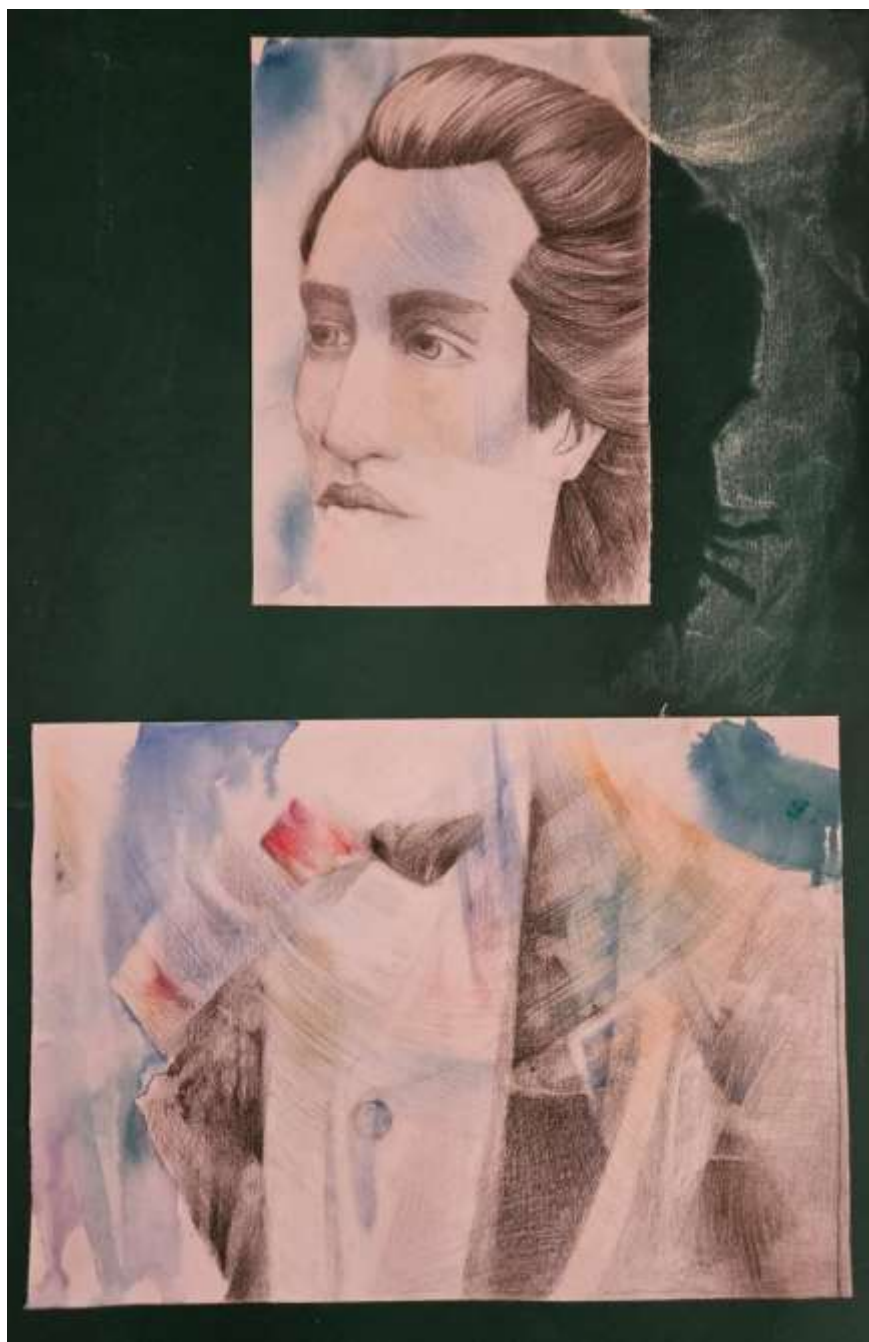

Portretul lui Mihai Eminescu

Elev: Chiriac Andreea Ioana

Prof. Leonte Mariana Liliana

Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași

Mihai Eminescu

Elev: Turcu Ionela

Prof. Cârciumariu Dan

Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” Iași

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul

Elev: Darie Daniel

Prof. Cârciumariu Dănuț-Ionuț

Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” Iași

Octav Băncilă

Elev: Costin Silviu

Prof. Cârciumariu Dănuț-Ionuț

Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” Iași